

බුද්ධ ජයන්තී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා: 1.

විනය පිටකයෙහි

පාරාජික පාලි

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා: 1.

වින ස පිටක යෙහි

01 වන ග්‍රන්ථය

පාරාජික පාලි

ලබ්‍හා බොදා මණ්ඩලයේ ආරාධනායෙන්
ශ්‍රී ලබ්‍හා විද්‍යාලය විශ්වවිද්‍යාලයේ ප්‍රධානාධ්‍යාපිකාරී

පණ්ඩිත

වේරගොඩ අමරමොලී සථවිරයන් වහන්සේ
විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.

ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංස්කාරක මණ්ඩලය
විසින් සංශෝධනය කොට සකස් කරන ලදී.

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 1

The First Book in the
Vinaya-Pitaka

1

PĀRĀJIKAPĀLI

With the Sinhala translation by

**The Venerable Pandita
Veragoda Amaramoli Thera**

The librarian of
Sri Lanka Vidyodaya University, Colombo

Revised and Edited by
**The Editorial Board of
The Tripitaka Translation Committee**

විනයපිටකෙ
පාරාජිකපාලී

විනයපිටකයෙහි
පාරාජිකපාලීය

පටුන

CONTANTS

	පිටුව
සංස්කාරක නිවේදනය	I
ක්‍රිපිටක පරිච්ඡිත සංස්කාරක මණ්ඩලය	II
සංඥාපනය	III
සංකේතන නිරූපණය — ABBREVIATIONS	VII
පාළිභෝගිය- PĀLI ALPHABET	VIII
පාරාජිකපාළි විසයසූචිය	XI-XVII
පෙළ හා පරිච්ඡිතය	2-641
පදනුකකමණිකාව	642-661
සංඥාමා	662-664
ඉංග්‍රීසිපත්‍රය	665-667

සංස්කාරකනීවේදනය

ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාදාය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි ප්‍රධානාචාර්යවරයාණන් පණිත වෙරණොඩ අමරමොලී තායක සභිකයන් වහන්සේ විසින් පාඨශාස්ත්‍ර සහිතව කරණ ලද සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත වූ මේ පාඨකපාලිය විනයපිටකයෙහි ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වේ. ත්‍රිපිටකපාලිය සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කරවා මුද්‍රණය කරවීමෙහි ආසන්න වූ ලංකාවෛද්‍යවිද්‍යාලයේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් උන්වහන්සේ විසින් පාසසිය යුතු පරිශ්‍රමයකින් නිමවන ලද පරිවර්තනය ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංස්කාරකයන්ගේ සමවතය අනුව උන්වහන්සේන් - පොල්ගහවෙල විද්‍යාලාය පරිවෛද්‍යවිද්‍යා විද්‍යාලයේ පාසසිය රහනාපොති තායක සභිකයන් වහන්සේන් - පාල්මඩුල්ලේ පුරුණරජමහාවිහාරධිපති භාල්දම්වන ධම්මරත්න සභිකයන් වහන්සේන් - මාතර ශ්‍රී සුදර්ශී පරිවෛද්‍යවිද්‍යා විද්‍යාලයේ පණිත කඩවැද්දව සිටිනිවාස තායක සභිකයන් වහන්සේන් ඇතුළත් විනයග්‍රන්ථසංශෝධකවරුන්ගේ විසින් ප්‍රථමවාරයෙහි ඉදිරි කරණ ලදී. තාවන උපකරණවරුන්ගේ සහයවීමෙන් මෙහි ආකූල තැන් තීරණය කිරීම ආදියෙන් දෙවැනිවර සකස් කොට එය මුද්‍රණයට සමත් කරණ ලදී.

උපකරණවර මණ්ඩලයේ සමවතය අනුව මේ ග්‍රන්ථයේ අනියත කණ්ඩායම් පටන් නිකායනියකාණ්ඩය තෙක් සිංහලපරිවර්තනය පාඨශාස්ත්‍ර සහිතව තාවන ලියා සකස් කළ මොල්ලිගොඩ ප්‍රවචනොදය පිරිවෙණේ උප-ප්‍රධානවාර්යාණ්ඩ පණිත ලක්ෂ්මි ලක්ෂ්මි සභිකයන් වහන්සේ හා ප්‍රවචනොදය පිරිවෙණේ උපවාර්යාණ්ඩ පණිත කුමාරසිංහවරයා සමන්විත සභිකයන් වහන්සේන් විසින් දැරූ ආයාසය විශේෂයෙන් මෙහි සඳහන් කළ යුතු වේ. ඇතැම් ශෝධාපත්‍ර බැලීමෙන් හා පදනුකතමණිකා හා ඉදිරි පත්‍රය ද සකස් කිරීමෙන් පණිත ගලකුම ධම්මක සභිකයන් ද මේ අධිකාරයෙහි සහාය වූහ. මේ ග්‍රන්ථයේ මුද්‍රණය මාස කීපයකින් අවසන් වූයේ සිංහලපාඨය මුද්‍රණාලයේ අධිකාරී වූ ආචාර්ය ප්‍රවර්තන පත්‍ර සමන්විතයේ මහතුන්ගේ උත්සාහයෙනි.

සමුද්ධිපරිනිවේදනයෙන් පසු පැවැති ප්‍රථම විනයසමිතිය සමග දඹදිව තෙවරක් ද, මහිකුගමනයෙන් පසු පැවැති ද්විතීය විනයසමිතිය සමග ලක්දිව තෙවරක් ද මෙහේ සවරක් ම සංගීත වූ විනයපිටකයෙහි ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වන පාඨකපාලිය හා එහි සිංහලපරිවර්තනය මුද්‍රණයෙන් ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථ-මාලාවේ ද අඩක වශයෙන් ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වේ. ත්‍රිපිටකපාලිය හා සමිතියකපාදිය පිළිබඳ විස්තර මීට කලින් මුද්‍රිත වූ ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා අඩක 3 දරණ මහාමහා-පාලි ග්‍රන්ථයෙහි ප්‍රධානවතාවෙන් දත හැකි වේ.

විනයමහාවිහාරය තමන් ද දන්තා ලද පාඨකපාලිය හා එහි සිංහල-පරිවර්තනය ශාසනසමිතිය සඳහා මෙහේ මුද්‍රණආරයෙන් ප්‍රකාශයට පැමිණවූ ලංකා ආණ්ඩුව හා එහි සංස්කාරක කටයුතු භාර අංශයේ අධිකාරී මහතුන් ද, පරිවර්තන - සංශෝධන කාර්යයෙහි හේතුවූ මහතොරැන් ද බෞද්ධ මහාජනයාගේ කාරුණික සාධකයට හා අග්‍රහණය වූ බව්දනමය පුණ්ණිකමයට හිමි වන බව අනුමෝදනය වශයෙන් ප්‍රකාශ කරමින.

පරමාහාර වජිරඤ්ඤ සභික,
ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකයන්ගේ හා
සංස්කාරකවරුන්ගේ සමපාදක.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංස්කාරකමණ්ඩලය

1. වැලිවිටියේ සොරත නායක සථවිරයන් වහන්සේ (සභාපති),
2. පරවාහාර වජීරඤ්ඤ නායක සථවිරයන් වහන්සේ (සමපාදක),
3. කෙසෙල්වතුගොඩ රතනජෝති නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
4. බලන්ගොඩ ආනන්දමෙත්‍රෙය නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
5. හාල්දඹුවන ධම්මරක්ඛිත සථවිරයන් වහන්සේ,
6. අම්බලම්ගොඩ ධම්මකුසල සථවිරයන් වහන්සේ,
7. කඩවාද්දුව සිරිතිවාස නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
8. පලන්තොරුවේ විමලධම්ම නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
9. දෙහිගස්පේ පඤ්ඤාසාර නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
10. වේරගොඩ අමරමොලී නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
11. පරවාහාර පඤ්ඤානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
12. ගලුගම් සරණාකර සථවිරයන් වහන්සේ,
13. හැගොඩ ධම්මිඤ්ඤ නායක සථවිරයන් වහන්සේ.
14. කවුකුරුන්දේ දෙවානන්ද නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
15. ලබුගම ලඛිකානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
16. කෝදුගොඩ ඤාණාලොක සථවිරයන් වහන්සේ,
17. අකුරුවිටියේ අමරවංස නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
18. මීරිස්සේ ගුණසිරි සථවිරයන් වහන්සේ,
19. කරගම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ,
20. වතුගෙදර අමරසීහ සථවිරයන් වහන්සේ,
21. ඉලුරුවේ උත්තරානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
22. මහිසේ පඤ්ඤාසීහ මහානායක සථවිරයන් වහන්සේ,
23. කොස්ගොඩ ධම්මවංස සථවිරයන් වහන්සේ,
24. තලල්ලේ ධම්මානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ.

උත්තරිතරසංස්කාරකමණ්ඩලය

1. පණ්ඩිත වැලිවිටියේ සොරත නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
2. ආවායඝී පරවාහාර වජීරඤ්ඤ නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
3. බලන්ගොඩ ආනන්දමෙත්‍රෙය නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
4. පණ්ඩිත ලබුගම ලඛිකානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
5. පණ්ඩිත කෝදුගොඩ ඤාණාලොක සථවිරයන් වහන්සේ.

සංඥාපනිය

විනයපිටකය:

ශ්‍රී සුගත තථාගත සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් කමන් වහන්සේගේ ශාසනයෙහි පැවිදි වුවන්ගෙන් සකස් වූ භික්ෂු භික්ෂුණී උභතො-සඛ්‍යයාගේ කායවාක් සංවරසංවිධානය හා සඛ්‍යසුච්ඡිතා ඵාසුචිතාරතාදි ආනිසංඝ පිණිස ද, සඤ්චිකපිතිය හා විනයානුග්‍රහය සඳහා ද පණවා වදාළ පන්සියඅටකිසක් පමණ වූ ශික්ෂාසමුහය ඇතුළත් විනයපිටකය ඛම් (පාලි) අඵ දේශනා ප්‍රතිවේධ යන සතරින් ම ගැඹුරු ය. ත්‍රිපිටකය විභාග කළ අඵකථාවායඛීවරයෝ ආඥ ව්‍යවහාර පරමාඵී යන ත්‍රිවිධ බුද්ධදේශනා අතුරෙහි ආඥවිධාන බහුල කොට ඇති හෙයින් විනයපිටකය ආණාදෙසනා යහි ද, යථාපර්ධ යථානුලොම යථාඛම් යන ත්‍රිවිධ අනුශාසනා අතුරෙහි අපර්ධ (අධ්‍යවාර) දෙෂයන්ට අනුරූප වන පරිදි වදාළ ශාසන ඇති හෙයින් යථාපර්ධශාසන යහි ද, සංවර - අසංවර දිට්ඨිචිතිවෙසන තාමරූප පරිවෙජ්ඣ යන ත්‍රිවිධ ඛම්කථා අතුරෙහි කායවාක් සංවරදි කුදු මහත් සංවර පිළිබඳ කථා හෙයින් සංවරසංවරකථා යහි ද කිහු.

ශීල සමාධි ප්‍රඥ වචන ත්‍රිවිධ කල්‍යාණයෙන් යුත් තථාගත ශාසනයෙහි ආදිකල්‍යාණ වූ ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංවරදි අඛිශීලශික්ෂාව විශේෂයෙන් සංගාහිත වූයේ විනයපිටකයෙහි ය. කෙලයප්‍රභාණ ක්‍රම වශයෙන් ව්‍යතික්‍රම පර්යුථාන අනුශය වශයෙන් පවත්නා කෙල්ශයන් අතුරෙන් කායවාක් සංවර ව්‍යති-ක්‍රමයෙන් (සීමාව ඉක්මවීමෙන්) ඇති වන කෙල්ශයන්ට ශීලය ප්‍රතිපක්ෂ බැවින් ව්‍යතික්‍රම සංකෙලය ප්‍රභාණය ද තදඛ්‍ය වශයෙන් දුශචරිතසංකෙලය ප්‍රභාණය ද මෙහි දැක්වේ.

මෙහි ඇතුළත් ශික්ෂාපදයන්ගේ ප්‍රඥපති, අනුප්‍රඥපති, ආපතති, අතා-පතති, තිකදුකාපතති, ආපතති ජාති වහී සකකාදි විභාග පිළිබඳ ක්‍රම විසින් විවිධතය - විසෙසතය ඇති බැවින් විනය නම් වේ. තෙල විනය ප්‍රතිපතනයන් කායවාක් සංයමයෙහි හික්මවා අවිප්‍රතිසාර ප්‍රාමොද්දි විනය ගුණ ඵලවා පිළිවෙලින් මාභීකුශලඛම්යන්ට උපතියුග්‍ර වෙමින් අනුපාදපරිනිබ්බාණය වෙත පමුණුවන හෙයින් ද විනය නම් වේ.

මෙසෙයින් සංවරවිනය වශයෙන් වදාළ විනය ශාසනමාභීබුහවවයඛීයෙහි ආදිය බැවින් ද ශාසනාවචරයන්ගේ තදනුකුලප්‍රතිපතති පවත්නා තෙක් ම ශාසනසතිතිය වන බැවින් ද ඛම්විනය වශයෙන් දච්චිධ වූ ශාසනාශාසනය මනානතරසඛ්‍යලතයෙන් තොර කොට සංඝථාපනය කරණු සඳහා ප්‍රථම සඛ්ඛීතිය පැවැත්වූ මහරහතුන් වහන්සේ විසින් විනය ම ප්‍රථමයෙන් සඛ්ඛායනා කොට “භාජනය, පයඛීපතිපාලිය, ග්‍රහ්භ” යන අඵයන්හි ව්‍යවහාන වූ “පිටක” ශබ්දය සමග යොදා විනයපිටක නාමයෙන් සමමත කරණ ලදී.

මෙහි සඛ්ඛීතිකථා, ග්‍රහ්භවිභාග, ආවායඛීමන ආදිය පිළිබඳ විසතර මහාවග්ගපාලිය පිණිස ලියන ලද ප්‍රභාචනාවෙන් දත යුතු.

පාඨකපාලය:

විනයෙහි එන ශික්ෂාපදසමූහය ප්‍රධාන වශයෙන් පාලි නම් වේ. එය මානිකා, උභතොවිභවිත, උභතොබකික යයි තෙවැදූරුම් වෙයි. එහි මානිකා නම් භික්ෂු භික්ෂුණීන් සඳහා පැණවූ ශික්ෂාපද සූත්‍ර පාඨයෝ ය. එය බුද්ධිකාල-යෙහි ම පාමෝක් උදෙසීම වශයෙන් සංගාහිත ව පාතිමොක්ඛ, මානිකා, උභය මානිකා නමින් පැවැත්තේ ය.

ආදිබ්‍රහ්මචරියකසීලයට අයත් ඒ ශික්ෂාපද නිදහ වසතු පුද්ගල පද-භාජනීය වශයෙන් පාමෝක් උදෙසන නියායෙන් ම භික්ෂුවිභවිත භික්ෂුණී-විභවිත වශයෙන් සමිතීත විය. යලි එ දෙක එක් කොට උභතොවිභවිත යයි ව්‍යවහාර විය. පබ්බජ්‍යා උපසම්පද උපොසථ වසඤ්ජනාධිකාරීය හා වත්-පිලිවෙත් සඤ්ජනාධිකාරීය පිලිබඳ අනුඤ්ඤත වසයෙන් පැණවූ ආභිසමාචාරික ශික්ෂාපද නිදහකථාදිය සමග බකික නාමයෙන් සමිතීත විය.

ග්‍රන්ථවිභාගයෙහි මහණ මෙහෙණන් සඳහා පාමෝක් වසයෙන් පැණවූ ක්‍රී සියලු ශික්ෂාපද පාඨකපාලි, පාවිච්චියපාලි දෙකෙහි ඇතුළත් කරණ ලදී. බකික පාලිය මහාවග්ගපාලි, බුලලවග්ගපාලි දෙකෙහි අන්තර්ගත විය. මේ ග්‍රන්ථ සතරෙහි ඇතුළත් ප්‍රඥාන අනුඤ්ඤත ශික්ෂාපද හා පදභාජනීයාදිය පිලිබඳ තානා නයින් නිපුණ සාරංශ කථනය පටිච්චාරපාලියෙහි නිර්දේශ කරණ ලදී.

මෙසෙයින් විභක්ත ව ථෙරපරමපරුවෙහි පැවැති විනයපාලියෙහි ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වූ පාරුජකපාලියෙහි භික්ෂුන් සඳහා පණවන ලද ශික්ෂාධර්ම දෙසිය සත්විස්සෙන් සතරපරිජ්, තෙලෙස් සහවෙසෙස්, දෙ අනියත, හිස් නිසාගි-පවිතී ය යි කාණ්ඩ සතරකට බෙදූ ශික්ෂාපද එකුත්පණසෙක් නිදහ පුද්ගල වසතු පදභාජනීය විනීතවඤ්ඤ සහිත ව දැක්වෙන්නේ ය. මෙයින් පාරුජක සික්ඛාපද ප්‍රධාන කොට ගෙන ග්‍රන්ථය ද පාඨකපාලි යයි නම් කරණ ලදී.

එහි ශික්ෂාපදයෝ බුද්ධිභාෂිත වෙති. නිදහ කථාදිය හා ගාථා උපාලි මහරහතුන් වහන්සේ විසින් නිර්දේශ වූ ය. විනීතවඤ්ඤ බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් ම ඒ ඒ ශික්ෂාපද පිලිබඳ ඇවැත් වන නො වන පරිදි නියවය කොට වදනු සැටි ඇතුළත් කොට සමිතීකාරක මහරහතුන් විසින් විනයධරයන්ට ආදේශි වශයෙන් දක්වන ලද බුද්ධිකාලීන කථාවසතු වෙති. ග්‍රන්ථරච්ඡායෙහි එන ථෙරඤ්ජනාණධියෙහි දැක්වෙන්නේ අග්‍රග්‍රාමක ශාරීපුත්‍ර මහරහතුන් වහන්සේ විසින් ශාසනසමිතීය සඳහා භික්ෂුන්ට පාමෝක් උදෙසීම හා ශික්ෂා පැණවීම පිණිස බුදුරජානන් වහන්සේට ආයාචනා කිරීමේ ප්‍රවෘත්තී ය යි. විනයෙහි බාහිරනිදහය වසයෙන් දැක්වෙන මේ ආයාචනය සියලු ම විනයප්‍රඥපත්ති පිලිබඳ මුල් නිදහය යි.

විනයශික්ෂා පැණවීම:

බුදුරජානන් වහන්සේ ථේරඤ්ජාවෙහි විසූ වස බුද්ධිකාලියෙන් දෙලොස්වන වස ය. එකල භික්ෂුසඤ්ජා කෙරෙහි ශාසනානුලෝම නොවූ කිසිදු පැවැතුමක් අර්බුදයක් නොවූයේ ම ය. තථාගත බුදුවරු ලොබක් නැති කල බෙහෙත් තොකීයන වෙදුන් මෙන් කරුණක් නැති කල ශික්ෂා නො පණවති

එබැවින් “තථාගතයෝ ම ශික්ෂා පැණවීමට කල් දැනිති. එතෙක් ඉවහවු”යි සැරිසුන් තෙරඤ්චන්ට වදා දුන් ඉන් හවුරුදු අටක් ගිය නැත, බුද්ධකයෙන් විසිවස් වූ කල, පලමුවර්ජිකපදය පැණවූ සේක. මෙයට වහා වූයේ එකල උපසම්පදාවෙන් අටවස් ඇති ශ්‍රද්ධාශීල සම්පන්න වූ සුද්දිහන තෙරඤ්චන් මවුපියන්ගේ බලවත් ආයාචනයෙන් සන්නාන (කුලවංශ) ප්‍රවාතය පිණිස බිරියක් (-පුතකු) ඇති කිරීම සඳහා පෙරබුට සමග මෙවුන්දම් සෙවීම යි.

සමෝධියෙන් විසිවසක් වන තෙක් නිමිල ව පැවැති සජීඥශාසනයෙහි ප්‍රථම වරට සුද්දිහන විසින් ඇති කල, දෙවියන් සහිත බෞද්ධලෝකයාගේ සංවේගයට හේතු වූ, මේ අර්බුදය මුල් කරැණු කොට ගෙන තථාගතයන් වහන්සේ විසින් “යො පන භික්ඛු මෙථුනං ධම්මං පභිසෙවෙය්‍ය, පාරුජිකො භොති අසංවාසො”යි මෙථුනවිරතිය සඳහා භික්ඛුන්ට මේ ශික්ෂාපදය පැණවූ සේක. මෙය විනයෙහි ප්‍රථම ගරු ශික්ෂාප්‍රඥප්තිය යි.

“උපසපන් වීමෙන් භික්ඛුභාවයට පැමිණි යම් මහණෙක් මෙවුන්දම් සෙවූයේ නම් හෙතෙම පාරුජික (භික්ඛුභාවයෙන් සම්පූර්ණයෙන් වූවකු වන හෙයින් පැරුදුන්) වෙයි. සෙසු භික්ඛුන් හා සමානවෘත්ත නැත්තේ (එයට සුදුසු නොවූයේ) මේ” යයි තථාගතයන් වහන්සේ මූලප්‍රඥප්තිය වශයෙන් මෙසේ පැණවූ මෙථුනපාරුජිකශික්ෂාපදය මෙථුනාභ්‍යාදයෙහි ඇලුනු අසංයමීන්ට කිසිදු අවකාශයක් නො තබා පැමිණි වහා අනුව අනුප්‍රඥප්තිය දෙකකින් (නැවත දෙවරක් පැණවීමෙන්) දැඩි කොට වදාළහ.

මෙසෙයින් දැඩිකෘත වූ සම්පූර්ණ ශික්ෂාපදය පිලිබඳ පදවිභාගයෙහි දැක්වෙන ක්‍රම වශයෙන් මේ ශික්ෂාපදව්‍යතික්‍රමයෙන් පරිජීතවැන්නවන ආකාරයේ සතළොස් දහස් දෙසිය අසූවක් පමණ වෙති. එහි විසාර අභිකථානුසාරයෙන් විමසා දත යුතු.

මෙවුන්දම් පරිජීය මෙන් ම මහණනු භික්ඛුභාවයෙන් හෙළා ලන අදහසාදනය, මනුස්සවිග්ගහය (මිනිස් සිරුරක් දිවියෙන් තොර කිරීම), උත්තරි-මනුස්සධම්ම (තොලත් බ්‍යානමාභී ආදී ආයච්චිමී ලත් සේ හඟවා) ආරෙචනය කිරීම යන කරැණු විෂය කොට පැණවූ ශික්ෂාපද සමග “නත්‍රිමෙ වතතාරෙ පාරුජිකා ධම්මා උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති”යි පාමොක්ඛි එන සෙයින් ම පාරුජිකශික්ෂාපද හා සෙසු සම්භාදිසේනාදී ශික්ෂාපද ද පිලිවෙලින් තබා විභාග කරණ හෙයින් පාරුජිකපාලිය සුභතවිග්ගහ නමින් ද දන්තා ලදී.

සංඝකරණය හා පරිවචිතය :

බුද්ධජයන්හි නිමිත්තෙන් ලබන රජය මගින් පිහිටුවන ලද ශ්‍රී ලබනා බෞද්ධමණ්ඩලය විසින් විනයපිටකයෙහි ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වූ පාරුජිකපාලිය සිංහල භාෂාවට පරිවචිතය කිරීම සඳහා අප වෙත පවරණ ලදී.

ත්‍රිපිටක පරිවචිතය සම්බන්ධයෙන් නිකුත් කරණ ලද නිදේශ අනුව මෙහි විරුගත ලිපි දෙසයන්ගෙන් දුමට වූ තැන් ද ගිලීම් හිස පදපාඨයන් ද අසානපතිත වාක්‍යප්‍රදේශ හා පෙය්‍යාලමුඛ ද ලක්දිව පැරැණි පුස්තකොල පොත් කිහිපයක් ද සිංහල බුරුම සියම් රෝමන් අකුරෙන් මුද්‍රිත පොත් ද සසඳ, බලා එහි ද නැති තැන් සංඝකාරකතෙතාන් සමග සාකච්ඡා කොට පාලාචකථානුසාරයෙන් ගලපා පාලිය සකස් කිරීම ද එයට සිංහල ව්‍යාඛ්‍යාන කිරීම ද යථාශක්තියෙන් සිදු කලමහ.

මෙහි පාලිසංස්කරණය හා සිංහල පරිවර්තනය සම්බන්ධයෙන් ත්‍රිපිටක-පරිවර්තන සංස්කාරකසභාවේ උත්තරිතරමණඛලයෙන් ලත් විශේෂ අනුග්‍රහය ද, මේ සංස්කරණය සකස් කිරීමට සංස්කාරකමණඛලයේ සමපාදක සාමාජිකයන් වහන්සේගෙන් ලද උපකාරය ද කෘතඥතාපුජිත ව සිහිපත් කරමිනි.

අභිරේකය :

මේ ග්‍රන්ථය කියවනුවන්ට ඇතැම් ශිෂ්‍යාපද පිළිබඳ විඥානයෙහි අසහන කථා සේ හැඟෙන තැන් ද දක්නට ලැබේ. එබඳු තත්වී ප්‍රතිකූලමතස්කාරය ද ශ්‍රමණසංඥ ද හිරිමතප් ද එළවා ගෙන සම්බුදුරජානන් වහන්සේගේ මහාකාරුණික ගුණය සිහි කෙරෙමින් උන්වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරවයෙන් ම කියවිය යුතු. තවද, “කාමරුගයෙන් රකන වූවෝ අභිය නො දනිති. ධර්මය නො දනිති. රුගයට වසන වූ කල වන්නේ මහඅඳුරෙක් ම ය” යන ආදී දේශනාවන් සිහිපත් කෙරෙමින් “රුගදී කෙලයයෝ තම බොහෝ ආදීතව ඇත්තෝ ය. ඔවුන්ගෙන් කලීච වූ කල උදර පුරාමයෝ ද ප්‍රකෘති සිහින් සිතිය නොහැකි තරම් වූ නිහිත ක්‍රියාවන්හි යෙදෙති”යි දක්වන්නාක් මෙන් මහාකාරුණික වූ ශාස්ත්‍රාන් වහන්සේ ශ්‍රාවකයන් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් ම ඔවුන්ගේ සංවරය පිණිස ම එබඳු කරුණු ද නො සහවා යථාභිය ම වදාළ-සේකා යි සිතිය යුතු.

මෙමුත්තසේවනොපාය වශයෙන් එකල මිනිසුන් අතර පාවැති අසහන පාවතුම් එලෙසින් හෝ එයට වැඩියෙන් හෝ අදත් ලොව ඇත. ඒ හිත වූ පාවතුම් කෙරෙහි කලකිරීමින් සංයතභාවයෙන් හා මුහුමවැසියෙන් උදරකියට පැමිණෙනු කැමැතියන්ට මේ විනයග්‍රන්ථය විශිෂ්ට වූ අනුශාසන-යෙක් ම ය. මෙය සාමාන්‍යයෙන් මානවධර්මය හා ශිෂ්ටාචාරය පිළිබඳ ඉතිහාස-යෙකි. බුද්ධකාලීන ඉන්ද්‍රියවේ පාවැති නානාකූලවාරිත්‍රානුගත ජනසමාජයෙහි තත්ත්වය පිළිබිඹු වූ ආදසයෙකි.

මෙසේ ගෙන සලකන් ම මේ ග්‍රන්ථය සද්වාර සද්ධර්මමාභියෙන් ලෝකික ඥානාභිවෘද්ධියට කැමැතියන්ගේ අත් පොත ද සජීවසංසාරදුඃඛනීයසරණය සදහා පිළිපත්තවුන්ගේ විමුක්තිමාභිය ද වන්නේ ය. එහෙයින් නුවණැත්තෝ මේ ග්‍රන්ථය ශාස්ත්‍රාගෞරවයෙන් හා ධර්මගෞරවයෙන් යෙදී උද්‍රහණ ධාරණ විමර්ශනාදීන් පරිශීලනය කොට තදනුකූල පිළිවෙතින් මෙලොවීහි ද ජනමානවරයෙහි ද සුඛහානී ව කෙලයදහනිච්චාසණයෙන් පරමශාන්තිය පසක් කෙරෙත්වා.

වේරගොඩ අමරමොලී සඵවර.

2503 පොසොන් පුර පසලොස්වක් දින,
1959 විද්‍යොදය විශ්වවිද්‍යාලයේ දී ය

සමෛකනනිරූපණං

ABBREVIATIONS

සි. 1.	—	‘පැල්වෙවුල්ල’ මහාවිහාර-සිහල කාලපණණ පොත්කං
සි. 2.	—	‘කඩවැද්දුව’ පුරුණවිහාර-කාලපණණ පොත්කං
මජ්ඣ.	—	මජ්ඣනිමප්පක-සංගීතිපිටක-පොත්කං
සං.	—	සංගමකවර-පොත්කං
සිඞ්.	—	සිහලකවර-මුද්දිතපොත්කං
PTS.	—	Pali Text Society-Parāṅjika Pāli

THE PĀLI ALPHABET

IN SINHALESE CHARACTERS.

VOWELS

අa අā ඉi ඉī ඊu ඊū එē මo

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa			
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤṅa			
ටta	ඨtha	ඬda	ඬdha	භṅa			
තta	ඵtha	ඳda	ධdha	නna			
පpa	ඵpha	ඞba	භbha	මma			
යya	රra	ලla	වva	සsa	හha	ලෑa	අංam
කka	කāka	කීki	කීkī	කුku	කුkū	කෙkē	කෙkō
ඛkha	ඛākhā	ඛීkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛුkhū	ඛෙkhē	ඛෙkhō
ගga	=	=	=	=	=	=	=

Conjunct - Consonants

කකkka	කඳකකāka	කීකීkīkī	කුකුkukū	කෙකෙkēkē	කෙකොkēkō
කඛkka	කඛකඛākhā	කීඛීkīkhi	කුඛුkukhu	කෙඛෙkhē	කෙඛොkhō
කඝkka	කඝකඝāghā	කීඝීkīghi	කුඝුkughu	කෙඝෙghē	කෙඝොghō
කඞkka	කඞකඞāṅā	කීඞීkīṅī	කුඞුkugū	කෙඞෙṅē	කෙඞොṅō
කචkka	කචකචācā	කීචීkīchi	කුචුkuchū	කෙචෙchē	කෙචොchō
කඡkka	කඡකඡācchā	කීඡීkīcchi	කුඡුkucchū	කෙඡෙcchē	කෙඡොcchō
කජkka	කජකජājā	කීජීkīji	කුජුkujū	කෙජෙjē	කෙජොjō
කඣkka	කඣකඣājā	කීඣීkīji	කුඣුkucchū	කෙඣෙcchē	කෙඣොcchō
කඤkka	කඤකඤājā	කීඤීkīṅī	කුඤුkugū	කෙඤෙṅē	කෙඤොṅō
කභkka	කභකභābhā	කීභීkībhi	කුභුkubhū	කෙභෙbhē	කෙභොbhō
කනkka	කනකනānā	කීනීkīni	කුනුkunu	කෙනෙṅē	කෙනොṅō
කමkka	කමකමāmā	කීමීkīmī	කුමුkumū	කෙමෙṅē	කෙමොṅō
කයkka	කයකයāyā	කීයීkīyi	කුයුkuyū	කෙයෙyē	කෙයොyō
කරkka	කරකරārā	කීරීkīri	කුරුkuru	කෙරෙrē	කෙරොrō
කලkka	කලකලālā	කීලීkīli	කුලුkulu	කෙලෙlē	කෙලොlē
කවkka	කවකවāvā	කීවීkīvi	කුවුkuvū	කෙවෙvē	කෙවොvē
කසkka	කසකසāsā	කීසීkīsī	කුසුkusu	කෙසෙṅē	කෙසොṅō
කහkka	කහකහāhā	කීහීkīhi	කුහුkhu	කෙහෙhē	කෙහොhō
කලෑkka	කලෑකලෑālā	කීලෑීkīlā	කුලෑුkula	කෙලෑෙlā	කෙලෑොlā
කඅංkka	කඅංකඅංāma	කීඅංකීkīma	කුඅංකුkuma	කෙඅංකෙkēma	කෙඅංකොkōma

ā ā ī ī ū ū ē ē o o

පාරාජිකපාලි - විසයසූචි

විෂයා:

1. වෙරඤ්ජකණෙසා

වෙරඤ්ජනාණවාගේ	2 - 26
නිදානං	2
බුඬ්භිගුණකථා	2
වෙරඤ්ජබ්‍රාහ්මණකථා	4
කොතකථා	10
පුබ්බෙනිවාසානුස්සතිඤ්ඤාණං	10
චුතුපපාතඤ්ඤාණං	12
ආසවකඛයඤ්ඤාණං	12
වෙරඤ්ජබ්‍රාහ්මණස්ස සරණගමනං	14
වෙරඤ්ජායං වස්සාවාසාධිවාසනං	14
වෙරඤ්ජායං දුබ්භිකකිකථා	14
මහාමොග්ගලානස්ස සිහනාදකථා	16
සාරිපුත්තස්ස සිකඛාපඤ්ඤාතනියාවනං	16
වෙරඤ්ජබ්‍රාහ්මණස්ස ධම්මදෙසනා	24
භගවතො ජතපදවාරිකා	26

2. පාරාජිකකණෙසා

පඨමපාඨජිකං	28 - 94
සුද්දිනනාහාණවාගේ	28 - 48
සුද්දිනනස්ස පබ්බජ්ජාකථා	28
සුද්දිනනස්ස සකපිචුනිවෙසනුපසඛකමනං	36
මාතෘපිචුනනං බීජකයාවනං	38
සුද්දිනනස්ස පුරාණදුතීයිකාය මෙථුනධම්මාභිවිඤ්ඤාපනං	42
සහායකභිකච්ඡිභි භගවතො ආරෝචනං	42
භගවතා සිකඛාපදපඤ්ඤාපනං	44
මූලපඤ්ඤාතනී	48

සුද්දිනනනාණවාගේ භිට්ඨිනො.

මකකථිවච්ඡු - අඤ්ඤාතර භිකචුස්ස මකකථියා මෙථුනපභිසෙවනං	50
දුතීයපඤ්ඤාතනී	54
සඤ්චනනාණවාගේ	54 - 80
චජ්ජුත්තකානං භිකචුනං මෙථුනපභිසෙවනං	54
තභියපඤ්ඤාතනී	56
පදහාජනීයං	56 - 80

සඤ්චනනාණවාගේ භිට්ඨිනො.

විනීතවච්ඡු	80 - 94
------------	-----	-----	-----	----------------

පඨමපාඨජිකං ඝමනනං.

දුතීයපාඨජිකං.	94 - 150
ධනීයස්ස කුමහසාරපුත්තස්ස කුටිකරණකථා	94
රජභණ්ඩාවහරණකථා	96
සිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤාතනී	102

ජබ්බහේමගීකවුනං රජකහණිච්චරණකථා	102
දුතියපඤ්ඤාතනී	104
පදභාජනීයං	104
තයමාතීකා	106
චිතීතවජ්ඣ	126 - 150

දුතියපාරාජිකං සමන්තං.

තනීය පාරාජිකං	152 - 193
භගවතො වෙසාලීභීකවුනං අසුභකථා	152
වෙසාලීභීකවුනං ජීවිතවොරොපකථා	152
ආනාපානසතිසමාධිකථා	156
තනීයපාරාජිකසිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤාතනී	158
දුතියපඤ්ඤාතනී	158
පදභාජනීයං	160
තයමාතීකා	164
චිතීතවජ්ඣ	174 - 192

තනීයපාරාජිකං සමන්තං.

චතුස්ථපාරාජිකං	192 - 254
චෞලුදුතීරීයභීකවුනං උතතරිමනුසංධම්මසමුද්වරණං	192
චතුස්ථපාරාජිකසිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤාතනී	198
දුතියපඤ්ඤාතනී	200
පදභාජනීයං	200
තයමාතීකා - සුද්ධිකවාරො	204 - 224
චතතුචිසාරකසංචිකකපෙයෟලං - චතතුකාමවාරකථා	226 - 230
පච්චයපච්චසංසුතචවාරකථා	230 - 234
චිතීතවජ්ඣ	236 - 254

චතුස්ථපාරාජිකං සමන්තං.

3. සධිකාදිලෙසසකිලණධා

1. සුඤ්ඤාචිසට්ඨිසිකඛාපදං	256 - 292
සෙය්‍යසකවජ්ඣ	256
සුඤ්ඤාචිසට්ඨිසිකඛාපද (පඨම) පඤ්ඤාතනී	260
දුතියපඤ්ඤාතනී	260
පදභාජනීයං	260 - 282
චිතීතවජ්ඣ	282 - 292

සුඤ්ඤාචිසට්ඨිසිකඛාපදං නිවර්තනං.

2. කායසංඝඤ්ඤාසිකඛාපදං	292 - 318
උද්ධිවජ්ඣ	292
සිකඛාපදපඤ්ඤාතනී	294
පදභාජනීයං	294 - 314
චිතීතවජ්ඣ	316 - 318

කායසංඝඤ්ඤා සිකඛාපදං නිවර්තනං.

3. දුටුලල වාචාසිකතාපදං	320 - 328
උදයවච්ඡේද	320
සිකතාපදපඤ්ඤාතරී	320
පදභාජනීයං	322 - 326
විනීතවච්ඡේද	326 - 328

දුටුලල වාචාසිකතාපදං නිවසිතං.

4. අත්තකාමපාටිවට්ඨියාසිකතාපදං	330 - 338
උදයවච්ඡේද	330
සිකතාපදපඤ්ඤාතරී	332
පදභාජනීයං	332 - 336
විනීතවච්ඡේද	336 - 338

අත්තකාමපාටිවට්ඨියාසිකතාපදං නිවසිතං.

5. සඤ්චරිතසිකතාපදං	338 - 374
උදයවච්ඡේද	332
සිකතාපද (මුල) පඤ්ඤාතරී	348
උදයසංඝාතනිකසඤ්චරිතසමාපජ්ජනං	344
දුතීයපඤ්ඤාතරී	344
පදභාජනීයං	346 - 372
විනීතවච්ඡේද	372 - 374

සඤ්චරිතසිකතාපදං නිවසිතං.

6. කුට්ඨකාරසිකතාපදං	374 - 404
ආලවකභිකුක්ඛනං කුට්ඨකාරණවච්ඡේද	374
මණිකණ්ඩකාගරජකථා	378
භිමවනතවාසිආඤ්ඤාතරභිකුක්ඛණ්ණ කථා	380
රට්ඨපාලකථා	382
සිකතාපදපඤ්ඤාතරී	382
පදභාජනීයං	382 - 404

කුට්ඨකාරසිකතාපදං නිවසිතං.

7. විහාරකාරසිකතාපදං	404 - 414
ජනනාසංච්ඡේද	404
සිකතාපදපඤ්ඤාතරී	406
පදභාජනීයං	406 - 414

විහාරකාරසිකතාපදං නිවසිතං.

8. පටිමදුට්ඨිපදසිකතාපදං	416 - 434
දුට්ඨිමලපුත්තසංඝාතපඤ්ඤාපකකථා	416
මෙතරියභුමමජකභිකුක්ඛනං චච්ඡේද	420
සිකතාපදපඤ්ඤාතරී	424
පදභාජනීයං	424 - 434

පටිමදුට්ඨිපදසිකතාපදං නිවසිතං.

9. දුතියදුට්ඨදෙසසිකඛාපදං	484 - 446
මෙතනියභූමමරකභිකඛුතං වඤ්ච	434
සිකඛාපදපඤ්ඤතනී	436
පදභාජනීයං	436 - 446

දුතියදුට්ඨදෙසසිකඛාපදං නිවසිතං.

10. පඨමසඛ්‍යාදෙසසිකඛාපදං	448 - 454
දෙවදතතඤ්ඤ පඤ්චවඤ්චයාවතං	448
සිකඛාපදපඤ්ඤතනී	452
පදභාජනීයං	452 - 454

පඨමසඛ්‍යාදෙසසිකඛාපදං නිවසිතං.

11. දුතියසඛ්‍යාදෙසසිකඛාපදං	456 - 460
දෙවදතතවඤ්ච	456
සිකඛාපදපඤ්ඤතනී	456
පදභාජනීයං	456 - 460

දුතියසඛ්‍යාදෙසසිකඛාපදං නිවසිතං.

12. දුඛවසිකඛාපදං	462 - 466
ජනනඤ්ඤ අනාවාරවඤ්ච	462
සිකඛාපදපඤ්ඤතනී	462
පදභාජනීයං	462 - 466

දුඛවසිකඛාපදං නිවසිතං.

13. කුලදුසකසිකඛාපදං	466 - 482
අඤ්ඤප්පුභබ්බසුඤ්ඤානං අනාවාරවඤ්ච	466
සිකඛාපදපඤ්ඤතනී	476
පදභාජනීයං	478 - 482

කුලදුසකසිකඛාපදං නිවසිතං.

තෙරසකං නිවසිතං.

සඛ්‍යාදෙසසකසඤ්ඤා නිවසිතො.

4. අනියතකසඤ්ඤා

1. පඨමඅනියතසිකඛාපදං	484 - 490
උදයවඤ්ච	484
සිකඛාපදපඤ්ඤතනී	486
පදභාජනීයං	486 - 490

පඨමඅනියතසිකඛාපදං නිවසිතං.

2. දුතියඅනියතසිකඛාපදං	490 - 496
උදයවඤ්ච	490
සිකඛාපදපඤ්ඤතනී	492
පදභාජනීයං	492 - 496

දුතියඅනියතසිකඛාපදං නිවසිතං.

5. නියෝගනියකණේබා

1. විවරවගො

1. ප්‍රථමකසීනසිකබාපදං	498 - 502
ඡබ්බගහියවඡ්ඡු	498
සිකබාපද (මූල) පඤ්ඤතනී	498
ආනඤ්ඤ අභිරේකවිවරවඡ්ඡු	498
දුතියපඤ්ඤතනී	500
පදභාජනීයං	500 - 502

ප්‍රථමකසීනසිකබාපදං නිවසිතං.

2. දුතියකසීනසිකබාපදං	502 - 510
භිකඛුතං සනතරුතතරෙත ඡතපදවාරිකාවඡ්ඡු	502
සිකබාපද (මූල) පඤ්ඤතනී	504
දුතියපඤ්ඤතනී	504
පදභාජනීයං	504 - 510

දුතියකසීනසිකබාපදං නිවසිතං.

3. තනියකසීනසිකබාපදං	512 - 516
අඤ්ඤතර භිකඛුඤ්ඤ අකාල විවරවඡ්ඡු	512
සිකබාපදපඤ්ඤතනී	512
පදභාජනීයං	512 - 516

තනියකසීනසිකබාපදං නිවසිතං.

4. පුරාණවිවර සිකබාපදං	516 - 520
උදයසිඤ්ඤ පුරාණදුතියකාවඡ්ඡු	516
සිකබාපදපඤ්ඤතනී	518
පදභාජනීයං	518 - 520

පුරාණවිවරසිකබාපදං නිවසිතං.

5. විවරපටිඤ්ඤතණි සිකබාපදං	522 - 526
උදයසිඤ්ඤ උපපලවණණි භිකඛුනියා විවරපටිඤ්ඤතණිවඡ්ඡු	522
සිකබාපද (මූල) පඤ්ඤතනී	524
පාරිවට්ඨකවිවර අපපටිඤ්ඤතණිවඡ්ඡු	524
දුතියපඤ්ඤතනී	524
පදභාජනීයං	524 - 526

විවරපටිඤ්ඤතණිසිකබාපදං නිවසිතං.

6. අඤ්ඤතකච්ඤ්ඤතනීසිකබාපදං	528 - 532
උපනඤ්ඤවඡ්ඡු	526
සිකබාපද (මූල) පඤ්ඤතනී	528
තඤ්ඤභිකඛුතං වඡ්ඡු	528
දුතියපඤ්ඤතනී	530
පදභාජනීයං	530 - 532

අඤ්ඤතකච්ඤ්ඤතනීසිකබාපදං නිවසිතං.

7. තතුතනිසිකතාපදං	532 - 534
බහුච්චරවිඤ්ඤපතවඤ්ඤ	532
සිකතාපදපඤ්ඤතනි	534
පදභාජනීයං	534

තතුතනිසිකතාපදං නිවේනං.

8. පඨමඋපකතමසිකතාපදං	536 - 540
උපතඤ්ඤා විචරවිකපපතාපජ්ජතවඤ්ඤ	536
සිකතාපදපඤ්ඤතනි	536
පදභාජනීයං	538 - 540

පඨමඋපකතමසිකතාපදං නිවේනං.

9. දුතීයඋපකතමසිකතාපදං	540 - 544
උපතඤ්ඤා විචරවිකපපතාපජ්ජතවඤ්ඤ	540
සිකතාපදපඤ්ඤතනි	542
පදභාජනීයං	542 - 544

දුතීයඋපකතමසිකතාපදං නිවේනං.

10. රාජසිකතාපදං	546 - 552
උපතඤ්ඤවඤ්ඤ	546
සිකතාපදපඤ්ඤතනි	548
පදභාජනීයං	550 - 552

රාජසිකතාපදං නිවේනං.

විචරවග්ගො පඨමො.

2. කොසියවග්ගො

1. කොසියසිකතාපදං	554 - 558
ජබ්බහිඤ්ඤවඤ්ඤ	554
සිකතාපදපඤ්ඤතනි	554
පදභාජනීයං	554 - 556

කොසියසිකතාපදං නිවේනං.

2. සුද්ධකාලකසිකතාපදං	556 - 558
ජබ්බහිඤ්ඤවඤ්ඤ	556
සිකතාපදපඤ්ඤතනි	556
පදභාජනීයං	556 - 558

සුද්ධකාලකසිකතාපදං නිවේනං.

3. දෙවහාගසිකතාපදං	558 - 560
ජබ්බහිඤ්ඤවඤ්ඤ	558
සිකතාපදපඤ්ඤතනි	560
පදභාජනීයං	560

දෙවහාගසිකතාපදං නිවේනං.

3. පනතවගො

1. පනතසකිකාවපදං	592 - 596
ඡබබග්ගියානං පනතසනනිවයවනු	592
සිකබාපද (මූල) පඤඤනති	592
ආනඤඤ ආතිරෙකපනතවනු	592
දුතියපඤඤනති	594
පදභාජනීයං	594 - 596

පනතසකිකාවපදං නිවසිතං.

2. උග්ගපඤඤබකිනසිකාවපදං	596 - 604
ඡබබග්ගියානං පනතවිඤඤපනවනු	596
සිකබාපදපඤඤනති	600
පදභාජනීයං	600 - 604

උග්ගපඤඤබකිනසිකාවපදං නිවසිතං.

3. ගෙසජ්ජසිකාවපදං	606 - 612
පිලිඤ්චවඡවනු	606
සිකබාපදපඤඤනති	610
පදභාජනීයං	610 - 612

ගෙසජ්ජසිකාවපදං නිවසිතං.

4. වසසිකසාවිකසිකාවපදං	612 - 616
ඡබබග්ගියානං වසසිකසාවිකපරියෙසනවනු	612
සිකබාපදපඤඤනති	614
පදභාජනීයං	614 - 616

වසසිකසාවිකසිකාවපදං නිවසිතං.

5. විවරආවඡදනසිකාවපදං	616 - 618
උපනඤඤ විවරආවඡදනවනු	616
සිකබාපදපඤඤනති	618
පදභාජනීයං	618

විවරආවඡදනසිකාවපදං නිවසිතං.

6. සුභතවිඤඤනතිසිකාවපදං	620 - 622
ඡබබග්ගියානං සුභතවිඤඤපනවනු	620
සිකබාපදපඤඤනති	620
පදභාජනීයං	620 - 622

සුභතවිඤඤනතිසිකාවපදං නිවසිතං.

7. මහාපෙසකාරසිකාවපදං	622 - 628
උපනඤඤ පෙසකාරසුභතවිකපනාපජ්ජනවනු	622
සිකබාපදපඤඤනති	624
පදභාජනීයං	626 - 628

මහාපෙසකාරසිකාවපදං නිවසිතං.

8. අලෙවිකම්මරසිකතාපදං	628 - 632
අලෙවිකම්මරකාලසමයාභිකකමතවච්ඡු	628
සිකතාපදපඤ්ඤතනී	630
පදභාජනීයං	630 - 632

අලෙවිකම්මරසිකතාපදං නිවේදනං.

9. සාසඛකසිකතාපදං	632 - 636
අනතරසරෙ විවරනීකෙඛපතවච්ඡු	632
සිකතාපදපඤ්ඤතනී	634
පදභාජනීයං	634 - 636

සාසඛකසිකතාපදං නිවේදනං.

10. පටිණතසිකතාපදං	636 - 640
ජබ්බගභියෙභි සඛසිකලාභං අනතතො පරිණාමතවච්ඡු	636
සිකතාපදපඤ්ඤතනී	638
පදභාජනීයං	638 - 640

පටිණතසිකතාපදං නිවේදනං.

පහතවග්ගො තනීයො.

පාච්ඡිකපාළි නිවේදනා.

විනයපිටකෙ

පාරාජිකපාලි

විනයපිටකෙ පාරාජිකපාලී

භික්ඛුච්ඡායො
වෙරඤ්ජකණ්ඩා

I

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස.

1. ඉතිහාස සමයෙහි බුද්ධෝ භගවා වෙරඤ්ජායං විහරති නලෙරු-
පුච්ඡමුලෙ මහතා භික්ඛුසමෝඝන සද්ධිං පඤ්චමනෙතභි භික්ඛු සතෙහි.
අස්සොසි ඛො වෙරඤ්ජා චුභමණො: “සමණො ඛුච්ඡායො හොතමො
සකාසපුතො සකාසකුලා පබ්බජිතො වෙරඤ්ජායං විහරති තලෙරුපුච්ඡමුලෙ
මහතා භික්ඛුසමෝඝන සද්ධිං පඤ්චමනෙතභි භික්ඛුසතෙහි. තං ඛො පත
භවන්තං ගොහමිං එවං කල්යාණො නිතතිසද්දො අබ්බුඤ්ඤාතො: ඉතිපි සො
භගවා අරහං සමමාසමුද්ධො විජ්ජාචරණසමාපනො: පුගතො ලොකවිදු
අනුතතරො පුරිසදමමසාරපි සන්ථං දෙවමනුස්සාතං බුද්ධො භගවා. සො
ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුහමකං සසසමණචුභමණිං පජං
සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා පචෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති
ආදිකල්යාණං මජ්ඣිකල්යාණං පරියොසානකල්යාණං සාන්ථං සබ්බඤ්ජනං
කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං. චුභමචරිතං පකාසෙති. සාධු ඛො පත සථා-
රූපාතං අරහතං දස්සතං ගොතී”ති.

2. අප්ඵ බො භවරසෙඤ්ජා බ්‍රාහ්මණෝ යෙන භගවා නෙත්‍රපසඛකමී. උපසඛකමච්චා භගවතා සඤ්චිං සමමොදි. සමමොදතීයං කථං සාරාණීයං චීඨිසාරෙඤ්චා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනොතා බො වෙරසෙඤ්ජා බ්‍රාහ්මණෝ භගවන්තං එතදවොච: “සුතං මෙතං හො ගොහම, ත සමණෝ ගොතමො බ්‍රාහ්මණේ ජණේණ චුඤ්චි මහලුකෙ අඤ්චගතෙ වයො අනුප්පතෙත අභිවාදෙතී වා, පච්චුට්ඨෙතී වා, ආසනෙත වා නිමනෙතතීති. තඤ්ඤං හො ගොතම තථෙව. ත භි භවං ගොතමො බ්‍රාහ්මණේ ජණේණ චුඤ්චි මහලුකෙ අඤ්චගතෙ වයො අනුප්පතෙත අභිවාදෙතී වා, පච්චුට්ඨෙතී වා, ආසනෙත වා නිමනෙතතී. තඤ්ඤං හො ගොතම ත සමපන්තමෙවා”ති.

3. “තාහං තං බ්‍රාහ්මණ, පසාංචී සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුඛමකෙ සසාමණබ්‍රාහ්මණීයා පජාය සදෙවමනුසාය යමහං අභිවාදෙය්‍යං වා, පච්චුට්ඨෙය්‍යං වා, ආසනෙත වා නිමනෙතය්‍යං. යං භි බ්‍රාහ්මණ තථාගතො අභිවාදෙය්‍ය වා, පච්චුට්ඨෙය්‍ය වා, ආසනෙත වා නිමනෙතය්‍ය, මුඤ්චාපි තසා විපභෙය්‍යා’ති

4. “අරසරුපො භවං ගොතමො”ති. “අඤ්චි බෙවස බ්‍රාහ්මණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අරසරුපො සමණෝ ගොතමො’ති. යෙ ථෙ බ්‍රාහ්මණ, රුපරසා සඤ්ජාසා ගඤ්ජාසා රසරසා ථොට්ඨබ්බරසා, තෙ තථාගතාසා පභීණා උච්ඡින්නාමුලා තාලාවඤ්ජකතා අභ්‍යාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධමමා. අයං බො බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අරසරුපො සමණෝ ගොතමො’ති. තො ව බො යං ඤං සකාය වදෙසී.”

5. “නිබ්බොගො භවං ගොතමො”ති. “අඤ්චි බෙවස බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘නිබ්බොගො සමණෝ ගොතමො’ති. යෙ තෙ බ්‍රාහ්මණ, රුපභොගා සඤ්ජාභොගා ගඤ්ජාභොගා රසභොගා ථොට්ඨබ්බභොගා, තෙ තථාගතාසා පභීණා උච්ඡින්නාමුලා තාලාවඤ්ජකතා අභ්‍යාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධමමා. අයං බො බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘නිබ්බොගො සමණෝ ගොතමො’ති. තො ව බො යං ඤං සකාය වදෙසී.”

6. “අකිරියවාදෙ හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස මුහුමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො’ති. අහං හි මුහුමණ අකිරියං වදමි කායදුච්චරිතස්ස චචි-
 දුච්චරිතස්ස මනොදුච්චරිතස්ස. අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අකිරියං වදමි. අයං ඛො මුහුමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො’ති. තො ච ඛො යං ත්වං සක්ඛාය වදෙසී.”

7. “උචේද්දවාදෙ හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස මුහුමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘උචේද්දවාදෙ සමණො ගොතමො’ති. අහං හි මුහුමණ, උචේද්දං වදමි රුගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස. අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං උචේද්දං වදමි. අයං ඛො මුහුමණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘උචේද්දවාදෙ සමණො ගොතමො’ති. තො ච ඛො යං ත්වං සක්ඛාය වදෙසී.”

8. “ජේගුච්චී හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස මුහුමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘ජේගුච්චී සමණො ගොතමො’ති. අහං හි මුහුමණ, ජේගුච්චාමි කායදුච්චරිතෙන චචිදුච්චරිතෙන මනොදුච්චරි-
 තෙන. අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපතනීයා ජේගුච්චාමි. අයං ඛො මුහුමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘ජේගුච්චී සමණො ගොතමො’ති. තො ච ඛො යං ත්වං සක්ඛාය වදෙසී.”

9. “වෙතසිකො හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස මුහුමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘වෙතසිකො සමණො ගොතමො’ති. අහං හි මුහුමණ, විතයාය ධම්මං දෙසෙමි රුගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස. අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං විතයාය ධම්මං දෙසෙමි. අයං ඛො මුහුමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘වෙතසිකො සමණො ගොතමො’ති. තො ච ඛො යං ත්වං සක්ඛාය වදෙසී.”

10 “තපසී හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස ච්චාහමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘තපසී සමණො ගොතමො’ති. තපනීයානං ච්චාහමණ, පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ වදුමි සායදුච්චරිතං වචි-
 දුච්චරිතං මනොදුච්චරිතං. යස ඛො ච්චාහමණ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පභිණා උච්ඡන්තමුලා තාලාවජ්ජකතා අනභාවකතා අයතීං අනුපපාද-
 ධම්මා, තමහං තපසීති වදමි. තථාගතස්ස ඛො ච්චාහමණ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පභිණා උච්ඡන්තමුලා තාලාවජ්ජකතා අනභාවකතා අයතීං අනුපපාදධම්මා. අයං ඛො ච්චාහමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘තපසී සමණො ගොතමො’ති. නො ච ඛො යං තං සක්ඛාය වදෙසී.”

11. “අපගඛො හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස ච්චාහමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අපගඛො සමණො ගොතමො’ ති. යස ඛො ච්චාහමණ, අයතීං ගබ්භසෙය්‍යා පුත්ඛතචාහිතීඛතති පභිණා උච්ඡන්තමුලා තාලාවජ්ජකතා අනභාවකතා අයතීං අනුපපාදධම්මා, තමහං අපගඛො’ති වදමි. තථාගතස්ස ඛො ච්චාහමණ, අයතීං ගබ්භසෙය්‍යා පුත්ඛතචාහිතීඛතති පභිණා උච්ඡන්තමුලා තාලාවජ්ජකතා අනභාවකතා අයතීං අනුපපාදධම්මා. අයං ඛො ච්චාහමණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අපගඛො සමණො ගොතමො’ති. නො ච ඛො යං තං සක්ඛාය වදෙසී.”

12. “සෙය්‍යථාපි ච්චාහමණ කුක්කුචියා අණ්ඩානි අට්ඨ වා දස වා දවාදස වා, තාතස්ස කුක්කුචියා සමමා අධිසභිතානි සමමා පරිසෙදිතානි සමමා පරිභාචි-
 තානී, යො භු ඛො තෙසං කුක්කුචිජාපකාතං පඝමතරං පාදතඛසිඛාය වා මුඛතුණ්ඩකෙත වා අණ්ඩකොසං පදලොචා සොච්චිතා අභිතීඛභිජෙජය්‍ය කිතති ස්වාය්‍ය වචනීයො ජෙට්ඨො වා කනිට්ඨො වා’ති. ‘ජෙට්ඨො’ති’ ස්‍ය භො ගොතම වචනීයො, සො හි තෙසං ජෙට්ඨො ගොතී’ති. එවමෙව ඛො අහං ච්චාහමණ අච්ඡාසකාය පජාය අණ්ඩභුතාය පරිචොතඤ්චාය අච්ඡාසකොසං පදලොචා එකො’ව ලොකෙ අනුතතරං සමමාසට්ඨොසිං අභිසම්බුද්ධො. ස්වාහං ච්චාහමණ, ජෙට්ඨො භෙට්ඨො ලොකස්ස.”

13. ආරඬුං බො පන මෙ බ්‍රාහ්මණ, විරියං¹ අහොසි අසලුචිතං. උපට්ඨිතා සති අසමමුට්ඨා. පසස්ඤ්ඤා කායො අසාරඤ්ඤා. සමාහිතං විතතං එකගතං. සො බො අහං බ්‍රාහ්මණ, විවිධෙව කාමෙහි විවිධ වතුසලෙහි ධර්මෙහි සවිතකකා සවිවාරං විවෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ක්‍ෂාතං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. විතකකවිවාරාතං දුපසමා අජ්ඣතතං සමපසාදතං වෙතසො එකොදිතාවං අවිතකකා අවිවාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං ක්‍ෂාතං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. පිතියා ව විරාගා උපෙකඛකො ව විහාසිං. සතො ව සම්පජානො සුඛං ව කායෙත පටිසංවෙදෙසිං. යං තං අරියා ආවිකඛනති 'උපෙකඛකො සතිමා සුඛවිහාරී'ති, නං තතියං ක්‍ෂාතං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. සුඛස්ස ව පහාණා දුකඛස්ස ව පහාණා පුබ්බෙව සොමනස්සදෙමනස්සාතං අත්ඛමා අදුකඛමසුඛං උපෙකඛාසතිපාරිසුද්ධිං වතුත්ථං ක්‍ෂාතං උපසම්පජ්ජ විහාසිං.

14. සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුඤ්ඤා පරියොදනෙ අතඛාණේ විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මතියෙ ජීවෙ ආනෙඤ්ඤාපභවතො පුබ්බෙ- නිවාසානුස්සතිඤ්ඤාය විතතං අභිනින්නාමෙසිං. සො අතෙකවිතිතං පුබ්බෙ- නිවාසං අනුස්සරාමි, සෙය්‍යපීදං: එකමපි ජාතීං දෙව'පි ජාතීයො තිස්සො'පි ජාතීයො වතස්සො'පි ජාතීයො පඤ්ච'පි ජාතීයො දස'පි ජාතීයො විසම්පි ජාතීයො තිංසම්පි ජාතීයො වතනාලීසම්පි ජාතීයො පඤ්ඤාසම්පි ජාතීයො ජාතිසතම්පි ජාතිසහස්සම්පි ජාතිසතසහස්සම්පි, අතෙකෙ'පි සංවට්ටකපෙප අතෙකෙ'පි විවට්ටකපෙප අතෙකෙ'පි සංවට්ටවිවට්ටකපෙප, 'අමුත්‍රාසිං එවංතාමො එවංගොතො: එවංවණේණං එවමාහාරො එවංසුඛදුකඛපටිසංවෙදී එවමාසු- පරියනොතො. සො තතො චුතො අමුත්‍ර උදපාදිං. තත්‍රාපාසිං එවන්නාමො එවං- ගොතො: එවංවණේණං එවමාහාරො එවංසුඛදුකඛපටිසංවෙදී එවමාසුපරි- යනොතො. සො තතො චුතො ඉඬුපපනො'ති. ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අතෙක- විතිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරාමි. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, රහතියා පඨමෙ යාමෙ පඨමා විජ්ජා අධිගතා, අවිජ්ජා විහතා, විජ්ජා උප්පන්නා, තමො විහතො, ආලොකො උප්පනො, ගථා තං අප්පමන්නස්ස අතාපිනො පභිතන්නස්ස විහරතො. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, පඨමානීතිබ්බීද, අහොසි කුකකුට්ඨජා- පකස්සෙව අණ්ඩකොසමා.

1. විරියං, මජ්ඣ.

15. සො එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤෙ පරියොදනෙ අතඛිගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුහුතෙ කම්මනියෙ ඕතෙ ආතෙජ්ජපනෙත සත්තාතං චුත්‍රපපාතඤ්ඤාය විත්තං අභිනිත්තාමෙසිං. සො දිබ්බෙත වකචුතා විසුඤ්ඤත¹ අතිකකන්තමාත්‍රසකෙත සතෙත පසාමි වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ ඕතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතනෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජාතාමි, “ඉමෙ වත භොතොතා සත්තා කායදුච්චරිතෙත සමන්තාගතා වචි- දුච්චරිතෙත සමන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙත සමන්තාගතා අරියාතං උපවාදකා මුච්ඡාදිට්ඨිකා මුච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදානා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුගතතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පත භොතොතා සත්තා කායසුවරිතෙත සමන්තාගතා වචිසුවරිතෙත සමන්තාගතා මනොසුවරිතෙත සමන්තාගතා අරියාතං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදානා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුභතීං සග්ගං ලොකං උපපන්නා”ති. ඉති දිබ්බෙත වකචුතා විසුඤ්ඤත¹ අතිකකන්තමාත්‍රසකෙත සතෙත පසාමි වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ ඕතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතනෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජාතාමි. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, රතතියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දුතියා විජජා අභිගතා, අවිජජා විහතා, විජජා උපපන්නා, තමො විහතො, ආලොකො උපපන්නො, යථා තං අපමන්තස්ස ආතාපිතො පතිත්තං විහරතො. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, දුතියාභිනිබ්බිද අහොසි කුසකු- වච්ඡාපකස්සෙව අණ්ඩකොසමනා.

16. සො එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤෙ පරියොදනෙ අතඛිගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුහුතෙ කම්මනියෙ ඕතෙ ආතෙජ්ජපනෙත ආසවාතං ඛයඤ්ඤාය විත්තං අභිනිත්තාමෙසිං. සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං, අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං, අයං දුක්ඛ- නිරෝධොති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං, අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදාති යථා- භූතං අබ්භඤ්ඤාසිං. ඉමෙ ආසවාති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං, අයං ආසව- සමුදයොති යථා භූතං අබ්භඤ්ඤාසිං, අයං ආසවනිරෝධොති යථා- භූතං අබ්භඤ්ඤාසිං අයං ආසවනිරෝධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං. තස්ස මෙ එවං ජාතතො එවං පස්සතො කාමාසවාපි විත්තං විමුච්චිත්ථ. භවාසවාපි විත්තං විමුච්චිත්ථ. අවිජජාසවාපි විත්තං විමුච්චිත්ථ. විමුත්තසමිං විමුත්තමති ඤ්ඤා අහොසි. ඕණා ජාති, ධුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, තාපරං ඉත්ථත්තායාති අබ්භඤ්ඤාසිං. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ රතතියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තතියා විජජා අභිගතා, අවිජජා විහතා, විජජා උපපන්නා, තමො විහතො, ආලොකො උපපන්නො, යථා තං අපමන්තස්ස ආතාපිතො පතිත්තං විහරතො. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ තතියාභිනිබ්බිද අහොසි කුසකුට්ච්ඡාපකස්සෙව අණ්ඩකොසමනාති.

1. පරිසුඤ්ඤත. කච්චි.

17. එවං චූහෙන වෙරඤ්ජො ඩ්‍රාහමණො භගවනතං එතදවොච:
 “ජේට්ඨො භවං නොනමො. සෙට්ඨො භවං ගොතමො. අභිකක්කන්තං භො
 ගොතම, අභිකක්කන්තං නො ගොතම, සෙය්‍යථාපි භො ගොතම තීක්කඤ්ජිතං වා
 උක්කඤ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මූලුහස්ස වා මග්ගං ආචිකෙඛග්ග්‍ය,
 අක්කිකාරෙ වා තෙලපජේජාතං ධාරෙය්‍ය වකච්චමනො රුපානි දකඛිනතීති,
 එවමෙවං භොතා ගොතමෙත අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං
 භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඛසඤ්ච. උපාසකං මං භවං
 ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්‍යපෙතං භරණං ගතං. අධිවාසෙතු ච මෙ
 භවං ගොතමො වෙරඤ්ජායං වස්සාවාසං සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසකා”ති.

18. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන. අථ ඛො වෙරඤ්ජො ඩ්‍රාහමණො
 භගවතො අධිවාසනා විදිතො උඨායාසනා භගවනතං අභිවාදෙතො පදකඛිණං
 කතො පකකාමි.

19. හෙන ඛො පන සමයෙන වෙරඤ්ජො දුබනිකඛා හොති දව්භිතිකා
 සෙතට්ඨිකා සලාකාචුත්තා. ත සුකඤ් උඤ්ඤේත පග්ගහෙන යාපෙතුං. තෙන
 ඛො පන සමයෙන උත්තර්ථකා අස්සවාණිජා පඤ්චමනෙතභි අස්සසතෙහි
 වෙරඤ්ජං වස්සාවාසං උපගතා හොන්ති. තෙහි අස්සමණෙලීකාසු භික්ඛුතං
 පඤ්චපඤ්චලකං පඤ්ඤත්තං හොති. භික්ඛු පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙතො
 පත්තචීවරමාදාය වෙරඤ්ජං පිණ්ඩාය පවිසිතො පිණ්ඩං අලභමාතා අස්සමණෙලී-
 කාසු පිණ්ඩාය චරිතො පඤ්චපඤ්චලකං ආරාමං හරිතො උදුක්කලෙ කොට්ටෙතො
 කොට්ටෙතො පරිභුඤ්ජන්ති. ආයසමා පනාතඤ්ඤ පඤ්චලකං සිලායං පිංසිතො
 භගවතො උපනාමෙහි. තං භගවා පරිභුඤ්ජති.

20. අස්සොසි ඛො භගවා උදුක්කලසද්දං.-ජාතන්තාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති,
 ජාතන්තාපි ත පුච්ඡන්ති. කාලං විදිතො පුච්ඡන්ති, කාලං විදිතො ත පුච්ඡන්ති.
 අත්ථසංභිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති, තො අත්ථසංභිතං. අත්ථසංභිතෙ සෙතු-
 ඤාතො තථාගතාතං. දව්භාකාරෙහි බුද්ධා භගවනො භික්ඛු පරිපුච්ඡන්ති:
 ‘ධම්මං වා දෙසෙස්සාම. සාවකාතං වා සිත්තාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමා’ති.-

අථ ඛො භගවා ආයසමන්තං ආනිඤ්ඤං ආමනෙතසි: “කිං හු ඛො සො
 ආනඤ්ඤ උදුක්කලසද්දෙ”ති අථ ඛො ආයසමා ආනඤ්ඤ භගවතො එතමත්ථං
 ආරොචෙසි. “සාධු සාධු ආනඤ්ඤ, තුමෙහි ආනඤ්ඤ, සපුරිසෙහි විජ්ජං.
 පච්ඡිමා ජතතා සාලිමංසොදතං අතිමඤ්ඤස්සතිති.

21. අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො යෙන භගවා තෙනුපසංකම්. උපසංකම්ඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමන්තං නිසීදී. ඵකමන්තං නිසීනො ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො භගවන්තං ඵතදවොච: “ඵතරභි භනෙත වෙරඤ්ඤා දුබ්භිඤ්ඤා දභිභිඤ්ඤා සෙතට්ඨිඤ්ඤා සලාකාචුත්තා. න සුකරු උඤ්ඤ්ඤා පග්ගහෙත යාපෙඤ්ඤා. ඉමිස්සා භනෙත මහාපඨවියා හෙට්ඨිමං තලං සම්පන්නං. සෙය්‍යථාපි බුද්ධමස්සි අනීලකං ඵචමස්සාදං. සාධාහං භනෙත පඨවිං පරිචතෙතස්සං, භික්ඛු පපටකොථං පරිභුඤ්ඤන්තී”ති.

“යෙ පන තෙ මොග්ගලාන, පඨවිනිසීඤ්ඤා පාණා තෙ කථං කරිස්සසී?”ති.

“ඵකාහං භනෙත පාණං අභිනිවම්භිස්සාමි සෙය්‍යථාපි මහාපඨවී. යෙ පඨවිනිසීඤ්ඤා පාණා තෙ තඤ්ඤා සංඛාතොස්සාමි. ඵකෙත භනෙත පඨවිං පරිචතෙතස්සාමි”ති.

“අලං මොග්ගලාන, මා තෙ රුවච්චි පඨවිං පරිචතෙතඤ්ඤා. විපලාසම්පි සත්තා පටිලභෙය්‍ය”න්ති.

“සාබ්බු භනෙත සබ්බො භික්ඛුසබ්බො උත්තරකුරුං පිණ්ඩාය ගචෙත්ථස්සා”ති.

“අලං මොග්ගලාන, මා තෙ රුවච්චි සබ්බස්ස භික්ඛුසබ්බස්ස උත්තරකුරුං පිණ්ඩාය ගමත”න්ති.

22. අථ ඛො ආයස්මානො සාරිපුත්තස්ස රහොගතස්ස පතිසලානස්ස ඵචං චෙතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “කතමෙසානං ඛො බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසී? කතමෙසානං බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං විරට්ඨිතිකං අහොසී?”ති.

23. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො සායණසම්මං පතිසලානා චුට්ඨිකො යෙන භගවා තෙනුපසංකම් උපසංකම්ඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමන්තං නිසීදී. ඵකමන්තං නිසීනො ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං ඵතදවොච: “ඉධ මස්සා භනෙත රහොගතස්ස පතිසලානස්ස ඵචං චෙතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “කතමෙසානං ඛො බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසී? කතමෙසානං බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං විරට්ඨිතිකං අහොසී?”ති.

24. “කතමෙසානං ඤ්ඤා ඛො භනෙත බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසී? කතමෙසානං බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං විරට්ඨිතිකං අහොසී?”ති.

“භගවන්තො ච සාරිපුත්ත විසස්සස්ස භගවන්තො ච සීඨස්ස භගවන්තො ච චෙත්සභස්ස බ්‍රහ්මචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසී. භගවන්තො ච සාරිපුත්ත කිකුඤ්ඤාස්ස භගවන්තො ච භොනානාමනස්ස භගවන්තො ච කිස්සස්ස බ්‍රහ්මචරියං විරට්ඨිතිකං අහොසී”ති.

25. “කො හු බො භනෙන හෙතු කො පච්චයො යෙන භගවතො ච විපසයිසා භගවතො ච සිබ්බසා භගවතො ච වෙසසභුසා චුඛමචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසි?” කී.

26. “භගවා ච සාරිපුත්ත විපසයි භගවා ච සිබ්බි භගවා ච වෙසසභු කිලාසුතො අගෙසුං සාවකානං වින්ධානෙත ධම්මං දෙසෙත්තුං. අපපකං ච තෙසං අහොසි සුත්තාං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථා උද්දනං ඉතිවුත්තකං ජාහකං අබ්බුත්ධම්මං වෙදලලං. අපපඤ්ඤානතං සාවකානං සිත්ඛාපදං. අනුද්දිට්ඨං පාතිමොක්ඛං.

27. තෙසං බුද්ධානං භගවන්තානං අන්තරධානෙන බුද්ධානුබුද්ධානං සාවකානං අන්තරධානෙන යෙ තෙ පච්චමා සාවකා නානානාමා තානා- ගොතතා තානාජච්චා තානාකුලා පබ්බජ්ජා, තෙ හං චුඛමචරියං බිපපඤ්ඤව අන්තරධාපෙසුං. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත තානාපුපථාති ඵලකෙ නිකඛිත්තාති සුත්තෙන අසඛගභීකාති, තාති වාහො විකීරති විධම්ති විධංසෙති. තං කීසා හෙතු? යථා තං සුහෙත්ත අසඛගභීහත්තා. ඵචමෙව බො සාරිපුත්ත තෙසං බුද්ධානං භගවන්තානං අන්තරධානෙන බුද්ධානුබුද්ධානං සාවකානං අන්තරධානෙන යෙ තෙ පච්චමා සාවකා නානානාමා තානාගොතතා නානාජච්චා තානාකුලා පබ්බජ්ජා, තෙ හං චුඛමචරියං බිපපඤ්ඤව අන්තරධාපෙසුං.

28. කිලාසුතො¹ ච නෙ භගවන්තො අගෙසුං සාවකෙ වෙචසා වෙතො පරිච්ච ඔවද්දා. භූහසුබ්බං සාරිපුත්ත වෙසසභු භගවා අරහං සම්මා- සම්බුද්ධො අඤ්ඤාභරසම්. භිංසනකෙ ව්‍යසණ්ඨි සහසාං භීකබ්බසඛිතං වෙතසා වෙතො පරිච්ච ඔවදති අනුසාසති: “ඵචං විතකෙකථ. මා ඵචං විතකකඨස්ථ. ඵචං මනසි කරොථ. මා ඵචං මනසාකස්ථ. ඉදං පජ්ඣථ. ඉදං උපසම්පජ්ජ විහරො” කී. අථ බො සාරිපුත්ත තස්ස භීකබ්බසහසාසා වෙසසභුතා භගවතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධො ඵචං ඔවදියමානානං ඵචං අනුසාසියමානානං අනුපාදය අසචෙති විතතාති විමුච්චිංසු. - තත්තු සුදං සාරිපුත්ත භිංසනකස්ස ව්‍යසණ්ඨිසා භිංසනකතස්මිං ගොති: යො කොචි අච්චරාගො හං ව්‍යසණ්ඨිං පච්චිති, යෙභුය්‍යෙන ලොමාති හංසනති.-

29. අයං බො සාරිපුත්ත හෙතු අයං පච්චයො, යෙන භගවතො ච විපසයිසා භගවතො ච සිබ්බසා භගවතො ච වෙසසභුසා චුඛමචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසි” කී.

1. කිලාසුතො, සථා.

30. “කො පන භනෙන හෙතු කො පච්චයො යෙන භගවතො ච කකුසන්ධියං භගවතො ච කොනාගමනියං භගවතො ච කසපයං බ්‍රහ්මචරියං චිරට්ඨිතිකං අහොසි ?”ති.

31. “භගවා ච සාරිපුත්ත කකුසන්ධියා භගවා ච කොනාගමනො භගවා ච කසපො අනිලාසුතො අහෙසුං සාවකානං විජාරෙන ධම්මං දෙසෙතුං. බහුං ච තෙසං අහොසි සුභතං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථා උදනං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්‍රහ්මචරියං වෙදලො. පඤ්ඤාතං සාවකානං සිත්තාපදං. උද්දිට්ඨං පාතිමොක්ඛං.

32. තෙසං බුද්ධානං භගවන්තානං අන්තරධාතෙන, බුද්ධානුබුද්ධානං සාවකානං අන්තරධාතෙන, යෙ තෙ පච්ඡිමා සාවකා තාතානාමා තාතාගොත්තා තාතාච්චවා තාතාකුලා පබ්බජිතා, තෙ තං බ්‍රහ්මචරියං චිරං දීඝමඤ්ඤානං ධපෙසුං. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත නාතාපුප්ථාති ඵලකෙ තිකඛිත්තාති සුතෙතන සුසං-ගභිතාති, තාති වාතො ත විකිරති ත විධමති ත විද්ධංසෙති. තං කියං හෙතු? යථා තං සුතෙතන සුසංගහතිත්තා. ඵවමෙව ඛො සාරිපුත්ත, තෙසං බුද්ධානං භගවන්තානං අන්තරධාතෙන බුද්ධානුබුද්ධානං සාවකානං අන්තරධාතෙන යෙ තෙ පච්ඡිමා සාවකා තාතානාමා තාතාගොත්තා තාතාච්චවා තාතාකුලා පබ්බජිතා, තෙ තං බ්‍රහ්මචරියං චිරං දීඝමඤ්ඤානං ධපෙසුං.

33. අයං ඛො සාරිපුත්ත හෙතු අයං පච්චයො යෙන භගවතො ච කකුසන්ධියං භගවතො ච කොනාගමනියං භගවතො ච කසපයං බ්‍රහ්මචරියං චිරට්ඨිතිකං අහොසි”ති.

34. අථ ඛො ආයස්මා ඝාමිපුත්තො උට්ඨායාසතා එකංසං උත්තරා-සඬහං කරිත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ඤිං පණාමෙත්වා භගවන්තං එතදවොච: “එතස්ස භගවා කාලො, එතස්ස සුගත කාලො, යං භගවා සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙය්‍ය, උද්දිසති පාතිමොක්ඛං, යථසිද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අද්ධනීයං අස්ස විරට්ඨිතික”න්ති.

35. “ආගමෙහි නිං සාරිපුත්ත. ආගමෙහි නිං සාරිපුත්ත. තථාභතො’ච තත්ථ කාලං ජාතීස්සති. ත තාව සාරිපුත්ත සත්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙති, ත උද්දිසති පාතිමොක්ඛං, යාව ත ඉධෙකච්ච ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති. යතො ච ඛො සාරිපුත්ත ඉධෙකච්ච ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති, අථ සත්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙති, උද්දිසති පාතිමොක්ඛං. තෙසඤ්ඤෙච ආසවට්ඨානීයානං ධම්මානං පටිඝාතාය.

36. ත තාව සාරිපුත්ත, ඉධෙකච්ච ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති, යාව ත සඛෙසා රත්තඤ්ඤාමහත්තං පනෙතා හොති. යතො ච ඛො සාරිපුත්ත, සඛෙසා රත්තඤ්ඤාමහත්තං පනෙතා හොති, අථ ඉධෙකච්ච ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති. අථ සත්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙති, උද්දිසති පාතිමොක්ඛං. තෙසඤ්ඤෙච ආසවට්ඨානීයානං ධම්මානං පටිඝාතාය.

37. ත තාව සාරිපුත්ත, ඉධෙකච්ච ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති, යාව ත සඛෙසා චෙට්ඨලමහත්තං පනෙතා හොති. යතො ච ඛො සාරිපුත්ත සඛෙසා චෙට්ඨලමහත්තං පනෙතා හොති, අථ ඉධෙකච්ච ආසව-ට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති. අථ සත්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙති, උද්දිසති පාතිමොක්ඛං. තෙසඤ්ඤෙච ආසවට්ඨානීයානං ධම්මානං පටිඝාතාය.

38. ත තාව සාරිපුත්ත, ඉධෙකච්ච ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතු-භවන්ති, යාව ත සඛෙසා ලාභගගමහත්තං පනෙතා හොති. යතො ච ඛො සාරිපුත්ත සඛෙසා ලාභගගමහත්තං පනෙතා හොති, අථ ඉධෙකච්ච ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති, අථ සත්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙති, උද්දිසති පාතිමොක්ඛං. තෙසඤ්ඤෙච ආසවට්ඨානීයානං ධම්මානං පටිඝාතාය.

39. ත තාව සාරිපුත්ත, ඉධෙකච්ච ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතු-භවන්ති, යාව ත සඛෙසා බාහුසච්චමහත්තං පනෙතා හොති. යතො ච ඛො සාරිපුත්ත සඛෙසා බාහුසච්චමහත්තං පනෙතා හොති, අථ ඉධෙකච්ච ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති. අථ සත්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙති, උද්දිසති පාතිමොක්ඛං. තෙසඤ්ඤෙච ආසවට්ඨානීයානං ධම්මානං පටිඝාතාය.”

40. නිරබ්බදෙ හි සාරිපුත්ත, භීක්ඛුසඛෙසා නිරාදීතවො අපභතකාලකො සුද්ධො සාරෙ පතිට්ඨිතො. ඉමේසං හි සාරිපුත්ත පඤ්චන්තං භීක්ඛුසතානං යො පච්ඡමකො භීක්ඛු, සො සොතාපනෙතා අවිනීපාතධම්මො නීයතො සමොඛිපරායණො”ති.

41. අඵ බො භගවා ආයසමන්තං ආනියදං ආමනෙතසී: “ආචිණ්ණං බො පනෙහං ආතඤ්ඤා නථංගතාතං යෙහි නිමන්තිතා වසං වසන්ති, ත තෙ අනප්ප්‍රොකෙඤ්ඤා ජනපදවාරිකං පකකමන්ති. ආයාමාතඤ්ඤා මෙරසුඤ්ඤා චුභවණං අප්ප්‍රොකෙසාමා”ති. “එවං භනෙත”ති බො ආයසමා ආතඤ්ඤා භගවහො පච්චසෙසාසී.

42. අඵ බො භගවා නිවාසෙඤ්ඤා පත්තච්චරමාදය ආයසමතා ආතඤ්ඤා පච්චසමණෙන යෙන වෙරසුඤ්ඤා චුභවණස්ස නිවෙසනං, හොභුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ තිසීදි.

43. අඵ බො වෙරසුඤ්ඤා චුභවණො යෙන භගවා හෙභුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං තිසීදි. එකමන්තං තිසීන්තං බො වෙරසුඤ්ඤා චුභවණං භගවා එතදවොච: “නිමන්තිතමහ නයා චුභවණ වසං චුන්ථා. අප්ප්‍රොකෙම තං. ඉච්ඡාමි මයං ජනපදවාරිකං පකකමිඤ්ඤා”න්ති.

44. “සච්චං හො ගොහම, නිමන්තිතස්ථ මයා වසං චුන්ථා. අපි ව යො දෙයාධමෙමො සො ත දිනෙතා. තඤ්ඤා බො තො අසන්තං හො’පි අද්දකුකමසතා. තං කුභොස්ථ උභහා? බහුකිච්චා සරාචාසා බහුකරණීයා. අභිවාසෙඤ්ඤා මෙ භවං භොතමො සචාතනාය භතතං සද්ධං භික්ඛුසඛෙසතා”ති. අභිවාසෙසී භගවා තුණ්හිභාවෙන.

45. අඵ බො භගවා වෙරසුඤ්ඤා චුභවණං ධමමියා කථාය සඤ්ඤෙඤ්ඤා සමාදපෙඤ්ඤා සමුනෙතරෙඤ්ඤා සචපහංසෙඤ්ඤා උච්චායාසතා පකකාමි.

46. අඵ බො වෙරසුඤ්ඤා චුභවණො නස්සා රත්තියා අච්චයෙන සකෙ නිවෙසනෙ පණ්ණිතං බාදනීයං හොජනීයං පටියාදපෙඤ්ඤා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසී: “කාලො හො භොතමි. නිට්ඨිතං භතත”න්ති.

47. අඵ බො භගවා පුබ්බන්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදාය යෙන වෙරඤ්ජස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිත්වා පඤ්ඤානො ආසතෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසම්බන්ත. අඵ බො වෙරඤ්ජො බ්‍රාහ්මණො බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසම්බං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්වා සන්තපෙපත්වා සමපමාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාමිං ඕනීහපන්තපාණීං හිච්චරෙත අච්ඡාදෙසී. එකමේකං ච භික්ඛුං එකමෙකෙන දුස්සසුගෙන අච්ඡාදෙසී. අඵ බො භගවා වෙරඤ්ජං බ්‍රාහ්මණං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජේත්වා සමපහංසෙත්වා උට්ඨායාසතා පකකාමි.

48. අඵ බො භගවා වෙරඤ්ජායං යථාචිරන්තං¹ විහරිත්වා අනුපගමම සොරෙය්‍යං සඬකස්සං ඝන්තකුජජං, යෙන පයාගපතිට්ඨානං, තෙනුප- සඬකම. උපසඬකමිත්වා පයාගපතිට්ඨානෙ ගඬං නදිං උභාරිත්වා යෙන බාග්ගසී තදචසරි. අඵ බො භගවා බාග්ගසීයං යථාචිරන්තං විහරිත්වා යෙන වෙසාලී, තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වුරමානො යෙන වෙසාලී තදචසරි. තත්‍ර සුදං භගවා වෙසාලීයං විහරති මහාවතෙ කුලාභාරසාලායං.

වෙරඤ්ජභාණවාරො නිට්ඨිතො.²

1, යථාචිරන්තං කසච්චි, 2 වෙරඤ්ජ භාණවාරො, සිමු.

පාරාජිකකණේඩා

2

[නන්දම වන්තාගේ පාරාජිකා ධම්මා උපදෙසට ආගමනනී*]

පටිමපාරාජිකං

1. හෙත බො පන සමයෙන ඔවසාලියා අවිදුරේ කලඤ්ඤාමා නාම යොගී. තත් සුද්දිනො නාම කලඤ්ඤාමා සෙට්ඨිපුතො හොති. අඵ බො සුද්දිනො කලඤ්ඤාමා සමබ්බලෙහි සහායකෙහි සද්ධිං වෙසාලීං අභමාසි කෙතච්චෙදව කරණීයෙන. තෙන බො පන සමයෙන භගවා මහතියා පරිසාය පරිවුහො ධම්මං දෙසෙනො තිසිනො හොති.

2. අද්දසා බො සුද්දිනො කලඤ්ඤාමා භගවන්තං මහතියා පරිසාය පරිවුහං ධම්මං දෙසෙනො තිසිනො. දිස්වානස්ස එතදයොසි: “යනුනානමපි ධම්මං සුඤ්ඤා”නති. අඵ බො සුද්දිනො කලඤ්ඤාමො යෙන සා පරිසා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤා එකමන්තං තිසිද්දි. එකමන්තං තිසිනොස්ස බො සුද්දිනොස්ස කලඤ්ඤාමොස්ස එතදයොසි: “යඵා යඵා බො අහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිපුද්ධං සඤ්ඤාමිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. යනුනානං කෙසමස්සු: ඔහාරෙඤ්ඤා කාසායාති වන්තාති අච්චාදෙඤ්ඤා අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බලෙස්ස”නති.

3. අඵ බො සා පරිසා භගවතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාසිතා කමාදපිතා සමුත්තෙජ්ඣා සමපනංසිතා ඊට්ඨායාසතා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකඤ්ඤා කඤ්ඤා පකකාමි.

4. අඵ බො සුද්දිනො කලඤ්ඤාමො අවිච්චිට්ඨිතාය පරිසාය යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං තිසිද්දි. එකමන්තං තිසිනො බො සුද්දිනො කලඤ්ඤාමො භගවන්තං එතදවොච: “යඵා යඵා බො අහං භනෙත භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිපුද්ධං සඤ්ඤාමිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්චාමහං භනෙත කෙසමස්සු: ඔහාරෙඤ්ඤා කාසායාති වන්තාති අච්චාදෙඤ්ඤා අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බලෙඤ්ඤා මං භගවා”නි.

“අනුඤ්ඤාමො”සි පන ඤාමං සුද්දිනො මානාපිතුහි අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බලෙස්සායා ?”ති.

“න බො අහං භනෙත අනුඤ්ඤාමො මානාපිතුහි අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බලෙස්සායා”නි

“න බො සුද්දිනො තථාගතා අනුඤ්ඤාමො මානාපිතුහි පුන්තං පබ්බලෙස්සායා”නි.

“සො’හං භනෙත හඵා කර්ඤ්ඤාමි, යඵා මං මානාපිතරො අනුජාතීස්සනහි, අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බලෙස්සායා”නි.

* පාසො’යා පොස්සකඤ්ඤා න දිස්සතො.

5. අඵ බො සුද්දිනො කලඤ්චුතො වෙසාලියං නං කරණීයං තීරොතො යෙන කලඤ්චුතො, යෙන මාතාපිතරො, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො මාතාපිතරො එතදවොච: “අමම, නාන, යථා යථානං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, තසිදං සුකරං අභාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්ත-පරිපුද්ධං සඛබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං කෙසමස්සුං ඔහාරොතො කාසායාති වජාති අච්ඡාදො අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ඣං. අනුජාතාඵ මං අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. එවං චුතො සුද්දිනො කලඤ-චුතො මාතාපිතරො සුද්දිනං කලඤ්චුතං එතදවොචු: “ඤ්ච බොසි තාත සුද්දින, අමහාකං එකපුත්තකො පියො මනාපො සුබ්බෙතො සුබ්බපරිභවො¹. න ඤ්ච තාත සුද්දින, කිඤ්චි දුක්ඛස්ස ජාතාසි. මරණෙතපි මයං තෙ අකා-මකා විතා භවිස්සාම. නිං පත මයං නං ජීවන්තං අනුජාතිස්සාම අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති.

6. දුතියමපි බො - පෙ - තතියමපි බො සුද්දිනො කලඤ්චුතො මාතාපිතරො එතදවොච: “අමම, නාන, යථා යථානං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, තසිදං සුකරං අභාරං අජ්ඣාචසතා එකන්ත-පරිපුණ්ණං එකන්තපරිපුද්ධං සඛබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං කෙසමස්සුං ඔහාරොතො කාසායාති වජාති අච්ඡාදො අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ඣං. අනුජාතාඵ මං අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. තතියමපි බො සුද්දිනො කලඤ්චුතො මාතාපිතරො සුද්දිනං කලඤ්චුතං එතදවොචු: “ඤ්ච බොසි තාත සුද්දින අමහාකං එකපුත්තකො පියො මනාපො සුබ්බෙතො සුබ්බපරිභවො¹. න ඤ්ච තාත සුද්දින, කිඤ්චි දුක්ඛස්ස ජාතාසි. මරණෙතපි මයං තෙ අකාමකා විතා භවිස්සාම. නිං පත මයං නං ජීවන්තං අනුජාතිස්සාම අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති.

7. අඵ බො සුද්දිනො කලඤ්චුතො “න මං මාතාපිතරො අනුජාතන්ති අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති තතෙච අතන්තරහිතාය² භුමියා නිපජ්ජ “ඉධෙව මෙ මරණං භවිස්සති පබ්බජ්ජා වා”ති. අඵ බො සුද්දිනො කලඤ්චුතො එකමපි භතතං න භුඤ්ජේ. දෙවපි භතතාති න භුඤ්ජේ. තීණිපි භතතාති න භුඤ්ජේ. චතතාරිපි භතතාති න භුඤ්ජේ. පඤ්චාපි භතතාති න භුඤ්ජේ. ඡපි භතතාති න භුඤ්ජේ. සත්තපි භතතාති න භුඤ්ජේ.

1. පරිභවො, සාසවි 2 අතභාරිතාය ?

8. අථ ඛො සුද්දින්නස්ස කලඤ්චුත්තස්ස මාතෘපිතරො සුද්දින්නං කලඤ්චුත්තං ඵතදවොචුං: “ඤං ඛො‘සි තාත සුද්දින්න, අමහාකං ඵකපුත්තකො පියො මතාපො සුඛෙධිතො සුඛපරිභටො, ත ඤං තාත සුද්දින්න, කිඤ්චි දුක්ඛස්ස ජාතාසි, මරණේත‘පි මයං තෙ අකාමකා විතා භවිස්සාම. කිං පත මයං තං ජීවන්තං අනුජානිස්සාම අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා. උට්ඨෙහි තාත සුද්දින්න, භුඤ්ඤ ව පිච ච පරිචාරෙහි ච. භුඤ්ඤන්තො පිචන්තො පරිචාරෙන්නො කාමෙ පරිභුඤ්ඤන්තො පුඤ්ඤති කරොන්නො අභිරමස්සු. ත තං මයං අනුජාතාම අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. ඵචං චුතෙන සුද්දින්නො කලඤ්චුත්තො තුණ්හි අහොසි දුතීයමපි ඛො -පෙ- තතීයමපි ඛො සුද්දින්නස්ස කලඤ්චුත්තස්ස මාතෘපිතරො සුද්දින්නං කලඤ්චුත්තං ඵතදවොචුං: “ඤං ඛො‘සි තාත සුද්දින්න, අමහාකං ඵකපුත්තකො පියො මතාපො සුඛෙධිතො සුඛපරිභටො. ත ඤං තාත සුද්දින්න, කිඤ්චි දුක්ඛස්ස ජාතාසි. මරණේත‘පි මයං තෙ අකාමකා විතා භවිස්සාම. කිං පත මයං තං ජීවන්තං අනුජානිස්සාම අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා. උට්ඨෙහි තාත සුද්දින්න, භුඤ්ඤ ව පිච ච පරිචාරෙහි ච. භුඤ්ඤන්තො පිචන්තො පරිචාරෙන්නො කාමෙ පරිභුඤ්ඤන්තො පුඤ්ඤති කරොන්නො අභිරමස්සු. ත තං මයං අනුජාතාම අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. තතීයමපි ඛො සුද්දින්නො කලඤ්චුත්තො තුණ්හි අහොසි.

9. අථ ඛො සුද්දින්නස්ස කලඤ්චුත්තස්ස සභායකා යෙන සුද්දින්නො කලඤ්චුත්තො තෙකුපසඬකම්-සු. උපසඬකම්චා සුද්දින්නං කලඤ්චුත්තං ඵතදවොචුං: “ඤං ඛො‘සි සමම සුද්දින්න මාතෘපිතුන්නං ඵකපුත්තකො පියො මතාපො සුඛෙධිතො සුඛපරිභටො. ත ඤං සමම සුද්දින්න, කිඤ්චි දුක්ඛස්ස ජතාසි. මරණේත‘පි තෙ මාතෘපිතරො අකාමකා විතා භවිස්සන්ති. කිං පත තං ජීවන්තං අනුජානිස්සන්ති අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා. උට්ඨෙහි සමම සුද්දින්න, භුඤ්ඤ ව පිච ච පරිචාරෙහි ච. භුඤ්ඤන්තො පිචන්තො පරිචාරෙන්නො කාමෙ පරිභුඤ්ඤන්තො පුඤ්ඤති කරොන්නො අභිරමස්සු. ත තං මාතෘපිතරො අනුජානිස්සන්ති අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. ඵචං චුතෙන සුද්දින්නො කලඤ්චුත්තො තුණ්හි අහොසි. දුතීයමපි ඛො -පෙ- තතීයමපි ඛො සුද්දින්නස්ස කලඤ්චුත්තස්ස සභායකා සුද්දින්නං කලඤ්චුත්තං ඵතදවොචුං: “ඤං ඛො‘සි සමම සුද්දින්න -පෙ- තතීයමපි ඛො සුද්දින්නො කලඤ්චුත්තො තුණ්හි අහොසි.

10. අථ බො සුද්දිනනස්ස කලඤ්චුත්තස්ස සභායකා යෙන සුද්දිනනස්ස කලඤ්චුත්තස්ස මාතෘපිතරො තෙනුපසඬකමිංසු. උපසඬකමිත්වා සුද්දිනනස්ස කලඤ්චුත්තස්ස මාතෘපිතරො එතදවොචුං: “අමම, තාත,¹ එසො සුද්දිනො අතනතර්හිතාය භූමියා නිපනොතා ‘ඉධෙව මෙ මරණං භවිසස්ති පබ්බජ්ජා වා’ති. සචෙ තුමෙක සුද්දිනනං තානුජාතිස්සථ අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය, තජෙව මරණං ආගමිසස්ති. සචෙ පත තුමෙක සුද්දිනනං අනුජාතිස්සථ අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය, පබ්බජ්ජතමපි තං දකඛිස්සථ. සචෙ සුද්දිනො තාහීරමිසස්ති අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය, කා තස්ස අඤ්ඤ ගති භවිසස්ති? ඉධෙව පච්චාගමිසස්ති. අනුජාතාථ සුද්දිනනං අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. “අනුජාතාම, තාතා, සුද්දිනනං අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. අථ බො සුද්දිනනස්ස කලඤ්චුත්තස්ස සභායකා යෙන සුද්දිනො කලඤ්චුත්තො තෙනුපසඬකමිංසු. උපසඬකමිත්වා සුද්දිනනං කලඤ්චුත්තං එතදවොචුං: “උචෙඨ්හි සමම සුද්දිනන, අනුඤ්ඤතො² සි මාතෘපිත්තුහි අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති.

11. අථ බො සුද්දිනො කලඤ්චුත්තො “අනුඤ්ඤතො² මහි කීර මාතෘ පිත්තුහි අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති භච්චො උදගො පාණීතා ගතනානි පරිපුඤ්ඤනො උච්ඨාසී. අථ බො සුද්දිනො කලඤ්චුත්තො කතිපාහං බලං භාගෙතො යෙන භගවා, තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිත්වා භගවනතං අභිවාදෙත්වා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීනො බො සුද්දිනො කලඤ්චුත්තො භගවනතා එතදවොච: “අනුඤ්ඤතො² අහං භනො මාතෘපිත්තුහි අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය, පබ්බාජෙත්තු මං භගවා”ති. අලන්ථ බො සුද්දිනො කලඤ්චුත්තො භගවනො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. අලන්ථ උපසමපදං. අචිරුපසමපනො ව පනායස්මා සුද්දිනො එචරුපෙ ධුතගුණෙ සමාදාය වනනති: ආරඤ්ඤිකො හොති, පිණ්ඩපාතිකො, පාසුකුලිකො, සපදතචාරිකො. අඤ්ඤතරං චජ්ඣිගාමං උපනිස්සාය විහරති.

12. තෙන බො පත සමයෙන චජ්ඣ දුබ්භිකඛා හොති දච්ඡිතිකා සෙනච්ඡිකා සලාකාවුත්තා. ත සුකර් උඤ්ඤත පග්ගහෙන යාපෙත්තුං. අථ බො ආයසමනො සුද්දිනනස්ස එතදගොසී: “එතරහි බො චජ්ඣ දුබ්භිකඛා දච්ඡිතිකා සෙනච්ඡිකා සලාකාවුත්තා. ත සුකර් උඤ්ඤත පග්ගහෙන යාපෙත්තුං. බහු බො පත මෙ චෙයාලියං ඤෙතී අඝ්ඨා මහධුතා මහාභොගා පහුතජාත-රුපරජතා පහුතචිතතුපකරණා පහුතධතධඤ්ඤා. යනානුතාහං ඤෙතී උපනිස්සාය විහරෙග්ගං, ඤෙතී³ මං නිස්සාය දුතානි දස්සන්ති. පුඤ්ඤනි කරිස්සන්ති භික්ඛු ව ලාභං ලච්ඡන්ති. අහස්සෙ පිණ්ඩකෙන ත කීලමිස්සාමි”ති.

1. අමමතාතා, මජ්ඣං; 2. අනුඤ්ඤතො, මජ්ඣං; 3. ඤෙතකාපි, ඝා,

13. අථ ඛො ආයස්මා සුදිනො නොනාසනං සංසාමෙඤ්ඤා පතතච්චරමාදාය යෙන වෙසාලී, තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන වෙසාලී තදච්චරි. තත්තු සුදං ආයස්මා සුදිනො වෙසාලීයං විතරති මඤ්ඤා¹. අසොසුං ඛො ආයස්මතො සුදිනාසා සදාතකා “සුදිනො කීර කලඤ්ඤානො වෙසාලීං අනුපපතො”ති. තෙ ආයස්මතො සුදිනාසා සඨර්චිතෙන ථාලීපාකෙ භන්තාභිභාරං අභිභරිංසු. අථ ඛො ආයස්මා සුදිනො තෙ සඨර්චිතෙන ථාලීපාකෙ භික්ඛුතං විසාසෙජ්ඤා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පතතච්චරමාදාය කලඤ්ඤාමං පිණ්ඩාය පාවිසි. කලඤ්ඤාමෙ සපදානං පිණ්ඩාය චරමානො යෙන සකපිතුනිවෙසනං, තෙනුපසඬකමි.

14. තෙන ඛො පත සමයෙන ආයස්මතො සුදිනාසා සදාතදාසී ආභිදෙසිකං කුමමාසං ඡබ්බිකුකාමා ගොති. අථ ඛො ආයස්මා සුදිනො තං සදාතදාසීං එතදවොච: “සවෙ නං භගිනි ඡබ්බිනීයධමමං, ඉධ මෙ පතෙන ආකීර්”ති. අථ ඛො ආයස්මතො සුදිනාසා සදාතදාසී තං ආභිදෙසිකං කුමමාසං ආයස්මතො සුදිනාසා පතෙන ආකීර්නති හන්තාභ්ඤ්ඤා පදානඤ්ඤා සරසා ච නිමිත්තං අග්ගහෙසි. අථ ඛො ආයස්මතො සුදිනාසා සදාතදාසී යෙනායස්මතො සුදිනාසා මාතා, තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිඤ්ඤා ආයස්මතො සුදිනාසා මාතර එතදවොච: “යභ්භයෙස ජාතෙයාසි, අග්ගපුතො සුදිනො අනුපපතො”ති. “සවෙ ජෙ සචං භණ්හි, අදාසිං තං කරෙමි” ති.

15. තෙන ඛො පත සමයෙන ආයස්මා සුදිනො තං ආභිදෙසිකං කුමමාසං අඤ්ඤාතරං කුබ්බිමුලං නිසාය පරිභුඤ්ඤාති. පිතාපි ඛො ආයස්මතො සුදිනාසා කම්මනා ආගච්ඡනො අඤ්ඤා ආයස්මනා සුදිනා නං ආභිදෙසිකං කුමමාසං අඤ්ඤාතරං කුබ්බිමුලං නිසාය පරිභුඤ්ඤානං. දිස්වාත යෙනායස්මා සුදිනො, තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිඤ්ඤා ආයස්මනං සුදිනං එතදවොච: “අභි තාම, තාත සුදිනා, ආභිදෙසිකං කුමමාසං පරිභුඤ්ඤාසි? තත්තු තාම තාත සුදිනා, සකං ගෙන භන්තබ්බ?” නති. “අභමිමන ඉධො තෙ ගහපති භෙහං. තතායං ආභිදෙසිකො කුමමාසො”ති. අථ ඛො ආයස්මතො සුදිනාසා පිතා ආයස්මතො සුදිනාසා බාහායං ගහෙඤ්ඤා ආයස්මනං සුදිනං එතදවොච: “එහි තාත සුදිනා, ඝරං ගම්ඤ්ඤාමා”ති. අථ ඛො ආයස්මා සුදිනො යෙන සකපිතුනිවෙසනං, තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිඤ්ඤා පඤ්ඤාතෙන ආයතෙ නිසීදි. අථ ඛො ආයස්මතො සුදිනාසා පිතා ආයස්මනං සුදිනං එතදවොච: “භුඤ්ඤා තාත සුදිනා”ති. “අලං ගහපති. කතං මෙ අජ්ඣ භත්තකිච්ච” නති. අභි වාසෙහි තාත සුදිනා සවාතතාය භන්ත” නති. අභිවාසෙහි ඛො ආයස්මා සුදිනො කුණ්ඨිභාවෙන. අථ ඛො ආයස්මා සුදිනො උට්ඨායාසනං පක්කාමි.

1. මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං, මජ්ඣං; 2. අභමිමනා ඉති පි

16. අථ ඛො ආයස්මතො සුදින්නාස්ස මාඛා තස්සා රත්තියා අව්වයෙන හරිතෙන ගොමයෙන සඨම් ඔපුඤ්ජාපෙඤ්ඤා¹ දො පුඤ්ඤේ කාරාපෙඤ්ඤා ඵකං හිරඤ්ඤාස්ස, ඵකං සුවණ්ණස්ස. තාව මහනතා පුඤ්ජා අනෙත්තං-ඔරතො සීතො පුරිසො පාරතො සීතං පුරිසං ත පස්සති, පාරතො සීතො පුරිසො ඔරතො සීතං පුරිසං ත පස්සති. තෙ පුඤ්ඤේ නිලඤ්ඤේති පච්චිතාදුපෙඤ්ඤා මජ්ඣේ ආසනං පඤ්ඤාපෙඤ්ඤා තිරොකරණීයං පරිභවිපීඨො ආයස්මතො සුදින්නාස්ස පුරාණදුතීඨිකං ආමනෙතඤ්ඤා: “තෙන හි නිං වඩු, යෙන අලඛකාරෙන අලඛකතා පුත්තස්ස මෙ සුදින්නාස්ස පීඨා අගොඤ්ඤා මනාපා, තෙන අලඛකාරෙන අලඛකරා” තී. ‘එවං අයෙඝ’ති ඛො ආයස්මතො සුදින්නාස්ස පුරාණදුතීඨිකා ආයස්මතො සුදින්නාස්ස මාතුඛා පච්චස්සොඤ්ඤා.

17. අථ ඛො ආයස්මතො සුදින්නො පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පත්තච්චරමාදාය යෙන සකපිඤ්ඤාචේතනං, තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤා පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ නිසීදී. අථ ඛො ආයස්මතො සුදින්නාස්ස පිතා යෙතොස්මතො සුදින්නො, තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤා තෙ පුඤ්ඤේ විවරාපෙඤ්ඤා ආයස්මතං සුදින්නං එතදවොච: “ඉදං තෙ තාත සුදින්න, මාතුමත්තීකං ඉඤ්ඤාසාය ඉඤ්ඤාමිතං. අඤ්ඤං පෙත්තීකං. අඤ්ඤං පිතාමහං. ලඛ්ඛා තාත සුදින්න, භීතායාචත්තීඤ්ඤා භොගො ව භුඤ්ඤාදුං පුඤ්ඤාදුති ව කාතුං. එහි නිං තාත සුදින්න, භීතායාචත්තීඤ්ඤා භොගෙ ව භුඤ්ඤාසු. පුඤ්ඤාදුති ව කරොති”ති. “තාත, ත උස්සහාමි. ත විසහාමි. අභිරතො අහං බුහව්වරියං වරාමි”ති. දුතීයමපි ඛො - පෙ - තතීයමපි ඛො ආයස්මතො සුදින්නාස්ස පිතා ආයස්මතො සුදින්නං එතදවොච: “ඉදං තො තාත සුදින්න මාතුමත්තීකං ඉඤ්ඤාසාය ඉඤ්ඤාමිතං. අඤ්ඤං පෙත්තීකං. අඤ්ඤං පිතාමහං. ලඛ්ඛා තාත සුදින්න භීතායාචත්තීඤ්ඤා භොගො ව භුඤ්ඤාදුං පුඤ්ඤාදුති ව කාතුං. එහි නිං තාත සුදින්න, භීතායාචත්තීඤ්ඤා භොගෙ ව භුඤ්ඤාසු, පුඤ්ඤාදුති ව කරොති”ති. “වදෙය්ඤ්ඤාම ඛො තං ගහපතී, සචෙ නිං තාතීකඤ්ඤාය්ඤ්ඤා”ති. “වදෙති තාත සුදින්නා”ති. “තෙන හි නිං ගහපතී, මහනෙත මහනෙත සාණීපසිබ්බකෙ කාරාපෙඤ්ඤා හිරඤ්ඤාසුචණ්ණස්ස පුරාපෙඤ්ඤා සකථෙති නිබ්බායාපෙඤ්ඤා මජ්ඣේ ගඛගාය සොතෙ ඔසාදෙති². තං කීස්ස හෙතු? යං හි තෙ ගහපතී භවිස්සති තතො නීදුතුං භයං වා ඡමභිතතතං වා ලොච්ඡිභංසො වා ආරකෙඛා වා, සො තෙ ත භවිස්සති”ති. එවං වුත්තෙත ආයස්මතො සුදින්නාස්ස පිතා අත්තමතො අගොඤ්ඤා: “කථං හි තාම වුත්තො සුදින්නො එවං වකංති”ති.

18. අථ ඛො ආයස්මතො සුදින්නාස්ස පිතා ආයස්මතො සුදින්නාස්ස පුරාණදුතීඨිකං ආමනෙතඤ්ඤා: “තෙන හි වඩු, තමපි යාව, අපෙච තාම වුත්තො සුදින්නො භුග්ගමපි වචතං කරෙය්ඤ්ඤා”ති. අථ ඛො ආයස්මතො සුදින්නාස්ස පුරාණදුතීඨිකා ආයස්මතො සුදින්නාස්ස පාදෙත්ත ගහෙඤ්ඤා ආයස්මතං සුදින්නං එතදවොච: “කීදිසා තාම තා අග්ගපුත්ත අච්ඡරායො, යාසං නිං හෙතු බුහව්වරියං වරසී?”ති. “ත ඛො අහං හගිතී, අච්ඡරාතං හෙතු බුහව්වරියං වරාමි”ති.

1. ඔපුඤ්ජාපෙඤ්ඤා, මජ්ඣ. නි. 2. ඔපාතෙති, මජ්ඣ.

19. අථ ඛො ආයස්මතො සුදින්නස්ස පුරුණදුතීඨිකා “අඤ්ඤානං මං අයස්මතො සුදින්නො හගිනීවාදෙන සමුදවරති”ති තජෙව මුච්ඡිතා පපතා. අථ ඛො ආයස්මා සුදින්නො පිතරං එතදවොච: “ආචාරි භගවතී, භොජනං දානමිධං, දෙඨ. මා නො විභොජයිතො”ති. “භුඤ්ඤා තාන සුදින්නා”ති. අථ ඛො ආයස්මතො සුදින්නස්ස මානා ච පිතා ච ආයස්මතො සුදින්නා පණීනෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහජා සන්තපෙපසුං සමපවාරෙසුං. අථ ඛො ආයස්මතො සුදින්නස්ස මානා ආයස්මතො සුදින්නා භුතවාපීං මනීතපතන-පාණීං එතදවොච: “ඉදං තාන සුදින්න, ඤාණං අභිං මහඤ්ඤා මහාභොගං පසුතජාතරුපරජනං පසුතච්ඡතපකරණං පසුතධනධඤ්ඤාං. ලබ්භං තාන සුදින්න, භීතායාවතතිනා භොගා ච භුඤ්ඤාං. පුඤ්ඤාති ච කාතුං. එහි නිං තාන සුදින්න, භීතායාවතතිනා භොගෙ ච භුඤ්ඤාං. පුඤ්ඤාති ච කරොති”ති. “අමම, ත උඤ්ඤාමි. ත විසමාමි. අභීරතො අහං මුඛමචරියං වරාමි”ති. දුතීයමපි ඛො - පෙ - තතීයමපි ඛො ආයස්මතො සුදින්නස්ස මානා ආයස්මතො සුදින්නා එතදවොච: “ඉදං තාන සුදින්න, ඤාණං අභිං මහඤ්ඤා මහාභොගං පසුත-ජාතරුපරජනං පසුතච්ඡතපකරණං පසුතධනධඤ්ඤාං. තෙන හි තාන සුදින්න, භීජකමපි දෙහි, මා නො අපුතතකං සාපතෙය්‍යං ලිච්ඡමසොඤ්ඤා අභිතරාපෙසු”තති. “එතං ඛො මෙ අමම, සකකා කාතු”තති. “කතං පන තාන සුදින්න, එතරහි විතරසී”ති 1. “මහාවතෙ අමම”ති. අථ ඛො ආයස්මා සුදින්නො උට්ඨායාසතා පකකාමි.

20. අථ ඛො ආයස්මතො සුදින්නස්ස මානා ආයස්මතො සුදින්නස්ස පුරුණදුතීඨිකා ආමනෙතතෙහි: “තෙන හි වඩු, යද උතුනී හොසී, පුපථං තෙ උප්පන්නං නොති, අථ මෙ අරෙවෙය්‍යාසී”ති. “එවං අයෙ”ති ඛො ආයස්මතො සුදින්නස්ස පුරුණදුතීඨිකා ආයස්මතො සුදින්නස්ස මාතුයා පච්චයොසී. අථ ඛො ආයස්මතො සුදින්නස්ස පුරුණදුතීඨිකා ත වීරයොච උතුනී අහොසී. පුපථංසා උප්පජ්ඣී. අථ ඛො ආයස්මතො සුදින්නස්ස පුරුණදුතීඨිකා ආයස්මතො සුදින්නස්ස මාතරං එතදවොච: “උතුනීචෙහි අයෙ, පුපථං මෙ උප්පන්න”තති. “තෙන හි වඩු, යෙන අලභිකාජෙන අලභිකතා පුතනස්ස සුදින්නස්ස පියා අහොසී මහාපා, තෙන අලභිකාජෙන අලභිකරු”ති. “එවං අයෙ”ති ඛො ආයස්මතො සුදින්නස්ස පුරුණ දුතීඨිකා ආයස්මතො සුදින්නස්ස මාතරං පච්චයොසී. අථ ඛො ආයස්මතො සුදින්නස්ස මානා ආයස්මතො සුදින්නස්ස පුරුණදුතීඨිකා අදාස යෙන මහාවතං, යෙනායස්මා සුදින්නො, තෙනුපසභිකමි. උපසභිකමිනා ආයස්මතො සුදින්නා එතදවොච: “ඉදං තාන සුදින්න, ඤාණං අභිං මහඤ්ඤා මහාභොගං පසුතජාතරුපරජනං පසුතච්ඡතපකරණං පසුත-ධනධඤ්ඤාං. ලබ්භා තාන සුදින්න භීතායාවතතිනා භොගා ච භුඤ්ඤාං. පුඤ්ඤාති ච කාතුං. එහි නිං තාන සුදින්න, භීතායාවතතිනා භොගෙ ච භුඤ්ඤාං. පුඤ්ඤාති ච කරොති”ති. “අමම, ත උඤ්ඤාමි. ත විසමාමි අභීරතො අහං මුඛම-චරියං වරාමි”ති. දුතීයමපි ඛො - පෙ - තතීය මපි ඛො - පෙ - ආයස්මතො සුදින්නස්ස මානා ආයස්මතො සුදින්නා එතදවොච: “ඉදං තාන සුදින්න, ඤාණං අභිං මහඤ්ඤා මහාභොගං පසුතජාතරුපරජනං පසුතච්ඡතපකරණං පසුත-ධනධඤ්ඤාං. තෙන හි තාන සුදින්න, භීජකමපි දෙහි, මා නො අපුතතකං සාප-තෙය්‍යං ලිච්ඡමසොඤ්ඤා අභිතරාපෙසු”තති.

1. ලිච්ඡමසො, කථමි.

21. “එතං ඛො මෙ අමම, සකකා කාතු”නති පුරුණදුතීයිකං¹ ඛාභායං ගභෙඤා ඔභාවතං අජේඛාභාභෙඤා අපපඤඤානෙත සිකඛාපදෙ අනාදීනව-දංඝො පුරුණදුතීයිකාය තිකඛතඤාං මේථුනං ධම්මං අභිවිඤ්ඤපෙසි. සා තෙන ගඛහං ගණ්හි.

භූමිමා දෙවා සඤ්ඤානුඤානවෙසුං: “නිරඛවුදෙ වත භො භික්ඛුසඤ්ඤා නිරුදීනවො. සුදිනෙතන කලඤ්ඤපුනෙතන අඛවුදං උපපාදිතං, අදීනවො උපපාදිතො”ති. භූමිමානං දෙවානං සඤ්ඤා සුඤ්ඤා වාඤ්ඤාමහාග්ඤ්ඤා දෙවාසඤ්ඤා-මනුඤ්ඤානවෙසුං -පෙ- තාවඤ්ඤා දෙවා, -ශාමා දෙවා, -භූමිතා දෙවා, -භිමිමාන-රතීනො දෙවා, -පරභිමිමිනවඤ්ඤානවිනො දෙවා, -මුඤ්ඤානවෙසුං දෙවා, සඤ්ඤා-මනුඤ්ඤානවෙසුං: “නිරඛවුදෙ වත භො භික්ඛුසඤ්ඤා නිරුදීනවො. සුදිනෙතන කලඤ්ඤපුනෙතන අඛවුදං උපපාදිතං, අදීනවො උපපාදිතො”ති. ඉතිහ තෙන ඛණේත තෙන මුත්තනෙතන යාව මුඤ්ඤාලොකා සදෙද අඛභුග්ගඤ්ඤා.

22. අථ ඛො අයඤ්ඤානො සුදිනතඤ්ඤා පුරුණදුතීයිකා තඤ්ඤා ගඛඤ්ඤා පරිපාකමනීය පුතතං විජායි. අථ ඛො අයඤ්ඤානො සුදිනතඤ්ඤා සභායකා තඤ්ඤා දුරකඤ්ඤා භිජ්ඤානා’ති තාමං අකංසු. අයඤ්ඤානො සුදිනතඤ්ඤා පුරුණදුතීයි-කාය භිජ්ඤානා’ති තාමං අකංසු. අයඤ්ඤානො සුදිනතඤ්ඤා භිජ්ඤානා’ති තාමං අකංසු. තෙ අපරෙත සමයෙන උභො අභාරඤ්ඤා අනභාරිඤ්ඤා පඤ්ඤානො අරභතතං සච්ඡාකංසු.

23. අථ ඛො අයඤ්ඤානො සුදිනතඤ්ඤා අහුදෙව කුඤ්ඤාවචං, අහු විපපි සාරො “අලාභා වත මෙ. න වත මෙ ලාභා. දුලලඤ්ඤා වත මෙ. න වත මෙ සුලලඤ්ඤා: ඤො’හං එවං ඤාකඤ්ඤානෙ ධම්මවිතඤ්ඤා පඤ්ඤානො තාසකඤ්ඤා යාවචං පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤා මුඤ්ඤාවරිඤ්ඤා වරිතු”නති. ඤො තෙනෙව කුඤ්ඤාවචන තෙන විපපි-සාරෙන කීඤ්ඤා අභොසි දුඤ්ඤා දුඤ්ඤානො උපපඤ්ඤාපඤ්ඤාකපානො ධම්මිකඤ්ඤා-සච්ඡාකඤ්ඤා. අනොතාමනො ලීනමනො දුකඤ්ඤා දුඤ්ඤානො විපපිසාරි පඤ්ඤායසි.

24. අථ ඛො අයඤ්ඤානො සුදිනතඤ්ඤා සභායකා භික්ඛු අයඤ්ඤානො සුදිනතං එතදවොචුං: “පුඤ්ඤා ඛො ඤං අච්ඤ්ඤා සුදිනත, වඤ්ඤානො අභොසි පිතිඤ්ඤා² පසතඤ්ඤාවඤ්ඤානො විපසතඤ්ඤාවඤ්ඤානො. ඤො’දුති ඤං එතරඤ්ඤා කීඤ්ඤා දුඤ්ඤා දුඤ්ඤානො උපපඤ්ඤාපඤ්ඤාකපානො ධම්මිකඤ්ඤා-ගඤ්ඤා, අනොතාමනො ලීනමනො දුකඤ්ඤා දුඤ්ඤානො විපපිසාරි පඤ්ඤායසි. කචචි නො ඤං අච්ඤ්ඤා සුදිනත, අනභාරිතො මුඤ්ඤාවරිඤ්ඤා වරසි”ති? “න ඛො අහං අච්ඤ්ඤා අනභාරිතො මුඤ්ඤාවරිඤ්ඤා වරාමි. අඤ්ඤා මෙ පාපං කමමං කතං. පුරුණ-දුතීයිකාය මේථුනො ධම්මො පඤ්ඤානවිතො. තඤ්ඤා මඤ්ඤා අච්ඤ්ඤා, අහුදෙව කුඤ්ඤාවචං, අහු විපපිසාරො: අලාභා වත මෙ. න වත මෙ ලාභා. දුලලඤ්ඤා වත මෙ. න වත මෙ සුලලඤ්ඤා: ඤො ‘හං එවං ඤාකඤ්ඤානෙ ධම්මවිතඤ්ඤා පඤ්ඤානො තාසකඤ්ඤා යාවචං පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤා මුඤ්ඤාවරිඤ්ඤා වරිතු”නති.

1. පුරුණදුතීයිකාය. මජ්ඣ. 2. පිඤ්ඤානො. මජ්ඣ.

25. “අලං හි තෙ ආවුසො සුදිතන කුකකුච්චාය, අලං විපපට්ඨාරාය, යං තිං එවං ස්වාකකාතෙ ධම්මචිතයෙ පබ්බජ්චා ත සකඛිසසසි යාවච්චං පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං චුභමචරියං වරිකුං.

26. තනු ආවුසො භගවතා අතෙකපරියායෙත විරාගාය ධම්මො දෙසිතො තො සරාගාය? විසංයොගාය ධම්මො දෙසිතො තො සංයොගාය? අනුපාදනාය ධම්මො දෙසිතො තො සඋපාදනාය?

27. තත් තාම තිං ආවුසො භගවතා විරාගාය ධම්මො දෙසිතෙ සරාගාය වෙනෙසසි. විසංයොගාය ධම්මො දෙසිතෙ සංයොගාය වෙනෙසසි. අනුපාදනාය ධම්මො දෙසිතෙ සඋපාදනාය වෙනෙසසි,

28. තනු ආවුසො භගවතා අතෙකපරියායෙත රාගවිරාගාය ධම්මො දෙසිතො? මදනිමචදනාය පිපාසවිතයාය ආලයසමුග්ගකායාය චට්ඨුපචේදය තණ්හකකියාය විරාගාය නිරොධාය නිබ්බාණාය ධම්මො දෙසිතො?

29. තනු ආවුසො භගවතා අතෙක පරියායෙත කාමානං පහාණං අකඛාතං, කාමසඤ්ඤාණං පරිඤ්ඤා අකඛාතා, කාමපිපාසානං පටිච්චයො අකඛාතො, කාමවිතකකානං සමුග්ගකාතො අකඛාතො, කාමපරිලාභානං වූපසමො අකඛාතො?

30. තෙනං ආවුසො අපපසනතානං වා පසාදය පසනතානං වා භියෙසාභාවාය¹ අඵ ඛෙවතං ආවුසො අපපසනතානඤ්චච අපපසාදය පසනතානඤ්ච එකච්චානං අඤ්ඤාඵතතායා”ති.

31. අඵ ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමනතං සුදිතනං අතෙකපරියායෙත චිගරතිචා භගවතො එතමන්ඨං ආරොචෙසුං. අඵ ඛො භගවා එතසමීං නිදුතෙ එතසමීං පකරණෙ භික්ඛුසඛකං සකතිපාතාපෙචා ආයසමනතං සුදිතනං පටි-පුච්ඡී: “සච්චං කීර චිං සුදිතන, පුරාණ දුභිසිකාය මෙථුනං ධම්මං පභියෙඪී”ති. “සච්චං භගවා.” විගරති බුද්ධො භගවා:

1 භියෙ, ඉතිපි

32. “අනනුච්ඡේදියං මොඝපුරිසං, අනනුලොමිකං අපභවිතං අසා-
මණකං අකපපියං අකරණීයං. කථං හි නාම නිං මොඝපුරිසං, එවං
සාකතානෙ ධම්මචිතයෙ පඛඛජ්ඣා න සකඛිසාසී යාවජ්චං පරිසුඤ්ඤං
පරිපුණ්ණං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං.

33. නනු මයා මොඝපුරිසං, අනෙකපරියායෙන විරාගය ධම්මො දෙසිතො
නො සරාගාය? විසංයොගාය ධම්මො දෙසිතො නො සංයොගාය? අනුපාදනාය
ධම්මො දෙසිතො නො සඋපාදනාය?

34. නත්ථි නාම නිං මොඝපුරිසං, මයා විරාගය ධම්මෙ දෙසිතෙ සරාගය
වෙනෙසාසී. විසංයොගාය ධම්මෙ දෙසිතෙ සංයොගාය වෙනෙසාසී.
අනුපාදනාය ධම්මෙ දෙසිතෙ සඋපාදනාය වෙනෙසාසී.

35. නනු මයා මොඝපුරිසං, අනෙකපරියායෙන රාගවිරාගාය ධම්මො
දෙසිතො? මදනීමමදනාය පිපාසචිතයාය ආලයසමුග්ගානාය චරිපුපච්ඡේදය
නණ්ණකඛයාය විරාගාය නිරොධාය නිබ්බාණාය ධම්මො දෙසිතො?

36. නනු මයා මොඝපුරිසං, අනෙකපරියායෙන කාමොතං පහාණං
අකඛාතං? කාමසඤ්ඤනං පරිඤ්ඤ අකඛාතා? කාමපිපාසාතං පටිච්චයො
අකඛාතො? කාමචිතකතාතං සමුග්ගානො අකඛාතො? කාමපරිලාභාතං
ඉපසමො අකඛාතො? ”

37. “චරං හෙ මොඝපුරිසං ආසීවිසසා සොරවිසසා මුඛෙ අඛතජාතං
පකඛිතතං, න නේව මාතුගාමසා අඛතජාතෙ අඛතජාතං පකඛිතතං. චරං හෙ
මොඝපුරිසං කණ්ණපපසසා මුඛෙ අඛතජාතං පකඛිතතං, න නේව මාතුගාමසා
අඛතජාතෙ අඛතජාතං පකඛිතතං. චරං හෙ මොඝපුරිසං අඛතරකාසුයා
ආදිතසාය සමපජ්ජිතාය සජොතිභුතාය අඛතජාතං පකඛිතතං, න නේව
මාතුගාමසා අඛතජාතෙ අඛතජාතං පකඛිතතං. තං කියස හෙතු? නනො
නිදනං හි මොඝපුරිසං මරණං වා නිගජ්ජේය්‍ය මරණමතතං වා දුක්ඛං.
නනේව නපාච්චයා කායසා හෙද පරමමරණා අපායං දුක්ඛතීං විනිපාතං
තීරයං උපපජ්ජේය්‍ය. ඉතොනිදනඤ්ඤි ඛො මොඝපුරිසං කායසා හෙද
පරමමරණා අපායං දුක්ඛතීං විනිපාතං තීරයං උපපජ්ජේය්‍ය.

38. “තජ්ඣ නාම නිං මොඝපුරිස, යං නිං අසඤ්චමමා ගාමිඛමමා වසලඛමමං දුට්ඨිලං මදකනතිකං රාහස්සං අභයංචයනමාපනතිං සමාපජ්ජස්සපි, ඛත්තනං ඛො නිං මොඝපුරිස අකුසලානං ඛමොනං අදිකතතා පුබ්බඛගමො. තෙනං මොඝපුරිස අපසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං වා භික්ඛාසාභාවා ය. අථ ඛෙවනං මොඝපුරිස, අපසන්නානඤ්චෙව අපසාදය, පසන්නානඤ්ච ඵකච්චානං අඤ්ඤඵතතායා”ති.

39. අථ ඛො භගවා අයස්මනනං සුදිනං අතෙකපරියායෙන විහරතිනා දුභරතාය දුපෙසාසතාය මිභිච්ඡනාය අසනතුට්ඨිතාය¹ සඛගඤ්ඤිකාය කොසජ්ජස්ස අවණණං භාසිනා අතෙකපරියායෙන සුභරතාය දුපෙසාසතාය අපට්ච්ඡස්ස සනතුට්ඨස්ස සලලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචයස්ස විරියාරමභස්ස වණණං භාසිනා භික්ඛුතං භාදනුච්ඡිචිකං භාදනුලොමිකං ඛමමිං කථං කතා භික්ඛු අමනෙතපි:

40. “තෙන භි භික්ඛවෙ භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙඤ්ඤාමි දස අජථ වසෙ පට්ඨව: සඛසසුට්ඨිතාය, සඛසථාසුතාය, දුමමඤ්ඤුතං පුග්ගලානං නිග්ගහාය, පෙසලානං භික්ඛුතං ථාසුචිතාරාය, දිට්ඨඛමමිකානං අසචානං සංවරාය, සමවරාසිකානං අසචානං පටිකාතාය, අපසන්නානං පසාදය, පසන්නානං භියෙසාභාවාය, සඤ්චමමෙට්ඨිනීයා, විතයානුග්ගහාය. ඵවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු මෙදුනං ඛමමං පනිඤ්ඤෙය්‍ය, පාරාජිකො භොති අසංවාසො”ති.

ඵවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤතනං භොති.

[මූලපඤ්ඤාභවි]

සුදිනනභාණවාරො නිට්ඨිතො.

1 අභයතුට්ඨිතාය. ණා

මකකථාවක්කු

1. තෙත බො පත සමයෙහි අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහාවතෙ මකකථීං ආමිසෙත උපලාපෙඤා තස්සා මෙථුතං ධම්මං පඤ්ඤෙවතී. අථ බො සො භික්ඛු පුබ්බණ්ණසමීයං නිවාසෙඤා පතතච්චරමාදාය වෙසාලීං පිණ්ඩොය පාවිසී.

2. තෙත බො පත සමයෙහි සම්බන්ධලා භික්ඛු සෙතාසතචාරිකං ආභිණ්ඩනායෙහි තස්ස භික්ඛුතො විහාරො තෙනුපසම්බන්ධංසු. අද්දසා බො සා මකකථී තෙ භික්ඛු දුරතො'ව ආගච්ඡන්තෙ. දිස්වාත යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසම්බන්ධං. උපසම්බන්ධංසු තෙසං භික්ඛුතං පුරතො කච්චි වාලෙසී, ඡෙපපච්චි වාලෙසී, කච්චි ඔසී, තීම්හතච්චි අකාසී. අථ බො තෙසං භික්ඛුතං එතදභොසී: “නිස්සංසයං බො සො භික්ඛු ඉමිස්සා මකකථීයා මෙථුතං ධම්මං පඤ්ඤෙවතී”ති එකමන්තං නිලීඨිංසු. අථ බො සො භික්ඛු වෙසාලියං පිණ්ඩොය වරිඤා පිණ්ඩපාතං ආදාය පටික්කමි.

3. අථ බො සා මකකථී යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසම්බන්ධං. අථ බො සො භික්ඛු තං පිණ්ඩපාතං එකදෙසං භුඤ්ඤා එකදෙසං තස්සා මකකථීයා අදසී. අථ බො සා මකකථී භුඤ්ඤා තස්ස භික්ඛුතො කච්චි ඔසී, අථ බො සො භික්ඛු තස්සා මකකථීයා මෙථුතං ධම්මං පඤ්ඤෙවතී.

4. අථ බො තෙ භික්ඛු තං භික්ඛු එතදචොචු: “තනු ආච්චිසො භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤන්තං. නිස්සං සං ආච්චිසො මකකථීයා මෙථුතං ධම්මං පඤ්ඤෙවසී”ති. “සච්චං ආච්චිසො භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤන්තං. තඤ්ච බො මනුසසීපඨියා, තො තිරච්ඡාතගතායා”ති. “තනු ආච්චිසො තචොච තං භොති. අතනුච්චිවිසං ආච්චිසො අතනුලොමිකං අපපතිරුපං අස්සාමණ්ණං අකපටියං අකරණීයං. කථං හි තාමි නිං ආච්චිසො එවං ස්වාක්ඛාතෙ ධම්මචිතසෙ පබ්බජ්ඤා ත සකඛීස්සසී යාවච්චං පරිපුණ්ණං පරිපුඤ්ඤං චුභමචරියං වරිඤා? තනු ආච්චිසො භගවතා අනෙකපරියායෙහි විරාගාය ධම්මො දෙසිතො තො සරුගාය -පෙ- කාමපරිලාභාතං චුපසමො අක්ඛාතො? තෙතං ආච්චිසො අපසසන්තාතං වා පසාදාය පසන්තාතං වා සියොසාභාවාය, අථ ධෙවතං ආච්චිසො අපසසන්තා තඤ්චොව අපසසාදාය පසන්තාතඤ්ච එකච්චාතං අඤ්ඤථතතායා”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු තං භික්ඛු අනෙකපරියායෙහි විගරහිතා භගවතො එතමන්ථං ආරුචෙසුං.

5. අඵ බො හඟවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණේ හිකඛුසඛසං සන්තිපාතාපෙඤා තං භිකඛුං පටිපුච්ඡි: “සච්චං කීර ත්ථ භිකඛු මකකට්ඨයා මෙථුතං ධම්මං පභිසෙවසී?”ති “සච්චං හඟවා,” විගරහි බුද්ධො හඟවා:

“අතනුච්ඡවියං මොඝපුරිස, අතනුලොමිකං අප්පතිරුපා අසාමණකං අකප්ඵියං අකරණීයං. කථං හි තාම ඤාම මොඝපුරිස, එචං ඤාතොතො ධම්මවිතයෙ පඛඛජ්ඤා න සකඛිසාසි යාවජ්චං පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤාං බුහුවරියං චිරිදුං? තනු මයා මොඝපුරිස, අතෙකපරියායෙන විරාගාය ධම්මො දෙසිතො තො සරාගාය -පෙ- කාමපරිලාභාතං වූපසමො අනඛාතො?”.

6. චරං තෙ මොඝපුරිස, ආසීවිසස්ස ඤොරවිසස්ස මුඛෙ අඛගජාතං පකඛිතතං න ඤෙච මකකට්ඨයා අඛගජාතෙ අඛගජාතං පකඛිතතං. චරං තෙ මොඝපුරිස කණ්ණපපසා මුඛෙ අඛගජාතං පකඛිතතං, න ඤෙච මකකට්ඨයා අඛගජාතෙ අඛගජාතං පකඛිතතං. චරං තෙ මොඝපුරිස, අඛගාරකාසුයා ආදිතතාය සම්පජ්ජලිතාය සජොහිභුතාය අඛගජාතං පකඛිතතං, න ඤෙච මකකට්ඨයා අඛගජාතෙ අඛගජාතං පකඛිතතං. තං කිසස්ස භෙචු? තතො නිදුතං හි මොඝපුරිස, මරණං වා නිගච්ඡෙය්‍ය මරණමත්තං වා දුක්ඛං. න ඤෙච තප්පච්චයා කායස්ස භෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගහිං විනිපාතං නීරයං උප-පජෙය්‍ය. ඉතො නිදුතඤ්ච බො මොඝපුරිස, කායස්ස භෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගහිං විනිපාතං නීරයං උපපජෙය්‍ය.

7. තත්ථ තාම ඤාම මොඝපුරිස, යං ඤාම අසඤ්චිමං ගාමධම්මං වසලධම්මං දුට්ඨුලං ඔදකන්ඨිකං රාහස්සං ආයංආයසමාපතතිං සමාපජ්ජස්සාසි, තෙනං මොඝපුරිස, අප්පසන්නාතං වා පසාදය පසන්නාතං වා භීයොභාවාය. අඵ ඛෙචතං මොඝපුරිස, අප්පසන්නාතඤ්චච අප්පසාදය පසන්නාතඤ්ච එකච්චාතං අඤ්ඤඵතතායා”ති.

8. අඵ බො හඟවා තං භිකඛුං අතෙකපරියායෙන විගරහිඤා දුහරතාය දුප්පොසතාය මභිච්ඡතාය අසනඤ්චරිතාය සඛගණිකාය ඤොසජ්ජස්ස අචණ්ණං භාසිඤා අතෙකපරියායෙන සුහරතාය සුප්පොසතාය අප්පිච්ඡස්ස සනඤ්චරිතාය සලොඛස්ස බුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචියස්ස විරියාරම්භස්ස චණ්ණං භාසිඤා භිකඛුතං තදනුච්ඡවිකං තදනුලොමිකං ධම්මිකං කථං කඤා භිකඛු ආමනොතසී:

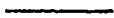
9. “නෙත හි භික්ඛවෙ භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙසාමි දස අත්ථසෙ පට්ඨව: තඛ්ඤපුට්ඨතාය, සඛ්ඤඵාසුතාය, දුමමඛකුතං පුග්ගලානං නිග්ගහාය, පෙතලානං භික්ඛුතං ඵාසුච්ඡාරාය, දිට්ඨමමිකානං ආඝවානං සංවර්ගය, සමපර්ගිකානං ආඝවානං පටිකාතාය, අප්පසත්තානං පසාදය, පසත්තානං භිසෙය්‍යාභාවාය, සඳධමමට්ඨිනීයා, විතයාසුග්ගහාය. ඵවඤ්ඤ පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“සො සුභ භික්ඛු මෙථුනං ධම්මං පඤ්ඤවෙය්‍ය අනන්තමසො තීරජ්‍යානුගතායපි, පාරාජිකො භොති අඝංවාසො”ති.

ඵවඤ්ඤදං හගවතා භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤතතං ගොති.

[දුතියපඤ්ඤපඨි]

මහකට්ඨපු නිට්ඨිතං.

සන්ථනගාණවාරො

1. තෙත බො පත සමයෙත සමඛසුලා වෙසාලිකා චජ්ජිපුතාකා භික්ඛු යාවදන්ථං භුඤ්ජිංසු, යාවදන්ථං සුපිංසු, යාවදන්ථං තහාසිංසු. යාවදන්ථං භුඤ්ජිනා, යාවදන්ථං සුපිනා, යාවදන්ථං තහාසිනා, අයොනිසො මිතසි කරිනා, සික්ඛං අපච්චකාය, දුබ්බලාං අකාචිකනා, මෙථුනං ධම්මං පඤ්ඤවිංසු. තෙ අපරෙත සමයෙත ඤ්ඤිව්‍යතනෙතපි ථුට්ඨා, භොගව්‍යසනෙතපි ථුට්ඨා, රොන-ව්‍යසනෙතපි ථුට්ඨා ආඝසවනං ආතන්දං උපසඛකමිනා ඵවං වදන්ති: “ත මයං භනෙත ආතන්ද, බුද්ධගරහිනො ත ධම්මගරහිනො ත සඛ්ඤගරහිනො. අතත-ගරහිනො මයං භනෙත ආතන්ද, අතඤ්ඤගරහිනො. මයමෙච්චතා අලකච්ඡිකා මයං අප්පපුඤ්ඤ යෙ මයං ඵවං සා:කඛානෙ ධම්මවිතයෙ පබ්බජිනා නාසකච්ඡිකා යාවජ්චං පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බුභමච්චිතං වරිකුං. ඉදති වෙ‘පි මයං භනෙත ආතන්ද, ලභෙය්‍යාම හභවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජි, ලභෙය්‍යාම උපසමපදං. ඉදති‘පි මයං විපස්සකා කුසලානං ධම්මානං පුබ්බරත්තාපරරතං බොධපකච්ඡි-යානං ධම්මානං භාවනානුයොගමිනුසුත්තා විහරෙය්‍යාම. සාබු භනෙත ආතන්ද, හභවතො ඵතමන්ථං ආරොචෙති”ති. “ඵවමංථුසො”ති බො ආයසො ආතන්දෙ වෙසාලිකානං චජ්ජිපුතාකානං පටිසුඤ්ඤා යෙන හගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා හගවතො ඵතමන්ථං ආරොචෙසි.

2. “අධ්‍යානවේදනං ආනන්ද, අභවකාසො, යං තථාගතො වජ්ජිතං වා වජ්ජිපුත්තකාතං වා කාරණං සාවකාතං පාරුජකං සිකඛාපදං පඤ්ඤාත්තං සමුභතෙය්‍යා”ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කචා භික්ඛු ආමනෙත්ඨි: යො පත භික්ඛවෙ භික්ඛු සිකඛං අපච්චකඛාය දුඛඛලාසං අතාචීකචා මෙථුතං ධම්මං පතීසෙවතී, සො ආගතො ත උපසම්පාදෙ-තබ්බො. යො ච ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සිකඛං පච්චකඛාය දුඛඛලාසං ආචීකචා මෙථුතං ධම්මං පතීසෙවතී, සො ආගතො උපසම්පාදෙතබ්බො. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උඤ්ඤෙය්‍යාථ”:

3. “යො පන භික්ඛු භික්ඛුනං සිකඛාසාජීවසමාපනොහා සිකඛං අපච්චකඛාය දුඛඛලාසං අනාචීකචා මෙථුනං ධම්මං පතීසෙවෙය්‍ය අභග-මසො නිර්වජ්ජානගතායපී, පාඤ්ඤො හොති අසංවාසො”ති.

[තනීයපඤ්ඤාතනී]

4. යො පනාති - යො යාදිසො යථායුත්තො යථාජ්චෙවා යථාතාමො යථාගොතොතො යථාසීලො යථාවිතාදී යථාසොචරෙ ථෙරෙ වා තවො වා මජ්ඣමො වා එසො වුච්චති ‘යො පනා’ති.

5. භික්ඛුතී-භික්ඛකො’ති භික්ඛු, භික්ඛාචරියං අජ්ඣුපගතො’ති භික්ඛු, භිත්තපච්චධරෙ’ති භික්ඛු, සමඤ්ඤාය භික්ඛු, පටිඤ්ඤාය භික්ඛු, එහි භික්ඛු’ති භික්ඛු, තීහි සරණගමනෙහි උපසම්පනො’ති භික්ඛු, භද්‍රො භික්ඛු, සාරෙ භික්ඛු, සෙඛො භික්ඛු, අසෙඛො භික්ඛු, සමයොත සඛේසන ඤ්ඤානිචතුජෙථන කමෙමත අකුපෙපත ආනාරහෙත උපසම්පනො’ති. භික්ඛු. තනුඛායං භික්ඛු සමයොත සඛේසන ඤ්ඤානිචතුජෙථන කමෙමත අකුපෙපත ආනාරහෙත උපසම්පනො, අයං ඉමස්මිං අපෙඨ අධිපෙපතො ‘භික්ඛු’ති.

6. සිකඛානී - නියොසා සිකඛා: අධිසීලසිකඛා අධිචිත්තසිකඛා අධිපඤ්ඤා-සිකඛා. නත්‍ර යායං අධිසීලසිකඛා අයං ඉමස්මිං අපෙඨ අධිපෙපතා ‘සිකඛා’ති.

7. සාජීවං නාමී - යං භගවතා පඤ්ඤාත්තං සිකඛාපදං, එතං සාජීවං නාම. තස්මිං සිකඛති තෙන වුච්චති සාජීවසමාපනො’ති.

8. සිකං අපච්චකං ය දුබ්බලො අනාවිකංගි - අභි භිකංවෙ දුබ්බලොවිකමමසෙච්ච හොති සිකං ව අපච්චකංගා. අභි භිකංවෙ දුබ්බලොවිකමමසෙච්ච හොති සිකං ව පච්චකංගා.

9. කථංකච භිකංවෙ දුබ්බලොවිකමමසෙච්ච හොති සිකං ව අපච්චකංගා? ඉධ භිකංවෙ භිකං උකකණ්ඨිනො අනභිරතො සාමඤ්ඤ චවිභුකාමො භිකංභාවං අට්ඨියමානො හරායමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො උපාසකභාවං පඤ්ඤමානො ආරාමිකභාවං පඤ්ඤමානො සමාණෙරභාවං පඤ්ඤමානො තිත්ඨියභාවං පඤ්ඤමානො තිත්ඨියසාවකභාවං පඤ්ඤමානො අසාමණ්ඨභාවං පඤ්ඤමානො අසකාපුත්තියභාවං පඤ්ඤමානො 'යනනුතාහං බුද්ධං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භිකංවෙ දුබ්බලොවිකමමසෙච්ච හොති සිකං ව අපච්චකංගා.

10. අථ වා පන උකකණ්ඨිනො අනභිරතො සාමඤ්ඤ චවිභුකාමො භිකංභාවං අට්ඨියමානො හරායමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාපුත්තියභාවං පඤ්ඤමානො 'යනනුතාහං ධම්මං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'යනනුතාහං සඛ්ඤං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං සිකං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං විතයං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං පාතිමොකං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං උද්දෙසං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං උපජ්ජායං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං ආවරියං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං සද්ධිවිහාරිකං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං අනෙතවාසිකං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං සමානුපජ්ජායකං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං සමානාවරියකං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං සමුච්චාරිං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං ගිහි අසා'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං උපාසකො අසා'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං ආරාමිකො අසා'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං සාමණෙරො අසා'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං තීත්ඨියො අසා'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං තිත්ඨියසාවකො අසා'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං අසාමණො අසා'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං අසකාපුත්තියො අසා'නති වදති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භිකංවෙ දුබ්බලොවිකමමසෙච්ච හොති සිකං ව අපච්චකංගා.

11. අථ වා පන උක්කණ්ඨිතො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වච්ඡුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරායමානො ජ්ගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාසපුත්තිසාවං පඤ්ඤමානො 'යදි පනාහං බුද්ධං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'යදි පනාහං අසකාසපුත්තියො අස්ස'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකානා.

12. අථ වා පන -පෙ- 'අපාහං බුද්ධං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'අපාහං අසකාසපුත්තියො අස්ස'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකානා.

13. අථ වා පන -පෙ- 'හඤ්ඤං බුද්ධං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'හඤ්ඤං අසකාසපුත්තියො අස්ස'න්ති, වදති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකානා.

14. අථ වා පන -පෙ- 'හොති මෙ බුද්ධං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'හොති මෙ අසකාසපුත්තියො අස්ස'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකානා.

15. අථ වා පන උක්කණ්ඨිතො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වච්ඡුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරායමානො ජ්ගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාසපුත්තිසාවං පඤ්ඤමානො 'මාතරං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'පිතරං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'භාතරං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'හගිනිං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'පුතතං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'ධිතරං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, 'පජාපතිං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'ඤ්ඤාතකෙ සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'මිත්තො සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගාමං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'නිගමං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'බෙත්තං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'වජ්ඣං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'භිරඤ්ඤං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'සුචණ්ණං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'සිපපං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'පුබ්බෙ හසීතං ලපිතං කිලිතං සමනුස්සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -පෙ- එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකානා.

16. අථ වා පන උක්කණ්ඨිතො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වච්ඡුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරායමානො ජ්ගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාසපුත්තිසාවං පඤ්ඤමානො 'මාතා මෙ අප්පි. සා මයා පොසෙත්තබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'පිතා මෙ අප්පි. සො මයා පොසෙත්තබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'භාතා මෙ අප්පි. සො මයා පොසෙත්තබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'හගිනී මෙ අප්පි. සා මයා පොසෙත්තබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- පුතො මෙ අප්පි. සො මයා පොසෙත්තබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'ධිතා මෙ අප්පි. සා මයා පොසෙත්තබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'පජාපතී මෙ අප්පි. සා මයා පොසෙත්තබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'ඤ්ඤාතකා මෙ අප්පි. තෙ මයා පොසෙත්තබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'මිත්තා මෙ අප්පි. තෙ මයා පොසෙත්තබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -පෙ- එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමං වෙව හොති, සික්ඛා ව අපච්චකානා.

17. අප්ඵ වා උත උකකණ්ඨිනො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වචිතුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො භරුයමානො ජ්ගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාසපුතනියභාවං පඤ්ඤමානො 'මානා මෙ අප්ඵ සා මං පොසෙසුන්ති' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'පිතා මෙ අප්ඵ සො මං පොසෙසුන්ති' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'භාතා මෙ අප්ඵ සො මං පොසෙසුන්ති' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'හගිනී මෙ අප්ඵ සා මං පොසෙසුන්ති' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'පුතො මෙ අප්ඵ සො මං පොසෙසුන්ති' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ධීතා මෙ අප්ඵ සා මං පොසෙසුන්ති' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'පජ්ජා මෙ අප්ඵ සා මං පොසෙසුන්ති' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ඤ්ඤා මෙ අප්ඵ තෙ මං පොසෙසුන්ති' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'මිත්තා මෙ අප්ඵ තෙ මං පොසෙසුන්ති' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ගාමො මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජ්විසාමි' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'නිගමො මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජ්විසාමි' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'බෙතනං මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජ්විසාමි' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'වජ්ඣ මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජ්විසාමි' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ගිරිඤ්ඤං මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජ්විසාමි' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'සුචණ්ණං මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජ්විසාමි' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'සිප්පං මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජ්විසාමි' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමඤ්ඤව භොති සික්ඛා ව අපච්චකානා.

18. අප්ඵ වා පත උකකණ්ඨිනො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වචිතුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො භරුයමානො ජ්ගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාසපුතනියභාවං පඤ්ඤමානො 'දුකකර' නති වදති විඤ්ඤපෙනි -- 'ත සුකර' නති වදති විඤ්ඤපෙනි, 'දුච්චර' නති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ත සුච්චර' නති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ත උසාහාමි' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ත විසාහාමි' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ත රමාමි' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'ත අභිරමාමි' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි බො භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමඤ්ඤව භොති සික්ඛා ව අපච්චකානා.

19. කප්ඤ්ඤ භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමඤ්ඤව භොති සික්ඛා ව පච්චකානා? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උකකණ්ඨිනො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වචිතුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො භරුයමානො ජ්ගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාසපුතනියභාවං පඤ්ඤමානො 'බුද්ධං පච්චකාමි' නි වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමඤ්ඤව භොති සික්ඛා ව පච්චකානා.

20. අථ වා පන උක්කණ්ඨිනො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වවිකුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරුයමානො ජගුච්ඡමානො ගිහීභාවං පත්ථයමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පත්ථයමානො 'ධම්මං පච්චකඛාමී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'සඛසං පච්චකඛාමී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'සිකං පච්චකඛාමී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'චිත්තං පච්චකඛාමී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'පානිමොකං පච්චකඛාමී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'උද්දෙසං පච්චකඛාමී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'උපජ්ඣායං පච්චකඛාමී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'ආචරියං පච්චකඛාමී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'සද්ධිවිහාරිකං පච්චකඛාමී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'අනොවාසිකං පච්චකඛාමී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'සමානුපජ්ඣායකං පච්චකඛාමී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'සමානාවරියකං පච්චකඛාමී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'සමුභමචාරිං පච්චකඛාමී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'ගිහී ති මං ධාරෙහී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'උපාසකො ති මං ධාරෙහී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'ආරුමිකො ති මං ධාරෙහී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'සාමණෙරු ති මං ධාරෙහී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'තීජීයො ති මං ධාරෙහී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'තීජීයසාවකො ති මං ධාරෙහී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -- 'අසාමණෝ ති මං ධාරෙහී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'අසකාසපුත්තියො ති මං ධාරෙහී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකම්මඤ්ඤව භොති සිකං ව පච්චකඛාතා.

21. අථ වා පන උක්කණ්ඨිනො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වවිකුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරුයමානො ජගුච්ඡමානො ගිහීභාවං පත්ථයමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පත්ථයමානො 'අලං මෙ බුද්ධොතා'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'අලං මෙ සමුභමචාරීහී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, එවමපි -පෙ- සිකං ව පච්චකඛාතා.

22. අථ වා පන -පෙ- 'කීනනු මෙ බුද්ධොතා'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'කීනනු මෙ සමුභමචාරීහී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, එවමපි -පෙ- සිකං ව පච්චකඛාතා.

23. අථ වා පන -පෙ- 'න මමෙඤ්ඤො බුද්ධොතා'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'න මමෙඤ්ඤො සමුභමචාරීහී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, එවමපි -පෙ- සිකං ව පච්චකඛාතා.

24. අථ වා පන -පෙ- 'සුමුඤ්ඤො හං බුද්ධොතා'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'සුමුඤ්ඤො හං සමුභමචාරීහී'ති වදන් විඤ්ඤපෙනි, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකම්මඤ්ඤව භොති සිකං ව පච්චකඛාතා.

25. යාති වා පනඤ්ඤති'පි අජී බුද්ධවෙච්චනාති වා ධම්මවෙච්චනාති වා සඛසවෙච්චනාති වා සිකංවෙච්චනාති වා චිත්තවෙච්චනාති වා පානිමොකවෙච්චනාති වා උද්දෙසවෙච්චනාති වා උපජ්ඣායවෙච්චනාති වා ආචරියවෙච්චනාති වා සද්ධිවිහාරිකවෙච්චනාති වා අනොවාසිකවෙච්චනාති වා සමානුපජ්ඣායකවෙච්චනාති වා සමානාවරියකවෙච්චනාති වා සමුභමචාරීවෙච්චනාති වා ගිහීවෙච්චනාති වා උපාසකවෙච්චනාති වා ආරුමිකවෙච්චනාති වා සාමණෙරුවෙච්චනාති වා තීජීයවෙච්චනාති වා තීජීයසාවකවෙච්චනාති වා අසාමණෙවෙච්චනාති වා අසකාසපුත්තියවෙච්චනාති වා තෙහි ආකාරෙහි තෙහි ලීඛෙහි තෙහි නිමිත්තෙහි වදන් විඤ්ඤපෙනි, එවං ඛො භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකම්මඤ්ඤව භොති සිකං ව පච්චකඛාතා.

26. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා? ඉධ භික්ඛවෙ යෙහි ආකාරෙහි යෙහි ලීඛෙහති යෙහි නිමිත්තෙහති සික්ඛා පච්චකඛාතා හොති, තෙහි ආකාරෙහි තෙහි ලීඛෙහති තෙහි නිමිත්තෙහති උමමත්තකො සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. උමමත්තකස්ස සන්තියකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. බිත්තච්චෙතො සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. බිත්තච්චත්තස්ස සන්තියකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. වෙදනටො සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. වෙදනටස්ස සන්තියකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. දෙවතාය සන්තියකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතාහොති සික්ඛා තිරච්ඡානගත්තස්ස සන්තියකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. අරියකෙන මිලකඛස්ස සන්තියකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, සො ච න පටිච්ඡාතාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. මිලකඛකෙන අරියකස්ස සන්තියකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, සො ච න පටිච්ඡාතාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. අරියකෙන අරියකස්ස සන්තියකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, සො ච න පටිච්ඡාතාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. මිලකඛකෙන මිලකඛකස්ස සන්තියකෙ සික්ඛං පච්චකඛාති, සො ච න පටිච්ඡාතාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. ද්වය සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. රච්චය සික්ඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. අසාවෙනුකාමො සාවෙනි, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. සාවෙනුකාමො න සාවෙනි, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. අවිඤ්ඤස්ස සාවෙනි, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. විඤ්ඤස්ස න සාවෙනි, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. සඛබ්බො චා පන න සාවෙනි, අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා. එවං බො භික්ඛවෙ අපච්චකඛාතා හොති සික්ඛා.

27. මෙථුනාධිමෙමා තාම: යො සො අසඤ්ඤමො නාමධිමෙමො වසල-ධිමෙමො දුට්ඨිලං ඔදකන්තිකං රහස්සං ද්වයංද්වයස්මාපත්ති, එසො මෙථුන-ධිමෙමො තාම.

28. පතිසෙවති තාම: යො නිමිත්තෙන නිමිත්තං අඛගජාතෙන අඛගජාතං අන්තමසො තිලඵලමත්තමපි පචෙසෙති, එසො පතිසෙවති තාම.

29. අනතමසො තිරච්ඡානගතායපි ති- තිරච්ඡානගතිජයාපි මෙථුනං ධම්මං පතිසෙවිත්වා අස්සමණො හොති අසකාසපුත්තියො, පගෙව මනුස්සිජයා. තෙන චුච්චති 'අන්තමසො තිරච්ඡානගතායපි'ති.

30. පාරුඡකො හොති ති- සෙය්‍යපාපි තාම පුරිසො සීඝවර්තනො අභබ්බො තෙන සරීරබ්බතෙන ජීවිතුං, එවමෙව භීකුඤ්ඤ මෙථුනං ධම්මං පතිසෙවිතා, අඤ්ඤාමණො හොති අභකාසපුරිසයො. තෙන වුච්චති පාරුඡකො හොතිති.

31. අඤ්ඤාමණො'ති-සංචාරො තාම එකං කම්මං එකුද්දෙසො සම්පිකඛතා. එසො සංචාරො තාම. සො තෙන සද්ධිං නපී, තෙන වුච්චති අඤ්ඤාමණො'ති.

32. තිසෙය්‍යො ඉපීයො: මනුසිප්පි, අමනුසිප්පි, තීරච්ඡානගතිපී. තයො උභතොඛාසඤ්ඤාකා: මනුසුභතොඛාසඤ්ඤාකො, අමනුසුභතොඛාසඤ්ඤාකො, තීරච්ඡානගතොඛාසඤ්ඤාකො. තයො පණ්ඩකා: මනුසුපණ්ඩකො, අමනුසුපණ්ඩකො, තීරච්ඡානගතපණ්ඩකො. තයො පුරිසා: මනුසුපුරිසො, අමනුසුපුරිසො, තීරච්ඡානගතපුරිසො.

33. මනුසිප්පියා තයො මග්ගෙ මෙථුනං ධම්මං පතිසෙවනතංසං¹ අපතති පාරුඡකං: වච්චමග්ගෙ පඤ්චමග්ගෙ මුඛෙ. අමනුසිප්පියා -පෙ- තීරච්ඡානගතිපීයා තයො මග්ගෙ මෙථුනං ධම්මං පතිසෙවනතංසං¹ අපතති පාරුඡකං: වච්චමග්ගෙ පඤ්චමග්ගෙ මුඛෙ. මනුසුභතොඛාසඤ්ඤාකංසං -පෙ- අමනුසුභතොඛාසඤ්ඤාකංසං -පෙ- තීරච්ඡානගතොඛාසඤ්ඤාකංසං තයො මග්ගෙ මෙථුනං ධම්මං පතිසෙවනතංසං¹ අපතති පාරුඡකං: වච්ච මග්ගෙ පඤ්චමග්ගෙ මුඛෙ.

34. මනුසුපණ්ඩකං දො මග්ගෙ මෙථුනං ධම්මං පතිසෙවනතංසං¹ අපතති පාරුඡකං: වච්චමග්ගෙ මුඛෙ. අමනුසුපණ්ඩකංසං -පෙ- තීරච්ඡානගතපණ්ඩකංසං -පෙ- මනුසුපුරිසංසං -පෙ- අමනුසුපුරිසංසං -පෙ- තීරච්ඡානගතපුරිසංසං දො මග්ගෙ මෙථුනං ධම්මං පතිසෙවනතංසං¹ අපතති පාරුඡකං: වච්චමග්ගෙ මුඛෙ.

35. භීකුඤ්ඤා සෙවනචිතනං උපට්ඨිතෙ මනුසිප්පියා වච්චමග්ගං අභිහර්තං පච්චෙසෙනතංසං² අපතති පාරුඡකං. භීකුඤ්ඤා සෙවනචිතනං උපට්ඨිතෙ මනුසිප්පියා පඤ්චමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිහර්තං පච්චෙසෙනතංසං අපතති පාරුඡකං. භීකුඤ්ඤා සෙවනචිතනං උපට්ඨිතෙ අමනුසිප්පියා -පෙ- තීරච්ඡානගතිපීයා -පෙ- මනුසුභතොඛාසඤ්ඤාකංසං -පෙ- අමනුසුභතොඛාසඤ්ඤාකංසං -පෙ- තීරච්ඡානගතොඛාසඤ්ඤාකංසං වච්චමග්ගං -පෙ- පඤ්චමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිහර්තං පච්චෙසෙනතංසං² අපතති පාරුඡකං.

36. භීකුඤ්ඤා සෙවනචිතනං උපට්ඨිතෙ මනුසුපණ්ඩකං වච්චමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිහර්තං පච්චෙසෙනතංසං² අපතති පාරුඡකං. භීකුඤ්ඤා සෙවනචිතනං උපට්ඨිතෙ අමනුසුපණ්ඩකංසං -පෙ- තීරච්ඡානගතපණ්ඩකංසං -පෙ- මනුසුපුරිසංසං -පෙ- අමනුසුපුරිසංසං -පෙ- තීරච්ඡානගතපුරිසංසං වච්චමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිහර්තං පච්චෙසෙනතංසං² අපතති පාරුඡකං.

1. පතිසෙවනතංසං, සී, -. 2. පච්චෙසෙනතංසං මඡණං.

43. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තීරච්ඡාතගභුගනොඛාඤ්ජනකං මනං යෙභුයොසන ඛයිතං භික්ඛුසු සනතිකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොන -පෙ- පඤ්ඤාචමයොන -පෙ- මුඛෙත අභිගජාතං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති ථුලලච්චයසු. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

44. භික්ඛුපච්චජීකා මනුසසංඝකං -පෙ- අමනුසසංඝකං -පෙ- තීරච්ඡාතගතපඤ්ඤකං භික්ඛුසු සනතිකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොන -පෙ- මුඛෙත අභිගජාතං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති පාරුජකසු. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

45. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තීරච්ඡාතගතපඤ්ඤකං ජාගරනතං -පෙ- සුතතං -පෙ- මතතං -පෙ- උමමතතං -පෙ- පමතතං -පෙ- මනං අකඛයිතං -පෙ- මනං යෙභුයොසන අකඛයිතං -පෙ- සාදියති, ආපතති පාරුජකසු. -පෙ- න සාදියති අනාපතති.

46. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තීරච්ඡාතගත පඤ්ඤකං මනං යෙභුයොසන ඛයිතං භික්ඛුසු සනතිකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොන -පෙ- මුඛෙත අභිගජාතං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති ථුලලච්චයසු. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති අනාපතති.

47. භික්ඛුපච්චජීකා මනුසසුරිසං -පෙ- අමනුසසුරිසං -පෙ- තීරච්ඡාතගතසුරිසං භික්ඛුසු සනතිකෙ¹ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොන -පෙ- මුඛෙත අභිගජාතං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති පාරුජකසු. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති අනාපතති.

48. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තීරච්ඡාතගතසුරිසං ජාගරනතං -පෙ- සුතතං -පෙ- මතතං -පෙ- උමමතතං -පෙ- පමතතං -පෙ- මනං අකඛයිතං -පෙ- මනං යෙභුයොසන අකඛයිතං -පෙ- සාදියති, ආපතති පාරුජකසු. -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

49. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තීරච්ඡාතගත සුරිසං මනං යෙභුයොසන ඛයිතං භික්ඛුසු සනතිකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොන -පෙ- මුඛෙත අභිගජාතං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති ථුලලච්චයසු. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

50. භික්ඛුපච්චජීකා මනුසසීජී භික්ඛුසු සනතිකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොන -පෙ- පඤ්ඤාචමයොන -පෙ- මුඛෙත අභිගජාතං අභිනීසීදෙනති, සඤ්ඤාය අසඤ්ඤාය -පෙ- අසඤ්ඤාය සඤ්ඤාය -පෙ- සඤ්ඤාය සඤ්ඤාය -පෙ- අසඤ්ඤාය අසඤ්ඤාය. සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති පාරුජකසු. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති අනාපතති.

1. ඝනකං ජ. ස.

51. භික්ඛුපච්චජීකා මනුස්සිජීං ජාගරන්තං-පෙ- සුත්තං -පෙ- මත්තං -පෙ- උම්මත්තං -පෙ- පමත්තං -පෙ- මතං අකඛ්ඛිතං -පෙ- මතං යෙභු-යෙත්ත අකඛ්ඛිතං -පෙ- සාදියති, ආපත්ති පාරුජකස්ස. -පෙ- න සාදියති, අතාපත්ති.

52. භික්ඛුපච්චජීකා මනුස්සිජීං -පෙ- අමනුස්සිජීං -පෙ- තිරච්ඡාන-ගතීජීං මතං යෙභුයෙත්ත ඛ්ඛිතං භික්ඛුස්ස සන්තකෙ ආනෙත්වා වච්චමය්‍යෙන -පෙ- පස්සාවමය්‍යෙන -පෙ- මුඛෙන අඛ්ඛජාතං අභිනිසීදෙනති, සත්තාය අසත්තස්ස -පෙ- අසත්තාය සත්තස්ස -පෙ- සත්තාය සත්තස්ස -පෙ- අසත්තාය අසත්තස්ස. -පෙ- සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපත්ති ජුලුච්චයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අතාපත්ති.

53. භික්ඛුපච්චජීකා මනුස්සුභතොඛ්ඛඤ්ජනකං -පෙ- අමනුස්සු-භතොඛ්ඛඤ්ජනකං -පෙ- තිරච්ඡානගභුභතොඛ්ඛඤ්ජනකං භික්ඛුස්ස සන්තකෙ ආනෙත්වා වච්චමය්‍යෙන -පෙ- පස්සාවමය්‍යෙන -පෙ- මුඛෙන අඛ්ඛජාතං අභිනිසීදෙනති, සත්තස්ස අසත්තස්ස -පෙ- අසත්තස්ස සත්තස්ස -පෙ- සත්තස්ස සත්තස්ස -පෙ- අසත්තස්ස අසත්තස්ස -පෙ- සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපත්ති පාරුජකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති අතාපත්ති.

54. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තිරච්ඡානගභුභතොඛ්ඛඤ්ජනකං ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මත්තං -පෙ- උම්මත්තං -පෙ- පමත්තං -පෙ- මතං අකඛ්ඛිතං -පෙ- මතං යෙභුයෙත්ත අකඛ්ඛිතං -පෙ- ආපත්ති පාරුජකස්ස.

55. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- මතං යෙභුයෙත්ත ඛ්ඛිතං භික්ඛුස්ස සන්තකෙ ආනෙත්වා වච්චමය්‍යෙන -පෙ- පස්සාවමය්‍යෙන -පෙ- මුඛෙන අඛ්ඛජාතං අභිනිසීදෙනති, සත්තස්ස අසත්තස්ස -පෙ- අසත්තස්ස සත්තස්ස, -පෙ- සත්තස්ස සත්තස්ස -පෙ- අසත්තස්ස අසත්තස්ස -පෙ- සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපත්ති ජුලුච්චයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අතාපත්ති.

56. භික්ඛුපච්චජීකා මනුස්සපණ්ඩකං -පෙ- අමනුස්සපණ්ඩකං -පෙ- තිරච්ඡානගතපණ්ඩකං -පෙ- මනුස්සපුරිසං -පෙ- අමනුස්සපුරිසං -පෙ- තිරච්ඡානගතපුරිසං භික්ඛුස්ස සන්තකෙ ආනෙත්වා වච්චමය්‍යෙන -පෙ- මුඛෙන අඛ්ඛජාතං අභිනිසීදෙනති- සත්තස්ස අසත්තස්ස- අසත්තස්ස සත්තස්ස, -සත්තස්ස සත්තස්ස- අසත්තස්ස අසත්තස්ස -පෙ- සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපත්ති පාරුජකස්ස. භික්ඛු පච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අතාපත්ති.

57. භික්ඛුපච්චජීකා මනුස්සපණ්ඩකං -පෙ- තිරච්ඡානගතපුරිසං ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මත්තං -පෙ- උම්මත්තං -පෙ- පමත්තං -පෙ- මතං අකඛ්ඛිතං -පෙ- මතං යෙභුයෙත්ත අකඛ්ඛිතං -පෙ- සාදියති, ආපත්ති පාරුජකස්ස. භික්ඛු පච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අතාපත්ති.

58. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තිරච්ඡානගත පුරිසං මනං යෙභුයෙසන ඛයිතං භික්ඛුසු සන්තිකෙ ආනෙච්චා වච්චමග්ගෙන -පෙ- මුඛෙත අභිගජාතං අභිනීසීදෙනති, සඤ්චකස්ස අසඤ්චකස්ස, -පෙ- අසඤ්චකස්ස සඤ්චකස්ස, -පෙ- සඤ්චකස්ස සඤ්චකස්ස, -පෙ- අසඤ්චකස්ස අසඤ්චකස්ස. -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති ථුලලවචයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

59. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං මනුසසීජීයා සන්තිකෙ ආනෙච්චා අභිගජාතෙන වච්චමග්ගං -පෙ- පස්සාවමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනීසීදෙනති, සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

60. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං මනුසසීජීයා ජාගරන්තියා -පෙ- සුත්තාය -පෙ- මත්තාය -පෙ- උමමත්තාය -පෙ- පමත්තාය -පෙ- මත්තාය අකඛයිතාය, -පෙ- මත්තාය යෙභුයෙසන අකඛයිතාය -පෙ- සාදියති, ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ඛු පච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

61. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- මනුසසීජීයා මනාය යෙභුයෙසන ඛයිතාය සන්තිකෙ ආනෙච්චා අභිගජාතෙන වච්චමග්ගං -පෙ- පස්සාවමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති ථුලලවචයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

62. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං අමනුසසීජීයා -පෙ- තිරච්ඡානගතියා -පෙ- මනුසසුභතොබ්‍යඤ්ජනකස්ස -පෙ- අමනුසසුභතොබ්‍යඤ්ජනකස්ස -පෙ- තිරච්ඡානගතභුභතොබ්‍යඤ්ජනකස්ස -පෙ- මනුසසුභකස්ස -පෙ- අමනුසසුභකස්ස -පෙ- තිරච්ඡානගතපණ්ඩකස්ස -පෙ- මනුසසුභකස්ස -පෙ- අමනුසසුභකස්ස -පෙ- තිරච්ඡානගතපුරිසස්ස සන්තිකෙ ආනෙච්චා අභිගජාතෙන වච්චමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

63. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං පෙ- තිරච්ඡානගතපුරිසස්ස ජාගරන්තස්ස -පෙ- සුත්තස්ස -පෙ- මත්තස්ස -පෙ- උමමත්තස්ස -පෙ- පමත්තස්ස -පෙ- මත්තස්ස අකඛයිතස්ස -පෙ- මත්තස්ස යෙභුයෙසන අකඛයිතස්ස -පෙ- සාදියති, ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ඛු පච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

64. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- තිරච්ඡානගතපුරිසස්ස මත්තස්ස යෙභුයෙසන ඛයිතස්ස සන්තිකෙ ආනෙච්චා අභිගජාතෙන වච්චමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති ථුලලවචයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

65. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං මනුසසීජීයා සන්තිකෙ ආනෙච්චා අභිගජාතෙන වච්චමග්ගං -පෙ- පස්සාවමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනීසීදෙනති. සඤ්චකස්ස අසඤ්චකාය -පෙ- අසඤ්චකස්ස සඤ්චකාය -පෙ- සඤ්චකස්ස සඤ්චකාය -පෙ- අසඤ්චකස්ස අසඤ්චකාය -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

66. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං මනුස්සිජීයා ජාගරන්තියා -පෙ- සුභතාය -පෙ- මනතාය -පෙ- උමමතතාය -පෙ- පමනතාය -පෙ- මනාය අකබ්බිතාය -පෙ- මනාය යෙභුයොසන අකබ්බිතාය -පෙ- සාදියති, ආපතති පාරාජිකස්ස. -පෙ- නසාදියති, අනාපතති.

67. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං මනුස්සිජීයා මනාය යෙභුයොසන බ්බිතාය සන්තිකෙ ආනෙචා අඛ්ඤාජානෙන චච්චමඤං -පෙ- පස්සාචමඤං -පෙ- මුඛං අභිනීසීදෙනති සන්තස්ස අසන්තාය -පෙ- අසන්තස්ස සන්තාය, -පෙ- සන්තස්ස සන්තාය -පෙ- අසන්තස්ස අසන්තාය -පෙ- සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඕතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

68. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං අමනුස්සිජීයා -පෙ- තීරච්ඡානගතිජීයා -පෙ- මනුස්සභතොබ්‍රහ්මඤ්ඤකස්ස -පෙ- අමනුස්සභතොබ්‍රහ්මඤ්ඤකස්ස -පෙ- තීරච්ඡානගතභතොබ්‍රහ්මඤ්ඤකස්ස -පෙ- චච්චමඤං -පෙ- පස්සාචමඤං -පෙ- මුඛං -පෙ- මනුස්සපණ්ඩකස්ස -පෙ- අමනුස්සපණ්ඩකස්ස -පෙ- තීරච්ඡානගතපණ්ඩකස්ස -පෙ- මනුස්සපුරිසස්ස -පෙ- අමනුස්සපුරිසස්ස -පෙ- තීරච්ඡානගතපුරිසස්ස සන්තිකෙ ආනෙචා අඛ්ඤාජානෙන චච්චමඤං -පෙ- මුඛං අභිනීසීදෙනති සන්තස්ස අසන්තස්ස -පෙ- අසන්තස්ස සන්තස්ස -පෙ- සන්තස්ස සන්තස්ස, -පෙ- අසන්තස්ස අසන්තස්ස -පෙ- සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඕතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති. ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති අනාපතති

69. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- තීරච්ඡානගතපුරිසස්ස ජාගරන්තස්ස -පෙ- සුභතස්ස -පෙ- මනතස්ස -පෙ- උමමතතස්ස -පෙ- පමනතස්ස -පෙ- මනස්ස අකබ්බිතස්ස -පෙ- මනස්ස යෙභුයොසන අකබ්බිතස්ස -පෙ- සාදියති, ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

70. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- තීරච්ඡානගත පුරිසස්ස මනස්ස යෙභුයොසන බ්බිතස්ස සන්තිකෙ ආනෙචා අඛ්ඤාජානෙන චච්චමඤං -පෙ- මුඛං අභිනීසීදෙනති සන්තස්ස අසන්තස්ස -පෙ- අසන්තස්ස සන්තස්ස -පෙ- සන්තස්ස සන්තස්ස -පෙ- අසන්තස්ස අසන්තස්ස -පෙ- සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඕතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

71. රාජපච්චජීකා -පෙ- චොරපච්චජීකා -පෙ- බ්‍රහ්මතපච්චජීකා -පෙ- උප්පලගකිපච්චජීකා -පෙ- ආපතති -පෙ- අනාපතති [භික්ඛු පච්චජීකෙසු ච්ච විජාචරතබ්බං] (සතථං චණ්ණිත මෙව.)

72. මඤ්ඤන මඤ්ඤං පචෙසෙති, ආපතති පාරාජිකස්ස. මඤ්ඤන අමඤ්ඤං පචෙසෙති, ආපතති පාරාජිකස්ස. අමඤ්ඤන මඤ්ඤං පචෙසෙති, ආපතති පාරාජිකස්ස. අමඤ්ඤන අමඤ්ඤං පචෙසෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස.

73. භික්ඛු සුත්තභික්ඛුමහි විපට්ඨපජ්ජති, පටිවුඤ්ඤා සාදියති, උභො තාසෙතබ්බො. පටිවුඤ්ඤා ත සාදියති, දුසකො තාසෙතබ්බො.

74. භික්ඛු සුත්තසාමණේරමහි විපට්ඨපජ්ජති, පටිවුඤ්ඤා සාදියති, උභො තාසෙතබ්බො. පටිවුඤ්ඤා ත සාදියති, දුසකො තාසෙතබ්බො.

75. සාමණේරො සුත්තභික්ඛුමහි විපට්ඨ පජ්ජති, පටිවුඤ්ඤා සාදියති, උභො තාසෙතබ්බො. පටිවුඤ්ඤා ත සාදියති, දුසකො තාසෙතබ්බො.

76. සාමණේරො සුත්තසාමණේරමහි විපට්ඨපජ්ජති, පටිවුඤ්ඤා සාදියති, උභො තාසෙතබ්බො. පටිවුඤ්ඤා ත සාදියති, දුසකො තාසෙතබ්බො.

77. අතාපතති අජානනාත්තං අසාදියනාත්තං උමමනාකත්තං බිත්තං- විත්තස්ස වෙදතට්ඨස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

සත්ථන භාණ්ඩාරො නිට්ඨිතො.

විනීතවජ්ඣ

උද්දනිකාථා:

මකකථි වජ්ජපුත්තා ව හිතී තයො ව තිත්ථියා,
දුරිකුපපලවණණා ව ඔඤ්ඤාතෙහි පරෙ දුවෙ.

මාතා ධිතා භගිනී ව ජායා ව මුදුලමිනිනො,
දෙව වණාලෙපවිත්තඤ්ඤා දුරාධිතලිකාය ව.

සුදුරෙත සහ පඤ්ච පඤ්ච ධිවට්ඨිකට්ඨිකා,
තාමී යකඛි ව පෙහී ව පණ්ඩකොපහතො ජුපෙ.

භද්දියෙ අරහං සුතොතා සාවච්චියා වතුරො පරෙ,
වෙසාලියා තයො මලා සුපිතෙ භාරාකවජ්ජකො.

සුපබ්බා සඤ්ඤා භික්ඛුනී සිකඛමානා සාමණේරී ව,
වෙසියා පණ්ඩකො හිතී අඤ්ඤාමඤ්ඤං බුඤ්ඤාපබ්බජ්ජො මිගො ති.

1. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු මකකථියා මෙථුනං ඛමමං පතිසෙවි. තස්ස කුකඤ්ඤාවං අහොසි. භගවතා සිකඛාපදං පඤ්ඤාතනං. කචචි නු බො අහං පාරාජිකං ආපත්තං ආපනොති. භගවතො එතමජං ආරොවෙසි. -පෙ- ආපත්තං නං භික්ඛු ආපනොතා පාරාජිකනති. (1)

2. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා වෙසාලිකා වජ්ජපුත්තකා භික්ඛු සිකඛං අපච්චකත්තාය දුබ්බලාං අතාජිකනා මෙථුනං ඛමමං ජතිසෙවිංසු. තෙසං කුකඤ්ඤාවං අහොසි: භගවතා සිකඛාපදං පඤ්ඤාතනං. කචචි නු බො මයං පාරාජිකං ආපත්තං ආපනොති. භගවතො එතමජං අරොවෙසුං -පෙ- ආපත්තං කුමො භික්ඛවෙ ආපනොතා පාරාජිකනති. (2)

3. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු එවං මෙ අනාපතති භවිස්සතීති ගිඪිලීඛෙගත මෙථුතං ධම්මං පභිසෙවි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි. -පෙ- “අපතතිං ත්වං භික්ඛු අපනො පාරුජක”න්ති. (3)

4. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු එවං මෙ අනාපතති භවිස්සතීති නගො හුත්වා මෙථුතං ධම්මං පභිසෙවි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතතිං ත්වං භික්ඛු අපනො පාරුජක”න්ති. (4)

5. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු එවං මෙ අනාපතති භවිස්සතීති කුසවීරං නිවාසෙත්වා -පෙ- වාකවීරං නිවාසෙත්වා -පෙ- ඵලකවීරං නිවාසෙත්වා -පෙ- කෙසකම්බලං නිවාසෙත්වා -පෙ- වාලකම්බලං නිවාසෙත්වා -පෙ- උඤ්ඤපකං නිවාසෙත්වා -පෙ- අජිතකම්පං නිවාසෙත්වා මෙථුතං ධම්මං පභිසෙවි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි. -පෙ- “අපතතිං ත්වං භික්ඛු අපනො පාරුජක”න්ති. (5-11)

6. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු පිඨකෙ තීපනනං දුරිකං පසයිත්වා සාරතො අභිභුට්ඨං අභගජාතං පවෙසෙසි. සා කාලමකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස. අපතති සම්ඝාදිසෙසස්සා”ති. (12)

7. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො මාණවකො උපපලවණණො භික්ඛුතීයා පට්ඨඤ්චිතො ගොති. අථ ඛො සො මාණවකො උපපලවණණො භික්ඛුතීයා ගාමං පිණ්ඩො පට්ඨාය කුටිකං පට්ඨිත්වා නිලීනො අවජි. උපපල-වණණො භික්ඛුතී පච්ජාභතනං පිණ්ඩපාතපටිකකනතා පාදෙ පකඛාලෙත්වා කුටිකං පට්ඨිත්වා මඤ්චකෙ නිසීදී. අථ ඛො සො මාණවකො උපපලවණණං භික්ඛුතීං උග්ගගෙත්වා දුසෙසි. උපපලවණණං භික්ඛුතී භික්ඛුතීතං එතමන්ථං ආරොවෙසි. භික්ඛුතීයො භික්ඛුතං එකමන්ථං ආරොවෙසුං භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ අසාදියන්තීයා”ති. (13)

8. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො ඉඤ්චිලිඛං පාභුභුතං ගොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ තඤ්ඤආව උපජ්ඣං, තමෙව උපසම්පදං, තාති වස්සාති, භික්ඛුතීති සඛකම්භුං, යා අපතතීයො භික්ඛුතං භික්ඛුතීති සාධාරණා, තා අපතතීයො භික්ඛුතීතං සන්තකෙ වුට්ඨාභුං, යා අපතතීයො භික්ඛුතං භික්ඛුතීති අසාධාරණා, තාහි අපතතීති අනාපතති”ති. (14)

9. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරස්සා භික්ඛුතීයා පුරිසලිඛං පාභුභුතං ගොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ තඤ්ඤආව උපජ්ඣං, තමෙව උපසම්පදං, තාති වස්සාති, භික්ඛුති සඛකම්භුං, යා අපතතීයො භික්ඛුතීතං භික්ඛුති සාධාරණා තා අපතතීයො භික්ඛුතං සන්තකෙ වුට්ඨාභුං, යා අපතතීයො භික්ඛුතීතං භික්ඛුති අසාධාරණා, තාහි අපතතීති අනාපතති”ති. (15)

10. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු එවං මෙ අතාපතති භවිස්සන්ති මාතුයා මෙථුතං ධම්මං පතියෙවි -පෙ- ධිතුයා මෙථුතං ධම්මං පතියෙවි -පෙ- භගිනීයා මෙථුතං ධම්මං පතියෙවි. තස්ස කුකකුච්චං අභොසි. භගවතො එතමන්ඨං ආරුචෙවෙසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (16-18)

11. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු පුරුණදුකිසිකාය මෙථුතං ධම්මං පතියෙවි. තස්ස කුකකුච්චං අභොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (19)

12. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු මුදුපිට්ඨිකො භොති. සො අතභිරතීයා පිලිකො අත්තතො අභගජාතං මුඛෙන අග්ගභෙසි. තස්ස කුකකුච්චං අභොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (20)

13. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ලුච්චි භොති. සො අතභිරතීයා පිලිකො අත්තතො අභගජාතං අත්තතො චච්චමග්ගං පචෙසෙසි. තස්ස කුකකුච්චං අභොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (21)

14. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු මතසරීරං¹ පසයි. තසම්ඤ්ඤා සරීරෙ අභගජාතසාමන්තා වණො භොති. සො එවං මෙ අතාපතති භවිස්සන්ති අභගජාතෙ අභගජාතං පචෙසෙඤ්ඤා වණෙන නීහරි. තස්ස කුකකුච්චං අභොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (22)

15. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු මතසරීරං¹ පසයි, තසම්ඤ්ඤා සරීරෙ අභගජාතසාමන්තා වණො භොති. සො එවං මෙ අතාපතති භවිස්සන්ති වණෙ අභගජාතං පචෙසෙඤ්ඤා අභගජාතෙන නීහරි. තස්ස කුකකුච්චං අභොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (23)

16. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු සාරතො ලෙප- ඵිතතස්ස නිමිත්තං අභගජාතෙන ජුපි. තස්ස කුකකුච්චං අභොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරුඡකස්ස, ආපතති දුක්ඛට්ඨස්සා”ති. (24)

17. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු සාරතො දුරුඬිං. තලීකාය නිමිත්තං අභගජාතෙන ජුපි. තස්ස කුකකුච්චං අභොසි -පෙ- ‘අතාපතති භික්ඛු පාරුඡකස්ස, ආපතති දුක්ඛට්ඨස්සා”ති. (25)

18. තෙන ඛො පත සමයෙන සුඤ්ඤතෙ තාම භික්ඛු රුජගභා පඛච්ඡතො රපිකාය ගච්ඡති. අඤ්ඤතරං² ඉච්චි “මුහුත්තං භනෙත ආගමෙති ව ච්ඡිස්සාමි”ති. සා වඤ්ඤාති අත්තරච්චාසකං උක්ඛිපිඤ්ඤා මුඛෙන අභගජාතං අග්ගභෙසි. තස්ස කුකකුච්චං අභොසි -පෙ- “සාදිසි නිං භික්ඛු?”ති. “නාභං භගවා සාදිසි”න්ති. “අතාපතති භික්ඛු අසාදිගන්තස්සා”ති. (26)

19. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරං ඉච්චි භික්ඛු පසයිඤ්ඤා එතද- වොච: “එති භනෙත මෙථුතං ධම්මං පතියෙව්ඤ්ඤා”ති. “අලං භගිනී තෙනං කපපන්ති”ති. ‘එති භනෙත අභං වායමිස්සාමි, නිං මා වායමි. එවං තෙ අතාපතති භවිස්සන්ති”ති. සො භික්ඛු තථා අකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අභොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (27)

1. සරීරං, සි මු. 2. ඉච්චි තං ටසිඤ්ඤා එතදවොච දුඤ්ඤාතං.

20. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො ඉඤ්ඤි භික්ඛුං පඤ්ඤාචාරා ඵතද-
 වොච: “ඵඤ්ඤි භනෙත මෙඋත්තං ධම්මං පඤ්ඤොචාරා”ති. අලං භගිනී තෙනං කපපතීති. ඵඤ්ඤි භනෙත නිං වායම, අභං න වායමිසාමි, ඵචං තෙ අනාපතති භවිසානති. සො භික්ඛු තථා අකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ-
 “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනො පාරුජක”න්ති. (28)

21. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො ඉඤ්ඤි භික්ඛුං පඤ්ඤාචාරා ඵතද-
 වොච: “ඵඤ්ඤි භනෙත මෙඋත්තං ධම්මං පඤ්ඤොචාරා”ති. අලං භගිනී තෙනං කපපතීති. “ඵඤ්ඤි භනෙත අබ්භතතරං ඤට්ඨොචාරා චඤ්ඤි මොචෙති” -පෙ-. “චඤ්ඤි ඤට්ඨොචාරා අබ්භතතරං මොචෙති, ඵචං තෙ අනාපතති භවිසානති”ති. සො භික්ඛු තථා අකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි. -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනො පාරුජක”න්ති. (29, 30)

22. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ජීවජිකං ගනාචාරා අකඤ්ඤිතං සරීරං පඤ්ඤාචාරා තස්මිං මෙඋත්තං ධම්මං පඤ්ඤොචාරා. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනො පාරුජක”න්ති. (31)

23. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ජීවජිකං ගනාචාරා ඤෙභුඤ්ඤාන අකඤ්ඤිතං¹ සරීරං පඤ්ඤාචාරා තස්මිං මෙඋත්තං ධම්මං පඤ්ඤොචාරා. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනො පාරුජක”න්ති. (32)

24. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ජීවජිකං ගනාචාරා ඤෙභුඤ්ඤාන චඤ්ඤිතං² සරීරං පඤ්ඤාචාරා තස්මිං මෙඋත්තං ධම්මං පඤ්ඤොචාරා. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස, අපතති උප්පලච්චයස්ස”ති. (33)

25. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ජීවජිකං ගනාචාරා ජිනනසීඝං පඤ්ඤාචාරා වතතකතෙ³ මුඛෙ ජුපතනං අභිභජානං පචෙඤ්ඤෙති. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනො පාරුජක”න්ති. (34)

26. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ජීවජිකං ගනාචාරා ජිනනසීඝං පඤ්ඤාචාරා වතතකතෙ මුඛෙ අච්චජුපතනං අභිභජානං පචෙඤ්ඤෙති. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස, අපතති උප්පකච්චයස්ස”ති. (35)

27. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස ඉඤ්ඤා පටිච්චාචාරො භොති. සා කාලකතා සුසානෙ ජඤ්ඤිතා. අට්ඨිකාති විපප-
 කිණ්ණොති භොන්ති. අථ බො සො භික්ඛු ජීවජිකං ගනාචාරා අට්ඨිකාති සං-
 කඤ්ඤිතා තිමිතො අභිභජානං පටිපාදෙසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස, අපතති උප්පකච්චයස්ස”ති. (36)

28. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු නාභියා මෙඋත්තං ධම්මං පඤ්ඤොචාරා -පෙ- සකඤ්ඤා මෙඋත්තං ධම්මං පඤ්ඤොචාරා -පෙ- පෙතිඤ්ඤා මෙඋත්තං ධම්මං පඤ්ඤොචාරා. -පෙ- පඤ්ඤාකස්ස මෙඋත්තං ධම්මං පඤ්ඤොචාරා. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනො පාරුජක”න්ති. (37-40)

1. අකඤ්ඤිතං. 2. චඤ්ඤිතං. 3. චචකතෙ. 4. ජ ඤ.

29. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු උපහතින්ද්‍රියො භොති. සො 'නාහං වෙදියාමි සුඛං වා දුක්ඛං වා, අනාපතති මෙ භවිස්සති'ති මෙථුනං ධම්මං පතිසෙවී - පෙ - භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. "වෙදිසි වා සො භික්ඛවෙ මොඝපුරිසො න වා වෙදිසි, ආපතති පාරාජිකස්සා"ති. (41)

30. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ඉත්ථියා මෙථුනං ධම්මං පතිසෙවිස්සාමිති ජුපිතමතෙන විපට්ඨසාදි අහොසි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි. - පෙ - "අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්සා, ආපතති සඛ්ඛාදිසෙසස්සා"ති. (42)

31. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු හඤ්ඤෙ ජාතියා-චනො දිවාච්චාරගතො නිපනොනා භොති. තස්ස අභිගමඛ්ඛාති වාතුපත්ථානාති භොනති. අඤ්ඤතරා ඉත්ථි පසයිනා අභිගජානෙ අභිතිසිදිනා යාවදන්ථං කන්තා පකකාමි. භික්ඛු කිලිභනං පසයිනා භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

"පඤ්චභි භික්ඛවෙ ආකාරෙහි අභිගජානං කමමනියං භොති: රාගෙන චචෙවන පස්සාවෙන වාතෙන උච්චාලිඛිතපාණකදට්ඨෙන. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චභාකාරෙහි අභිගජානං කමමනියං භොති. අච්චානමෙන භික්ඛවෙ අනවකාසො යං තස්ස භික්ඛුනො රාගෙන අභිගජානං කමමනියං අස්ස. අරහං සො භික්ඛවෙ භික්ඛු. අනාපතති භික්ඛවෙ තස්ස භික්ඛුනො"ති. (43)

32. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ඝාචන්දියං අභිචනෙ දිවාච්චාරගතො නිපනොනා භොති. අඤ්ඤතරා ගොපාලිකා පසයිනා අභිගජානෙ අභිතිසිදි. සො භික්ඛු පචෙසනං සාදිසි, පවිට්ඨං සාදිසි, සීතං සාදිසි, උඤ්චරණං සාදිසි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි - පෙ - "ආපතති නං භික්ඛු ආපනොනා පාරාජික"න්ති. (44)

33. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සාවච්චියං අභිචනෙ දිවාච්චාරගතො නිපනොනා භොති. අඤ්ඤතරා අජපාලිකා පසයිනා - පෙ - අඤ්ඤතරා කට්ඨභාරිකා පසයිනා - පෙ - අඤ්ඤතරා ගොමයභාරිකා පසයිනා අභිගජානෙ අභිතිසිදි. සො භික්ඛු පචෙසනං සාදිසි, පවිට්ඨං සාදිසි, සීතං සාදිසි, උඤ්චරණං සාදිසි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි - පෙ - "ආපතති නං භික්ඛු ආපනොනා පාරාජික"න්ති. (45 - 47)

34. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහා-චනෙ දිවාච්චාරගතො නිපනොනා භොති. අඤ්ඤතරා ඉත්ථි පසයිනා අභිගජානෙ අභිතිසිදිනා යාවදන්ථං කන්තා සාමනතා භසමානා සීතා භොති. සො භික්ඛු පවිච්චුජ්ඣිනා නං ඉත්ථි එතදචොච: කුක්ඛිදං කමමන්ති. "ආම මස්සං කමම"න්ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි - පෙ - "සාදිසි නං භික්ඛු"ති. "නාහං භගවා ජාතාමි"ති. "අනාපතති භික්ඛු අජානනස්සා"ති. (48)

35. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහාචනෙ දිවාච්චාරගතො රුක්ඛං අපස්සාය නිපනොනා භොති. අඤ්ඤතරා ඉත්ථි පසයිනා අභිගජානෙ අභිතිසිදි. සො භික්ඛු සහසා ථුට්ඨාසි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි - පෙ - "සාදිසි නං භික්ඛු"ති. "නාහං භගවා සාදිසි"න්ති. අනාපතති භික්ඛු අසාදියනනස්සා"ති. (49)

36. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහාවනෙ දිවාච්ඡාරගතො රුක්ඛං අපසායන නිපනොනා හොති. අඤ්ඤතරා ඉපඨි පසසිච්චා අභිගජාතෙ අභිනිසීදි. සො භික්ඛු අකකම්චා පචචෙට්ඨි.¹ තස්ස කුකකුච්චං අභොසි -පෙ- “සාදිසි නං භික්ඛු”ති. “නාහං හගවා සාදිසි”න්ති. අනාපතති භික්ඛු අසාදියතසස්සා”ති. (50)

37. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං දිවාච්ඡාරගතො ආරං විචරිච්චා නිපනොනා හොති. තස්ස අභිගමභිතාති වාතුපඤ්ඤාති හොන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන සමබහුලා ඉපඨියො ගකිඤ්ඤ චාලඤ්ඤ ආදාය ආරාමං අගමංසු විහාරපෙකඤ්ඤායො. අථ ඛො තා ඉපඨියො නං භික්ඛුං පසසිච්චා අභිගජාතෙ අභිනිසීදිච්චා යාවදඤ්ඤං කච්චා ‘පුරිසුසභො වතාය’න්ති ච්චා ගකිඤ්ඤ චාලඤ්ඤ ආරොපෙච්චා පකකමංසු භික්ඛු කිලිච්චා පසසිච්චා හගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං.

“පඤ්ඤාති භික්ඛවෙ ආකාරෙති අභිගජාතං කමමනියං හොති: රුගෙන වචෙචන පසායවෙන වාතෙන උච්චාලිභිගපාණකදට්ඨින. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාතාකාරෙති අභිගජාතං කමමනියං හොති. අට්ඨානමෙතං භික්ඛවෙ අනවකාසො, යං තස්ස භික්ඛුනො රුගෙන අභිගජාතං කමමනියං අස්ස. අරහං සො භික්ඛවෙ භික්ඛු. අනාපතති භික්ඛවෙ තස්ස භික්ඛුනො. අනුජානාමි භික්ඛවෙ දිවා පතිසලලියනොතන ආරං සංචරිච්චා පතිසලලියං-චු”න්ති. (51.)

38. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භාරුකච්ඡකො භික්ඛු සුපි-නනොතන² පුරුණදුතියිකාය මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙච්චා ‘අස්සමණො අහං විබහම්ඤ්ඤාමි’ති භාරුකච්ඡං ගච්ඡන්තො අනාරාමයෙන ආයසමනතං උපාලිං පසසිච්චා එතමඤ්ඤං ආරොවෙසි. ආයසමා උපාලි එවමාහ: “අනාපතති ආච්චසො සුපිනනොතනා”ති. (52.)

39. තෙන ඛො පන සමයෙන ගිජශ්ඤෙ සුපඤ්ඤා නාම උපාසිකා මුඛ-පපසන්තා³ හොති. සා එවංදිට්ඨිකා හොති: “යා මෙට්ඨනං ධම්මං දෙති, සා අග්ගදුතං දෙති”ති. සා භික්ඛුං පසසිච්චා එතදවොච: “එහි හනොන මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙචා”ති. “අලං හගිති, තෙනං කපපති”ති. “එහි හනොන උචාරනාරිකාය⁴ සට්ඨෙහි, එවං තෙ අනාපතති හමිසාති”ති. සො භික්ඛු තථා අකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අභොසි. “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, අපතති සඤ්ඤාදිසෙසස්සා”ති. (53.)

1. පචචෙට්ඨි. මජ්ඣං පචචෙට්ඨි. ඝා. 2. සුපිනනොතන. මජ්ඣං. 3. මුඛපපසන්තා මජ්ඣං. 4. උචාරනාරිකාය. ම. ජ. ඝං.

40. තෙන ඛො පන සමයෙන රුජගහෙ සුභබ්බා නාම උපාසිකා මුඛපසන්නා හොති. සා එවං දිට්ඨිකා හොති: ‘යා මේථුනං ධම්මං දෙති, සා අඤ්ඤානං දෙති’ති. සා භික්ඛුං පඤ්ඤානං එතදවොච: “එහි භනෙන මේථුනං ධම්මං පඤ්ඤානං”ති. “අලං භහිතී, තෙනං කප්පති”ති. “එහි භනෙන නාමිකං ඝට්ටෙහි” -පෙ- “එහි භනෙන උදරවට්ටියං ඝට්ටෙහි” -පෙ- “එහි භනෙන උපකච්ඡකෙ ඝට්ටෙහි” -පෙ- “එහි භනෙන ගිවායං ඝට්ටෙහි” -පෙ- “එහි භනෙන කණ්ණෙව්විද්දෙ ඝට්ටෙහි” -පෙ- “එහි භනෙන කෙසවට්ටියං ඝට්ටෙහි” -පෙ- “එහි භනෙන අභිභුලුත්තරිකාය ඝට්ටෙහි” -පෙ- “එහි භනෙන භජෙත උපකකම්මානා මොවෙඤ්ඤාමි, එවං තෙ අනාපතති භවිස්සති”ති. සො භික්ඛු තපා අකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. “අනාපතති භික්ඛු පාරජිකස්ස, අපතති සබ්බාදිසෙසස්සා”ති. (54-61.)

41. තෙන ඛො පන සමයෙන ඝාචජචීයං ඝඤ්ඤා නාම උපාසිකා මුඛපස-
 සන්නා හොති. සා එවං දිට්ඨිකා හොති: ‘යා මේථුනං ධම්මං දෙති, සා අඤ්ඤානං දෙති’ති. සා භික්ඛුං පඤ්ඤානං එතදවොච: “එහි භනෙන මේථුනං ධම්මං පඤ්ඤානං”ති. “අලං භහිතී, තෙනං කප්පති”ති. “එහි භනෙන උරුත්තරිකාය ඝට්ටෙහි” -පෙ- “එහි භනෙන භජෙත උපකකම්මානා මොවෙඤ්ඤාමි, එවං තෙ අනාපතති භවිස්සති”ති. සො භික්ඛු තපා අකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. අනාපතති භික්ඛු පාරජිකස්ස, අපතති සබ්බාදිසෙසස්සා”ති. (62-70.)

42. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං ලිච්චිකුමාරකා භික්ඛුං ගහෙතා භික්ඛුතීයා විප්පට්ඨාදෙසුං. උභො සාද්ධිංසු. “උභො නාසෙතබ්බා” -පෙ- උභො න සාද්ධිංසු. “උභිත්තං අනාපතති”. (71.)

43. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං ලිච්චිකුමාරකා භික්ඛුං ගහෙතා සික්ඛබ්බානාය විප්පට්ඨාදෙසුං -පෙ- සාමණේරියා විප්පට්ඨාදෙසුං. උභො සාද්ධිංසු. “උභො නාසෙතබ්බා” -පෙ- උභො න සාද්ධිංසු. “උභිත්තං අනාපතති”. (72-73.)

44. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං ලිච්චිකුමාරකා භික්ඛුං ගහෙතා වෙසීයා විප්පට්ඨාදෙසුං -පෙ- පණ්ඩකෙ විප්පට්ඨාදෙසුං -පෙ- හිමිතීයා විප්පට්ඨාදෙසුං -පෙ- භික්ඛු සාද්ධිංසු. “භික්ඛු නාසෙතබ්බා”. -පෙ- භික්ඛු න සාද්ධිංසු. “භික්ඛස්ස අනාපතති”. (74-76.)

45. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං ලිච්චිකුමාරකා භික්ඛුං ගහෙතා අඤ්ඤාමඤ්ඤානං විප්පට්ඨාදෙසුං. උභො සාද්ධිංසු. “උභො නාසෙතබ්බා” -පෙ- උභො න සාද්ධිංසු. “උභිත්තං අනාපතති”. (77.)

46. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො බුඛ්ඪිපබ්බජිතො භික්ඛු පුරුණදුතීඨිකාය දස්සනං අගමාසි. සා 'එභි භනෙන විබ්භමා'ති අග්ගභෙසී. සො භික්ඛු පටික්කමභෙනා උභතානො පරිපති. සා උබ්බුජ්ඣා¹ අඛග-ඡාතෙ අභිනිසීදි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- "අනාපතති භික්ඛු අසාදි-යනතස්සා"ති. (78)

47. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අරඤ්ඤෙ විගරති. මගපොතකො තස්ස පස්සාවට්ඨානං ආගනත්වා පස්සාවං පිවනෙනා මුඛෙන අඛගඡාතං අග්ගභෙසී. සො භික්ඛු සාදිසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසී භගවතො එතමන්ඨං ආරොවෙසී. -පෙ- "ආපතතිං නං භික්ඛු ආපනොතා පාරාජික"න්ති. (79)

පඨමපාරාජිකං සමන්තං.

දුතියපාරාජිකං

1. තෙන සමයෙන බුඤ්ඤො භගවා ගුණගෙන විගරති ගීජ්ඣකුචෙ පබ්බතෙ. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලො සන්දිට්ඨා සමහතතා භික්ඛු ඉඹිඨිඋපස්සෙ තිණකුටියො කර්ඣා වස්සං උපගවජ්ඣ. ආයසමාපි ධනියො කුම්භකාරපුභොතො තිණකුටිකං කර්ඣා වස්සං උපගවජි.

2. අඵ බො තෙ භික්ඛු වස්සං චුන්ඨා තෙමාසච්චයෙන තිණකුටියො භිජ්ඣන්තො තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා පටිසාමෙත්වා ජනපදවාරිකං පක්කමිංසු. ආයසමා පන ධනියො කුම්භකාරපුභොතො තන්ඨෙව වස්සං වසී, තන්ඨ භෙමනතං, තන්ඨ ගීමිහං.

3. අඵ බො ආයසමතො ධනියස්ස කුම්භකාරපුභතස්ස ගාමං පිණ්ඩාය පච්චිට්ඨස්ස තිණගාරියො කට්ඨගාරියො තිණකුටිකං භිජ්ඣන්තො තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා ආදාය අගමංසු.

4. දුතියමපි බො ආයසමා ධනියො කුම්භකාරපුභොතො තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා සංකඛ්ඪිත්වා තිණකුටිකං අකාසී. දුතියමපි බො ආයසමතො ධනියස්ස කුම්භකාරපුභතස්ස ගාමං පිණ්ඩාය පච්චිට්ඨස්ස තිණගාරියො කට්ඨගාරියො තිණකුටිකං භිජ්ඣන්තො තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා ආදාය අගමංසු.

5. තතියමපි බො ආයසමා ධනියො කුම්භකාරපුභොතො තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා සංකඛ්ඪිත්වා තිණකුටිකං අකාසී. තතියමපි බො ආයසමතො ධනියස්ස කුම්භකාරපුභතස්ස ගාමං පිණ්ඩාය පච්චිට්ඨස්ස තිණගාරියො කට්ඨගාරියො තිණකුටිකං භිජ්ඣන්තො තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා ආදාය අගමංසු.

1. උබ්බුජ්ඣා. මජ්ඣං.

6. අථ ඛො ආයසමතො ධනියස්ස කුම්බකාරපුත්තස්ස එතදභොසි: ‘යාව තතියකං ඛො මෙ ගාමං පිණ්ඩිය පවිට්ඨස්ස තිණ්භාරියො කට්ඨභාරියො තිණ්කුට්ඨකං භීජ්ඣො තිණ්ඤච කට්ඨඤච ආදාය අගමංසු. අභං ඛො පන සුසිකඛිතො අනවයො සකෙ ආවරියකෙ කුම්බකාරකමෙම පරියොදානසිපෙපා යනනුනාභං සාමං විකංග්ලං මද්දිඤ්ඤා සබ්බමත්තිකාමයං කුට්ඨකං කරෙය්‍ය’න්ති.

7. අථ ඛො ආයසමා ධනියො කුම්බකාරපුත්තො සාමං විකංග්ලං මද්දිඤ්ඤා සබ්බමත්තිකාමයං කුට්ඨකං කරිඤ්ඤා තිණ්ඤච කට්ඨඤච ගොමයඤච සංකඛසීඤ්ඤා තං කුට්ඨකං පචී. සා අභොසි කුට්ඨකා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා ලොභිතිකා, සෙය්‍යථාපි ඉඤ්ඤාගොපකො. සෙය්‍යථාපි නාම කිඛිකිණීකසද්දො ඵවමෙවං තස්සා කුට්ඨකාය සද්දො අභොසි.

8. අථ ඛො භගවා සම්බහුලෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා මරෙහනොතො අද්දස තං කුට්ඨකං අභිරුපං දස්සනීයං පාසාදිකං ලොභිතිකං. දිස්වාන භික්ඛු ආමනොතසි: කිං එතං භික්ඛවෙ අභිරුපං දස්සනීයං පාසාදිකං ලොභිතිකං සෙය්‍යථාපි ඉඤ්ඤාගොපකො?”ති:

9. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමජං ආරොචෙසුං. විගරහි බුද්ධො භගවා: “අනනුවච්චියං භික්ඛවෙ තස්ස මොඤ්ජුරිසස්ස අනනුලොමිකං අපාතිරුපං අස්සාමණකං අකපපියං අකරණීයං. කථං හී නාම සො භික්ඛවෙ මොඤ්ජුරිසො සබ්බමත්තිකාමයං කුට්ඨකං කරියස්සති. න හී නාම භික්ඛවෙ තස්ස මොඤ්ජුරිසස්ස පාණෙසු අනුද්දයා අනුකම්පා අවිහෙසා භවියස්සති. ගච්ඡෙතං භික්ඛවෙ කුට්ඨකං භීජ්ඣ. මා පච්ඡමා ජනතා පාණෙසු පාතබ්‍යතං ආපජ්ජී. න ච භික්ඛවෙ සබ්බමත්තිකාමයා කුට්ඨකා කාතබ්බා. යො කරෙය්‍ය ආපතති දුක්ඛකට්ඨස්සා”ති.

10. “එවං භනොත”ති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පටිසසුඤ්ඤා යෙන සා කුට්ඨකා තෙනුපසඛිකමංසු. උපසඛිකමිඤ්ඤා තං කුට්ඨකං භීජ්ඣංසු. අථ ඛො ආයසමා ධනියො කුම්බකාරපුත්තො තෙ භික්ඛු එතදවොච: “කියස්ස මෙ භුමො ආවුසො කුට්ඨකං භීජ්ඣො”ති. “භගවා ආවුසො හෙදපෙනී”ති. “භීජ්ඣොවුසො සවෙ ධම්මස්සාමි හෙදපෙනී”ති.

11. අථ ඛො ආයසමතො ධනියස්ස කුම්බකාරපුත්තස්ස එතදභොසි: “යාවතතියකං ඛො මෙ ගාමං පිණ්ඩිය පවිට්ඨස්ස තිණ්භාරියො කට්ඨභාරියො තිණ්කුට්ඨකං භීජ්ඣො තිණ්ඤච කට්ඨඤච ආදාය අගමංසු. යාපි මයා සබ්බමත්තිකාමයා කුට්ඨකා කතා, සාපි භගවතා හෙදපිතා. අත්ථ ච මෙ දුරුගහෙ ගණකො සඤ්ඤිට්ඨො. යනනුනාභං දුරුගහෙ ගණකං දුරුති යාචිඤ්ඤා දුරුකුඛිකං¹ කුට්ඨකං කරෙය්‍ය”න්ති.

1. දුරුකුට්ඨකං. ආ.

12. අථ ඛො ආයස්මා ධනියො කුම්භකාරපුත්තො යෙන දුරුගභෙ ගණකො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා දුරුගභෙ ගණකං එතදවොච: “යාව තතියකං ඛො මෙ ආවුසො ගාමං පිණ්ඩාය පච්චිධංසා තිණ්භාරියො කච්චිභාරියො තිණ්කුට්ඨකං භිජ්ඣා, තිණ්ඤච කච්චං ච ආදය අගමංසු. යාපි මයා සබ්බමතතිකාමයා කුට්ඨා කතා, සාපි භගවතා හෙදපිතා. දෙහි මෙ ආවුසො දුරුභී, ඉච්ඡාමි දුරුකුඛ්ඛිකං කුට්ඨකං කාතුනති. “තථී භනොත තාදිසාති දුරුභී, යාතාභං අයසස්ස දදෙයං. අභී භනොත දෙවගභදුරුභී නගරපට්ඨසඛාරිකාති ආපදන්ථාය නිකඛිතතාති. සචෙ තාති රුජා දුපෙති, හරුපෙඨ භනොත”ති. “දින්නාති ආවුසො රඤ්ඤ”ති.

13. අථ ඛො දුරුගභෙ ගණකො “ඉමෙ ඛො සමණො සක්ඛාපුත්තියා ධම්මචාරිනො සම්චාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සච්චචාරිනො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා, රුජාපිමෙසං අභීපසනො. න අරහති අදින්නං දින්නනති චතතු”නති ආයස්මන්තං ධනියං කුම්භකාරපුත්තං එතදවොච: ‘හරුපෙඨ භනොත’ති. අථ ඛො ආයස්මා ධනියො කුම්භකාරපුත්තො තාති දුරුභී බණ්ඩාබණ්ඩිකං ජේදුපෙචා සකටෙහි තිබ්බාභාපෙචා දුරුකුඛ්ඛිකං කුට්ඨකං අකාසී.

14. අථ ඛො වස්සකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො රාජගභෙ කම්මනො අනුසඤ්ඤයමානො යෙන දුරුගභෙ ගණකො, තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා දුරුගභෙ ගණකං එතදවොච: “යාති තාති භණ් ජේවගභ-දුරුභී නගරපට්ඨසඛාරිකාති ආපදන්ථාය නිකඛිතතාති, කභං තාති දුරුභී?”ති තාති සාමි, දුරුභී දෙවෙන අයසස්ස ධනියස්ස කුම්භකාරපුත්තස්ස දින්නාතී”ති.

15. අථ ඛො වස්සකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො අනතමනො අහොසි: “කථං හි තාම දෙවො දෙවගභදුරුභී නගරපට්ඨසඛාරිකාති ආපදන්ථාය නිකඛිතතාති ධනියස්ස කුම්භකාරපුත්තස්ස දයසතී”ති.

16. අථ ඛො වස්සකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො යෙන රාජා මාගධො සෙනියො ඛිමඛිසාණ, තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා රාජානං මාගධං සෙනියං ඛිමඛිසාරං එතදවොච: “සච්චං කීර දෙව දෙවෙන දෙවගභදුරුභී නගරපට්ඨසඛාරිකාති ආපදන්ථාය නිකඛිතතාති ධනියස්ස කුම්භකාරපුත්තස්ස දින්නාතී?”ති “කො එච්චමා?”ති. “දුරුගභෙ ගණකො දෙවා”ති. “තෙන හි බ්‍රාහ්මණ දුරුගභෙ ගණකං ආණාපෙති”ති.

17. අථ ඛො වස්සකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො දුරුගභෙ ගණකං ඔඛං ආණාපෙසී. අඤ්ඤා ඛො ආයස්මා ධනියො කුම්භකාරපුත්තො දුරුගභෙ ගණකං ඔඛං නීයමානං. දිස්වාන දුරුගභෙ ගණකං එතදවොච: “කීස්ස චං ආවුසො ඔඛො නීයසාසී?”ති. “තෙසං භනොත දුරුභං කීච්චා”ති. “ගච්ඡාවුසො අහච්චි ආගච්ඡාමි”ති. “එයසාසී භනොත පුරාභං හඤ්ඤමි”ති.

18. අථ ඛො ආයසමා ධනිඤ්ඤා කුමාකාරපුතො යෙන රඤ්ඤා මාගධස්ස තෙතියස්ස ඛිමිසාරස්ස තිවෙසනං, තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නි, පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො රාජා මාගධො තෙතියො ඛිමිසාරො යෙනායසමා ධනිඤ්ඤා කුමාකාරපුතො, තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නි, ආයසමනං ධනියං කුමාකාරපුතං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනං නිසීදි, එකමනං නිසිනො, ඛො රාජා මාගධො තෙතියො ඛිමිසාරො ආයසමනං ධනියං කුමාකාරපුතං එතදවොච:

19. “සච්චං කිර මයා භනොත දෙවගභද්දරානි තගරපට්ඨසඛාරිකානි ආපදභාය නිකඛිතතානි අයසස්ස දින්නානී?”ති. “එචං මභාරාජා”ති. “මයං ඛො භනොත රාජානො නාම බහුකිච්චා බහුකරණීයා. දඤ්චි පි තස්සරොගාම. ඉඛ්ඤ භනොත සරාපෙහි”ති. “සරසි නිං මභාරාජ, පඨමාගිසිහොතො එවරාපිං වාචං-භාසිතා: දින්නං යෙව සමණමුභවණං තිණකට්ඨාදකං පරිභුඤ්ඤානතු”ති. “සරාමභං භනොත, සනතී භනොත සමණමුභවණං ලජ්ජිතො කුඤ්ඤාච්චකා සිකඛාකාමා, තෙසං අපපමතතකෙ’පි කුඤ්ඤාච්චං උපපජ්ජති. තෙසං මයා සකාය භාසිතං. තඤ්ච ඛො අරඤ්ඤා අපරිග්ගහිතං. සො නිං භනොත තෙන ලෙසෙන දරානි අදින්නං හරිතුං මඤ්ඤාසි. කථං හි තාම මාදිසො සමණං වා මුභවණං වා විජ්ඣෙ වසනං භතෙය්ස වා? ඛිකෙය්ස වා? පඛිකාචෙය්ස වා, ගච්ඡ භනොත. ලොමෙන නිං මුතෙතාසි.¹ මායු පුතපි එවරාපං අකාසි’ ති.

20. මනුස්සා උච්ඤ්ඤානති ඛියනති විපාවෙනති: “අලජ්ජිතො ඉමෙ සමණං සකාසපුතතියා දුසසීලා මුසාවාදිතො. ඉමෙ හි තාම ධම්මචාරිතො සම්මචාරිතො මුභවචාරිතො සච්චවාදිතො සීලවනො කල්යාණධම්මා පටිජානිස්සනති. තඤ්ච ඉමෙසං සාමඤ්ඤාං. තඤ්ච ඉමෙසං මුභවඤ්ඤාං. තඤ්ච ඉමෙසං සාමඤ්ඤාං. තඤ්ච ඉමෙසං මුභවඤ්ඤාං. කුතො ඉමෙසං සාමඤ්ඤාං? කුතො ඉමෙසං මුභවඤ්ඤාං? අපගතා ඉමෙ සාමඤ්ඤා, අපගතා ඉමෙ මුභවඤ්ඤා. රාජානච්චිමෙ වඤ්ඤානති. තිමපනඤ්ඤා මනුස්සො”ති.

21. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උච්ඤ්ඤානොතො ඛියනොතො විපාවෙනොතො. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා සනතුට්ඨා ලජ්ජිතො කුඤ්ඤාච්චකා සිකඛාකාමා, තෙ උච්ඤ්ඤානති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයසමා ධනිඤ්ඤා කුමාකාරපුතො රඤ්ඤා දරානි අදින්නං ආදිසියති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමභං ආරොචෙසුං.

1. මුතෙතා, සිමු.

22. අප්ඵ බො හගවා එතසමිං තිදනෙ එතසමිං පකරණේ භික්ඛුසඛසං සනතිපාතාපෙඤා ආයසමනතං ධනීයං කුමහකාරපුත්තං පච්චුච්ඡි: “සච්චං කීර තං ධනීය රඤ්ඤෙද්ද දුරුති අදිනතං ආදිසී?”ති. “සච්චං හගවා. විගරභි මුඤ්ඤො හගවා: “අනනුච්ඡවියං මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං අපපතීරුපං අඤ්ඤාමණකං අකපටියං අකරණීයං. කථං හි නාම තං මොඝපුරිස, රඤ්ඤෙද්ද දුරුති අදිනතං ආදිසීසාසි. තෙතං මොඝපුරිස, අපපසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං වා භීයෙසාභාවාය. අප්ඵ බෙචතං මොඝපුරිස, අපපසන්නානඤ්ඤෙච අපපසාදය පසන්නානඤ්ඤෙ එකච්චානං අඤ්ඤෙචතතායා”ති.

23. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤෙතරො පුරාණවොහාරිකො මහා- මතො භික්ඛුසු පබ්බජිතො හගවතො අවිදුරෙ තීසිනොහා හොති. අප්ඵ බො හගවා තං භික්ඛුං එතදවොච: “කීත්තකෙන බො භික්ඛු, රාජා මාගධො ඤෙතීයො විම්බිසාරො වොරං ගහෙඤා හනති වා බක්ඛිති වා පබ්බාජෙති වා?”ති “පාදෙන වා හගවා පාදරහෙන වා”ති. තෙන බො පත සමයෙන රාජගහෙ පඤ්ඤමාසකො පාදෙ හොති. අප්ඵ බො හගවා ආයසමනතං ධනීයං කුමහකාර පුත්තං අතෙකපරියායෙන විගරභිනා දුගරතාය -පෙ- එචඤ්ඤෙ පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උඤ්ඤෙසෙසාථ:

“යො පන ගික්ඛු අදිනතං ඓසාසඛාතං ආදිසෙසා, යථාරූපෙ අදිනතාදනෙ රාජානො මොරං ගහෙඤා හනෙසුං වා බකෙසුං වා පබ්බාජෙසුං වා, වොරො’සි බාලො’සි මුලොහා’සි ඓනො’සීති, තථාරූපං ගික්ඛු අදිනතං ආදිසමානො අයමපි පාඨජිකො හොති අසංවාසොති”.

එචඤ්ඤිදං හගවතා භික්ඛුතං සිකඛාපදං පඤ්ඤෙතතං හොති.

[මුලපඤ්ඤහති]

1 තෙන බො පත සමයෙන ජබ්බගභීයා භික්ඛු රජකභීරණං ගනඤා රජකභණ්ඩකං අචගරිතා ආරාමං හරිතා නාජෙසුං. භික්ඛු එච මාහංසු: “මහාපුඤ්ඤෙච කුමෙහ ආටුසො, බහුං කුමහාකං චීචරං උපපන්න”නති. “කුතො ආටුසො අමහාකං පුඤ්ඤං? ඉදුති මයං රජකභීරණං ගනඤා රජකභණ්ඩකං අචගරිමහා”ති.

“නනු ආටුසො හගවතා සිකඛාපදං පඤ්ඤෙතතං, කිසසා කුමෙහ ආටුසො රජකභණ්ඩකං අචගරිතා”ති.

“සච්චං ආටුසො හගවතා සිකඛාපදං පඤ්ඤෙතතං, තඤ්ඤෙ බො ගාමෙ තො අරඤ්ඤෙ”ති.

2. “නනු ආටුසො තථෙච නං හොති. අනනුච්ඡවියං ආටුසො අනනු- ලොමිකං අපපතීරුපං අඤ්ඤාමණකං අකපටියං අකරණීයං. කථං හි නාම කුමෙහ ආටුසො රජකභණ්ඩකං අචගරිසාථ? තෙතං ආටුසො අපපසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං වා භීයෙසාභාවාය, අප්ඵ බෙචතං ආටුසො අපපසන්නානඤ්ඤෙච අපපසාදය පසන්නානඤ්ඤෙ එකච්චානං අඤ්ඤෙචතතායා”ති.

3. අප බො තෙ හිකු ජබබහතියෙ හිකු අතෙකපරියායෙන විගරහිනා හගවතො එතමනේ ආරොවෙපුං. අප බො හගවා එතමනේ නිදනෙ එතමනේ පකරණෙ හිකුසමිසං සන්ධිපාතාපෙතො ජබබහතියෙ හිකු පවිපුවජ් “කවං කිර භුලෙන හිකබ්වෙ රජකතරණං ගනනා රජක හනෙකං අවගරිනා”ති “කවං හගවා.” විගරහි බුඳො හගවා: “අතනුවජ්චියං මොහපුරිසා, අතනුලොමිකං අපකිරුපං අසාමණිකං අකපමියං අකරණියං. කපං හි නාම භුලෙන මොහපුරිසා රජකතරණං ගනනා රජකහනෙකං අවගරියාප. තෙනං මොහපුරිසා අපසනනාතං වා පසාදිය -පෙ- එවඤ්ච පන හිකබ්වෙ ඉමං සිකබාපදං උඤ්චෙසයාප:

“යො පන හිකු ආමා වා අරඤ්ඤා වා අදිනනං ථෙසසඛබානං ආදියෙය්‍ය, යථාරුපෙ අදිනනාදනෙ රාජානො වොරං ආහනවා හනෙය්‍යං වා බඤ්චෙය්‍යං වා පබ්බාජෙය්‍යං වා ‘වොරො’සි බාලො’සි මුලෙනා’සි ථෙනො’සි’ති, හථාරුපං හිකු අදිනනං ආදියමානො අයමෙ පාරාජිකො හොති අසංචාසො”ති.

[දුතියපඤ්ඤානති]

4. යො පනාති - යො ආදියො -පෙ-

හිකුති-හිකබකො’ති හිකු -පෙ- අයං ඉමෙසමිං අතෙ අබ්වෙපනො හිකුති.

ආමො කාම - එකකුටිකො’පි ගාමො ද්විකුටිකො’පි ගාමො ත්‍රිකුටිකො’පි ගාමො චතුකුටිකො’පි ගාමො සමුත්තෙසා’පි ගාමො අමුත්තෙසා’පි ගාමො පරිකබ්භෙනා’පි ගාමො අපරිකබ්භෙනා’පි ගාමො ගොතීසාදිතිවිටෙයා’පි ගාමො යො’පි සතො අතිරෙකවාභුමාසතිවිටෙයා, ජො’පි චුච්චති ගාමො.

ආමුපවාරො නාම: පරිකබ්භතසං ගාමෙසං ඉඤ්චෙලෙ සීතසං මජ්ඣමෙසං පුරිසෙසං ලෙඛ්ඛුපානො. අපරිකබ්භතසං ගාමෙසං සරුපවාරෙ සීතසං මජ්ඣමෙසං පුරිසෙසං ලෙඛ්ඛුපානො.

අරඤ්ඤං නාම: සපෙතො ගාමෙඤ්ච ගාමුපවාරඤ්ච අවසෙසං අරඤ්ඤං නාම.

අදිනනං නාම: සං අදිනනං අතිසංඛං අපරිච්චනා රකබ්භං ගොපිතං මොසිතං පරපරිභහතිතං, එතං අදිනනං නාම.

ථෙසසඛබාහනති - ථෙසසච්චෙනා, අවගරණච්චෙනා.

ආදියෙය්‍යාති - ආදියෙය්‍ය හරෙය්‍ය අවහරෙය්‍ය ඉරියාපථං විකොපෙය්‍ය ආනා වාචෙය්‍ය සංකෙතං චිතිතාමෙය්‍ය.

යථාරුපං නාම: පාදං වා පාදරහං වා අතිරෙකපාදං වා.

රාජානෝ නාම: පඵඛ්‍යාරාජා, පදෙසරාජා, මනෙලීකා, අනතරහොතිකා, අකබ්දසා, මහාමිත්තා, යෙ වා පන ඡේජ්ඣහෙජ්ඣං අනුසාසනාති, එතෙ රාජානෝ නාම.

වොරො නාම: යො පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අග්ගකකං අදීනනං ථෙය්‍යසඛ්ඛාතං ආදීයති, එසො වොරො නාම.

භනෙය්‍යං වාති - භජෙත වා පාදෙත වා කසාය වා වෙතෙත වා අභිදණකිකෙත වා ඡේජ්ඣය වා භතෙය්‍යං.

බකෙය්‍යං වාති - රජ්ජබකිකෙත වා අනුබකිකෙත වා සඛ්චලීක-බකිකෙත වා ඝරබකිකෙත වා නගරබකිකෙත වා ගාමබකිකෙත වා තීගමබකිකෙත වා බකෙය්‍යං, පුරිසගුත්තං වා කරෙය්‍යං.

පබ්බාජෙය්‍යං වාති - ගාමී වා තීගමී වා නගරී වා ජනපද වා ජනපද-පදෙසා වා පබ්බාජෙය්‍යං.

වොරොසි බාලොසි මුලොසාසි ථෙනොසීති - පරිභාසො එසො.

භථාරූපං නාම: පාදං වා පාදුරභං වා අතිරෙකපාදං වා.

ආදීයමානොති - ආදීයමානො, භරමානො අවභරමානො ඉරියාපථං විකොපයමානො ණානා වාවයමානො සංකෙතං විතීනාමයමානො.

අයමිපිති - පුරිමං උපාදය වුච්චති.

පාරාජිකො භොතීති - සෙය්‍යථාපි නාම පඤ්චපලාසො බකිතා පවුතෙතා¹ අභබෙඛා හරිතතතාය. එවමෙව භීතඤ්ච පාදං වා පාදුරභං වා අතිරෙකපාදං වා අදීනනං ථෙය්‍යසඛ්ඛාතං ආදීයිතා අසාමණො භොති අසකාස-පුත්තීයො. තෙන වුච්චති පාරාජිකො භොතීති.

අසංවාභොති - සංවාසො නාම එකං කමමං එකුදෙසො සමසිකඛානා, එසො සංවාසො නාම. සො තෙන සද්ධිං නජීති තෙන වුච්චති අසංවාභොති

[නියමාතීකා]

1. භුමමච්චං ඵලච්චං ආකාසච්චං වෙහාසච්චං උදකච්චං නාවච්චං ආතච්චං භාරච්චං ආරාමච්චං විහාරච්චං බෙත්තච්චං වජ්ඣච්චං ගාමච්චං අරඤ්ඤච්චං උදකං දනතපොතං වතසපති හරණකං උපනිචි සුඛකසාතං පාණො අපදං දිපදං වතුපදං බහුපදං ඔචරකො ඔතිරකෙතො සංවිදුච-භාරො සංකෙතකමමං තීමිත්තකමමනාති.

1. පටුභතා, සඛ්චල. “සෙය්‍යථාපි නාම පඤ්චපලාසො බකිතා පවුතෙතා”-බමිඤ්චිකා (315)

2. **භූමිවට්ඨං** නාම භණ්ඩං භූමියං නිකඛිතතං හොති භිඛාතං පටිච්ඡන්තං. භූමිවට්ඨං භණ්ඩං ‘අවහරිණ්ණාමී’ති ථෙය්‍යවිනේතා දුතියං වා පරියෙසති කුඤ්ඤං වා පිටකං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. තඤ්ඤා ජාතකං කට්ඨං වා ලතං වා ජීන්දති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. පංසුං ඛණ්ණි වා ලක්ඛනි වා උඤ්ඤති වා, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. කුමරිං ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එන්ද්‍රපෙනි, ආපතති පුලලච්චයස්ස. ඤානා වාවෙති; ආපතති පාරුජිකස්ස. අත්තනො භාජනං පච්චෙසෙත්වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්ණනකං ථෙය්‍යවිනේතා ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එන්ද්‍රපෙනි, ආපතති පුලලච්චයස්ස. අත්තනො භාජනගතං වා කරෙති මුට්ඨිං වා ජීන්දති, ආපතති පාරුජිකස්ස. සුත්තාරුලහං භණ්ඩං වා පාමෙහිං වා කණ්ණසුත්තකං වා කට්ඨසුත්තකං වා සාවකං වා වෙඨනං වා ථෙය්‍යවිනේතා ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එන්ද්‍රපෙනි, ආපතති පුලලච්චයස්ස. කොචියං ගහෙත්වා උච්චාරෙති, ආපතති පුලලච්චයස්ස. සංසනේතා නීභරති, ආපතති පුලලච්චයස්ස. අත්තමෙසො කෙසග්ගමත්තමපි කුලීනිමුඛා මොචෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස. සප්පිං වා තෙලං වා මෙඬුං වා එංඤ්ඤිතං වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්ණනකං ථෙය්‍යවිනේතා එකේන පයොගේන පිච්ඡති, ආපතති පාරුජිකස්ස. තඤ්ඤව භීන්දති වා ඡබ්බෙති වා ක්ඛාපෙති වා අපරිභොගං වා කරෙති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං.

3. **එලවට්ඨං** නාම භණ්ඩං එලෙ නිකඛිතතං හොති. එලවට්ඨං භණ්ඩං ‘අවහරිණ්ණාමී’ති ථෙය්‍යවිනේතා දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එන්ද්‍රපෙනි, ආපතති පුලලච්චයස්ස. ඤානා වාවෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස.

4. **ආකාසවට්ඨං** නාම භණ්ඩං ආකාසගතං හොති. මොරෙ වා කපිඤ්ඤෙ වා තිත්තිරෙ වා වට්ටකො වා සාවකං වා වෙඨනං වා තීරඤ්ඤං වා සුවණ්ණං වා ජීජ්ජමානං පතති. ආකාසවට්ඨං භණ්ඩං ‘අවහරිණ්ණාමී’ති. ථෙය්‍යවිනේතා දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. ගමනං උපට්ඨන්දති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එන්ද්‍රපෙනි, ආපතති පුලලච්චයස්ස. ඤානා වාවෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස.

5. **වෙහාසවට්ඨං** නාම භණ්ඩං වෙහාසගතං හොති මෙඤ්ච වා පිඨෙ වා චීවරවංසෙ-වා චීවරරඤ්ඤා වා භිත්තිබිලෙ වා තාගදදෙනා වා රුකෙඛ වා ලග්ගිතං හොති, අත්තමෙසො පත්තාධාරකෙ’පි. වෙහාසවට්ඨං භණ්ඩං ‘අවහරිණ්ණාමී’ති ථෙය්‍යවිනේතා දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එන්ද්‍රපෙනි, ආපතති පුලලච්චයස්ස. ඤානා වාවෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස.

6. උදකච්ඡං නාම: හණ්ඩං උදකෙ නිකඛිතතං හොති. උදකච්ඡං හණ්ඩං ‘අවහරිකාමී’ති ථෙය්‍යච්චෙනා දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. නිඞ්ජුජ්ජති වා උමඞ්ඞුජ්ජති වා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරජිකස්ස. තත්ථ ජාතකං උපපලං වා පදුමං වා පුණ්ඩරිකං වා හිසං වා මීච්ඡං වා කච්ඡපං වා පඤ්චමාසකං වා අතීරෙකපඤ්චමාසකං වා අභ්‍යන්තකං ථෙය්‍යච්චෙනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරජිකස්ස.

7. නාමා නාම යාය තරති. තාවච්ඡං නාම හණ්ඩං නාමාය නිකඛිතතං හොති. තාවච්ඡං හණ්ඩං ‘අවහරිකාමී’ති ථෙය්‍යච්චෙනා දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ආදිපති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරජිකස්ස. නාවං ‘අවහරිකාමී’ති ථෙය්‍යච්චෙනා දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. බක්ඛිතං මොචෙති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. බක්ඛිතං මොචෙත්ථා ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. උඬං වා අධො වා තිරියං වා අන්තමස්ස කෙසෙය්‍යමන්තවපි සම්ඛාලෙති, ආපතති පාරජිකස්ස.

8. යානි. නාම වය්‍යං රථො සකටං සද්දමානිකා. යානච්ඡං නාම: හණ්ඩං යානෙ නිකඛිතතං හොති. යානච්ඡං හණ්ඩං ‘අවහරිකාමී’ති ථෙය්‍යච්චෙනා දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරජිකස්ස. යානං ‘අවහරිකාමී’ති ථෙය්‍යච්චෙනා දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරජිකස්ස.

9. භාණේ නාම සීතභාරෙ බක්ඛිභාරෙ කච්චාභාරෙ ඔලම්බකො. සීතෙ භාරං ථෙය්‍යච්චෙනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. බක්ඛිං ඔරෙපෙති, ආපතති පාරජිකස්ස. බක්ඛි භාරං ථෙය්‍යච්චෙනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. කච්චං ඔරෙපෙති, ආපතති පාරජිකස්ස. කච්චො භාරං ථෙය්‍යච්චෙනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. භණ්ඩෙහ භණ්ඩාති, ආපතති පාරජිකස්ස. භණ්ඩ භාරං ථෙය්‍යච්චෙනා භුමියං නිකඛිපති, ආපතති පාරජිකස්ස. ථෙය්‍යච්චෙනා භුමිකො ගණ්ඨාති, ආපතති පාරජිකස්ස.

10. **ආණ්ඩු** නාම පුප්ඵලමො ඵලාරුමො. **ආණ්ඩු** නාම හණ්ඩං ආරුමෙ චතුති ණනෙති නිකඛිතතං හොති: භුමමධං ඵලධං ආකාසධං වෙහාසධං. ආරුමධං හණ්ඩං ‘අචහරිසාමී’ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛධං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ඵුලලධං. ණනා වාවෙති, ආපතති පාරුජකං. තඤ්ඤ ජාතකං මූලං වා තචං වා පතතං වා පුප්ඵං වා ඵලං වා පඤ්ඤමාසකං වා අතිරෙකපඤ්ඤමාසකං වා අශ්‍යතකං ථෙය්‍යවිතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ඵුලලධං. ණනා වාවෙති, ආපතති පාරුජකං. ආරුමං අභිසුඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛධං. සාමිකං විමතිං උප්පාදෙති, ආපතති ඵුලලධං. සාමිකො ‘න මයං හවිසාමී’ති ධුරං නිකඛිපති, ආපතති පාරුජකං. ධම්මං චරතො සාමිකං පරුජෙති, ආපතති පාරුජකං. ධම්මං චරතො පරජ්ජති, ආපතති ඵුලලධං.

11 **විහාරධං** නාම: හණ්ඩං විහාරෙ චතුති ණනෙති නිකඛිතතං හොති: භුමමධං ඵලධං ආකාසධං වෙහාසධං. විහාරධං හණ්ඩං ‘අචහරිසාමී’ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛධං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ඵුලලධං. ණනා වාවෙති, ආපතති පාරුජකං. විහාරං අභිසුඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛධං. සාමිකං විමතිං උප්පාදෙති, ආපතති ඵුලලධං. සාමිකො ‘න මයං හවිසාමී’ති ධුරං නිකඛිපති, ආපතති පාරුජකං. ධම්මං චරතො සාමිකං පරුජෙති, ආපතති පාරුජකං. ධම්මං චරතො පරජ්ජති, ආපතති ඵුලලධං.

12. **බෙහනං** නාම යඤ්ඤ පුබ්බතනං වා අපරතනං වා ජායතී. **බෙහනධං** නාම: හණ්ඩං බෙහෙන චතුති ණනෙති නිකඛිතතං හොති: භුමමධං ඵලධං ආකාසධං වෙහාසධං. බෙහනධං හණ්ඩං ‘අචහරිසාමී’ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛධං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ඵුලලධං. ණනා වාවෙති, ආපතති පාරුජකං. තඤ්ඤ ජාතකං පුබ්බතනං වා අපරතනං වා පඤ්ඤමාසකං වා අතිරෙකපඤ්ඤමාසකං වා අශ්‍යතකං ථෙය්‍යවිතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. ඵඤ්ඤෙති ආපතති ඵුලලධං. ණනා වාවෙති, ආපතති පාරුජකං. බෙහනං අභිසුඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛධං. සාමිකං විමතිං උප්පාදෙති, ආපතති ඵුලලධං. සාමිකො ‘න මයං හවිසාමී’ති ධුරං නිකඛිපති, ආපතති පාරුජකං. ධම්මං චරතො සාමිකං පරුජෙති, ආපතති පාරුජකං. ධම්මං චරතො පරජ්ජති, ආපතති ඵුලලධං. ඛීලං වා රජ්ජං වා වතීං වා මරියාදං වා සඛකාමෙති, ආපතති දුක්ඛධං. ඵකං පයොගං අතාගතො, ආපතති ඵුලලධං. තසමිං පයොගො අගතො, ආපතති පාරුජකං.

13. චක්ඛු තාම ආරුමවච්ඡු විහාරවච්ඡු. චක්ඛුමඬං තාම: හණ්ඩං වච්ඡුසමිං වතුහි ණාතෙහි නිකඛිතතං හොති: භුමමධං ඵලධං ආකාසධං වෙහාසධං. වච්ඡුධං හණ්ඩං ‘අවහරිසාමී’ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛධං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ජුලලච්චයං. ණාතා වාවෙති, ආපතති පාරජිකං. වච්ඡුං අභිසුඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛධං. සාමිකං විමෙතිං උපපාදෙති, ආපතති ජුලලච්චයං. සාමිකො ‘ත මෙතං හවිසානී’ති ධුරං නිකඛිතති, ආපතති පාරජිකං. ඛමමං වරතො සාමිකං පරුජෙති, ආපතති පාරජිකං ඛමමං වරතො පරජ්ජති, ආපතති ජුලලච්චයං. ඛිලං වා රජ්ජං වා වතීං වා පාකාරං වා සඛිකාමෙති, ආපතති දුක්ඛධං. එතං පයොගං අනාගතෙ, ආපතති ජුලලච්චයං. තසමිං පයොගෙ ආගතෙ, ආපතති පාරජිකං.

14. භාමමඬං තාම: හණ්ඩං ගාමෙ වතුහි ණාතෙහි නිකඛිතතං හොති: භුමමධං ඵලධං ආකාසධං වෙහාසධං. භාමෙධං හණ්ඩං ‘අවහරිසාමී’ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛධං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ජුලලච්චයං. ණාතා වාවෙති, ආපතති පාරජිකං.

15. අරඤ්ඤං තාම යං මනුසානං පරිගහිතං හොති, තං අරඤ්ඤං. අරඤ්ඤමඬං තාම: හණ්ඩං අරඤ්ඤෙති වතුහි ණාතෙහි නිකඛිතතං හොති: භුමමධං ඵලධං ආකාසධං වෙහාසධං. අරඤ්ඤමඬං හණ්ඩං ‘අවහරිසාමී’ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛධං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ජුලලච්චයං. ණාතා වාවෙති, ආපතති පාරජිකං. තස්ස ජාතකං කධං වා ලතං වා තිණං වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්‍යතකං ථෙය්‍යවිතො ආමෙති, ආපතති දුක්ඛධං. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ජුලලච්චයං. ණාතා වාවෙති, ආපතති පාරජිකං.

16. උදකං තාම භාජනගතං වා හොති පොකඛරණියං වා තලාකෙ වා. ථෙය්‍යවිතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ජුලලච්චයං. ණාතා වාවෙති, ආපතති පාරජිකං. අත්තනො භාජනං පවෙසෙත්වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්‍යතකං උදකං ථෙය්‍යවිතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ජුලලච්චයං. අත්තනො භාජනගතං කරෙති, ආපතති පාරජිකං. මරියාදං ජීඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛධං. මරියාදං ජීඤ්ඤා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙක-පඤ්චමාසකං වා අශ්‍යතකං උදකං නිකඛාමෙති, ආපතති පාරජිකං. අතිරෙකමාසකං වා උභ්‍යපඤ්චමාසකං වා අශ්‍යතකං උදකං නිකඛාමෙති, ආපතති ජුලලච්චයං. මාසකං වා උභ්‍යමාසකං වා අශ්‍යතකං උදකං නිකඛාමෙති, ආපතති දුක්ඛධං.

17. දග්ගපොනං නාම ඡින්නං වා අච්ඡන්තං වා. පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අග්ගනකං ථෙය්‍යවිනේනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං-වස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ධානා වාවෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස.

18. චන්ද්‍රසාති¹ නාම මනුස්සාභං පරිභගතිනො හොති රුකේනා පරිභොගො. ථෙය්‍යවිනේනා ඡිඤ්ඤති, පභාරෙ පභාරෙ ආපතති දුක්ඛංවස්ස. එකං පභාරං අනාගතෙ ආපතති ජුලලච්චයස්ස. තස්මිං පභාරෙ ආගතෙ ආපතති පාරුඡකස්ස.

19. හරණකං නාම අඤ්ඤස්ස හරණකං හණ්ඩං. ථෙය්‍යවිනේනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛංවස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ධානා වාවෙති. ආපතති පාරුඡකස්ස. ‘සහනණ්ඩගාරකං තෙස්සාමී’ති පඤ්චමං පාදං සම්භාමෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. දුතියං පාදං සම්භාමෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස. ‘පතිතං හණ්ඩං ගහස්සාමී’ති පාඨාපෙති, ආපතති දුක්ඛංවස්ස. පතිතං හණ්ඩං පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අග්ගනකං ථෙය්‍යවිනේනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛංවස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලච්ච-යස්ස. ධානා වාවෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස.

20. උපනිධි නාම උපනිකඛිතතං හණ්ඩං. ‘දෙහි මෙ හණ්ඩ’න්ති චුළුච්ච-මානො ‘නාගං ගණ්ඨාමී’ති හණ්ඨි, ආපතති දුක්ඛංවස්ස. සාමිකස්ස ටිලේඛිං උප්පාදෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. සාමිකො ‘න මය්‍යං දස්සතී’ති ධුරං නිකඛිපති, ආපතති පාරුඡකස්ස. ධම්මං චරතො සාමිකං පරුජෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස. ධම්මං චරතො පරුජති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස.

21. සුඛකඝාභං නාම රඤ්ඤ ධම්මං හොති පඛඛතඛණේ වා තදීතිජෙථ වා ගාමඤ්ඤාලෙ වා ‘අග්‍ර පච්චස්ස සුඛකං ගණනතු’ති. නග්‍ර පච්චිඤ්චා රාජග්ගං හණ්ඩං පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අග්ගනකං ථෙය්‍යවිනේනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛංවස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලල-ච්චයස්ස. පඤ්චමං පාදං සුඛකඝාතං අතිකඝාමෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. දුතියං පාදං අතිකඝාමෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස අනෙතා සුඛකඝාතෙ ඕකො ඛති සුඛකඝාතං පානෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස. සුඛකං පරිහරති, ආපතති දුක්ඛංවස්ස.

22. පාණො නාම මනුස්සපාණො චුළුච්චති. ථෙය්‍යවිනේනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛංවස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ධානා වාවෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස. ‘පදසා තෙස්සාමී’ති පඤ්චමං පාදං සම්භාමෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. දුතියං පාදං සම්භාමෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස.

23. අපදං නාම අභිමච්ඡා. පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අග්ගනකං ථෙය්‍යවිනේනා ආමසති, ආපතති දුක්ඛංවස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ධානා වාවෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස.

1 චන්ද්‍රසාති, මුඡ්ඤ.

24. දව්පදං නාම මනුස්සා පකුභ්භානා .පේයාවිතො ආමසති, ආපතති දුකකටස්ස. එඤ්ජපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ණානා වාවෙති, ආපතති පාරුජකස්ස. ‘පදසා නෙස්සාමී’ති පඝමං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති ජුලලච්ච-යස්ස. දුතියං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති පාරුජකස්ස.

25. මනුස්සදං නාම හපි අස්සා මච්චා ගොණා ගඋභා පසුකා. පේයාවිතො ආමසති, ආපතති දුකකටස්ස. එඤ්ජපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ණානා වාවෙති, ආපතති පාරුජකස්ස. ‘පදසා නෙස්සාමී’ති පඝමං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. දුතියං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. තතියං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. චතුඤ්චං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති පාරුජකස්ස.

26. ඔහුස්සදං නාම විච්ඡකා-සතපද-උච්චාලිභගපාණකා. පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අභ්භතකං පේයාවිතො ආමසති, ආපතති දුකකටස්ස. එඤ්ජපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ණානා වාවෙති, ආපතති පාරුජකස්ස. ‘පදසා නෙස්සාමී’ති සඛකාමෙති, පදෙ පදෙ ආපතති ජුලලච්ච-යස්ස. පච්ඡමං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති පාරුජකස්ස.

27. ඔච්චරණො නාම හණ්ඩං ඔච්චිඤ්චා ආචිතති “ඉඤ්ඤානාමං හණ්ඩං අචහරති” ආපතති දුකකටස්ස. සො තං හණ්ඩං අචහරති, ආපතති උච්චිතනං පාරුජකස්ස.

28. ඔතිරණො නාම ආගමං හණ්ඩං ගොපෙතො පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අභ්භතකං පේයාවිතො ආමසති, ආපතති දුකක-ටස්ස. එඤ්ජපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ණානා වාවෙති, ආපතති පාරුජකස්ස.

29. සංවිදුඛණාරො නාම සමබ්භුලා සංවිදුභිඤ්චා එකො හණ්ඩං අචහරති, ආපතති සබ්බෙසං පාරුජකස්ස.

30. සඛෙකතකමමං නාම සඛෙකතං කරොති පුරෙහතතං වා පච්ඡා-හතතං වා රතතිං වා දිවා වා ‘තෙන සඛෙකතෙන තං හණ්ඩං අචහරා’ති ආපතති දුකකටස්ස. තෙන සඛෙකතෙන තං හණ්ඩං අචහරති. ආපතති උච්චිතනං පාරුජකස්ස. තං සඛෙකතං පුරෙ වා පච්ඡා වා තං හණ්ඩං අචහරති, මුලච්චස්ස අනාපතති. අචහාරකස්ස ආපතති පාරුජකස්ස.

31. නිමිතකකමමං නාම නිමිතතං කරොති ‘අකම්චං වා නිමිතියාමි හමුකං වා උකම්පියාමි සිසං වා උකම්පියාමි, තෙන නිමිතෙන තං හණ්ඩං අචහරා’ති, ආපතති දුකකටස්ස. තෙන නිමිතෙන තං හණ්ඩං අචහරති, ආපතති උච්චිතනං පාරුජකස්ස. තා නිමිතතං පුරෙ වා පච්ඡා වා තං හණ්ඩං අචහරති, මුලච්චස්ස අනාපතති, අචහාරකස්ස ආපතති පාරුජකස්ස.

32. හිකඩු හිකඩුං ආණාපෙනි ‘ඉත්තනාමං භණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස සො නං මඤ්ඤමානො චං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරජකස්ස.

33. හිකඩු හිකඩුං ආණාපෙනි ‘ඉත්තනාමං භණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො නං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරති, මූලට්ඨස්ස අනාපතති. අවහාරකස්ස ආපතති පාරජකස්ස.

34. හිකඩු හිකඩුං ආණාපෙනි ‘ඉත්තනාමං භණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො චං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරජකස්ස.

35. හිකඩු හිකඩුං ආණාපෙනි ‘ඉත්තනාමං භණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරති, මූලට්ඨස්ස අනාපතති අවහාරකස්ස ආපතති පාරජකස්ස.

36. හිකඩු හිකඩුං ආණාපෙනි, “ඉත්තනාමස්ස පාවද: ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස පාවදභු: ඉත්තනාමො ඉත්තනාමං භණ්ඩං අවහරභු”ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො ඉතරස්ස ආරොචෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අවහාරකො පතිගණ්ඨාති, මූලට්ඨස්ස ආපතති ජුලලවටයස්ස. සො චං භණ්ඩං අවහරති, ආපතති සබ්බෙසං පාරජකස්ස.

37. හිකඩු හිකඩුං ආණාපෙනි, “ඉත්තනාමස්ස පාවද: ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස පාවදභු, ඉත්තනාමො ඉත්තනාමං භණ්ඩං අවහරභු”ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො අඤ්ඤං ආණාපෙනි, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අවහාරකො පතිගණ්ඨාති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො නං භණ්ඩං අවහරති, මූලට්ඨස්ස අනාපතති. ආණාපකස්ස ච අවහාරකස්ස ච ආපතති පාරජකස්ස.

38. හිකඩු හිකඩුං ආණාපෙනි ‘ඉත්තනාමං භණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො ගන්ඤා පුත පච්චාගච්ඡති ‘නාහං සකෙකාමි නං භණ්ඩං අවහරිභු’න්ති. සො පුත - ආණාපෙනි ‘යද සකෙකාමි තද්ද නං භණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො නං භණ්ඩං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරජකස්ස.

39. හිකඩු හිකඩුං ආණාපෙනි ‘ඉත්තනාමං භණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො ආණාපෙනා විපපට්ඨාරී න සාවෙති ‘මා අවහරී’ති. සො නං භණ්ඩං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරජකස්ස.

40. හිකඩු හිකඩුං ආණාපෙනි ‘ඉත්තනාමං භණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො ආණාපෙනා විපපට්ඨාරී සාවෙති ‘මා අවහරී’ති. සො ‘ආණතො අහං කස්ස’ති තා භණ්ඩං අවහරති, මූලට්ඨස්ස අනාපතති, අවහාරකස්ස ආපතති පාරජකස්ස.

41. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙනි 'ඉභ්ඵන්තාමං භණ්ඩං අවහරා'ති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. සො ආණාපෙනා විපවිසාරී සාවෙනි 'මා අවහරී'ති. සො 'සුච්ඡි'ති ඕරමති, උභින්නං අනාපතති.

42. පඤ්චභාකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස. පරපරිඤහිතඤ්ච හොති, පරපරිඤහිතසඤ්ඤේ ච, ගරුකො ච හොති පරික්ඛාරො පඤ්චමාසකො චා අතිරෙකපඤ්චමාසකො චා, ථෙය්‍යචිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති. ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එනුපෙති, ආපතති ථුලලවචයස්ස. ණානා වාවෙති, ආපතති පාරාජිකස්ස.

43. පඤ්චභාකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති ථුලලවචයස්ස. පරපරිඤහිතඤ්ච හොති, පරිපරිඤහිතසඤ්ඤේ ච, ලහුකො ච හොති පරික්ඛාරො අතිරෙකමාසකො චා උභනපඤ්චමාසකො චා, ථෙය්‍ය චිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං එනුපෙති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ණානා වාවෙති, ආපතති ථුලලවචයස්ස.

44. පඤ්චභාකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති දුක්ඛට්ඨං. පරපරිඤහිතඤ්ච හොති, පරපරිඤහිතසඤ්ඤේ ච, ලහුකො ච හොති පරික්ඛාරො මාසකො චා උභනමාසකො චා, ථෙය්‍යචිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එනුපෙති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ණානා වාවෙති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං.

45. ඡහි ආකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස. න ච සකසඤ්ඤේ, න ච විස්සාසගාහී, න ච තාවකාලිකං, ගරුකො ච හොති පරික්ඛාරො පඤ්චමාසකො චා අතිරෙකපඤ්චමාසකො චා, ථෙය්‍යචිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එනුපෙති, ආපතති ථුලලවචයස්ස. ණානා වාවෙති, ආපතති පාරාජිකස්ස.

46. ඡහි ආකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති ථුලලවචයස්ස. න ච සකසඤ්ඤේ, න ච විස්සාසගාහී, න ච තාවකාලිකං, ලහුකො ච හොති පරික්ඛාරො අතිරෙකමාසකො චා උභනපඤ්චමාසකො චා, ථෙය්‍යචිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එනුපෙති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ණානා වාවෙති, ආපතති ථුලලවචයස්ස.

47. ඡහි ආකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති දුක්ඛට්ඨං. න ච සකසඤ්ඤේ, න ච විස්සාසගාහී, න ච තාවකාලිකං, ලහුකො ච හොති පරික්ඛාරො මාසකො චා උභනමාසකො චා, ථෙය්‍යචිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං, එනුපෙති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ණානා වාවෙති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං.

48. පඤ්චභාසාකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපනති දුක්ඛටස්ස න ව පරපරිඤහිතං හොති, පරපරිඤහිතසඤ්ඤේ ව, ගරාකො ව හොති පරික්ඛාරො පඤ්චමාසකො වා අතිරෙකපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍යචිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපනති දුක්ඛටස්ස. එන්ද්‍රපෙති, ආපනති දුක්ඛටස්ස. ණානා වාවෙති, ආපනති දුක්ඛටස්ස.

49. පඤ්චභාසාකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපනති දුක්ඛටස්ස න ව පරපරිඤහිතං හොති, පරපරිඤහිතසඤ්ඤේ ව, ලහුකො ව හොති පරික්ඛාරො අතිරෙකමාසකො වා උෂනපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍ය චිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපනති දුක්ඛටස්ස. එන්ද්‍රපෙති, ආපනති දුක්ඛටස්ස. ණානා වාවෙති, ආපනති දුක්ඛටස්ස.

50. පඤ්චභාසාකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපනති දුක්ඛටස්ස න ව පරපරිඤහිතං හොති, පරපරිඤහිතසඤ්ඤේ ව, ලහුකො ව හොති පරික්ඛාරො මාසකො වා උෂනමාසකො වා, ථෙය්‍යචිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපනති දුක්ඛටස්ස. එන්ද්‍රපෙති, ආපනති දුක්ඛටස්ස. ණානා වාවෙති, ආපනති දුක්ඛටස්ස.

51. අනාපනති සකසඤ්ඤේස්ස ¹, විස්සාසගාභෙ, තාවකාලිකෙ, පෙන-පරිඤහෙ, තිරිච්ඡානගතපරිඤහෙ, පංසුඤ්ඤාසඤ්ඤේස්ස, උමමත්තකස්ස, ඛිත්තචිත්තස්ස, වෙදනට්ඨස්ස,² ආදිකමමිකස්සාති.

අදින්නාද්‍යනමති පඨමභාණවාරො නිට්ඨිහො

1 සභඤ්ඤාස. හි. මු. 2 වෙදනාට්ඨස්ස, මජ්ඣං.

විනීතවත්සු

උඤ්ඤාමාමා

රජකෙහි පඤ්ඤා අකතානා වතුරෙ අත්ථරණෙහි ව,
අකුසලානෙ වෙ පඤ්ඤා පඤ්ඤාභාරණකෙන ඡ.

තිරුතතියා පඤ්ඤා අකතානා වානෙහි අපරෙ දුවෙ,
අසමභිනෙත කුසාපානො ජන්තායෙත¹ සභා දස.

විභාසෙහි පඤ්ඤා අකතානා පඤ්ඤා වෙව අමුලකා
දුබ්භිකෙහි කුරමංසඤ්ඤා පුච්ඡකඛලිමොදකා.

සපරිකඛාරථවිකං² භිසිවංසා න නිකඛිමෙ,
බාදතීයඤ්ඤා විභාසං සසඤ්ඤාය පරෙ දුවෙ.

සත්ත නාවහරමානි සත්තවෙව අවාහරං,
සඛසස්ස අවහරං සත්ත පුපෙථහි අපරෙ දුවෙ.

තයො ව ධුතතවාදිනො මණ්ණී තීණී අතිකකමෙ,
පුකරු ව මිගා මෙඡා යානං වාපි පච්චපි.

දුවෙ පෙසී දුවෙ දුරු පංසුකුලං දුවෙ දකා,
අනුපුඛෙවිධානෙන තදඤ්ඤා න පරිපුරසී.

සාවච්චියා වතුරෙ මුට්ඨි ඤේ විභාසා දුවෙ තිණා,
සඛසස්ස භාජස්ස සත්ත සත්ත වෙව අසාමිකා.

දුරුදකං³ මෙතතිකා ඤේ තිණානි සඛසස්ස සත්ත අවභාසිසෙයස්සං⁴
සසාමිකං න වාපි නීභරෙය්‍ය භරෙය්‍ය සසාමිකං නාවකාලිකං.

වමපා රජගතෙ වෙව වෙසාලියා ව අජජුකො,
බාරුණසී ව කොසමිනී සාගලා දළභිකෙන වාති.

1. තෙන බො පත සමයෙන ඡබ්බගතියා භිකූ උජ්ඣාසථරණං
ගන්තවා උජ්ඣාසභිකං අවහරිංසු. තෙසං කුකුඤ්ඤා අභොසි: භගවතා
සිකඛාපදං පඤ්ඤානං. කච්චි භු බො මයං පාරුජ්ඣං ආපතතිං ආපනනා'ති.
භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- ආපතතිං තුලො භිකඛිවෙ ආපනනා
පාරුජ්ඣනා. (1)

2. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤානරෙ භිකූ උජ්ඣාසථරණං ගන්තවා
මභගස්ස දුස්සං පසසිනා ථෙය්‍යවිතතං උපපාදෙසී. තස්ස කුකුඤ්ඤා අභොසි:
කච්චි භු බො අභං පාරුජ්ඣං ආපතතිං ආපනනා'ති. භගවතො එතමන්ථං
ආරොචෙසී: අනාපතති භිකූ විතතුපපාදෙ'ති. (2)

1. ජන්තායෙත. ස. 2. චපිකා. මජ්ඣ. 3. දුරුදකා. ස. 4. අවභාසිසෙය්‍යං. සිඞ්ඞ.
5. අසාමිකා. මජ්ඣ.

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු රජකඤ්ඤං ගනන්වා මහග්ගං දුස්සං පසයිනිවා ථෙය්‍යවිනෙතා ආමයි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොයි: -පෙ- අනාපනති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. ආපනති දුක්කච්චස්සාති. (3)

4. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු රජකඤ්ඤං ගනන්වා මහග්ගං දුස්සං පසයිනිවා ථෙය්‍යවිනෙතා ඵ්‍යජුපෙයි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොයි. -පෙ- අනාපනති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. ආපනති ථුලලච්චවයස්සාති. (4)

5. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු රජකඤ්ඤං ගනන්වා මහග්ගං දුස්සං පසයිනිවා ථෙය්‍යවිනෙතා ධානා වාවෙයි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොයි: -පෙ- ආපනතිං නිං භික්ඛු ආපනෙතා පාරාජිකනති. (5)

6. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු මහග්ගං උත්තරඤ්ඤං පසයිනිවා ථෙය්‍යවිනතං උපපාදෙයි. -පෙ- ථෙය්‍යවිනෙතා ආමයි. -පෙ- ථෙය්‍යවිනෙතා ඵ්‍යජුපෙයි. -පෙ- ථෙය්‍යවිනෙතා ධානා වාවෙයි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොයි: -පෙ- ආපනතිං නිං භික්ඛු ආපනෙතා පාරාජිකනති. (6-9)

7. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු දිවා භණ්ඩං පසයිනිවා නිමිත්තං අකායි 'රතතිං අවහරිස්සාමී'ති සො නං මඤ්ඤමානො නං අවහරි. -පෙ- නං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරි, -පෙ- අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො නං අවහරි. -පෙ- අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොයි: -පෙ- ආපනතිං නිං භික්ඛු ආපනෙතා පාරාජිකනති. (10-13)

8. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු දිවා භණ්ඩං පසයිනිවා නිමිත්තං අකායි 'රතතිං අවහරිස්සාමී'ති. සො නං මඤ්ඤමානො අත්තනො භණ්ඩං අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොයි: -පෙ- අනාපනති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. ආපනති දුක්කච්චස්සාති. (14)

9. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤස්ස භණ්ඩං භරනො සීලෙ භාරං ථෙය්‍යවිනෙතා ආමයි. -පෙ- ථෙය්‍යවිනෙතා ඵ්‍යජුපෙයි. -පෙ- ථෙය්‍යවිනෙතා ඛන්ඩං ඔරෙපෙයි. -පෙ- ඛන්ඩ භාරං ථෙය්‍යවිනෙතා ආමයි. -පෙ- ථෙය්‍යවිනෙතා ඵ්‍යජුපෙයි. -පෙ- ථෙය්‍යවිනෙතා කච්චං ඔරෙපෙයි. -පෙ- කච්චං භාරං ථෙය්‍යවිනෙතා ආමයි. -පෙ- ථෙය්‍යවිනෙතා ඵ්‍යජුපෙයි. -පෙ- ථෙය්‍යවිනෙතා හන්ථෙත අග්ගහෙයි. -පෙ- හන්ථෙ භාරං ථෙය්‍යවිනෙතා භුමියං නිකඛිපි. -පෙ- ථෙය්‍යවිනෙතා භුමිනො අග්ගහෙයි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොයි: -පෙ- ආපනතිං නිං භික්ඛු ආපනෙතා පාරාජිකනති (15-25)

10. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අජේඛාකාසෙ චීවරං පඤ්ඤාමි, විහාරං පාවිසි. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු 'මායි දං චීවරං තස්සි'ති පච්චසාමෙයි. සො නිකඛමිනිවා නං භික්ඛුං පුච්ඡි: ආට්ඨසො මග්ගං චීවරං කෙන අවහරිනති. සො ඵචමාභ: මයා අවහරිනති. සො නං ආදීයි. 'අස්සමණොයි නි'නති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොයි: -පෙ- භගවතො ඵ්‍යජුපෙයි. ආරෙවෙයි. කිඤ්ඤිතො නිං භික්ඛු?ති. 'නිරුත්තිපථො අභං භගවා'ති. අනාපනති භික්ඛු නිරුත්තිපථො'ති. (26)

11. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පිඨෙ චීවරං නික්ඛි-
 පිනාං -පෙ- පිඨෙ නිසීදනං නික්ඛිපිනාං -පෙ- හෙට්ඨාපිඨෙ පතනං නික්ඛිපිනාං
 විහාරං පාවිසී. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ‘මායං පනෙතා නඤ්ඤිති පටිසාමෙසි. සො
 නික්ඛමිනාං තං භික්ඛුං පුච්ඡි: ‘ආට්ඨසො මඤ්ඤං පනෙතා කෙන අවහටොති.
 සො එවමාහ: ‘මයා අවහටොති. සො තං ආදිසී ‘අඤ්ඤමණොසි නි’නති.
 තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසී. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු නිරුතතිපථෙ”ති. (27-29)

12. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී වතියා චීවරං
 පඤ්චිනාං විහාරං පාවිසී. අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී ‘මාසීදං චීවරං නඤ්ඤිති
 පටිසාමෙසි. සා නික්ඛමිනාං තං භික්ඛුනීං පුච්ඡි: ‘අයොස මඤ්ඤං චීවරං ඉකත
 අවහට’නති. සා එවමාහ: ‘මයා අවහට’නති. සා තං ආදිසී ‘අඤ්ඤමණොසි නි’නති.
 තස්සා කුක්ඛුච්චං අහොසී. අථ ඛො සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීතං එතමඤ්චං
 ආරොචෙසී. භික්ඛුනීයො භික්ඛුතං එතමඤ්චං ආරොචෙසුං. භික්ඛු භගවතො
 එතමඤ්චං ආරොචෙසුං. “අනාපතති භික්ඛවෙ නිරුතතිපථෙ”ති. (30)

13. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වාතමණ්ඤ්චිකාය
 උක්ඛිතතං සාටකං පඤ්චිනාං ‘සාමිකානං දඤ්ඤාමිති අඤ්ඤහෙසී. සාමිකා තං
 භික්ඛුං චොදෙසුං: ‘අඤ්ඤමණොසි නි’නති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසී -පෙ-
 කීඤ්චිතො නා භික්ඛු’ති. ‘අථෙය්‍යචිතො අඤ්ඤ භගවො’ති. “අනාපතති භික්ඛු
 අථෙය්‍යචිතතස්සා”ති. (31)

14. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වාතමණ්ඤ්චිකාය
 උක්ඛිතතං චෙඨනං ‘පුරෙ සාමිකා පස්සනති’ති ථෙය්‍යචිතො අඤ්ඤහෙසී.
 සාමිකා තා භික්ඛුං චොදෙසුං: ‘අඤ්ඤමණොසි නි’නති. තස්ස කුක්ඛුච්චං
 අහොසී -පෙ- “අපතතිං නා භික්ඛු අපනො පාරාජික”නති. (32)

15. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සුසානං ගනානා
 අභිනො සරීරෙ පංසුකුලං අඤ්ඤහෙසී. තඤ්ඤං ච සරීරෙ පෙනො අභිවඤ්ඤො
 හොති. අථ ඛො සො පෙනො තං භික්ඛුං එතදචොච: “මා භනොත මඤ්ඤං
 සාටකං අඤ්ඤහෙසී”ති. සො භික්ඛු අනාදියනො අභමාසී. අථ ඛො තං
 සරීරං උච්චාසීනා තස්ස භික්ඛුනො පිට්ඨිනො පිට්ඨිනො අනුඛන්ඤී. අථ ඛො සො
 භික්ඛු විහාරං පටිපිනා ආරං ඵකෙසී. අථ ඛො තං සරීරං තඤ්ඤෙච පටිපතී.1.
 තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසී - පෙ - “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. න ච
 භික්ඛවෙ අභිනො සරීරෙ පංසුකුලං ගහෙතඛං. යො ගණ්ඤාය්‍ය, අපතති
 දුක්ඛං”ති. (33)

16. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා චීවරෙ
 භාජ්ඤානෙ ථෙය්‍යචිතො කුසං සඛ්ඤාමෙතො චීවරං අඤ්ඤහෙසී. තස්ස
 කුක්ඛුච්චං අහොසී -පෙ- “අපතතිං නා භික්ඛු අපනො පාරාජික”නති. (34)

1. පරිපච්චි, කපච්චි.

17. තෙන ඛො පත සමයෙන ආයසමා ආතඤ්ඤ ජනතාඝරෙ අඤ්ඤ-
 තරසස භික්ඛුතො අනතරවාසකං අතතතො ඛෙඤ්ඤමානො නිවාසෙසි. අථ
 ඛො සො භික්ඛු ආයසමනතං ආතඤ්ඤ එතදවොච: “කිසස මෙ නිං ආවුසො
 ආතඤ්ඤ, අනතරවාසකං නිවාසෙසි”ති. “සකසඤ්ඤදී අභං ආවුසො”ති. භගවතො
 එතමන්ථං ආරොචෙසුං-පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ සකසඤ්ඤදීසො”ති. (35)

18. තෙන ඛො පත සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා
 ඕරොභනතා සිභවිසාසං පසසිනා පවාපෙතා පරිභුඤ්ඤංසු. තෙසං කුසකුට්ඨං
 අභොසි -ප- “අනාපතති භික්ඛවෙ සිභවිසාසෙ”ති. (36)

19. තෙන ඛො පත සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා
 ඕරොභනතා ව්‍යාඤ්ඤාසං පසසිනා -පෙ- දීපිච්ඡාසං පසසිනා -පෙ-
 තරච්ඡවිසාසං පසසිනා -පෙ- කොකච්ඡාසං පසසිනා පවාපෙතා
 පරිභුඤ්ඤංසු. තෙසං කුසකුට්ඨං අභොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ
 තීරච්ඡානගතපරිඤ්ඤා”ති. (37-40)

20. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛසසස ඔදනෙ
 භාජියමානෙ “අපරසස භාගං දෙභී”ති අමුලකං අග්ගහෙසි. තසස
 කුසකුට්ඨං අභොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකසස. ආපතති සමප-
 ජානමුසාවාදෙ පාවිතතියසො”ති. (41)

21. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛසසස ඔදනියෙ
 භාජියමානෙ -පෙ- සඛසසස පුච්චෙ භාජියමානෙ -පෙ- සඛසසස උච්ඡුච්චි
 භාජියමානෙ -පෙ- සඛසසස තිච්චිරුසකෙ භාජියමානෙ “අපරසස භාගං
 දෙභී”ති අමුලකං අග්ගහෙසි. තසස කුසකුට්ඨං අභොසි -පෙ- “අනාපතති
 භික්ඛු පාරාජිකසස, ආපතති සමපජානමුසාවාදෙ පාවිතතියසො”ති. (42-45)

22. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දුබ්භිකෙඛ ඔදනිය-
 ඝරං පච්චිනා පතතපුරං ඔදනං ථෙය්‍යවිතො අචගරි. තසස කුසකුට්ඨං
 අභොසි -පෙ- “ආපතති. නිං භික්ඛු ආපතො පාරාජික”නති. (46)

23. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දුබ්භිකෙඛ පුතාඝරං
 පච්චිනා පතතපුරං මංසං ථෙය්‍යවිතො අචගරි. තසස කුසකුට්ඨං අභොසි.
 -පෙ- “ආපතති. නිං භික්ඛු ආපතො පාරාජික”නති. (47)

24. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දුබ්භිකෙඛ පුච්චඝරං
 පච්චිනා පතතපුරං පුච්චං ථෙය්‍යවිතො අචගරි -පෙ- පතතපුරං සකඛ-
 ඌසො ථෙය්‍යවිතො අචගරි -පෙ- පතතපුරෙ මොදකෙ ථෙය්‍යවිතො
 අචගරි. තසස කුසකුට්ඨං අභොසි -පෙ- “ආපතති. නිං භික්ඛු ආපතො
 පාරාජික”නති. (48-50)

25. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දිවා පරික්ඛාරං පසයිනා නිමිත්තං අකාසි: “රතතිං අවහරිංසාමී”ති. සො තං මඤ්ඤමානො තං අවහරි -පෙ- තං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරි -පෙ- අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො තං අවහරි -පෙ- අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරි -පෙ- තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (51-54)

26. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දිවා පරික්ඛාරං පසයිනා නිමිත්තං අකාසි. “රතතිං අවහරිංසාමී”ති. සො තං මඤ්ඤමානො අතතනො පරික්ඛාරං අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති දුක්කච්චස්සා”ති. (55)

27. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පිඨෙ ඵවිකං පසයිනා ඉතො ගණනනො පාරාජිකො භවිස්සාමිති සහ පිඨකෙන සඛ්ඛාමෙති අග්ගහෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (56)

28. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඛස්ස භිසිං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (57)

29. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු විචරවංසෙ විචරං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (58)

30. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු විහාරෙ විචරං අවහරිනා ඉතො නික්ඛමනො පාරාජිකො භවිස්සාමිති විහාරං න නික්ඛමි. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- “නික්ඛමෙය්‍ය වා සො භීක්ඛවෙ මොඤ්ජුරිසො ත වා නික්ඛමෙය්‍ය ආපතති පාරාජිකස්සා”ති. (59)

31. තෙන ඛො පන සමයෙන දෙව භික්ඛු සභායකා භොන්ති. එකො භික්ඛු ගාමං පි ඉඛාය පාවිසි. දුතියො භික්ඛු සඛ්ඛස්ස බාදනීයෙ භාජියමානෙ සභායකස්ස භාගං ගහෙතිා තස්ස විස්සංසනො පරිභුඤ්ජි. සො ජාතිනා තං වොදෙසි: ‘අස්සමණො’සි නි’න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසි -පෙ- “කීඤ්චිතො නිං භික්ඛු”ති “විස්සංසගාහී අහං භගවා”ති. “අනාපතති භික්ඛු විස්සංසගාහෙ”ති. (60)

32. තෙන ඛො සමයෙන සම්චුලා භික්ඛු විචරකම්මං කරොන්ති. සඛ්ඛස්ස බාදනීයෙ භාජියමානෙ සබ්බෙසං පටිච්චංසා ආගරිනා උපනීක්ඛිතො භොන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො පටිච්චංසං අතතනො මඤ්ඤමානො පරිභුඤ්ජි. සො ජාතිනා තං වොදෙසි: ‘අස්සමණො’සි නි’න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසි -පෙ- “කීඤ්චිතො නිං භික්ඛු”ති සකසඤ්ඤි අහං භගවා”ති. “අනාපතති භික්ඛු සකසඤ්ඤිංස්සා”ති. (61)

33. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්මහුලා භික්ඛු වීචරකම්මං කරොන්ති. සඛ්ඛස්ස ඛාදනීයෙ භාජ්‍යමානෙ අඤ්ඤානරස්ස භික්ඛුනො පනොතන අඤ්ඤානරස්ස භික්ඛුනො පටිච්චංසො ආහරිත්වා උපනීක්ඛිතො, භොති. පනතසාමිකො භික්ඛු අතතනො මඤ්ඤමානො පරිභුඤ්ඤී. සො ජාතිත්වා තං වොදෙසී: “අස්සමණෝ‘සි ච”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අභොසී. භගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසී -පෙ- “කීඤ්චිතො චං භික්ඛු?”ති “සකසඤ්ඤී අහං භගවා”ති. “අතාපතභී භික්ඛු සකසඤ්ඤීස්සා”ති. (62)

34. තෙන ඛො පන සමයෙන අම්බවොරකා අම්බං පාතෙත්වා භණ්ණිකං ආදය අගමංසු. සාමිකා තෙ වොරකෙ අනුඛන්ධංසු. වොරකා සාමිකෙ පසයිත්වා භණ්ණිකං පාතෙත්වා පලායිංසු. භික්ඛු පංසුකුලසඤ්ඤීනො පටිඤ්ඤාපෙත්වා පරිභුඤ්ඤීංසු. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසු: “අස්සමණස්ථ භුමො”ති. තෙසං කුක්කුච්චං අභොසී. භගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසු -පෙ- “කීඤ්චිතො භුමො භික්ඛවො?”ති “පංසුකුලසඤ්ඤීනො මයං භගවා”ති. “අතාපතභී භික්ඛවො පංසුකුලසඤ්ඤීස්සා”ති. (63)

35. තෙන ඛො පන සමයෙන ජම්බුවොරකා -පෙ- ලුච්ඡවොරකා -පෙ- පනසවොරකා -පෙ- තාලපක්කවොරකා -පෙ- උච්ඡ්චවොරකා -පෙ- නිම්බිරුසකවොරකා නිම්බිරුසකෙ ඔච්චිත්වා භණ්ණිකං ආදය අගමංසු. සාමිකා තෙ වොරකෙ අනුඛන්ධංසු. වොරකා සාමිකෙ පසයිත්වා භණ්ණිකං පාතෙත්වා පලායිංසු. භික්ඛු පංසුකුලසඤ්ඤීනො පටිඤ්ඤාපෙත්වා පරිභුඤ්ඤීංසු. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසු: “අස්සමණස්ථ භුමො”ති. තෙසං කුක්කුච්චං අභොසී. -පෙ- “අතාපතභී භික්ඛවො පංසුකුලසඤ්ඤීස්සා”ති. (64-69)

36. තෙන ඛො පන සමයෙන අම්බවොරකා අම්බං පාතෙත්වා භණ්ණිකං ආදය අගමංසු. සාමිකා තෙ වොරකෙ අනුඛන්ධංසු. වොරකා සාමිකෙ පසයිත්වා භණ්ණිකං පාතෙත්වා පලායිංසු. භික්ඛු “පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති”ති ථෙය්‍යවිතො පරිභුඤ්ඤීංසු. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසු “අස්සමණස්ථ භුමො”ති. තෙසං කුක්කුච්චං අභොසී -පෙ- “අපතභී භුමො භික්ඛවො අපතො පාරුච්ඡක”න්ති. (70)

37. තෙන ඛො පන සමයෙන ජම්බුවොරකා -පෙ- ලුච්ඡවොරකා -පෙ- පනසවොරකා -පෙ- තාලපක්කවොරකා -පෙ- උච්ඡ්චවොරකා -පෙ- නිම්බිරුසකවොරකා නිම්බිරුසකෙ ඔච්චිත්වා භණ්ණිකං ආදය අගමංසු. සාමිකා තෙ වොරකෙ අනුඛන්ධංසු. වොරකා සාමිකෙ පසයිත්වා භණ්ණිකං පාතෙත්වා පලායිංසු. භික්ඛු “පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති”ති ථෙය්‍යවිතො පරිභුඤ්ඤීංසු. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසු “අස්සමණස්ථ භුමො”ති. තෙසං කුක්කුච්චං අභොසී -පෙ- “අපතභී භුමො භික්ඛවො අපතො පාරුච්ඡක”න්ති. (71-76)

38. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු සඛ්ඛස්ස අම්බං ථෙය්‍යවිතො අච්චරි -පෙ- සඛ්ඛස්ස ජම්බු -පෙ- සඛ්ඛස්ස ලුච්ඡ -පෙ- සඛ්ඛස්ස පනසං -පෙ- සඛ්ඛස්ස තාලපක්කං -පෙ- සඛ්ඛස්ස උච්ඡ්ච -පෙ- සඛ්ඛස්ස නිම්බිරුසකං ථෙය්‍යවිතො අච්චරි. තස්ස කුක්කුච්චං අභොසී -පෙ- “අපතභී චං භික්ඛු අපනො පාරුච්ඡක”න්ති. (77-83)

39. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පුපථාරමං ගනඤ්ඤා ඔචිතං පුපථං පඤ්ඤාමොසංඝානකං ථෙය්‍යවිතොතො අවහරි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනොතො පාරුච්ඡක”න්ති. (84)

40. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පුපථාරමං ගනඤ්ඤා පුපථානි ඔචිතීන්ඤා පඤ්ඤාමොසංඝානකං ථෙය්‍යවිතොතො අවහරි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනොතො පාරුච්ඡක”න්ති (85)

41. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගාමකං ගච්ඡන්තො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “අච්ඡෙදො තුංඤ්ඤාං උපට්ඨාකකුලං චුතොතො වජේරම්”ති. සො ගනඤ්ඤා එකං සාධකං අභරාපෙනො අතතනා පරිභුඤ්ඤා. සො ජාතීන්ඤා නං වොදෙසි: ‘අසංමනො’සි නි’න්ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි. -පෙ- අතාපතති භික්ඛු පාරුච්ඡකස්ස. “න ච භික්ඛවො ‘චුතොතො වජේරම්’ති වතතබ්බො. යො වදෙය්‍ය අපතති දුක්ඛංචස්සා”ති. (86)

42. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගාමකං ගච්ඡති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු නං භික්ඛුං එතදවොච: “අච්ඡෙදො මංඤ්ඤාං උපට්ඨාකකුලං චුතොතො වජේරම්”ති. සො ගනඤ්ඤා යුගසාධකං අභරාපෙනො එකං අතතනා පරිභුඤ්ඤා. එකං තස්ස භික්ඛුතො අද්දසි. සො ජාතීන්ඤා නං වොදෙසි: ‘අසංමනො’සි නි’න්ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි. -පෙ- අතාපතති භික්ඛු පාරුච්ඡකස්ස. “න ච භික්ඛවො ‘චුතොතො වජේරම්’ති වතතබ්බො. යො වදෙය්‍ය අපතති දුක්ඛංචස්සා”ති. (87)

43. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගාමකං ගච්ඡන්තො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “අච්ඡෙදො තුංඤ්ඤාං උපට්ඨාකකුලං චුතොතො වජේරම්”ති. සො ‘පි එවමාහ: “චුතොතො වජේරම්”ති. සො ගනඤ්ඤා අලාභකං සප්පිං, තුලං ගුලං, දෙණං තුංඤ්ඤාං, අභරාපෙනො අතතනා පරිභුඤ්ඤා. සො ජාතීන්ඤා නං වොදෙසි: “අසංමනො’සි නි”න්ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි. -පෙ- අතාපතති භික්ඛු පාරුච්ඡකස්ස. “න ච භික්ඛවො ‘චුතොතො වජේරම්’ති වතතබ්බො. ‘න ච චුතොතො වජේරම්’ති වතතබ්බො. යො වදෙය්‍ය අපතති දුක්ඛංචස්සා”ති. (88)

44. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො මහංඤ්ඤාං මණිං අද්දස අඤ්ඤතරො භික්ඛුතො සද්ධිං අභිභවංගපට්ඨපනොතො හොති. අථ ඛො සො පුරිසො සුඛකථානං පඤ්ඤානො තස්ස භික්ඛුතො අජානනාත්තං චජිකාය මණිං පකඤ්ඤානො, සුඛකථානං අතිකාමිනො අග්ගහෙසි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි -පෙ- “කිංඤ්ඤානො නිං භික්ඛු”ති. “තාහං ගගවා ජාතාම්”ති. අතාපතති භික්ඛු අජානනාත්තොති. (89)

45. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ ජුරිසො මහග්ගං මණිං ආදය අඤ්ඤතරෙන භික්ඛුතො සද්ධිං අධානමග්ගපච්චනො ගොති. අථ බො සො ජුරිසො සුඛකට්ඨානං පසසිනාං ගිලානාලයං කරිනාං අතතනො භණ්ඩිකං තස්ස භික්ඛුතො අදයි. අථ බො සො ජුරිසො සුඛකට්ඨානං අතික්කමිනාං භික්ඛුං එතදවොච: “ආහර මෙ භනෙන භණ්ඩිකං. නානං අකලලුකො”ති. නිස්ස පන නිං ආචුසො එවරුපං අකාසීති. අථ බො සො ජුරිසො තස්ස භික්ඛුතො එතමන්ථං ආරොවෙසී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු අජානනාසො”ති. (90)

46. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු සන්තෙත සද්ධිං අධාන- මග්ගපච්චනො ගොති. අඤ්ඤතරෙ ජුරිසො නං භික්ඛුං ආමිසෙන උපලා- පෙනා සුඛකට්ඨානං පසසිනාං මහග්ගං මණිං තස්ස භික්ඛුතො අදයි. ඉමං භනෙන මණිං සුඛකට්ඨානං අතික්කාමෙහීති. අථ බො සො භික්ඛු තං මණිං සුඛකට්ඨානං අතික්කාමෙසී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපනතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරජික”නති. (91)

47. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු පාසෙ බද්ධං¹ සුකරං කාරුඤ්ඤෙන මුඤ්චී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “නිඤ්චිතො නිං භික්ඛු”ති “කාරුඤ්ඤධිපපායො අහං භගවා”ති. “අනාපනති භික්ඛු කාරුඤ්ඤධිපපායසො”ති. (92)

48. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු පාසෙ බද්ධං සුකරං “පුරෙ සාමිකා පස්සනති”ති ථෙය්‍යවිතො මුඤ්චී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපනතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරජික”නති. (93)

49. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු පාසෙ බද්ධං මිගං කාරුඤ්ඤෙන මුඤ්චී -පෙ- පාසෙ බද්ධං මිගං ‘පුරෙ සාමිකා පස්සනති’ති ථෙය්‍යවිතො මුඤ්චී-පෙ- කුමිතෙ බද්ධො මචෙජ් කාරුඤ්ඤෙන මුඤ්චී. -පෙ- කුමිතෙ බද්ධො මචෙජ් ‘පුරෙ සාමිකා පස්සනති’ති. ථෙය්‍යවිතො මුඤ්චී, තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- “ආපනතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරජික”නති. (94-97)

50. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු යානෙ භණ්ඩං පසසිනාං “ඉකො භණ්ඨනො පාරජිකො භවිසොමි”ති අතික්කමිනාං පච්චෙට්ඨානා අග්ගහෙසී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපනතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරජික”නති. (98)

51. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු කුලලෙන උක්ඛිතං මංසපෙසිං “සාමිකානං දස්සාමි”ති අග්ගහෙසී. සාමිකා නං භික්ඛුං වොදෙසුං: “අස්සමණො‘සි නි”නති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු අථෙය්‍යවිතසො”ති. (99)

52. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු කුලලෙන උක්ඛිතං මංසපෙසිං “පුරෙ සාමිකා පස්සනති”ති ථෙය්‍යවිතො අග්ගහෙසී. සාමිකා නං භික්ඛුං වොදෙසුං: “අස්සමණො‘සි නි”නති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපනතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරජික”නති. (100)

1. ම.ක. මජ්ඣ.

53. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා උඵම්පං ඛන්තින්වා අචිරඛිතියා නදියා මසාදෙනති.¹ “ඛන්තිනෙ ජිනෙන කට්ඨානී විපපකිණණානී අගමංසු. භික්ඛු පංසුකුලසඤ්ඤිනො උත්තාරෙසුං. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අස්සමණෝඤ්ඤි තුමොති” තෙසං කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛවෙ පංසුකුල-සඤ්ඤියා”ති. (101)

54. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා උඵම්පං ඛන්තින්වා අචිරවතියා නදියා මසාදෙනති. ඛන්තිනෙ ජිනෙන කට්ඨානී විපපකිණණානී අගමංසු. භික්ඛු “පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති”ති ථෙය්‍යවිතතා උත්තාරෙසුං. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අස්සමණෝඤ්ඤි තුමොති” තෙසං කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතතිං තුමො භික්ඛවෙ අපන්තා පාරාජික”න්ති. (102)

55. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො ගොපාලකො රුකෙඛි සාටකං ආලග්ගෙත්වා උච්චාරං අගමාසි. අඤ්ඤතරො භික්ඛු පංසුකුලසඤ්ඤි අග්ගහෙසි. අඵ ඛො සො ගොපාලකො තං භික්ඛුං වොදෙසි: “අස්සමණෝඤ්ඤි තුමොති”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පංසුකුල-සඤ්ඤියා”ති. (103)

56. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො නදිං තරන්තස්ස රජකානං හත්ථතො මුත්තං සාටකං පාදෙ ලග්ගං හොති. සො භික්ඛු සාමිකානං දස්සාමිති අග්ගහෙසි. සාමිකා තං භික්ඛුං වොදෙසුං: “අස්සමණෝඤ්ඤි තුමොති”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු අථෙය්‍යවිතතස්සා”ති. (104)

57. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො නදිං තරන්තස්ස රජකානං හත්ථතො මුත්තං සාටකං පාදෙ ලග්ගං හොති. සො භික්ඛු “පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති”ති ථෙය්‍යවිතතො අග්ගහෙසි. සාමිකා තං භික්ඛුං වොදෙසුං: “අස්සමණෝඤ්ඤි තුමොති”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතතිං තුමො භික්ඛු අපන්තා පාරාජික”න්ති. (105)

58. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සප්පිකුමතිං පස්සින්වා ථොඝං ථොකං³ පරිභුඤ්ඤි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, අපතති දුක්ඛකට්ඨස්සා”ති. (106)

59. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බුද්ධා භික්ඛු සංවිද්ඪන්තින්වා අගමංසු: “හණං අවහරියමා”ති. එකො හණං අවහරි. තෙ එවමාහංසු: “න මයං පාරාජිකා. යො අවහරො සො පාරාජිකො”ති. හගචතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- “අපතතිං තුමො භික්ඛවෙ අපන්තා පාරාජික”න්ති. (107)

60. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බුද්ධා භික්ඛු සංවිද්ඪන්තින්වා හණං අවහරින්වා භාජෙසුං. තෙහි භාජියමානෙ එකමෙකස්ස පච්චිංසො න පඤ්චමාසකො පුරි. තෙ එවමාහංසු. “න මයං පාරාජිකා”ති. හගචතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “අපතතිං තුමො භික්ඛවෙ අපන්තා පාරාජික”න්ති. (108)

1. මසාදෙනති, මජ්ඣ. න්‍ය. 2. අස්සමණෝඤ්ඤි, මජ්ඣ. න්‍ය. 3. ථොඝථොකං. මජ්ඣ.

61. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සාවච්චියං දුබ්භිකෙබ්බ ආපණ්ණිකස්ස භණ්ණුලුච්චිං -පෙ- ථෙය්‍යච්චෙනො අවභරි. තස්ස කුක්ඛකුච්චං අභොසි. -පෙ- “ආපතති. චං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (109)

62. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සාවච්චියං දුබ්භිකෙබ්බ ආපණ්ණිකස්ස ඉග්ගච්චිං -පෙ- මාසච්චිං -පෙ- තීලච්චිං. ථෙය්‍යච්චෙනො අවභරි. තස්ස කුක්ඛකුච්චං අභොසි -පෙ- ආපතති. චං භික්ඛු ආපනො පාරුඡකන්ති. (110-112)

63. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවච්චියා අක්ඛවතෙ චොරකා ගාච්චිං භනාච්චා මංසං බාදිච්චා සෙසකං පටිසාමෙච්චා අගමංසු. භික්ඛු පංසුකුල-සඤ්ඤිතො පටිග්ගාභාපෙච්චා¹ පරිභුඤ්ඤිංසු. චොරකා තෙ භික්ඛු චොදෙසුං: “අස්සමණ්ණථ තුච්චො”ති. තෙසං කුක්ඛකුච්චං අභොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ පංසුකුලසඤ්ඤස්සා”ති. (113)

64. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවච්චියා අක්ඛවතෙ චොරකා සුකරං භනාච්චා මංසං බාදිච්චා සෙසකං පටිසාමෙච්චා අගමංසු. භික්ඛු පංසුකුල-සඤ්ඤිතො පටිග්ගාභාපෙච්චා පරිභුඤ්ඤිංසු. චොරකා තෙ භික්ඛු චොදෙසුං: “අස්සමණ්ණථ තුච්චො”ති. තෙසං කුක්ඛකුච්චං අභොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ පංසුකුලසඤ්ඤස්සා”ති. (114)

65. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තිණ්ණෙබ්බතං ගනාච්චා උුතං² තිණං පඤ්චමාසග්ගනකං ථෙය්‍යච්චෙනො අවභරි. තස්ස කුක්ඛකුච්චං අභොසි. -පෙ- “ආපතති. චං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (115)

66. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තිණ්ණෙබ්බතං ගනාච්චා තිණං ලාඛිච්චා³ පඤ්චමාසග්ගනකං ථෙය්‍යච්චෙනො අවභරි. තස්ස කුක්ඛකුච්චං අභොසි. -පෙ- “ආපතති. චං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (116)

67. තෙන ඛො පන සමයෙන ආගනාතුකා භික්ඛු සඛ්ඤස්ස අමඛං භාරා-පෙච්චා පරිභුඤ්ඤිංසු. ආවාසිකා භික්ඛු තෙ භික්ඛු චොදෙසුං: “අස්සමණ්ණථ තුච්චො”ති. තෙසං කුක්ඛකුච්චං අභොසි. භගවතො එතමිඤ්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “කිඤ්චිතතා තුච්චො භික්ඛවෙ?”ති “පරිභොගඤ්ථා. ¹මයං භගවා”ති. “අතාපතති භික්ඛවෙ පරිභොගඤ්ථායා”ති. (117)

68. තෙන ඛො පන සමයෙන ආගනාතුකා භික්ඛු සඛ්ඤස්ස ජලිංචං -පෙ- සඛ්ඤස්ස ලුච්චං -පෙ- සඛ්ඤස්ස පනං -පෙ- සඛ්ඤස්ස තාලපකකං -පෙ- සඛ්ඤස්ස උච්ච්චං -පෙ- සඛ්ඤස්ස තිමිරුපකං භාරාපෙච්චා පරිභුඤ්ඤිංසු. ආවාසිකා භික්ඛු තෙ භික්ඛු චොදෙසුං: “අස්සමණ්ණථ තුච්චො”ති. තෙසං කුක්ඛකුච්චං අභොසි. -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ පරිභොගඤ්ථායා”ති. (118-123)

69. තෙන ඛො පන සමයෙන අමඛපාලකා භික්ඛුතං අමඛඵලං දෙනති. භික්ඛු ‘ගොපෙඤ්ඤං ඉමෙ ඉස්සරු, තසිමෙ දචු’න්ති කුක්ඛකුච්චායනතා ත පතිගණ්හන්ති. භගවතො එතමිඤ්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ ගොපකස්ස දතෙ”ති. (124)

1. පටිග්ගාභාපෙච්චා, 2. උුතං, මජ්ඣ. 3. ලාඛිච්චා, සී.ඉ. 4. පරිභොගඤ්ථාය, මජ්ඣ., 88.

70. තෙන බො පන සමයෙන ජම්බුපාලකා -පෙ- ලුච්චපාලකා -පෙ- පනසපාලකා -පෙ- තාලපක්කපාලකා -පෙ- උච්ච්චපාලකා -පෙ- නිම්බ- රුසකපාලකා භික්ඛුනං තිම්බරුසකෙ දෙනති. භික්ඛු “ගොපෙහුං ඉමෙ ඉස්සරු, නයිමෙ දඟු”නති කුක්කුච්චායනතා; න පතිගණ්හනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ ගොපකස්ස දතෙ”ති. (125-130)

71. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා දුරං තාවකාලිකං හරිනා; අතතතො විහාරස්ස කුඛං උපන්චෙහෙසි. භික්ඛු තං භික්ඛුං වොදෙසුං: “අස්සමණො‘සි ඩු”නති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. භගවතො එකමන්ථං ආරොවෙසි -පෙ- ‘කිඤ්ඤීතෙතා; ඩුං භික්ඛු’ති. ‘තාවකාලිකො අහං භගවා’ති, ... “අතාපතති භික්ඛු තාවකාලිකෙ”ති. (131)

72. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා උදකං ථෙය්‍යවිතෙතා; අවහරි. -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා මතතිකං ථෙය්‍යවිතෙතා; අවහරි. -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා පුඤ්ඤතිතං තිණං ථෙය්‍යවිතෙතා; අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො; පාරාජික”නති. (132-134)

73. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා පුඤ්ඤතිතං තිණං ථෙය්‍යවිතෙතා; ක්ඛාපෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති දුක්ඛකටස්සා”ති. (135)

74. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා මඤ්චං ථෙය්‍යවිතෙතා; අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතතිං ඩුං භික්ඛු ආපනො; පාරාජික”නති. (136)

75. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා පීඨං -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා භිසිං -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා භිමොගනං -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා කවාටං -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා අලොකසුනීං -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා ගොපානසිං ථෙය්‍යවිතෙතා; අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතතිං ඩුං භික්ඛු ආපනො; පාරාජික”නති. (137-142)

76. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස උපාසකස්ස විහාර- පරිභොගං සෙනාසනං අඤ්ඤත්‍ර පරිභුඤ්ඤති. අථ බො සො උපාසකො උජ්ඣායති ඛියති විපාවෙති: “කථං හි තාම හදනතා අඤ්ඤත්‍ර පරිභොගං අඤ්ඤත්‍ර පරිභුඤ්ඤති”ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං -පෙ- “ත භික්ඛවෙ අඤ්ඤත්‍ර පරිභොගො අඤ්ඤත්‍ර පරිභුඤ්ඤතිබ්බො, යො පරිභුඤ්ඤත්‍ර ආපතති දුක්ඛකටස්සා”ති. (143)

77. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු උපොසථග්ගමපි සනතිසජ්ජමපි හරිතුං කුක්කුච්චායනතා ඡමායං නිසිදනති. ගතතා;ති‘පි විවරානි‘පි පංසුක්කිතානි භොනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං -පෙ- “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ තාවකාලිකං හරිතු”නති. (144)

78. තෙන බො පන සමයෙන වමසායං ජුලලනඤ්ඤාය භික්ඛුනීයා අනෙතවාසිකා¹ භික්ඛුනී ජුලලනඤ්ඤාය භික්ඛුනීයා උපට්ඨාකකුලං ගනත්වා “අය්‍යා ඉච්ඡති තෙකවුලයාගුං පාතු”න්ති පවාපෙනා හරිත්වා අත්තනා පරිභුඤ්ඤී. සා ජානිත්වා තං වොදෙසි: “අස්සමණී‘සි ඤ”න්ති. තස්සා කුකකුච්චං අහොසි. අථ බො සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීනං එතමන්ථං ආරොවෙසි. භික්ඛුනීයො භික්ඛුනං එතමන්ථං ආරොවෙසුං. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අතාපතති භික්ඛවෙ පාරාජිකස්ස, ආපතති සමපජාතමුසාවාදෙ පාවිතතීයස්සා”ති. (145)

79. තෙන බො පන සමයෙන රාජගහෙ ජුලලනඤ්ඤාය භික්ඛුනීයා අනෙතවාසිකා භික්ඛුනී ජුලලනඤ්ඤාය භික්ඛුනීයා උපට්ඨාකකුලං ගනත්වා “අය්‍යා ඉච්ඡති මධුගොලකං බාදිතු”න්ති පවාපෙනා හරිත්වා අත්තනා පරිභුඤ්ඤී. සා ජානිත්වා තං වොදෙසි: “අස්සමණී‘සි ඤ”න්ති. තස්සා කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ පාරාජිකස්ස, ආපතති සමපජාතමුසාවාදෙ පාවිතතී-යස්සා”ති. (146)

80. තෙන බො පන සමයෙන වෙසාලීයං ආයස්චතො අජ්ජකස්ස උපට්ඨාකස්ස ගහපතීනො ඤේ දුරකා හොන්ති පුත්තො ව භාගිතෙය්‍යො ව. අථ බො සො ගහපති ආයස්චන්තං අජ්ජකං එතදවොච: “ඉමං භනෙත ඔකාසං යො ඉමෙසං දච්ඡන්තං දුරකානං සඤ්ඤො හොති පසනෙතා තස්ස ආචිකෙඛය්‍යාසිති.² තෙන බො පන සමයෙන තස්ස ගහපතීනො භාගිතෙය්‍යො සඤ්ඤො හොති පසනෙතා. අථ බො ආයස්චා අජ්ජකො තං ඔකාසං තස්ස දුරකස්ස ආචිකති. සො තෙන සාපතෙය්‍යෙන කුටුච්චිඤ්ඤි සණ්ඨපෙසි, දුතඤ්ඤි පට්ඨපෙසි. අථ බො තස්ස ගහපතීනො පුත්තො ආයස්චන්තං ආනන්දං එතදවොච: “කො භු බො භනෙත ආනන්ද පිතුතො දයඤ්ජා පුත්තො චා භාගිතෙය්‍යො වා”ති. “පුත්තො බො ආට්ඨසො පිතුතො දයඤ්ජා”ති. අයං “අය්‍යො අජ්ජකො අමහාකං සාපතෙය්‍යං අමහාකං මෙච්චකස්ස ආචිකති”ති. “අස්සමණො ආට්ඨසො ආයස්චා අජ්ජකො”ති. අථ බො අජ්ජකො ආයස්චන්තං ආනන්දං එතදවොච: “දෙභි මෙ ආට්ඨසො ආනන්ද විනිවර්චය”න්ති. තෙන බො පන සමයෙන අයස්චා උපාලී ආයස්චතො අජ්ජකස්ස පකෙඛා හොති. අථ බො ආයස්චා උපාලී ආයස්චන්තං ආනන්දං එතදවොච: “යො භු බො ආට්ඨසො ආනන්ද සාමිකෙත ‘ඉමං ඔකාසං ඉන්ද්‍රිකාමස්ස ආචිකති’ති³ චුත්තො තස්ස ආචිකති” තිං සො ආපජ්ජති”ති. “ත භනෙත කිඤ්ඤි ආපජ්ජති, අනන්දසො දුකකට්ඨන්තමපී”ති. “අයං ආට්ඨසො ආයස්චා අජ්ජකො සාමිකෙත ‘ඉමං ඔකාසං ඉන්ද්‍රිකාමස්ස ආචිකති’ති චුත්තො තස්ස ආචිකති.⁴ අතාපතති ආට්ඨසො ආයස්චතො අජ්ජකස්සා”ති. (147)

1. අනෙතවාසිනී. මජ්ඣ. 2. ආචිකෙඛය්‍යාසි. සොකුලමකාසිති ඝ. 3. ආචිකාභිති ඝ. 4. ආචිකභි, සිඉ.

81. තෙන ඛො පත සමයෙන ඛො ආයස්සවතො පිලිඤ්චවජ්ජං උපට්ඨාකකුලං වොරෙහි උපඤ්ඤං භොති. දො ව දුරකං නීතං භොතති. අථ ඛො ආයස්සා පිලිඤ්චවචෙජා තෙ දුරකෙ ඉද්ධියා ආතෙතො පාසාදෙ ධුපෙසි. මනුස්සා තෙ දුරකෙ පසසිතො “අයාස්සායං පිලිඤ්චවජ්ජං ඉද්ධිනුභාවො”ති ආයස්සවතො පිලිඤ්චවචෙජ අභිපපසීදිංසු. භික්ඛු උජ්ඣායතති ඛොතති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයස්සා පිලිඤ්චවචෙජා වොරෙහි නීතෙ දුරකෙ ආතෙතො”ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ ඉද්ධිමතො¹ ඉද්ධිවිසයෙති. (146)

82. තෙන ඛො පත සමයෙන දො භික්ඛු සභායකා භොතති සංක්ඛුකො ව කපිලො ව. එකො ගාමකෙ විහරති එකො ජනාභොමිසං. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුතො ගාමකා කොසමිං ගච්ඡන්තස්ස අන්තරා මග්ගෙ නදිං තරන්තස්ස සුකරිකාතං හන්තො මුතතා මෙදච්චි පාදෙ උග්ගා භොති. සො භික්ඛු “සාමිකාතං දස්සාමී”ති අග්ගභෙසි. සාමිකා තං භික්ඛුං වොදෙසුං: “අස්සමණෝ‘සි ත්ව”තති. තං උතතිණණං අඤ්ඤාතරා² ගොපාලිකා පසසිතො එතදවොච: “එහි භනෙත මෙථුතං ධම්මං පතීසෙවා”ති. සො ‘පකතියාපභං අස්සමණෝ‘ති³ තස්සා මෙථුතං ධම්මං පතීසෙවිතො කොසමිං ගන්තො භික්ඛුතං එතමන්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. ... අතාපතති භික්ඛවෙ අදින්නාදුතෙ පාරුජකස්ස, අපතති මෙථුතධම්මසමායොගෙ පාරුජකස්සා”ති. (149)

83. තෙන ඛො පත සමයෙන සාමලායං ආයස්සවතො දලුභිකස්ස සද්ධි- විහාරිකො භික්ඛු අතභීරතියා පිඪිතො ආපණීකස්ස වෙසිතං අවහරිතො ආයස්සවතො දලුභිකං එතදවොච: “අස්සමණෝ අභං භනෙත විබ්බමස්සාමී”ති. “කිං තයා ආටුසො කත”තති? සො තමන්ථං ආරොචෙසි. ආහරාපෙතො අග්ගාපෙසි. තං අග්ගාපෙතො ත පඤ්චමාසකො අග්ගි⁴ ... “අතාපතති ආටුසො පාරුජකස්සා”ති ධම්මකථං අකාසි. සො භික්ඛු අභීරමීති.⁵ (150)

දුතියපාරුජකං සමත්තං.

1 ඉද්ධිමතතස්ස. මජ්. 2. ඉද්ධිමස්ස. 2. ආයං. මජ්. 3. අස්සමණෝසමිති මිඬු. 4. අග්ගාපෙතො හ පඤ්චමාසකෙ අග්ගපෙති. මජ්. 5. අභීරමීති. ම.ජ. ස.

කතියපාරාජිකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පත සමයෙන භගවා භික්ඛුතං අනෙකපරියා-
යෙන අසුභකථං කථෙති, අසුභාය වණණං භාසති, අසුභභාවනාය වණණං
භාසති, ආදියස් ආදියස් අසුභසමාපතතියා වණණං භාසති.

2. අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනොති: “ඉච්ඡාමහං භික්ඛවෙ අඤ්චමාසං
පතිසලලීඨිතුං, නචභි කෙනච උපසඬකමිතබ්බො අඤ්ඤත්ථ ඵකෙන පිණ්ඩපාත
නීභාරකෙනා”ති. “ඵචං භනොත”ති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පටිසුඤ්චා¹
තාසුඤ්ච කොචී භගවනතං උපසඬකමෙති අඤ්ඤත්ථ ඵකෙන පිණ්ඩපාතනී-
භාරකෙන.

3. භික්ඛු “භගවා ඛො අනෙකපරියායෙන අසුභකථං කථෙති, අසුභාය
වණණං භාසති, අසුභභාවනාය වණණං භාසති, ආදියස් ආදියස් අසුභසමා-
පතතියා වණණං භාසති”ති තෙ අනෙකාකාරවොකාරං අසුභභාවනාත්‍රයොග-
මනුසුත්තා විහරන්ති.

4. තෙ සකෙන කායෙන අට්ටියන්ති හරායන්ති ජිගුව්ඡන්ති. සෙය්‍යථාපි
තාම ඉඤ්චී වා පුරිසො වා දහරෙ. යුවා මණ්ඩකකජාතිකො සීසං තභාතො
අභිකුණ්ඨපෙන වා කුකකුරකුණ්ඨපෙන වා මනුසුකුණ්ඨපෙන වා කණේඨ
ආසතෙනත අට්ටියෙය්‍ය හරායෙය්‍ය ජිගුව්ඡෙය්‍ය. ඵචමෙච තෙ භික්ඛු සකෙන
කායෙන අට්ටියන්තා හරායන්තා ජිගුව්ඡන්තා අතතාපි අතතාතං ජිවිතා
වොරෙපෙනති, අඤ්ඤමඤ්ඤමපි ජිවිතා වොරෙපෙනති. මිගලණ්ඩිකමපි
සමණකුත්තකං උපසඬකමිතා ඵචං වදෙනති:- “සාධු තො ආටුසො ජිවිතා
වොරෙපෙති, ඉදං තෙ පතනච්චරං භවිස්සති”ති.

5. අථ ඛො මිගලණ්ඩිකො සමණකුත්තකො පතනච්චරෙහි භවො
සමබ්‍රලො භික්ඛු ජිවිතා වොරෙපෙනා ලොභිතකං අසිං ආදාය යෙන
වශකුමුදු තදී, තෙනුපසඬකමී. අථ ඛො මිගලණ්ඩිකස්ස සමණකුත්තකස්ස
ලොභිතකං අසිං² ඛොචනතස්ස අනුදෙච කුකකුච්චං අනු විපපට්ඨසාරො:
“අලාභා වත මෙ, න වත මෙ ලාභා. දුලලඤ්චං වත මෙ, න වත මෙ සුලඤ්චං,
බහුං වත මයා අපුඤ්ඤං පසුතං යො‘භං භික්ඛු සීලවනො කලාණ්ඩලෙච
ජිවිතා වොරොපෙසි”න්ති.

6. අථ ඛො අඤ්ඤතරු මාරකාසිකා දෙවතා අභිජ්ජමානෙ උදකෙ
ආගන්තා මිගලණ්ඩිකං සමණකුත්තකං ඵතදවොච: “සාධු සාධු සපුරිස,
ලාභා තෙ සපුරිස, සුලඤ්චං තෙ සපුරිස, බහුං තයා සපුරිස, පුඤ්ඤං
පසුතං, යං ඤං අභිණ්ණං තාරෙසී”ති.

1 පටිසුඤ්චා මජ්ඣ. 2. තං අසිං. 3 ජජ්ඣ.

7. අඵ බො මිගලණ්ඨිකො සමණකුත්තකො: “ලාභා කිර මෙ, සුලඤ්චං කිර මෙ, බුඤ්චං කිර මයා පුඤ්ඤං පසුතං, අතිණේණ කිරුහං තාරෙමී”ති තිණහං අසිං ආදය විහාරෙන විහාරං පරිවෙණෙන පරිවෙණං උපසඛකමිත්වා එවං වදෙනි: “කො අතිණේණා කං තාරෙමී”ති. තඤ්ච යෙ තෙ භික්ඛු අභිතරුගා තෙසං තසමිං සමයෙ හොතියෙව භයං. හොති ජලේතිතතතං. හොති ලොමහංසො. යෙ පන තෙ භික්ඛු චිතරුගා තෙසං තසමිං සමයෙ න හොති භයං. න හොති ජලේතිතතතං. න හොති ලොමහංසො.

8. අඵ බො මිගලණ්ඨිකො සමණකුත්තකො එකමපි භික්ඛුං එකාභෙන ජීවිතා වොරොපෙසි, ඤෝපි භික්ඛු එකාභෙන ජීවිතා වොරොපෙසි, තයෝපි භික්ඛු එකාභෙන ජීවිතා වොරොපෙසි, වත්තාරොපි භික්ඛු එකාභෙන ජීවිතා වොරොපෙසි, පඤ්චෝපි භික්ඛු එකාභෙන ජීවිතා වොරොපෙසි, දසෝපි භික්ඛු එකාභෙන ජීවිතා වොරොපෙසි, විසමපි භික්ඛු එකාභෙන ජීවිතා වොරොපෙසි, හිංසමපි භික්ඛු එකාභෙන ජීවිතා වොරොපෙසි, වත්තාරීසමපි භික්ඛු එකාභෙන ජීවිතා වොරොපෙසි, පඤ්ඤසමපි භික්ඛු එකාභෙන ජීවිතා වොරොපෙසි, සට්ඨමපි භික්ඛු එකාභෙන ජීවිතා වොරොපෙසි.

9. අඵ බො භගවා තස්ස අඤ්චාසස්ස අච්චයෙන පටිසල්ලාතා ටුට්ඨිතො ආයසමන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි: “කිං භු බො ආනන්ද තභු-භුතො විය භික්ඛුසඛෙසා”ති.

10. “තථාහි පන භනෙත, භගවා භික්ඛුතං අනෙකපරියායෙන අසුභ-කථං කථෙති, අසුභාය වණණං භාසති, අසුභභාවනාය වණණං භාසති, ආදිස්ස ආදිස්ස අසුභසමාපනතියා වණණං භාසති. තෙ ච භනෙත භික්ඛු භගවා බො අනෙකපරියායෙන අසුභකථං කථෙති, අසුභාය වණණං භාසති, අසුභ-භාවනාය වණණං භාසති, ආදිස්ස ආදිස්ස අසුභසමාපනතියා වණණං භාසති”ති තෙ අනෙකාකාරවොකාරං අසුභභාවනාභුයොගමනුසුත්තා විහරන්ති. තෙ සකෙත කායෙන අට්ඨිතන්ති හරායන්ති ජිගුච්චන්ති. සෙය්‍යථාපි නාම ඉත්ථි වා පුරිසො වා දහරො යුවා මණ්ඩිතකජාතිකො සීසං නභාතො අහි කුණපෙන වා කුකකුරකුණපෙන වා මනුසුකුණපෙන වා කණේඤ ආසභෙතන අට්ඨිතෙය්‍ය හරායෙය්‍ය ජිගුච්චෙය්‍ය, එවමෙව තෙ භික්ඛු සකෙත කායෙන අට්ඨිතන්තා හරායන්තා ජිගුච්චන්තා අත්තනාපි අත්තනාං ජීවිතා වොරො-පෙනන්ති, අඤ්ඤලෙඤ්ඤමපි ජීවිතා වොරොපෙනන්ති. මිගලණ්ඨිකමපි සමණ-කුත්තකං උපසඛකමිත්වා එවං වදෙනන්ති: “සාඤ්ච තො ආටුසො ජීවිතා වොරො-පෙසි. ඉදං තෙ පත්තචිවරං භවිසස්ති”ති. අඵ බො භනෙත මිගලණ්ඨිකො සමණකුත්තකො පත්තචිවරෙහි භටො එකමපි භික්ඛුං එකාභෙන ජීවිතා වොරොපෙසි -පෙ- සට්ඨමපි භික්ඛු එකාභෙන ජීවිතා වොරොපෙසි. “සාඤ්ච භනෙත භගවා අඤ්ඤං පරියායං ආචිකඛනු, යථායං භික්ඛුසඛෙසා අඤ්ඤයං සණ්ඨභෙය්‍යා”ති.

11. “තෙනභාතන්ද යාවතිකා භික්ඛු වෙසාලිං උපනිසායාය විහරන්ති, තෙ සබ්බෙ උපට්ඨාතසාලායං සන්තිපානෙහි”ති. “එවං භනෙත”ති බො ආයසමා ආනන්දෙ භගවතො පටිසස්සුත්වා යාවතිකා භික්ඛු වෙසාලිං උපනිසායාය විහරන්ති තෙ සබ්බෙ උපට්ඨාතසාලායං සන්තිපානෙත්වා යෙන භගවා තෙත්‍රපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං එතදවොච: “සන්තිපතිතො භනෙත භික්ඛුසඛෙසා, යස්සදති භනෙත භගවා කාලං මඤ්ඤති”ති.

12. අඵ ඛො භගවා යෙන උපට්ඨානසාලා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛික-
 මිත්වා පඤ්ඤාතෙන ආසතෙ තිසිදි. තීඝජ්ජ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතඝි:
 අයමපි ඛො භික්ඛවෙ ආනාපානසතිසමාධි භාවිතො ඛුජුලීකතො සනෙතා
 වෙච පඤ්ඤො ච ආසෙචනකො ච සුඛො ච විහාරො උපපනනුපපනෙත පාපකෙ
 අකුසලෙ ධම්මෙ ණතසො අනතරධාපෙති චූපසමෙති. සෙසාපි භික්ඛවෙ
 ගිම්හාතං පච්ඡිමෙ මාසෙ උභයතං රජොජලං, තමෙතං මහා අකාලමෙඝො
 ණතසො අනතරධාපෙති චූපසමෙති, එවමෙච ඛො භික්ඛවෙ ආනාපානසති-
 සමාධි භාවිතො ඛුජුලීකතො සනෙතා වෙච පඤ්ඤො ච ආසෙචනකො ච සුඛො
 ච විහාරො උපපනනුපපනෙත පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ ණතසො අනතරධා-
 පෙති චූපසමෙති.

13. කථං භාවිතො ච භික්ඛවෙ ආනාපානසතිසමාධි කථං ඛුජුලීකතො
 සනෙතා වෙච පඤ්ඤො ච අසෙචනකො ච සුඛො ච විහාරො උපපනනුපපනෙත
 පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ ණතසො අනතරධාපෙති චූපසමෙති?

14. “ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරඤ්ඤාතො වා රුක්ඛමුලගතො වා
 සුඤ්ඤාගාරගතො වා තිසිදති පලලඛිතං ආභුජ්ජා උජ්ජං කායං පඤ්ඤාය
 පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. සො සතොච අසසති, සතො පසසති:-

දීඝං වා අසසනෙතා දීඝං අසසසාමිති පජානාති, දීඝං වා පසසනෙතා
 දීඝං පසසසාමිති පජානාති, රසං වා අසසනෙතා රසං අසසසාමිති පජානාති,
 රසං වා පසසනෙතා රසං පසසසාමිති පජානාති, සබ්බකායපට්ඨංවෙදී
 අසසසිසාමිති සික්ඛති, සබ්බකායපට්ඨංවෙදී පසසසිසාමිති සික්ඛති,
 පසසමායං කායසංඛාරං අසසසිසාමිති සික්ඛති, පසසමායං කායසංඛාරං
 පසසසිසාමිති සික්ඛති. පිතිපට්ඨංවෙදී අසසසිසාමිති සික්ඛති, පිති පට්ඨංවෙදී
 පසසසිසාමිති සික්ඛති, සුඛපට්ඨංවෙදී අසසසිසාමිති සික්ඛති, සුඛපට්ඨංවෙදී
 පසසසිසාමිති සික්ඛති, විතතසංඛාරපට්ඨංවෙදී අසසසිසාමිති සික්ඛති.
 විතතසංඛාරපට්ඨංවෙදී පසසසිසාමිති සික්ඛති, පසසමායං විතතසංඛාරං
 අසසසිසාමිති සික්ඛති, පසසමායං විතතසංඛාරං පසසසිසාමිති සික්ඛති,
 විතතපට්ඨංවෙදී අසසසිසාමිති සික්ඛති, විතතපට්ඨංවෙදී පසසසිසාමිති
 සික්ඛති, අභිප්පමොදයං විතතං -පෙ- සමාදහං විතතං -පෙ- විමොචයං
 විතතං -පෙ-. අභිච්චානුපයසී -පෙ- විරාගානුපයසී -පෙ- නිරොධානුපයසී
 -පෙ- පටිනිසංයානුපයසී අසසසිසාමිති සික්ඛති, පටිනිසංයානුපයසී
 පසසසිසාමිති සික්ඛති. එවං භාවිතො ඛො භික්ඛවෙ ආනාපානසතිසමාධි
 එවං ඛුජුලීකතො සනෙතා වෙච පඤ්ඤො ච අසෙචනකො ච සුඛො ච
 විහාරො උපපනනුපපනෙත පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ ණතසො අනතරධාපෙති
 චූපසමෙති”ති.

15. අඵ බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණේ භික්ඛුසඛසං සනතිපාතාපෙඤා භික්ඛු පටිපුච්ඡි: “සචං කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු අතතතාපි අතතාතං ජීවිතා වොරොපෙනති. අඤ්ඤමඤ්ඤමපි ජීවිතා වොරොපෙනති. මහලණ්ඨිකමපි සමණකුතතකං උපසඛකමිඤා එවං වදෙනති:¹ සාඤ්ඤා නො ආට්ඨසො ජීවිතා වොරොපෙති, ඉදං තෙ පතනච්චරං භවිස්සති”ති. “සචං භගවා.” “විහරති චුඤ්ඤා භගවා, අතනුච්ඡවිතං භික්ඛවෙ තෙසං භික්ඛුතං අතනුඤාමිකං අපපතිරූපං අඤ්ඤමණකං අකපටියං අකරණීයං. කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු අතතතාපි අතතාතං ජීවිතා වොරොපෙස්සනති, අඤ්ඤමඤ්ඤමපි ජීවිතා වොරොපෙස්සනති, මහලණ්ඨිකමපි සමණකුතතකං උපසඛකමිඤා එවං වකනනති: “සාඤ්ඤා නො ආට්ඨසො ජීවිතා වොරොපෙති, ඉදං තෙ පතනච්චරං භවිස්සති”ති. තෙනං භික්ඛවෙ අපපසනතාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකංඛාපදං උද්දිසෙය්‍යථ:-

“යො පන භික්ඛු සඤ්චච මනුස්සවිගගහං ජීවිතා වොරොපෙය්‍ය, සඤ්චාරකං වාස්ස පටිපෙයෙය්‍ය, අයමපි පාරජිකො හොති අසංචාසො”ති.

එවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුතං සිකංඛාපදං පඤ්ඤතං හොති.

[මූලපඤ්ඤාතනි.]

1. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො උපාසකො ගිලානො හොති. තස්ස පජාපති අභිරූපා හොති දස්සනීයා පාසාදිකා. ජබ්බග්ගිඤා භික්ඛු තස්සා ඉඤ්ඤා පටිබඤ්චිතතා හොනති. අඵ බො ජබ්බග්ගිඤාතං භික්ඛුතං එතදහොසි: “සචෙ බො සො ආට්ඨසො උපාසකො ජීවිස්සති ත මයං තං ඉඤ්ඤං ලභිස්සාම. ගජ්ඣ මයං ආට්ඨසො තස්ස උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණෙණමි”ති.

2. අඵ බො ජබ්බග්ගිඤා භික්ඛු යෙන සො උපාසකො තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිඤා තං උපාසකං එතදවොට්ඨං: “ඤං බො‘සි උපාසක, කතකලාසණො කතකුසලො කතභීරූතතානො අකතපාපො අකතච්චද්දෙ අකතකිබ්බිසො. කතං මයා කලාසණං, අකතං මයා පාපං. කිං භුග්ගිමිතා පාපකෙන දුජ්චිතෙන, මතං මෙ ජීවිතා සෙය්‍යො. ඉතො ඤං කාලකතො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං² උපපජ්ජිස්සාමි. තඤ්ච දිබ්බෙති පඤ්චති කාමගුණෙති සමපටිතො සමඛිනීභුතො පරිචාරෙස්සාමි”ති.

3. අඵ බො සො උපාසකො “සචං බො අග්ග ආගංසු. අගං හි කතකලාසණො කතකුසලො කතභීරූතතානො, අකතපාපො අකතච්චද්දෙ අකතකිබ්බිසො. කතං මයා කලාසණං, අකතං මයා පාපං. කිං මග්ගිමිතා පාපකෙන දුජ්චිතෙන, මතං මෙ ජීවිතා සෙය්‍යො. ඉතො අගං කාලකතො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිස්සාමි. තඤ්ච දිබ්බෙති පඤ්චති කාමගුණෙති සමපටිතො සමඛිනීභුතො පරිචාරෙස්සාමි”ති. සො අසප්පායාති වෙච භොජනාති භුඤ්ඤ, අසප්පායාති ව බාදනීයාති බාදි, අසප්පා-යාති සායනීයාති සායි, අසප්පායාති පානාති පිචි. තස්ස අසප්පායාති වෙච භොජනාති භුඤ්ඤතො අසප්පායාති ව බාදනීයාති බාදතො අසප්පායාති සායනීයාති සායතො අසප්පායාති පානාති පිචතො බරො ආබාධො උපපජ්ජි. සො තෙනෙච ආබාධෙන කාලමකායි.

1. වදනනි. මජ්ඣ. 2. ලොසක උපපජ්ජිස්සති. කඤ්ච.

4. තස්ස පජාපති උජ්ඣායති බියති විපාවෙනි: “අලුජ්ඣිතො ඉමෙ සමණා සකාපුත්තියා දුස්සීලා මුසාවාදිතො. ඉමෙ හි තාම ධම්මචාරිතො සම්චාරිතො බ්‍රහ්මචාරිතො සචචාදිතො සීලවනෙතා කල්‍යාණධම්මා පටිජාතිස්සන්ති. තප්පි ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, තප්පි ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. තඨං ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, තඨං ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. කුතො ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, කුතො ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. අපගතා ඉමෙ සාමඤ්ඤා, අපගතා ඉමෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤා. ඉමෙ මෙ සාමිකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සං. ඉමෙහි මෙ සාමිකො මාරිතො”ති.

5. අඤ්ඤපි මනුස්සා උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙනාති: “අලුජ්ඣිතො ඉමෙ සමණා සකාපුත්තියා දුස්සීලා මුසාවාදිතො. ඉමෙහි තාම ධම්මචාරිතො සම්චාරිතො බ්‍රහ්මචාරිතො සචචාදිතො සීලවනෙතා කල්‍යාණධම්මා පටිජාතිස්සන්ති. තප්පි ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, තප්පි ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. තඨං ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, තඨං ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. කුතො ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, කුතො ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. අපගතා ඉමෙ සාමඤ්ඤා, අපගතා ඉමෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤා. ඉමෙ උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සං. ඉමෙහි උපාසකො මාරිතො”ති.

6. අස්සොස්සං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං බියන්තානං විපාවෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්තා තෙ උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති: කථං හි තාම ජබ්බගහියා භික්ඛු උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සන්ති”ති.

7. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙස්සං. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදදන්ත එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඛිසං සන්තිපාතාපෙචා ජබ්බගහියෙ භික්ඛු පටිපුච්ඡ: “සච්චං කීර තුච්චෙහ භික්ඛවෙ උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සන්ති”ති. “සච්චං භගවා.” විගරහී බුඳො භගවා “අතනුච්ඡ-වියං මොඤ්ජුරිසා, අතනුලොමිකං අපනිරුපං අස්සාමණකං අකපපියං අකරණීයං. කථං හි තාම තුච්චෙහ මොඤ්ජුරිසා උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සන්ති. තෙතං මොඤ්ජුරිසා අපනන්තානං වා ප්‍රතාදය” -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:-

“යො පන භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිශසනං ජිවිතා වොරොපෙය්‍ය, සන්ථිකාරකං වාසස පටිගෙසෙය්‍ය, මරණවණණං වා සංවණණය්‍ය, මරණාය වා සමාදපෙය්‍ය: “අමෙහා පුට්ඨිකං තුග්ගිමිනා පාපකෙතන දුජ්ඣිවිතෙතන, මතෙතන ජිවිතා සෙය්‍යො”ති ඉති විතතමනො විතතසඛකපෙය්‍යා අනෙතපට්ඨියායෙත මරණචණණං වා සංවණණය්‍ය මරණාය වා සමාදපෙය්‍ය, අයමපි පාරාජිකො හොති අසංවාසො”ති.

[දුතියපඤ්ඤාපති.]

8. යො පනාති - යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමයම්. අපෙඨ අධිට්ඨෙතො භික්ඛුති.

සඤ්චිච්චාති - ජාතනොතා සංජාතනොතා වෙච්ච අභිවිතරිචා විතිකකමො.

1. සු. ව. 199. ව. සා.

මනුස්සවිග්ගහො තාම: යං මාතුකුච්ඡිසම් පඨමං විතතං උපපන්නං පඨමං විඤ්ඤාණං පාතුගුදං යාව මරණකාලා එත්තනතෙර එසො මනුස්සවිග්ගහො තාම.

ජීවිතා වොරොපෙය්‍යාති-- ජීවිතීන්ද්‍රියං උපච්ඡිද්දති උපරොධෙති සත්තතිං විකොපෙති.

සත්භාරතං මාස්ස පටිගෙසෙය්‍යාති-- අසිං වා සත්තිං වා හෙණසිං වා ලගුලං¹ වා පාසාණං වා සත්ථං වා විසං වා රජ්ජු වා.

මරණවණ්ණං වා සංවණ්ණය්‍යාති-- ජීවිතෙ ආදීතවං දසෙය්‍යති, මරණෙ වණ්ණං හණති.

මරණාය වා සමාදුපෙය්‍යාති-- සත්ථං වා ආහර, විසං වා බාද, රජ්ජුයා වා උබ්බන්ධිතා කාලං කරොතිති.

අමෙතා පුට්ඨාති-- ආලපතාභිවචනමෙතං අමො පුට්ඨාති.

කිං කුසලිනො පාපකොනි දුජ්ජීවිගෙහොති-- පාපකං තාම ජීවිතං: අධිකං ජීවිතං උපාදාය දුග්‍රීඤ්ඤං ජීවිතං පාපකං, සධිකං ජීවිතං උපාදාය අධිකං ජීවිතං පාපකං, දෙවං ජීවිතං උපාදාය මනුස්සානං ජීවිතං පාපකං. දුජ්ජීවිතං තාම: හත්ච්ඡින්නාස්ස පාදච්ඡින්නාස්ස හත්චාදච්ඡින්නාස්ස කණ්ණච්ඡින්නාස්ස තාසච්ඡින්නාස්ස කණ්ණතාසච්ඡින්නාස්ස. ඉමිතා ව පාපකෙත ඉමිතා ව දුජ්ජීවිතෙත මතනො ජීවිතා සෙය්‍යොති.

ඉති විභවමනොති-- යඤ්චිතං තං මනො, යං මනො තං විතතං.

විභවසඛකපෙය්‍යාති-- මරණඤ්ඤාදි මරණවෙතනො මරණාභිප්පායො.

අනොසප්පියාපෙය්‍යාති-- උච්චාවචෙති ආකාරෙති.

මරණවණ්ණං වා සංවණ්ණය්‍යාති-- ජීවිතෙ ආදීතවං දසෙය්‍යති, මරණෙ වණ්ණං හණති: 'ඉතො නිං කාලකතො කායස්ස හෙද පරමමණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජියාසි. තත්ථ දිබ්බෙහි පඤ්චෙහි කාමගුණෙහි සම්පජ්ජිතො සම්බුද්ධො පරිවාරෙස්සසි'ති.²

මරණාය වා සමාදුපෙය්‍යාති-- සත්ථං වා ආහර, විසං වා බාද, රජ්ජුයා වා උබ්බන්ධිතා කාලං කරොති, සොබෙහ වා තරකෙ වා පපාතෙ වා පපතා'ති.

අයමිති-- පුට්ඨෙ උපාදාය වුච්චති.

පාරාජිකො හොතිති-- සෙය්‍යථාපි තාම පුට්ඨිලා දොඩා භින්නා අපපට්ඨකිකා හොති, එවමෙව භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙති අස්සමණො හොති අසකාපුත්තියො. තෙත වුච්චති පාරාජිකො හොතිති.

1. ලගුලං, සිංහල. 2. පරිවාරෙස්සසිති. සිල.

අසංචාසොති-- සංචාසො තාම: එකං කමමං එකුද්දෙසො සමිසිකකතා,
එසො සංචාසො තාම. සො තෙන සද්ධිං තපී තෙන ධුවච්චි අසංචාසොති.

[නියමානිකා]

1. සාමං අධිට්ඨාය, දුතෙන, දුතපරමපරාය, විසකකීයෙන දුතෙන,
ගතපච්චාගතෙන දුතෙන, අරහො රහොසඤ්ඤි, රහො අරහොසඤ්ඤි,
අරහො අරහොසඤ්ඤි, රහො රහොසඤ්ඤි, කායෙන සංවණේණති, වාචාය
සංවණේණති, කායෙන වාචාය සංවණේණති, දුතෙන සංවණේණති, ලොබාය
සංවණේණති, ඔපාතං, අපයෙසතං, උපනිකඛිපතං, හෙසජ්ජං, රාජුපභාරො,
සද්දුපභාරො, ගඤ්ඤුපභාරො, රජුපභාරො, ථොට්ඨබ්බුපභාරො, ධම්මුපභාරො,
අච්චකතා, අනුසංහතී, සංකෙතකමමං, නිමිත්තකමමනදී.

2. ඝාමනී-- සයං හතරී කායෙන වා කායපච්චදෙධිත වා නිසංගමි-
යෙන වා.

3. අධිට්ඨායාති-- අධිට්ඨතිතා ආණාපෙති: “එවං විජ්ඣ, එවං පහර,
එවං භාතෙති”ති.

4. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙති: “ඉඤ්ඤාමං ජීවිතා වොරොපෙඨී”ති,
අපතති දුක්ඛවය්ස. සො තං මඤ්ඤාමානො තං ජීවිතා වොරොපෙඨී,
අපතති උභින්නං පාරාජිකය්ස.

5. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙති: “ඉඤ්ඤාමං ජීවිතා වොරොපෙඨී”ති,
අපතති දුක්ඛවය්ස. සො තං මඤ්ඤාමානො අඤ්ඤං ජීවිතා වොරොපෙඨී,
මුලට්ඨය්ස අනාපතති, වධකය්ස අපතති පාරාජිකය්ස.

6. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙති: “ඉඤ්ඤාමං ජීවිතා වොරොපෙඨී”ති,
අපතති දුක්ඛවය්ස. සො අඤ්ඤං මඤ්ඤාමානො තං ජීවිතා වොරොපෙඨී,
අපතති උභින්නං පාරාජිකය්ස.

7. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙති: “ඉඤ්ඤාමං ජීවිතා වොරොපෙඨී”ති,
අපතති දුක්ඛවය්ස. සො අඤ්ඤං මඤ්ඤාමානො අඤ්ඤං ජීවිතා
වොරොපෙඨී, මුලට්ඨය්ස අනාපතති; වධකය්ස අපතති පාරාජිකය්ස.

8. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙති: “ඉඤ්ඤාමය්ස පාවද: ඉඤ්ඤාමො
ඉඤ්ඤාමය්ස පාවදතු: ඉඤ්ඤාමො ඉඤ්ඤාමං ජීවිතා වොරොපෙඨී”ති,
අපතති දුක්ඛවය්ස. සො ඉතරය්ස ආරොවෙති, අපතති දුක්ඛවය්ස. වධකො
පතිග්ගොති, මුලට්ඨය්ස අපතති ධුලලවචය්ස. සො තං ජීවිතා වොරොපෙඨී,
අපතති සබ්බෙසං පාරාජිකය්ස.

9. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙති: “ඉජ්ඣනාමෙස පාවද: ඉජ්ඣනාමො ඉජ්ඣනාමෙස පාවදතු: ඉජ්ඣනාමො ඉජ්ඣනාමං ජීවිතා වොරොපෙතු”ති, ආපඤ්ඤා දුක්ඛං සො අඤ්ඤා ආණාපෙති, ආපඤ්ඤා දුක්ඛං වධනො පනිගණනාති, ආපඤ්ඤා දුක්ඛං සො තං ජීවිතා වොරොපෙති, මුලධර්මං අනාපඤ්ඤා ආණාපකං ව වධකං ව ආපඤ්ඤා පාරාජිකං.

10. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙති: “ඉජ්ඣනාමං ජීවිතා වොරොපෙති”ති, ආපඤ්ඤා දුක්ඛං සො හන්ති පුත පච්චාගච්ඡති ‘තාහං සකෙකාමි තං ජීවිතා වොරොපෙති’ති. සො පුත ආණාපෙති: “යද සකෙකාමි තද තං ජීවිතා වොරොපෙති”ති, ආපඤ්ඤා දුක්ඛං සො තං ජීවිතා වොරොපෙති, ආපඤ්ඤා උභිතං පාරාජිකං.

11. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙති: “ඉජ්ඣනාමං ජීවිතා වොරොපෙති”ති, ආපඤ්ඤා දුක්ඛං සො ආණාපෙති විපච්චාගච්ඡති ‘මා සාකෙති’ති. සො තං ජීවිතා වොරොපෙති, ආපඤ්ඤා උභිතං පාරාජිකං.

12. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙති: “ඉජ්ඣනාමං ජීවිතා වොරොපෙති”ති, ආපඤ්ඤා දුක්ඛං සො ‘ආණාපෙති විපච්චාගච්ඡති ‘මා සාකෙති’ති, සො ‘ආණාපෙති අහං තයා’ති තං ජීවිතා වොරොපෙති, මුලධර්මං අනාපඤ්ඤා වධකං ආපඤ්ඤා පාරාජිකං.

13. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙති: “ඉජ්ඣනාමං ජීවිතා වොරොපෙති”ති, ආපඤ්ඤා දුක්ඛං සො ආණාපෙති විපච්චාගච්ඡති ‘මා සාකෙති’ති, සො ‘සුච්ඡ’ති මරමති, උභිතං අනාපඤ්ඤා.

14. අරහො රහොසඤ්ඤා උලුපති: “අහො ඉජ්ඣනාමො හන්ති අහො”ති, ආපඤ්ඤා දුක්ඛං රහො අරහොසඤ්ඤා උලුපති: “අහො ඉජ්ඣනාමො හන්ති අහො”ති, ආපඤ්ඤා දුක්ඛං අරහො අරහොසඤ්ඤා උලුපති: “අහො ඉජ්ඣනාමො හන්ති අහො”ති, ආපඤ්ඤා දුක්ඛං රහො රහොසඤ්ඤා උලුපති: “අහො ඉජ්ඣනාමො හන්ති අහො”ති, ආපඤ්ඤා දුක්ඛං.

15. ඛායෙන සංවණණති තාම: කායෙහ විකාරං කරෙති: “යො එවං මරති සො ධනං වා ලහති යසං වා ලහති සයං වා ගච්ඡති”ති, ආපඤ්ඤා දුක්ඛං තාය සංවණණතාය මරියාමිති දුක්ඛං වෙදනං උපාදෙති, ආපඤ්ඤා ධුලුච්චයං මරති, ආපඤ්ඤා පාරාජිකං.

16. වාචාය සංවණණති තාම: වාචාය හන්ති: “යො එවං මරති සො ධනං වා ලහති යසං වා ලහති සයං වා ගච්ඡති”ති, ආපඤ්ඤා දුක්ඛං තාය සංවණණතාය, මරියාමිති දුක්ඛං වෙදනං උපාදෙති, ආපඤ්ඤා ධුලුච්චයං මරති, ආපඤ්ඤා පාරාජිකං.

17. කාසෙතන වාචාය සංවණණති නාම: කාසෙත ව විකාරං කරොති, වාචාය ව භණති, “යො එවං මරති. සො ධනං වා ලභති යසං වා ලභති සයනං වා ගච්ඡති”ති, ආපතති දුක්ඛවයසං; තාය සංවණණතාය “මරිය්සාමී”ති දුක්ඛං වෙදනං උපාදෙති, ආපතති ජුලලච්චයසං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

18. දුගෙනන සංවණණති නාම: දුතස්ස සාසනං ආරොවෙති: “යො එවං මරති සො ධනං වා ලභති යසං වා ලභති සයනං වා ගච්ඡති”ති, ආපතති දුක්ඛ-වයසං. දුතස්ස සාසනං සුඤ්ඤා ‘මරිය්සාමී’ති දුක්ඛං වෙදනං උපාදෙති, ආපතති ජුලලච්චයසං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

19. ලොචාය සංවණණති නාම: ලොචං ජ්ඣදති “යො එවං මරති සො ධනං වා ලභති යසං වා ලභති සයනං වා ගච්ඡති”ති; අකබ්ඤ්ඤාය ආපතති දුක්ඛවයසං; ලොචං පසයිඤ්ඤා ‘මරිය්සාමී’ති දුක්ඛං වෙදනං උපාදෙති, ආපතති ජුලලච්චයසං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

20. ඔපාතං නාම: මනුස්සං උද්දියං ඔපාතං ඛණ්ඨි ‘පපතීනා මරිය්සාමී’ති, ආපතති දුක්ඛවයසං; පපතීනෙ දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ජති, ආපතති ජුලලච්චයසං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස. අතොදියස්ස ඔපාතං ඛණ්ඨි ‘යො කොචි පපතීනා මරිය්සාමී’ති, ආපතති දුක්ඛවයසං. මනුස්සො තස්මිං පපතති, ආපතති දුක්ඛවයසං; පපතීනෙ දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ජති, ආපතති ජුලලච්ච-යසං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස. යකොචා වා පෙතො වා තිර්ච්ඡානගත-මනුස්සවීය්ගභො වා තස්මිං පපතති, ආපතති දුක්ඛවයසං; පපතීනෙ දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ජති, ආපතති දුක්ඛවයසං; මරති, ආපතති ජුලලච්චයසං. තිර්ච්ඡානගතො තස්මිං පපතති, ආපතති දුක්ඛවයසං; පපතීනෙ දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ජති, ආපතති දුක්ඛවයසං; මරති, ආපතති පාවිතරියස්ස.

21. අපසෙසනං නාම: අපසෙසනෙ සත්ථං වා ධපෙති, වීසෙන වා මකොති, දුබ්බලං වා කරොති, සොබ්බෙ වා නරකෙ වා පපාතෙ වා ධපෙති ‘පපතීනා මරිය්සාමී’ති, ආපතති දුක්ඛවයසං; සත්ථෙත වා වීසෙන වා පපතීනෙත වා දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ජති, ආපතති ජුලලච්චයසං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

22. උපභීකඛිපනං නාම: අසීං වා සතභීං වා භෙණ්ඨිං වා ලභුමුං වා පාසාණං වා සත්ථං වා වීසං වා රජ්ජුං වා උපභීකඛිපති ‘ඉමිකා මරිය්සාමී’ති, ආපතති දුක්ඛවයසං; තෙත මරිය්සාමීති දුක්ඛං වෙදනං උපාදෙති, ආපතති ජුලලච්චයසං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

23. භෙසසජ්ජං නාම: සප්පිං වා නවතීඤ්ඤං වා නෙලං වා මට්ඨං වා එඤ්ඤං වා දෙති ‘ඉමං සාගිඤ්ඤා මරිය්සාමී’ති, ආපතති දුක්ඛවයසං; තං සාගිඤ්ඤෙ දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ජති, ආපතති ජුලලච්චයසං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

24. රුජුපභාණෙ නාම: අමතාපිසං රුජං උපසංභරති භයාකකං හෙරවං “ඉමං පසයිඤ්ඤා උත්තසීඤ්ඤා මරිය්සාමී”ති, ආපතති දුක්ඛවයසං; තං පසයිඤ්ඤා උත්තසීඤ්ඤා, ආපතති ජුලලච්චයසං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස. මතාපිසං රුජං උපසංභරති ‘ඉමං පසයිඤ්ඤා අලාභකොත සුසයිඤ්ඤා මරිය්සාමී’ති, ආපතති දුක්ඛවයසං; තං පසයිඤ්ඤා අලාභකොත සුසයිඤ්ඤා, ආපතති ජුලලච්චයසං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

1. පෙමනීයං හදයඛගමං. සං.

25. **සඳුසභාගේ** නාම: අමනාපිකං සඳුං උපසංභරති භයාතකං ගෙරවං ‘ඉමං සුඤ්චා උතතසිඤ්චා මරිය්සනී’ති, ආපතති දුක්ඛවයං; තං සුඤ්චා උතතසනී, ආපතති ජුලලවවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස. මනාපිකං සඳුං උපසංභරති පෙතේයං හදයඛිතමං ‘ඉමං සුඤ්චා අලාභකෙන සුස්සිඤ්චා මරිය්සනී’ති, ආපතති දුක්ඛවයං; තං සුඤ්චා අලාභකෙන සුස්සනී, ආපතති ජුලලවවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

26. **ගඤ්චසභාගේ** නාම: අමනාපිකං ගඤ්චං උපසංභරති ජේගුච්ඡං පාවිකුලාසං ‘ඉමං ඝාසිඤ්චා ජේගුච්ඡනා පාවිකුලාසනා මරිය්සනී’ති, ආපතති දුක්ඛවයං; තං ඝාසිඤ්චා ජේගුච්ඡනා පාවිකුලාසනා දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ජති, ආපතති ජුලලවවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස. මනාපිකං ගඤ්චං උපසංභරති ‘ඉමං ඝාසිඤ්චා අලාභකෙන සුස්සිඤ්චා මරිය්සනී’ති. ආපතති දුක්ඛවයං; තං ඝාසිඤ්චා අලාභකෙන සුස්සනී, ආපතති ජුලලවවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

27. **රඤ්චසභාගේ** නාම: අමනාපිකං රසං උපසංභරති ජේගුච්ඡං පාවිකුලාසං ‘ඉමං ඝාසිඤ්චා ජේගුච්ඡනා පාවිකුලාසනා මරිය්සනී’ති, ආපතති දුක්ඛවයං; තං ඝාසිඤ්චා ජේගුච්ඡනා පාවිකුලාසනා දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ජති, ආපතති ජුලලවවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස. මනාපිකං රසං උපසංභරති, ඉමං ඝාසිඤ්චා අලාභකෙන සුස්සිඤ්චා මරිය්සනී’ති. ආපතති දුක්ඛවයං; තං ඝාසිඤ්චා අලාභකෙන සුස්සනී, ආපතති ජුලලවවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

28. **ථොට්ඨබ්බසභාගේ** නාම: අමනාපිකං ථොට්ඨබ්බං උපසංභරති දුක්ඛමච්ඡං ඛරසමච්ඡං “ඉමිනා ජුට්ඨො මරිය්සනී”ති ආපතති දුක්ඛවයං; තෙන ජුට්ඨස්ස දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ජති, ආපතති ජුලලවවයං; මරති; ආපතති පාරුජකස්ස. මනාපිකං ථොට්ඨබ්බං උපසංභරති සුඛමච්ඡං ඉද්දමච්ඡං “ඉමිනා ජුට්ඨො අලාභකෙන සුස්සිඤ්චා මරිය්සනී”ති, ආපතති දුක්ඛවයං; තෙන ජුට්ඨො අලාභකෙන සුස්සනී, ආපතති ජුලලවවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

29. **ඛඛිමුපසභාගේ** නාම: තෙරසිකස්ස තිරයකථං කථෙති “ඉමං සුඤ්චා උතතසිඤ්චා මරිය්සනී”ති, ආපතති දුක්ඛවයං; තං සුඤ්චා උතතසනී, ආපතති ජුලලවවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස. කල්යාණකමමස්ස සඤ්ඤාකථං කථෙති “ඉමං සුඤ්චා අඛිමුතෙනා මරිය්සනී”ති, ආපතති දුක්ඛවයං; තං සුඤ්චා අඛිමුතෙනා “මරිය්සාමී”ති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපතති ජුලලවවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

30. **ආචීකඛනා** නාම: ජුට්ඨො භණ්ඩි එවං මරසු “යො එවං මරති, සො ඛතං වා ලහති, යසං වා ලහති, සඤ්ඤා වා ගච්ඡති”ති ආපතති දුක්ඛවයං; තාය ආචීකඛනාය මරිය්සාමීති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපතති ජුලලවවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

31. **අනුසාසනී** නාම: අජුට්ඨො භණ්ඩි එවං මරසු “යො එවං මරති, සො ඛතං වා ලහති, යසං වා ලහති, සඤ්ඤා වා ගච්ඡති”ති, ආපතති දුක්ඛවයං; තාය අනුසාසනීයා “මරිය්සාමී”ති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපතති ජුලලවවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

32. සඛෙකතකමිමං තාම: සඛෙකතං කරොති: “පුරෙ භතතං වා පච්ඡාභතතං වා රතතිං වා දිවං වා තෙන සඛෙකතෙන තං ජීවිතා වොරො-පෙහි”ති, ආපතති දුකකචස්ස; තෙන සඛෙකතෙන තං ජීවිතා වොරොපෙහි, ආපතති උභින්නං පාරුජකස්ස; තං සඛෙකතං පුරෙ වා පච්ඡා වා තං ජීවිතා වොරොපෙහි, මුලුච්ඡස්ස අතාපතති; වධකස්ස ආපතති පාරුජකස්ස.

33. නිමිත්තකමිමං තාම: නිමිත්තං කරොති “අකංචං වා නිඛණ්ණියාමි භමුකං වා උකඛිපියාමි සිසං වා උකඛිපියාමි තෙන නිමිත්තෙන තං ජීවිතා වොරොපෙහි”ති, ආපතති දුකකචස්ස; තෙන නිමිත්තෙන තං ජීවිතා වොරො-පෙහි, ආපතති උභින්නං පාරුජකස්ස; තං නිමිත්තං පුරෙ වා පච්ඡා වා ජීවිතා වොරොපෙහි, මුලුච්ඡස්ස අතාපතති; වධකස්ස ආපතති පාරුජකස්ස.

34. අතාපතති අසඤ්චිච්ච අජාතනනස්ස න මරණොධිපපායස්ස උච්චතතකස්ස ඛිත්තචිත්තස්ස වෙදනච්චස්ස¹ ආදිකමමිකස්සාති.

මනුස්සචිගගහපාරාජිකමහි පඨමභාණවාථො නිට්ඨිතො.

1. ඛිත්තචිත්තස්ස, වෙදනච්චස්ස. සිහල ජොජ්ඣෙසු සභි

විනිතවහු.

උද්‍යානමා.

සංවණ්ණතා නිසිදහොයා මුසලොදුකලින ව,
බුඩිපබ්බජනා සහත¹ ලග්ගච්චෙංකතාවිසං.

තයො ව වහුකමෙමහි ඉට්ඨකාහි පරෙ තයො,
වාසි ගොපාතසි චෙව අට්ටකො භාරණ්චතී.

සොදං නහු ව සම්බානො නායාපතබ්බාඤ්ජනෙත ව,
උට්ඨාපෙනො නිපානෙනො අනාපානෙත මරණං.

ථාරගබ්බො සපතනී ව මාතා පුත්තං උභො වසී,
උභො ත මියරෙ මඤ්ඤ නාපං වඤ්ඤා විජායතී.

පතොදං නිග්ගහො යකො වාලයකබ්බො පානිතී,
තං මඤ්ඤමානො පහරි සග්ගඤ්ඤ නිරසං නණං.

අලච්චො තයො රුකිං දුගෙහි අපරෙ තයො,
මා නිලමෙසි න භුග්ගං තභකා සොච්චකෙත වානි.

1. තෙත බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලාහො යොනී,
තස්ස භික්ඛු කාරුඤ්ඤෙන මරණවණ්ණං සංවණ්ණන්තං, සො භික්ඛු කාල-
මකාසී, තෙතං කුකකුච්චං අගොසී, “කච්චි හු බො මයං පාරුජකං අපතනීං
අපනතා”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගව්ජනා ඵ්භමන්ථං අරොවෙහුං -පෙ-
“අපතනීං භුලො භික්ඛවෙ අපනතා පාරුජකනතී.” (1)

2. තෙත බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු පිස්සෙ
පිලොතිකාය පච්චජනනං දුරකං නිසිදහොයා ඔන්ථරිච්චා මාරෙසී. තස්ස
කුකකුච්චං අගොසී -පෙ- “අතාපතනී භික්ඛු පාරුජකස්ස.” “ත ව භික්ඛලො
අපච්චවෙකඛිච්චා අසනෙ නිසිදිතබ්බං. යො නිසිදෙය්‍ය, අපතනී
දුකකටස්සා”ති. (2)

3. තෙත බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු භතතග්ගෙ අනාරසරෙ
අසතං පඤ්ඤපෙනො මුසලෙ උසසිතෙ ඵකං මුසලං අග්ගතෙසී. දුතියො
මුසලො පරිපතීච්චා අඤ්ඤතරස්ස දුරකස්ස මන්ථකෙ අවන්ථාසී. සො කාල-
මකාසී. තස්ස කුකකුච්චං අගොසී -පෙ- ‘කිඤ්චිතො නං භික්ඛුනි?’
අසඤ්චිච්ච අභං භගවා”ති. “අතාපතනී භික්ඛු අසඤ්චිච්චා”ති. (3)

4. තෙත බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු භතතග්ගෙ අනාරසරෙ
අසතං පඤ්ඤපෙනො උදුකබලභණ්ඩිකං අකකම්චා පච්චෙට්ඨා, අඤ්ඤතරං
දුරකං ඔන්ථරිච්චා මාරෙසී. තස්ස කුකකුච්චං අගොසී -පෙ- “අතාපතනී
භික්ඛු අසඤ්චිච්චා”ති. (4)

1. බුඩිපබ්බජනා නිසනො. ජෙසං.

5. තෙන ඛො පන සමයෙත පිතාපුත්තා භික්ඛුසු පබ්බජිතා ගොනන්ති. කාලෙ ආරොච්චෙන පුත්තො පිතරං එතදවොච: ‘ගච්ඡ භනෙන සඛෙසා තං පභිමාතෙති’ති පිට්ඨියං ගහෙතො පනාමෙසි. සො පපතීනො කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “කීඤ්චිතොතා නං භික්ඛු”?ති “නාහං භගවා මරණාධිපපායො”ති. “අතාපතති භික්ඛු ත මරණාධිපපායස්සා”ති. (5)

6. තෙන ඛො පන සමයෙත පිතාපුත්තා භික්ඛුසු පබ්බජිතා ගොනන්ති. කාලෙ ආරොච්චෙන පුත්තො පිතරං එතදවොච: ‘ගච්ඡ භනෙන සඛෙසා තං පභිමාතෙති’ති මරණාධිපපායො පිට්ඨියං ගහෙතො පනාමෙසි. සො පපතීනො කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං නං භික්ඛු ආපනොතා පාරුජක”න්ති. (6)

7. තෙන ඛො පන සමයෙත පිතාපුත්තා භික්ඛුසු පබ්බජිතා ගොනන්ති. කාලෙ ආරොච්චෙන පුත්තො පිතරං එතදවොච: ‘ගච්ඡ භනෙන සඛෙසා තං පභිමාතෙති’ති මරණාධිපපායො පිට්ඨියං ගහෙතො පනාමෙසි. සො පපතීනො ත කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස; ආපතති ජුලලච්චයස්සා”ති. (7)

8. තෙන ඛො පන සමයෙත අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො භුඤ්ජන්තස්ස මංසං කණේඨ විලග්ගා ගොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුතො ගීවායං පහාරං අදුසි. සලොභිතං මංසං පති. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු ත මරණාධිපපායස්සා”ති. (8)

9. තෙන ඛො පන සමයෙත අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො භුඤ්ජන්තස්ස මංසං කණේඨ විලග්ගා ගොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපපායො තස්ස භික්ඛුතො ගීවායං පහාරං අදුසි. සලොභිතං මංසං පති. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං නං භික්ඛු ආපනොතා පාරුජක”න්ති. (9)

10. තෙන ඛො පන සමයෙත අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො භුඤ්ජන්තස්ස මංසං කණේඨ විලග්ගා ගොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපපායො තස්ස භික්ඛුතො ගීවායං පහාරං අදුසි. සලොභිතං මංසං පති. සො භික්ඛු ත කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස, ආපතති ජුලලච්චයස්සා”ති. (10)

11. තෙන ඛො පන සමයෙත අඤ්ඤතරො පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු විසගතං පිණ්ඩපාහං ලභීනො පටිකකමතං හරිනො භික්ඛුතං අග්ගකාරිකං අදුසි. තෙ භික්ඛු කාලමකංසු. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “කීඤ්චිතොතා නං භික්ඛු”ති? “නාහං භගවා ජානාමි”ති. “අතාපතති භික්ඛු අජානනස්සා”ති. (11)

12. තෙන ඛො පන සමයෙත අඤ්ඤතරො භික්ඛු විමංසාධිපපායො අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො විසං අදුසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “කීඤ්චිතොතා නං භික්ඛු”ති? “විමංසාධිපපායො අහං භගවා”ති. “අතාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස, ආපතති ජුලලච්චයස්සා”ති. (12)

13. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා¹ භික්ඛු විහාරවජ්ඣං කරොන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුන්වා සිලං උච්චාරෙසි, උපරිමෙන භික්ඛුතා දුග්ගභිතා සිලා ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්ඤෙ අවන්ඨාසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු අසඤ්චිච්චා”ති. (13)

14. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු විහාරවජ්ඣං කරොන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුන්වා සිලං උච්චාරෙසි. උපරිමො භික්ඛු මරණාධිපපායො ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්ඤෙ සිලං මුඤ්චි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනොතා පාරුච්ඡක”න්ති. (14)

15. තෙන -පෙ- සො භික්ඛු න කාලමකාසි තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරුච්ඡකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (15)

16. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු විහාරස්ස කුඛ්ඛං උච්චාපෙනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුන්වා ඉට්ඨකං උච්චාරෙසි, උපරිමෙන භික්ඛුතා දුග්ගභිතා ඉට්ඨකා ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්ඤෙ අවන්ඨාසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු අසඤ්චිච්චා”ති. (16)

17. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු විහාරස්ස කුඛ්ඛං උච්චා-පෙනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුන්වා ඉට්ඨකං උච්චාරෙසි, උපරිමො භික්ඛු මරණාධිපපායො ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්ඤෙ ඉට්ඨකං මුඤ්චි. සො භික්ඛු කාලමකාසි -පෙ- [ආපනොතා පාරුච්ඡකන්ති තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු න කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරුච්ඡකස්ස; ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (17-18)

18. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු නවකමමං කරොන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුන්වා වාසිං උච්චාරෙසි. උපරිමෙන භික්ඛුතා දුග්ගභිතා වාසි ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්ඤෙ අවන්ඨාසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු අසඤ්චිච්චා”ති. (19)

19. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු නවකමමං කරොන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුන්වා වාසිං උච්චාරෙසි, උපරිමො භික්ඛු මරණා-ධිපපායො ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්ඤෙ වාසිං මුඤ්චි. සො භික්ඛු කාලමකාසි [-පෙ- ආපනොතා පාරුච්ඡකන්ති තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු න කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති -පෙ- භික්ඛු පාරුච්ඡකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (20-21)

20. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු නවකමමං කරොන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුන්වා ගොපානසිං උච්චාරෙසි, උපරිමෙන භික්ඛුතා දුග්ගභිතා ගොපානසි ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්ඤෙ අවන්ඨාසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු අසඤ්චිච්චා”ති. (22)

1. ආලවකා. සෞ.

21. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු තවකමමං කරොනන්. අඤ්ඤතරො භික්ඛු හෙට්ඨා භුක්ඛා ගොපානසිං උට්ඨාරෙසි, උපරිමො භික්ඛු මරණාධිපපායො හෙට්ඨිමෙස භික්ඛුතො මඤ්ඤෙ ගොපානසිං මුඤ්ඤී. සො භික්ඛු කාලමකාසි -පෙ- [ආපනො පාරුඡකන්ති තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු ත කාලමකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපන්ති භික්ඛු පාරුඡකස්ස, ආපන්ති ථුල්ලච්චයස්සාති”. (23-24)

22. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු තවකමමං කරොනන් අට්ඨකං ඛක්ඛන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “ආට්ඨසො අත්ථට්ඨිතො ඛක්ඛාති”ති. සො තත්ථට්ඨිතො ඛක්ඛනො පරිපතීනා කාලමකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “කිඤ්ඤීතො තො භික්ඛු?ති” “තානං භගවා මරණාධිපපායො”ති. “අතාපන්ති භික්ඛු ත මරණාධිපපායස්සා”ති. (25)

23. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු තවකමමං කරොනන් අට්ඨකං ඛක්ඛන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපපායො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “ආට්ඨසො අත්ථට්ඨිතො ඛක්ඛාති”ති. සො තත්ථට්ඨිතො ඛක්ඛනො පරිපතීනා කාලමකාසි -පෙ- [ආපනො පාරුඡකන්ති තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ- තත්ථට්ඨිතො] පරිපතීනා ත කාලමකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපන්ති භික්ඛු පාරුඡකස්ස, ආපන්ති ථුල්ලච්චයස්සා”ති. (26-27)

24. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු විහාරං ඡාදෙත්වා ඔතරති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච: “ආට්ඨසො ඉතො ඔතරති”ති. සො තෙන ඔතරනො පරිපතීනා කාලමකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපන්ති භික්ඛු ත මරණාධිපපායස්සා”ති. (28)

25. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු විහාරං ඡාදෙත්වා ඔහරති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපපායො තං භික්ඛුං එතදවොච:- “ආට්ඨසො ඉතො ඔතරති”ති. සො තෙන ඔතරනො පරිපතීනා කාලමකාසි -පෙ- [ආපනො පාරුඡකන්ති තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] පරිපතීනා ත කාලමකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපන්ති භික්ඛු පාරුඡකස්ස, ආපන්ති ථුල්ලච්චයස්සා”ති. (29-30)

26. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අහරීරතියා පිට්ඨිතො ගිජ්ඣකුටං පබ්බතං අරීරාභිනා පපාතෙ පපතනො අඤ්ඤතරං විලීචකාරං ඔඤ්ඤිතො මාරෙසි, තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- අතාපන්ති භික්ඛු පාරුඡකස්ස. ත ච භික්ඛවෙ අනන්තං පාතෙතබ්බං. යො පාතෙත්ඤ, ආපන්ති දුක්ඛට්ඨස්සා”ති. (31)

27. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බගතියා භික්ඛු ගිජ්ඣකුටං පබ්බතං අරීරාභිනා දවාය සීලං පච්ඡික්ඛංසු. අඤ්ඤතරං ගොපාලකං ඔඤ්ඤිතො මාරෙසි. තෙසං කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපන්ති භික්ඛවෙ පාරුඡකස්ස, ත ච භික්ඛවෙ දවාය සීලා පච්ඡික්ඛිතබ්බා, යො පච්ඡෙකියස්ස ආපන්ති දුක්ඛට්ඨස්සා”ති. (32)

28. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලාතො ගොති. තං භික්ඛු ඤෙදෙසුං. සො භික්ඛු කාලමකාසි තෙසං කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපන්ති භික්ඛවෙ ත මරණාධිපපායස්සා”ති. (33)

40. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු තිපාතෙසුං. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තෙසං කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ න මරණාධිපපායස්සා”ති. (51)

41. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු මරණාධිපපායා නිපාතෙසුං. සො භික්ඛු කාලමකාසි. -පෙ- [අපනතා පාරුඡකනති. තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු න කාලමකාසි. තෙසං කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ පාරුඡකස්ස, අපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (52-53)

42. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති. තස්ස භික්ඛු අනතං අදංසු. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තෙසං කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ න මරණාධිපපායස්සා”ති. (54)

43. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති. තස්ස භික්ඛු මරණාධිපපායා අනතං අදංසු. සො භික්ඛු කාලමකාසි -පෙ- [අපනතා පාරුඡකනති. තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු න කාලමකාසි. තෙසං කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ පාරුඡකස්ස, අපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (55-56)

44. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති. තස්ස භික්ඛු පානං අදංසු. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තෙසං කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ න මරණාධිපපායස්සා”ති. (57)

45. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති, තස්ස භික්ඛු මරණාධිපපායා පානං අදංසු. සො භික්ඛු කාලමකාසි -පෙ- [අපනතා පාරුඡකනති. තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු න කාලමකාසි. තෙසං කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ පාරුඡකස්ස; අපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (58-59)

46. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ ඉඡේ පටුඤ්චපතිකා ජාරෙත ගබ්භිනී හොති. සා කුලුපභං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඛිඤ්ඤා ගබ්භපාතනං ජාතාභි”ති “සුචුඤ්ච ගබ්භිනී”ති තස්සා ගබ්භපාතනං අදසි. දුරකො කාලමකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතති. තිං භික්ඛු අපනො පාරුඡක”නති. (60)

47. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස පුරිභස්ස දො පජාපතියො හොනති එකා වඤ්ඤා, එකා විජායිනී. වඤ්ඤා ඉඡේ කුලුපභං භික්ඛුං එතදවොච:- “සවෙ සා භනොත විජායිස්සති සබ්බස්ස කුටුම්භස්ස ඉස්සරු භවිස්සති. ඉඛිඤ්ඤා තස්සා ගබ්භපාතනං ජාතාභි”ති. “සුචුඤ්ච ගබ්භිනී”ති තස්සා ගබ්භපාතනං අදසි. දුරකො කාලමකාසි. මාතා න කාලමකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතති. තිං භික්ඛු අපනො පාරුඡක”නති. (61)

48. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස පුරිභස්ස දො පජාපතියො හොනති එකා වඤ්ඤා, එකා විජායිනී. වඤ්ඤා ඉඡේ කුලුපභං භික්ඛුං එතදවොච:- “සවෙ සා භනොත විජායිස්සති සබ්බස්ස කුටුම්භස්ස ඉස්සරු භවිස්සති. ඉඛිඤ්ඤා තස්සා ගබ්භපාතනං ජාතාභි”ති. “සුචුඤ්ච ගබ්භිනී”ති තස්සා ගබ්භපාතනං අදසි. මාතා කාලමකාසි, දුරකො න කාලමකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරුඡකස්ස; අපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (62)

49. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං පුරිසංසං දො පජාපතියො හොනති එකා වඤ්ඤා එකා විජායති. වඤ්ඤා ඉපථී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “සවෙ සා හනෙන විජායස්සති, සබ්බස්ස කුට්ඨමිස්ස ඉස්සරා හවිස්සති, ඉඞ්ඤයා තස්සා ගබ්භපාතනං ජානාති”ති. “සුට්ඨි භගිනී”ති තස්සා ගබ්භපාතනං අදුසි, උභො කාලමකංසු -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති, තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] උභො ත කාලමකංසු. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (63-64)

50. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං ගබ්භිනී ඉපථී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඞ්ඤයා ගබ්භපාතනං ජානාති”ති. “තෙන හි භගිනී මද්දස්ස”ති. සා මද්දපෙඤා ගබ්භං පාතෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- “ආපතති. ඤං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”නති. (65)

51. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං ගබ්භිනී ඉපථී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඞ්ඤයා ගබ්භපාතනං ජානාති”ති. “තෙන හි භගිනී නාපෙති”ති. සා නාපෙඤා ගබ්භං පාතෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “ආපතති. ඤං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”නති. (66)

52. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං වඤ්ඤා ඉපථී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඞ්ඤයා හෙසජ්ජං ජානාති යෙනානං විජායෙය්”නති. “සුට්ඨි භගිනී”ති තස්සා හෙසජ්ජං අදුසි. සා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති දුක්කච්චස්සා”ති. (67)

53. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං විජායතී ඉපථී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඞ්ඤයා හෙසජ්ජං ජානාති යෙනානං න විජායෙය්”නති. “සුට්ඨි භගිනී”ති තස්සා හෙසජ්ජං අදුසි. සා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති දුක්කච්චස්සා”ති. (68)

54. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සත්තරසචග්ගියං භික්ඛුං අඞ්ඞුලීපතොදකෙන භාසෙසුං. සො භික්ඛු උත්තංසනො අනස්සාසකො කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ පාරාජිකස්සා”ති.¹ (69)

55. තෙන බො පන සමයෙන සත්තරසචග්ගියා භික්ඛු ඡබ්බග්ගියං භික්ඛුං කමමං කරිස්සාමාති ඔජ්ජිනා මාරෙසුං. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ පාරාජිකස්සා”ති, (70)

56. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භුතවෙජ්ජකො භික්ඛු යකං ජීවිතා වොරොපෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (71)

57. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං වාලුකකච්චිකාරං පාගෙසි. තං යකං ජීවිතා වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු ත මරණොඨපපායස්සා”ති. (72)

1. අනාපතති නික්ඛවෙ පාරාජිකස්ස ආපතති පාචිනියස්සාති. සක.
 (ඉමස්මිං පන වජ්ඣස්මිං යාය ආපතතියා භවිතබ්බං සා බුද්දසකසු භීද්ධානී ඉඞ්ච න දුස්සා අවධිකථා)

58. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපායො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං වාලුකනවිහාරං පාහෙසි. තං යකඛා ජීවිතා වොරොපෙසුං -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] තං යකඛා ජීවිතා ත වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපනති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපනති ථුලුච්චයස්සා”ති. (73-74)

59. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං වාලුකනතාරං පාහෙසි. තං වාලු ජීවිතා වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපනති භික්ඛු තමරණාධිපායස්සා”ති. (75)

60. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපායො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං වාලුකනතාරං පාහෙසි. තං වාලු ජීවිතා වොරොපෙසුං -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] තං වාලු ජීවිතා ත වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපනති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපනති ථුලුච්චයස්සා”ති. (76-77)

61. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං වොරකනතාරං පාහෙසි. තං වොරා ජීවිතා වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපනති භික්ඛු තමරණාධිපායස්සා”ති. (78)

62. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපායො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං වොරකනතාරං පාහෙසි. තං වොරා ජීවිතා වොරොපෙසුං. -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] තං වොරා ජීවිතා ත වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපනති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපනති ථුලුච්චයස්සා”ති. (79-80)

63. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තං මෙඤ්ඤමානො තං ජීවිතා වොරොපෙසි -පෙ- තං මෙඤ්ඤමානො අඤ්ඤං ජීවිතා වොරොපෙසි. -පෙ- අඤ්ඤං මෙඤ්ඤමානො තං ජීවිතා වොරොපෙසි -පෙ- අඤ්ඤං මෙඤ්ඤමානො අඤ්ඤං ජීවිතා වොරොපෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපනතිං තිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”නති. (81-84)

64. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අමනුසොන ගහිනො ගොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො පගාරං අදුසි. සො භික්ඛු කාලුමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපනති භික්ඛු ත මරණාධිපායස්සා”ති. (85)

65. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අමනුසොන ගහිනො ගොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපායො තස්ස භික්ඛුනො පගාරං අදුසි. සො භික්ඛු කාලුමකාසි -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු ත කාලුමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපනති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපනති ථුලුච්චයස්සා”ති. (86-87)

66. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කලුරාණකමමකස්ස සග්ගකථං කථෙසි. සො අධිමුතො කාලුමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපනති භික්ඛු තමරණාධිපායස්සා”ති. (88)

67. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපායො කලුරාණකමමකස්ස සග්ගකථං කථෙසි. සො අධිමුතො කාලුමකාසි -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො අධිමුතො ත කාලුමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපනති භික්ඛු පාරාජිකස්ස ආපනති ථුලුච්චයස්සා”ති. (89-90)

68. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තෙරසිකස්ස නිරයකථං කපෙසි. සො උත්තසීනා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු ත මරණාධිප්පායස්සා”ති. (91)

69. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිප්පායො තෙරසිකස්ස නිරයකථං කපෙසි. සො උත්තසීනා කාලමකාසි -පෙ- [ආපනො පාරුච්ඡකනී. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො උත්තසීනා තකාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරුච්ඡකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (92-93)

70. තෙන බො පන සමයෙන ආලමකා භික්ඛු තවකමමං කරොනතා රුකං ජිඤ්ඤති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “ආවුසො අනුට්ඨිතො ජිඤ්ඤති”ති. තං තනුට්ඨිතං ජිඤ්ඤතං රුකෙබ්බා ඔත්ථිනා මාරෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු තමරණාධිප්පායස්සා”ති. (94)

71. තෙන බො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු තවකමමං කරොනතා රුකං ජිඤ්ඤති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිප්පායො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “ආවුසො අනුට්ඨිතො ජිඤ්ඤති”ති. තං තනුට්ඨිතං ජිඤ්ඤතං රුකෙබ්බා ඔත්ථිනා මාරෙසි -පෙ- [ආපනො පාරුච්ඡකනී. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] රුකෙබ්බා ඔත්ථිනා ත මාරෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරුච්ඡකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (95-96)

72. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බගඨීයා භික්ඛු දායං ආලිවෙපසුං. මනුස්සා දඬ්ඤා කාලමකංසු. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ තමරණාධිප්පායස්සා”ති. (97)

73. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බගඨීයා භික්ඛු මරණාධිප්පායො දායං ආලිවෙපසුං. මනුස්සා දඬ්ඤා කාලමකංසු -පෙ- [ආපනො පාරුච්ඡකනී තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] මනුස්සා දඬ්ඤා ත කාලම-කංසු. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ පාරුච්ඡකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (98-99)

74. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ආඝාතනං ගනත්වා වොරඝාතං එතදවොච:- “ආවුසො මාසිමං කිලමෙසි, එකෙන පභාරෙන ජීවිතා වොරොපෙසි”ති. ‘සුඤ්ඤි ගනොත’ති එකෙන පභාරෙන ජීවිතා වොරොපෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “ආපතතිං තිං භික්ඛු ආපනො පාරුච්ඡක”නති. (100)

75. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ආඝාතනං ගනත්වා වොරඝාතං එතදවොච:- “අවුසො මාසිමං කිලමෙසි, එකෙන පභාරෙන ජීවිතා වොරොපෙසි”ති. සො “තාභං කුස්සං වචනං කරිස්සාමි”ති ජීවිතා වොරොපෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- අතාපතති භික්ඛු පාරුච්ඡකස්ස, ආපතති දුක්ඛච්චයස්සා”ති. (101)

76. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො ඤ්ඤිකරෙ හත්ථ-පාදච්ඡිනො ඤ්ඤතකෙඨි සමපරිඤ්ඤො හොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු තෙ මනුස්සො එතදවොච:- “ආවුසො ඉච්ඡ්ථ ඉමස්ස මරණ”නති. “ආම ගනොත ඉච්ඡාමි”ති. “තෙන හි තකං පායෙථා”ති. තෙ තං තකං පායෙසුං. සො කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “ආපතතිං තිං භික්ඛු ආපනො පාරුච්ඡකනී. (102)

77. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො පුර්භො කුලඝරෙ හත්-
 පාදවර්තො ඤානකෙහි සමපරිකිණෙණො භොති. අඤ්ඤානරු භික්ඛුනී තෙ
 මනුසෙස ඵතදවොච:- “ආට්ඨසො ඉවජ්ථ ඉමෙස මරණ”නති. “ආමයො-
 ඉවජාමා”ති. තෙන හි “ලොණසොච්චරකං පායෙථා”ති. තෙ තං ලොණසොච්-
 රකං පායෙසුං. සො කාලමකාසි. තස්සා කුකකුචං අගොසි. අථ ඛො සා
 භික්ඛුනී භික්ඛුනීතා ඵතමන්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛුනීයො භික්ඛුනං ඵතමන්ථං
 ආරොචෙසුං. භික්ඛු භගවතො ඵතමන්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- “ආපතතිං සා
 භික්ඛවෙ භික්ඛුනී ආපනතා පාරජික”නති. (103)

නතිය පාරාජිකං සමන්තං.

2. 4.

චතුස්ථ පාරාජිකං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං විහරති මනාවනො කුටා:-
 ඝාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බුද්ධා සඤ්චරිතා සමහතතා භික්ඛු
 වංශභුමුද්ධ තදියා තීරෙ වස්සං උපගවජ්ඣං. තෙන ඛො පන සමයෙන
 වජ්ජී දුබ්භිකඛා භොති දච්චිතිකා සෙතට්ඨිකා¹ සලාකා චුතතා ත සුකරු
 උඤ්ඤන් පග්ගහෙන යාපෙතුං.

2. අථ ඛො තෙසං භික්ඛුනං ඵතදහොසි:- ඵතරහි ඛො වජ්ජී
 දුබ්භිකඛා දච්චිතිකා සෙතට්ඨිකා සලාකා චුතතා ත සුකරු උඤ්ඤන්
 පග්ගහෙන යාපෙතුං. කෙන නු ඛො මයං උපායෙන සමග්ගා සමෙමාදමානා
 අච්චදමානා ඵාසුකං වස්සං වසෙය්සාම, ත ච පිණ්ඩකෙන කීලමෙය්සාමා”ති.

3. ඵකචෙව ඵචමාහංසු:- “හඤ මයං ආට්ඨසො ගිහීනං කමමන්තං
 අඛිට්ඨම, ඵචං තෙ අමාසං දුතුං මඤ්ඤේය්ස නති”, ඵචං මයං සමග්ගා
 සමෙමාදමානා අච්චදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිස්සාම, ත ච පිණ්ඩ-කෙන
 කීලමෙය්සාමා”ති.

4. ඵකචෙව ඵචමාහංසු:- “අලං ආට්ඨසො කීං ගිහීනං කමමන්තං
 අඛිට්ඨිකෙන, හඤ මයං ආට්ඨසො ගිහීනං දුතෙය්සං හරුමි, ඵචං කෙ අමාසං
 දුතුං මඤ්ඤේය්ස නති, ඵචං මයං සමග්ගා සමෙමාදමානා අච්චදමානා ඵාසුකං
 වස්සං වසිස්සාම, ත ච පිණ්ඩකෙන කීලමෙය්සාමා”ති.

5. ඵකචෙව ඵචමාහංසු: “අලං ආට්ඨසො කීං ගිහීනං කමමන්තං අඛිට්ඨි-
 කෙන, කීං ගිහීනං දුතෙය්සං හටෙන, හඤ මයං ආට්ඨසො ගිහීනං අඤ්ඤා-
 මඤ්ඤස්ස උත්තරිමනුස්සධමමස්ස වණෙණං භාසාම,² අසුකො භික්ඛු පඨමස්ස
 ක්කාතස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු දුතියස්ස ක්කාතස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු
 තතියස්ස ක්කාතස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු චතුස්ථස්ස ක්කාතස්ස ලාභී, අසුකො
 භික්ඛු සොතාපනොතා, අසුකො භික්ඛු සකදගාමී, අසුකො භික්ඛු අනාගාමී,
 අසුකො භික්ඛු අරහා, අසුකො භික්ඛු තෙවිජ්ජා, අසුකො භික්ඛු ජලුභිඤ්ඤා”ති.
 ඵචං කෙ අමාසං දුතුං මඤ්ඤේය්ස නති. ඵචං මයං සමග්ගා සමෙමාදමානා
 අච්චදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිස්සාම ත ච පිණ්ඩකෙන කීලමෙය්සාමා”ති.
 “ඵසොයෙව ඛො ආට්ඨසො සෙය්සො යො අමාසං ගිහීනං අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස
 උත්තරිමනුස්සධමමස්ස වණෙණං භාසිතො”ති.

1. සෙතට්ඨිකා, කළචි. 2. භාසිස්සාම - මජ්ඣං.

6. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භිනිතං අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස උතතරිමනුස්සධම්මස්ස වණණං භාසිංසු: අසුකො භික්ඛු පඨමස්ස කුතස්ස ලාභී -පෙ- අසුකො භික්ඛු ඡලභිඤ්ඤා”ති.

7: අථ ඛො තෙ මනුස්සා: “ලාභා වත නො, සුලඤ්ඤං වත නො, යෙසං¹ නො ඵවරුපා භික්ඛු වස්සං උපගතා, න වත නො ඉතො පුබ්බෙ ඵවරුපා භික්ඛු වස්සං උපගතා, යථසිමෙ භික්ඛු සීලවනො, කල්යාණධම්මා”ති. තෙ න තාදිසාති භොජනාති අත්තතා භුඤ්ජන්ති, මාතාපිතුන්තං දෙනති, පුත්තදරස්ස දෙනති, දුසකම්මකරපොර්සස්ස දෙනති, මිත්තාමච්චානං දෙනති, ඤ්ඤිසාලොභිතානං දෙනති, යාදිසාති භික්ඛුතං දෙනති. න තාදිසාති බාදනියාති -පෙ- සායනියාති -පෙ- පාතාති අත්තතා පිචන්ති, මාතා-පිතුන්තං දෙනති, පුත්තදරස්ස දෙනති, දුසකම්මකරපොර්සස්ස දෙනති, මිත්තාමච්චානං දෙනති, ඤ්ඤිසාලොභිතානං දෙනති, යාදිසාති භික්ඛුතං දෙනති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු වණණවා අහෙසුං පිණ්ණියා පසන්තමුඛවණණා විපසන්තජ්චවණණා.

8. ආවිණණං ඛො පතෙතං වස්සං චුන්තං භික්ඛුතං භගවන්තං දස්සතාය උපසඞ්කම්භුං. අථ ඛො තෙ භික්ඛු වස්සං චුන්තං තෙමාසච්චයෙන සෙතාසතං සංසාමෙඤ්ඤා පත්තවීචරං ආදය යෙන වෙසාලී තෙන පකකම්පු. අනුපුබ්බත යෙන වෙසාලී මහාවතං කුට්ඨාරසාලා යෙන භගවා තෙ නුපසඞ්කම්පු. උපසඞ්කම්භවා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමන්තං තිසිදිංසු.

9. තෙන ඛො පත සමයෙන දිසාසු වස්සං චුන්තං භික්ඛු කිසා භොන්ති ලුඛා දුඛවණණා උපසංඤ්ඤාපසංඤ්ඤකජාතා ධම්නිසන්තගන්තා. වගුච්ඡද-නීරියා පත² භික්ඛු වණණවා භොන්ති පිණ්ණියා පසන්තමුඛවණණා විපසන්තජ්චවණණා. ආවිණණං ඛො පතෙතං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං පටිසම්මොදිතුං.

10. අථ ඛො භගවා වගුච්ඡදනීරියෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “කච්චි භික්ඛවෙ ඛමනීයං කච්චි යාපනීයං කච්චි සමග්ගා සමමොදමාතා අච්චදමාතා ඵාසුකං වස්සං වසිත්ථ, න ච පිණ්ඩකෙන කීලම්භා”ති. “ඛමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා, සමග්ගා ච මයං භන්තෙ සමමොදමාතා අච්චදමාතා ඵාසුකං වස්සං වසිමා, න ච පිණ්ඩකෙන කීලම්භා”ති. ජාතන්තාපි තථාභතා පුච්ඡන්ති, ජාතන්තාපි න පුච්ඡන්ති, කාලං විදිඤ්ඤා පුච්ඡන්ති කාලං විදිඤ්ඤා න පුච්ඡන්ති, අත්ඨසංභිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති නො අත්ඨසංභිතං, අත්ඨසංභිතෙ සෙතුසාධො තථාගතානං.

1. යෙසං වත. - ම.ජ.සං. 2. ‘පත’ ඉභි පොඤ්ඤෙසු උතං.

11. දව්ගාකාරෙහි බුද්ධා භගවතො භික්ඛු පටිපුච්ඡන්ති “ධම්මං වා දෙසිස්සාම, සාවකානං වා සිකාපදං පඤ්ඤාපෙසසාමා”ති. අථ බො භගවා වග්ගුච්ඡද්ධීරියෙ භික්ඛු එතදවොච: “යථා කථං පන තුඤ්ඤ භික්ඛවෙ සමෙග්ගා සමෙමාදමානා අවිච්චමානා ඵාසුකං වස්සං වසිත්ථ, න ච පිණ්ඩිකත කීලුම්භ්ථා”ති. අථ බො හෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “කච්චී පන වො භික්ඛවෙ තුත”න්ති. “අභුතං භගවා”ති. විගර්හී බුද්ධො භගවා: “අනනුච්ච්චියං මොඝපුරිසා අනනුලොමිකං අපභනිරූපං අස්සාමිණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි තාම තුමෙහ මොඝපුරිසා උදරස්ස කාරණා ගිහිතං අඤ්ඤාමඤ්ඤස්ස උතනරිමනුස්සධම්මස්ස වණණං භාසිස්සථ. වරං තුදමහති මොඝපුරිසා තිණෙහත ගොවිකනතනෙන¹ කුච්ඡ්චරිකතෙනා,² න තෙව උදරස්ස කාරණා ගිහිතං අඤ්ඤාමඤ්ඤස්ස උතනරිමනුස්සධම්මස්ස වණණං භාසිතො. හං කියස්ස හෙතු? නතො නිදහං හි මොඝපුරිසා මරණං වා නිගමෙඤ්ඤ මරණමනනං වා දුක්ඛං, න තෙව තප්පච්චයා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතීං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය. ඉතො නීදහස්සධම්මෙ වො මොඝපුරිසා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතීං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය. තෙනං මොඝපුරිසා අපාසනනානං වා සොදය-පෙ- විගර්හිතා ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙහිසි:

12. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ මහාවොරා සනො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං, කතමෙ පඤ්ඤ?

(1) ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චස්ස මහාවොරස්ස එවං හොති: “කුදස්සු³ නාමාහං සතෙහ වා සහස්සෙහ වා පරිවුතො ගාමනිගමරුජධානීසු ආනිණ්ඩස්සාමි හතනො සානතනො ජිඤ්ඤො ජෙදපෙනො පවනො පාවෙනො”ති. සො අපරෙහ සමයෙහ සතෙහ වා සහස්සෙහ වා පරිවුතො ගාමනිගමරුජධානීසු ආනිණ්ඩාමි හතනො සානතනො ජිඤ්ඤො ජෙද-පෙනො පවනො පාවෙනො. එවලෙව බො භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චස්ස පාපභික්ඛුතො එවං හොති: “කුදස්සු නාමාහං සතෙහ වා සහස්සෙහ වා පරිවුතො ගාමනිගමරුජධානීසු වාරිකං වරිස්සාමි සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො ගහවධානං වෙච පබ්බජිතානස්සධම්මෙ, ලාභී විචර-පිණ්ඩිපාතසෙතාසනගිලාතපච්චයහෙසජ්ජපරිකාරාන”න්ති. සො අපරෙහ සමයෙහ සතෙහ වා සහස්සෙහ වා පරිවුතො ගාමනිගමරුජධානීසු වාරිකං වරහි සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො ගහවධා-නස්සධම්මෙ පබ්බජිතානං ව, ලාභී විචරපිණ්ඩිපාතසෙතාසන ගිලාතපච්චයහෙසජ්ජ-පරිකාරානං. අයං භික්ඛවෙ පඤ්ඤො මහාවොරො සනො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

(2) පුත ව පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො පාපභික්ඛු තථාහතප්පවෙදිතං ධම්මචිතයං පරියාපුණ්ණිතා අතතනො දහති. අයං භික්ඛවෙ දුකීයො මහා-වොරෙහ සනො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

(3) පුත ව පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො පාපභික්ඛු සුඛං බ්‍රහ්මචාරිං පරිසුඛං බ්‍රහ්මචාරියං වරනතං අමුලකෙහ අබ්‍රහ්මචාරියෙහ අනුඛංසෙති. අයං භික්ඛවෙ තතීයො මහාවොරෙහ සනො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

1. ගොවිකභ්‍යන්ත, කභ්චි, මු. 2. කුච්ඡ්චරිකතෙනා, කභ්චි. 3. කුදස්සු, මජ්ඣ.

(4) පුන ව පරං භික්ඛවෙ ඉධෙ'කචෝවා පාපභික්ඛු යාති නාති සබ්බස්ස භරුහණධාති භරුපරිකබ්බාති, සෙය්‍යපීදං: ආරුමො ආරුමච්ඡු චිතාරො චිතාරච්ඡු මඤ්චො, පීඨං භීසි බිලේබ්බාහතං¹ ලොඤ්චුලිති ලොභභාණ්ණකා ලොභචාරණකා ලොභකචාහං වාසි ඵරසු කුඨාරි කුඤ්ඤො නිබ්බදතං වලඝී වෙඵ චූඤ්ඤං බබ්බජං නිණං මහතිකා දුරුහණං මහතිකාහණං, තෙහි ගිහී² සඞ්ඛණ්ණාති, උපලාපෙති. අයං භික්ඛවෙ වතුන්චො මහාචොරො සනොතා සංචීජ්ජොතො ලොකස්මිං.

(5) සදෙවකෙ භික්ඛවෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුභවකෙ සස්සමණ- බ්‍රාහ්මණීයා පජාය සදෙවමනුස්සාය අයං අයො මහාචොරො යො අසනානං අභුතං උතතරිමනුස්සබ්බමං උලලපති. නං කියස්ස හෙතු? ථෙය්‍යාය වො භික්ඛවෙ රට්ඨපිණෙඤ්චො භුතොති.

අඤ්ඤථා සනාමතනාහං අඤ්ඤථා යො පචෙදයෙ,
තිකචච කිතවයොච භුතාං ථෙය්‍යත තස්ස නං.

කාසාවකණ්ඨා බහවො පාපබ්බවා අසඤ්ඤතා,
පාපා පාපෙහි කමෙමහි තීරයං තෙ උපපජ්ජරෙ.

සෙය්‍යො අයොගුලො භුතොතා තණතො අහිසිච්ඡපමො,
යඤ්චො භුඤ්ඤාය්‍ය දුග්ගිලො රට්ඨපිණං අසඤ්ඤතොති.

13. අථ බො භගවා වග්ගුච්ඡදානීරියෙ භික්ඛු අතෙකපරියායෙන චිගරතිනා දුගරතාය -පෙ- ඵචඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකබාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු අනභිජානං උතතරිමනුස්සබ්බමං අභිභුජනාසිකං අලම්පියඤ්ඤාණදස්සනං සමුදවරෙය්‍ය ‘ඉති ජානාමි, ඉති පය්‍යාමි’ති. තණතා අපරෙන සමයෙන සමනුග්ගාතියමාණො වා අසමනුග්ගාතියමාණො වා ආපණ්ණා විසුද්ධාපෙණකං ඵච. වඤ්ඤා: ‘අජානමෙවංහං ආවුසො අවධං ජානාමි, අපය්‍යං පය්‍යාමි, තුච්ඡං චුසා වීලපි’නති. අයම්පි පාර්ලිමේන්තො ඤාති අසංචාසො”ති.

ඵචඤ්චදං භගවතා භික්ඛනං සිකබාපදං පඤ්ඤානාං කොභී.

[මූලපඤ්ඤාහි.]

1. විලෙඛාහතං. ම.ජ.සං. 2. ගිහි, සන්චි.

14. තෙන ඛො පත සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු අද්ධිට්ඨ ද්ධිට්ඨසඤ්ඤිතො අපපතෙන පතතසඤ්ඤිතො අතභිගතෙ අභිගතසඤ්ඤිතො අසච්ඡිකතෙ සච්ඡිකතසඤ්ඤිතො අධිමානෙන අඤ්ඤං ව්‍යාකරිංසු. තෙසං අපරෙත සමයෙන රුතංසපි විතතං තමභී, දෙසායපි විතතං තමභී, මොහායපි විතතං තමභී. තෙසං කුකකුච්චං අහොසි: ‘හගචතා සීතඛාපදං පඤ්ඤතතං. මයඤ්චමහ අද්ධිට්ඨ ද්ධිට්ඨසඤ්ඤිතො අපපතෙන පතතසඤ්ඤිතො අතභිගතෙ අභිගත-සඤ්ඤිතො අසච්ඡිකතෙ සච්ඡිකතසඤ්ඤිතො, අධිමානෙන අඤ්ඤං ව්‍යාකරිමහ, කච්චි නු ඛො මයං පාරුජිකං ආපතතිං ආපතනා’ති. ආයසමතො ආනි ඤ්ඤං එතමස්ථං ආරොචෙසුං. ආයසමා ආතජ්ඣ භගවතො එතමස්ථං ආරොචෙසි.

15. හොනති¹ තෙ ආතජ්ඣ භික්ඛු අද්ධිට්ඨ ද්ධිට්ඨසඤ්ඤිතො අපපතෙන පතතසඤ්ඤිතො අතභිගතෙ අභිගතසඤ්ඤිතො අසච්ඡිකතෙ සච්ඡිකත-සඤ්ඤිතො අධිමානෙන අඤ්ඤං ඛ්‍යාකරොන්ති, තං ච ඛො එතං අබොධායා-රිකතති. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සීතඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු අනාභිජානං උභාගිමනුසංඛම්මං අභගුපනාසිකං අලම්භියඤ්ඤාදයනා සමුද්දව්ඡරයා ‘ඉතී ජානාමි, ඉතී පඤ්ඤාමි’ති. තතො අපරෙත සමයෙන සමනුගාභියමානො චා අසමනුගාභිය-මානො චා ආපතනා විසුද්ධාපෙතො එවං චදෙය්‍ය: ‘අජානමච්චාහං ආමුසො අච්චං ජානාමි, අපඤ්ඤං පඤ්ඤාමි, තුච්ඡං මුඤ්චිලපි’න්ති අඤ්ඤානු අධිමානා. අසම්පි පාඨිතො හොති අසංචායො”ති.

[දුතියපඤ්ඤානති.]

16. යො පනාති - යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- [ඤ්ඤානිචතුස්ථෙත කමෙත -පෙ- උපසම්පනො]. අයං ඉමෙයම් අජෙ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

අනාභිජානනති අසතතං අභුතං අසංවිජ්ජමානං අජාතනො අපඤ්ඤ-නො අතතති කුසලං ධම්මං අජි මෙ කුසලො ධම්මොති.

උභාගිමනුසංඛම්මා තාම: ක්කිතං විමොක්ඛං සමාධි සමාපනති ඤ්ඤාදයනං මග්ගභාවනා ඵලසච්ඡිකරියා කිලෙසප්පාතං විනිවරණතා විතතස්ස පුඤ්ඤාගාරෙ අභිරතී.

අභගුපනාසිකනති තෙ චා කුසලෙ ධම්මෙ අතතති උපතෙති, අතතානං චා තෙසු කුසලෙසු ධම්මෙසු උපතෙති.

ඤ්ඤානති තියො විජ්ජා.

දුඤ්ඤානති යං ඤ්ඤානං තං දුඤ්ඤානං. යං දුඤ්ඤානං තං ඤ්ඤානං.

සමුද්දව්ඡරෙය්‍යාති ආරොචෙය්‍ය ඉතියා චා පුරිසස්ස චා ගහට්ඨස්ස චා පඤ්ඤාතස්ස චා.

1. හොනති යෙන තෙ ආතජ්ඣ, මජ්ඣ. නොනති යෙව්‍යානජ්ඣ, සා.

ඉති ජාතීය ඉති පක්ෂයේ ජාතිකයන් එකෙ බලම, පක්ෂයේ එකෙ බලම, අති ව මෙ එකෙ බලම, මයි එකෙ බලම සාධකයන්, අහඹු එකෙසු බලමසු සාධකයන්

කතෝ අපරේ සමයෙහි යමි බණ සමුදායණි හොති, තං බණි තං ලයං තං මුහුතං විතිවනො.

සමනුකානියමානෝති යං වජ්ඣ පවිඤ්ඤානං හොති, තසමි වජ්ඣසමි සමනුකානියමානෝ: 'කිං තෙ අධිගතං, කිනති තෙ අධිගතං, කද තෙ අධිගතං, කථ තෙ අධිගතං, කතමෙ තෙ කිලෙසා පහිතා, කතමෙසං තිං බලමානං වා ලාභි'ති.

අසමනුකානියමානෝති ත කෙතවි වුච්චමානෝ.

ආපනෙහි පාපිච්ඡා, ඉච්ඡාපකතෝ අසනතං අහුතං උතතරිමනුසු-බලම උලුපිචා පාර්ලිමේන්තු අපනතං හොති.

විසුද්ධාපනෙහි ගිහි වා හොතුකාමෝ උපාසකෝ වා හොතුකාමෝ ආරම්භෝ වා හොතුකාමෝ සාමණේරෝ වා හොතුකාමෝ.

අජානමෙවං ආවුසො අවචං ජාතීය අපසං පක්ෂයේ තාහං එකෙ බලම ජාතී, තාහං එකෙ බලම පක්ෂයේ, තති ව මෙ එකෙ බලම, න මයි එකෙ බලම සාධකයන්, න වාහං එකෙසු බලමසු සාධකයන්.

තුච්ඡං මුසා විලසිනති තුච්ඡකං මයා භණිතං, මුසා මයා භණිතං, අහුතං මයා භණිතං, අජානනෙත මයා භණිතං.

අඤ්ඤානු අධිමානාති ධපෙතා අධිමානං.

අයමිති පුරිමෙ උපාදය වුච්චති.

පාර්ලිමේන්තු හොති කෙයාපාපි තාම තාලෝ මච්ඡකච්ඡනො අහබෙබා පුත විරුද්ධියා, එවමෙව භික්ඛු පාපිච්ඡා, ඉච්ඡාපකතෝ අසනතං අහුතං උතතරිමනුසුබලම උලුපිචා අසමණෝ හොති අසනපුතරියො, තෙන වුච්චති පාර්ලිමේන්තු හොති.

අසංවාසොති සංවාසො නාම: එකකමමං එකුදුදුසො සමසිකතො එසො සංවාසො නාම. සො තෙන සද්ධිං තප්පි, තෙන වුච්චති අසංවාසොති.

උතතරිමනුසුබලමො නාම: කියං විලෝකනං සමාධි සමාපතති ඤ්ඤාදක්ෂණං මහාභාවනා ඵලසච්ඡිදියා කිලෙසපහානං විනිවර්ණතා විතතස්ස සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරති.

කානිනති පඨමං කියං දුතියං කියං තතියං කියං වහුච්ඡං කියං.

1. එකං කමෙ, කච්චි.

විශමානෙකානි සුඤ්ඤතො විමොකෙඛා අනිමිතො විමොකෙඛා අප්පණ්ණිතො විමොකෙඛා.

සමාධිති සුඤ්ඤතො සමාධි අනිමිතො සමාධි අප්පණ්ණිතො සමාධි.

සමාපනතීති සුඤ්ඤතා සමාපතති අනිමිතො සමාපතති අප්පණ්ණිතො සමාපතති.

ඤ්ඤාදායනානානි¹ තිස්සො විජ්ජා.

මග්ගකාමනානි වතතාරෙ සතිපට්ඨානා වතතාරෙ සමමප්පධානා වතතාරෙ ඉද්ධිපාදා පඤ්චිඤ්ඤානි පඤ්ච ඛලානි සතත බොජ්ඣකිකා අරියො අට්ඨඝ්ඤිකො මග්ගො.

ඵලසච්ඡිකිරියානි සොභාපතතිඵලස්ස සච්ඡිකිරියා සකදාගාමිඵලස්ස සච්ඡිකිරියා අනාගාමිඵලස්ස සච්ඡිකිරියා අරහතස්ස සච්ඡිකිරියා.

කිලෙසප්පභානානානි රුගස්ස පභානං දෙසස්ස පභානං මොගස්ස පභානං.

විනීවරණතා විතනස්සාති රුගා විතතං විනීවරණතා දෙසා විතතං විනීවරණතා මොගා විතතං විනීවරණතා.

සුඤ්ඤාගාමෙ අභිජනීති පඨමෙන කුමානෙන සුඤ්ඤාගාමෙ අභිජනී, දුතියෙන කුමානෙන සුඤ්ඤාගාමෙ අභිජනී, තතියෙන කුමානෙන සුඤ්ඤාගාමෙ අභිජනී, චතුසේන කුමානෙන සුඤ්ඤාගාමෙ අභිජනී.

1. නිගාකාරෙහි පඨමං කුමානං සමාපජ්ජන්ති සමපජානමුසා භණ්ණාස්ස ආපතති පාරුජකස්ස: පුබ්බෙවස්ස හොති මුසා භණ්ණස්සානති, භණ්ණාස්ස හොති මුසා භණ්ණමිති, භණ්ණස්ස හොති මුසා මයා භණ්ණන්ති.

2. චතුසාකාරෙහි පඨමං කුමානං සමාපජ්ජන්ති සමපජානමුසා භණ්ණාස්ස ආපතති පාරුජකස්ස: පුබ්බෙවස්ස හොති මුසා භණ්ණස්සානති, භණ්ණාස්ස හොති මුසා භණ්ණමිති, භණ්ණස්ස හොති මුසා මයා භණ්ණන්ති, විනිධාය දිට්ඨිං.

3. පඤ්චාකාරෙහි පඨමං කුමානං සමාපජ්ජන්ති සමපජානමුසා භණ්ණාස්ස ආපතති පාරුජකස්ස: පුබ්බෙවස්ස හොති මුසා භණ්ණස්සානති, භණ්ණාස්ස හොති මුසා භණ්ණමිති, භණ්ණස්ස හොති මුසා මයා භණ්ණන්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං.

4. ජ්ඣාකාරෙහි පඨමං කුමානං සමාපජ්ජන්ති සමපජානමුසා භණ්ණාස්ස ආපතති පාරුජකස්ස: පුබ්බෙවස්ස හොති මුසා භණ්ණස්සානති, භණ්ණාස්ස හොති මුසා භණ්ණමිති, භණ්ණස්ස හොති මුසා මයා භණ්ණන්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං.

1. ඤ්ඤානති, සබ්බප්ප.

32. තීහාකාරෙහි - සුඤ්ඤතං විමොක්ඛං -පෙ- අනිමිතතං විමොක්ඛං -පෙ- අප්පණ්ණිතිතං විමොක්ඛං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- අප්පණ්ණිතිතස්ස විමොක්ඛස්ස ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'අප්පණ්ණිතො විමොක්ඛො සච්ඡිකතො මයා'ති සම්පජ්ඣමුසා භණ්ණතස්ස ආපතති පාරුජකස්ස -පෙ-

33. තීහාකාරෙහි - සුඤ්ඤතං සමාධිං -පෙ- අනිමිතතං සමාධිං -පෙ- අප්පණ්ණිතිතං සමාධිං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- අප්පණ්ණිතිතස්ස සමාධිස්ස ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'අප්පණ්ණිතො සමාධි සච්ඡිකතො මයා'ති සම්පජ්ඣමුසා භණ්ණතස්ස ආපතති පාරුජකස්ස -පෙ-

34. තීහාකාරෙහි - සුඤ්ඤතං සමාපතතිං -පෙ- අනිමිතතං සමාපතතිං -පෙ- අප්පණ්ණිතිතං සමාපතතිං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- අප්පණ්ණිතිතාය සමාපතතියා ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'අප්පණ්ණිතිතා සමාපතති සච්ඡිකතා මයා'ති සම්පජ්ඣමුසා භණ්ණතස්ස ආපතති පාරුජකස්ස -පෙ-

35. තීහාකාරෙහි - තිස්සො විජ්ජා සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- තිස්සන්තං විජ්ජනං ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'තිස්සො විජ්ජා සච්ඡිකතා මයා'ති සම්පජ්ඣමුසා භණ්ණතස්ස ආපතති පාරුජකස්ස -පෙ-

36. තීහාකාරෙහි - චන්තාරො සතිපට්ඨානෙ -පෙ- චන්තාරො සම්මප්පට්ඨානෙ -පෙ- චන්තාරො ඉද්ධිපාදෙ සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- වතුන්තං ඉද්ධිපාදතං ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'චන්තාරො ඉද්ධිපාද සච්ඡිකතා මයා'ති සම්පජ්ඣමුසා භණ්ණතස්ස ආපතති පාරුජකස්ස -පෙ-

37. තීහාකාරෙහි - පඤ්චිඤ්ජයාති -පෙ- පඤ්චබලාති සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- පඤ්චන්තං බලාතං ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'පඤ්ච බලාති සච්ඡිකතාති මයා'ති සම්පජ්ඣමුසා භණ්ණතස්ස ආපතති පාරුජකස්ස -පෙ-

38. තීහාකාරෙහි - සතඨබොජ්ඣබොධි සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- සත්තන්තං බොජ්ඣබොධතං ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'සත්ත බොජ්ඣබොධි සච්ඡිකතා මයා'ති සම්පජ්ඣමුසා භණ්ණතස්ස ආපතති පාරුජකස්ස -පෙ-

39. තීහාකාරෙහි - අරියං අට්ඨබ්බිකං මග්ගං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- අරියස්ස අට්ඨබ්බිකස්ස මග්ගස්ස ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො සච්ඡිකතො මයා'ති සම්පජ්ඣමුසා භණ්ණතස්ස ආපතති පාරුජකස්ස -පෙ-

40. තීහාකාරෙහි - සොභාපච්ඡාපිලං -පෙ- සකදගාමිපිලං -පෙ- අභාගාමිපිලං -පෙ- අරභන්තං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- අරභන්තස්ස ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'අරභන්තං සච්ඡිකතං මයා'ති සම්පජ්ඣමුසා භණ්ණතස්ස ආපතති පාරුජකස්ස -පෙ-

41. තීහාකාරෙහි - 'රාගො මෙ චන්තො, වෘන්තො, මුත්තො, පභිනො, පටිනිස්සට්ඨො, උඤ්ඤවට්ඨො, සමුඤ්ඤවට්ඨො'ති සම්පජ්ඣමුසා භණ්ණතස්ස ආපතති පාරුජකස්ස -පෙ-

42. නීභාකාරෙහි - දොසො මෙ චනොතා, චනොතා, මුඛොතො, පභිනො, පචිතිස්සට්ඨො, උනෙඛට්ඨො, සමුඛෙඛට්ඨො'නි සමපජාතමුසා භණ්ණතාස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

43. නීභාකාරෙහි - මොහො මෙ චනොතා, චනොතා, මුඛොතො, පභිනො, පචිතිස්සට්ඨො, උනෙඛට්ඨො, සමුඛෙඛට්ඨො'නි සමපජාතමුසා භණ්ණතාස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

44. නීභාකාරෙහි - රුගා මෙ විතතං විනීවරණන්ති සමපජාතමුසා භණ්ණතාස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

45. නීභාකාරෙහි - දොසා මෙ විතතං විනීවරණන්ති සමපජාතමුසා භණ්ණතාස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

46. නීභාකාරෙහි - මොහා මෙ විතතං විනීවරණන්ති සමපජාතමුසා භණ්ණතාස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස:- පුබ්බෙච්චස්ස හොති: “මුසා භණ්ණස්ස”න්ති, භණ්ණතාස්ස හොති “මුසා භණ්ණම්”ති, භණ්ණතස්ස හොති “මුසා මයා භණ්ණිත”න්ති.

47. වතුභාකාරෙහි -පෙ- පඤ්චභාකාරෙහි -පෙ- ජනාකාරෙහි -පෙ- සතභාකාරෙහි මොහා මෙ විතතං විනීවරණන්ති සමපජාතමුසා භණ්ණතාස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස: පුබ්බෙච්චස්ස හොති “මුසා භණ්ණස්ස”න්ති, භණ්ණතාස්ස හොති “මුසා භණ්ණම්”ති, භණ්ණතස්ස හොති “මුසා මයා භණ්ණිත”න්ති, විනිධාය ද්වසීං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුපීං, විනිධාය භාවං.

සුද්ධිකං නිට්ඨිතං.

1. නීභාකාරෙහි - පඨමඤ්ච කුභානං දුතියඤ්ච කුභානං සමපජර්ථං -පෙ- සමපජර්ථාමි -පෙ- සමපනොතා -පෙ- පඨමස්ස ච කුභානස්ස දුතියස්ස ච කුභානස්ස ලාභී'ච්චි -පෙ- වසී'ච්චි -පෙ- 'පඨමඤ්ච කුභානං දුතියඤ්ච කුභානං සච්ඡිකතං මයා'ති සමපජාතමුසා භණ්ණතාස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

2. නීභාකාරෙහි - පඨමං ච කුභානං තතියං ච කුභානං සමපජර්ථං -පෙ- සමපජර්ථාමි -පෙ- සමපනොතා -පෙ- පඨමස්ස ච කුභානස්ස තතියස්ස ච කුභානස්ස ලාභී'ච්චි -පෙ- වසී'ච්චි -පෙ- 'පඨමඤ්ච කුභානං තතියඤ්ච කුභානං සච්ඡිකතං මයා'ති සමපජාතමුසා භණ්ණතාස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

3. නීභාකාරෙහි - පඨමඤ්ච කුභානං වතුන්ඤ්ච කුභානං සමපජර්ථං -පෙ- සමපජර්ථාමි -පෙ- සමපනොතා -පෙ- පඨමස්ස ච කුභානස්ස වතුන්ඤ්ච ච කුභානස්ස ලාභී'ච්චි -පෙ- වසී'ච්චි -පෙ- 'පඨමඤ්ච කුභානං වතුන්ඤ්ච කුභානං සච්ඡිකතං මයා'ති සමපජාතමුසා භණ්ණතාස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

4. තීභාකාරෙහි- පඨමෙඤ්ච කුඛානං සුඤ්ඤතඤ්ච විමොක්ඛං, පඨමෙඤ්ච කුඛානං අනිමිත්තඤ්ච විමොක්ඛං, පඨමෙඤ්ච කුඛානං අපපණ්ණිතඤ්ච විමොක්ඛං සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනේනා, පඨමෙඤ්ච කුඛානං අපපණ්ණිතඤ්ච විමොක්ඛං ච විමොක්ඛං ආභිමතී, වසීමහි, 'පඨමෙඤ්ච කුඛානං අපපණ්ණිතො ච විමොක්ඛො සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තං ආපතති පාරාජිකං -පෙ-

5. තීභාකාරෙහි- පඨමෙඤ්ච කුඛානං සුඤ්ඤතඤ්ච සමාධිං, පඨමෙඤ්ච කුඛානං අනිමිත්තඤ්ච සමාධිං, පඨමෙඤ්ච කුඛානං අපපණ්ණිතඤ්ච සමාධිං සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනේනා, පඨමෙඤ්ච කුඛානං අපපණ්ණිතඤ්ච සමාධිං ආභිමතී, වසීමහි, 'පඨමෙඤ්ච කුඛානං අපපණ්ණිතො ච සමාධි සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තං ආපතති පාරාජිකං -පෙ-

6. තීභාකාරෙහි- පඨමෙඤ්ච කුඛානං සුඤ්ඤතඤ්ච සමාපතති, පඨමෙඤ්ච කුඛානං අනිමිත්තඤ්ච සමාපතති, පඨමෙඤ්ච කුඛානං අපපණ්ණිතඤ්ච සමාපතති, සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනේනා, පඨමෙඤ්ච කුඛානං අපපණ්ණිතඤ්ච සමාපතති ආභිමතී, වසීමහි, 'පඨමෙ ච කුඛානං අපපණ්ණිතො ච සමාපතති සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තං ආපතති පාරාජිකං -පෙ- 1

7. තීභාකාරෙහි- පඨමෙ ච කුඛානං තිස්සො ච විජ්ජා, සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනේනා, පඨමෙඤ්ච කුඛානං තිස්සන්තං ච විජ්ජානං ආභිමතී, වසීමහි, 'පඨමෙ ච කුඛානං තිස්සො ච විජ්ජා සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තං ආපතති පාරාජිකං -පෙ-

8. තීභාකාරෙහි- පඨමෙ ච කුඛානං චතතාරො ච සතිපට්ඨානේ, පඨමෙ ච කුඛානං චතතාරො ච සමමපට්ඨානේ, පඨමෙ ච කුඛානං චතතාරො ච ඉද්ධි-පාදෙ සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනේනා, පඨමෙඤ්ච කුඛානං චතුත්තඤ්ච ඉද්ධිපාදනං ආභිමතී, වසීමහි, 'පඨමෙ ච කුඛානං චතතාරො ච ඉද්ධිපාද සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තං ආපතති පාරාජිකං -පෙ-

9. තීභාකාරෙහි- පඨමෙ ච කුඛානං පඤ්ච ච ඉඤ්ජියාති, පඨමෙ ච කුඛානං පඤ්ච ච බලාති සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනේනා, පඨමෙඤ්ච කුඛානං පඤ්චන්තං ච බලානං ආභිමතී, වසීමහි, 'පඨමෙ ච කුඛානං පඤ්ච ච බලාති සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තං ආපතති පාරාජිකං -පෙ-

10. තීභාකාරෙහි- පඨමෙ ච කුඛානං සතච ච බොජ්ඣකියං සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනේනා, පඨමෙඤ්ච කුඛානං සතචන්තං ච බොජ්ඣකියං ආභිමතී, වසීමහි, 'පඨමෙ ච කුඛානං සතච ච බොජ්ඣකියං සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තං ආපතති පාරාජිකං -පෙ-

11. තීභාකාරෙහි- පඨමෙ ච කුඛානං අරියං ච අට්ඨාභිකං මග්ගං සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනේනා, පඨමෙඤ්ච කුඛානං අරියං ච අට්ඨාභිකං මග්ගං ආභිමතී, වසීමහි, 'පඨමෙ ච කුඛානං අරියො ච අට්ඨාභිකො මග්ගො සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තං ආපතති පාරාජිකං -පෙ-

12. නීභාකාරෙහි- පඨමං ව කුභං සොතාපනතිඵලං ව, පඨමං ව කුභං සකදගාමිඵලං ව, පඨමං ව කුභං අතාගාමිඵලං ව, පඨමං ව කුභං අරභතනං ව සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමස්ස ව කුභතස්ස අරභතනස්ස ව ලාභිමහි, වසීමහි, 'පඨමං ව කුභං අරභතනං ව සචර්කතං මයා'ති සමපජානමුසා භණනතස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

13. නීභාකාරෙහි- පඨමං ව කුභං, සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමස්ස ව කුභතස්ස ලාභිමහි, වසීමහි, පඨමං ව කුභං සචර්කතං මයා, රුගො ව මෙ වනො, දෙසො ව මෙ වනො, මොහො ව මෙ වනො, වනො, මුනො, පහිනො, පටිනියාටෙඨා, උකෙඛටිනො, සමුකෙඛටිනො,ති සමපජානමුසා භණනතස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

14. නීභාකාරෙහි -පෙ- සනනභාකාරෙහි- පඨමං ව කුභං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමස්ස ව කුභතස්ස ලාභිමහි, වසීමහි, පඨමං ව කුභං සචර්කතං මයා, රාගා ව මෙ විතතං විනීවරණං, දෙසා ව මෙ විතතං විනීවරණං, මොහා ව මෙ විතතං විනීවරණනති සමපජානමුසා භණනතස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස: පුබ්බෙවස්ස භොති "මුසා භණ්ණස්ස"නති, භණනතස්ස භොති "මුසා භණ්ණම්"ති, භණ්ණතස්ස භොති "මුසා මයා භණ්ණිත"නති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛනතිං, විනිධාය රුපිං, විනිධාය භාවං.

වණඛවකකං නිට්ඨිතං.

1. නීභාකාරෙහි දුතියං ව කුභං තතියං ව කුභං සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- දුතියස්ස ව කුභතස්ස තතියස්ස ව කුභතස්ස ලාභිමහි- වසීමහි- දුතියං ව කුභං තතියං ව කුභං සචර්කතං මයා'ති සමපජානමුසා භණනතස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

2. නීභාකාරෙහි දුතියං ව කුභං වතුන්ඵ ව කුභං සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- දුතියස්ස ව කුභතස්ස වතුන්ඵස්ස ව කුභතස්ස ලාභිමහි- වසීමහි- දුතියං ව කුභං වතුන්ඵ ව කුභං සචර්කතං මයා'ති සමපජානමුසා භණනතස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

3. නීභාකාරෙහි දුතියං ව කුභං සුඤ්ඤතං ව විමොක්ඛං- අනිමිතතං ව විමොක්ඛං- අපඤ්ඤිතං ව විමොක්ඛං- සුඤ්ඤතං ව සමාධිං- අනිමිතතං ව සමාධිං- අපඤ්ඤිතං ව සමාධිං- සුඤ්ඤතං ව සමාපනතිං- අනිමිතතං ව සමාපනතිං- අපඤ්ඤිතං ව සමාපනතිං- තිස්සො ව විජ්ජා- වනනා,රො ව සති පට්ඨානෙ- වනනා,රො ව සමමපපධානෙ- වනනා,රො ව ඉඤ්චිපාදෙ- පඤ්ච ව ඉඤ්චියාති- පඤ්ච ව බලාති- සතත ව බොජ්ඣබේග- අරියඤ්ච අට්ඨවිනිකං මග්ගං- සොතාපනතිඵලං ව- සකදගාමිඵලං ව- අතාගාමිඵලං ව- අරභතනං ව- සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- දුතියස්ස ව කුභතස්ස අරභතනස්ස ව ලාභිමහි- වසීමහි- දුතියං ව කුභං අරභතනං ව සචර්කතං මයා'ති සමපජානමුසා භණනතස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

4. තීර්ථාකාරෙහි දුතියං ව කුතං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- දුතියස්ස ව කුතස්ස ලාභීමහි- වසීමහි- දුතියං ව කුතං සච්ඡිකතං මයා- රුගො ව මෙ වනො- දෙසො ව මෙ වනො- මොහො ව මෙ වනො- වනො ඉතො පභිනො පටිනිස්සධෙය්‍යා උකෙඛිට්ඨො- සමුකෙඛිට්ඨො රුගො ව මෙ විතං විනීවරණං- දෙසො ව මෙ විතං විනීවරණං- මොහො ව මෙ විතං විනීවරණන්ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

5. තීර්ථාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි දුතියං ව කුතං පඨමං ව කුතං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- දුතියස්ස ව කුතස්ස පඨමස්ස ව කුතස්ස ලාභීමහි- වසීමහි- දුතියං ව කුතං පඨමං ව කුතං සච්ඡිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

බද්ධවභානං.

එව. එකෙකං මුලං කාතුන් බද්ධවභානං¹ සච්චන්තං කභන්තබ්බං.

1. තීර්ථාකාරෙහි තතියස්සච කුතං වතුන්ඤච කුතං -පෙ- තතියස්සච කුතං අරහත්තස්සච සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- තතියස්ස ව කුතස්ස අරහත්තස්ස ව ලාභීමහි- වසීමහි- තතියස්සච කුතං අරහත්තස්සච සච්ඡිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

2. තීර්ථාකාරෙහි තතියස්සච කුතං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- තතියස්ස ව කුතස්ස ලාභීමහි- වසීමහි- තතියස්සච කුතං සච්ඡිකතං මයා- රුගො ව මෙ වනො- දෙසො ව මෙ වනො- මොහො ව මෙ වනො- වනො ඉතො පභිනො පටිනිස්සධෙය්‍යා උකෙඛිට්ඨො සමුකෙඛි- ට්ඨො රුගො ව මෙ විතං විනීවරණං- දෙසො ව මෙ විතං විනීවරණං- මොහො ව මෙ විතං විනීවරණන්ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස. -පෙ-

3. තීර්ථාකාරෙහි තතියස්සච කුතං පඨමස්සච කුතං -පෙ- තතියස්සච කුතං දුතියස්සච කුතං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- තතියස්ස ව කුතස්ස දුතියස්ස ව කුතස්ස ලාභීමහි- වසීමහි- තතියස්සච කුතං දුතියස්සච කුතං සච්ඡිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස. -පෙ-

4. තීර්ථාකාරෙහි මොහො ව මෙ විතං විනීවරණං පඨමස්සච කුතං -පෙ- දුතියස්සච කුතං තතියස්සච කුතං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහො ව මෙ විතං විනීවරණං වතුන්ඤච කුතස්ස ලාභීමහි- වසීමහි- මොහො ව මෙ විතං විනීවරණං වතුන්ඤච කුතං- සච්ඡිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස. -පෙ-

1. වකං. සිඛු.

5. තිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සුඤ්ඤතඤ්ඤ විමොක්ඛං අතිමිත්තඤ්ඤ විමොක්ඛං අප්පණීහිතඤ්ඤ විමොක්ඛං සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං, අප්පණීහිතස්ස ව විමොක්ඛස්ස ලාභිමහි- වසිමහි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අප්පණීහිතො ව විමොක්ඛො සච්ඡිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාරුඡ්කස්ස. -පෙ-

6. තිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සුඤ්ඤතඤ්ඤ සමාධිං අතිමිත්තඤ්ඤ සමාධිං අප්පණීහිතඤ්ඤ සමාධිං සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං- අප්පණීහිතස්ස ව සමාධිස්ස ලාභිමහි- වසිමහි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අප්පණීහිතො ව සමාධි සච්ඡිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාරුඡ්කස්ස. -පෙ-

7. තිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සුඤ්ඤතඤ්ඤ සමාපත්තිං අතිමිත්තඤ්ඤ සමාපත්තිං අප්පණීහිතඤ්ඤ සමාපත්තිං සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං- අප්පණීහිතාය ව සමාපත්තියා ලාභිමහි- වසිමහි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අප්පණී- හිතා ව සමාපත්ති සච්ඡිකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාරුඡ්කස්ස -පෙ-

8. තිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං තිස්සො ව විජ්ජා සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං තිස්සන්තං ව විජ්ජානං ලාභිමහි- වසිමහි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං තිස්සො ව විජ්ජා සච්ඡිකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාරුඡ්කස්ස. -පෙ-

9. තිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං වත්තාරො ව සතිපට්ඨානෙ වත්තාරො ව සමච්ඡප්පධානෙ වත්තාරො ව ඉඤ්චිපාදෙ සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං වතුන්තං ව ඉඤ්චිපාදානං ලාභිමහි- වසිමහි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං වත්තාරො ව ඉඤ්චිපාද සච්ඡිකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාරුඡ්කස්ස. -පෙ-

10. තිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං පඤ්ඤා ව ඉඤ්චියානි පඤ්ඤා ව බලානි සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං පඤ්ඤානඤ්ඤ බලානං ලාභිමහි- වසිමහි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං පඤ්ඤා ව බලානි සච්ඡිකතානි මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාරුඡ්කස්ස. -පෙ-

11. තිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සත්තං ව බොජ්ඣංදියෙ සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සත්තන්තඤ්ඤ බොජ්ඣංදියානං ලාභිමහි- වසිමහි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සත්තං ව බොජ්ඣංදියා සච්ඡිකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාරුඡ්කස්ස. -පෙ-

12. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනීවරණං අරියඤ්ච අට්ඨබ්බිකං මග්ගං සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- මොහා ව මෙ විතතං විනීවරණං අරියංඤ්ච අට්ඨබ්බිකං මග්ගං ලාභීච්චි- වසීච්චි- මොහා ව මෙ විතතං විනීවරණං අරියො ව අට්ඨබ්බිකො මග්ගො සච්ඡිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තංඤ්ඤා ආපච්චි පාරාජිකං. -පෙ-

13. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනීවරණං සොතාපච්චිඵලං ව සකදගාමිඵලං ව අනාගාමිඵලං ව අරහත්තඤ්ච සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- මොහා ව මෙ විතතං විනීවරණං අරහත්තං ලාභීච්චි- වසීච්චි- මොහා ව මෙ විතතං විනීවරණං අරහත්තඤ්ච සච්ඡිකතො මයා'ති සමප-ජානමුසා භණන්තංඤ්ඤා ආපච්චි පාරාජිකං. -පෙ-

14. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනීවරණං පඨමං ව කුතං සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- මොහා ව මෙ විතතං විනීවරණං පඨමං ව කුතං ලාභීච්චි- වසීච්චි- මොහා ව මෙ විතතං විනීවරණං පඨමං ව කුතං සච්ඡිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තංඤ්ඤා ආපච්චි පාරාජිකං -පෙ-

15. නිභාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනීවරණං දුතියං ව කුතං -පෙ- තතියං ව කුතං -පෙ- චතුත්ථං ව කුතං -පෙ- සුඤ්ඤාතං ව විමොක්ඛං -පෙ- දෙසා ව මෙ විතතං විනීවරණන්ති සමප-ජානමුසා භණන්තංඤ්ඤා ආපච්චි පාරාජිකං -පෙ- පුබ්බෙවංඤ්ඤා භොති 'මුසා භණ්ණි'න්ති, භණන්තංඤ්ඤා භොති 'මුසා මයා භණ්ණි'න්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්ති, විනිධාය රුපිං, විනිධාය භාවං.

1 ඵකමුලකං නිට්ඨිතං.

16. දුමුලකමපි තිමුලකමපි චතුමුලකමපි පඤ්චමුලකමපි ඡමුලකමපි සත්තමුලකමපි අට්ඨමුලකමපි නවමුලකමපි දසමුලකමපි කාතඛං. යථා නිකම්පනාති පදනී ඵකමුලකං වඛේතඛං. යථා ඵකමුලකං විතාරිතං ඵච්චෙව දුමුලකාදි'පි වින්ධාතඛං.

1. නිභාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි පඨමං ව කුතං දුතියං ව කුතං තතියං ව කුතං චතුත්ථං ව කුතං සුඤ්ඤාතං ව විමොක්ඛං අනිමිත්තඤ්ච විමොක්ඛං අපඤ්ඤිතං ව විමොක්ඛං සුඤ්ඤාතං ව සමාධිං අනිමිත්තං ව සමාධිං අපඤ්ඤිතං ව සමාධිං සුඤ්ඤාතං ව සමාපතනිං අනිමිත්තං ව සමාපතනිං අපඤ්ඤිතං ව සමාපතනිං කියෙසා ව විජජා වතනාරො ව සතිපට්ඨානෙ වතනාරො ව සමමපට්ඨානෙ වතනාරො ව ඉද්ධිපාඤ්ඤා පඤ්ච ව ඉද්ධියාති පඤ්ච ව බලාති සත්ත ව බොජ්ඣංඛෙඤ්ඤා අරියඤ්ච අට්ඨබ්බිකා මග්ගං සොතාපච්චිඵලඤ්ච සකදගාමිඵලඤ්ච අනාගාමිඵලඤ්ච අරහත්තඤ්ච සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- පෙ- රුගො ව මෙ චතේනා දෙසො ව මෙ චතේනා මොහො ව මෙ චතේනා චතේනා මුතේනා පභිතො පටිනී-ඤ්ඤාට්ඨා උකෙඛට්ඨිතො සමුකෙඛට්ඨිතො, රුගා ව මෙ විතතං විනීවරණං, දෙසා ව මෙ විතතං විනීවරණං, මොහා ව මෙ විතතං විනීවරණන්ති සමපජානමුසා භණන්තංඤ්ඤා ආපච්චි පාරාජිකං -පෙ- පුබ්බෙවංඤ්ඤා භොති 'මුසා භණ්ණි'න්ති, භණන්තංඤ්ඤා භොති 'මුසා මයා භණ්ණි'න්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්ති, විනිධාය රුපිං, විනිධාය භාවං.

සබ්බමුලකං නිට්ඨිතං.

සුද්ධිකවාචකං නිට්ඨිතං.

1. ඵකමුලකං සබ්බිතං නිට්ඨිතං. සසා

1. තීභාකාරෙහි ‘පඨමං කුඛං සමාපජ්’නති වතතුකාමො ‘දුතියං කුඛං සමාපජ්’නති සම්පජානමුසාභණන්තස්ස පටිච්ජානනාස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස; ත පටිච්ජානනාස්ස ආපතති ථුල්ලවමයස්ස.

2. තීභාකාරෙහි ‘පඨමං කුඛං සමාපජ්’නති වතතුකාමො ‘තතියං කුඛං -පෙ- වතුන්ථං කුඛං -පෙ- සුඤ්ඤතං විමොක්ඛං -පෙ- අනිමිත්තං විමොක්ඛං -පෙ- අපපණ්ණිතිතං විමොක්ඛං -පෙ- සුඤ්ඤතං සමාධිං -පෙ- අනිමිත්තං සමාධිං -පෙ- අපපණ්ණිතිතං සමාධිං -පෙ- සුඤ්ඤතං සමාපතතිං -පෙ- අනිමිත්තං සමාපතතිං -පෙ- අපපණ්ණිතිතං සමාපතතිං -පෙ- තීස්සො විජ්ජා -පෙ- වතතාඤ්ඤෙ සතිපට්ඨානෙ -පෙ- වතතාඤ්ඤෙ සම්මප්පමානෙ -පෙ- වතතාඤ්ඤෙ ඉඤ්ඤාපාදෙ -පෙ- පඤ්චෙත්ථිකං -පෙ- පඤ්ච බ්ලාති -පෙ- සත්තා බොජ්ඣකො -පෙ- අරියං අට්ඨච්ඡිකං මග්ගං -පෙ- සොතාපතතිඵලං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අතාභාමිඵලං -පෙ- අරහතතං සමාපජ් -පෙ- රාගො මෙ වතොතා -පෙ- දෙසො මෙ වතොතා -පෙ- මොහො මෙ වතොතා, වතොතා, මුතොතා, පහිතො, පටිතිස්සට්ඨා, උකෙඛට්ඨො, සමුකෙඛට්ඨො -පෙ- රාගා මෙ විතතං විනිවරණං -පෙ- දෙසා මෙ විතතං විනිවරණං -පෙ- මොහා මෙ විතතං විනිවරණං’නති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස පටිච්ජානනාස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස, ත පටිච්ජානනාස්ස ආපතති ථුල්ලවමයස්ස: පුබ්බවමස්ස ගොති “මුසා භණ්ණස්ස”නති, භණන්තස්ස ගොති “මුසා භණ්ණම්”ති, භණ්ණස්ස ගොති “මුසා මයා භණ්ණත”නති, -පෙ- විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

වතතුච්ඤාරකස්ස¹ ඵකමුලකස්ස බණ්ඩවතතං.

1. තීභාකාරෙහි ‘දුතියං කුඛං සමාපජ්’නති වතතුකාමො ‘තතියං කුඛං සමාපජ්’නති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස පටිච්ජානනාස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස; ත පටිච්ජානනාස්ස ආපතති ථුල්ලවමයස්ස.

2. තීභාකාරෙහි ‘දුතියං කුඛං සමාපජ්’නති වතතුකාමො -පෙ- මොහා මෙ විතතං විනිවරණං’නති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස පටිච්ජානනාස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස; ත පටිච්ජානනාස්ස ආපතති ථුල්ලවමයස්ස.

1. වතුච්ඤාරකස්ස. සි. මජ්ඣ. සං. වතතුච්ඤාරකස්ස, සි.මු

3. නිභාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි 'දුතියං ක්කාතං සමාපජ්ඣී'නති වතතුකාමො 'පඨමං ක්කාතං සමාපජ්ඣී'නති සමපජානමුසා භණ්ණතඤ්ඤ පටිච්චානනඤ්ඤ ආපඤ්ඤා පාරජිකඤ්ඤ; ත පටිච්චානනඤ්ඤ ආපඤ්ඤා ජුලලච්චයඤ්ඤ -පෙ- විනිධාය භාවං.

වතතුච්චසාරකඤ්ඤ ඵකමුලකඤ්ඤ බද්ධචකඤ්ඤ.

මුලකං සබ්බිතං.

1. නිභාකාරෙහි 'මොහා මෙ විතතං විනීවරණ'නති වතතුකාමො 'පඨමං ක්කාතං සමාපජ්ඣී'නති සමපජානමුසා භණ්ණතඤ්ඤ පටිච්චානනඤ්ඤ ආපඤ්ඤා පාරජිකඤ්ඤ; ත පටිච්චානනඤ්ඤ ආපඤ්ඤා ජුලලච්චයඤ්ඤ.

2. නිභාකාරෙහි 'මොහා මෙ විතතං විනීවරණ'නති වතතුකාමො 'දෙසා මෙ විතතං විනීවරණ'නති සමපජානමුසා භණ්ණතඤ්ඤ පටිච්චානනඤ්ඤ ආපඤ්ඤා පාරජිකඤ්ඤ; ත පටිච්චානනඤ්ඤ ආපඤ්ඤා ජුලලච්චයඤ්ඤ.

වතතුච්චසාරකඤ්ඤ ඵකමුලකං නිධිතං.

3. දුමුලකමපි කිමුලකමපි වතුමුලකමපි පඤ්ඤාමුලකමපි ජමුලකමපි සත්තමුලකමපි අධිමුලකමපි තචමුලකමපි දසමුලකමපි ඵචමෙව කාතබ්බං.

ඉදං සබ්බමුලකං.

1. නිභාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි 'පඨමඤ්ඤ ක්කාතං දුතියඤ්ඤ ක්කාතං තතියඤ්ඤ ක්කාතං වතුන්ඤ්ඤ ක්කාතං සුඤ්ඤතඤ්ඤ විමොක්ඛං අනිම්බතඤ්ඤ විමොක්ඛං අපපණ්ණිතඤ්ඤ විමොක්ඛං සුඤ්ඤතඤ්ඤ සමාධිං අනිම්බතඤ්ඤ සමාධිං අපපණ්ණිතඤ්ඤ සමාධිං සුඤ්ඤතඤ්ඤ සමාපඤ්ඤ අනිම්බතඤ්ඤ සමාපඤ්ඤ අපපණ්ණිතඤ්ඤ සමාපඤ්ඤ නියොගං ච විජජා වතතාඤ්ඤ ච සතිපට්ඨානෙ වතතාඤ්ඤ ච සමමපපධානෙ වතතාඤ්ඤ ච ඉද්ධිපාදෙ පඤ්ඤා ච ඉඤ්ඤානි පඤ්ඤා ච බලානි සත්ත ච බොජ්ඣංගො අරියඤ්ඤ අධිබ්බිකං මග්ගං සොකාපඤ්ඤා ජුලලඤ්ඤ සකදගාමිඵලඤ්ඤ අනාගාමිඵලඤ්ඤ අරහතඤ්ඤ සමාපජ්ඣං -පෙ- රුගො ච මෙ වතෙතා -පෙ- දෙසො ච මෙ වතෙතා -පෙ- මොහො ච මෙ වතෙතා වතෙතා මුතෙතා පහිතො පටිනිසාටෙධා උතෙතෙතො සමුතෙතෙතො, රුගා ච මෙ විතතං විනීවරණං, දෙසා ච මෙ විතතං විනීවරණං, මොහා මෙ විතතං විනීවරණ'නති වතතුකාමො සමපජානමුසා භණ්ණතඤ්ඤ පටිච්චානනඤ්ඤ ආපඤ්ඤා පාරජිකඤ්ඤ, ත පටිච්චානනඤ්ඤ ආපඤ්ඤා ජුලලච්චයඤ්ඤ: -පෙ- විනිධාය භාවං.

2. තීභාකාරෙහි ‘දුතියඤ්ච ක්කානං තතියඤ්ච ක්කානං වතුන්ඤ්ච ක්කානං සුඤ්ඤතඤ්ච විමොක්ඛං අනිමිත්තඤ්ච විමොක්ඛං අප්පණීතිතඤ්ච විමොක්ඛං සුඤ්ඤතඤ්ච සමාධිං අනිමිත්තඤ්ච සමාධිං අප්පණීතිතඤ්ච සමාධිං සුඤ්ඤතඤ්ච සමාපත්තිං අනිමිත්තඤ්ච සමාපත්තිං අප්පණීතිතඤ්ච සමාපත්තිං තිස්සො ච විජ්ජා වත්තාරො ච සතිපට්ඨානෙ වත්තාරො ච සමච්චප්පධානෙ වත්තාරො ච ඉද්ධිපාදෙ පඤ්ච ච ඉන්ද්‍රියානී පඤ්ච ච බලානී සත්ත ච බොජ්ඣංදියෙ අරියඤ්ච අට්ඨබ්බිකං මහං සොභාපත්තිඵලං ච සකද්දගාමිඵලං ච අනාගාමිඵලං ච අරහත්තං ච සමාපජ්ජං, රුගො ච මෙ වතො, දෙසො ච මෙ වතො, මොහො ච මෙ වතො, වනො මුත්තො පභිනො පටිනියුට්ඨො උතෙඛට්ඨො සමුත්තෙඛට්ඨො, රුගා ච මෙ විත්තං විනීවරණං, දෙසා ච මෙ විත්තං විනීවරණං, ‘මොහා ච මෙ විත්තං විනීවරණ’නති වතුකාමො, ‘පඨමං ක්කානං සමාපජ්ජ’නති සමපජානමුසා භණන්තස්ස පටිච්ජානන්තස්ස ආපත්ති පාරුජකස්ස, න පටිච්ජානන්තස්ස ආපත්ති ජුලලවචයස්ස.

3. තීභාකාරෙහි ‘තතියඤ්ච ක්කානං වතුන්ච ච ක්කානං -පෙ- මොහා ච මෙ විත්තං විනීවරණං -පෙ- පඨමඤ්ච ක්කානං සමාපජ්ජ’නති වතුකාමො ‘දුතියං ක්කානං සමාපජ්ජ’නති සමපජානමුසා භණන්තස්ස පටිච්ජානන්තස්ස ආපත්ති පාරුජකස්ස, න පටිච්ජානන්තස්ස ආපත්ති ජුලලවචයස්ස.

4. තීභාකාරෙහි ‘මොහා ච මෙ විත්තං විනීවරණං පඨමඤ්ච ක්කානං දුතියඤ්ච ක්කානං තතියඤ්ච ක්කානං වතුන්ඤ්ච ක්කානං -පෙ- රුගා ච මෙ විත්තං විනීවරණ’නති වතුකාමො: ‘දෙසා ච මෙ විත්තං විනීවරණ’නති සමපජානමුසා භණන්තස්ස පටිච්ජානන්තස්ස ආපත්ති පාරුජකස්ස, න පටිච්ජානන්තස්ස ආපත්ති ජුලලවචයස්ස: ජුතෙඛවස්ස හොති “මුසා භණීස්ස”නති, භණන්තස්ස හොති “මුසා භණාමි”ති, භණීතස්ස හොති “මුසා මයා භණීත”නති -පෙ- විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

සබ්බමුලකං.

වනතුමිසාරභස්ස වන්තපසයාලං නිට්ඨිතං.

වනතුභාමචාරකථා නිට්ඨිතා.

1. තීභාකාරෙහි ‘යො තෙ විහාරෙ වසී, සො භික්ඛු පඨමං ක්කානං සමාපජ්ජී, සමාපජ්ජති, සමාපන්නො, සො භික්ඛු පඨමස්ස ක්කාතස්ස ලාභී, වසී, තෙත භික්ඛුතා පඨමං ක්කානං සච්ඡිකත්’නති සමපජානමුසා භණන්තස්ස පටිච්ජානන්තස්ස ආපත්ති ජුලලවචයස්ස; න පටිච්ජානන්තස්ස ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස: ජුතෙඛවස්ස¹ හොති “මුසා භණීස්ස”නති, භණන්තස්ස හොති “මුසා භණාමි”ති, භණීතස්ස හොති “මුසා මයා භණීත”නති.

1. ජුතෙඛවස්සාදිපාදො මජ්ඣ. නනී.

2. වතුභාකාරෙහි -පෙ- පඤ්චභාකාරෙහි -පෙ- ඡභාකාරෙහි -පෙ- සභනභාකාරෙහි යො තෙ විභාරෙ වසී, සො භික්ඛු 'පඨමං කුභං සමාපජ්ජී සමාපජ්ජතී, සමාපනො, සො භික්ඛු පඨමස්ස කුභනස්ස ලාභී, වසී, තෙන භික්ඛුතා පඨමං කුභං සච්ඡිකත්තති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස පටිච්ඡානනස්ස ආපත්ති ජුලලවටයස්ස, න පටිච්ඡානනස්ස ආපත්ති, දුක්ඛටයස්ස, පුබ්බවයස්ස හොති "මුසා භණ්ණස්ස"න්ති, භණ්ණතස්ස හොති "මුසා භණ්ණමී"ති, භණ්ණතස්ස හොති "මුසා මයා භණ්ණ"න්ති, විනිධාය දට්ඨං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

3. නීභාකාරෙහි 'යො තෙ විභාරෙ වසී සො භික්ඛු දුතියං කුභං- නතියං කුභං - වතුන්ථං කුභං - සුඤ්ඤතං විමොක්ඛං - අනිමිතතං විමොක්ඛං - අප්පණ්ණිතිතං විමොක්ඛං - සුඤ්ඤතං සමාධිං - අනිමිතතං සමාධිං - අප්පණ්ණිතිතං සමාධිං - සුඤ්ඤතං සමාපත්තිං - අනිමිතතං සමාපත්තිං - අප්පණ්ණිතිතං සමාපත්තිං - තිස්සො විජජා - වනනාරෙ සතිපට්ඨානෙ - වනනාරෙ සමවප්පධානෙ - වනනාරෙ ඉද්ධිපාදෙ - පඤ්ච ඉද්ධියානී - පඤ්ච බලානී - සත්ත බොජ්ඣම්මෙත - අරියං අට්ඨබ්බිකං මග්ගං - සොනාපත්තිඵලං - සකදගාමිඵලං - අත්තාගාමිඵලං - අරහත්තං - සමාපජ්ජී - සමාපජ්ජතී - සමාපනො - සො භික්ඛු අරහත්තස්ස ලාභී - වසී - තෙන භික්ඛුතා අරහත්තං සච්ඡිකත්තති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස පටිච්ඡානනස්ස ආපත්ති ජුලලවටයස්ස, න පටිච්ඡානනස්ස ආපත්ති දුක්ඛටයස්ස.

4. නීභාකාරෙහි 'තස්ස භික්ඛුතො රුගො වනො- දෙසො වනො- ලොභො වනො- වනො මුනො- පභිතො පටිනිස්සට්ඨො උකෙබ්බිතො සමුකෙබ්බිතොති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස පටිච්ඡානනස්ස ආපත්ති ජුලලවටයස්ස, න පටිච්ඡානනස්ස ආපත්ති දුක්ඛටයස්ස.

5. නීභාකාරෙහි -පෙ- සභනභාකාරෙහි තස්ස භික්ඛුතො රුගා විතතං විනීවරණං- දෙසා විතතං විනීවරණං- මොභා විතතං විනීවරණන්ති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස පටිච්ඡානනස්ස ආපත්ති ජුලලවටයස්ස, න පටිච්ඡානනස්ස ආපත්ති දුක්ඛටයස්ස, පුබ්බවයස්ස හොති "මුසා භණ්ණස්ස"න්ති, භණ්ණතස්ස හොති, "මුසා භණ්ණමී"ති, භණ්ණතස්ස හොති, "මුසා මයා භණ්ණ"න්ති, විනිධාය දට්ඨං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

6. නීභාකාරෙහි -පෙ- සභනභාකාරෙහි 'යො තෙ විභාරෙ වසී, සො භික්ඛු සුඤ්ඤගාරෙ පඨමං කුභං- දුතියං කුභං- නතියං කුභං- වතුන්ථං කුභං සමාපජ්ජී- සමාපජ්ජතී- සමාපනො- -පෙ- සො භික්ඛු සුඤ්ඤ- ගාරෙ වතුන්ථස්ස කුභනස්ස ලාභී, වසී, තෙන භික්ඛුතා සුඤ්ඤගාරෙ වතුන්ථං කුභං සච්ඡිකත්තති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස පටිච්ඡානනස්ස ආපත්ති ජුලලවටයස්ස, න පටිච්ඡානනස්ස ආපත්ති දුක්ඛටයස්ස, පුබ්බව- වයස්ස හොති "මුසා භණ්ණස්ස"න්ති භණ්ණතස්ස හොති "මුසා භණ්ණමී"ති භණ්ණතස්ස හොති "මුසා මයා භණ්ණ"න්ති, විනිධාය දට්ඨං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

විනිතවැස්තු

උද්ඝනනාචාර්ය.

අභිමානෙත¹. 'උද්ඝනනවහි පිණෙකාපජ්ඣාර්යාපථො,
සඤ්ඤාජනා රහො ධම්මා විහාරෙ පච්චුපට්ඨිකො.

ත දුක්ඛාරං විරියමථොපි මච්චුතො යසාඤ්ඤාසො විපාටිසාරි සම්මා,
විරියෙන යොගෙන ආරාධනාය අථ වෙදනාය අපරෙ දුචෙ.

මුඛවණෙ පඤ්චවජ්ඣුති අඤ්ඤාඛ්‍යාකරණා තයො,
අභාරාචරණා කාමා රති මාපි ච පක්කමො.

අට්ඨපෙසි උභො ගාවො ඝාතකා පිණෙකා සාකුණිකො නිච්චවොරධි
අසි ච සුකරි සතති මාගවි උසු ච කාරණිකො සුචි සාරපි.

යො ච සිඛ්ඛියති සුචකො හි සො අණ්ඩගාරි අහු ගාමකුචකො,
කුපෙ නිමුග්ගො හි සො පාරදුරිකො ගුච්චාදි අහු දුට්ඨමුඛවණො.

නිච්චවිච්චි අභිමාරිනී අහු මඤ්ඤාලී අහු ඉක්කණිච්චිකා,
මකිලීනී සපතතඛ්‍යාතෙකිරි සිසච්චිතො අහු වොරසාතකො.

භික්ඛු භික්ඛුණී සිත්ඛමානා සාමණෙරො අථ සාමණෙරිකා,
කසසපස විනයසා පබ්බජ්ඣං පාපකම්මකරිංසු තාවදෙ.

තපොදු රජගගෙ සුඤ්ඤං නාගානොගාගතෙන ච,
සොභිතො අරහං භික්ඛු පඤ්ච කපපසතං සරෙති.

1. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අභිමානෙත අඤ්ඤං
ව්‍යාකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි: 'භගවතා සිත්ඛාපදං පඤ්ඤාතනං,
කච්චි හු බො අහං පාරාජිකං ආපතතිං ආපනො'ති. අථ බො සො භික්ඛු
භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අභිමානෙතාති. (1)

2. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පණ්ඩාය අරඤ්ඤා
විහරති "එවං මං ජනො සම්භාවෙසාති"ති. තං ජනො සම්භාවෙසි. තස්ස
කුක්කුච්චං අහොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු
පාරාජිකස්ස, ත ච භික්ඛවෙ පණ්ඩාය අරඤ්ඤා වන්ඛම්මං, යො චසෙය්‍ය,
ආපතති දුක්ඛට්ඨාසාති. (2)

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පණ්ඩිය පිණ්ඩිය වරති “එවං මං ජනො සමානාවෙසාති”ති. තං ජනො සමානාවෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි-පෙ-අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. න ච භික්ඛවෙ පණ්ඩිය පිණ්ඩිය වරිතබ්බං. යො වරෙය්‍ය ආපතති දුක්ඛවස්සාති. (3)

4. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “යෙ ආවුසො අමානං උපජ්ඣායස්ස සඤ්චිභාරිකා සබ්බව අරභනොතා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි. -පෙ- කිඤ්චිතොතා නං භික්ඛුති? උලුපතාධිපායො අහං භගවාති. අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුලුච්චයස්සාති. (4)

5. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “යෙ ආවුසො අමානං උපජ්ඣායස්ස අනොචාසිකා සබ්බව මභිද්ධිකා මහානුභාවා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි -පෙ- කිඤ්චිතොතා නං භික්ඛුති. උලුපතාධිපායො අහං භගවාති. අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුලුච්චයස්සාති. (5)

6. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පණ්ඩිය වඩ්ඛමති — පණ්ඩිය නිට්ඨති — පණ්ඩිය නිසීදති — පණ්ඩිය සෙය්‍යං කපෙපති “එවං මං ජනො සමානාවෙසාති”ති. තං ජනො සමානාවෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. න ච භික්ඛවෙ පණ්ඩිය -පෙ- සෙය්‍යා කපෙපතබ්බා. යො කපෙපය්‍ය, ආපතති දුක්ඛවස්සාති. (6-9)

7. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො උතතරිච්ඡුස්සධම්මං උලුපති. තොපි එවමාහ: “මොමපි ආවුසො සඤ්ඤා-ජනා පභීනා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි. -පෙ- ආපතති. නං භික්ඛු ආපනො පාරාජිකනති. (10)

8. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු රහොගතො උතතරි-ච්ඡුස්සධම්මං උලුපති. පරචිතච්ඡිද්ධ භික්ඛු තං භික්ඛුං අපසාදෙසි: “මො ආවුසො එවරුපං අභණ්ණි. තඤ්ඤො තුඤ්ඤා”නති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති දුක්ඛවස්සාති. (11)

9 තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු රහොගතො උතතරි-ච්ඡුස්සධම්මං උලුපති. දෙවතා තං භික්ඛුං අපසාදෙසි: “මො භනොන එවරුපං අභණ්ණි. තඤ්ඤො තුඤ්ඤා”නති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති දුක්ඛවස්සාති. (12)

10: තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං උපාසකං එතදවොච: යො ආවුසො තුඤ්ඤා විහාරෙ වසති, සො භික්ඛු අරභා’ති. සො ච තස්ස විහාරෙ වසති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- කිඤ්චිතොතා නං භික්ඛුති? “උලුපතාධිපායො අහං භගවා”ති. අනාපතති භික්ඛු පාරාජි-කස්ස; ආපතති ථුලුච්චයස්සාති. (13)

11. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං උපාසකං එතදවොච: “යං තිං අට්ඨසො උපට්ඨෙයි විවරපිණ්ඩපානසෙතාසනගිලාන-පච්චය¹ හෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන, සො භික්ඛු අරහා’ති. සො ච තං උපට්ඨෙති විවරපිණ්ඩපානසෙතාසනගිලානපච්චය¹ හෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන. තස්ස කුක්කු-චං අහොසි -පෙ- කිඤ්චිතෙනා, චං භික්ඛු?ති. “උලුපනාධිපායො අහං භගවා”ති, අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; අපතති ථුලුච්චයස්සාති. (14)

12. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචු: “අන්තයසමනො උත්තරිමනුස්සධම්මො”ති. “ත අට්ඨසො දුක්ඛරං අඤ්ඤං බ්‍යාකාභු”න්ති තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. යෙ බො තෙ භගවතො සාවකා තෙ එවං වදෙය්‍යු: “අභඤ්චමිති ත භගවතො සාවකො. කච්චි නු බො අහං පාරාජිකං අපතතිං අපනො”ති. භගවතො එතමන්ඨං අරොචෙසි -පෙ- කිඤ්චිතෙනා, තිං භික්ඛුති? “අනුලුපනාධිපායො අහං භගවා”ති. අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපායස්සාති. (15)

13. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචු: “අන්තයසමනො උත්තරිමනුස්සධම්මො”ති. “අරධනීයො බො අට්ඨසො ධම්මො අරඬවිථියෙනා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. භගවතො එතමන්ඨං අරොචෙසි. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපායස්සාති. (16)

14. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචු: “මා බො අට්ඨසො භාසී”ති. “තාහං අට්ඨසො මච්චුතො භායාමී”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනා-ධිපායස්සාති. (17)

15. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචු: “මා බො අට්ඨසො භාසී”ති. “යො නුතාට්ඨසො විපපට්ඨාරි අස්ස, සො භායෙය්‍යා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපායස්සාති. (18)

16. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචු: “අන්තයසමනො උත්තරිමනුස්සධම්මො”ති. “අරධනීයො බො අට්ඨසො ධම්මො සමමාපය්‍යතෙනා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. භගවතො එතමන්ඨං අරොචෙසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපායස්සාති. (19)

17. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචු: “අන්තයසමනො උත්තරිමනුස්සධම්මො”ති. “අරධනීයො බො අට්ඨසො ධම්මො අරඬවිථියෙනා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. භගවතො එතමන්ඨං අරොචෙසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපා-යස්සාති. (20)

1. ගිලානපාච්චය, මජ්ඣ.

18. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤතරේ භික්ඛු ගිලානෝ හොති. තං භික්ඛු එතදවෝචුං: “අන්ධයසමනෝ උත්තරිමනුස්සධම්මෝ”ති. “ආරාධනීයෝ බෝ ආවුසෝ ධම්මෝ සුත්තප්පයාගොතෝ”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- අතාපතති භික්ඛු අනුලුපතාධිපපායස්සාති. (21)

19. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤතරේ භික්ඛු ගිලානෝ හොති. තං භික්ඛු එතදවෝචුං: “කම්මාවුසෝ ඛම්නීයං, කම්මී යාපනීය”න්ති. “තාවුසෝ සකකා යෙන වා තෙන වා අධිවාසෙතු”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- අතාපතති භික්ඛු අනුලුපතාධිපපායස්සාති. (22)

20. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤතරේ භික්ඛු ගිලානෝ හොති. තං භික්ඛු එතදවෝචුං: “කම්මාවුසෝ ඛම්නීයං කම්මී යාපනීය”න්ති. “තාවුසෝ සකකා පුපුර්ජනෙන අධිවාසෙතු”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- කීඤ්චිතො: නං භික්ඛුති? “උලුපතාධිපපායෝ අහං භගවා”ති. අතාපතති භික්ඛු පාරුඡකස්ස; ආපතති උලුච්චයස්සාති. (23)

21. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤතරේ බ්‍රාහ්මණෝ භික්ඛු තිමනොතචා එතදවෝච: “ආයනතු භොනො: අරහනො”ති. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි, “මයඤ්චන අතරහනො.1 අයඤ්ච බ්‍රාහ්මණෝ අලො අරහනවාදෙන සමුදවරති. කථනත්‍රුබො අලොහි පටිපජ්ජිතබ්බ”න්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- අතාපතති භික්ඛවෙ පසාදභඤ්ඤති. (24)

22. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤතරේ බ්‍රාහ්මණෝ භික්ඛු තිමනොතචා එතදවෝච: “නිසීදනතු භොනො: අරහනො”ති. -පෙ- “භුඤ්ජනතු භොනො: අරහනො”ති. -පෙ- “කපපනතු2 භොනො: අරහනො”ති. -පෙ- ගච්ජනතු භොනො: අරහනො”ති. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි: මයඤ්චන අතරහනො. අයඤ්ච බ්‍රාහ්මණෝ අලො අරහනවාදෙන සමුදවරති. කථනත්‍රුබො අලොහි පටිපජ්ජිතබ්බන්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- අතාපතති භික්ඛවෙ පසාදභඤ්ඤති. (25-28)

23. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤතරේ භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො උත්තරිමනුස්සධම්මං උලුපති. සොපි එවමාහ: “මග්ගමපි ආවුසෝ ආසවා පතීනා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- ආපතතිං නං භික්ඛු ආපනො: පාරුඡකන්ති. (29)

24. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤතරේ භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො උත්තරිමනුස්සධම්මං උලුපති. සොපි එවමාහ: “මග්ගමපි ආවුසෝ එතෙ ධම්මෝ සංවිජ්ජන්තී”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- ආපතතිං නං භික්ඛු ආපනො: පාරුඡකන්ති. (30)

25. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤතරේ භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො උත්තරිමනුස්සධම්මං උලුපති. සොපි එවමාහ: “අගමාචුසෝ තෙසු ධම්මෙසු සජ්ඣස්සාමී”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- ආපතතිං නං භික්ඛු ආපනො: පාරුඡකන්ති. (31)

1. න අරහනො, සිමු. 2. තපොනතු, බහුසු.

26. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ඤ්ඤතකා එතදවොචුං: එහි භනෙන අගාරං අජ්ඣාචසාති.” “අභබ්බො ඛො ආට්ඨසො මාදිසො අගාරං අජ්ඣාචසිතු”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපපායස්සාති. (32)

27. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ඤ්ඤතකා එතදවොචුං: “එහි භනෙන, කාමෙ පරිතුඤ්ජා”ති. “ආවටා මෙ ආට්ඨසො කාමා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපපායස්සාති. (33)

28. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ඤ්ඤතකා එතදවොචුං: “අභිරමසි භනෙන”ති. “අභිරතො අභං ආට්ඨසො පරමාය අභිරතියා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. ‘යෙ ඛො තෙ භගවතො සාවකා තෙ එවං චද්දෙය්‍යො: අභඤ්ඤාචමි ත භගවතො සාවකො, කච්චි නු ඛො අභං පාරුජකා ආපතතීං ආපනොනා”ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසි. “කිඤ්චි නොනා නං භික්ඛු?”ති “අනුලුපනාධිපපායො අභං භගවා”ති. අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපපායස්සාති. (34)

29. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු කතිකං කචා අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ චස්සං උපගච්ඡිංසු: “යො ඉමමිඤා ආවාසා පඤ්චං පක්කමිස්සති, තං මයං අරහාති ජාතීස්සමා”ති. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු මං අරහාති ජාතනතුති තමා ආවාසා පඤ්චං පක්කමි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- ආපතතිං නං භික්ඛු ආපනොනා පාරුජකන්ති. (35)

30. තෙන සමයෙන චුද්ධො භගවා රුජගහෙ විහරති වෙඵ්ඵනෙ කිල ඤ්ඤතිච්චාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ච ලක්ඛණො ආයස්මා ච මහාමොග්ගලානො ගිජ්ඣිකුචෙ පබ්බතෙ විහරන්ති. අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙනා පතච්චිවරමාදාය යෙනායස්මා ලක්ඛණො තෙනුපසඬකමි, උපසඬකමිනා ආයස්මන්තං ලක්ඛණං එතදවොච: “ආයාමාට්ඨසො ලක්ඛණ, රුජගහං පිණ්ඩාය පවිසිස්සාමා”ති. “එච්චාට්ඨසො”ති ඛො ආයස්මා ලක්ඛණො ආයස්මතො මහාමොග්ගලානස්ස පච්චස්සොසි.

31. අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො ගිජ්ඣිකුචා පබ්බතා මරොහනොනා අඤ්ඤතරස්මිං පදෙසෙ සිතං පානිකාසි. අථ ඛො ආයස්මා ලක්ඛණො ආයස්මන්තං මහාමොග්ගලානං එතදවොච: “කො නු ඛො ආට්ඨසො මොග්ගලාන, හෙතු කො පච්චසො සිතස්ස පාතුකමායා”ති. “අකාලො ඛො ආට්ඨසො ලක්ඛණ, එතස්ස පඤ්ඤස්ස,¹ භගවතො මං සන්තිකෙ එතං පඤ්ඤං පුච්ඡා”ති.

1. පඤ්ඤස්ස ඛාකරණං සා.

32. අඵ බො ආයසමා ච ලකඛණො ආයසමා ච මහාමොග්ගලානො රුජගභෙ පිණ්ඩො වරිනා පච්ඡාභතතං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තා යෙන භගවා තෙනුප සඛකමිංසු. උපසඛකමිනා භගවන්තං අභිවාදෙතා ඵකමන්තං නිසීදිංසු. ඵකමන්තං නිසීනො බො ආයසමා ලකඛණො ආයසමන්තං මහාමොග්ගලානං ඵතදවොච: “ඉධායසමා මහාමොග්ගලානො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඕරොගනො අඤ්ඤතරසමිං පදෙසෙ සිතං පානිකාසි. කො භු බො ආටුසො මොග්ගලාන, හෙතු කො පච්චයො සිතස්ස පාතුකමමායා”ති. ඉදහං¹ ආටුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඕරොගනො අද්දසං අට්ඨකසඛිච්ඡිකං වෙහාසං ගච්ඡන්තිං. තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීනා අනුපතීනා ඵාසුලනතරිකාහි විතුදන්ති². සා සුදං අට්ටස්සරං කරොති. තස්ස මග්ගං ආටුසො ඵතදභොසි: “අච්ඡරියං වත භො අබ්බුතං වත භො, ඵචරුපොපි තාම සතො භවිස්සති, ඵචරුපොපි තාම යකොඛා භවිස්සති, ඵචරුපොපි තාම අත්තභාවපට්ටලාභො භවිස්සති”ති. භික්ඛු උජ්ඣායන්ති, ඛිඤන්ති, විපාචෙන්නි: “උත්තරිමනුස්සධම්මං ආයසමා මහාමොග්ගලානො උලලපතී”ති.

33. අඵ බො භගවා භික්ඛු ආමනොසි: වතභුක්ඛා වත භික්ඛවෙ සාවකා විහරන්ති, ඤ්ඤාභුතා වත භික්ඛවෙ සාවකා විහරන්ති, යහු හි තාම සාවකො ඵචරුපං ඤ්ඤාහි වා, දකති වා, සකම් වා කරිස්සති. පුබ්බව මෙ සො භික්ඛවෙ සතො දිට්ඨො අභොසි. අපිවාහං න ව්‍යාසාසිං. අගඤ්ඤවතං ව්‍යාකරොයං, පරෙ ච මෙ න සද්දභෙය්‍යං. යෙ මෙ න සද්දභෙය්‍යං, තෙසං තං අස්ස දීඝරතං අභිතාය දුකඛාය. ඵසො භික්ඛවෙ සතො ඉමසමිංයෙව රුජගභෙ ගොඤාතකො අභොසි. සො තස්ස කමමස්ස විපාකොත බහුති වස්සාති බහුති වස්සාතනාති බහුති වස්සාතනාසාති බහුති වස්සාතනාසාති නිරයෙ පච්චීනා තස්සෙව කමමස්ස විපාකාවඤ්ඤෙත ඵචරුපං අත්තභාව-පට්ටලාභං පටිසංවෙදෙති. සච්චං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආහ. අනාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානස්සාති. (36)

34. ඉදහං, ආටුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඕරොගනො අද්දසං මංසපෙසිං වෙහාසං ගච්ඡන්තිං, තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීනා අනුපතීනා විතචෙන්නති විරුජෙන්නති³. සා සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ-ඵසො භික්ඛවෙ සතො ඉමසමිංයෙව රුජගභෙ ගොඤාතකො අභොසි. (37)

35. ඉදහං ආටුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඕරොගනො අද්දසං මංසපිණ්ඩං වෙහාසං ගච්ඡන්තං, තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීනා අනු-පතීනා විතචෙන්නති විරුජෙන්නති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ-ඵසො භික්ඛවෙ සතො ඉමසමිංයෙව රුජගභෙ සාකුඤ්ඤිකො අභොසි. (38)

36. ඉදහං ආටුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඕරොගනො අද්දසං නිච්ඡපිං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං, තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීනා අනුපතීනා විතචෙන්නති විරුජෙන්නති.⁴ සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ-ඵසො භික්ඛවෙ සතො ඉමසමිංයෙව රුජගභෙ ඔරබ්භිකො අභොසි. (39)

1. ඉධාහං. සීමු. (සඛ්ඛාපි) 2. විතුදෙන්නති විතචෙන්නති විරුජෙන්නති. සා. 3. විතචෙන්නති 4. විතචෙන්නති. මජ්ඣ. උට්ඨ ව ඵච.

37. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා මිරොහනොතා අද්දසං අසිලොමං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. තස්ස තෙ අසී උප්පතීනා උප්පතීනා තස්සෙව කායෙ නිපත්තන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ සුකරිකො අහොසි (40)

38 ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා මිරොහනොතා අද්දසං සතති-ලොමං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. තස්ස තා සතතියො උප්පතීනා උප්පතීනා තස්සෙව කායෙ නිපත්තන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිං යෙව රාජගහෙ මාගවිකො අහොසි. (41)

39. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා මිරොහනොතා අද්දසං උසුලොමං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. තස්ස තෙ උසු උප්පතීනා උප්පතීනා තස්සෙව කායෙ නිපත්තන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ කාරණිකො අහොසි. (42)

40. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා මිරොහනොතා අද්දසං සුවිලොමං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. තස්ස තා සුවිසො උප්පතීනා උප්පතීනා තස්සෙව කායෙ නිපත්තන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ සාරථිකො අහොසි. (43)

41. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා මිරොහනොතා අද්දසං සුවිලොමං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. තස්ස තා සුවිසො සිසෙ පවිසිනා මුඛතො නික්ඛමන්ති, මුඛෙ පවිසිනා උරතො නික්ඛමන්ති, උරෙ පවිසිනා උදරතො නික්ඛමන්ති, උදරෙ පවිසිනා උරුගි නික්ඛමන්ති, උරුගු පවිසිනා ජඩ්ඝාභි නික්ඛමන්ති, ජඩ්ඝාගු පවිසිනා පාදෙභි නික්ඛමන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ සුවකො අහොසි. (44)

42. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා මිරොහනොතා අද්දසං කුම්භණ්ඩං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. සො ගච්ඡන්තොපි තෙව අණ්ඨෙ ඛණ්ඨෙ ආරොපෙ- නා ගච්ඡති, නිසීදන්තොපි තෙසෙව අණ්ඨෙසු නිසීදති. තමෙතං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීනා අනුපතීනා විතචෙන්නති විරාජෙන්නති.¹ සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ ගාමකුටකො අහොසි. (45)

43. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා මිරොහනොතා අද්දසං පුරිසං ගුඵකුපෙ සසීඝකං නිමුඛං -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ පාරදුරිකො අහොසි, (46)

44. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා මිරොහනොතා අද්දසං පුරිසං ගුඵකුපෙ සසීඝකං නිමුඛං උගොභි හතෙභි ගුඵං බාදන්තං -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ දුට්ඨමුඛමණො අහොසි. සො කස්සපස්ස සම්මාසම්මුඛස්ස පාවචනෙ භික්ඛුසඝකං හතොතන නිමනොනා දෙණ්ඨො² ගුඵස්ස පුරාපෙණී කාලං ආරොචාපෙණා එතදවොච: අතො³ හොනොතා යාවදන්තං භුඤ්ජන්තු වෙච හරන්තු වා⁴ති. (47)

1. විකුදෙතති විභජෙජන්ති විරාජෙන්නති. සඤ. 2. දෙණ්ඨො (ඉතිපි ඕඞු.)
3. ඉසතා. සඤ. අතො. (ඉතිපි සඤා)

45. ඉදං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං නිව්ඡවිං ඉජ්චිං වෙහාසං ගච්ඡන්තිං. තමෙන ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතිනො අනුපතිනො විතචෙන්නති විරාජෙනති. සං සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසං භික්ඛවෙ ඉජ්චි ඉමසමිංයෙව රාජගගෙ අතිවාරිනී අහොසි. (48)

46. ඉදං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං ඉජ්චිං දුග්ගඤ්චිං මඬිඉලීං වෙහාසං ගච්ඡන්තිං. තමෙන ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතිනො අනුපතිනො විතචෙන්නති විරාජෙනති. සං සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසං භික්ඛවෙ ඉජ්චි ඉමසමිංයෙව රාජගගෙ ඉක්ඛණීකා අහොසි. (49)

47. ඉදං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං ඉජ්චිං උප්පකකං ඔකිලිනිං ඔකිරිනිං වෙහාසං ගච්ඡන්තිං. සං සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසං භික්ඛවෙ ඉජ්චි කාලිඛගස්ස රඤ්ඤෙ අගගමනෙසි අහොසි. සං ඉසාසකතා සපතනීං අඛාරකටාගෙන ඔකිරි. (50)

48. ඉදං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං අසිසකං කච්චිං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. තස්ස උරෙ අකඛිනී වෙච්ච ගොනති මුඛඤ්ච. තමෙන ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතිනො අනුපතිනො විතචෙන්නති විරාජෙනති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සනො ඉමසමිංයෙව රාජගගෙ භාණ්ණො නාම වොරසාතකො අහොසි. (51)

49. ඉදං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං භික්ඛුං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. තස්ස සඛ්ඤාපි ආදිතො සමපජ්ජලිතො සජොතිභුතො, පනොපි ආදිතො සමපජ්ජලිතො සජොතිභුතො, කායබ්බතමපි ආදිතො සමපජ්ජලිතං සජොතිභුතං, කායොපි ආදිතො සමපජ්ජලිතො සජොතිභුතො. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ භික්ඛු කස්සපස්ස සමාසමුඤ්ඤාසාමච්චනෙ පාපභික්ඛු අහොසි. (52)

50. ඉදං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං භික්ඛුණීං -පෙ- අද්දසං සික්ඛමානං -පෙ- අද්දසං සාමණෙරං -පෙ- අද්දසං සාමණෙරිං වෙහාසං ගච්ඡන්තිං. තස්ස සඛ්ඤාපි ආදිතො සමපජ්ජලිතො සජොතිභුතො, පනොපි ආදිතො සමපජ්ජලිතො සජොතිභුතො, කායබ්බතමපි ආදිතො සමපජ්ජලිතං සජොතිභුතං, කායොපි ආදිතො සමපජ්ජලිතො සජොතිභුතො. සං සුදං අට්ටස්සරං කරොති. තස්ස මග්ගං ආවුසො එතදාහොසි: “අච්ඡරියං වත භො, අබ්භුතං වත භො, එවරුපොපි නාම සනො භවිස්සති, එවරුපොපි නාම යනො භවිස්සති, එවරුපොපි නාම අතතභාවපටිලාගො භවිස්සති”ති. භික්ඛු උජ්ඣාසනති ඩිස්සති විපාවෙනති: උතතරිමුක්ඛස්සබ්බමං ආයස්මා මහාමොග්ගලානො උලලපතීති.

අළු බො භගවා භික්ෂු ආමනෙතයි. වක්ෂුභූතා වත භික්ඛවෙ සාවකා විහරන්ති, ඤාණභූතා වත භික්ඛවෙ සාවකා විහරන්ති, යත්‍ර භි තාම සාවකො ඵවරුපං ඤාසාති වා දුක්ඛති වා සඤ්චං වා කරියාති. පුබ්බව මෙ සා භික්ඛවෙ සාමනේරී දිට්ඨා අගොසි, අපිවාහං න බ්‍යාකාසිං. අභඤ්චතං බ්‍යාකරෙය්‍යං, පරෙ ව මෙ න සද්දහෙය්‍යං, යෙ මෙ න සද්දහෙය්‍යං, තෙසං තං අසා දීඝරතතං අභිනාය දුක්ඛාය. එසා භික්ඛවෙ සාමනේරී කසාපසා සම්මාසම්මුඛාසා පාවචනෙ පාපසාමනේරී අගොසි. සා තසා කම්මසා විපාකෙත ඛුන්ති වසාති ඛුන්ති වසාසතාති ඛුන්ති වසාසහසාති ඛුන්ති වසාසතසහසාති තීරයෙ පච්චිත්තා තසෙව කම්මසා විපාකාවසෙසෙන ඵවරුපං අත්තභාවපටිලාහං පටිසංවෙදෙති. සචං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආභ. අනාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානසාති. (53-56)

51. අළු බො ආයසමා මහාමොග්ගලානො භික්ෂු ආමනෙතයි. යතායං ආට්ටසො තපොද සඤ්චි, සො දහො අචේදකො සීතොදකො සාතොදකො සෙනකො සුපතීචේ රමණීයො පහුතමච්ඡකච්ඡපො, වක්කමත්තාති ව පදුමාති පුප්ඵන්ති. භික්ෂු උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙන්ති, කථං භි තාම ආයසමා මහාමොග්ගලානො ඵවං වක්ඛති. “යතායං ආට්ටසො තපොද සඤ්චි, සො දහො අචේදකො සීතොදකො සාතොදකො සෙනකො සුපතීචේ රමණීයො පහුතමච්ඡකච්ඡපො, වක්කමත්තාති ව පදුමාති පුප්ඵන්ති”ති. “අළු ඵ පතායං තපොද කුට්ඨා¹ සඤ්චි. උතතරිමනුසාධම්මං ආයසමා මහාමොග්ගලානො උලුපතී”ති. භගවතො එතමච්ඡං ආරොචෙසුං: “යතායං භික්ඛවෙ තපොද සඤ්චි, සො දහො අචේදකො සීතොදකො සාතොදකො සෙනකො සුපතීචේ රමණීයො පහුතමච්ඡකච්ඡපො, වක්කමත්තාති ව පදුමාති පුප්ඵන්ති, අපිවාහං භික්ඛවෙ තපොද දචිත්තං මහාතිරයානං අත්තරිකාය ආගච්ඡති, තෙතායං තපොද කුට්ඨා සඤ්චි. සචං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආභ. අනාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානසාති.”ති. (57)

52. තෙන බො පත සමසෙන රුජා මාගධො හෙතීයො ඕඕඕඕඕඕ ලිච්චිති සද්ධිං සඛ්‍යාමෙනො පහග්ගො ගොති.² අළු රුජා පච්ඡා සෙනං සංකඛ්චිත්තා ලිච්චවයො පරාජෙසි, සඛ්‍යාමෙ ව තඤ්චී වරති “රඤ්ඤ ලිච්චි පහග්ගා”ති. අළු බො ආයසමා මහාමොග්ගලානො භික්ෂු ආමනෙතයි. “රුජා ආට්ටසො ලිච්චිති පහග්ගා”ති. භික්ෂු උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙන්ති: “කථං භි තාම ආයසමා මහාමොග්ගලානො ඵවං වක්ඛති”: “රුජා ආට්ටසො ලිච්චිති පහග්ගා”ති. සඛ්‍යාමෙ ව තඤ්චී වරති රඤ්ඤ ලිච්චි පහග්ගා”ති. උතතරි- මනුසාධම්මං ආයසමා මහාමොග්ගලානො උලුපතීති. භගවතො එතමච්ඡං ආරොචෙසුං. පඨමං භික්ඛවෙ රුජා ලිච්චිති පහග්ගො. අළු රුජා පච්ඡා සෙනං සඛ්‍යාමච්චිත්තා ලිච්චවයො පරාජෙසි. සචං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආභ. අනාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානසාති. (58)

1. කුට්ඨා. සසා. කච්චා, කච්චි. 2. අගොසි. මජ්ඣ. 3. තඤ්චී. මජ්ඣ.

54. අථ බො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො භික්ඛු ආමනෙතසි. ඉදං ආවුසො සප්පිතිකාය නදියා නිරෙ ආනෙඤ්ජං සමාධිං සමාපනෙතා නාගාතං ඔගයා උත්තර්නතාතං කොඤ්චං කරොනතාතං සද්දං අස්සොසිනති. භික්ඛු උජ්ඣායනති බිසනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ආයස්මා මහාමොග්ගලානො ආනෙඤ්ජං සමාධිං සමාපනෙතා සද්දං සොස්සති. උත්තර්මනුස්සධම්මං ආයස්මා මහාමොග්ගලානො උලුපතී”ති. භගවතො එතමජං ආරොචෙසුං. “අනෙසො භික්ඛවෙ සමාධි, සො ච බො අපරිසුඤ්ඛො. සච්චං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආග. අතාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානස්සා”ති. (59)

55. අථ බො ආයස්මා සොභිතො භික්ඛු ආමනෙතසි: “අගං ආවුසො පඤ්චකපපසතාති අනුස්සරාමී”ති. භික්ඛු උජ්ඣායනති බිසනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ආයස්මා සොභිතො එවං වකඛති: අගං ආවුසො පඤ්චකපපසතාති අනුස්සරාමී”ති. “උත්තර්මනුස්සධම්මං ආයස්මා සොභිතො උලුපතී”ති. භගවතො එතමජං ආරොචෙසුං: “අනෙසා භික්ඛවෙ සොභිතස්ස, සා ච බො එකායෙව ජාති. සච්චං භික්ඛවෙ සොභිතො ආග. අතාපතති භික්ඛවෙ සොභිතස්සාති. (60)

චතුස්ථපාරාජිකං සමන්තං.

උද්දිඛා බො ආයස්මහො චතොග්ග පාඨජිනා ධම්මා, යෙසං භික්ඛු අඤ්ඤතරං වා අඤ්ඤතරං වා ආපජ්ජිතා න ලහති භික්ඛුති සද්ධිං සංවාසං, යථා පුඤ්ඤතථා පච්චා පාඨජිනො භෝති අසංවාසො. තථා-යස්මහො පුච්ඡාමි කච්චිථ පරිසුඤ්ඛා? දුභිසම්පි පුච්ඡාමි කච්චිථ පරිසුඤ්ඛා? තභිසම්පි පුච්ඡාමි කච්චිථ පරිසුඤ්ඛා? පරිසුඤ්ඤායස්මහො, භස්මා භුණති. එවමෙතං ධාරයාමිති.

පාඨජිකං නිට්ඨිතං.

තස්සුඤ්ඤතං:

මෙට්ඨිකාදිනතදුතඤ්ච මනුස්සවිග්ගහුනනරි,
පාරාජිකාති චතොරි ඡෙජ්චඤ්ච අසංසයාති.

පාරාජිකකණ්ණො නිට්ඨිතො.

සබ්බසාදිසෙසසකණ්ණො

3.

තෙරසකං.

ඉමෙ වො පනායසමගොනා තෙරස සබ්බසාදිසෙසා ධම්මා
උදෙසං ආගමන්තහි.

3. 1.

පටිමසබ්බසාදිසෙසො

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා සෙය්‍යසකං
අනභීරතො බ්‍රහ්මචරීඤං වරති. සො තෙන කීසො ගොති ලුඛො දුබ්බණ්ණො
උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකරාතො ධම්මිසඤ්ඤානො.

2. අද්දසා ඛො ආයසමා උද්ඝී ආයසමනතං සෙය්‍යසකං කීසං ලුඛං
දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකරාතං ධම්මිසඤ්ඤානතං. දීඝවාන ආයසමනතං
සෙය්‍යසකං එතදවොච: “කීසං නිං ආට්ඨසො සෙය්‍යසකං, කීසො ලුඛො
දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකරාතො ධම්මිසඤ්ඤානතො. කච්චි නො නිං
ආට්ඨසො සෙය්‍යසකං, අනභීරතො බ්‍රහ්මචරීඤං වරසී”ති. ‘එවමොට්ඨසො’ති. ‘තෙන
හි නිං ආට්ඨසො සෙය්‍යසකං යාවදන්ථං භුඤ්ඤ්ථ, යාවදන්ථං සුප, යාවදන්ථං
තභාගි, යාවදන්ථං භුඤ්ඤ්ථො යාවදන්ථං සුපිඤ්ඤො යාවදන්ථං තභාගිඤ්ඤො යද
තෙ අනභීරති උප්පජ්ජති, රාගො විතතං අනුඤ්ඤොසෙති, තද භජෙඨ්ථ
උපකකම්ඤ්ඤො අසුචිං මොචෙති. “කීනත්ථ ඛො ආට්ඨසො කප්පති එවරුපං
කාතු”න්ති. ‘ආම ආට්ඨසො, අභවපි එවං කරොමී’ති.

3. අථ ඛො ආයසමා සෙය්‍යසකො යාවදන්ථං භුඤ්ඤ්ථ, යාවදන්ථං සුපි,
යාවදන්ථං තභාගි. යාවදන්ථං භුඤ්ඤ්ථො යාවදන්ථං සුපිඤ්ඤො යාවදන්ථං තභාගිඤ්ඤො,
යද අනභීරති උප්පජ්ජති, රාගො විතතං අනුඤ්ඤොසෙති, තද භජෙඨ්ථ
උපකකම්ඤ්ඤො අසුචිං මොචෙති. අථ ඛො ආයසමා සෙය්‍යසකො අපරෙත
සමයෙන වණ්ණොචා අගොසි පිණ්ඩිඤ්ඤො පභනනමුඛවණ්ණො විප්පසනනජ්චි-
වණ්ණො.

4. අප්ඵ ඛො ආයසමනො සෙය්‍යසකස්ස සභායකා භික්ඛු ආයසමනනං සෙය්‍යසකං එතදවොචුං: “පුබ්බෙ ඛො චුං ආවුසො සෙය්‍යසක කීසො අගොසි උච්චො දුබ්බණොණො උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකපානො ධම්නීසජ්ඣගතෙතො. සො ‘දුනි චුං එතරහි වණණවා පිණ්ණිඤ්ඤො පසන්නමුඛවණණො විපපසන්නජ්චවණණො. කීනනු ඛො චුං ආවුසො සෙය්‍යසක හෙසජ්ජං කරොසී”ති. ‘ත ඛො අහං ආවුසො හෙසජ්ජං කරොමි. අපි වාහං යාවදන්ථං භුඤ්ජාමි, යාවදන්ථං සුපාමි, යාවදන්ථං තභාඤාමි, යාවදන්ථං භුඤ්ජාමි, යාවදන්ථං සුපිඤාමි, යාවදන්ථං තභාසිඤාමි, යද මෙ අනභීරති උපපජ්ජති, රාගො විතතං අනුඤ්ඤෙති, තද හජේත උපපකකමිඤා අසුචිං මොවෙමි’ති. ‘කිං පත චුං ආවුසො සෙය්‍යසක යෙනෙ’ව හජේත සඤ්ඤාදෙය්‍යං භුඤ්ජාමි, තෙනෙ’ව හජේත උපකකමිඤා අසුචිං මොවෙසීති. ‘එවමාවුසො’ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපපිච්ඡා තෙ උජ්ඣායනති ඛීයනති විපාවෙනති: ‘කථං හි නාම ආයසමා සෙය්‍යසකො හජේත උපකකමිඤා අසුචිං මොවෙසීති’ති. අප්ඵ ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමනනං සෙය්‍යසකං අනෙකපරියායෙන විගරහිඤා භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

5. අප්ඵ ඛො භගවා එතස්මිං නීදනෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසංඝං සනතීපාතාපෙඤා ආයසමනනං සෙය්‍යසකං පටිපුච්ඡ: “සච්චං කීර චුං සෙය්‍යසක හජේත උපකකමිඤා අසුචිං මොවෙසී”ති. ‘සච්චං භගවා’. විගරහි බුද්ධො භගවා “අනනුච්ඡවියං මොඝපුරිස අනනුලොමිකං අපපතිරුපං අස්සාමණ්ණකං අකපපියං අකරණීයං, කථං හි නාම චුං මොඝපුරිස හජේත උපකකමිඤා අසුචිං මොවෙසීති. නනු මයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන විරාගාය ධම්මො දෙසිතො තො සරාගාය, විසඤ්ඤාගාය ධම්මො දෙසිතො තො සඤ්ඤාගාය, අනුපාදනාය ධම්මො දෙසිතො තො සඋපාදනාය. තත්ථ නාම චුං මොඝපුරිස මයා විරාගාය ධම්මො දෙසිතෙ සරාගාය වෙනෙසසී. විසඤ්ඤාගාය ධම්මො දෙසිතෙ සඤ්ඤාගාය වෙනෙසසී. අනුපාදනාය ධම්මො දෙසිතෙ සඋපාදනාය වෙනෙසසී. නනු මයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන රුගචිරාගාය ධම්මො දෙසිතො, මදනීම්මදනාය, පිපාසවීතයාය, ආලයසමුඤ්ඤානාය, වට්ඨුපච්ඡේදය, තණ්හතඛයාය, විරාගාය, නිරෝධාය, නිබ්බාණාය ධම්මො දෙසිතො. නනු මයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන කාමානං පභානං අකඛානං, කාමසඤ්ඤානං පරිඤ්ඤා අකඛානා, කාමපිපාසානං පටිච්චනයො අකඛානො, කාමවිතකකානං සමුග්ගානො අකඛානො, කාමපරිලාභානං චූපසමො අකඛානො. තෙනං මොඝපුරිස අපපසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං වා භීය්‍යොභාවාය. අප්ඵ ඛෙවනං මොඝපුරිස අපපසන්නානඤ්ඤව අපපසාදය පසන්නානඤ්ඤ එකච්චානං අඤ්ඤඵතතායා”ති.

වවුළුවත්ත වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස.

පසාදුවත්ත වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස.

වතුපත්ත වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස.

උච්චාලිඛගපාණකදවුපත්ත වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස.

12. ආරෝග්‍යත්‍ය වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස.

සුඛත්‍ය වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස.

භෙසජ්ජත්‍ය වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස.

දහත්‍ය වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස.

පුඤ්ඤත්‍ය වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස.

ගඤ්ඤත්‍ය වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස.

සග්ගත්‍ය වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස.

බීජත්‍ය වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස.

චිමංසත්‍ය වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස.

දවත්‍ය වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස.

13. නීලං වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස. පිතකං

-පෙ- ලොභිතකං -පෙ- ඔදුනං -පෙ- තකකවණණං -පෙ- දකවණණං
-පෙ- තෙලවණණං -පෙ- බීරවණණං -පෙ- දබ්බවණණං -පෙ- සප්පිවණණං
වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස.

සුඤ්ඤං නිවහිතං.

14. ආරෝග්‍යත්‍යඤ්ඤ වුඛත්‍යඤ්ඤ වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස. ආරෝග්‍යත්‍යඤ්ඤ ගෙසජ්ජත්‍යඤ්ඤ -පෙ- ආරෝග්‍යත්‍යඤ්ඤ දහත්‍යඤ්ඤ -පෙ- ආරෝග්‍යත්‍යඤ්ඤ පුඤ්ඤත්‍යඤ්ඤ -පෙ- ආරෝග්‍යත්‍යඤ්ඤ ගඤ්ඤත්‍යඤ්ඤ -පෙ- ආරෝග්‍යත්‍යඤ්ඤ සග්ගත්‍යඤ්ඤ -පෙ- ආරෝග්‍යත්‍යඤ්ඤ බීජත්‍යඤ්ඤ -පෙ- ආරෝග්‍යත්‍යඤ්ඤ චිමංසත්‍යඤ්ඤ -පෙ- ආරෝග්‍යත්‍යඤ්ඤ දවත්‍යඤ්ඤ වෙතෙහි උපකමති මුඛවහි, ආපනති සභාදිසෙසසස.

එකමුලකය බණ්ඩවහිතං නිවහිතං.

21. බීජත්ඤ්ඤා විමංසත්ඤ්ඤා -පෙ- බීජත්ඤ්ඤා දවත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසංඝං. බීජත්ඤ්ඤා ආරොග්ගත්ඤ්ඤා -පෙ- බීජත්ඤ්ඤා සුඛත්ඤ්ඤා -පෙ- බීජත්ඤ්ඤා හෙසඡ්ඡත්ඤ්ඤා -පෙ- බීජත්ඤ්ඤා දුනත්ඤ්ඤා -පෙ- බීජත්ඤ්ඤා පුඤ්ඤත්ඤ්ඤා -පෙ- බීජත්ඤ්ඤා යඤ්ඤත්ඤ්ඤා -පෙ- බීජත්ඤ්ඤා සංගත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති, මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසංඝං.

22. විමංසත්ඤ්ඤා දවත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසංඝං. විමංසත්ඤ්ඤා ආරොග්ගත්ඤ්ඤා -පෙ- විමංසත්ඤ්ඤා සුඛත්ඤ්ඤා -පෙ- විමංසත්ඤ්ඤා හෙසඡ්ඡත්ඤ්ඤා -පෙ- විමංසත්ඤ්ඤා දුනත්ඤ්ඤා -පෙ- විමංසත්ඤ්ඤා පුඤ්ඤත්ඤ්ඤා -පෙ- විමංසත්ඤ්ඤා යඤ්ඤත්ඤ්ඤා -පෙ- විමංසත්ඤ්ඤා සංගත්ඤ්ඤා -පෙ- විමංසත්ඤ්ඤා බීජත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසංඝං.

23. දවත්ඤ්ඤා ආරොග්ගත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසංඝං. දවත්ඤ්ඤා සුඛත්ඤ්ඤා -පෙ- දවත්ඤ්ඤා හෙසඡ්ඡත්ඤ්ඤා, -පෙ- දවත්ඤ්ඤා දුනත්ඤ්ඤා, -පෙ- දවත්ඤ්ඤා පුඤ්ඤත්ඤ්ඤා, -පෙ- දවත්ඤ්ඤා යඤ්ඤත්ඤ්ඤා, -පෙ- දවත්ඤ්ඤා සංගත්ඤ්ඤා, -පෙ- දවත්ඤ්ඤා බීජත්ඤ්ඤා, -පෙ- දවත්ඤ්ඤා විමංසත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසංඝං,

එකමුලකං ඛණ්ඩවහනං.

සඛිභ්භං.

එකමුලකං චක්ඛනපෙයාරං නිට්ඨිතං.

24. ආරොග්ගත්ඤ්ඤා සුඛත්ඤ්ඤා හෙසඡ්ඡත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසංඝං. -පෙ- ආරොග්ගත්ඤ්ඤා සුඛත්ඤ්ඤා දවත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසංඝං.

දුමුලකං ඛණ්ඩවහනං නිට්ඨිතං.

25. සුඛත්ඤ්ඤා හෙසඡ්ඡත්ඤ්ඤා දුනත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති ආපතති සම්භාදිසෙසංඝං. -පෙ- සුඛත්ඤ්ඤා හෙසඡ්ඡත්ඤ්ඤා දවත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසංඝං. සුඛත්ඤ්ඤා හෙසඡ්ඡත්ඤ්ඤා ආරොග්ගත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසංඝං.

දුමුලකං ඛණ්ඩවහනං.

සඛිභ්භං.

26. චිත්තස්ථයා දවස්ථයා ආරෝග්‍යස්ථයා වෙතෙහි උපකාමනී මුඛනී ආපනනී සම්භාදිසෙසයා. -පෙ- චිත්තස්ථයා දවස්ථයා සුඛස්ථයා -පෙ- චිත්තස්ථයා දවස්ථයා ඛිඤ්ඤාස්ථයා වෙතෙහි උපකාමනී මුඛනී, ආපනනී සම්භාදිසෙසයා.

දුමුලකං නිවර්තනං.

27. තිමුලකමප් චතුමුලකමප් පඤ්ඤාමුලකමප් ඡමුලකමප් සත්තමුලකමප් අධ්‍යමුලකමප් නවමුලකමප් එවලෙව වින්දාරෙතබ්බං.

ඉදං සබ්බමුලකං:

28. ආරෝග්‍යස්ථයා සුඛස්ථයා භෙසජ්ජස්ථයා දහස්ථයා පුඤ්ඤස්ථයා සඤ්ඤස්ථයා සග්ගස්ථයා ඛිඤ්ඤාස්ථයා දවස්ථයා වෙතෙහි උපකාමනී මුඛනී, ආපනනී සම්භාදිසෙසයා.

සබ්බමුලකං නිවර්තනං.

විඤ්ඤාපෙය්‍යාලං නිවර්තනං.

29. නීලයා පිතකයා වෙතෙහි උපකාමනී මුඛනී, ආපනනී සම්භාදිසෙසයා. නීලයා ලොභිතකයා -පෙ- නීලයා ඔද්දනයා. -පෙ- නීලයා භවකවණ්ණයා, -පෙ- නීලයා දකවණ්ණයා, -පෙ- නීලයා තෙලවණ්ණයා, -පෙ- නීලයා ඛිඤ්ඤායා, -පෙ- නීලයා දඬුවණ්ණයා, -පෙ- නීලයා සප්පිවණ්ණයා වෙතෙහි උපකාමනී මුඛනී, ආපනනී සම්භාදිසෙසයා

එභාමුලකං වණ්ණවිඤ්ඤා.

30. පිතකයා ලොභිතකයා වෙතෙහි උපකාමනී මුඛනී, ආපනනී සම්භාදිසෙසයා. පිතකයා ඔද්දනයා -පෙ- පිතකයා භවකවණ්ණයා -පෙ- පිතකයා දකවණ්ණයා -පෙ- පිතකයා තෙලවණ්ණයා -පෙ- පිතකයා ඛිඤ්ඤායා -පෙ- පිතකයා දඬුවණ්ණයා, -පෙ- පිතකයා සප්පිවණ්ණයා -පෙ- පිතකයා නීලයා වෙතෙහි උපකාමනී මුඛනී, ආපනනී සම්භාදිසෙසයා.

එකමුලකං බද්ධවිඤ්ඤා.

37. දඬුවණණඤ්ඤා සප්පිවණණඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමෙහි මුච්චති, ආපනති සඛ්‍යාදිසෙසං. දඬුවණණඤ්ඤා නීලඤ්ඤා -පෙ- දඬුවණණඤ්ඤා පිතකඤ්ඤා -පෙ- දඬුවණණඤ්ඤා ලොහිතකඤ්ඤා -පෙ- දඬුවණණඤ්ඤා ඔදනඤ්ඤා -පෙ- දඬුවණණඤ්ඤා තකකවණණඤ්ඤා -පෙ- දඬුවණණඤ්ඤා දකවණණඤ්ඤා -පෙ- දඬුවණණඤ්ඤා තෙලවණණඤ්ඤා -පෙ- දඬුවණණඤ්ඤා බීරවණණඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමෙහි මුච්චති ආපනති සඛ්‍යාදිසෙසං.

38. සප්පිවණණං ව නීලං ව වෙනෙහි උපකකමෙහි මුච්චති, ආපනති සඛ්‍යාදිසෙසං. සප්පිවණණඤ්ඤා පිතකඤ්ඤා -පෙ- සප්පිවණණඤ්ඤා ලොහිතකඤ්ඤා -පෙ- සප්පිවණණඤ්ඤා ඔදනඤ්ඤා -පෙ- සප්පිවණණඤ්ඤා තකකවණණඤ්ඤා -පෙ- සප්පිවණණඤ්ඤා දකවණණඤ්ඤා -පෙ- සප්පිවණණඤ්ඤා තෙලවණණඤ්ඤා -පෙ- සප්පිවණණඤ්ඤා බීරවණණඤ්ඤා -පෙ- සප්පිවණණඤ්ඤා දඬුවණණඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමෙහි මුච්චති, ආපනති සඛ්‍යාදිසෙසං.

එකමුලකස්‍ය බද්ධවිභක්‍යං නිට්ඨිතං.

39. නීලඤ්ඤා පිතකඤ්ඤා ලොහිතඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමෙහි මුච්චති, ආපනති සඛ්‍යාදිසෙසං. නීලඤ්ඤා පිතකඤ්ඤා ඔදනකඤ්ඤා -පෙ- නීලඤ්ඤා පිතකඤ්ඤා සප්පිවණණඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමෙහි මුච්චති, ආපනති සඛ්‍යාදිසෙසං.

දුමුලකස්‍ය වණඛවභක්‍යං.

40. පිතකඤ්ඤා ලොහිතකඤ්ඤා ඔදනඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමෙහි මුච්චති, ආපනති සඛ්‍යාදිසෙසං. -පෙ- පිතකඤ්ඤා ලොහිතකඤ්ඤා සප්පිවණණඤ්ඤා -පෙ- පිතකඤ්ඤා ලොහිතකඤ්ඤා නීලඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමෙහි මුච්චති, ආපනති සඛ්‍යාදිසෙසං.

දුමුලකස්‍ය බද්ධවිභක්‍යං.

41. දඬුවණණඤ්ඤා සප්පිවණණඤ්ඤා නීලඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමෙහි මුච්චති, ආපනති සඛ්‍යාදිසෙසං. -පෙ- දඬුවණණඤ්ඤා සප්පිවණණඤ්ඤා බීරවණණඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමෙහි මුච්චති, ආපනති සඛ්‍යාදිසෙසං.

දුමුලකං නිට්ඨිතං.

42. කිමුලකමපි චත්‍රමුලකමපි පඤ්ඤාමුලකමපි ඡමුලකමපි සත්තමුලකමපි අට්ඨමුලකමපි තවමුලකමපි එවමෙව විජාරෙතබ්බං.

ඉදං සබ්බමූලකං :

43. නීලඤ්ච පිතකඤ්ච ලොහිතකඤ්ච ඔද්‍යනඤ්ච තකකවණණඤ්ච දකවණණඤ්ච තෙලවණණඤ්ච ඛීරවණණඤ්ච ද්ධිවණණඤ්ච සප්පිවණණඤ්ච වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය.

සබ්බමූලකං නිවර්තනං.

44. ආරෝග්‍යත්ථඤ්ච නීලඤ්ච වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය. ආරෝග්‍යත්ථඤ්ච සුඛත්ථඤ්ච නීලඤ්ච පිතකඤ්ච වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය. ආරෝග්‍යත්ථඤ්ච සුඛත්ථඤ්ච භෙසජ්ජත්ථඤ්ච නීලඤ්ච පිතකඤ්ච ලොහිතකඤ්ච වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය. -පෙ- සප්පිවණණං වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය.

උගතොවබ්බිකං පිචමෙච නොතබ්බං.¹

45. ආරෝග්‍යත්ථඤ්ච සුඛත්ථඤ්ච භෙසජ්ජත්ථඤ්ච ද්‍යත්ථඤ්ච පුඤ්ඤත්ථඤ්ච ඥාඤ්ඤත්ථඤ්ච සග්ගත්ථඤ්ච ඛීජ්ජත්ථඤ්ච වීමංසත්ථඤ්ච දවත්ථඤ්ච නීලඤ්ච පිතකඤ්ච ලොහිතකඤ්ච ඔද්‍යනඤ්ච තකකවණණඤ්ච දකවණණඤ්ච තෙලවණණඤ්ච ඛීරවණණඤ්ච ද්ධිවණණඤ්ච සප්පිවණණඤ්ච වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය.

මිසසකවහ්‍යං නිවර්තනං.

46. නීලං මොවෙසායාමිති වෙනෙති උපකකමති, පිතකං මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය. නීලං මොවෙසායාමිති වෙනෙති උපකකමති ලොහිතකං -පෙ- ඔද්‍යනං -පෙ- තකකවණණං -පෙ- දකවණණං -පෙ- තෙලවණණං -පෙ- ඛීරවණණං -පෙ- ද්ධිවණණං -පෙ- සප්පිවණණං මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය.

ඛණ්ඩවහ්‍යං නිවර්තනං.

47. පිතකං මොවෙසායාමිති වෙනෙති උපකකමති, ලොහිතකං මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය. පිතකං මොවෙසායාමිති වෙනෙති උපකකමති, ඔද්‍යනං -පෙ- තකකවණණං -පෙ- දකවණණං -පෙ- තෙලවණණං -පෙ- ඛීරවණණං -පෙ- ද්ධිවණණං -පෙ- සප්පිවණණං -පෙ- නීලං මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය.

බද්ධවහ්‍යං.

මූලං සබ්බිතනං.

1. වජ්‍ජිකඛ්ඛං, මජ්ඣ.

48. සප්තවර්ණය මොව්වෙහි වෙනස් උපකමනි, නීලං මුඛවනි, ආපනති සංඝාදිසෙසයස. සප්තවර්ණය මොව්වෙහි වෙනස් උපකමනි, පිතකං -පෙ- ලොහිතකං -පෙ- ඔදනං -පෙ- තකකවර්ණයං -පෙ- දක-වර්ණයං -පෙ- තෙලවර්ණයං -පෙ- බීරවර්ණයං -පෙ- දඬුවර්ණයං මුඛවනි, ආපනති සංඝාදිසෙසයස.

කුච්චවර්ණයං නිවසිතං.

49. පිතකං මොව්වෙහි වෙනස් උපකමනි, නීලං මුඛවනි, ආපනති සංඝාදිසෙසයස. ලොහිතකං -පෙ- ඔදනං -පෙ- තකකවර්ණයං -පෙ- දක-වර්ණයං -පෙ- තෙලවර්ණයං -පෙ- බීරවර්ණයං -පෙ- දඬුවර්ණයං -පෙ- සප්තවර්ණය මොව්වෙහි වෙනස් උපකමනි නීලං මුඛවනි, ආපනති සංඝාදිසෙසයස.

පිටසිවකකයස පඨමං ශමනං නිවසිතං.

50. ලොහිතකං මොව්වෙහි වෙනස් උපකමනි, පිතකං මුඛවනි, ආපනති සංඝාදිසෙසයස. ඔදනං -පෙ- තකකවර්ණයං -පෙ- දකවර්ණයං -පෙ- තෙලවර්ණයං -පෙ- බීරවර්ණයං -පෙ- දඬුවර්ණයං -පෙ- සප්තවර්ණයං -පෙ- නීලං මොව්වෙහි වෙනස් උපකමනි පිතකං මුඛවනි, ආපනති සංඝාදිසෙසයස.

පිටසිවකකයස දුතියං ශමනං නිවසිතං.

51. ඔදනං මොව්වෙහි වෙනස් උපකමනි ලොහිතකං මුඛවනි, ආපනති සංඝාදිසෙසයස. තකකවර්ණයං -පෙ- දකවර්ණයං -පෙ- තෙල-වර්ණයං -පෙ- බීරවර්ණයං -පෙ- දඬුවර්ණයං -පෙ- සප්තවර්ණයං -පෙ- නීලං -පෙ- පිතකං මොව්වෙහි වෙනස් උපකමනි. ලොහිතකං මුඛවනි, ආපනති සංඝාදිසෙසයස.

පිටසිවකකයස තතියං ශමනං නිවසිතං.

52. තකකවර්ණය මොව්වෙහි වෙනස් උපකමනි ඔදනං මුඛවනි, ආපනති සංඝාදිසෙසයස. දකවර්ණයං -පෙ- තෙලවර්ණයං -පෙ- බීරවර්ණයං -පෙ- දඬුවර්ණයං -පෙ- සප්තවර්ණයං -පෙ- නීලං -පෙ- පිතකං -පෙ- ලොහිතකං මොව්වෙහි වෙනස් උපකමනි, ඔදනං මුඛවනි, ආපනති සංඝාදිසෙසයස.

පිටසිවකකයස චතුර්ථං ශමනං නිවසිතං.

58. නීලං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති, සප්පිවණණං මුච්චති,
ආපතති සඛසාදිසෙසසස. පිතකං -පෙ- ලොභිතකං -පෙ- ඔදුතං -පෙ-
තකකවණණං -පෙ- දකවණණං -පෙ- තෙලවණණං -පෙ- බීරවණණං
-පෙ- දබ්වණණං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති, සප්පිවණණං මුච්චති,
ආපතති සඛසාදිසෙසසස.

පිටිච්චකකයා දසමං ගමනං නිට්ඨිතං.

පිටිච්චකකං නිට්ඨිතං.

- 59. වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛසාදිසෙසසස;
- වෙනෙති උපකකමති න මුච්චති, ආපතති ජුලලච්චයසස;
- වෙනෙති න උපකකමති මුච්චති, අනාපතති;
- වෙනෙති න උපකකමති න මුච්චති, අනාපතති;
- න වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, අනාපතති;
- න වෙනෙති උපකකමති න මුච්චති, අනාපතති;
- න වෙනෙති න උපකකමති මුච්චති, අනාපතති;
- න වෙනෙති න උපකකමති න මුච්චති, අනාපතති.

60. අනාපතති සුපිතනෙනන, න මොචනාධිපපායසස, උමමනතකසස,
බිතතචිතතසස, වෙදනච්චයස, ආදිකමමිකසසාති.

විනීතවස්සු.

උද්දනමාඨා.

සුපිතො උච්චාරපසාචො විතකකුණොදකෙන ව
ගෙසජජං කණ්ණවං මණ්ණො වසජ්ජනනාඝරං 1උභරා.

සාමණේරො ව සුතෙනා ව උභරා මුට්ඨිනා පිලසි
ආකාසෙ ඵලිතං නිජ්ඣාසි ජීඤං කචෙඨන ඝට්ඨසි.

සොතෙ උද්දජ්ජලං ධාවං පුපථාවලියපොකඛරං
චාලිකා කද්දුමුසොකො සයනඛුට්ඨකෙන වාති.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාචාර්යා භික්ඛුතො සුපිතනෙනන
අසුචි මුච්චි. තසා කුකකුච්චං අභොසි: කච්චි භු ඛො අභං සඛසාදිසෙසං
ආපතතිං ආපනොනා'ති. අථ ඛො සො භික්ඛු භගවතො ඵතමජ්ඣං
ආරොචෙසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සුපිතනෙනනා”ති. (1)

1. ජනනාභාරුපකකමො ඔජසං.

2. තෙත බෝ පන සමයෙහි අදාළ කරුණු භික්ෂුන්ට ප්‍රධාන කරුණක් වන අයුරු වුවද, තමන් කුසකුටුම්භයට අහෝසි -පෙ- භවනට එන- මනිමි ආරෝපණය. “කිසිදු තෙත, නිමි භික්ෂු” කි. “තමන් භවන මොවුන්- බිප්පායෝ” කි. “අනාපනති භික්ෂු න මොවුන් බිප්පායෝ” කි. (2)

3. තෙත බෝ පන සමයෙහි අදාළ කරුණු භික්ෂුන්ට ප්‍රධාන කරුණක් වන අයුරු වුවද, තමන් කුසකුටුම්භයට අහෝසි -පෙ- “අනාපනති භික්ෂු න මොවුන් බිප්පායෝ” කි. (3)

4. තෙත බෝ පන සමයෙහි අදාළ කරුණු භික්ෂුන්ට ප්‍රධාන කරුණක් වන අයුරු වුවද, තමන් කුසකුටුම්භයට අහෝසි -පෙ- “අනාපනති භික්ෂු විතකෙතනකයෝ” කි. (4)

5. තෙත බෝ පන සමයෙහි අදාළ කරුණු භික්ෂුන්ට ප්‍රධාන කරුණක් වන අයුරු වුවද, තමන් කුසකුටුම්භයට අහෝසි -පෙ- “කිසිදු තෙත, නිමි භික්ෂු” කි. “තමන් භවන මොවුන් බිප්පායෝ” කි. “අනාපනති භික්ෂු න මොවුන් බිප්පායෝ” කි. (5)

6. තෙත බෝ පන සමයෙහි අදාළ කරුණු භික්ෂුන්ට ප්‍රධාන කරුණක් වන අයුරු වුවද, තමන් කුසකුටුම්භයට අහෝසි -පෙ- “අනාපනති භික්ෂු ආපනතො සමසාදිසෙස” නති. (6)

7. තෙත බෝ පන සමයෙහි අදාළ කරුණු භික්ෂුන්ට ප්‍රධාන කරුණක් වන අයුරු වුවද, තමන් කුසකුටුම්භයට අහෝසි -පෙ- “අනාපනති භික්ෂු සමසාදිසෙසයෝ. ආපනති ජුලුච්චයෝ” කි. (7)

8. තෙත බෝ පන සමයෙහි අදාළ කරුණු භික්ෂුන්ට ප්‍රධාන කරුණක් වන අයුරු වුවද, තමන් කුසකුටුම්භයට අහෝසි -පෙ- “අනාපනති භික්ෂු න මොවුන් බිප්පායෝ” කි. (8)

9. තෙත බෝ පන සමයෙහි අදාළ කරුණු භික්ෂුන්ට ප්‍රධාන කරුණක් වන අයුරු වුවද, තමන් කුසකුටුම්භයට අහෝසි -පෙ- “අනාපනති භික්ෂු සමසාදිසෙසයෝ; ආපනති ජුලුච්චයෝ” කි. (9-10)

10. තෙත බෝ පන සමයෙහි අදාළ කරුණු භික්ෂුන්ට ප්‍රධාන කරුණක් වන අයුරු වුවද, තමන් කුසකුටුම්භයට අහෝසි -පෙ- “අනාපනති භික්ෂු න මොවුන් බිප්පායෝ” කි. (11)

11. තෙත බෝ පන සමයෙහි අදාළ කරුණු භික්ෂුන්ට ප්‍රධාන කරුණක් වන අයුරු වුවද, තමන් කුසකුටුම්භයට අහෝසි -පෙ- “අනාපනති භික්ෂු සමසාදිසෙසයෝ; ආපනති ජුලුච්චයෝ” කි. (12-13)

12. තෙත බෝ පන සමයෙහි අදාළ කරුණු භික්ෂුන්ට ප්‍රධාන කරුණක් වන අයුරු වුවද, තමන් කුසකුටුම්භයට අහෝසි -පෙ- “අනාපනති භික්ෂු න මොවුන් බිප්පායෝ” කි. (14)

1. තමන් මොවුන් බිප්පායෝ යනා,

13. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචතාධිපපා-
යංගං මග්ගං ගච්ඡන්තංගං අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තංගං කුක්ඛාචං
අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසංගං; අපතති ථුලලච්චයංගං”ති.
(15-16)

14. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො වජ්චං ගහෙති
පංගංගං කරොන්තංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්ඛාචං අගොසි -පෙ-
“අනාපතති භික්ඛු න මොචතාධිපපායංගං”ති. (17)

15. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචතාධිපපා-
යංගං වජ්චං ගහෙති පංගංගං කරොන්තංගං අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න
මුච්චි. තංගං කුක්ඛාචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසංගං;
අපතති ථුලලච්චයංගං”ති. (18-19)

16. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො ජන්තාසරෙ
උදරවට්ටිං තාපෙනංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්ඛාචං අගොසි -පෙ-
“අනාපතති භික්ඛු න මොචතාධිපපායංගං”ති. (20)

17. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචතාධිපපා-
යංගං ජන්තාසරෙ උදරවට්ටිං තාපෙනංගං අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි.
තංගං කුක්ඛාචං අගොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසංගං;
අපතති ථුලලච්චයංගං”ති. (21-22)

18. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො ජන්තාසරෙ
උපඡ්ඤායංගං පිට්ඨිපරිකමමං කරොන්තංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්ඛාචං
අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචතාධිපපායංගං”ති. (23)

19. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචතාධිපපා-
යංගං ජන්තාසරෙ උපඡ්ඤායංගං පිට්ඨිපරිකමමං කරොන්තංගං අසුචි මුච්චි- පෙ-
අසුචි න මුච්චි. තංගං කුක්ඛාචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු
සංඝාදිසෙසංගං; අපතති ථුලලච්චයංගං”ති. (24-25)

20 තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො උෂාරං
ඝට්ටාපෙනංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්ඛාචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති
භික්ඛු න මොචතාධිපපායංගං”ති. (26)

21. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචතාධිපපායංගං
උෂාරං ඝට්ටාපෙනංගං අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තංගං කුක්ඛාචං
අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසංගං, අපතති ථුලලච්චයංගං”ති.
(27-28)

22. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු මොචතාධිපපායො
අඤ්ඤාතරං සාමණෙරං එතදවොච: “එහි මෙ නිං ආවුසො සාමණෙර
අභගජාතං ගණ්ඨාහි”ති සො තංගං අභගජාතං අග්ගහෙසි, තංගං අසුචි මුච්චි.
තංගං කුක්ඛාචං අගොසි. -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො
සංඝාදිසෙසං”නති. (29)

23. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු සුත්තංගං සාමණෙරංගං
අභගජාතං අග්ගහෙසි, තංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්ඛාචං අගොසි -පෙ-
“අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසංගං, අපතති ථුක්ඛාචංගං”ති. (30)

24. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො මොචනා-
ධිප්පායංසං උච්චාභි අඛතරානං පිලෙන්නංසං අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි.
තංසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සමසංදයෙසංසං; අපනති
ථුල්ලච්චයංසං”ති. (31-32)

25. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යංසං මුච්චිනා අඛතරානං පිලෙන්නංසං අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි.
තංසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සමසංදයෙසංසං; අපනති
ථුල්ලච්චයංසං”ති. (33-34)

26. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යංසං ආකාසෙ කථිං කමෙපන්නංසං අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තංසං
කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සමසංදයෙසංසං; අපනති
ථුල්ලච්චයංසං”ති. (35-36)

27. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො කායං
ඵමොන්නංසං අසුචි මුච්චි. තංසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු
න මොචනාධිප්පායංසං”ති. (37)

28. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යංසං කායං ඵමොන්නංසං අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තංසං කුක්කුච්චං
අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සමසංදයෙසංසං; අපනති ථුල්ලච්චයංසං”ති.
(38-39)

29. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛු සාරතො මොචනාධිප්පා-
යංසං අඛතරානං උපතීඡ්ඛාගි. තංසං අසුචි මුච්චි. තංසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ-
“අනාපනති භික්ඛු සමසංදයෙසංසං. න ච භික්ඛවෙ සාරතො මොචනාධිප්පා-
යංසං අඛතරානං උපතීඡ්ඛාගිනබ්බං, යො උපතීඡ්ඛාගෙය්‍ය, අපනති දුක්කච්චයංසං”ති.
(40)

30. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො මොචනා-
ධිප්පායංසං තාලච්ඡද්දං අඛතරානං පචෙසන්නංසං අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න
මුච්චි. තංසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- අනාපනති භික්ඛු සමසංදයෙසංසං;
අපනති ථුල්ලච්චයංසං”ති. (41-42)

31. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යංසං කචෙසන අඛතරානං කචෙපන්නංසං අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි.
තංසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සමසංදයෙසංසං; අපනති
ථුල්ලච්චයංසං”ති. (43-44)

32. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො පටිසොනෙ
නායංසංසං අසුචි මුච්චි. තංසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු
න මොචනාධිප්පායංසං”ති. (45)

33. තෙ ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යංසං පටිසොනෙ නායංසංසං¹ අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තංසං
කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සමසංදයෙසංසං; අපනති
ථුල්ලච්චයංසං”ති. (46-47)

1. නායංසංසං. ඩී. මු.

34. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො උදඤ්ඤං කීලනතයා අසුචි ඉවචි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපපායයා”ති. (48)

35. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො මොචනා-ධිපපායයා උදඤ්ඤං කීලනතයා අසුචි ඉවචි -පෙ- අසුචි න ඉවචි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සඛිකාදිසෙසයා; අපතති ජුලලච්චයයා”ති.-(49-50)

36. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො උදකෙ ධාවනතයා අසුචි ඉවචි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපපායයා”ති. (51)

37. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො මොචනා-ධිපපායයා උදකෙ ධාවනතයා අසුචි ඉවචි -පෙ- අසුචි න ඉවචි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සඛිකාදිසෙසයා; අපතති ජුලලච්ච-යයා”ති. (52-53)

38. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො පුපථාවලියං කීලනතයා අසුචි ඉවචි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපපායයා”ති. (54)

39. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො මොචනාධිපපා-යයා පුපථාවලියං කීලනතයා අසුචි ඉවචි. -පෙ- අසුචි න ඉවචි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සඛිකාදිසෙසයා; අපතති ජුලලච්චයයා”ති. (55-56)

40. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො පොකඛර-වනෙ ධාවනතයා අසුචි ඉවචි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනා-පතති භික්ඛු න මොචනාධිපපායයා”ති. (57)

41. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො මොචනා-ධිපපායයා පොකඛරවනෙ ධාවනතයා අසුචි ඉවචි. -පෙ- අසුචි න ඉවචි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සඛිකාදිසෙසයා; අපතති ජුලලච්චයයා”ති. (58-59)

42. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො මොචනා-ධිපපායයා වාලිකං අඛනජානං පචෙසෙනතයා¹ අසුචි ඉවචි. -පෙ- අසුචි න ඉවචි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සඛිකාදිසෙසයා; අපතති ජුලලච්චයයා”ති. (60-61)

43. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො මොචනා-ධිපපායයා කඤ්ඤං අඛනජානං පචෙසෙනතයා¹ අසුචි ඉවචි -පෙ- අසුචි න ඉවචි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සඛිකාදිසෙසයා; අපතති ජුලලච්චයයා”ති. (62-63)

44. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො න මොචනා-ධිපපායයා උදකෙන අඛනජානං ඔසිඤ්චනතයා අසුචි ඉවචි. තයා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපපායයා”ති. (64)

1. පචෙසෙනතයා- සි ඉ.

45. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො මොචනා-
ධිපපායස්ස උදකෙන අභිගජාතං ඔසිඤ්චනතස්ස අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි
න මුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සමිකාදිසෙසස්ස
ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (65-66)

46. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො මොචනා-
ධිපපායස්ස සයනෙ අභිගජාතං ඤට්ටනතස්ස අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි.
තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සමිකාදිසෙසස්ස;
ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (67-68)

47. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො මොචනා-
ධිපපායස්ස අභිගුට්ඨෙන අභිගජාතං ඤට්ටනතස්ස අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි
න මුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි: ‘කච්චි නු බො අහං සමිකාදිසෙසං
ආපතතිං ආපනොනා’ති. භගවතො එතච්චං ආරොචෙසි -පෙ- “අනාපතති
භික්ඛු සමිකාදිසෙසස්ස. ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (69-70)

සුභාහවිසට්ඨිසිඤ්ඤාපදං නිට්ඨිතං.

3. 2.

කායසංසග්ගසමිකාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ
අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා උද්ඝී
අරඤ්ඤා විහරති. තස්සායසමතො විහාරො අභිරුපො හොති දස්සනීයො
පාසාදිකො, මජ්ඣෙ ගබ්භො සමනතා පරියාගාරො. සුපඤ්ඤාතනං මඤ්චපිඨං
භිසිඛිමොහනං, පානීයං පරිභොජනීයං සුපට්ඨිතං, පරිචෙණං සුසමච්චං.
බහු මනුස්සා ආයසමතො උද්ඝියස්ස විහාරපෙකකා ආගච්චන්ති.

2. අඤ්ඤාතරො‘පි බ්‍රාහ්මණො සපජාපතීකො යෙනායසමා උද්ඝී,
තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්ඤා ආයසමනාං උද්ඝීං එතදවොච: “ඉච්ඡාම මයං
හොතො උද්ඝියස්ස විහාරං පෙකම්භු”න්ති. “තෙන භි බ්‍රාහ්මණ පෙකඬස්සු”ති
අචාපුරණං ආදාය ඝට්ඨං උක්කාටෙඤා කචාටං පතාමෙඤා විහාරං පාච්චි.
සො‘පි බො බ්‍රාහ්මණො ආයසමතො උද්ඝියස්ස පිට්ඨිතො පාච්චි. සාපි බො
බ්‍රාහ්මණී තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පිට්ඨිතො පාච්චි. අථ බො ආයසමා උද්ඝී එකච්ච
චාතපානෙ විචරනො එකච්ච චාතපානෙ එකෙනො ගබ්භො අනුපරිගන්ති,
පිට්ඨිතො ආගන්ති, තස්සා බ්‍රාහ්මණීයා අභිගමිඤාති පරාමෙ. අථ බො
සො බ්‍රාහ්මණො ආයසමතා උද්ඝිතා සද්ධිං පටිසමොදිඤා අගමාසි.

3. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො අත්තමතො අත්තමනවාචං නිච්ඡාරෙසි:
“උලාරා ඉමෙ සමණො සකාපුත්තියා යෙ ඉමෙ එච්ඡාපෙ අරඤ්ඤා විහරන්ති.
භවමපි උද්ඝී උලාරො යො එච්ඡාපෙ අරඤ්ඤා විහරති”ති. එවං වුතෙත
සා බ්‍රාහ්මණී තං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච: “කුතො තස්ස උලාරතා? යථෙච
මෙ ඤං අභිගමිඤාති පරාමෙ. එවමෙච මෙ සමණො උද්ඝී අභිගමිඤාති
පරාමෙ”ති.

4. අඵ බො සො බ්‍රාහ්මණො උජ්ඣායති ඛියති විපාවෙනි: “අලුජ්ඣනො ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා දුස්සීලා මුසාවාදිනො. ඉමෙහි නාම ධම්මචාරිනො සම්මචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සච්චවාදිනො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා පටිජානිය්‍යන්ති. තඤ්ච ඉමෙසං සාමෙඤ්ඤං, තඤ්ච ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං, තඵං ඉමෙසං සාමෙඤ්ඤං, තඵං ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං, කුතො ඉමෙසං සාමෙඤ්ඤං, කුතො ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං, අපගතා ඉමෙ සාමෙඤ්ඤං, අපගතා ඉමෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤං. කථං හි නාම සමණො උද්ධි මම භරියාය අභිමඤ්ඤාති පරුමසිය්‍යති. තභි සක්‍යා කුලීජීහි කුලධීතාහි කුලකුමාරීහි කුලපුණ්‍යාහි කුලදුසීහි ආරාමං වා විහාරං වා ගතතුං. සච්ච¹ කුලීජීයො කුලධීතයො² කුලකුමාරීයො කුලපුණ්‍යායො කුලදුසීයො ආරාමං වා විහාරං වා ගවෙජ්ඣසුං, තාපි සමණා සක්‍යපුත්තියා දුසෙය්‍ය”න්ති.

5. අසොසුං බො හිකුචු තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස උජ්ඣායනතස්ස ඩියනතස්ස විපාවෙනතස්ස යෙ තෙ හිකුචු අපච්ඡා තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ආයසමා උද්ධි මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංසග්ගං සමාපජ්ජියන්ති”ති.

6. අඵ බො තෙ හිකුචු භගවතො එතච්චං ආරාවෙසුං. අඵ බො භගවා එතස්මිං නීදනෙ එතස්මිං පකරණෙ හිකුචුසඛිකං සන්තිපාතාපෙඤ්ඤා ආයසමනං උද්ධිං පටිපුච්ඡි: “සච්චං කීර තිං උද්ධි මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංසග්ගං සමාපජ්ජියන්ති. “සච්චං භගවා”ති. විගරහි බුද්ධො භගවා: “අනනුච්ඡේයං මොඝපුරිස අනනුලොමිකං අපපතිරූපං අස්සාමණකං අකපපියං අකරණීයං. කථං හි නාම තිං මොඝපුරිස මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංසග්ගං සමාපජ්ජියසි. තනු වයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන විරුගාය ධම්මො දෙසිතො තො සරුගාය -පෙ- කාමපරිලාභානං චූපසමො අකතාතො. තෙනං මොඝපුරිස අපාසනනානං වා පසාදය -පෙ- එවකුචු පත හිකඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“භයා පන හිකුචු ඛතීණණා විපජිණතෙන විපෙඤ්ඤා මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංසග්ගං සමාපජ්ජියා: හන්ධගාහං වා චෙණ්ඤිගාහං වා අඤ්ඤාතරස්ස වා අඤ්ඤාතරස්ස වා අබ්ගස්ස පඤ්ඤානං, සඤ්ඤාදිසෙසො”ති.

7. භයා පනාති යො යාදිසො -පෙ-

හිකුචුති -පෙ- අයං ඉමෙස්මිං අත්ථ අධිපෙපතො හිකුචුති.

ඛතීණණා තාම: සාරතො අපෙකඛවා පටිබද්ධිවිතො.

1. සච්චෙහි: සත 2. කුලධීතයො: මජ්ඣ. කුලධීතායො සීචු.

විපරිණතනී රහතමි විතනං විපරිණතං, දුට්ඨමි විතනං විපරිණතං,
මුලුමි විතනං විපරිණතං. අපි ව රහතං විතනං ඉමසමි අතේ අධිපෙතං
විපරිණතනී.

මානුෂාමා නාම මනුසසී, න යකි, න පෙනී, න ජීර්ව්තගතා.
අනාමසො තදහුජාතාපි දුරිකා, පගෙව මෙතතරී.

සඤ්ඤානී එකතො.

කායසංඝයාං සමාපජේශ්ඤාති අජකාචාරො වුච්චති.

හතප්ඵා නාම කපපරං උපාදය යාව අඤ්ඤාතා.

වෙණි නාම සුඤ්ඤාතා වා සුතතමිසා වා මාලමිසා වා භීරුඤ්ඤාතා
වා සුචර්ණමිසා වා මුත්තමිසා වා මණිමිසා වා.

අභිගං නාම ගත්ඤ්ඤාතා වෙණිඤ්ඤාතා ධර්මො අවසෙසං අභිගං නාම.

8. ආමසනා පරාමසනා ඔමසනා උමමසනා මලඛසනා උලලඛසනා
ආකඛසනා පතිකඛසනා අභිනිග්ගණනා අභිනිපට්ටනා ගහණං ජුපනං.

ආමසනා නාම ආමට්ඨමතනා.

පරාමසනා නාම ඉතොචිතො ව සඤ්ඤාපනා.

ඔමසනා නාම ගෙට්ඨා මරොපනා.

උමමසනා නාම උඤ්ඤා උච්චාරණා.

මලඛසනා නාම ගෙට්ඨා ඔතමනා.

උලලඛසනා නාම උඤ්ඤා උච්චාරණා.

ආකඛසනා නාම ආච්ඤ්ඤා. 1

පතිකඛසනා නාම පතිපතාමනා.

අභිනිග්ගණනා නාම අභිගං ගගෙතො නිපට්ටනා.

අභිනිපට්ටනා නාම කෙතවි සහ නිපට්ටනා.

ගහණං නාම ගහිතමතනං.

ජුපනං නාම ජුට්ඨමතනං.

සඛ්ඛාදිසෙසාති -පෙ- තෙතපි වුච්චති සඛ්ඛාදිසෙසො'ති.

1. ආච්ඤ්ඤා. මජ්ඣ. සා.

5. තිරවිජානගතො ව හොති තිරවිජානගතසඤ්ඤාදී සාරතො ව, භික්ඛු ව නං තිරවිජානගතස්ස කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. තිරවිජානගතො ව හොති, වෙමිතිකො -පෙ- තිරවිජානගතො ව හොති, ඉප්පිසඤ්ඤාදී -පෙ- තිරවිජානගතො ව හොති පණ්ඩකසඤ්ඤාදී -පෙ- තිරවිජානගතො ව හොති, පුරිසසඤ්ඤාදී සාරතො ව, භික්ඛු ව නං තිරවිජානගතස්ස කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති දුක්ඛටස්ස.

එ ක මු ල සං.

1. දො ඉප්පියො, ද්විත්තං ඉප්පිතං ඉප්පිසඤ්ඤාදී සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉප්පිතං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණතාති ජුපති ආපතති ද්විත්තං සමාදිසෙසානං.

2. දො ඉප්පියො, ද්විත්තං ඉප්පිතං වෙමිතිකො සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉප්පිතං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං පුලලව්වයානං.

3. දො ඉප්පියො, ද්විත්තං ඉප්පිතං පණ්ඩකසඤ්ඤාදී -පෙ- පුරිසසඤ්ඤාදී -පෙ- තිරවිජානගතසඤ්ඤාදී සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉප්පිතං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං පුලලව්වයානං.

4. දො පණ්ඩකා, ද්විත්තං පණ්ඩකානං පණ්ඩකසඤ්ඤාදී සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං පණ්ඩකානං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං පුලලව්වයානං.

5. දො පණ්ඩකා, ද්විත්තං පණ්ඩකානං වෙමිතිකො -පෙ- පුරිසසඤ්ඤාදී -පෙ- තිරවිජානගතසඤ්ඤාදී -පෙ- ඉප්පිසඤ්ඤාදී සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං පණ්ඩකානං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛටානං.

6. දො පුරිසා, ද්විත්තං පුරිසානං පුරිසසඤ්ඤාදී සාරනෙතා ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං පුරිසානං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛවානං.

7. දො පුරිසා, ද්විත්තං පුරිසානං වෙමතිකො -පෙ- තිරච්ඡානගතසඤ්ඤාදී -පෙ- ඉප්ඵසඤ්ඤාදී -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤාදී සාරනෙතා ව භික්ඛු ව, නං ද්විත්තං පුරිසානං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛවානං.

8. දො තිරච්ඡානගතා, ද්විත්තං තිරච්ඡානගතානං තිරච්ඡානගතසඤ්ඤාදී සාරනෙතා ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං තිරච්ඡානගතානං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛවානං.

9. දො තිරච්ඡානගතා, ද්විත්තං තිරච්ඡානගතානං වෙමතිකො -පෙ- ඉප්ඵසඤ්ඤාදී -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤාදී -පෙ- පුරිසසඤ්ඤාදී සාරනෙතා ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං තිරච්ඡානගතානං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛවානං.

10. ඉප්ඵ ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉප්ඵසඤ්ඤාදී සාරනෙතා ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති සම්භාදිසෙසෙන දුක්ඛට්ඨසං.

11. ඉප්ඵ ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං වෙමතිකො සාරනෙතා ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති පුලලච්චයෙන දුක්ඛට්ඨසං.

12. ඉප්ඵ ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං පණ්ඩකසඤ්ඤාදී සාරනෙතා ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං කායෙන කායං ආමසති පරමසති ජුපති -පෙ- ගණතාති, ආපතති ද්විත්තං පුලලච්චයෙන.

13. ඉප්ඵ ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං පුරිසසඤ්ඤාදී සාරනෙතා ව, භික්ඛු නං උභිත්තං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති පුලලච්චයෙන දුක්ඛට්ඨසං.

14. ඉප්ඵ ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං තිරච්ඡානගතසඤ්ඤාදී සාරනෙතා ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති පුලලච්චයෙන දුක්ඛට්ඨසං.

15. ඉපී ව පුරිසො ව, උභින්නං ඉපීසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති සඛකාදිසෙසෙන දුක්ඛංසං.

16. ඉපී ව පුරිසො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරව්ජානගහසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ඵුල්ලච්චයෙන දුක්ඛංසං.

17. ඉපී ව තිරව්ජානගතො ව, උභින්නං ඉපීසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති සඛකාදිසෙසෙන දුක්ඛංසං.

18. ඉපී ව තිරව්ජානගතො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරව්ජානගහසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ඵුල්ලච්චයෙන දුක්ඛංසං.

19. පණ්ඩකො ව පුරිසො ව, උභින්නං පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ඵුල්ලච්චයෙන දුක්ඛංසං.

20. පණ්ඩකො ව පුරිසො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරව්ජානගහසඤ්ඤි -පෙ- ඉපීසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ආභින්නං දුක්ඛංසං.

21. පණ්ඩකො ව තිරව්ජානගතො ව, උභින්නං පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ඵුල්ලච්චයෙන දුක්ඛංසං.

22. පණ්ඩකො ව තිරව්ජානගතො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරව්ජානගහසඤ්ඤි -පෙ- ඉපීසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ආභින්නං දුක්ඛංසං.

23. පුරිසො ව තිරව්ජාතගතො ව, උභින්නං පුරිසසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙත කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති ද්වින්නං දුක්ඛටානං.

24. පුරිසො ව තිරව්ජාතගතො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- තිරව්ජාතගතසඤ්ඤි -පෙ- ඉච්චසඤ්ඤි -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙත කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති ද්වින්නං දුක්ඛටානං.

දුමුලකං ගිමිහිතං.

1. ඉච්චි ව හොති, ඉච්චසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං ඉච්චියා කායෙත කායපට්ඨිඛං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති ථුලලච්චයසං. -පෙ-

2. දො ඉච්චියො, ද්වින්නං ඉච්චිතං ඉච්චසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං ද්වින්නං ඉච්චිතං කායෙත කායපට්ඨිඛං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති ද්වින්නං ථුලලච්චයානං. -පෙ-

3. ඉච්චි ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉච්චසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙත කායපට්ඨිඛං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති ථුලලච්චයෙන දුක්ඛටයං -පෙ-

4. ඉච්චි ව හොති, ඉච්චසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං ඉච්චියා කායපට්ඨිඛොත කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති ථුලලච්චයසං. -පෙ-

5. දො ඉච්චියො, ද්වින්නං ඉච්චිතං ඉච්චසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං ද්වින්නං ඉච්චිතං කායපට්ඨිඛොත කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති ද්වින්නං ථුලලච්චයානං. -පෙ-

6. ඉච්චි ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉච්චසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායපට්ඨිඛොත කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති ථුලලච්චයෙන දුක්ඛටයං. -පෙ-

7. ඉච්චි ව හොති, ඉච්චසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං ඉච්චියා කායපට්ඨිඛොත කායපට්ඨිඛං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති දුක්ඛටයං. -පෙ-

8. දෙව ඉපිටියො, දව්නනං ඉපිටිනං ඉපිටිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං දව්නනං ඉපිටිනං කායපට්ඨිබ්බෙත කායපට්ඨිබ්බං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති දව්නනං දුක්ඛටානං. -පෙ-

9. ඉපි ව පණ්ඩකො ව, උභිනනං ඉපිටිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං උභිනනං කායපට්ඨිබ්බෙත කායපට්ඨිබ්බං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති දව්නනං දුක්ඛටානං. -පෙ-

10. ඉපි ව හොති, ඉපිටිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං ඉපිටියා නිසංගහිසෙත කායං ආමසති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. -පෙ-

11. දෙව ඉපිටියො, දව්නනං ඉපිටිනං ඉපිටිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං චිනනං ඉපිටිනං නිසංගහිසෙත කායං ආමසති, ආපතති දව්නනං දුක්ඛටානං. -පෙ-

12. ඉපි ව පණ්ඩකො ව, උභිනනං ඉපිටිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං උභිනනං නිසංගහිසෙත කායං ආමසති ආපතති දව්නනං දුක්ඛටානං. -පෙ-

13. ඉපි ව හොති, ඉපිටිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං ඉපිටියා නිසංගහිසෙත කායපට්ඨිබ්බං ආමසති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. -පෙ-

14. දෙව ඉපිටියො, දව්නනං ඉපිටිනං ඉපිටිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං දව්නනං ඉපිටිනං නිසංගහිසෙත කායපට්ඨිබ්බං ආමසති ආපතති දව්නනං දුක්ඛටානං. -පෙ-

15. ඉපි ව පණ්ඩකො ව, උභිනනං ඉපිටිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං උභිනනං නිසංගහිසෙත කායපට්ඨිබ්බං ආමසති, ආපතති දව්නනං දුක්ඛටානං. -පෙ-

16. ඉපි ව හොති, ඉපිටිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං ඉපිටියා නිසංගහිසෙත නිසංගහිසං ආමසති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. -පෙ-

17. දෙව ඉපිටියො, දව්නනං ඉපිටිනං ඉපිටිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං දව්නනං ඉපිටිනං නිසංගහිසෙත නිසංගහිසං ආමසති, ආපතති දව්නනං දුක්ඛටානං. -පෙ-

18. ඉපි ව පණ්ඩකො ව, උභිනනං ඉපිටිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං උභිනනං නිසංගහිසෙත නිසංගහිසං ආමසති, ආපතති දව්නනං දුක්ඛටානං.

17. දෝ ඉපිටියෝ, දවිනනං ඉපිටිනං ඉපිටිසඤ්ඤා සාරවෙතො ව, ඉපිටියෝ ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙත කායපට්ඨඛං ආමෙසන්ති, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමෙති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපත්ති දවිනනං දුක්ඛවානං -පෙ-

18. ඉපිටි ව පණ්ඩකො ව, උභිනනං ඉපිටිසඤ්ඤා සාරවෙතො ව, උභො ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙත කායපට්ඨඛං ආමෙසන්ති, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමෙති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපත්ති දවිනනං දුක්ඛවානං -පෙ-

19. ඉපිටි ව ගොති, ඉපිටිසඤ්ඤා සාරවෙතො ව, ඉපිටි ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙත නිස්සග්ගියං ආමෙසන්ති, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමෙති, න ව එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපත්ති දුක්ඛවානං -පෙ-

20. දෝ ඉපිටියෝ, දවිනනං ඉපිටිනං ඉපිටිසඤ්ඤා සාරවෙතො ව, ඉපිටියෝ ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙත නිස්සග්ගියං ආමෙසන්ති, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමෙති, න ව එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපත්ති දවිනනං දුක්ඛවානං -පෙ-

21. ඉපිටි ව පණ්ඩකො ව, උභිනනං ඉපිටිසඤ්ඤා සාරවෙතො ව, උභො ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙත නිස්සග්ගියං ආමෙසන්ති, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමෙති න ව එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපත්ති දවිනනං දුක්ඛවානං -පෙ-

22. සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමෙති එස්සං පටිච්ඡානාති ආපත්ති සම්බන්ධීකරණස්ස. සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමෙති න ව එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපත්ති දුක්ඛවානං. සෙවනාධිප්පායො න ව කායෙත වායමෙති එස්සං පටිච්ඡානාති, අනාපත්ති. සෙවනාධිප්පායො න ව කායෙත වායමෙති න ව එස්සං පටිච්ඡානාති, අනාපත්ති, මොක්ඛාධිප්පායො න ව කායෙත වායමෙති එස්සං පටිච්ඡානාති, අනාපත්ති. මොක්ඛාධිප්පායො න ව කායෙත වායමෙති එස්සං පටිච්ඡානාති, අනාපත්ති. මොක්ඛාධිප්පායො න ව කායෙත වායමෙති එස්සං පටිච්ඡානාති, අනාපත්ති. මොක්ඛාධිප්පායො න ව කායෙත වායමෙති න ව එස්සං පටිච්ඡානාති අනාපත්ති.

23. අනාපත්ති අඤ්ඤාච්ච, අසභියා, අජානනානුස්සා; අසාදියනාස්සා, උමමනතකස්සා, ඛිනතචිතතස්සා, වෙදනට්ඨස්සා¹, ආදිකමම්ඤ්ඤාස්සා.

1. වෙදනාට්ඨස්සා. මජ්ඣිම.

විනිතවහු

උද්‍යතනාථා:

මාතා සීතා ව භගිනී ව ජායා යකඩී ව පණ්ඩිතෝ,
සුතතා මතා තීරව්ජාතා දුර්විතලිකාය ව.

සමපිළෙ සඛසාමෝ මයො රාහෙඛො නාචා ව රජුඤ්ච,
දණේඛා පතනං පතාමෙසි වහේද වායාමි තච්ඤ්චෙතී.

1. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මාභුයා මාභුපෙමෙන
ආමසි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- කච්චි නු බො අහං සඛසාදිසෙසං
ආපතනං ආපනොනා,ති. භගවතො එතමිඤ්චං ආරොවෙසි -පෙ- “අතාපතනී
භික්ඛු සඛසාදිසෙසස්ස. ආපතනී දුක්ඛටස්සා”ති (1)

2. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සීභුයා සීභුපෙමෙන
ආමසි -පෙ- භගිනීයා භගිනීපෙමෙන ආමසි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි
-පෙ- “අතාපතනී භික්ඛු සඛසාදිසෙසස්ස. ආපතනී දුක්ඛටස්සා”ති. (2-3)

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පුරාණදුතීසිකාය සාය-
සංඝග්ගං සමාපජ්ජී. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතනං චං භික්ඛු
ආපනොනා සඛසාදිසෙස”න්ත. (4)

4. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු යකඩීයා කායසංඝග්ගං
සමාපජ්ජී. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතනී භික්ඛු සඛසාදිසෙ-
සස්ස. ආපතනී දුර්ලච්චයස්සා”ති. (5)

5. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පණ්ඩිතස්ස කායසං-
ඝග්ගං සමාපජ්ජී. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතනී භික්ඛු
සඛසාදිසෙසස්ස. ආපතනී දුර්ලච්චයස්සා”ති. (6)

6. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සුතනිච්චියා කාය-
සංඝග්ගං සමාපජ්ජී. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතනං චං භික්ඛු
ආපනොනා සඛසාදිසෙස”න්ත. (7)

7. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මනිච්චියා කායසංඝග්ගං
සමාපජ්ජී. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතනී භික්ඛු සඛසාදිසෙ-
සස්ස; ආපතනී දුර්ලච්චයස්සා”ති. (8)

8. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තීරව්ජාතගනිච්චියා
කායසංඝග්ගං සමාපජ්ජී. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතනී
භික්ඛු සඛසාදිසෙසස්ස. ආපතනී දුක්ඛටස්සා”ති. (9)

9. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දුර්විතලිකාය කායසං-
ඝග්ගං සමාපජ්ජී. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතනී භික්ඛු
සඛසාදිසෙසස්ස; ආපතනී දුක්ඛටස්සා”ති (10)

10. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා ඉඤ්ඤාදායං ආඤ්ඤාතරං භික්ඛුං සමුප්ප්ලෙචා බාහාපරමපරාය 1 තෙසුං. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි. “සාදිසි චිං භික්ඛු”ති. “තාහං හගවා සාදිසි”නති “අනාපනති භික්ඛු අසාදියනාසා”ති. (11)

11. තෙන බො පන සමයෙන ආඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉඤ්ඤා අභිරුලහං සංඝාතං සාරතො සංචාලෙසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසෙසං. ආපනති දුක්ඛට්ඨාසා”ති. (12)

12. තෙන බො පන සමයෙන ආඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉඤ්ඤා පටිපථෙ පසිඤ්චා සාරතො අසකුචෙත පහාරං අදුසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපනතිං චිං භික්ඛු ආපනො සංඝාදිසෙසං”නති. (13)

13. තෙන බො පන සමයෙන ආඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉඤ්ඤා අභිරුලහං රුක්ඛං සාරතො සංචාලෙසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසෙසං. ආපනති දුක්ඛට්ඨාසා”ති. (14)

14. තෙන බො පන සමයෙන ආඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉඤ්ඤා අභිරුලහං නාචං සාරතො සංචාලෙසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසෙසං. ආපනති දුක්ඛට්ඨාසා”ති. (15)

15. තෙන බො පන සමයෙන ආඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉඤ්ඤා ගහිනං රජුං සාරතො ආවිඤ්ඤි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසෙසං. ආපනති ථුල්ලච්චයං”ති. (16)

16. තෙන බො පන සමයෙන ආඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉඤ්ඤා ගහිනං දණ්ඩං සාරතො ආවිඤ්ඤි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි. -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසෙසං. ආපනති ථුල්ලච්චයං”ති. (17)

17. තෙන බො පන සමයෙන ආඤ්ඤාතරො භික්ඛු සාරතො ඉඤ්ඤා පනෙතන පනාමෙසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි. “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසෙසං. ආපනති ථුල්ලච්චයං”ති. (18)

18. තෙන බො පන සමයෙන ආඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉඤ්ඤා චන්දනායං සාරතො පාදං උච්චාරෙසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපනතිං චිං භික්ඛු ආපනො සංඝාදිසෙසං”නති. (19)

19. තෙන බො පන සමයෙන ආඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉඤ්ඤා ගහෙසාමිති වායමිච්චා න ජුපි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ-. “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසෙසං; ආපනති දුක්ඛට්ඨාසා”ති. (20)

කාය සංඝගහසංඝාදිසෙසො. 2

1. ආනෙසු. මජ්ඣ. 2. කායසංඝගහසංඝාදිසෙසො. නිවේනං. දුඤ්ඤං. මජ්ඣ.

3. 3.

දුටුල්ලාචාචාසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්චං විහරති ජෙනවතෙ අතාපිඤ්ඤාසං ආරුමෙ. තෙන බො පත සමයෙන ආයසමා උදසී අරුඤ්ඤා විහරති. තසායසමතො විහාරො අභිරුපො ගොති දසානියො පාසාදිකො. තෙන බො පත සමයෙන සම්බුද්ධා ඉඤ්චියො ආරුමං අගමංසු විහාරජෙතවිකාසො. අථ බො තා ඉඤ්චියො යෙනා යසමා උදසී, තෙනුපසඛකමංසු. උපසඛකමනා ආයසමනං උදසීං එතදවොචු: “ඉච්චාම මයං භනෙන අයසසා විහාරං පෙතවිතු”නති. අථ බො ආයසමා උදසී තා ඉඤ්චියො විහාරං පෙතවොපෙනා තාසං ඉඤ්චිතං වච්චමග්ගං පසාචමග්ගං ආදිසා වණණමපි භණති අවණණමපි භණති. යාවති‘පි ආයාවති‘පි, පුච්චති‘පි පටිපුච්චති‘පි, ආවිකති‘පි, අනුසාසති‘පි, අකොසාසති‘පි. යා තා ඉඤ්චියො ජිනනකා බුතතිකා අභිරිකාසො තා ආයසමතා උදසීතා සද්ධිං උභසනති‘පි උලුපනති‘පි උජ්ඣග්ගනති‘පි උපපණ්ඩනති‘පි. යා පත තා ඉඤ්චියො හිරිමතා තා නිකම්භා, හිකම්භා උජ්ඣාපෙනා: “ඉදං භනෙන තච්ඡනං තපභිරුපං, සාමකෙනපි මයං එවං වුතතා ත ඉච්චයාම, නිච්චතයෙන උදසීතා”ති. යෙ තෙ හිකම්භා අපට්ච්ඡා තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනා: “කථං හි තාම ආයසමා උදසී මාතුගාමං දුටුල්ලාභි වාචාහි ඔභාසියසාති”ති. අථ බො තෙ හිකම්භා භගවතො එතච්ඡං ආරුඤ්ඤං.

2. අථ බො භගවා එතසමිං නිදනෙ එතසමිං පකරණෙ හිකම්භාසං සනතිපාතාපෙනා ආයසමනං උදසීං පටිපුච්ඡ: “සච්චං නිර නිං උදසී මාතුගාමං දුටුල්ලාභි වාචාහි ඔභාසී”ති. “සච්චං භගවා. විගරහි බුද්ධො භගවා: “අතනුච්චිචියං මොසපුරිස අතනුලොමිකං අපභිරුපං අසාමණකං අකපපියං අකරණීයං. කථං හි තාම නිං මොසපුරිස මාතුගාමං දුටුල්ලාභි වාචාහි ඔභාසියසාසී. නනු මයා මොසපුරිස අනෙකපරියායෙන විරුගාය ධම්මො දෙසිතො, තො ඤරුගාය -පෙ- කාමපරිලාභානං වුපසමො අකතාතො. තෙනා මොසපුරිස අපසනනානං වා පතාදය -පෙ- එවං ව පත හිකම්භෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පත ගිකම්භා ඔතිණණා විපටිණ්ණෙන විතෙනා මාතුගාමං දුටුල්ලාභි වාචාහි ඔභාසෙය්‍ය යථා තං සුවා සුවතීං. මෙච්ඡුපසංගිතාහි, සඛ්ඛාදිසෙය්‍යාති.

3. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

ගිකම්භා -පෙ- අයං ඉමසමිං අතෙ අධිපොතො හිකම්භා.

ඔතිණණා තාම සාරතො අපෙකඛවා පටිබඬවිතො.

විපරිණතනනි රතනමපි විතතං විපරිණතං, දුට්ඨමපි විතතං විපරිණතං, මුලුභමපි විතතං විපරිණතං. අපි ච රතතං විතතං ඉමස්මිං අකේ අඛිපෙපතං විපරිණතනනි.

මාතුභාමො නාම: මනුසසිජ්ඣී, න යකඛි න පෙනී න තිරවජානගතා, විඤ්ඤ පටිබලා සුභාසිතදුබ්භාසිතා දුටුල්ලාදුටුල්ලා ආජාතිකුං.

දුටුල්ලා වාමා නාම: චචමග්ගපඤ්ඤාවමග්ගමෙජුතධම්මපටිසංසුතතා වාමා.

ඛගාසෙසායාති අජකාමාදෙ වුච්චති.

යඨා නං සුචා සුචතීන්ති දහරෙ දහරිං කරුණො කරුණිං කාමහොති කාමහොතිතිං.

මෙජුනුපසංභිතාතිති මෙජුතධම්මපටිසංසුතතාති.

සඛ්‍යාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුච්චති සඛ්‍යාදිසෙසොති,

.4 දො මග්ගෙ ආදිඤ්ඤ වණණමපි භණති, අවණණමපි භණති, යාවති'පි, ආයාවති'පි, පුච්ඡති'පි, පටිපුච්ඡති'පි, ආචිකඛති'පි, අනුසාසති'පි, අකෙකාසති'පි.

වණණං භණති නාම: දො මග්ගෙ ථොමෙති වණණති පසංසති.

අවණණං භණති නාම: දො මග්ගෙ බුංසෙති වලේහති ගරහති.

යාවති නාම: දෙති මෙ අරහසි මෙ දකුන්ති.

ආයාවති නාම: කද තෙ මාතා පසිදිඤ්ඤති, කද තෙ පිතා පසිදිඤ්ඤති, කද තෙ දෙවතායො පසිදිඤ්ඤන්ති, කද¹ සුබණො සුලයො සුමුහුතො භවිස්සති, කද තෙ මෙජුතං ධම්මං ලභිස්සාමී²ති.

පුච්ඡති නාම: කථං ත්වං සාමිකඤ්ඤ දෙසි³ කථං ජාරඤ්ඤ දෙසි³ති.

පටිපුච්ඡති නාම: එවං කීර ත්වං සාමිකඤ්ඤ දෙසි³ එවං ජාරඤ්ඤ දෙසි³ති.

ආචිකඛති නාම: පුට්ඨො භණති "එවං දෙති, එවං දෙනාති⁴ සාමිකඤ්ඤ පියා භවිස්සසි මතාපා වා"ති.

අනුසාසති නාම: අපුට්ඨො භණති, "එවං දෙනාති⁴ සාමිකඤ්ඤ පියා භවිස්සති මතාපා වා"ති.

අනුකාසති නාම: අතිමිත්තා'සි නිමිත්තමත්තා'සි අලොභිතා'සි ධුචලො- හිතා'සි ධුචවොලා'සි පග්ගරන්ති'සි සිඛ්ඛි'සි ඉඤ්ඤිපණ්ඩකා'සි චෙජුරිසිකා'සි සමභින්නා'සි උභතොබ්‍යඤ්ඤානාසිති.

1. කද තෙ. සා. 2. ලභිස්සසිති. සි. මු. 3; දෙති, දෙහිති. සි. මු. 4. දෙනා, මජ්ඣං.

1. ඉපී ව ගොති, ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං ඉපීයා වච්චමග්ගං පස්සාවමග්ගං ආදිස්ස වණණමපි භණති අවණණමපි භණති, යාවති'පි ආයාවති'පි පුච්ඡති'පි පටිපුච්ඡති'පි, ආචිකති'පි, අනුසාසති'පි, අකෙකාසති'පි, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං -පෙ-*

2. දො ඉපීයො, දව්නනං ඉපීනං ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං දව්නනං ඉපීනං වච්චමග්ගං පස්සාවමග්ගං ආදිස්ස වණණමපි භණති අවණණමපි භණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දව්නනං සංඝාදිසෙසංසං -පෙ-

3. ඉපී ව පණඛකො ව, උභීනනං ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං උභීනනං වච්චමග්ගං පස්සාවමග්ගං ආදිස්ස වණණමපි භණති අවණණමපි භණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛටස්ස -පෙ-

4. ඉපී ව ගොති, ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං ඉපීයා වච්චමග්ගං පස්සාවමග්ගං ඔපෙඤා අධිකකං උඛතඤ්ඤිමණ්ඩලං ආදිස්ස වණණමපි භණති අවණණමපි භණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දුල්ලච්චයංසං -පෙ-

5. දො ඉපීයො, දව්නනං ඉපීනං ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං දව්නනං ඉපීනං වච්චමග්ගං පස්සාවමග්ගං ඔපෙඤා අධිකකං උඛතඤ්ඤිමණ්ඩලං ආදිස්ස වණණමපි භණති අවණණමපි භණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දව්නනං දුල්ලච්චයංසං -පෙ-

6. ඉපී ව පණඛකො ව, උභීනනං ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං උභීනනං වච්චමග්ගං පස්සාවමග්ගං ඔපෙඤා අධිකකං උඛතඤ්ඤිමණ්ඩලං ආදිස්ස වණණමපි භණති අවණණමපි භණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දුල්ලච්චයෙන දුක්ඛටස්සං -පෙ-

7. ඉපී ව ගොති, ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං ඉපීයා උඛතකකං අධොජාණ්ණමණ්ඩලං ආදිස්ස වණණමපි භණති අවණණමපි භණති -පෙ-අකෙකාසති'පි, ආපතති දුක්ඛටස්සං -පෙ-

8. දො ඉපීයො, දව්නනං ඉපීනං ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං දව්නනං ඉපීනං උඛතකකං අධොජාණ්ණමණ්ඩලං ආදිස්ස වණණමපි භණති අවණණමපි භණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දව්නනං දුක්ඛටානං -පෙ-

9. ඉපී ව පණඛකො ව, උභීනනං ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං උභීනනං උඛතකකං අධොජාණ්ණමණ්ඩලං ආදිස්ස වණණමපි භණති අවණණමපි භණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දව්නනං දුක්ඛටානං -පෙ-

10. ඉපී ව ගොති, ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං ඉපීයා කායපට්ඨධං ආදිස්ස වණණමපි භණති අවණණමපි භණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දුක්ඛටස්සං -පෙ-

* පෙයොලමුච්චන කායසංඝග්ගෙ වුත්තනගොච වෙදිතබ්බො.

11. දෝ ඉච්චියො, දච්චනං ඉච්චනං ඉච්චසංඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං දච්චනං ඉච්චනං කායපට්ඨධං ආදියං වණණමපි භණති අවණණමපි භණති -පෙ- අකෙකාසති¹පි, ආපතති දච්චනං දුක්ඛටානං -පෙ-.

12. ඉච්චි ව පණකො ව, උභිනනං ඉච්චසංඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං උභිනනං කායපට්ඨධං ආදියං වණණමපි භණති අවණණමපි භණති -පෙ- අකෙකාසති¹පි, ආපතති දච්චනං දුක්ඛටානං -පෙ-.

13. අනාපතති අත්ථපුරෙකඛාරංසු, ධම්මපුරෙකඛාරංසු, අනුසාසනී-පුරෙකඛාරංසු, උච්චතකංසු, ආදිකම්මකංසුති.

විනීතවත්ථු

උද්දනගාථා:

ලොභිතං කකකසාකිණ්ණං ඛරං දීඝඤ්ච වාපිතං
කච්චී සංසීදති¹ මග්ගො සද්ධා දුතෙත කම්මුතා²ති.

1. තෙත ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරු ඉච්චි තවරතනං කම්මලං පාරුතා හොති. අඤ්ඤතරු භික්ඛු සාරතො නං ඉච්චි ඵතදවොච: “ලොභිතං ඛො තෙ භගිනී”ති. සා න පට්ඨිජාති. “ආමය්‍ය, නවරතො කම්මලො”ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අගොසි. “කච්චී නු ඛො අභං සංඝාදිසෙසං ආපතති ආපනො”ති. භගවතො ඵතමථං අරුචෙසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසංසු. ආපතති දුක්ඛටංසු”ති. (1)

2. තෙත ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරු ඉච්චි ඛරකම්මලං පාරුතා හොති. අඤ්ඤතරු භික්ඛු සාරතො නං ඉච්චි ඵතදවොච: “කකකසලොමං ඛො තෙ භගිනී”ති. සා න පට්ඨිජාති. “ආමය්‍ය, ඛරකම්මලකො”ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසංසු. ආපතති දුක්ඛටංසු”ති. (2)

3. තෙත ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරු ඉච්චි තවාචුභං කම්මලං පාරුතා හොති. අඤ්ඤතරු භික්ඛු සාරතො නං ඉච්චි ඵතදවොච: “ආකීණ්ණලොමං ඛො තෙ භගිනී”ති. සා න පට්ඨිජාති. “ආමය්‍ය, නවාචුභො කම්මලො”ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසංසු; ආපතති දුක්ඛටංසු”ති. (3)

4. තෙත ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරු ඉච්චි ඛරකම්මලකං පාරුතා හොති. අඤ්ඤතරු භික්ඛු සාරතො නං ඉච්චි ඵතදවොච: “ඛරලොමං ඛො තෙ භගිනී”ති. සා න පට්ඨිජාති, “ආමය්‍ය, ඛරකම්මලකො”ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසංසු; ආපතති දුක්ඛටංසු”ති. (4)

1. සංසීරති. සි.මු. සා.

5. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං ඉඤ්ඤා පාචාරං¹ පාරුතා ගොති. අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු සාරතොතා තං ඉඤ්ඤා එතදවොච: “දීඝලොමං ඛො තෙ භගිනී”ති. සා ත පටිච්ඡාති, “ආමයා, පාචාරෙ”²ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙසස්ස, ආපතති දුක්කච්චස්සා”ති. (5)

6. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං ඉඤ්ඤා ඛෙතනං වපාපෙඤ්ඤා ආභව්ඡති. අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු සාරතොතා තං ඉඤ්ඤා එතදවොච: “චාපිතං ඛො තෙ භගිනී”ති. සා ත පටිච්ඡාති “ආමයා, තො ව ඛො පටිච්චතා”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙසස්ස, ආපතති දුක්කච්චස්සා”ති. (6)

7. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු පරිබ්බාජිකං පටිපථෙ පසස්සිඤ්ඤා සාරතොතා තං පරිබ්බාජිකං එතදවොච: “කච්චි තෙ භගිනී මග්ගො සංසිද්දතී”ති³. සා ත පටිච්ඡාති. “ආම භික්ඛු, පටිපඤ්ඤාසී”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙසස්ස. ආපතති දුටුල්ලවචයස්සා”ති. (7)

8. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු සාරතොතා අඤ්ඤාතරං ඉඤ්ඤා එතදවොච: “සඤ්ඤාසී ඤ්ඤා භගිනී අපි ව යං ඤ්ඤා සාමිකස්ස දෙසී තං නාමාසං දෙසී”ති. “කීං භනොති”ති. “මෙදුතං ධම්ම”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතති ඤ්ඤා ආපනොතා සමසාදිසෙස”න්ති. (8)

9. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු සාරතොතා අඤ්ඤාතරං ඉඤ්ඤා එතදවොච: “සඤ්ඤාසී ඤ්ඤා භගිනී. අපි ව යං අග්ගදුතං තං නාමාසං දෙසී”ති. “කීං භනොති අග්ගදුත”න්ති. “මෙදුතං ධම්ම”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතති ඤ්ඤා ආපනොතා සමසාදිසෙස”න්ති (9)

10. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං ඉඤ්ඤා කමමං කරෙති. අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු සාරතොතා තං ඉඤ්ඤා එතදවොච: “තිට්ඨ භගිනී අහං කරිස්සාමී”ති -පෙ- “තීසිද භගිනී අහං කරිස්සාමී”ති -පෙ- “තීපඤ්ඤා භගිනී, අහං කරිස්සාමී”ති. සා ත පටිච්ඡාති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙසස්ස. ආපතති දුක්කච්චස්සා”ති. (10-11-12)

දුටුල්ලවාචාසමසාදිසෙසො. නිවසිතං.

1. දීඝපාචාරං. සඤ. 2. දීඝපාචාරෙ. සඤ. 3. සංඝිරතී. සී. මු

අතනකාමපාරිවරියසිකාපදං

1. තෙන සමයෙන බුඤ්ඤා භගවා සාවච්චියං විහරති ජෙනවතෙන අතාපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. හෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා උද්ධි සාවච්චියං කුච්චගො හොති. බහුකාති කුලාති උපසඛකමති. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉඪී මතපතිකා අභිරුපා හොති දස්සනීයා පාසාදිකා. අථ බො ආයස්මා උද්ධි පුබ්බණ්ණතමයං නිවාසෙකා පතතවිවරමාදය යෙන තස්සා ඉඪීයා නිවෙසතං තෙත්තපසඛකමී. උපසඛකමීතා පඤ්ඤාතෙන ආතතෙ නිසීදි.

2. අථ බො සා ඉඪී යෙනායස්මා උද්ධි, තෙත්තපසඛකමී. උපසඛකමීතා ආයස්මනතං උද්ධිං අභිවාදෙකා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසිනතං බො තං ඉඪීං ආයස්මා උද්ධි ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුතොතජෙසි සමපභංසෙසි.

3. අථ බො සා ඉඪී ආයස්මතා උද්ධිතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුතොතජිතා සමපභංසිතා ආයස්මනතං උද්ධිං එතදවොච: “වදෙය්‍යාථ භනොත යෙන අඤ්ඤා. පටිබලා මයං අග්ගස්ස දකුං යද්දං විවරපිණ්ඩපාතසෙතාසතඤ්ඤාතපච්චයභොසජ්ජපරිකඛාරා”නති “ත බො තෙ භතිති අමහාකං දුලලභා යද්දං විවරපිණ්ඩපාතසෙතාසතඤ්ඤාතපච්චයභොසජ්ජ-පරිකඛාරා. අපි ච යො අමහාකං දුලලභො නං දෙහි”ති. “කීං භනොත”ති “මේථුතං ධම්ම”නති. “අඤ්ඤා භනොත”ති “අඤ්ඤා භතිනී”ති. “එහි භනොත”ති ඔවරකං පටිසිතා සාටකං නිකම්පිතා මඤ්චකෙ උතතාතා නිපජ්ජී. අථ බො ආයස්මා උද්ධි යෙන සා ඉඪී තෙත්තපසඛකමී. උපසඛකමීතා “කො ඉමං වසලං දුග්ගකීං ආමසිස්සතී”ති නිට්ඨුභීතා පකකමී.

4. අථ බො සා ඉඪී උඤ්ඤායති ඛියනී විපාවෙන: “අලජ්ජෙනො ඉමෙ සමණො සක්කපුත්තියා දුසසීලා මුසාවාදිතො. ඉමෙහි තාම ධම්මචාරිතො සමචාරිතො චුභවචාරිතො සච්චවාරිතො සීලවනොතා කල්‍යාණධම්මා පටිජාතියානති. තඪී ඉමෙසං සාමඤ්ඤං. තඪී ඉමෙසං චුභවඤ්ඤං. තථං ඉමෙසං සාමඤ්ඤං. තථං ඉමෙසං චුභවඤ්ඤං. කුතො ඉමෙසං සාමඤ්ඤං? කුතො ඉමෙසං චුභවඤ්ඤං? අපගතා ඉමෙ සාමඤ්ඤං. අපගතා ඉමෙ චුභවඤ්ඤං. කථං හි තාම සමණො උද්ධි මං සාමං මේථුතං ධම්මං යාවීතා, ‘කො ඉමං වසලං දුග්ගකීං ආමසිස්සතී’ති නිට්ඨුභීතා පකකමීස්සතී? කීං මෙ පාපකං? කීං මෙ දුග්ගකීං? කස්සාහං? කෙන හායාමී?”ති.

5. අඤ්ඤාපි ඉඪීයො උඤ්ඤායනති ඛියනති විපාවෙන: “අලජ්ජෙනො ඉමෙ සමණො සක්කපුත්තියා - පෙ - කථං හි තාම සමණො උද්ධි ඉමීස්සා සාමං මේථුතං ධම්මං යාවීතා කො ඉමං වසලං දුග්ගකීං ආමසිස්සතීති නිට්ඨුභීතා පකකමීස්සතී? කීං ඉමීස්සා පාපකං? කීං ඉමීස්සා දුග්ගකීං? කස්සාහං? කෙන හායතී?”ති.

6. අස්සොත්තං බො භීකවු තාසං ඉඪීතං උඤ්ඤායනතීතං ඛියනතීතං විපාවෙනතීතං. යෙ තෙ භීකවු අපට්චජා, තෙ උඤ්ඤායනතී ඛියනතී විපාවෙනතී: “කථං හි තාම ආයස්මා උද්ධි මාකුභාමස්ස සතරීකෙ අතනකාම-පාරිවරියාය වණණං හාසිස්සතී”ති.

7. අප්ඵ බො තෙ භික්ඛු¹ භගවතො එතමන්ඃ ආරොවෙසුං. අප්ඵ බො භගවා එතසමිං නිදනෙ එතසමිං පකරණෙ භික්ඛුසඛ්‍යං සන්තිපාතාපෙත්වා ආයස්මන්තං උද්ධං පටිපුච්ඡි: “සඵචං කීර නිං උද්ධි මාතුභාමස්ස සන්තිකෙ අත්තකාමපාරිවරියාය වණණං භාසසී”ති. “සඵචං භගවා.” විගරහී බුද්ධො භගවා: “අනනුච්ඡ්ඵයං මොඝපුරිස අනනුලොමිකං අපපති රූපං අස්සා-මණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හී නාම නිං මොඝපුරිස මාතුභාමස්ස සන්තිකෙ අත්තකාමපාරිවරියාය වණණං භාසසසී? තනු මයා මොඝපුරිස අතෙකපරියායෙන විරගාය ධම්මො දෙසිතො තො සරුගාය -පෙ- කාමපරි-ලාභානං වූපසමො අකබ්‍යතො. තෙනං මොඝපුරිස අපපසන්තානං වා පසාද්‍යය -පෙ- ඵවස්ඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිඛ්ඛාපදං උද්දීසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු ඛතිණණා විපජිණහෙන විතෙතන මාතු-භාමස්ස සන්තිකෙ අත්තකාමපාරිවරියාය වණණං භාසසසා: එතදභ්‍යං භසීති, පාරිවරියානං යා මාදීසං සීලවග්ගං කල්‍යාණධම්මං බ්‍රහ්මචාරිං එතෙන ධම්මෙන පටිවරෙය්‍යාති මෙදුඤ්ඤසංකිතෙන, ඝඤ්ඤාදීපෙසො”ති.

8. යො පනාති යො යාදීසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අගං ඉමස්මිං අතේ අධිපෙපතො භික්ඛු’ති.

ඛතිණණා නාම: සාරතො අපෙකඛවා පටිබද්ධවිතො.

විපජිණහනති රත්තමපි විතනං විපරිණතං. දුට්ඨමපි විතනං විපරිණතං මුලුභමපි විතනං විපරිණතං. අපි ච රත්තා විතනං ඉමස්මිං අතේ අධිපෙපතං විපරිණතනති.

මාතුභාමො නාම: මනුසසීඨී. න යකඛී, න පෙතී, න තීරච්ඡාතගතා, විඤ්ඤ පටිබලා සුභාසිතදුබ්භාසිතා දුට්ඨුලාදුට්ඨුලං ආචාතීදුං.

මාතුභාමස්ස සන්තිකෙ’ති මාතුභාමස්ස සාමන්තා, මාතුභාමස්ස අවිදුරෙ.

අත්තකාමනති අත්තතො කාමං, අත්තතො භෙදුං, අත්තතො අධිප්පායං, අත්තතො පාරිවරියං,

එතදභ්‍යනති එතං අග්ගං එතා සෙට්ඨං එතං මොකඛං එතං උත්තමං එතං පචරං-

යා’ති බතතියා² වා බ්‍රාහ්මණී වා වෙසසී වා සුද්දී වා.

මාදීසනති බතතියං වා බ්‍රාහ්මණං වා වෙසසං වා සුද්දං වා.

1. අප්ඵ බො තෙ භික්ඛු ආයස්මන්තං උද්ධං. අතෙකපරියායෙන විකරණිමා භගවතො, මජ්ඣ. 2. ඛතති. සි.මු.

සීලවහනනති පාණාතිපාතා පටිච්චතං, අදින්නාදුතා පටිච්චතං, ඉඝාචාදු පටිච්චතං.

බ්‍රහ්මචාරිනති මෙථුනධම්මා පටිච්චතං.

කල්‍යාණධම්මො නාම: තෙන ච සීලෙන තෙන ච බ්‍රහ්මචරියෙන කල්‍යාණධම්මො භොති.

එතෙන ධම්මනාති මෙථුනධම්මෙන.

පටිච්චරොග්‍යාති අභිරමෙය්‍ය.

මෙථුනුපසංඝිතෙනාති මෙථුනධම්මපටිච්චසංයුතෙනත.

සඛ්‍යාදිසෙසො'ති -පෙ- තෙනපි චුච්චති සඛ්‍යාදිසෙසො'ති.

1. ඉච්චි ව භොති, ඉච්චිසඤ්ඤි, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං ඉච්චියා සනාතිකෙ අත්තකාමපාරිච්චියාය වණණං භාසති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසංසං.

2. [ඉච්චි ව භොති, වෙමතිකො -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරච්චානගතසඤ්ඤි, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං ඉච්චියා සනාතිකෙ අත්තකාමපාරිච්චියාය වණණං භාසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං.

3. පණ්ඩකො ව භොති, පණ්ඩකසඤ්ඤි, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං පණ්ඩකසංසං සනාතිකෙ අත්තකාමපාරිච්චියාය වණණං භාසති, ආපතති ජුලලච්චයං.

4. පණ්ඩකො ව භොති වෙමතිකො -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි. -පෙ- තිරච්චාන-ගතසඤ්ඤි. ඉච්චිසඤ්ඤි, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං පණ්ඩකසංසං සනාතිකෙ අත්තකාමපාරිච්චියාය වණණං භාසති ආපතති දුක්ඛට්ඨං.

5. පුරිසො ව භොති -පෙ- තිරච්චානගතො ව භොති, තිරච්චානගත-සඤ්ඤි -පෙ- වෙමතිකො. -පෙ- ඉච්චිසඤ්ඤි. -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි. -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං තිරච්චානගතසංසං සනාතිකෙ අත්තකාමපාරිච්චියාය වණණං භාසති ආපතති දුක්ඛට්ඨං.]*

6. දො ඉච්චියො, දච්චනං ඉච්චිතං ඉච්චිසඤ්ඤි, සාරතොතා ව, භික්ඛු ව නං දච්චනං ඉච්චිතං සනාතිකෙ අත්තකාමපාරිච්චියාය වණණං භාසති, ආපතති දච්චනං සඛ්‍යාදිසෙසංසං -පෙ-.

7. ඉච්චි ව පණ්ඩකො ව, උභිනනං ඉච්චිසඤ්ඤි, සාරතොතා ව. භික්ඛු ව නං උභිනනං සනාතිකෙ අත්තකාමපාරිච්චියාය වණණං භාසති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසෙන දුක්ඛට්ඨං -පෙ-.

* [] ඉමං අත්තාරිතපාදං සිවු. පොභ්‍වෙස නදිසනනති.

8. අනාපඤ්චා විවරපිණ්ඩාපාදනසන්තප්පිඤ්චාපච්චායනෙස ජර්ජරිකතා-
රෙන උපධම්භාති භණ්ඨි, උමමනතකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

විනිතවස්සු

උද්දනශාථා.

කථං වඤ්ඤා ලභෙ පුතනං පියා ව සුභගා සියා,
කිං දජ්ජං කෙනුපට්ඨෙය්‍යං කථං ගච්ඡෙය්‍යං සුගහතින්ති.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු වඤ්ඤා ඉථී කුලුපගං භික්ඛුං
එතදවොච: “කථාං භනෙත විජායෙය්‍ය”න්ති. “තෙන භි භගිනී අග්ගදනං
දෙභී”ති. “කිං භනෙත අග්ගදන”න්ති? “මෙථුතං ධම්ම”න්ති. තස්ස
කුකකුච්චං අභොසි -පෙ- “ආපඤ්චං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සම්භාදි-
සෙස”න්ති (1)

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු විජායෙය්‍ය ඉථී කුලුපගං භික්ඛුං
එතදවොච: “කථාං භනෙත පුතනං ලභෙය්‍ය”න්ති. “තෙන භි භගිනී
අග්ගදනං දෙභී”ති. “කිං භනෙත අග්ගදන”න්ති. “මෙථුතං ධම්ම”න්ති.
තස්ස කුකකුච්චං අභොසි -පෙ- “ආපඤ්චං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සම්භාදි-
සෙස”න්ති. (2)

3. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉථී කුලුපගං භික්ඛුං එතද-
වොච: “කථාං භනෙත සාමිකස්ස පියා අස්ස”න්ති. “තෙන භි භගිනී
අග්ගදනං දෙභී”ති. “කිං භනෙත අග්ගදන”න්ති. “මෙථුතං ධම්ම”න්ති. තස්ස
කුකකුච්චං අභොසි -පෙ- “ආපඤ්චං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සම්භාදිසෙස”න්ති.
(3)

4. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉථී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:
“කථාං භනෙත සුභගා අස්ස”න්ති. “තෙන භි භගිනී අග්ගදනං දෙභී”ති.
“කිං භනෙත අග්ගදන”න්ති. “මෙථුතං ධම්ම”න්ති. තස්ස කුකකුච්චං
අභොසි -පෙ- “ආපඤ්චං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සම්භාදිසෙස”න්ති. (4)

5. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉථී කුලුපගං භික්ඛුං එතද-
වොච: “කථාං භනෙත අග්ගදනං දජ්ජමි”ති. “අග්ගදනං භගිනී”ති. “කිං
භනෙත අග්ගදන”න්ති. “මෙථුතං ධම්ම”න්ති. තස්ස කුකකුච්චං අභොසි
-පෙ- “ආපඤ්චං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සම්භාදිසෙස”න්ති. (5)

6. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉථී කුලුපගං භික්ඛුං එතද
වොච: “කෙනාං භනෙත අග්ගදනං උපට්ඨෙමි”ති. “අග්ගදනෙත භගිනී”ති. කිං
භනෙත අග්ගදන”න්ති. “මෙථුතං ධම්ම”න්ති. තස්ස කුකකුච්චං අභොසි
-පෙ- “ආපඤ්චං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සම්භාදිසෙස”න්ති. (6)

7. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤකරු ඉඨී කුලුපගං භීකවුං එතදවොච: “කථාහං භනෙත සුගතීං ගච්ඡෙය්‍යා?”න්ති. “තෙන භී භගිනී අග්ගදුතං දෙති”ති. “භීං භනෙත අග්ගදුතා?”න්ති. “මෙථුතං ධම්ම”න්ති. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අපභතීං තිං භීකවු අපනෙතා සංඝාදි-සෙස”න්ති. (7)

අනභකාමපාටිවජිසසිකඛාපදං නිට්ඨිතං.

3. 5.

සඤ්චරිතසංඝාදිසෙසො

1. තෙන සමයෙන බුඤ්ඤො භගවා සාවච්චීයං විහරතී ජේතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අයසමා උදුසී සාවච්චීයං කුලුපගො භොති, බහුකාති කුලානී උපසංඝිකමති, යථ පස්සති කුමාරකං වා අපජාපතිකං, කුමාරිකං වා අපතිකං, කුමාරකස්ස මාතෘ-පිතුනතං සන්තීකෙ කුමාරිකාය වණණං භණති: “අමුකස්ස කුලස්ස කුමාරිකා අභිරුපා දස්සතීයා පාසාදිකා පණ්ඩිතා බ්‍යතතා මෙධාවීථී දකඛා අතලසා. ඡන්තා සා කුමාරිකා ඉමස්ස කුමාරකස්සා”ති. තෙ එවං වදෙනති: “එතෙ ඛො භනෙත අලෙහ න ජාතන්ති “කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා”ති. සචෙ භනෙත අයොසා දුපෙය්‍ය ආනෙය්‍යාම මයං තං කුමාරිකං ඉමස්ස කුමාරකස්සා”ති. කුමාරිකාය මාතෘපිතුනතං සන්තීකෙ කුමාරකස්ස වණණං භණති: “අමුකස්ස කුලස්ස කුමාරකො අභිරුපො දස්සතීයො පාසාදිකො පණ්ඩිතො බ්‍යතෙතා මෙධාවී දකෙඛා අතලසො. ඡන්තායං¹ කුමාරිකා තස්ස කුමාර-කස්සා”ති. තෙ එවං වදෙනති: එතෙ ඛො භනෙත අලෙහ න ජාතන්ති: ‘කෙ වා ඉමෙ කස්සවා’ති. කීසමීං විඤ කුමාරිකාය වන්ත්‍යං. සචෙ භනෙත අයොසා යාවාපෙය්‍ය දදෙය්‍යාම මයං ඉමං කුමාරිකං තස්ස කුමාරකස්සා”ති. එතෙනෙව උපායෙන ආවාහානී’පි කාරුපෙති. විවාහානී’පි කාරුපෙති. වාරෙය්‍යානී’පි වන්තාපෙති.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤකරුස්සා පුරුණගණනීයා ධීතා අභිරුපා භොති දස්සතීයා පාසාදිකා. තිරෙගාමකා ආජීවකසාවකා ආගන්තවා තං ගණකීං එතදවොචු: “දෙහයොස ඉමං කුමාරිකං අමාකං කුමාරකස්සා”ති. සා එවමාහ: “අහං බවය්‍යා² තුලෙහ න ජාතාමී “කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා”ති. අයඤ්ච මෙ එකධීතිකා. තිරෙගාමො ව ගන්තබ්බො, “තාහං දස්සාමී”ති. මනුස්සා තෙ ආජීවකසාවකෙ එතදවොචු: “කීස්ස තුලෙහ අය්‍යා ආගන්තවා”ති. “ඉධ මයං අය්‍යා අමුකං නාම ගණකීං ධීතරං යාවිමහ අමාකං කුමාරකස්ස, සා එවමාහ: “අහං බවය්‍යා තුලෙහ න ජාතාමී “කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා”ති. අයඤ්ච මෙ එකධීතිකා තිරෙගාමො ව ගන්තබ්බො, තාහං දස්සාමී”ති. “කීස්ස තුලෙහ අය්‍යා තං ගණකීං ධීතරං යාවිථා? තනු අයොස උදුසී වන්තබ්බො? අයොසා උදුසී දුපෙස්සතී”ති. අථ ඛො තෙ ආජීවකසාවකා යෙනායසමා උදුසී, තෙනුපසංඝිකමීංසු. උපසංඝිකමීන්තො ආයස්මන්තං උදුසීං එතදවොචු: “ඉධ මයං භනෙත අමුකං නාම ගණකීං ධීතරං යාවිමහ අමාකං කුමාරකස්ස. සා එවමාහ: අහං බවය්‍යා තුලෙහ න ජාතාමී කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා”ති. අයඤ්ච මෙ එකධීතිකා තිරෙගාමො ව ගන්තබ්බො, තාහං දස්සාමී”ති. සාධු භනෙත අයොසා තං ගණකීං ධීතරං දුපෙතු අමාකං කුමාරකස්සා”ති.

1. ජනෙතා සො කුමාරකො ඉමීස්සා කුමාරිකායාති, සඤ.
 2. බවයොසා, සිමු, ම.ජ.ආ.

3. අථ ඛො ආයසමා උදයී යෙන සා ගණකී, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමි-
 ඡේනා නං ගණනීං එතදවොච: “කිසසිමෙසං ධිතරං ත දෙසී?”ති. “අහං ඛවය්‍ය
 ඉමෙ ත ජාතාමි ‘කෙ වා ඉමෙ කය්‍ය වා’ති. අයඤ්ච මෙ එකධීඤ්ඤා,
 තිරොගාමො ව ගන්තබ්බො, නාහං දය්‍යාමි”ති. “දෙහිමෙසං, අහං ඉමෙ
 ජාතාමි”ති “සචෙ භනෙන අයෙසා ජාතාති, දය්‍යාමි”ති. අථ ඛො සා ගණකී
 තෙසං ආච්චකසාවකානං ධිතරං අදයී. අථ ඛො තෙ ආච්චකසාවකා නං
 කුමාරිකං තෙනා මාසංයෙව සුඤ්ඤිසාභොගෙන භුඤ්ඤිංසු. තතො අපරෙත
 දයීභොගෙන භුඤ්ඤන්ති. අථ ඛො සා කුමාරිකා මානුසා සන්තිකෙ දුහං
 පාහෙසී: “අහං හි දුග්ගතා දුකඛිතා ත සුඛං ලභාමි. මාසං යෙව මං
 සුඤ්ඤිසාභොගෙන භුඤ්ඤිංසු. තතො අපරෙත දයීභොගෙන භුඤ්ඤන්ති.
 ආගච්ඡතු මෙ මාතා මං තෙසසතු”ති.

4. අථ ඛො සා ගණකී යෙන තෙ ආච්චකසාවකා තෙනුපසඛකමි.
 උපසඛකමිඡා තෙ ආච්චකසාවකෙ එතදවොච: “මාය්‍යා ඉමං කුමාරිකං
 දයීභොගෙන භුඤ්ඤන්ති, සුඤ්ඤිසාභොගෙන ඉමං කුමාරිකං භුඤ්ඤන්ති”ති. තෙ
 එවමාහංසු “තන්ථමාකං තයා සද්ධිං ආහාරුපභාරො, සමඤ්ඤා සද්ධිං අලභාකං
 ආහාරුපභාරො, ගච්ඡන්ති, න මයං නං ජාතාමා”ති. අථ ඛො සා ගණකී තෙහි
 ආච්චකසාවකෙහි අපසාදිතො පුත්තදෙව සාවච්චිං පච්චාගඤ්ඤි. දුතියමි ඛො සා
 කුමාරිකා මානුසා සන්තිකෙ දුතං පාහෙසී: “අහං හි දුග්ගතා දුකඛිතා, ත සුඛං
 ලභාමි. මාසංයෙව මං සුඤ්ඤිසාභොගෙන භුඤ්ඤිංසු. තතො අපරෙත දයීභොගෙන
 භුඤ්ඤන්ති. ආගච්ඡතු මෙ මාතා. මං තෙසසතු”ති.

5. අථ ඛො සා ගණකී යෙනායසමා උදයී තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඡා
 ආයසමන්තං උදයීං එතදවොච: “සා නිර භනෙන කුමාරිකා දුග්ගතා දුකඛිතා
 ත සුඛං ලභති. මාසංයෙව නං සුඤ්ඤිසාභොගෙන භුඤ්ඤිංසු. තතො අපරෙත
 දයීභොගෙන භුඤ්ඤන්ති. වදෙය්‍යාථ භනෙන: “මාය්‍යා ඉමං කුමාරිකං දයීභො-
 ගෙන භුඤ්ඤන්ති. සුඤ්ඤිසාභොගෙන ඉමං කුමාරිකං භුඤ්ඤන්ති”ති. අථ ඛො
 ආයසමා උදයී යෙන තෙ ආච්චකසාවකා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඡා තෙ
 ආච්චකසාවකෙ එතදවොච: මාය්‍යා ඉමං කුමාරිකං දයීභොගෙන භුඤ්ඤන්ති
 සුඤ්ඤිසාභොගෙන ඉමං කුමාරිකං භුඤ්ඤන්ති”ති. තෙ එවමාහංසු: “තන්ථමාකං
 තයා සද්ධිං ආහාරුපභාරො, ගණකියා සද්ධිං අලභාකං ආහාරුපභාරො.
 සමඤ්ඤා භවිතබ්බං අඛ්‍යාවටෙන. සමඤ්ඤා අසස සුසමඤ්ඤා. ගච්ඡන්ති,
 න මයං නං ජාතාමා”ති. අථ ඛො ආයසමා උදයී තෙහි ආච්චකසාවකෙහි
 අපසාදිතො පුත්තදෙව සාවච්චිං පච්චාගඤ්ඤි. තතියමි ඛො සා කුමාරිකා
 මානුසා සන්තිකෙ දුතං පාහෙසී: “අහං හි දුග්ගතා දුකඛිතා, ත සුඛං
 ලභාමි. මාසංයෙව මං සුඤ්ඤිසාභොගෙන භුඤ්ඤිංසු. තතො අපරෙත දයීභො-
 ගෙන භුඤ්ඤන්ති. ආගච්ඡතු මෙ මාතා මං තෙසසතු”ති.

6. දුතියමි ඛො සා ගණකී යෙනායසමා උදයී තෙනුපසඛකමි.
 උපසඛකමිඡා ආයසමන්තං උදයීං එතදවොච: සා නිර භනෙන කුමාරිකා
 දුග්ගතා දුකඛිතා. ත සුඛං ලභති. මාසංයෙව නං සුඤ්ඤිසාභොගෙන භුඤ්ඤිංසු.
 තතො අපරෙත දයීභොගෙන භුඤ්ඤන්ති. වදෙය්‍යාථ භනෙන: “මාය්‍යා ඉමං
 කුමාරිකං දයීභොගෙන භුඤ්ඤන්ති. සුඤ්ඤිසාභොගෙන ඉමං කුමාරිකං භුඤ්ඤන්ති”ති.
 පඨමං පාහං තෙහි ආච්චකසාවකෙහි අපසාදිතො. නං ගච්ඡන්ති නාභං
 ගමියාමිති.

7. අඵ ඛො සා ගණනී උජ්ඣායති ඛියති විපාවෙති: “ඵචං දුග්ගතො භොතු අයෙසා උද්දසී, ඵචං දුක්ඛිතො භොතු අයෙසා උද්දසී, ඵචං මා සුඛං ලභතු අයෙසා උද්දසී, යථා මෙ කුමාරිකා දුග්ගතා දුක්ඛිතා න සුඛං ලභති, පාපිකාය සසසුයා පාපකෙන සසුරෙන පාපකෙන සාමිකෙනා”ති. සා’පි ඛො කුමාරිකා උජ්ඣායති ඛියති විපාවෙති: “ඵචං දුග්ගතො භොතු අයෙසා උද්දසී, ඵචං දුක්ඛිතො භොතු අයෙසා උද්දසී, ඵචං මා සුඛං ලභතු අයෙසා උද්දසී, යථාං දුග්ගතා දුක්ඛිතා න සුඛං ලභාමි පාපිකාය සසසුයා පාපකෙන සසුරෙන පාපකෙන සාමිකෙනා”ති. අඤ්ඤපි ඉඤ්ඤො අසනතුට්ඨා සසසුති වා සසුරෙහි වා සාමිකෙහි වා, තා ඵචං ආයාචනාති: “ඵචං දුග්ගතො භොතු අයෙසා උද්දසී, ඵචං දුක්ඛිතො භොතු අයෙසා උද්දසී, ඵචං මා සුඛං ලභතු අයෙසා උද්දසී, යථා මයං දුග්ගතා දුක්ඛිතා න සුඛං ලභාම, පාපිකාහි සසසුති පාපකෙහි සසුරෙහි පාපකෙහි සාමිකෙහි”ති.

8. යා පන තා ඉඤ්ඤො සනතුට්ඨා සසසුති වා සසුරෙහි වා සාමිකෙහි වා තා ඵචං ආයාචනාති: “ඵචං සුඛිතො භොතු අයෙසා උද්දසී, ඵචං සඤ්ඤො භොතු අයෙසා උද්දසී, ඵචං සුඛමෙධතු අයෙසා උද්දසී, යථා මයං සුඛිතා සඤ්ඤා සුඛමෙධාම භද්දිකාහි සසසුති භද්දකෙහි සසුරෙහි, භද්දකෙහි සාමිකෙහි”ති.

9. අසොසාසු ඛො භික්ඛු එකච්චානං ඉඤ්ඤං ඔයාචනාතිනං එකච්චානං ඉඤ්ඤං ආයාචනාතිනං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්, තෙ උජ්ඣායනාති ඛියනාති විපාවෙනාති: කථං හි තාම ආයසමා උද්දසී සඤ්චරිතතං සමාපජ්ජසාති”ති. අඵ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එනමන්ථං ආරොචෙසුං.

10. අඵ ඛො භගවා එතස්මී නීදනෙ එතස්මී පකරණේ භික්ඛුසබ්බං සනතිපාතාපෙඤා ආයසමනතං උද්දසීං පට්ටච්ඡන්: “සච්චං කිර තිං උද්දසී සඤ්චරිතතං සමාපජ්ජ”ති. “සච්චං භගවා”. විගරහි චුඤ්ඤො භගවා: “කථංහි තාම තිං මොඤ්ඤරිස සඤ්චරිතතං සමාපජ්ජසාසි, තෙනං මොඤ්ඤරිස අපසසනතානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්සාථ:

“යො පන භික්ඛු සඤ්චරිතතං සමාපජ්ජය්ස ඉඤ්ඤො වා පුර්වමනීං පුට්ඨසා වා ඉඤ්ඤමනීං ජායගගනො වා ජාරගගනො වා, සබ්බසාදිසෙසොති.

එවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතතං භොති.

11. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා ධුතතා උය්‍යානෙ පරිවාරෙනතා අඤ්ඤතරුසා¹ වෙසියා සනතිකෙ දුතං පාභෙසුං: “ආගච්ඡතු උය්‍යානෙ පරිවාරෙසාමො”ති. සා එවමොහ: “අහං බව්‍යසා² තුලොන න ජාතාමි ‘කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා’ති. අහඤ්චලිති බහුභණ්ඩා, බහුපරිකබාරා, බහිතගරඤ්ච ගනනබබං, තාහං ගමියාමි”ති. අථ බො සො දුතො තෙසං ධුතතානං එතමස්ථං ආරොවෙසි, එවං චුතෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො තෙ ධුතෙන එතදවොච: “කීස්ස තුලොන අය්‍යා තං වෙසිං යාචිත්ථ? නනු අයෙසා උදුසි වතතඡෙබ්බා? අයෙසා උදුසි උයෙසාචෙස්සති”ති. එවං චුතෙන අඤ්ඤතරො උපාසකො තං පුරිසං එතදවොච: “මායෙසා එවං අවච, ත කප්පති සමණ්‍යානං සක්‍යපුත්තියානං එවරුපං කාචුං. නායෙසා උදුසි එවං කරියාමි”ති. එවං චුතෙන, ‘කරියාමි න කරියාමි’ති අබ්‍රහුතං අකංසු. අථ බො තෙ ධුතතා යෙනායසමා උදුසි තෙනුපසබ්බමංසු. උපසබ්බමිත්වා ආයසමනතං උදුසිං එතදවොචු: “ඉධ මයං භනෙන උය්‍යානෙ පරිවාරෙනතා අසුකාය නාම වෙසියා සනතිකෙ දුතං පභිණ්චො: “ආගච්ඡතු උය්‍යානෙ පරිවාරෙසාමො”ති සා එවමොහ:” “අහං බව්‍යසා තුලොන න ජාතාමි ‘කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා’ ති, අහඤ්චලිති බහුභණ්ඩා, බහුපරිකබාරා, බහිතගරඤ්ච ගනනබබං, තාහං ගමියාමි”ති. “සාධු භනෙන අයෙසා තං වෙසිං උයෙසාචෙත්තු”ති.

12. අථ බො ආයසමා උදුසි යෙන සා වෙසි, තෙනුපසබ්බමි. උපසබ්බමිත්වා තං වෙසිං එතදවොච: “කීස්ස මෙසං න ගච්ඡති”ති. “අහං බව්‍යසා ඉමෙ න ජාතාමි ‘කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා’ති. අහඤ්චලිති බහුභණ්ඩා, බහුපරිකබාරා බහිතගරඤ්ච ගනනබබං. තාහං ගමියාමි”ති. “ගච්ඡමෙසං අහං ඉමෙ ජාතාමි”ති. සවෙ භනෙන අයෙසා ජාතාමි, ගමියාමි”ති. අථ බො තෙ ධුතතා තං වෙසිං ආදුය උය්‍යානං අගමංසු. අථ බො සො උපාසකො උජ්ඣායති බියති විපාවෙති: “කථං හි තාම අයෙසා උදුසි තබ්බණ්ඤිකං සඤ්චරිතතං සමාපජ්ජියාමි”ති. අසොසුං බො භික්ඛු තස්ස උපාසකස්ස උජ්ඣායනතස්ස බියනතස්ස විපාවෙනතස්ස. යෙ තෙ භික්ඛු අපජිච්ඡා තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයසමා උදුසි තං බණ්ඤිකං සඤ්චරිතතං සමාපජ්ජියාමි”ති, අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමස්ථං ආරොවෙසුං -පෙ- “සච්චං කිරි තුං උදුසි තං බණ්ඤිකං සඤ්චරිතතං සමාපජ්ජි”ති. “සච්චං භගවා.” විගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- “කථං හි තාම තුං මොඝපුරිස තබ්බණ්ඤිකං සඤ්චරිතතං සමාපජ්ජියාමි. තෙ’තං මොඝපුරිස අපසන්නතානං වා පසාදය -පෙ- එවං ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිත්තාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු සඤ්චරිතතං සමාපජෙජය්‍ය ඉන්ද්‍රියා වා පුරිසමථිං. පුරිසස්ස වා ඉන්ද්‍රියං, ජායතනනෙ වා ජාරතනනෙ වා, අනාමසො තබ්බණ්ඤිකායපි, සබ්බාදිසෙසො”ති.

[දුතියපඤ්ඤතාති.]

1. අඤ්ඤතරුසා. මජ්ඣ. 2. බව්‍යසා, සිච්ච. මජ්ඣ.

13. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

හික්ඛු'ති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අනෙඨ අභිපෙපනො 'භික්ඛු'ති.

සංඝච්චිතං සමාපජේජ්ජයාති ඉප්පියා වා පභිතො පුරිසස්ස සන්තිකෙ ගච්ඡති. පුරිසෙන වා පභිතො ඉප්පියා සන්තිකෙ ගච්ඡති.

ඉප්පියා වා පුරිසමනිනති පුරිසස්ස මතිං ඉප්පියා වා ආරොවෙති.

පුරිසස්ස වා ඉප්පිමනිනති ඉප්පියා මතිං පුරිසස්ස වා ආරොවෙති.

ජායහනනො වා'ති ජායා භවිස්සයි.

ජාරහනනො වා'ති ජාරි භවිස්සයි.

අභ්‍යභමසො භං ඛණ්ණිකායපිති මුහුත්තිකා භවිස්සයි.

සංඝාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුච්චති සංඝාදිසෙසොති.

14. දස ඉප්පියො: මාතුරකඛිතා, පිතුරකඛිතා, මාතෘපිතුරකඛිතා, භාතුරකඛිතා, හගිනීරකඛිතා, සද්ධිරකඛිතා, ගොභතරකඛිතා, බමමරකඛිතා, සාරකඛා, සපරිද්දකඛා.

දස හරියායො: බතකඛිතා, ඡන්දවාසිනී, භොගවාසිනී, පටවාසිනී, ඔදපතකඛිනී, ඔභතවුමඛිටා, දුසි ච හරියා ච, කමමකාරී ච හරියා ච, බජාහටා, මුහුත්තිකා,

මාතුරකඛිතා නාම: මාතෘ රකඛිති ගොපෙති ඉස්සරියං කාරොති වසං වතෙතති.

පිතුරකඛිතා නාම: පිතෘ රකඛිති ගොපෙති ඉස්සරියං කාරොති වසං වතෙතති.

මාතෘපිතුරකඛිතා නාම: මාතෘපිතරො රකඛිනති ගොපෙතති ඉස්සරියං කාරොතති වසං වතෙතනති.

භාතුරකඛිතා නාම: භාතෘ රකඛිති ගොපෙති ඉස්සරියං කාරොති වසං වතෙතති.

හගිනීරකඛිතා නාම: හගිනී රකඛිති ගොපෙති ඉස්සරියං කාරොති වසං වතෙතති.

සද්ධිරකඛිතා නාම: සද්ධතකා රකඛිනති ගොපෙතති ඉස්සරියං කාරොතති වසං වතෙතනති.

ගොභතරකඛිතා නාම: සගොභතා රකඛිනති ගොපෙතති ඉස්සරියං කාරොතති වසං වතෙතනති.

ධම්මරක්ඛිතා නාම: සහධම්මිකා රක්ඛිතාහි ගොපෙනාහි ඉසාරියං කාරෙනාහි වසං වතොතනාහි.

සාරකඛා නාම: ගබ්භෙපි පරිඤ්ඤානා හොති 'මඤ්ඤං ඒසා'ති, අත්තමසො මාලාගුණපරිකම්භනාපි.

සපපිදණ්ඩා නාම: කෙහිවී දණ්ඩො ධම්මො හොති 'සො ඉත්ථනනාමං ඉප්ඵං ගච්ඡති ඒතතකො දණ්ඩො'ති.

ධනකක්ඛිතා නාම: ධනෙන කිණ්ණිකා වාසෙති.

ජ්ඣදවාසිනී නාම: පියො පියං වාසෙති.

භොගවාසිනී නාම: භොගං දන්වා වාසෙති.

පචවාසිනී නාම: පටං දන්වා වාසෙති.

ඔදපත්තකිනී නාම: උදපත්තං ආමසිකා වාසෙති.

ඔනතචුච්චො¹ නාම: චුච්චං ඔරොපෙකා වාසෙති.

දුසී නාම: දුසී වෙච්ච හොති හරියා ව.

කම්මකාරී නාම: කම්මකාරී වෙච්ච හොති හරියා ව.

ධජ්ඣවා නාම: කරමරානීතා චුච්චති.

මුහුත්තකා නාම: තම්බණ්ණිකා චුච්චති.

නිකෙඛපපදනී.

1. පුරිසො භික්ඛු පභිණ්ණාති²: “ගච්ඡ හතොත ඉත්ථනනාමං මාතුරකම්භං මුඤ්ඤි: හොති කීර ඉත්ථනනාමස්ස හරියා ධනකක්ඛිතා”ති. පතිගණනාති වීමංසති පච්චාගරති, ආපත්ති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

2. පුරිසො භික්ඛුං පභිණ්ණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්ථනනාමං පිතුරකම්භං මුඤ්ඤි -පෙ- මාතාපිතුරකම්භං මුඤ්ඤි -පෙ- භාතුරකම්භං මුඤ්ඤි -පෙ- භගිනී-රකම්භං මුඤ්ඤි -පෙ- ඤ්ඤිතීරකම්භං මුඤ්ඤි -පෙ- ගොචාරකම්භං මුඤ්ඤි -පෙ- ධම්මරකම්භං මුඤ්ඤි -පෙ- සාරකම්භං මුඤ්ඤි -පෙ- සපපිදණ්ඩං මුඤ්ඤි -පෙ- හොති කීර ඉත්ථනනාමස්ස හරියා ධනකක්ඛිතා”ති. පතිගණනාති වීමංසති පච්චා-ගරති, ආපත්ති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

3. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං මාතුරකඛි-
තඤ්ඤා පිතුරකඛිතඤ්ඤා චූඨි: “හොඵ කීර ඉඤ්ඤාමෙසං භරියායො
ධතකඛිතා”ති. පභිගණහාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

4. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං මාතුරකඛිතඤ්ඤා
මාතෘපිතුරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- මාතුරකඛිතඤ්ඤා භාතුරකඛිතඤ්ඤා -පෙ-
මාතුරකඛිතඤ්ඤා භගිනීරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- මාතුරකඛිතං ච ඤ්ඤාතිරකඛිතඤ්ඤා
-පෙ- මාතුරකඛිතඤ්ඤා ගොතතරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- මාතුරකඛිතඤ්ඤා ධම්මර-
කඛිතඤ්ඤා -පෙ- මාතුරකඛිතඤ්ඤා සාරකඤ්ඤා -පෙ මාතුරකඛිතඤ්ඤා සපරි-
දණ්ඤා චූඨි: හොඵ කීර ඉඤ්ඤාමෙසං භරියායො ධතකඛිතා”ති.
පභිගණහාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

ධණ්ඩවහනං.

5. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං පිතුරකඛි-
තඤ්ඤා මාතෘපිතුරකඛිතඤ්ඤා චූඨි: හොඵ කීර ඉඤ්ඤාමෙසං භරියායො
ධතකඛිතා”ති. පභිගණහාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

6. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං පිතුරකඛිතඤ්ඤා
භාතුරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- පිතුරකඛිතඤ්ඤා භගිනීරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- පිතුරකඛිතඤ්ඤා
ඤ්ඤාතිරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- පිතුරකඛිතඤ්ඤා ගොතතරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- පිතුරකඛි-
තඤ්ඤා ධම්මරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- පිතුරකඛිතඤ්ඤා සාරකඤ්ඤා -පෙ- පිතුරකඛි-
තඤ්ඤා සපරිදණ්ඤා චූඨි: “හොඵ කීර ඉඤ්ඤාමෙසං භරියායො ධතකඛි-
තා”ති. පභිගණහාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

7. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං පිතුරකඛිතඤ්ඤා
මාතුරකඛිතඤ්ඤා චූඨි: හොඵ කීර ඉඤ්ඤාමෙසං භරියායො ධතකඛිතා”ති.
පභිගණහාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

බද්ධවහනං.

මූලං සඛිඛහනං.

8. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං සපරි-
දණ්ඤා මාතුරකඛිතඤ්ඤා චූඨි: හොඵ කීර ඉඤ්ඤාමෙසං භරියායො
ධතකඛිතා”ති, පභිගණහාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

9. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං සපරිදණ්ඤා
පිතුරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- සපරිදණ්ඤා මාතෘපිතුරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- සපරිද-
ණ්ඤා භාතුරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- සපරිදණ්ඤා භගිනීරකඛිතඤ්ඤා -පෙ-
සපරිදණ්ඤා ඤ්ඤාතිරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- සපරිදණ්ඤා ගොතතරකඛිතඤ්ඤා
-පෙ- සපරිදණ්ඤා ධම්මරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- සපරිදණ්ඤා සාරකඤ්ඤා
චූඨි: හොඵ කීර ඉඤ්ඤාමෙසං භරියායො ධතකඛිතා”ති. පභිගණහාති
ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

ඵකමූලකං ගිට්ඨිහං.

10. එම දුමුලකම පිමුලකම වතුමුලකම පසඤ්චුලකම ඡමුලකම සත්තමුලකම අට්ඨමුලකම නවමුලකම කාතබ්බං.*

ඉදං දසමුලකං:

11. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්චනනාමං මාතුරකම්භසඤ්ච පිතුරකම්භසඤ්ච මාතෘපිතුරකම්භසඤ්ච භාතුරකම්භසඤ්ච භගිනීරකම්භසඤ්ච ඤජනීරකම්භසඤ්ච ශොභනාරකම්භසඤ්ච ධම්මරකම්භසඤ්ච සාරකම්භසඤ්ච සපරිද්දණ්ඩසඤ්ච මුඛි: හොඵ කීර ඉඤ්චනනාමස්ස භරියායො ධනසාකීනා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසස්ස.

ධනසාකීනාවක්ඛං¹ නිට්ඨිතං.

12. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්චනනාමං මාතුරකම්භසඤ්ච මුඛි: හොභි කීර ඉඤ්චනනාමස්ස භරියා ඡඤ්චවාසිතී -පෙ- හොගවාසිතී -පෙ- පට්ඨාසිතී -පෙ- ඔද්දපනනකිතී -පෙ- ඔභතචුම්භට්ඨා -පෙ- දුසී ව භරියා ව -පෙ- කම්මකාරී ව භරියා ව -පෙ- ධජාගටා -පෙ- මුහුභතීකා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසස්ස.

13. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්චනනාමං පිතුරකම්භසඤ්ච මුඛි -පෙ- මාතෘපිතුරකම්භසඤ්ච මුඛි -පෙ- භාතුරකම්භසඤ්ච මුඛි -පෙ- භගිනීරකම්භසඤ්ච මුඛි -පෙ- ඤජනීරකම්භසඤ්ච මුඛි -පෙ- ශොභනාරකම්භසඤ්ච මුඛි -පෙ- ධම්මරකම්භසඤ්ච මුඛි -පෙ- සාරකම්භසඤ්ච මුඛි -පෙ- සපරිද්දණ්ඩං මුඛි: හොභි කීර ඉඤ්චනනාමස්ස භරියා මුහුභතීකා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසස්ස.

නිකෙඛපපදුභි.

14. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්චනනාමං මාතුරකම්භසඤ්ච පිතුරකම්භසඤ්ච මුඛි: හොඵ කීර ඉඤ්චනනාමස්ස භරියායො මුහුභතීකා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසස්ස.

15. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්චනනාමං මාතුරකම්භසඤ්ච මාතෘපිතුරකම්භසඤ්ච -පෙ- මාතුරකම්භසඤ්ච සපරිද්දණ්ඩසඤ්ච මුඛි: හොඵ කීර ඉඤ්චනනාමස්ස භරියායො මුහුභතීකා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසස්ස.

බණ්ඩවක්ඛං නිට්ඨිතං.

16. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්චනනාමං පිතුරකම්භසඤ්ච මාතෘපිතුරකම්භසඤ්ච මුඛි: “හොඵ කීර ඉඤ්චනනාමස්ස භරියායො මුහුභතීකා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසස්ස.

* එම දුමුලකම පිමුලකම යච නවමුලකං කාතබ්බං ම.ජසං.
1. ධනසාකීනාඉඤ්චකං සිමු.

17. පුරිසො භිකඛුං පභිණාති: “භව්ඨ භනෙත ඉඤ්ඤාමං පිතුරකඛි-
තඤ්ඤා මාතුරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- පිතුරකඛිතඤ්ඤා සපරිදණ්ඤා චුඤ්ඤා:
“හොඨ කිර ඉඤ්ඤාමං භරියායො මුහුතඤ්ඤා”ති. පතිගණ්ඤාති වීමංසති පච්චාභරති, ආපතති සඛකාදිසෙසංසං.

18. පුරිසො භිකඛුං පභිණාති, “භව්ඨ භනෙත ඉඤ්ඤාමං පිතුරකඛිතඤ්ඤා
මාතුරකඛිතඤ්ඤා චුඤ්ඤා: හොඨ කිර ඉඤ්ඤාමං භරියායො මුහුතඤ්ඤා”ති.
පතිගණ්ඤාති වීමංසති පච්චාභරති, ආපතති සඛකාදිසෙසංසං.

බද්ධවහනං.

මූලං සඛඛිතනං.

19. පුරිසො භිකඛුං පභිණාති: “භව්ඨ භනෙත ඉඤ්ඤාමං සපරි-
දණ්ඤා මාතුරකඛිතඤ්ඤා චුඤ්ඤා: හොඨ කිර ඉඤ්ඤාමං භරියායො
මුහුතඤ්ඤා”ති. පතිගණ්ඤාති වීමංසති පච්චාභරති, ආපතති සඛකාදිසෙසංසං.

20. පුරිසො භිකඛුං පභිණාති: “භව්ඨ භනෙත ඉඤ්ඤාමං සපරිදණ්ඤා
පිතුරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- සපරිදණ්ඤා සාරකඛඤ්ඤා චුඤ්ඤා: හොඨ කිර
ඉඤ්ඤාමං භරියායො මුහුතඤ්ඤා”ති. පතිගණ්ඤාති, වීමංසති පච්චාභරති
ආපතති සඛකාදිසෙසංසං.

ඵකමූලකං නිට්ඨිතං.

21. ඵවං දුමුලකමපි, තිමුලකමපි, වතුමුලකමපි, පඤ්ඤාමුලකමපි,
ඡමුලකමපි, සතනමුලකමපි, අට්ඨමුලකමපි, නවමුලකමපි කාතඛං.*

ඉදං දසමූලකං:

22. පුරිසො භිකඛුං පභිණාති: “භව්ඨ භනෙත ඉඤ්ඤාමං මාතුරකඛි-
තඤ්ඤා පිතුරකඛිතඤ්ඤා මාතෘපිතුරකඛිතඤ්ඤා මාතුරකඛිතඤ්ඤා භගිනීරකඛිතඤ්ඤා
ඤ්ඤාතිරකඛිතඤ්ඤා ගොතතරකඛිතඤ්ඤා ධම්මරකඛිතඤ්ඤා සාරකඛඤ්ඤා සපරි-
දණ්ඤා චුඤ්ඤා: හොඨ කිර ඉඤ්ඤාමං භරියායො මුහුතඤ්ඤා”ති.
පතිගණ්ඤාති වීමංසති පච්චාභරති, ආපතති සඛකාදිසෙසංසං.

මුහුතඤ්ඤාවහනං¹ නිට්ඨිතං.

* ඵවං දුමුලකමපි තිමුලකමපි සාවනවමුලකං කාතඛං ජෙසං:

දුමුලකාදීනිපි ඵවමෙව කාතඛංති, සිමු.

1. මුහුතඤ්ඤා ඉඤ්ඤාමං. සිමු.

23. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථනනාමං මාභුරකඛිතං මුඤ්ඤි: හොභි කීර ඉත්ථනනාමස්ස හරියා ධනකකීතා”ති. පඤ්ඤාහාති චිමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංකල්පනෙසසස්ස.

24. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථනනාමං මාභුරකඛිතං මුඤ්ඤි: හොභි කීර ඉත්ථනනාමස්ස හරියා ඡන්දවාසිනී -පෙ- හොගවාසිනී, පච්චාසිනී, ඔදපතතකීනී, ඔභවච්චබ්බො, 1 දුසි ව හරියා ව, කම්මසාරී ව හරියා ව, ධජාහවා, මුහුතතිකා”ති, පඤ්ඤාහාති චිමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංකල්පනෙසසස්ස.

නිකෙඛපපදගි.

25. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථනනාමං මාභුරකඛිතං මුඤ්ඤි: හොභි කීර ඉත්ථනනාමස්ස හරියා ධනකකීතා ව ඡන්දවාසිනී වා”ති, පඤ්ඤාහාති චිමංසති පච්චාභරති; ආපතති සංකල්පනෙසසස්ස.

26. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථනනාමං මාභුරකඛිතං මුඤ්ඤි: හොභි කීර ඉත්ථනනාමස්ස හරියා ධනකකීතා ව හොගවාසිනී ව -පෙ- ධනකකීතා ව පච්චාසිනී ව -පෙ- ධනකකීතා ව ඔදපතතකීනී ව -පෙ- ධනකකීතා ව ඔභවච්චබ්බො ව -පෙ- ධනකකීතා ව දුසි ව හරියා ව -පෙ- ධනකකීතා ව කම්මසාරී ව හරියා ව -පෙ- ධනකකීතා ව ධජාහවා ව -පෙ- ධනකකීතා ව මුහුතතිකා වා”ති, පඤ්ඤාහාති චිමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංකල්පනෙසසස්ස.

මණ්ඩවකඤ්ඤා.

27. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථනනාමං මාභුරකඛිතං මුඤ්ඤි: හොභි කීර ඉත්ථනනාමස්ස හරියා ඡන්දවාසිනී ව හොගවාසිනී ව -පෙ- ඡන්දවාසිනී ව මුහුතතිකා ව, ඡන්දවාසිනී ව ධනකකීතාවා”ති, පඤ්ඤාහාති චිමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංකල්පනෙසසස්ස.

බද්ධවකඤ්ඤා.

මූලං සංකල්පනං.

28. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථනනාමං මාභුරකඛිතං මුඤ්ඤි: “හොභි කීර ඉත්ථනනාමස්ස හරියා මුහුතතිකා ව ධනකකීතා ව -පෙ- මුහුතතිකා ව ඡන්දවාසිනී ව, -පෙ- මුහුතතිකා ව ධජාහවා වා”ති, පඤ්ඤාහාති චිමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංකල්පනෙසසස්ස.

එකමූලකං නිවේදනං.

එවං දුමුලකමපි යාව තවමූලකං කාතබ්බං.

1. ඔභවච්චබ්බො. සීමු.

දසමුලකං:

29. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “භව්ඡ භනෙත, ඉඤ්ඤාමං මාතුරකඛි-
තං මුඤ්ඤි: “හොභි කිර ඉඤ්ඤාමං භරියං ධනකඛිතා ව ඡන්දවාසිනී ව හොග-
වාසිනී ව පච්චාසිනී ව ඔදපතනකිනී ව ඔභවච්චමචා ව දුසී ව භරියා ව
කමමකාරී ව භරියා ව ධජාභවා ව මුහුතනිකා වා”ති, පභිගණනාති චීමංසති
පච්චාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසංසං.

මාතුරකඛිතවකකං නිට්ඨිතං.

30. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “භව්ඡ භනෙත, ඉඤ්ඤාමං පිතුරකඛිතං
-පෙ- මාතෘපිතුරකඛිතං -පෙ- භාතුරකඛිතං -පෙ- භගිනීරකඛිතං -පෙ-
සුඤ්ඤීරකඛිතං -පෙ- හොතතරකඛිතං -පෙ- ධම්මරකඛිතං -පෙ- සාරකං -පෙ-
සපරිදණං මුඤ්ඤි: “හොභි කිර ඉඤ්ඤාමං භරියං ධනකඛිතා”ති, පභි-
ගණනාති චීමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසංසං.

31. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “භව්ඡ භනෙත ඉඤ්ඤාමං සපරිදණං
මුඤ්ඤි: “හොභි කිර ඉඤ්ඤාමං භරියං ඡන්දවාසිනී -පෙ- හොගවාසිනී
-පෙ- පච්චාසිනී -පෙ- ඔදපතනකිනී -පෙ- ඔභවච්චමචා -පෙ- දුසී ව භරියා ව
-පෙ- කමමකාරී ව භරියා ව -පෙ- ධජාභවා -පෙ- මුහුතනිකා”ති,
පභිගණනාති චීමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසංසං.

නිකෙඛපපදනි.

32. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “භව්ඡ භනෙත, ඉඤ්ඤාමං සපරිදණං
මුඤ්ඤි: “හොභි කිර ඉඤ්ඤාමං භරියං ධනකඛිතා ව ඡන්දවාසිනී වා”ති.
පභිගණනාති චීමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසංසං.

33. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “භව්ඡ භනෙත, ඉඤ්ඤාමං සපරිදණං
මුඤ්ඤි: “හොභි කිර ඉඤ්ඤාමං භරියං ධනකඛිතා ව හොගවාසිනී ව -පෙ-
ධනකඛිතා ව මුහුතනිකා වා”ති, පභිගණනාති චීමංසති පච්චාභරති, ආපතති
සංඝාදිසෙසසංසං.

බණ්ඩවකකං.

34. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “භව්ඡ භනෙත, ඉඤ්ඤාමං සපරිදණං
මුඤ්ඤි: “හොභි කිර ඉඤ්ඤාමං භරියං ඡන්දවාසිනී ව හොගවාසිනී ව -පෙ-
ඡන්දවාසිනී ව මුහුතනිකා ව -පෙ- ඡන්දවාසිනී ව ධනකඛිතා වා”ති. පභි-
ගණනාති චීමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසංසං.

බද්ධවකකං.

මූලං සංඛිතං.

35. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ හනෙන, ඉඤ්ඤාමං සපරිදණං මුඛි: “හොභි කීර ඉඤ්ඤාමංසං හරියං මුහුත්තිකා ව ධනකකීතා ව -පෙ- මුහුත්තිකා ව ඡන්දවාසිනී ව -පෙ- මුහුත්තිකා ව ධජාහවා වා”ති, පතිගණනාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්භාදිසෙසයං.

එකමුලකං නිවසිතං.

දුමුලකමපි යාච නමමුලකං එවමෙව කාතබ්බං.

ඉදං දසමුලකං:

36. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ හනෙන, ඉඤ්ඤාමං සපරිදණං මුඛි: “හොභි කීර ඉඤ්ඤාමංසං හරියං ධනකකීතා ව ඡන්දවාසිනී ව හොගවාසිනී ව පච්චාසිනී ව ඔදපත්තකිනී ව ඔහට්ඵුමෙට්ඨා ව දුසි ව හරියං ව කමමකාරී ව හරියං ව ධජාහවා ව මුහුත්තිකා වා”ති, පතිගණනාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්භාදිසෙසයං.

සපරිදණංවකකං නිවසිතං.

37. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හනෙන, ඉඤ්ඤාමං මාතුරකකීතං මුඛි: “හොභි කීර ඉඤ්ඤාමංසං හරියං ධනකකීතා”ති, පතිගණනාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්භාදිසෙසයං.

38. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හනෙන, ඉඤ්ඤාමං මාතුරකකී- තඤ්ච පිතුරකකීතඤ්ච මුඛි: “හොච කීර ඉඤ්ඤාමංසං හරියංසො ධනකකීතා ව ඡන්දවාසිනී වා”ති, පතිගණනාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්භාදිසෙසයං.

39. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හනෙන, ඉඤ්ඤාමං මාතු- රකකීතඤ්ච පිතුරකකීතඤ්ච මාතෘපිතුරකකීතඤ්ච මුඛි: “හොච කීර ඉඤ්ඤාමංසං හරියංසො ධනකකීතා ව ඡන්දවාසිනී ව හොගවාසිනී වා”ති, පතිගණනාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්භාදිසෙසයං.

එවං උභතො වස්ඨමානං¹ කාතබ්බං.

40. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හනෙන, ඉඤ්ඤාමං මාතුරකකී- තඤ්ච පිතුරකකීතඤ්ච මාතෘපිතුරකකීතඤ්ච මාතුරකකීතඤ්ච හභිනීරකකී- තඤ්ච ඤජනීරකකීතඤ්ච ගොතනරකකීතඤ්ච ධම්මරකකීතඤ්ච සාරකඤ්ච සපරිදණංසං මුඛි: “හොච කීර ඉඤ්ඤාමංසං හරියංසො ධනකකීතා ව ඡන්දවාසිනී ව හොගවාසිනී ව පච්චාසිනී ව ඔදපත්තකිනී ව ඔහට්ඵුමෙට්ඨා ව දුසි ව හරියං ව කමමකාරී ව හරියං ව ධජාහවා ව මුහුත්තිකා වා”ති, පතිගණනාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්භාදිසෙසයං.

උභතොවසිතිකං නිවසිතං.

1. වසිතිකං මජ්ඣ. සි. මු.

41. පුරිසය්‍ය මාතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- පුරිසය්‍ය පිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- පුරිසය්‍ය මාතාපිතරො භික්ඛුං පභිණානාති -පෙ- පුරිසය්‍ය භාතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- පුරිසය්‍ය භනිතී භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- පුරිසය්‍ය ඤාතකා භික්ඛුං පභිණානාති, පුරිසය්‍ය ගොතතා භික්ඛුං පභිණානාති -පෙ- පුරිසය්‍ය සභබ්බමිකා භික්ඛුං පභිණානාති -පෙ- .

පුරිසය්‍ය ජපය්‍යාලො විජාඨරෙතබ්බො.

උභයො වඩ්ඪිතං යථා පුරිමනියො භජෙච විජාඨරෙතබ්බො.

42. මාතු රක්ඛිතාය මාතා භික්ඛුං පභිණාති:- “භව්ඡ භනෙත, ඉජ්ඣනාං-මං ඩ්‍රැභි: “හොතු ඉජ්ඣනාමය්‍ය භරියා ධනකාකීතා”ති, පතිගණ්හාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සමසාදිසෙසය්‍ය.

43. මාතුරක්ඛිතාය මාතා භික්ඛුං පභිණාති: “භව්ඡ භනෙත ඉජ්ඣනාං-මං ඩ්‍රැභි: “හොතු ඉජ්ඣනාමය්‍ය භරියා ඡන්දවාසිතී -පෙ- හොගවාසිතී -පෙ- පච්චාසිතී -පෙ- ඔදපතකිතී -පෙ- ඔභව්ච්චබ්බො, ... දුසී ව භරියා ව -පෙ- කම්මකාරී ව භරියා ව -පෙ- ධජාභවා -පෙ- මුහුතතිකා”ති, පතිගණ්හාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සමසාදිසෙසය්‍ය.

නිකෙඛපපදුනි.

44. මාතුරක්ඛිතාය මාතා භික්ඛුං පභිණාති: “භව්ඡ භනෙත, ඉජ්ඣනාං-මං ඩ්‍රැභි: ‘හොතු ඉජ්ඣනාමය්‍ය භරියා ධනකාකීතා ව ඡන්දවාසිතී ව’ -පෙ- ධනකාකීතා ව හොගවාසිතී ව -පෙ- ධනකාකීතා ව මුහුතතිකා වා”ති, පතිගණ්හාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සමසාදිසෙසය්‍ය.

ඛණ්ඩපක්ඛං.

45. මාතුරක්ඛිතාය මාතා භික්ඛුං පභිණාති:- “භව්ඡ භනෙත, ඉජ්ඣනාං-මං ඩ්‍රැභි: “හොතු ඉජ්ඣනාමය්‍ය භරියා ඡන්දවාසිතී ව හොගවාසිතී ව -පෙ- ඡන්දවාසිතී ව මුහුතතිකා ව -පෙ- ඡන්දවාසිතී ව ධනකාකීතා වා”ති, පතිගණ්හාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සමසාදිසෙසය්‍ය.

බද්ධවක්ඛං.

මූලං සමිච්ඡතං.

46. මාතුරක්ඛිතාය මාතා භික්ඛුං පභිණාති: “භව්ඡ භනෙත ඉජ්ඣනාං-මං ඩ්‍රැභි: “හොතු ඉජ්ඣනාමය්‍ය භරියා මුහුතතිකා ව ධනකාකීතා ව -පෙ- මුහුතතිකා ව ඡන්දවාසිතී ව -පෙ- මුහුතතිකා ව ධජාභවා වා”ති, පතිගණ්හාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සමසාදිසෙසය්‍ය.

එකමූලකං නිට්ඨිතං.

එවං දුමුලකමි යාච නවමූලකං කාභ්බබ්බො.

ඉදං දසමුලකං:

47. මාතුරකඛිතාය මාතෘ භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන, ඉජ්ඣනාමං මුඤ්ඤි: “හොචු ඉජ්ඣනාමස්ස භරියා ධනකාකීතා ච ඡන්දවාසිනී ච භොගවාසිනී ච පට්ඨාසිනී ච ඔදපතනකීනී ච ඔභට්ඨමඛො, ච දුසී ච භරියා ච කමමකාරී ච භරියා ච ධජාහටා ච මුහුභතීකා වා”ති පතිගණනාති වීමංසති පට්ඨාහරති, ආපතති සඛ්ඤාදිසෙසස්ස.

මාතුචක්ඛං නිට්ඨිතං.

48. පිතුරකඛිතාය පිතෘ භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- මාතෘපිතුරකඛිතාය මාතෘපිතරෙ භික්ඛුං පභිණානති -පෙ- භාතුරකඛිතාය භාතෘ භික්ඛුං පභිණාති -පෙ-භගිනීරකඛිතාය භගිනී භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- ඤ්ඤිතරකඛිතාය ඤ්ඤිතකා භික්ඛුං පභිණානති -පෙ- ගොතතරකඛිතාය ගොතතා භික්ඛුං පභිණානති -පෙ- ධමමරකඛිතාය ධගධමමිකා භික්ඛුං පභිණානති -පෙ- සාරකඛාය යෙන-පරිගහතිතා, හොති සො භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩො ධපිතො, හොති සො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉජ්ඣනාමං මුඤ්ඤි: “හොචු ඉජ්ඣනාමස්ස භරියා ධනකාකීතා”ති. පතිගණනාති වීමංසති පට්ඨාහරති, ආපතති සඛ්ඤාදිසෙසස්ස; සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩො ධපිතො හොති සො භික්ඛුං පභිණාති, “ගච්ඡ භනෙන. ඉජ්ඣනාමං මුඤ්ඤි: “හොචු ඉජ්ඣනාමස්ස භරියා ඡන්දවාසිනී -පෙ- භොගවාසිනී -පෙ- පට්ඨාසිනී -පෙ- ඔදපතනකීනී -පෙ- ඔභට්ඨමඛො, දුසී ච භරියා ච -පෙ- කමමකාරී ච භරියා ච -පෙ- ධජාහටා -පෙ- මුහුභතීකා”ති. පතිගණනාති වීමංසති පට්ඨාහරති, ආපතති සඛ්ඤාදිසෙසස්ස.

නිකෙඛපපදනි.

49. සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩො ධපිතො හොති, සො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉජ්ඣනාමං මුඤ්ඤි: “හොචු ඉජ්ඣනාමස්ස භරියා ධනකාකීතා ච ඡන්දවාසිනී ච -පෙ- ධනකාකීතා ච භොගවාසිනී ච -පෙ- ධනකාකීතා ච මුහුභතීකා වා”ති. පතිගණනාති වීමංසති පට්ඨාහරති, ආපතති සඛ්ඤාදිසෙසස්ස.

ධණ්ඩචක්ඛං.

50. සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩො ධපිතො හොති සො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉජ්ඣනාමං මුඤ්ඤි: “හොචු ඉජ්ඣනාමස්ස භරියා ඡන්දවාසිනී ච භොගවාසිනී ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච මුහුභතීකා ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච ධනකාකීතා වා” ති. පතිගණනාති වීමංසති පට්ඨාහරති, ආපතති සඛ්ඤාදි-සෙසස්ස.

බද්ධචක්ඛං.

මූලං සංඛිතං.

51. සපරිදණධාය යෙන දණො ධර්මො හොති සො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්තනාමං චුඤ්ඤි: “හොභු ඉත්තනාමෙසු භරියා මුහුත්තිකා ච ධනකකිතා ච -පෙ- මුහුත්තිකා ච ඡන්දවාසිනී ච -පෙ- මුහුත්තිකා ච ධර්මාභවා චා” ති. පභිගණනාති චිමංසති පච්චාභරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

එකමුලකං නිට්ඨිතං.

දුමුලකමිති නිමුලකමිති යාච නවමුලකං එවමෙව නාතබ්බං.

ඉදං දසමුලකං:

52. සපරිදණධාය යෙන දණො ධර්මො හොති සො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්තනාමං චුඤ්ඤි: “හොභු ඉත්තනාමෙසු භරියා ධනකකිතා ච ඡන්දවාසිනී ච භොගවාසිනී ච පච්චාසිනී ච ඔදපතනකිනී ච, ඔගච්චුච්චා ච, දුසී ච භරියා ච, කමමකාරී ච භරියා ච, ධර්මාභවා ච, මුහුත්තිකා චා” ති. පභිගණනාති චිමංසති පච්චාභරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

දණධර්මපිතවකං නිට්ඨිතං.

53. මාභුරකකිතා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්තනාමං චුඤ්ඤි: “හොමි ඉත්තනාමෙසු භරියා ධනකකිතා” ති. පභිගණනාති චිමංසති පච්චාභරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

54. මාභුරකකිතා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්තනාමං චුඤ්ඤි: “හොමි ඉත්තනාමෙසු භරියා ඡන්දවාසිනී -පෙ- භොගවාසිනී -පෙ- පච්චාසිනී -පෙ- ඔදපතනකිනී -පෙ- ඔගච්චුච්චා -පෙ- දුසී ච භරියා ච -පෙ- කමමකාරී ච භරියා ච ධර්මාභවා -පෙ- මුහුත්තිකා” ති. පභිගණනාති චිමංසති පච්චාභරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

නිකෙඛපපදානි.

55. මාභුරකකිතා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්තනාමං චුඤ්ඤි: “හොමි ඉත්තනාමෙසු භරියා ධනකකිතා ච ඡන්දවාසිනී චා” ති. පභිගණනාති චිමංසති පච්චාභරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං. මාභුරකකිතා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්තනාමං චුඤ්ඤි: “හොමි ඉත්තනාමෙසු භරියා ධනකකිතා ච භොගවාසිනී ච -පෙ- ධනකකිතා ච මුහුත්තිකා චා” ති. පභිගණනාති චිමංසති පච්චාභරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

ඛණ්ඩවකං.

56. මාභුරකකිතා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්තනාමං චුඤ්ඤි: “හොමි ඉත්තනාමෙසු භරියා ඡන්දවාසිනී ච භොගවාසිනී ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච මුහුත්තිකා ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච ධනකකිතා චා” ති. පභිගණනාති චිමංසති පච්චාභරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

බද්ධවකං.

මුලං සමිතිතං.

57. මාහුරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථනාමං මුඤ්චි: “භොම ඉත්ථනාමස්ස භරියං මුහුත්ථිකා ච ධතකඛිතා ච -පෙ- මුහුත්ථිකා ච ඡන්දවාසිනී ච -පෙ- මුහුත්ථිකා ච ධජාහවා වා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

එකමුලකං නිට්ඨිතං.

දුමුලකාදිනිපි එවමෙව කාතබ්බානි.

ඉදං දසමුලකං:

58. මාහුරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථනාමං මුඤ්චි: “භොම ඉත්ථනාමස්ස භරියං ධතකඛිතා ච ඡන්දවාසිනී ච භොගවාසිනී ච පච්චාසිනී ච ඔදපත්තකිනී ච ඔහටචුම්භටා ච දසී ච භරියං ච කම්මකාරී ච භරියං ච ධජාහවා ච මුහුත්ථිකා වා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

අපරං මාහුරකඛිතාවකකං නිට්ඨිතං.

59. පිහුරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- මාතාපිහුරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- භාහුරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- භගිනිරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- ඤජීරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- ගොතතරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- ධච්චරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- සාරකකා භික්ඛුං පභිණාති, -පෙ- සපරිදණ්ඛා භික්ඛුං පභිණාති “ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථනාමං මුඤ්චි: “භොම ඉත්ථනාමස්ස භරියං ධජකඛිතා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

60. සපරිදණ්ඛා භික්ඛුං පභිණාති, “ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථනාමං මුඤ්චි: “භොම ඉත්ථනාමස්ස භරියං ඡන්දවාසිනී, භොගවාසිනී, පච්චාසිනී, ඔදපත්තකිනී, ඔහටචුම්භටා, දසී ච භරියං ච, කම්මකාරී ච භරියං ච, ධජාහවා, මුහුත්ථිකා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

නිසකඛපපද්දහි.

61. සපරිදණ්ඛා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථනාමං මුඤ්චි: “භොම ඉත්ථනාමස්ස භරියං ධතකඛිතා ච ඡන්දවාසිනී ච -පෙ- ධතකඛිතා මුහුත්ථිකා වා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

බණ්ඩවකකං.

62. සපරිදණ්ඛා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථනාමං මුඤ්චි: “භොම ඉත්ථනාමස්ස භරියං ඡන්දවාසිනී ච භොගවාසිනී ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච මුහුත්ථිකා ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච ධතකඛිතා වා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

බද්ධවකකං.

මුලං සම්බිභවං.

63. සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං මුඤ්ඤි: “හොමි ඉඤ්ඤාමං භරියං මුහුත්තං ව ධනකං ව -පෙ- මුහුත්තං ව ඡන්දවාසිනී ව -පෙ- මුහුත්තං ව ධජාහටා වා”ති. පතිගණනාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති සම්භාදිසෙසංසං.

එකමුලකං නිට්ඨිතං.

දුමුලකාදීනිපි එවමෙව කාතබ්බාති.

ඉදං දසමුලකං:

64. සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං මුඤ්ඤි: “හොමි ඉඤ්ඤාමං භරියං ධනකං ව ඡන්දවාසිනී ව හොගවාසිනී ව පච්චාසිනී ව ඔදපතනනිනී ව ඔහටවුමෙටා ව දුසී ව භරියං ව කමමකාරී ව භරියං ව ධජාහටා ව මුහුත්තං වා”ති. පතිගණනාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති සම්භාදිසෙසංසං.

සපරිදණ්ඩාවකකං.

සබ්බං විකකපෙය්‍යාලං නිට්ඨිතං.

65. පතිගණනාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති සම්භාදිසෙසංසං.

පතිගණනාති විමංසති න පච්චාහරති, ආපතති ජුලලව්වයංසං.

පතිගණනාති න විමංසති පච්චාහරති, ආපතති ජුලලව්වයංසං.

පතිගණනාති න විමංසති, න පච්චාහරති, ආපතති දුක්ඛට්ඨංසං.

න පතිගණනාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති ජුලලව්වයංසං.

න පතිගණනාති විමංසති න පච්චාහරති, ආපතති දුක්ඛට්ඨංසං.

න පතිගණනාති න විමංසති පච්චාහරති, ආපතති දුක්ඛට්ඨංසං

න පතිගණනාති න විමංසති න පච්චාහරති, අනාපතති.

66. පුරිසො සම්බහුලෙ භික්ඛු ආණාපෙති:- “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං ඉඤ්ඤිං විමංසට්ඨා”ති. සබ්බෙ පතිගණනාති සබ්බෙ විමංසනති සබ්බෙ පච්චා-හරනති, ආපතති සබ්බෙසං සම්භාදිසෙසංසං.

67. පුරිසො සම්බහුලෙ භික්ඛු ආණාපෙති:- “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං ඉඤ්ඤිං විමංසට්ඨා”ති. සබ්බෙ පතිගණනාති සබ්බෙ විමංසනති එකං පච්චා-හරාපෙනති, ආපතති සබ්බෙසං සම්භාදිසෙසංසං.

68. පුරිසො සම්බහුලෙ භික්ඛු ආණාපෙති:- “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං ඉඤ්ඤිං විමංසට්ඨා”ති. සබ්බෙ පතිගණනාති එකං විමංසාපෙනා සබ්බෙ පච්චා-හරනති, ආපතති සබ්බෙසං සම්භාදිසෙසංසං.

69. පුරිසො භික්ඛු ආණාපෙති:- “ගච්ඡ භනෙන ඉජ්ඣනාමං ඉඤ්චං චිමංසා”ති. සබ්බෙ පතිගණනාති එකං චිමංසාපෙඤ්චා එකං පච්චා-භරාපෙනති, ආපනති සබ්බෙසං සබ්බාදියෙසසස්ස.

70. පුරිසො භික්ඛු ආණාපෙති:- “ගච්ඡ භනෙන ඉජ්ඣනාමං ඉඤ්චං චිමංසා”ති. පතිගණනාති චිමංසති පච්චාභරති, ආපනති සබ්බාදියෙසසස්ස.

71. පුරිසො භික්ඛු ආණාපෙති:- “ගච්ඡ භනෙන ඉජ්ඣනාමං ඉඤ්චං චිමංසා”ති. පතිගණනාති චිමංසති අනෙඤ්චාසිං පච්චාභරාපෙනති. ආපනති සබ්බාදියෙසසස්ස.

72. පුරිසො භික්ඛු ආණාපෙති:- “ගච්ඡ භනෙන ඉජ්ඣනාමං ඉඤ්චං චිමංසා”ති. පතිගණනාති, අනෙඤ්චාසිං චිමංසාපෙඤ්චා අනනනා පච්චාභරති, ආපනති සබ්බාදියෙසසස්ස.

73. පුරිසො භික්ඛු ආණාපෙති “ගච්ඡ භනෙන ඉජ්ඣනාමං ඉඤ්චං චිමංසා”ති පතිගණනාති අනෙඤ්චාසිං චිමංසාපෙනති, අනෙඤ්චාසි චිමංසිඤ්චා බහිඤ්චා පච්චාභරති, ආපනති උභිතනං චුලලච්චයස්ස.

74. ගච්ඡනො සම්පාදෙති, ආගච්ඡනො විසංවාදෙති, ආපනති චුලලච්චයස්ස. ගච්ඡනො විසංවාදෙති, ආගච්ඡනො සම්පාදෙති, ආපනති චුලලච්චයස්ස. ගච්ඡනො සම්පාදෙති, ආගච්ඡනො සම්පාදෙති, ආපනති සබ්බාදියෙසසස්ස. ගච්ඡනො විසංවාදෙති, ආගච්ඡනො විසංවාදෙති, අනාපනති.

75. අනාපනති සබ්බෙසං වා චෙතියස්ස වා ගිලානස්ස වා කරණීයෙන ගච්ඡති, උමමතකස්ස, ආදිකමමකස්සාති.

විනීතවස්තු

උද්දනගාමා:

සුභතා මතා ව නිකඛනතා අතිඤ්ච ඉඤ්චපණ්ඩකා,
කලහං කඤ්චාත සමමාදි සඤ්චරිතඤ්ච පණ්ඩකෙති.

1. තෙහ බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො පුරිසො අඤ්ඤාතරං භික්ඛු ආණාපෙති:- “ගච්ඡ භනෙන ඉජ්ඣනාමං ඉඤ්චං චිමංසා”ති. සො ගනඤ්චා මනුස්සෙ පුච්ඡි:- “කභං ඉජ්ඣනාමං”ති “සුභතා භනෙන”ති තස්ස කුකඤ්ච-චං අගොසි. “කච්චි නු බො අහං සබ්බාදියෙසං ආපනතිං ආපනො”ති. භගවතො එතමඤ්චං ආරොචෙසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සබ්බාදියෙසසස්ස; ආපනති දුකකච්චස්සා”ති (1)

2. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ හනෙන ඉඤ්ඤනාමං ඉඤ්ඤං වීමංසා”ති. සො ගනඤ්ඤා මනුසෙස පුච්ඡ: “කහං ඉඤ්ඤනාමං”ති “මතා හනෙන”ති -පෙ- “නික්ඛනනා හනෙන”ති, ‘අනිච්ඡි හනෙන”ති, “ඉඤ්ඤපණ්ඩකා හනෙන”ති. තස්ස කුක්ඛකුච්චං අහොසි -පෙ- අතාපතති භික්ඛු සඛිකාදිසෙසස්ස; ආපතති දුක්ඛකටස්සාති. (2-5)

3. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරං ඉඤ්ඤං සාමිකෙන සහ භණ්ඩිඤ්ඤා මාකුසරං අගමාසි. කුලුපගො භික්ඛු සමමොදනීයං අකාසි. තස්ස කුක්ඛකුච්චං අහොසි -පෙ- “අලංචවනීයා භික්ඛු”ති? “තාලංචවනීයා හගවා”ති. “අතාපතති භික්ඛු තාලංචවනීයායා”ති. (6)

4. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පණ්ඩකෙ සඤ්ඤවරිතනං සමාපඡ්ඡි. තස්ස කුක්ඛකුච්චං අහොසි:- කච්චි නු බො අතං සඛිකාදිසෙසං ආපතතිං ආපනෙනාති, හගවතො එතමඡ්ඡං ආරොවෙසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු සඛිකාදිසෙසස්ස; ආපතති පුලලවචයස්සා”ති. (7)

සඤ්ඤවරිතන සිකිඛාපදං නිට්ඨිතං.

3. 6.

කුටිකාරසිකිඛාපදං

11. තෙන සමයෙන බුඤ්ඤා හගවා රාජගහෙ විහරති වෙච්චතෙන කලඤ්ඤකනිවාපෙ. තෙන බො පත සමයෙන ආලවකා භික්ඛු සඤ්ඤඤචිකායො කුටියො කාරාපෙනති අස්සාමිකායො අතතුදෙද්ධිකායො අපපමාණිකාසො, තායො ත නිට්ඨානං ගච්ඡන්ති. තෙ යාවතඛනුලා විඤ්ඤතතිඛනුලා විහරන්ති: “පුරිසං දෙඵ, පුරිසඤ්ඤකරං දෙඵ, ගොණං දෙඵ, සකචං දෙඵ, වාසිං දෙඵ, එරසුං දෙඵ, කුඨාරිං දෙඵ, කුඤ්ඤං දෙඵ, නිබ්බදනං දෙඵ, වලලීං දෙඵ, වෙච්චං දෙඵ, මුඤ්ඤං දෙඵ, බබ්බජං දෙඵ, තිණං දෙඵ, මතභිකං දෙඵ:”ති. මනුසස්සා උපදුතා යාවතාය, උපදුතා විඤ්ඤතනීයා භික්ඛු දිස්වා උඛිච්ඡන්තිපි උතතසන්තිපි පලායන්තිපි අඤ්ඤතපි ගච්ඡන්ති අඤ්ඤතපි මුඛං කරොන්ති ආරමපි එකෙනති, ගාච්චිපි දිස්වා පලායන්ති, භික්ඛු මඤ්ඤමාතා.

12. අඵ බො ආයස්මා මහාකස්සපො රාජගහෙ වස්සං ටුඤ්ඤායෙන ආලච්චි තෙන පකකාමි. අනුපුඤ්ඤතෙ යෙන ආලච්චි තදවසරි. තනු සුදං ආයස්මා මහාකස්සපො ආලච්චිං විහරති අභගාලච්චි වෙතිසෙ. අඵ බො ආයස්මා මහාකස්සපො පුඛඛණ්ණසමයං නිවාසෙනා පතනච්චරමාදය ආලච්චිං පිණ්ඩාය පාචිසි. මනුසස්සා ආයස්මතනං මහාකස්සපං පස්සිඤ්ඤා උඛිච්ඡන්තිපි උතතසන්තිපි පලායන්තිපි අඤ්ඤතපි ගච්ඡන්ති අඤ්ඤතපි මුඛං කරොන්ති ආරමපි එකෙනති. අඵ බො ආයස්මා මහාකස්සපො ආලච්චිං පිණ්ඩාය වරිඤ්ඤා පච්ඡාහතනං පිණ්ඩපාතපටිකකනෙනා භික්ඛු ආමනෙනසි:

“ප්‍රබලයා ආදායම ආදායම සුභිකාරී අගොසි සුලභපිණ්ඩා සුකරා උද්දේන පහහෙත යාපෙන. එතරභි පතායං ආදායම දුබ්භිකාරී දුලභපිණ්ඩා හ සුකරා උද්දේන පහහෙත යාපෙන. කො නු බො ආදායම හෙතු කො පවචයො යෙනායං ආදායම දුබ්භිකාරී දුලභපිණ්ඩා හ සුකරා උද්දේන පහහෙත යාපෙන”නති. අඵ බො හෙ භිකුඤ්ඤා ආයසමනො මහාකසසපසස එතමනං ආරොචෙසුං.

3. අඵ බො හගවා රුජගහෙ යඵාභිරනතං විහරිතො යෙන ආදායම තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන ආදායම තදවසරි. නත්‍ර සුදං හගවා ආදායමං විහරති අග්ගාලවෙ චෙතිනෙ. අඵ බො ආයසමා මහා-කසසපස යෙන හගවා, තෙනුපසසිකමි. උපසසිකමිතො හගවනතං අභිවාදෙතො එකමනතං තිසීදි. එකමනතං තිසිනො බො මහාකසසපො හගවතො එතමනං ආරොචෙසි.

4. අඵ බො හගවා එතසමිං නිදනෙ එතසමිං පකරණෙ භිකුඤ්ඤාසං ආනතිපාතාපෙනො ආදායමෙ භිකුඤ්ඤා පටිපුච්ඡ: “සඵචං කිර තුලෙන භිකුඤ්ඤා ආදායමෙ ආදායමෙ කාරාපෙඵ අග්ගාමිකායො අනතුද්දසිකායො අපමාණිකායො, තායො හ නිට්ඨානං ගච්ඡන්ති. තෙ තුලෙන යාවතබ්බුලා විඤ්ඤාතතිබ්බුලා විහරඵ, පුරිසං දෙඵ, පුරිසඤ්ඤා දෙඵ, -පෙ- තිණං දෙඵ, මහතිකං දෙඵ”ති. මහතිකං උපද්දතා යාවතාය, උපද්දතා විඤ්ඤාතතිබ්බුලා ආදායමෙ දිසවා උබ්බිජ්ජන්ති උතතසන්ති පලායන්ති අඤ්ඤාතපි ගච්ඡන්ති අඤ්ඤාතපි මුඛං කරොන්ති ආරාමෙ එකෙනති, ගාච්චිති දිසවා පලා-යන්ති භිකුඤ්ඤා මඤ්ඤාමානා”ති. “සඵචං හගවා.”

5. විගරභි බුද්ධො හගවා: “කඵං හි තාම තුලෙන මොඝපුරිසා ආදායමෙ ආදායමෙ කාරාපෙසසඵ අග්ගාමිකායො අනතුද්දසිකායො අපමාණිකායො, තායො හ නිට්ඨානං ගච්ඡන්ති. තෙ තුලෙන යාවතබ්බුලා විඤ්ඤාතතිබ්බුලා විහරිසසඵ: පුරිසං දෙඵ පුරිසඤ්ඤා දෙඵ -පෙ- තිණං දෙඵ මහතිකං දෙඵ”ති. තෙන මොඝපුරිසා අපමනතාතං වා පසාදය -පෙ- විගරභිතො ධම්මං කඵං කතො භිකුඤ්ඤා ආමනෙතසි:

6. භූතපුබ්බං භීතකවෙ ඤේ භාතරො ඉසයො ගඛහං තදිං උපතීසායාය විහරිංසු. අථ ඛො භීතකවෙ මණ්ඤ්කණේයා තාගරුජා ගඛහං තදිං උතතරිචා යෙන කණ්ඨෙට්ඨා ඉසි තෙනුපසඛකම් උපසඛකම්චා කණ්ඨං ඉසිං සත්තකකතනුං භොගෙහි පරිකම්පිචා උපරි මුඛනී මහන්තං එණං කරිචා අට්ඨාසි. අථ ඛො භීතකවෙ කණ්ඨෙට්ඨා ඉසි තස්ස තාගස්ස භයා කීසො අහොසි පුබ්බො දුබ්බණේණො උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකජාතො ධමනීසත්තගතෙතො. අද්දසා ඛො භීතකවෙ ජෙට්ඨා ඉසි කණ්ඨං ඉසිං නිසං පුබ්බො දුබ්බණේණං උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකජාතං ධමනීසත්තගතනං, දිසාත කණ්ඨං ඉසිං එතද-වොච: “කීසා චං භො කීසො පුබ්බො දුබ්බණේණො උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකජාතො ධමනීසත්තගතෙතො”ති. ඉධ භො මණ්ඤ්කණේයා තාගරුජා ගඛහං තදිං උතතරිචා යෙනාහං තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා මං සත්තකකතනුං භොගෙහි පරිකම්පිචා උපරි මුඛනී මහන්තං එණං කරිචා අට්ඨාසි. තස්සාහං භො තාගස්ස භයා’චි කීසො පුබ්බො දුබ්බණේණො උපපණ්ඩුපපණ්ඩුක-ජාතො ධමනීසත්තගතෙතො”ති. “ඉච්ඡි පත චං භො තස්ස තාගස්ස අතාගමනන්ති.” “ඉච්ඡාමහං භො තස්ස තාගස්ස අතාගමනන්ති.” “අපි පත චං භො තස්ස තාගස්ස කීසුච්චි පස්සසි”ති “පස්සාමහං භො මණ්ඤ්සා කණේයා පිලුකිත”න්ති. “තෙන හි චං භො තං තාගං මණ්ඨං යාච, මණ්ඨං මෙ භො දෙහි, මණ්ඨා මෙ අජෙථා”ති.

7. අථ ඛො භීතකවෙ මණ්ඤ්කණේයා තාගරුජා ගඛහං තදිං උතතරිචා යෙන කණ්ඨෙට්ඨා ඉසි තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතං ඛො භීතකවෙ මණ්ඤ්කණේයා තාගරුජාතං කණ්ඨෙට්ඨා ඉසි එතදවොච: “මණ්ඨං මෙ භො දෙහි, මණ්ඨා මෙ අජෙථා”ති. අථ ඛො භීතකවෙ මණ්ඤ්කණේයා තාගරුජා “භීතනු මණ්ඨං යාචති, භීතනුස්ස මණ්ඨා අජෙථා”ති ඛිපපඤ්ඤෙඤ ආගමාසි. දුතියමපි ඛො භීතකවෙ මණ්ඤ්කණේයා තාගරුජා ගඛහං තදිං උතතරිචා යෙන කණ්ඨෙට්ඨා ඉසි තෙනුපසඛකම්. අද්දසා ඛො භීතකවෙ කණ්ඨෙට්ඨා ඉසි මණ්ඤ්කණේයා තාගරුජාතං දුරතොච අගච්ඡන්තං දිසාත මණ්ඨ-කණේයා තාගරුජාතං එතදවොච: “මණ්ඨං මෙ භො දෙහි, මණ්ඨා මෙ අජෙථා”ති. අථ ඛො භීතකවෙ මණ්ඤ්කණේයා තාගරුජා “භීතනු මණ්ඨං යාචති, භීතනුස්ස මණ්ඨා අජෙථා”ති තතොච පටිතිචතති. තතීඤ්ච ඛො භීතකවෙ මණ්ඤ්කණේයා තාගරුජා ගඛහං තදිං උතතරති. අද්දසා ඛො භීතකවෙ කණ්ඨෙට්ඨා ඉසි මණ්ඤ්කණේයා තාගරුජාතං ගඛහං තදිං උතතරන්තං. දිසාත මණ්ඤ්කණේයා තාගරුජාතං එතදවොච: “මණ්ඨං මෙ භො දෙහි, මණ්ඨා මෙ අජෙථා”ති. අථ ඛො භීතකවෙ මණ්ඤ්කණේයා තාගරුජා කණ්ඨං ඉසිං ගාථාහි අජ්ඣභාසි:

“මමන්තපාතං විජුලං උලාරං උපපජ්ජනිමස්ස මණ්ඤ්සා හෙඤ්ඤා,
තං තෙ ත දස්සං අතීයාචකො’සි ත වාපි තෙ අස්සමමාගමීස්සං.

සුසු යථා සකඛරමොචපාණී තාසෙසි මං සෙලං යාචමාතො,
තං තෙ ත දස්සං අතීයාචකො’සි ත වාපි තෙ අස්සමමාගමීස්සං”න්ති,

8. අථ ඛො භික්ඛවෙ මණ්ණිකණෙයා නාගරාජා “භික්ඛු මණ්ණිං යාවති භික්ඛුස්ස මණ්ණිනා අනේවා”ති පකකාමි. තද පකකනෙතා පකකනෙතාවා¹ අහොසි, න පුත පච්චාගඤ්ඤි. අථ ඛො භික්ඛවෙ කණ්ණිට්ඨො ඉසි තස්ස නාගස්ස දස්සනීයස්ස අදස්සනෙන භියෙසාසොමනතාය කිසො අහොසි චූඛො දුබ්බණෙණා උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකජානො ධමනිසජ්ඣනගනෙතා. අදදසා ඛො භික්ඛවෙ ජෙට්ඨො ඉසි කණ්ණිට්ඨං ඉසිං භියෙසාසොමනතාය කිසං චූඛං දුබ්බණෙණං උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකජානං ධමනිසජ්ඣනගනං. දිස්වාන කණ්ණිට්ඨං ඉසිං එතදවොච: “කිස්ස ඤං හො භියෙසාසොමනතාය කිසො චූඛො දුබ්බණෙණා උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකජානො ධමනිසජ්ඣනගනො”ති. තස්සාහං හො නාගස්ස දස්සනීයස්ස අදස්සනෙන. භියෙසාසොමනතාය කිසො චූඛො දුබ්බණෙණා උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකජානො ධමනිසජ්ඣනගනො”ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ ජෙට්ඨො ඉසි කණ්ණිට්ඨං ඉසිං ගාථාය අපකිභාසි:-

“ත තං යාවෙ යස්ස පියං ජිහිංසෙ² දෙසොසා³ හොති අභියාවතාය,
තාගො මණ්ණිං යාවිතො බ්‍රාහ්මණෙන අදස්සනඤ්ඤෙව තදජ්ඣගමාති.

තෙසං හි නාම භික්ඛවෙ තීරච්ඡාතගතානං පාණානං අමනාපා භවිස්සති යාවතා අමනාපා විඤ්ඤන්ති. කිම්බග⁴ පත මනුස්සානුතානං.”

9. භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු භිමචනතපස්සෙ විහරති අඤ්ඤතරස්මිං වනසණෙඛි. තස්ස ඛො පත භික්ඛවෙ වනසණෙඛස්ස අවිදුරෙ මහනතං නින්නං පලලං. අථ ඛො භික්ඛවෙ මහාසකුණ්ඨසඛෙසා තස්මිං පලලෙ දිවසං ගොචරං චරිත්වා සායං තං වනසණං වාසාය උපගච්ඡති. අථ ඛො භික්ඛවෙ සො භික්ඛු තස්ස සකුණ්ඨසඛසස්ස සද්දෙන උබ්බාලෙතා යෙනාහං තෙහුපසඛකාමි. උපසඛකාමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමනතං තිසිදි. එකමනතං තිසින්නං ඛො අහං භික්ඛවෙ තං භික්ඛුං එතදවොච “කච්චි භික්ඛු ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චි අප්පනිලමපේත අභ්‍යාතං ආගතො, කුතො ච ඤං භික්ඛු ආගච්ඡසි”ති. “ඛමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා, අප්පනිල-මපේත වාහං භනෙන අභ්‍යාතං ආගතො. අජචි භනෙන භිමචනතපස්සෙ මහාවතසණෙඛා. තස්ස ඛො පත භනෙන වනසණෙඛස්ස අවිදුරෙ මහනතං නින්නං පලලං. අථ ඛො භනෙන මහාසකුණ්ඨසඛෙසා තස්මිං පලලෙ දිවසං ගොචරං චරිත්වා සායං තං වනසණං වාසාය උපගච්ඡති. තතො අහං භගවා ආගච්ඡාමි තස්ස සකුණ්ඨසඛසස්ස සද්දෙන උබ්බාලෙහා”ති. “ඉච්ඡසි පත ඤං භික්ඛු තස්ස සකුණ්ඨසඛසස්ස අතාගමන”න්ති. “ඉච්ඡාමහං භගවා තස්ස සකුණ්ඨසඛසස්ස අතාගමන”න්ති. “තෙන හි ඤං භික්ඛු තජ්ඣ ගතත්වා තං වනසණං අපේකාගහෙත්වා රතතීයා පඨමං යාමං තික්ඛන්තං සද්දමනුස්සාවෙති: “සුණන්තං මෙ භොනෙතා සකුණා, යාවතිකා ඉමස්මිං වනසණෙඛි වාසං උපගතා පනෙන මෙ අනේවා, එකෙකං මෙ භොනෙතා පතනං දදන්තු”ති. රතතීයා මජ්ඣමං යාමං -පෙ- රතතීයා පච්ඡමං යාමං තික්ඛන්තං සද්දමනුස්සාවෙති: “සුණන්තං මෙ භොනෙතා සකුණා යාවතිකා ඉමස්මිං වනසණෙඛි වාසං උපගතා, පනෙන මෙ අනේවා, එකෙකං මෙ භොනෙතා පතනං දදන්තු”ති.

1. තථා පකකනෙතාවා, මජ්ඣ. තද පකකනෙතාවා සිවු. 2. ජිහිංසෙ, මජ්ඣ.
3. චිදෙසොසා, මජ්ඣ. දෙසොසා වා, සා. 4. කිම්බග, මජ්ඣ.

10. අඵ බො භික්ඛවෙ සො භික්ඛු තඤ්ඤා ගනන්තා වං වතසණ්ඨං අර්ඤ්ඤා-ගහෙත්වා රතනීයා පඨමං යාමං තික්ඛිතත්ථං සද්දමත්ථස්සාවෙසී: “සුඤ්ඤානු මෙ භොනොතා සකුණා යාවතිකා ඉථෙසමිං වතසණ්ඨො වාසං උපගතා, පනොතන මෙ අර්ඤො, එකෙකං මෙ භොනොතා පනතං දදන්තා”ති. රතනීයා මජ්ඣමං යාමං-පෙ- රතනීයා පච්ඡිමං යාමං තික්ඛිතත්ථං සද්දමත්ථස්සාවෙසී: “සුඤ්ඤානු මෙ භොනොතා සකුණා යාවතිකා ඉථෙසමිං වතසණ්ඨො වාසං උපගතා, පනොතන මෙ අර්ඤො, එකෙකං මෙ භොනොතා පනතං දදන්තා”ති. අඵ බො භික්ඛවෙ සො සකුණසමෙසා භික්ඛු පනතං යාවති, භික්ඛස්ස පනොතන අර්ඤො”ති. තමිහා වතසණ්ඨා පකකාමි. තදා පකකනොතා පකකනොතාව අහොසී. ත පුත පච්චාගඤ්ඤො. තෙසං හි තාම භික්ඛවෙ තීරච්ඡානගතාතං පාණාතං අමනාපා භවිස්සති යාවතා අමනාපා විඤ්ඤාතති, කිමඛිත පත මත්ථස්සානුතාතං.

11. භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ රට්ඨපාලස්ස කුලපුතනස්ස පිතා රට්ඨපාලං කුලපුතනං ගාපාය අර්ඤ්ඤාසී:.

“අපාහං තෙ ත ජාතාමි රට්ඨපාල ඛත්ථජනා,
 තෙ මං සඛගමම යාවනති කසමා මං තිං ත යාවසීති.
 යාවකො අපජියො හොති යාවං අදදමපජියො,
 තසමොහං තං ත යාවාමි මො මෙ විද්දෙසතා¹ අඤ්ඤා”ති.

12. සො හි තාම භික්ඛවෙ රට්ඨපාලො කුලපුතො සකං පිතරං එවං වක්ඛති කිමඛිත පත ජනො ජනං. ගිහීනං හි භික්ඛවෙ දුස්සංහරුති භොගාති සංභනාති² පි² දුරනුරක්ඛියාති. තඤ්ඤා තාම භුලෙහ මොසපුරිසා එවං දුස්සංහරෙසු භොගෙසු සංභනෙසුපි³ දුරනුරක්ඛියෙසු යාවතඛත්ථො විඤ්ඤාතතිඛත්ථො විහරිස්සාප: “පුරිසං දෙඵ, පුරිසඤ්ඤාකරං දෙඵ, ගොණං දෙඵ, සකචං දෙඵ, වාසිං දෙඵ; ඵරසුං⁴ දෙඵ, කුඤ්ඤා දෙඵ, කුඤ්ඤා දෙඵ, නිබ්බදනං දෙඵ, චලලිං දෙඵ, වෙඵං දෙඵ මුඤ්ඤා දෙඵ, බබ්බජං දෙඵ, තිණං දෙඵ, මතතිකං දෙඵ”ති. තෙනා මොසපුරිසා අපපසනතාතං වා පසාදය -පෙ- එවිඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිත්ඛාපදං උද්දීසෙය්‍යාප:”

“සඤ්ඤා විකාය භනා ගිහිනුනා කුචිං කාරයමානොනා අස්සාමිකං අනතුරදදසං පමාණිකා කාරෙතබ්බා. තනුදං පමාණං: දීඝස්සා දවාදස-විදපථියො සුභතවිදපථියො තිපියං සභනනන්තරං, ගිහිනු අගිනොනබ්බා වඤ්ඤාදෙසනාය. තෙති ගිහිනුහි වඤ්ඤාදෙසෙතබ්බං අනාරම්භං සපටිකානමනං. සාරමෙහ වෙ ගිහිනු වඤ්ඤාමිං අපටිකානමනො සඤ්ඤා විකාය කුචිං කාරෙය්‍ය ගිහිනු වා අනගිනොය වඤ්ඤාදෙසනාය පමාණං. වා අනිකායාමෙය්‍ය සංඝාදිසෙසො”ති.

13. සඤ්ඤා විකා නාම: සයං යාවිත්ථා පුරිසමපි පුරිසඤ්ඤාකරමපි ගොණමපි සකචමපි වාසිමපි ඵරසුමපි කුඤ්ඤාමපි කුඤ්ඤාමපි නිබ්බදනමපි චලලිමපි වෙඵමපි මුඤ්ඤාමපි බබ්බජමපි තිණමපි මතතිකමපි.

කුචිනාම: උලලිතනා වා හොති අචලිතනා වා උලලිතනාවලලිතනා වා,
 කාරයමානොනාති කාරෙතෙනත වා කාරපෙතෙනත වා.

1. විදෙස්සකා. ම.ජ.සං. සී. මු. 2. සංඝසා:හිපි. සී. මු. 3. සංභනෙසුපි. සී. මු.
 4. ඵරසුං ම.ජ.සං. සී. මු.

අසාමිකානී න අඤ්ඤ කොච්චි සාමිකො හොච්චි ඉතී වා පුරිසො වා ගහට්ඨා වා පබ්බජනො වා

අනතුඤ්ඤානී අතතතො අත්ථාය.

පමාණිකා කාතරභබ්බා භක්ඛිදං පමාණං : දිග්ගසො දවාදස විදපථිසො සුභභවිදපථිසා ති බාතිරිමෙන මානෙත.

තිවිසං සභභානන් ති අබ්බන්තරිමෙන මානෙත.

භික්ඛු අභිනොභබ්බා වජ්ඣ දෙසන්ථායාති-තෙන කූටිකාරකෙන භික්ඛුතා කූටිවජ්ඣං සොධෙච්චා සඛ්ඝං උපසඛකම්චා එකංගං උත්තරුසඛ්ඣං කර්චා බුච්චානං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣචා උත්තරිකං නිසීදිචා අඤ්ඤං පග්ගහෙචා එවමෙස වචනීයො : “අභං භනෙන සඤ්ඤවිකාය කුටිං කත්තුකාමො අසාමිකං අනතුඤ්ඤං. සොගං භනෙන සඛ්ඝං කූටිවජ්ඣ ඔලොකනං යාවාමී” ති. දුතීඤ්චි යාවිතබ්බො. තතීඤ්චි යාවිතබ්බො. සවෙ සබ්බො සඛෙඝං උසුභති කූටිවජ්ඣං ඔලොකෙචා, සබ්බෙත සඛෙඝත ඔලොකෙතබ්බං. තො වෙ සබ්බො සඛෙඝං උසුභති කූටිවජ්ඣං ඔලොකෙචා, තෙ තත්ථ ගොනති භික්ඛු ව්‍යභතා පරිබලා සාරමහං අභාරමහං සපරිකකමහං අපරිකකමහං ජාතිචා, තෙ යාවිචා සමමන්තබ්බො. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ සමමන්තබ්බො. ව්‍යභතත භික්ඛුතා පරිබලෙන සඛෙඝං ඤ්ඤපෙතබ්බො :

“සුණාචා මෙ භනෙන සඛෙඝං අගං ඉත්ථන්තාමො භික්ඛු සඤ්ඤවිකාය කුටිං කත්තුකාමො අසාමිකං අනතුඤ්ඤං, සො සඛ්ඝං කූටිවජ්ඣ-ඔලොකනං යාවති. ඤ්චි සඛ්ඝස්ස පතකකලං, සඛෙඝං ඉත්ථන්තාමඤ්ච ඉත්ථන්තාමඤ්ච භික්ඛු සමමන්තොඝ ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුතො කූටිවජ්ඣං ඔලොකෙචා. එසා ඤ්චති.

සුණාචා මෙ භනෙන සඛෙඝං. අගං ඉත්ථන්තාමො භික්ඛු සඤ්ඤවිකාය කුටිං කත්තුකාමො අසාමිකං අනතුඤ්ඤං, සො සඛ්ඝං කූටිවජ්ඣඔලොකනං යාවති, සඛෙඝං ඉත්ථන්තාමඤ්ච ඉත්ථන්තාමඤ්ච භික්ඛු සමමන්තති ඉත්ථන්තා-මස්ස භික්ඛුතො කූටිවජ්ඣං ඔලොකෙචා, යස්සායසමතො බමති ඉත්ථන්තාමස්ස ව ඉත්ථන්තාමස්ස ව භික්ඛුතං සමමති! ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුතො කූටිවජ්ඣං ඔලොකෙචා. සො චුණ්ඤස්ස. යස්ස තකබමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමමතා සඛෙඝත ඉත්ථන්තාමො ව ඉත්ථන්තාමො ව භික්ඛු ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුතො කූටිවජ්ඣං ඔලොකෙචා. බමති සඛ්ඝස්ස. තසමා චුණ්ඤති. එවමෙන ධාරයාමී” ති.

1. සමුච්චි. මජ්ඣ.

තෙහි සමමතෙහි භික්ඛුහි තස් ගන්තො කුට්ඨජ්ඣ මලොකෙනබ්බං සාරම්භං අන්තර්භං, සපරික්කමනං අපරික්කමනං ජාතිතබ්බං. සචෙ සාරම්භං හොති අපරික්කමනං, මං ඉධ කර්ඨි වන්තබ්බො. සචෙ අන්තර්භං හොති සපරික්කමනං සමිඝස්ස ආරොචෙනබ්බං අන්තර්භං සපරික්කමනන්ති. තෙන කුටිකාරකෙන භික්ඛුතා සමිඝං උපසමිකමිත්වා එකංසං උත්තරුසමිහං කර්ඨො බුඩ්ධිතං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣො උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාප්පිං පග්ගහෙත්වා එවමෙස්ස වචනීයො: “අභං භනෙත සඤ්ඤාප්පිකාය කුටිං කතතුකාමො අස්සාමිකං අතතුඥෙසං, සොහං භනෙත සමිඝං කුට්ඨජ්ඣදෙසනං යාවාමි”ති. දුතියමපි යාවිතබ්බො. තතියමපි යාවිතබ්බො. වන්තෙන භික්ඛුතා පට්ඨලෙන සමෙඝො ඤෙපෙනබ්බො:

“සුණොභු මෙ භනෙත සමෙඝො අයං ඉත්ථන්තාමො භික්ඛු සඤ්ඤාප්පිකාය කුටිං කතතුකාමො අස්සාමිකං අතතුඥෙසං, සො සමිඝං කුට්ඨජ්ඣදෙසනං යාවති. යදි සමිඝස්ස පත්තකල්පං සමෙඝො ඉත්ථන්තාමෙස්ස භික්ඛුතො කුට්ඨජ්ඣදෙසෙය්‍ය. එසා ඤන්ති.

සුණොභු මෙ භනෙත සමෙඝො අයං ඉත්ථන්තාමො භික්ඛු සඤ්ඤාප්පිකාය කුටිං කතතුකාමො අස්සාමිකං අතතුඥෙසං, සො සමිඝං කුට්ඨජ්ඣදෙසනං යාවති, සමෙඝො ඉත්ථන්තාමෙස්ස භික්ඛුතො කුට්ඨජ්ඣදෙසෙති, යස්සායසමතො බමති ඉත්ථන්තාමෙස්ස භික්ඛුතො කුට්ඨජ්ඣස්ස දෙසනා සො තුණ්හස්ස, යස්ස තක්කමති සො භාසෙය්‍ය.

දෙසිතං සමෙඝෙන ඉත්ථන්තාමෙස්ස භික්ඛුතො කුට්ඨජ්ඣ. බමති සමිඝස්ස, තස්මා භුණ්ති. එවමෙනං ධාරයාමි”ති.

සාරම්භං තාම: කිපිලුකිකානං වා ආසයො හොති. උපචිකානං වා ආසයො හොති. උඤ්ඤානං වා ආසයො හොති. අනීනං වා ආසයො හොති. විච්ඡිකානං වා ආසයො හොති. සතපදීනං වා ආසයො හොති. හජ්ඣිතං වා ආසයො හොති. සීහානං වා ආසයො හොති. වන්හසානං වා ආසයො හොති. දීපිතං වා ආසයො හොති. අච්ඡානං වා ආසයො හොති. තරච්ඡානං වා ආසයො හොති. යෙසං කෙසඤ්චි තිරච්ඡානගතානං පාණානං ආසයො හොති. පුබ්බන්තනිසිතං වා හොති. අපරන්තනිසිතං වා හොති. අබ්බාසානනිසිතං වා හොති. අඝානනිසිතං වා හොති සුසානනිසිතං වා හොති. උග්ගනනිසිතං වා හොති. රුජ්ඣජ්ඣනිසිතං වා හොති. හජ්ඣිකාලානිසිතං වා හොති. අස්සන්දානනිසිතං වා හොති. බක්ඛිතාගාරනිසිතං වා හොති. පාත්තාගාරනිසිතං වා හොති. සුත්තනිසිතං වා හොති. රච්ඡානනිසිතං වා හොති. වච්චරනිසිතං වා හොති. සභානිසිතං වා හොති. සංසරණි නිසිතං වා හොති. එතං සාරම්භං තාම.

අපරික්කමනං තාම: ත සකකා හොති යථාසුභෙතන සකචෙන අනුපරිගන්තුං, සමන්තා නියෙස්නියා අනුපරිගන්තුං. එතං අපරික්කමනං තාම.

1 සංවරණ, අච්ඡිකපා.

අනාරමයං තාම: න කිපිලලිකානං වා ආසයො හොති -පෙ- න සංසරණනිසිතං වා හොති. එතං අනාරමයං තාම.

සපරිකකමනං තාම: සකකා හොති යථා යුතෙනක සකවෙන අනු-පරිගනතුං, සමනතා නිසෙසනියා අනුපරිගනතුං, එතං සපරිකකමනං තාම.

සඤ්ඤාවිකා තාම: සයං යාවිචා පුරිසවපි පුරිසත්ථකරවපි -පෙ- මතතිකවපි.

කුචි තාම: උලලිතතා වා හොති අවලිතතා වා උලලිතතාවලිතතා වා, කථෙරයාති කරෙති වා කාරුපෙනි වා.

හිකඛු වා අනග්ගිනියා වඤ්ඤෙසනියා පමාණං වා අනිකකාමෙයාති: ඤාතනිදුතියෙන කලෙවන කුට්ඨජ්ඣං ත දෙසාපෙචා ආයාමතො වා විචාරතො වා අනතමසො කෙසග්ගමනවපි අනිකකාමෙචා කරෙති වා කාරුපෙනි වා පයොගෙ පයොගෙ දුකකවං, එකං පිණ්ඩං අතාගතෙ ආපතති ධුලලවවයසා; තඹං පිණ්ඩං ආගතෙ ආපතති සඛසාදිසෙසසා.

සඛසාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි චුච්චති සඛසාදිසෙසොති.

1. හිකඛු කුචිං කරෙති අදෙසිතවඤ්ඤකං සාරමයං අපරිකකමනං, ආපතති සඛසාදිසෙසෙන දවිනතං දුකකවං,

හිකඛු කුචිං කරෙති අදෙසිතවඤ්ඤකං සාරමයං සපරිකකමනං, ආපතති සඛසාදිසෙසෙන දුකකවසා.

හිකඛු කුචිං කරෙති අදෙසිතවඤ්ඤකං අනාරමයං අපරිකකමනං, ආපතති සඛසාදිසෙසෙන දුකකවසා.

හිකඛු කුචිං කරෙති අදෙසිතවඤ්ඤකං අනාරමයං සපරිකකමනං, ආපතති සඛසාදිසෙසෙන දුකකවසා.

හිකඛු කුචිං කරෙති දෙසිතවඤ්ඤකං සාරමයං අපරිකකමනං, ආපතති දවිනතං දුකකවං,

හිකඛු කුචිං කරෙති දෙසිතවඤ්ඤකං සාරමයං සපරිකකමනං, ආපතති දුකකවසා.

හිකඛු කුචිං කරෙති දෙසිතවඤ්ඤකං අනාරමයං අපරිකකමනං, ආපතති දුකකවසා.

හිකඛු කුචිං කරෙති දෙසිතවඤ්ඤකං අනාරමයං සපරිකකමනං, අනාපතති.

හිකඛු කුචිං කරෙති පමාණානිකකතතං සාරමයං අපරිකකමනං, ආපතති සඛසාදිසෙසෙන දවිනතං දුකකවං.

9. භික්ඛු සමාදිසිචා පකකමති: “කුටිං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති, දෙසිතචච්ඡිකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමතා වා”ති තස්ස කුටිං කරොනති. දෙසිතචච්ඡිකං සාරමං අපරිකකමතං, ආපතති ද්විනනං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමතං, ආපතති දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, ආපතති දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, අතාපතති.

10. භික්ඛු සමාදිසිචා පකකමති “කුටිං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති, පමාණිකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමතා වා”ති තස්ස කුටිං කරොනති පමාණාතිකකනනං සාරමං අපරිකකමතං, ආපතති සමසාදිසෙසෙන ද්විනනං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමතං, ආපතති සමසාදිසෙසෙන දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, ආපතති සමසාදිසෙසෙන දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, ආපතති සමසාදිසෙසස්ස.

11. භික්ඛු සමාදිසිචා පකකමති “කුටිං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති” පමාණිකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමතා වා”ති, තස්ස කුටිං කරොනති පමාණිකං සාරමං අපරිකකමතං, ආපතති ද්විනනං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමතං, ආපතති දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, ආපතති දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, අතාපතති.

12. භික්ඛු සමාදිසිචා පකකමති “කුටිං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති ‘දෙසිතචච්ඡිකා ච ගොභු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරිකකමතා වා’ති. තස්ස කුටිං කරොනති අදෙසිතචච්ඡිකං පමාණාතිකකනනං සාරමං අපරිකකමතං, ආපතති ද්විනනං සමසාදිසෙසෙන ද්විනනං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමතං, ආපතති ද්විනනං සමසාදිසෙසෙන දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, ආපතති ද්විනනං සමසාදිසෙසෙන දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, ආපතති ද්විනනං සමසාදිසෙසනං.

13. භික්ඛු සමාදිසිචා පකකමති ‘කුටිං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති ‘දෙසිතචච්ඡිකා ච ගොභු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරිකකමතා වා’ති තස්ස කුටිං කරොනති දෙසිතචච්ඡිකා පමාණිකං සාරමං අපරිකකමතං, ආපතති ද්විනනං දුකකචානං, -පෙ- සාරමං සපරිකකමතං, ආපතති දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, ආපතති දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං අතාපතති.

12. භික්ඛු සමාදිසිචා පකකමති ‘කුටිං මෙ කරොථාති සමාදිසති ච ‘දෙසිතචච්ඡිකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමතා වා’ති තස්ස කුටිං කරොනති අදෙසිතචච්ඡිකං සාරමං අපරිකකමතං, සො භුණාති “කුටි කිර මෙ කසිරති අදෙසිතචච්ඡිකා සාරමා අපරිකකමතා”ති. තෙන භික්ඛුතා සාමං වා ගනනබ්බං දුගො වා පාගෙතබ්බො. ‘දෙසිතචච්ඡිකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමතා වා’ති තො වෙ සාමං වා ගචෙත්ඨස්ස. දුතං වා පභිණෙත්ඨස්ස ආපතති දුකකචස්ස.

22. භික්ඛු සමාදිසිනා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'පමාණිකා ච හොතු ආතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති පමාණාතිකකන්තං සාරමාං අපරිකකමනං. සො පුණාති 'කුටි නිර මෙ කසිරති පමාණාතිකකන්තා සාරමාං අපරිකකමනා'ති. තෙන භික්ඛුතා සාමං වා ගන්තබ්බං දුතො වා පාහෙනබ්බො පමාණිකා¹ ච හොතු ආතාරමා ච සපරිකකමනා වාති -පෙ- පමාණිකා ච හොතු ආතාරමා වාති -පෙ- පමාණිකා ච හොතු සපරිකකමනා වාති -පෙ- පමාණිකා හොතු'ති. තො වෙ සාමං වා ගවෙජ්ජය දුතං වා පභිණෙය්‍ය, ආපනති දුකකටස්ස.

23. භික්ඛු සමාදිසිනා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'පමාණිකා ච හොතු ආතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති පමාණිකං සාරමාං අපරිකකමනං. සො පුණාති 'කුටි නිර මෙ කසිරති පමාණිකා සාරමාං අපරිකකමනා'ති. තෙන භික්ඛුතා සාමං වා ගන්තබ්බං. දුතො වා පාහෙනබ්බො 'ආතාරමා ච හොතු සපරිකකමනා වා'ති -පෙ- ආතාරමා හොතු'ති -පෙ- සපරිකකමනා හොතු'ති -පෙ- අතාපනති.

24. භික්ඛු සමාදිසිනා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති සමාදිසති ච 'දෙසිතවජ්ඣකා ච හොතු පමාණිකා ච ආතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති අදෙසිතවජ්ඣකං පමාණාතිකකන්තං සාරමාං අපරිකකමනං. සො පුණාති 'කුටි නිර මෙ කසිරති අදෙසිතවජ්ඣකා පමාණාතිකකන්තා සාරමාං අපරිකකමනා'ති තෙන භික්ඛුතා සාමං වා ගන්තබ්බං, දුතො වා පාහෙනබ්බො දෙසිතවජ්ඣකා ච හොතු පමාණිකා ච ආතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති -පෙ- 'දෙසිතවජ්ඣකා ච හොතු පමාණිකා ච ආතාරමා වා'ති -පෙ- 'දෙසිතවජ්ඣකා ච හොතු පමාණිකා ච සපරිකකමනා වා'ති -පෙ- දෙසිතවජ්ඣකා ච හොතු පමාණිකා වා'ති. තො වෙ සාමං වා ගවෙජ්ජය දුතං වා පභිණෙය්‍ය, ආපනති දුකකටස්ස.

25. භික්ඛු සමාදිසිනා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවජ්ඣකා ච හොතු පමාණිකා ච ආතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතවජ්ඣකං පමාණිකං සාරමාං අපරිකකමනං. සො පුණාති 'කුටි නිර මෙ කසිරති දෙසිතවජ්ඣකා පමාණිකා සාරමාං අපරිකකමනා'ති තෙන භික්ඛුතා සාමං වා ගන්තබ්බං, දුතො වා පාහෙනබ්බො ආතාරමා ච හොතු සපරිකකමනා වා'ති -පෙ- ආතාරමා හොතු'ති -පෙ- සපරිකකමනා හොතු'ති -පෙ- අතාපනති.

26. භික්ඛු සමාදිසිනා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච "දෙසිතවජ්ඣකා ච හොතු ආතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති අදෙසිතවජ්ඣකං සාරමාං අපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං² තිණණං දුකකටානං -පෙ- සාරමාං සපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං ද්විතනං දුකකටානං -පෙ- ආතාරමාං අපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං ද්විතනං දුකකටානං -පෙ- ආතාරමාං සපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං දුකකටස්ස.

1. දෙසිතවජ්ඣකා. ම.ජ.සා. 2. කාරකානං - සා.

27. භික්ඛු සමාදිසිචා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවච්ඡුකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමතා චා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරිකකමතං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමතං, අපතති කාරකානං දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, අපතති කාරකානං දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, අතාපතති.

28. භික්ඛු සමාදිසිචා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'පමාණිකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමතා චා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති පමාණාතිකකතනං සාරමං අපරිකකමතං, අපතති කාරකානං තිණණං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමතං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුකකචානං -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුකකචානං -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, අපතති කාරකානං දුකකචස්ස.

29. භික්ඛු සමාදිසිචා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'පමාණිකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමතා චා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති පමාණිකං සාරමං අපරිකකමතං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමතං, අපතති කාරකානං දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, අපතති කාරකානං දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, අතාපතති.

30. භික්ඛු සමාදිසිචා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච දෙසිතවච්ඡුකා ච ගොභු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරිකකමතා චා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති අදෙසිතවච්ඡුකං පමාණාතිකකතනං සාරමං අපරිකකමතං, අපතති කාරකානං චතුත්තං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමතං, අපතති කාරකානං තිණණං දුකකචානං -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, අපතති කාරකානං තිණණං දුකකචානං -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුකකචානං.

31. භික්ඛු සමාදිසිචා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවච්ඡුකා ච ගොභු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරිකකමතා චා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතවච්ඡුකං පමාණිකං සාරමං අපරිකකමතං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමතං, අපතති කාරකානං දුකකචස්ස. -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, අපතති කාරකානං දුකකචස්ස. -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, අතාපතති.

37. භික්ඛු සමාදිසිනො පකකමති 'කුට්ටිං මෙ කරොථා'ති. තස්ස කුට්ටිං කරොනති දෙසිතවච්ඡුකං පමාණීකං සාරඛං අපරිකකමනං, සො වෙ විපපකතෙ ආගච්ඡති. තෙන භික්ඛුතා සා කුට්ටි අඤ්ඤාසු වා දතබ්බා භික්ඛුතා වා පුත්ත කාතබ්බා, තො වෙ අඤ්ඤාසු වා දදෙය්‍ය භික්ඛුතා වා පුත්ත කාරෙය්‍ය, ආපතති දව්‍යනං දුක්ඛානං -පෙ- සාරඛං සපරිකකමනං, -පෙ- ආපතති දුක්ඛංසං -පෙ- අනාරඛං අපරිකකමනං, -පෙ- ආපතති දුක්ඛංසං. භික්ඛු සමාදිසිනො පකකමති 'කුට්ටිං මෙ කරොථා'ති. තස්ස කුට්ටිං කරොනති දෙසිතවච්ඡුකං පමාණීකං අනාරඛං සපරිකකමනං, අනාපතති.

38. අතතතා විපපකනං අතතතා පරියොසාපෙනි, ආපතති සබ්භාදිසෙසස්ස. අතතතා විපපකනං පරෙහි පරියොසාපෙනි, ආපතති සබ්භාදිසෙසස්ස. පරෙහි විපපකනං අතතතා පරියොසාපෙනි, ආපතති සබ්භාදිසෙසස්ස. පරෙහි විපපකනං පරෙහි පරියොසාපෙනි, ආපතති සබ්භාදිසෙසස්ස.

39. අනාපතති ලෙනෙ ගුහාය තිණකුට්ටිකාය අඤ්ඤාසුනො, වාසාභාරං යපොනා සබ්බන්ථ, අනාපතති උමමනතකස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

කුට්ටිකාරසබ්භාදිසෙසො. නිවර්තනං.

3. 7.

විහාරකාරසබ්භාදිසෙසො

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසලිඛියං විහරති කොසිතාරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමතො ජනනස්ස උපට්ඨාකො ගහපති ආයසමනං ජනනං එතදවොච: 'විහාරවච්ඡුං භනෙත ජානාහි, අය්‍යස්ස විහාරං කාරුපෙස්සාමි'ති. අථ බො ආයසමා ජනෙනා විහාරවච්ඡුං සොධෙතො අඤ්ඤාකරං වෙතියරුකං ඡෙදපෙසි ගාමපුජනං නිගමපුජනං තගරපුජනං ජනපදපුජනං රට්ඨපුජනං. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: 'කථං හි නාම සමණා සකාපුත්තියා වෙතියරුකං ඡෙදපෙසනති ගාමපුජනං නිගමපුජනං තගරපුජනං ජනපදපුජනං රට්ඨපුජනං, එතින්ද්‍රියං සමණා සකාපුත්තියා ජීවං විභෙධෙන්නති'ති. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං ඛියනානං විපාවෙනානං, යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ච්ඡා තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: "කථං හි නාම ආයසමා ජනෙනා වෙතියරුකං ඡෙදපෙසනති, ගාමපුජනං -පෙ- රට්ඨපුජනං"නාහි.

2. අථ ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මන්තං ඡන්තං අනෙකපරියායෙන විගරහිතා භගවතො එතමන්ථං අරුචෙත්සං -පෙ- “සච්චං කීර ත්ථං ඡන්තා, වෙතීයරුකං ඡෙදපෙසි ගාමෙපුජිතං -පෙ- රච්චපුජිත”න්ති “සච්චං භගවා”ති. විගරහි චුඤ්ඤා භගවා -පෙ- “කථං හි තාම ත්ථං මොඝපුරිස, වෙතීයරුකං ඡෙදපෙසසි ගාමෙපුජිතං නිගමෙපුජිතං තගරපුජිතං ජතපදපුජිතං රච්චපුජිතං. ජවහඤ්ඤා-තො හි මොඝපුරිස, මනුස්සා රුකකයමිං, තෙතං මොඝපුරිස අපපසන්තාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“මහලලකං පන ගික්ඛුනා විහාරං කාරස්මානෙන සංඝාමිකං අනතුද්දෙසං, ගික්ඛු අගිනොභබ්බා චක්ඛුදෙසනාය, තෙති ගික්ඛුති චක්ඛුං දෙසෙභබ්බං අන්තරමහං සපරික්ඛමනං, ඝාරමෙග චෙ ගික්ඛු චක්ඛුසමිං අපරික්ඛමනෙ මහලලකං විහාරං කාරෙය්‍ය, ගික්ඛු වා අනගිනොය චක්ඛුදෙසනාය, සඛ්‍යාදිසෙසො”ති.

මහලලකො තාම: විහාරෙ සංඝාමිකො චුච්චති.

විහාරෙ තාම: උලලිතො වා හොති අචලිතො වා උලලිතො-චලිතො වා.

කාරස්මානෙනාති: කරුණො වා කාරාපෙනො වා.

සංඝාමිකනාති: අඤ්ඤා කොචි සාමිකො හොති ඉඤ්චි වා පුරිසො වා ගහපට්ඨා වා පබ්බජිතො වා.

අනතුද්දෙසනාති අනන්තො අත්ථාය.

ගික්ඛු අගිනොභබ්බා චක්ඛුදෙසනායාති තෙන විහාරකාරකෙන භික්ඛුතා විහාරචක්ඛුං නොධෙත්වා සඛ්‍යං උපසඛකමිත්වා එකංසං උත්තරසඛ්‍යං කරිත්වා චුඛ්‍යාතං භික්ඛුතං පාදෙ චජ්චිතා උභ්‍යුචිකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤං පග්ගහෙත්වා එච්චෙසං චචතීයො: “අහං භනෙත මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සංඝාමිකං අනතුද්දෙසං. සොහං භනෙත සඛ්‍යං විහාරචක්ඛුමලොකතං යාවාමි”ති. දුතීයමපි යාචිතබ්බො, තතීයමපි යාචිතබ්බො. සචෙ සබ්බො සඛ්‍යො උස්සහති විහාරචක්ඛුං ඕලොකෙත්තුං, සබ්බෙත සඛ්‍යෙන ඕලොකෙතබ්බං. තො චෙ සබ්බො සඛ්‍යො උස්සහති විහාරචක්ඛුං ඕලොකෙත්තුං, යෙ තත්ථ හොන්ති භික්ඛු ව්‍යන්තා පටිබලා සාරමහං අන්තරමහං සපරික්ඛමනං අපරික්ඛමිතං ජානිත්තුං, තෙ යාචිත්වා සමමන්තිතබ්බො. එච්ඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ සමමන්තිතබ්බො. ව්‍යන්තත භික්ඛුතා පටිබලෙන සඛ්‍යො ඤ්ඤෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤා මෙ භනෙත සඛ්‍යො. අයං ඉත්ථන්තාමො භික්ඛු මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සංඝාමිකං අනතුද්දෙසං. සො සඛ්‍යං විහාරචක්ඛු-මලොකතං යාවති. යදි සඛ්‍යස්ස පන්තකලො, සඛ්‍යො ඉත්ථන්තාමඤ්ඤා ඉත්ථන්තාමඤ්ඤා භික්ඛු සමමනෙතොය, ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුතො විහාරචක්ඛු-මලොකෙත්තුං. එසා ඤ්ඤති.

“සුණාභු මෙ භනෙන සඛෙසා. අයං ඉන්ද්‍රන්‍යාමො භික්‍ෂු මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සය්‍යාමිකං අනතුඥෙසං. සො සඛ්‍යං විහාරවජ්චුඔලොකනං යාවති. සඛෙසා ඉන්ද්‍රන්‍යාමෙසු ඉන්ද්‍රන්‍යාමෙසු භික්‍ෂු සමමන්‍යාති, ඉන්ද්‍රන්‍යාමෙසු භික්‍ෂුනො විහාරවජ්චං ඔලොකෙභුං. යස්‍යායසමතො ඛමෙති ඉන්ද්‍රන්‍යාමෙසු ච ඉන්ද්‍රන්‍යාමෙසු ච භික්‍ෂුතං සමමති ඉන්ද්‍රන්‍යාමෙසු භික්‍ෂුනො විහාරවජ්චං ඔලොකෙභුං, සො භුණ්‍යස්ස. යසු තතඛමෙති, සො භාසෙය්‍ය

සමමතා සඛෙසත ඉන්ද්‍රන්‍යාමො ච ඉන්ද්‍රන්‍යාමො ච භික්‍ෂු ඉන්ද්‍රන්‍යාමෙසු භික්‍ෂුනො විහාරවජ්චං ඔලොකෙභුං. ඛමෙති සඛ්‍යස්ස, තසමා භුණ්‍යති, එවමෙනං ධාරයාමි”ති.

හෙහි සමමතෙහි භික්‍ෂුහි තත් ගන්‍යමා විහාරවජ්ච ඔලොකෙනබ්බං. සාරමහං අතාරමහං සපරිකකමනං අපරිකකමනං ජාතිතබ්බං. තවෙ සාරමහං හොති අපරිකකමනං, මාසිධි කරීති චතතබ්බො. සවෙ අතාරමහං හොති සපරිකකමනං, සඛ්‍යස්ස අනුඥෙවතබ්බං අතාරමහං සපරිකකමනනති. තෙන විහාරකාරකෙන භික්‍ෂුතා සඛ්‍යං උපසඛිකමිණිා එකංසං උතතරුසඛ්‍යං කරිණා බුඛ්‍යාතං භික්‍ෂුතං පාදෙ වජ්චිණා උකකුටිකං නිසීදිණා අඤ්ඤා පඤ්ඤාහෙණා එවමෙසු වචනීයො: “අහං භනෙන මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සය්‍යාමිකං අනතුඥෙසං සො’හං භනෙන සඛ්‍යං විහාරවජ්චුදෙසනං යාවාමි”ති. දුතියමපි යාවතබ්බො, තතියමපි යාවතබ්බො. වෘතෙනත භික්‍ෂුතා පටිබලෙන සඛෙසා ඤාපෙනබ්බො:

“සුණාභු මෙ භනෙන සඛෙසා. අයං ඉන්ද්‍රන්‍යාමො භික්‍ෂු මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සය්‍යාමිකං අනතුඥෙසං. සො සඛ්‍යං විහාරවජ්චුදෙසනං යාවති. යදි සඛ්‍යස්ස පතතකලං. සඛෙසා ඉන්ද්‍රන්‍යාමෙසු භික්‍ෂුනො විහාරවජ්චං දෙසෙය්‍ය. එසා ඤාහති.

සුණාභු මෙ භනෙන සඛෙසා. අයං ඉන්ද්‍රන්‍යාමො භික්‍ෂු මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සය්‍යාමිකං අනතුඥෙසං. සො සඛ්‍යං විහාරවජ්චුදෙසනං යාවති. සඛෙසා ඉන්ද්‍රන්‍යාමෙසු භික්‍ෂුනො විහාරවජ්චං දෙසෙති, යස්‍යායසමතො ඛමෙති ඉන්ද්‍රන්‍යාමෙසු භික්‍ෂුනො විහාරවජ්චුස්ස දෙසනා, සො භුණ්‍යස්ස. යසු තතඛමෙති, සො භාසෙය්‍ය.

දෙසිතං සඛෙසත ඉන්ද්‍රන්‍යාමෙසු භික්‍ෂුනො විහාරවජ්ච. ඛමෙති සඛ්‍යස්ස තසමා භුණ්‍යති, එවමෙනං ධාරයාමි”ති.

සාරමහං තාම: නිපිලලිකාතං වා අාසියො හොති -පප- සංඝරණ- නිසසිතං වා හොති, එතං සාරමහං තාම.

ඉපභිඤ්ඤාමනං තාම: තු සකකා හොති යථාසුතෙතත සුකචෙත අනුපරි- ගන්‍යං, සමන්‍යා නියෙසනියා අනුපරිගන්‍යං. එතං අපරිකකමනං තාම.

අනාරම්භය නම: න කිලිමිකානං වා ආසයෝ ගොති -පෙ- න සංසරණනිසිභං වා ගොති. එනං අනාරම්භය නම.

සපරිකාමනං නම: සකාං ගොති යථායුතොති සකචෙත අනු-පරිගනානුං, සමනතා නියොනියා අනුපරිගනානුං. එනං සපරිකාමනං නම.

මහලලකො නම: විහාරෙ සසාමකො වුච්චති.

විහාරෙ නම: උලලිතො වා ගොති අචලිතො වා උලලිතො-චලිතො වා.

කාරෙයනාති කරෙති වා කාරපෙති වා.

භික්ඛු වා අනාගිනොයා උක්ඛුදෙසනායාති සද්ධනිදුතියෙත කචෙචත විහාරවච්චුං න දෙසාපෙතො කරෙති වා කාරපෙති වා, පයොගෙ වා පසොගෙ දුක්ඛං. එකං පිණ්ඩං අනාගතෙ ආපනති උලලවච්චසං. නසමිං පිණ්ඩං ආගතෙ ආපනති සමසාදිසෙසං.

සමසාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුච්චති සමසාදිසෙසොති.

3. භික්ඛු විහාරං කරෙති අදෙසිතවච්චුකං සාරම්භං අපරිකාමනං, ආපනති සමසාදිසෙසෙත ද්විතො දුක්ඛං වානං.

භික්ඛු විහාරං කරෙති අදෙසිතවච්චුකං සාරම්භං සපරිකාමනං, ආපනති සමසාදිසෙසෙත දුක්ඛං වානං.

භික්ඛු විහාරං කරෙති අදෙසිතවච්චුකං අනාරම්භං අපරිකාමනං, ආපනති සමසාදිසෙසෙත දුක්ඛං වානං.

භික්ඛු විහාරං කරෙති අදෙසිතවච්චුකං අනාරම්භං සපරිකාමනං, ආපනති සමසාදිසෙසෙත දුක්ඛං වානං.

භික්ඛු විහාරං කරෙති දෙසිතවච්චුකං සාරම්භං අපරිකාමනං, ආපනති ද්විතො දුක්ඛං වානං.

භික්ඛු විහාරං කරෙති දෙසිතවච්චුකං සාරම්භං සපරිකාමනං, ආපනති දුක්ඛං වානං.

භික්ඛු විහාරං කරෙති දෙසිතවච්චුකං අනාරම්භං අපරිකාමනං, ආපනති දුක්ඛං වානං.

භික්ඛු විහාරං කරෙති දෙසිතවච්චුකං අනාරම්භං සපරිකාමනං, ආපනති දුක්ඛං වානං.

භික්ඛු සමාදිසති 'විහාරං මෙ කරෙතා'ති. තස්ස විහාරං කරෙතන අදෙසිතවච්චුකං සාරම්භං අපරිකාමනං, ආපනති සමසාදිසෙසෙත ද්විතො දුක්ඛං වානං -පෙ- සාරම්භං සපරිකාමනං, ආපනති සමසාදිසෙසෙත දුක්ඛං වානං -පෙ- අනාරම්භං අපරිකාමනං, ආපනති සමසාදිසෙසෙත දුක්ඛං වානං -පෙ- අනාරම්භං සපරිකාමනං, ආපනති සමසාදිසෙසෙත දුක්ඛං වානං.

4. භික්ඛු සමාදිසති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. තස්ස විහාරං කරොන්ති දෙසිතවඤ්ඤිකං සාරලහං අපරිකකමනං, ආපනති ද්විත්තං දුක්ඛවානං -පෙ- සාරලහං සපරිකකමනං, ආපනති දුක්ඛටස්ස -පෙ- අතාරලහං අපරිකකමනං, ආපනති දුක්ඛටස්ස -පෙ- අතාරලහං සපරිකකමනං, අනාපනති.

5. භික්ඛු සමාදිසිත්වා පකකමති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. ත ච සමාදිසති 'දෙසිතවඤ්ඤිකො ච ගොචු අතාරලොහො ච සපරිකකමනො චා'ති. තස්ස විහාරං කරොන්ති අදෙසිතවඤ්ඤිකං සාරලහං අපරිකකමනං, ආපනති සමිඤ්ඤිසෙසෙන ද්විත්තං දුක්ඛවානං -පෙ- සාරලහං සපරිකකමනං, ආපනති සමිඤ්ඤිසෙසෙන දුක්ඛටස්ස -පෙ- අතාරලහං අපරිකකමනං, ආපනති සමිඤ්ඤිසෙසෙන දුක්ඛටස්ස -පෙ- අතාරලහං සපරිකකමනං, ආපනති සමිඤ්ඤිසෙසස්ස.

6. භික්ඛු සමාදිසිත්වා පකකමති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. ත ච සමාදිසති දෙසිතවඤ්ඤිකො ච ගොචු අතාරලොහො ච සපරිකකමනො චාති. තස්ස විහාරං කරොන්ති දෙසිතවඤ්ඤිකං සාරලහං අපරිකකමනං, ආපනති ද්විත්තං දුක්ඛවානං -පෙ- සාරලහං සපරිකකමනං, ආපනති දුක්ඛටස්ස -පෙ- අතාරලහං අපරිකකමනං, ආපනති දුක්ඛටස්ස -පෙ- අතාරලහං සපරිකකමනං, අනාපනති.

7. භික්ඛු සමාදිසිත්වා පකකමති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවඤ්ඤිකො ච ගොචු අතාරලොහො ච සපරිකකමනො චා'ති. තස්ස විහාරං කරොන්ති, අදෙසිතවඤ්ඤිකං සාරලහං අපරිකකමනං. සො සුඤ්ඤාති: 'විහාරෙ කිර මෙ කඨිරති අදෙසිතවඤ්ඤිකො සාරලොහො අපරිකකමනො'ති. තෙන භික්ඛුතා සාමං චා ගතනබ්බං දුතො චා පාඨෙතබ්බො, 'දෙසිතවඤ්ඤිකො ච ගොචු අතාරලොහො ච සපරිකකමනො චා'ති. තො චෙ සාමං චා ගචේඤ්ඤා දුතං චා පඨිඤ්ඤා ආපනති දුක්ඛටස්ස -පෙ- දෙසිතවඤ්ඤිකො ච ගොචු අතාරලොහො චාති -පෙ- දෙසිතවඤ්ඤිකො ච ගොචු සපරිකකමනො චාති -පෙ- දෙසිතවඤ්ඤිකො ගොචු'ති. තො චෙ සාමං චා ගචේඤ්ඤා දුතං චා පඨිඤ්ඤා, ආපනති දුක්ඛටස්ස.

8. භික්ඛු සමාදිසිත්වා පකකමති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවඤ්ඤිකො ච ගොචු අතාරලොහො ච සපරිකකමනො චා'ති. තස්ස විහාරං කරොන්ති දෙසිතවඤ්ඤිකං සාරලහං අපරිකකමනං. සො සුඤ්ඤාති: "විහාරෙ කිර මෙ කඨිරති දෙසිතවඤ්ඤිකො සාරලොහො අපරිකකමනො"ති. තෙන භික්ඛුතා සාමං චා ගතනබ්බං, දුතො චා පාඨෙතබ්බො, අතාරලොහො ච ගොචු සපරිකකමනො චා'ති -පෙ- අතාරලොහො ගොචු'ති -පෙ- සපරිකකමනො ගොචු'ති -පෙ- අතාරලහං සපරිකකමනං,¹ අනාපනති.

1. අතාරලහං සපරිකකමනං ම. ඡ .ස: නදිසසති.

9. භික්ඛු සමාදිසිනා පකකමති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවච්ඡුකො ච හොතු අතාරමො ච සපරිකකමතො චා'ති. තස්ස විහාරං කරොනති අදෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරිකකමතං, ආපතති කාරකානං තිණණං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමතං, ආපතති කාරකානං ද්විතනං දුකකචානං -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, ආපතති කාරකානං ද්විතනං දුකකචානං -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, ආපතති කාරකානං දුකකචස්ස.

10. භික්ඛු සමාදිසිනා පකකමති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවච්ඡුකො ච හොතු අතාරමො ච සපරිකකමතො චා'ති. තස්ස විහාරං කරොනති දෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරිකකමතං, ආපතති කාරකානං ද්විතනං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමතං, ආපතති කාරකානං දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, ආපතති කාරකානං දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, අතාපතති.

11. භික්ඛු සමාදිසිනා පකකමති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. තස්ස විහාරං කරොනති අදෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරිකකමතං. සො චෙ විපපකතෙ ආගච්ඡති. තෙන භික්ඛුනා සො විහාරෙ අඤ්ඤස්ස චා දුතබ්බො, භීඤ්ඤා චා පුත කාතබ්බො. නො චෙ අඤ්ඤස්ස චා දදෙය්‍ය, භීඤ්ඤා චා පුත කාරෙය්‍ය, ආපතති සඛිකාදිසෙසෙන ද්විතනං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමතං, ආපතති සඛිකාදිසෙසෙන දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, ආපතති සඛිකාදිසෙසෙන දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, ආපතති සඛිකාදිසෙසස්ස.

12. භික්ඛු සමාදිසිනා පකකමති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. තස්ස විහාරං කරොනති දෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරිකකමතං, සො චෙ විපපකතෙ ආගච්ඡති. තෙන භික්ඛුනා සො විහාරෙ අඤ්ඤස්ස චා දුතබ්බො භීඤ්ඤා චා පුත කාතබ්බො. නො චෙ අඤ්ඤස්ස චා දදෙය්‍ය භීඤ්ඤා චා පුත කාරෙය්‍ය, ආපතති ද්විතනං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමතං, ආපතති දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, ආපතති දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, අතාපතති.

13. අතතනා විපපකතං අතතනා පරියොසාපෙති, ආපතති සඛිකාදිසෙසස්ස. අතතනා විපපකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපතති සඛිකාදිසෙසස්ස. පරෙහි විපපකතං අතතනා පරියොසාපෙති, ආපතති සඛිකාදිසෙසස්ස. පරෙහි විපපකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපතති සඛිකාදිසෙසස්ස.

14. අතාපතති ලොතෙ ගුහාය තිණකුටිකාය අඤ්ඤස්සච්චාය, මාසාගාරං ධපෙචා සබ්බච්ච, අතාපතති උමමතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

පඬුම-දුට්ඨදෙසසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රුජගභෙ විහරති වෙඵ්වනෙ කලඤ්ඤා-
 නිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමනා දබ්බිත මලපුත්තන
 ජාතියා සත්තවස්සෙන අරහත්තං සච්ඡිකතං භොති, යං¹ කිඤ්චි සාවකෙන
 පත්තබ්බං, සබ්බං තෙන අනුප්පත්තං භොති, තඤ්ච වස්ස කිඤ්චි උත්තරිං
 කරණීයං, කතස්ස වා පතීවයො. අථ ඛො ආයසමනො දබ්බස්ස මල-
 පුත්තස්ස රභොගතස්ස පතීසලොකස්ස ඵ්වං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි:
 “මයා ඛො ජාතියා සත්තවස්සෙන අරහත්තං සච්ඡිකතං. යං කිඤ්චි
 සාවකෙන පත්තබ්බං සබ්බං මයා අනුප්පත්තං, තඤ්ච ව මෙ කිඤ්චි උත්තරිං
 කරණීයං, කතස්ස වා පතීවයො. කිනඤ්ච ඛො අභං සඛ්ඤ්ඤා වෙය්‍යාවච්චං
 කරොය්‍ය”න්ති. අථ ඛො ආයසමනො දබ්බස්ස මලපුත්තස්ස ඵතදභොසි:
 “යනඤ්ඤාභං සඛ්ඤ්ඤා සෙතාසතඤ්ච පඤ්ඤාපෙය්‍යං, භත්තානී ව උද්දිසෙ-
 ය්‍ය”න්ති.

2. අථ ඛො ආයසමා දබ්බො මලපුත්තො සංයතනසමයං පතීසලොකා
 වුට්ඨිතො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්ඤා භගවත්තං අභිවාදෙතා
 ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසීනො ඛො ආයසමා දබ්බො මලපුත්තො
 භගවත්තං ඵතදවොච: “ඉධ මයං භනො රභොගතස්ස පතීසලොකස්ස
 ඵ්වං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: මයා ඛො ජාතියා සත්තවස්සෙන
 අරහත්තං සච්ඡිකතං. යං කිඤ්චි සාවකෙන පත්තබ්බං සබ්බං මයා අනුප්පත්තං,
 තඤ්ච ව මෙ කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයං. කතස්ස වා පතීවයො, කිනඤ්ච ඛො
 අභං සඛ්ඤ්ඤා වෙය්‍යාවච්චං කරොය්‍ය”න්ති. තස්ස මයං භනො ඵතදභොසි:
 “යනඤ්ඤාභං සඛ්ඤ්ඤා සෙතාසතඤ්ච පඤ්ඤාපෙය්‍යං, භත්තානී ව උද්දි-
 සෙය්‍ය”න්ති. “ඉච්ඡාමභං භනො සඛ්ඤ්ඤා සෙතාසතඤ්ච පඤ්ඤාපෙත්‍රං,
 භත්තානී ව උද්දිසිතු”න්ති. “සාධු සාධු දබ්බ තෙන හී නං දබ්බ සඛ්ඤ්ඤා
 සෙතාසතඤ්ච පඤ්ඤාපෙති, භත්තානී ව උද්දිසා”ති. “ඵ්වං භනො”ති
 ඛො ආයසමා දබ්බො මලපුත්තො භගවතො පච්චස්සොසි.

3. අථ ඛො භගවා ඵතස්මී නිදුතෙ ඵතස්මී පකරණේ ධවමී කථං කඤ්ඤා
 භිකඤ්ඤා ආමනොසි: “තෙන හී භිකඤ්චෙ සඛෙසා දබ්බං මලපුත්තං
 සෙතාසතපඤ්ඤාපකඤ්ච භත්තුදෙසකඤ්ච සමමන්තතු. ඵචඤ්ච පන
 භිකඤ්චෙ සමමන්තිතබ්බො: පඬුමං දබ්බො මලපුත්තො යාචිතබ්බො,
 යාචිතා ව්‍යතෙත්ත භිකඤ්ඤා පටිබලෙත සඛෙසා ඤ්ඤාපෙතබ්බො:

“සුණොතු මෙ භනො සඛෙසා. යදි සඛ්ඤ්ඤා පත්තකලං, සඛෙසා
 ආයසමන්තං දබ්බං මලපුත්තං සෙතාසතපඤ්ඤාපකඤ්ච භත්තුදෙස-
 කඤ්ච සමමනොය්‍ය, ඵසා ඤ්ඤාති:

1. යඤ්ච කිඤ්චි, වු.

සුභාදා මෙ භනො ජලොකා, ජලොකා ආයසමනතං දබ්බං මලලුපුතතං සෙනාසනපඤ්ඤපකඤ්ඤ භනතුදොසකඤ්ඤ සමමනනා, යසායසමතො බමති ආයසමතො දබ්බස්ස මලලුපුතතස්ස සෙනාසනපඤ්ඤපකස්ස ච භනතුදොසකස්ස ච සමමුඤ්ඤි. සො තුණ්ණස්ස. යස්ස නතබමති, සො හාසෙය්‍යා:

සමමතො සමෙඝන ආයසමා දබ්බො මලලුපුතො සෙනාසනපඤ්ඤපකො ච භනතුදොසකො ච. බමති සමිකස්ස. තස්මා තුණ්ණි, එවමෙනං ධාරයා මී”ති.

5. සමමතො ච පනායසමා දබ්බො මලලුපුතො සභාගානං සභාගානං භික්ඛුතං එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. යෙ තෙ භික්ඛු සුත්තනනීකා තෙසං එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, “තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං සුත්තනතං සමිකාගිස්සනති”ති. යෙ තෙ භික්ඛු විතයධර් තෙසං එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, “තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං විතයං විනිච්ඡතිස්සනති”ති.¹ යෙ තෙ භික්ඛු ධමමකචිකා තෙසං එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. “තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං ධමමං සාකච්ඡස්සනති”ති. යෙ තෙ භික්ඛු ඤායිතො තෙසං එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, “තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං න ව්‍යාඛා-ගිස්සනති”ති.² යෙ තෙ භික්ඛු තීරච්ඡානකචිකා කායදඩ්ඨිබ්ඛුලා³ විභරනති, තෙසමච්ඡ එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, “ඉමායපිමෙ ආයසමනො රතියා අච්ඡස්සනති”ති. යෙ තෙ භික්ඛු විකාලෙ ආගච්ඡනති, තෙසමච්ඡ තෙජොධාතුං සමාපජ්ජන්තා තෙතෙව ආලොකෙන සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. අපියසු භික්ඛු සඤ්චීච වීකාලෙ ආගච්ඡනති “මයං ආයසමතො දබ්බස්ස මලලුපුතතස්ස ඉද්ධි-පාටිභාරියං පසස්සස්සාමා.”ති. තෙ ආයසමනං දබ්බං මලලුපුතතං උපසමිකමීන්තා එවං වදෙනති: “අමහාකං ආට්ටිසො දබ්බං, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති”ති. තෙ ආයසමා දබ්බො මලලුපුතො එවං වදෙති: “කථායසමනො ඉච්ඡනති, කථං පඤ්ඤපෙමි”ති. හෙ සඤ්චීච දුරෙ අපදීසනති, “අමහාකං ආට්ටිසො දබ්බං, ගිජ්ඣිකුටෙ පබ්බතෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො වොරපපා-තෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො ඉගිගිලීපයෙස කාලුගිලායං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො වෙහාරපයෙස සත්තපණ්ණීගුහායං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො සීතවතෙ සපපසොණ්ඨිකපබ්බාරෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො ගොගමකඤ්ඤරයං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො තිඤ්ඤකඤ්ඤරයං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො තපොදකඤ්ඤරයං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො ජවකමබ්වතෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො මදදුච්ඡස්මිං මහදයෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙමි”ති. තෙසං ආයසමා දබ්බො මලලුපුතො තෙජොධාතුං සමා-පජ්ජන්තා අභිගුලීයා ජලමානාය පුරතො පුරතො ගච්ඡති. තෙපි තෙතෙව ආලොකෙන ආයසමතො දබ්බස්ස මලලුපුතතස්ස පිට්ඨිකො පිට්ඨිකො ගච්ඡනති. තෙසං ආයසමා දබ්බො මලලුපුතො එවං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති: අයං මඤ්ඤො, ඉදං පිඨං, අයං භිසි, ඉදං තිමොගනං, ඉදං වච්චට්ඨානං, ඉදං පසා-වට්ඨානං, ඉදං පානීයං, ඉදං පරිභොජනීයං, අයං කතනරදණො, ඉදං සමිකස්ස කතිකසණ්ඨානං, ඉමං කාලං පවිසිතබ්බං, ඉමං කාලං නිතබ්චිතබ්බං”නති. තෙසං ආයසමා දබ්බො මලලුපුතො සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති පුතදෙව වෙච්චතං පච්චාගච්ඡති.

1. විභිච්ඡස්සනති, කථෙති. 2. ව්‍යාඛාගිස්සනති”ති. 3. කායදඩ්ඨිබ්ඛුලා ම.ජ.ආ.

6. තෙන ඛො පන සමයෙන මෙතනියභුමමජ්ඣා භික්ඛු නවකා වෙව භොනති අපපුඤ්ඤා ව, යාති සබ්බස්ස ලාමකානී සෙතාසතානී, තානී තෙසං පාපුණ්ණනී ලාමකානී ව භතතානී. තෙන ඛො පන සමයෙන රුජගභෙ මනුස්සා ඉච්ඡන්ති ථෙරුතං භික්ඛුතං අභිසම්බාරිකං පිණ්ඩපාතං දාතුං සපට්ඨපි තෙලමපි උතතරිභවිතමපි. මෙතනියභුමමජ්ඣානං පන භික්ඛුතං පාකතිකං දෙනතී යථාරුඛං කණාජකං බ්ලවිගදුතීයං. තෙ පච්ඡාභතතං පිණ්ඩපාතපටිකකතතා ථෙරෙ භික්ඛු පුච්ඡන්ති: තුච්ඡාකං ආවුසො භතතයෙහ නිං අභොසි, තුච්ඡාකං නිං අභොසි”ති. එකච්ච ථෙරා එවං වදෙනති: “අච්ඡාකං ආවුසො සපට්ඨ අභොසි තෙලං අභොසි උතතරිභවිතං අභොසි”ති. මෙතනියභුමමජ්ඣා පන භික්ඛු එවං වදෙනති: “අච්ඡාකං ආවුසො ත නිඤ්චි අභොසි පාකතිකං යථාරුඛං කණාජකං බ්ලවිගදුතීය”න්ති.

7. තෙන ඛො පන සමයෙන කල්‍යාණභවතීකො ගහපතී සබ්බස්ස වතුකකභතතං දෙති නිවචනතං. සො භතතයෙහ සපුතතදුරො උපනිට්ඨිතා පටිච්චිතී, අඤ්ඤා ඔදනෙන පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤා සුපෙත පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤා තෙලෙන පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤා උතතරිභවිතෙන පුච්ඡන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන කල්‍යාණභවතීකස්ස ගහපතීතො භතතං සචාතතාය මෙතනියභුමමජ්ඣානං භික්ඛුතං උද්දිට්ඨං භොති. අථ ඛො කල්‍යාණභවතීකො ගහපතී ආරුමං අගමාසි කෙතවිදෙව කරණීයෙන. සො යෙනායස්මා දබ්බො මලලුපුතො තෙනුපසම්බම්, උපසම්බම්චා ආයස්මතං දබ්බං මලලුපුතං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං ඛො කල්‍යාණභවතීකං ගහපතීං ආයස්මා දබ්බො මලලුපුතො ධම්මියා කථාය සන්දසෙසි සමාදපෙසි සමුතෙතජෙසි සමපහංසෙසි. අථ ඛො කල්‍යාණභවතීකො ගහපතී ආයස්මතා දබ්බමත මලලුපුතෙත ධම්මියා කථාය සන්දසෙසිතො සමාදපිතො සමුතෙතජ්ඣො සමපහංසිතො ආයස්මතං දබ්බං මලලුපුතං එතදච්චො: “කස්ස භනොත අච්ඡාකං ඝරෙ සචාතතාය භතතං උද්දිට්ඨ”න්ති? “මෙතනියභුමමජ්ඣානං ඛො ගහපතී භික්ඛුතං තුච්ඡාකං ඝරෙ සචාතතාය භතතං උද්දිට්ඨ”න්ති.

8. අථ ඛො කල්‍යාණභවතීකො ගහපතී අතතමතො අභොසි: “කථං භි නාම පාපභික්ඛු අච්ඡාකං ඝරෙ සචාතතාය භතතං භුඤ්ඤිස්සන්ති”ති ඝරං ගන්ත්වා දුසිං ආණාපෙසි: “යෙ ජෙ සෙව භතතීකා ආගච්ඡන්ති, තෙ කොට්ඨකෙ ආසනං පඤ්ඤාපෙත්වා කණාජකෙන බ්ලවිගදුතීයෙන පුරිච්ඡා”ති “එවං අයසා”ති ඛො සා දුසි කල්‍යාණභවතීකස්ස ගහපතීතො පච්චස්සොසි.

9. අථ ඛො මෙතනියභුමමජ්ඣා භික්ඛු “භියො ඛො ආවුසො අච්ඡාකං කල්‍යාණභවතීකස්ස ගහපතීතො භතතං උද්දිට්ඨං, සෙව අමෙහ කල්‍යාණභවතීකො ගහපතී සපුතතදුරො උපනිට්ඨිතා පටිච්චිස්සති. අඤ්ඤා ඔදනෙන පුච්ඡස්සන්ති, අඤ්ඤා සුපෙත පුච්ඡස්සන්ති, අඤ්ඤා තෙලෙන පුච්ඡස්සන්ති, අඤ්ඤා උතතරිභවිතෙන පුච්ඡස්සන්ති”ති. තෙ තෙනෙව සොච්චස්සෙත ත චීතතරුපං රතතීයා සුපිංසු.

10. අප බො මෙතනියභූමමජකා භික්ඛු පුබ්බණ්ඩසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදය යෙන කල්‍යාණභවත්කස්ස ගහපතීනො නිවෙහනං තෙත්තපසඛකමිංසු. අද්දසා බො සා දුසී මෙතනියභූමමජකෙ භික්ඛු දුරතොච අගච්ඡන්තො, දිසංත කොට්ඨකෙ ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා මෙතනියභූමමජකෙ භික්ඛු එතදවොච: “නිසීදථ හන්තො”ති. අප බො මෙතනියභූමමජකානං භික්ඛුනං එතදහොසී: “නිසංසයං බො ත තාච භවතං සිඤ්ඤං භවීසස්සති යාචා මයං කොට්ඨකෙ නිසීදපියෙය්‍යාමො”²ති. අප බො සා දුසී කණාජකෙන බ්ලබ්ගදුතියෙන උපගඤ්ඤ: “භුඤ්ඤථ හන්තො”ති මයං බො භගීනී තිච්චභවතීකා”ති “ජානායෙසා තිච්චභවතීකස්ථ, අපිචාභං හියෙසාච ආණ්ඩතා: ‘යෙ ජෙ යො භවතීකා අගච්ඡන්ති, තෙ කොට්ඨකෙ ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා කණාජකෙන බ්ලබ්ගදුතියෙන පරිච්ඡා’ති. භුඤ්ඤථ හන්තො”ති.

11. අප බො මෙතනියභූමමජකා භික්ඛු “හියෙසා බො ආවුසො කල්‍යාණ-භවතීකො ගහපතී අරාමං අගමාසී, දබ්බස්ස මුලුපුත්තස්ස සන්තීකෙ. නිසංසයං බො මයං දබ්බෙන මුලුපුත්තෙන ගහපතීනො සන්තීකෙ පරි-භින්නො”ති. තෙ තෙතෙච දෙමනස්සෙන න විත්තරූපං භුඤ්ඤ:සු. අප බො මෙතනියභූමමජකා භික්ඛු පච්ඡාභවතං පිණ්ඩපාතපට්ඨකතතා අරාමං ගන්තො පත්තච්චරං පට්ඨාමොචො බහාරාමකොට්ඨකෙ සඛ්ඛාට්ඨමුලුපුත්තාය නිසීදිංසු භුණ්ඨිභුතා මඛකුභුතා පත්තකඛකා අබොවුබා පඤ්ඤායන්තා අපපට්ඨන්තා.

12. අප බො මෙතනියභූමමජකා භික්ඛුනී යෙන මෙතනියභූමමජකා භික්ඛු තෙත්තප-සඛකමි, උපසඛකමිත්වා මෙතනියභූමමජකෙ භික්ඛු එතදවොච: “චන්දමි අය්‍යා”ති.³ එවං වුත්තෙ මෙතනියභූමමජකා භික්ඛු නාලුපිංසු. දුතියමටි බො-පෙ- තනියමටි බො මෙතනිය භික්ඛුනී මෙතනියභූමමජකෙ භික්ඛු එතද-වොච: “චන්දමි අය්‍යා”ති. තනියමටි බො මෙතනියභූමමජකා භික්ඛු නාලුපිංසු. “කසාභං අය්‍යානං අපරජඤ්ඤාමි, කිස්ස මං අය්‍යා නාලුපන්ති”ති. තථා හී පත ත්ථං භගීනී, අමොන දබ්බෙන මුලුපුත්තෙන විහෙසීමොතෙ අජඤ්ඤාපෙකඛසී”ති. ‘කසාභං අය්‍යා කරොමී’ති ‘සචෙ බො ත්ථං භගීනී ඉචෙජ්ජය්‍යාසී අජෙජච භගවා දබ්බං මුලුපුත්තං නාසාපෙය්‍යා’ති. කසාභං අය්‍යා කරොමි. කිං මියා සකකා කාචුන්ති. එහී ත්ථං භගීනී, යෙන භගවා තෙත්තපසඛකම, උපසඛකමිත්වා භගවන්තං එවං චදෙහී: ‘ඉදං භන්තො තච්ඡන්තං තපපතීරූපං, යායං භන්තො දිසා අභයා අතීතීකා අත්තපඤ්ඤා, සායං දිසා සභයා සථතීකා සථපඤ්ඤා, යතො නිවාතං තතො පචාතං,⁴ උදකං මඤ්ඤෙ ආදිත්තං, අයෙසතමහි දබ්බෙන මුලුපුත්තෙන දුසිතා’ති. එවං අය්‍යානී බො මෙතනියා භික්ඛුනී මෙතනියභූමමජකානං භික්ඛුනං පට්ඨස්සත්වා යෙන භගවා තෙත්තපස-ඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසී, එකමන්තං සීතා බො මෙතනියා භික්ඛුනී භගවන්තං එතදවොච: ‘ඉදං භන්තො තච්ඡ-න්තං තපපතීරූපං, යායං භන්තො දිසා අභයා අතීතීකා අත්තපඤ්ඤා, සායං දිසා සභයා සථතීකා සථපඤ්ඤා, යතො නිවාතං තතො පචාතං, උදකං මඤ්ඤෙ ආදිත්තං, අයෙසතමහි දබ්බෙන මුලුපුත්තෙන දුසිතා’ති.

1. යථා. වු. 2. නිසීදෙය්‍යමානී, සීචු. නිසීදපියාමොති සා. 3. අයෙයහි - සීචු. 4. සචාතං - මජ්ඣං,

13. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණේ භික්ඛු-සඬකං සන්තිපාතාපෙත්ථා ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං පච්චුච්ඡ: ‘සරසි නිං දබ්බ ඵවරුපං කත්තා යථායං භික්ඛුනී ආහාති “යථා මං භනෙන් භගවා ජාතානී”ති. දුතියමපි ඛො භගවා -පෙ- තතියමපි ඛො භගවා ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං එතදවොච: “සරසි නිං දබ්බ ඵවරුපං කත්තා යථායං භික්ඛුනී ආහාති”ති “යථා මං භනෙන් භගවා ජාතානී”ති. ‘ත ඛො දබ්බ දබ්බා ඵවං නිබ්බඛෙන්නති. සචෙ තයා කතං කතන්තී වදෙඤ්ඤි, සචෙ අකතං අකතන්තී වදෙඤ්ඤි’ති. “යකො අභං භනෙන් ජාතො තාභිජාතාමි සුපිතනෙන්තාපි මෙථුතං ධම්මං පතීසෙවීතා, පගෙච ජාගරො”ති. අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “තෙතසි භික්ඛවෙ මෙත්තියං භික්ඛුනීං තාසෙථ, ඉමෙ ච භික්ඛු අනුසුඤ්ජථා”ති. ඉදං වච්චා භගවා උට්ඨායාසතා විහාරං පාවිසි.

14. අථ ඛො තෙ භික්ඛු මෙත්තියං භික්ඛුනීං තාසෙසුං. අථ ඛො මෙත්තියං-භුමචජකා භික්ඛු තෙ භික්ඛු එතදවොචුං: “මා ආටුසො මෙත්තියං භික්ඛුනීං තාසෙථ, ත සා කිඤ්චී අපරජ්ඣනී, අලොභී සා උසාහිතා කුපිතෙහි අතත්තමතෙහි වාචතාධිප්පායෙහි”ති. කිං පත තුලො ආටුසො ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං අමුලකෙත පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤෙථා’ති. එවමාචුසො’ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ච්ඡා තෙ උජ්ඣායන්තී බියන්ධි විපා-වෙනති “කථං හි තාම මෙත්තියභුමචජකා භික්ඛු ආයස්මන්තං දබ්බං මලලු-පුත්තං අමුලකෙත පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤෙසාන්තී”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භතවතො එතච්ඡථ ආරොචෙසුං -පෙ- “සචචං කීර තුලො භික්ඛවෙ දබ්බං මලලුපුත්තං අමුලකෙත පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤෙ-සෙථා”ති. “සචචං භගවා.” විගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- “කථං හි තාම තුලො මොඝපුරිසා දබ්බං මලලුපුත්තං අමුලකෙත පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤෙසෙථ. තෙතං මොඝපුරිසා අපපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිඛබාපදං උඤ්ඤෙසෙය්ථාථ:

“යො පන භික්ඛු භික්ඛු. දුට්ඨො ඤෙසො අපපතීනො අමුලකෙන පාරාජිකෙන ධම්මෙන අනුඤ්ඤෙසෙය්ථ අපපචනාම නං ඉමමිතා බ්‍රහ්ම-චරිසා වාචෙය්ථන්ති. තනො අපරෙණ සමයෙන සමනුභාගානිසමානො වා අසමනුභාගිසමානො වා අමුලකඤ්චෙව නං අධිකරණං භොගී භික්ඛු ව ඤෙසං පතීට්ඨානී, සඬකාදිසෙසො”ති.

15. යො පනාහි යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුනී -පෙ- අයං ඉමස්මිං අජෙථ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

භික්ඛුනති අඤ්ඤං භික්ඛුං.

දුට්ඨො ඤෙසොහි කුපිතො අතත්තමතො අතභීරඤ්ඤො ආභතවිතො, ඩිලජාතො.

අපභවිතොති තෙන ව කොපෙන තෙන ව දෙසෙන තාය ව අනතත-
මනතාය තාය ව අනභිරුද්ධා අපභවිතො හොති.

අමුලකං නාම අදිට්ඨං අසුතං අපරිසඛිතිතං.

පාරුජිකෙන ඛමමනාති වතුනං අඤ්ඤකරෙන.

අනුඛංගසයාති වොදෙති වා වොදාපෙති වා.

අසපචනාම නං ඉමමනා ඩුභමවජියා වාමෙයානති භික්ඛුනාවා
වාවෙයාං සමණධම්මා වාවෙයාං සීලකනිකා වාවෙයාං තපොගුණා වාවෙයාං.

භගො අපරෙන සමසෙනාති යසම් ඛණෙ අනුඛංගිකො හොති තං
ඛණං තං ලයං තං මුහුත්තං චිතිවතෙන.

සමනුග්ගාතිසමානොති යෙන වජුතා අනුඛංගිකො හොති තසම්
වජුසම් සමනුග්ගාතිසමානො.

අසමනුග්ගාතිසමානොති ත කෙනචී වුච්චමානො.

අධිකරණං කාමඃ වත්තාරි අධිකරණාති විවාදාධිකරණං අනුවාදාධිකරණං
අපභවතාධිකරණං කිච්චාධිකරණං.

හික්ඛු ව දෙසං පනිට්ඨානිති තුවජ්ජං මයා භණීතං, මුසා මයා භණීතං,
අභුතා මයා භණීතං, අජාතනොත මයා භණීතා.

සඛ්‍යාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුච්චති සඛ්‍යාදිසෙසොති.

16. අදිට්ඨසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තඤ්ඤච
වොදෙති: “දිට්ඨො මයා පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, අසමණොසි,
අසකාපුත්තියොසි, තච්චී තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සඛ්‍යකම්මං
වා”ති, අපභවති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසංසං.

17. අසුතසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤච වොදෙති:
“සුතො මයා පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, අසමණොසි, අසකාපුත්ති-
යොසි, තච්චී තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සඛ්‍යකම්මං වා”ති,
අපභවති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසංසං.

18. අපරිසඛිතිතසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තං වෙ
වොදෙති: ‘පරිසඛිතිතො මයා පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, අසමණොසි,
අසකාපුත්තියොසි, තච්චී තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සඛ්‍යකම්මං
වා”ති, අපභවති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසංසං.

19. අද්ධංසු හොති පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, තඤ්ච චොදෙති: “දිට්ඨො මයා සුතො ච පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි, තත්ථි තයා සද්ධිං උපොසථො චා පචාරණා චා සඛ්ඤකම්මං චා”ති, ආපත්ති චාචාය චාචාය සඛ්ඤාදියෙසසො.

20. අද්ධංසු හොති පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, තඤ්ච චොදෙති: “දිට්ඨො මයා පරිසඛිකිතො ච පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි -පෙ- ආපත්ති චාචාය චාචාය සඛ්ඤාදියෙසසො.

21. අද්ධංසු හොති පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, තඤ්ච චොදෙති: “දිට්ඨො මයා සුතො ච පරිසඛිකිතො ච පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි -පෙ- ” ආපත්ති චාචාය චාචාය සඛ්ඤාදියෙසසො.

22. අසුතස්ස හොති පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ච චොදෙති “සුතො මයා පරිසඛිකිතො ච -පෙ- සුතො මයා දිට්ඨො ච -පෙ- සුතො මයා පරිසඛිකිතො ච දිට්ඨො ච පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි” -පෙ- ආපත්ති චාචාය චාචාය සඛ්ඤාදියෙසසො.

23. අපරිසඛිකිතස්ස හොති පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ච චොදෙති: පරිසඛිකිතො මයා දිට්ඨො ච -පෙ- පරිසඛිකිතො මයා සුතො ච -පෙ- පරිසඛිකිතො මයා දිට්ඨො ච සුතො ච පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි -පෙ- ආපත්ති චාචාය චාචාය සඛ්ඤාදියෙසසො.

24. දිට්ඨස්ස හොති පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, තඤ්ච චොදෙති: සුතො මයා පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි -පෙ- ආපත්ති චාචාය චාචාය සඛ්ඤාදියෙසසො.

25. දිට්ඨස්ස හොති පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, තඤ්ච චොදෙති: පරිසඛිකිතො මයා පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- තඤ්ච චොදෙති: සුතො මයා පරිසඛිකිතො ච පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි -පෙ- ආපත්ති චාචාය චාචාය සඛ්ඤාදියෙසසො.

26. සුතස්ස හොති පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ච චොදෙති: පරිසඛිකිතො මයා -පෙ- දිට්ඨො මයා -පෙ- පරිසඛිකිතො මයා දිට්ඨො ච පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි -පෙ- ආපත්ති චාචාය චාචාය සඛ්ඤාදියෙසසො.

27. පරිසඛිකිතස්ස හොති පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තං චොදෙති: දිට්ඨො මයා පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි -පෙ- සුතො මයා පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි -පෙ- දිට්ඨො මයා සුතො ච පාරුච්ඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි -පෙ- ආපත්ති චාචාය චාචාය සඛ්ඤාදියෙසසො.

28. දිට්ඨස්ස හොති පාරුඡකං ධම්මං අඤ්ඤාපඤ්ඤානො, දිට්ඨො චෙම-
 නිකො දිට්ඨං තො කපෙපති, දිට්ඨං තස්සරති, දිට්ඨං පමච්චිට්ඨො¹ හොති, -පෙ-
 සුතො චෙමනිකො සුතං තො කපෙපති, සුතං තස්සරති, සුතං පමච්චිට්ඨො
 හොති, -පෙ- පරිසඞ්ඤානො චෙමනිකො පරිසඞ්ඤානං තො කපෙපති:
 පරිසඞ්ඤානං තස්සරති, පරිසඞ්ඤානං පමච්චිට්ඨො හොති, තඤ්ඤො චොදෙති,
 පරිසඞ්ඤානො මයා දිට්ඨො ච -පෙ- පරිසඞ්ඤානො මයා සුතො ච -පෙ-
 පරිසඞ්ඤානො මයා දිට්ඨො ච සුතො ච පාරුඡකං ධම්මං අඤ්ඤාපනොසි,
 අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි, තඤ්ඤා තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා
 වා සඞ්ඤාකම්මං වා”ති, ආපතති වාචාය වාචාය සඞ්ඤාදිසෙසංසං.

29. අදිට්ඨස්ස හොති පාරුඡකං ධම්මං අඤ්ඤාපඤ්ඤානො, තඤ්ඤො
 චොදපෙති: “දිට්ඨොසි පාරුඡකං ධම්මං අඤ්ඤාපනොසි, අස්සමණොසි,
 අසකාපුත්තියොසි, තඤ්ඤා තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සඞ්ඤාකම්මං
 වා”ති, ආපතති වාචාය වාචාය සඞ්ඤාදිසෙසංසං.

30. අසුතස්ස හොති පාරුඡකං ධම්මං අඤ්ඤාපනොති, -පෙ- අපරිසඞ්ඤා-
 නස්ස හොති පාරුඡකං ධම්මං අඤ්ඤාපනොති, තඤ්ඤො චොදපෙති:
 “පරිසඞ්ඤානොසි, පාරුඡකං ධම්මං අඤ්ඤාපනොසි, අස්සමණොසි -පෙ-
 ආපතති වාචාය වාචාය සඞ්ඤාදිසෙසංසං.

31. අදිට්ඨස්ස හොති පාරුඡකං ධම්මං අඤ්ඤාපඤ්ඤානො, තඤ්ඤො චොද-
 පෙති: දිට්ඨොසි සුතොසි -පෙ- දිට්ඨොසි පරිසඞ්ඤානොසි -පෙ- දිට්ඨොසි සුතොසි
 පරිසඞ්ඤානොසි, පාරුඡකං ධම්මං අඤ්ඤාපනොසි, -පෙ- අසුතස්ස හොති,
 පාරුඡකං ධම්මං අඤ්ඤාපනොති, තඤ්ඤො චොදපෙති: සුතොසි පරිසඞ්ඤානොසි
 -පෙ- සුතොසි දිට්ඨොසි -පෙ- සුතොසි පරිසඞ්ඤානොසි දිට්ඨොසි -පෙ-
 අපරිසඞ්ඤානස්ස හොති පාරුඡකං ධම්මං අඤ්ඤාපනොති, තඤ්ඤො චොදපෙති:
 පරිසඞ්ඤානොසි දිට්ඨොසි -පෙ- පරිසඞ්ඤානොසි සුතොසි -පෙ- පරිසඞ්ඤානොසි
 දිට්ඨොසි සුතොසි පාරුඡකං ධම්මං අඤ්ඤාපනොසි, අස්සමණොසි, -පෙ-
 ආපතති වාචාය වාචාය සඞ්ඤාදිසෙසංසං.

32. දිට්ඨස්ස හොති පාරුඡකං ධම්මං අඤ්ඤාපඤ්ඤානො, තඤ්ඤො
 චොදපෙති: සුතොසි -පෙ- තඤ්ඤො චොදපෙති: පරිසඞ්ඤානොසි -පෙ- තඤ්ඤො
 චොදපෙති: සුතොසි පරිසඞ්ඤානොසි, පාරුඡකං ධම්මං අඤ්ඤාපනොසි,
 අස්සමණොසි -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සඞ්ඤාදිසෙසංසං.

33. සුතස්ස හොති ‘පාරුඡකං ධම්මං අඤ්ඤාපනො’ති -පෙ- පරිසඞ්ඤා-
 නස්ස හොති පාරුඡකං ධම්මං අඤ්ඤාපනොති, තඤ්ඤො චොදපෙති: දිට්ඨොසි.
 -පෙ- තඤ්ඤො චොදපෙති: සුතොසි -පෙ- තඤ්ඤො චොදපෙති: දිට්ඨොසි
 සුතොසි පාරුඡකං ධම්මං අඤ්ඤාපනොසි, අස්සමණොසි -පෙ- ආපතති වාචාය,
 වාචාය සඞ්ඤාදිසෙසංසං.

1. පමුඤ්ඤා. මජ්ඣ.

34. දිට්ඨස්ස හොති පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, දිට්ඨ වෙමතිකො දිට්ඨං නො කපෙපතී, දිට්ඨං තස්සරතී, දිට්ඨං පමුච්චො හොති -පෙ- සුතෙ වෙමතිකො සුතං නො කපෙපති සුතං තස්සරතී සුතං පමුච්චො හොති -පෙ- පරිසඛිතිතෙ වෙමතිකො පරිසඛිතිතං නො කපෙපති, පරිසඛිතිතං තස්සරතී, පරිසඛිතිතං පමුච්චො හොති, තඤ්ඤෙ වොදාපෙති: පරිසඛිතිතොසි දිට්ඨොසි -පෙ- පරිසඛිතිතොසි සුතොසි -පෙ- පරිසඛිතිතොසි දිට්ඨොසි සුතොසි පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි, අසකාපුතතියොසි, තඤ්ඤො සඬ්ඛිං උපොසථො වා පචාරණො වා සඛ්ඛකම්මං වාති ආපනති වාචාය වාචාය සඛ්ඛාදිසෙසස්ස.

35. අසුඤ්ඤො සුඤ්ඤං, සුඤ්ඤො අසුඤ්ඤං, අසුඤ්ඤො අසුඤ්ඤං, සුඤ්ඤො සුඤ්ඤං.

36. අසුඤ්ඤො හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනො, තඤ්ඤෙ සුඤ්ඤංසමානො අනොකාසං කාරුපෙචා වාචනාධිපායො වදෙති, ආපනති සඛ්ඛාදිසෙසෙන දුක්ඛවස්ස.

37. අසුඤ්ඤො හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනො, තඤ්ඤෙ සුඤ්ඤංසමානො ඕකාසං කාරුපෙචා වාචනාධිපායො වදෙති, ආපනති සඛ්ඛාදිසෙසස්ස.

38. අසුඤ්ඤො හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනො, තඤ්ඤෙ සුඤ්ඤංසමානො අනොකාසං කාරුපෙචා අකෙකාසාධිපායො වදෙති, ආපනති ඕමසවාදෙන දුක්ඛවස්ස.

39. අසුඤ්ඤො හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනො, තඤ්ඤෙ සුඤ්ඤංසමානො ඕකාසං කාරුපෙචා අකෙකාසාධිපායො වදෙති, ආපනති ඕමසවාදස්ස.

40. සුඤ්ඤො හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරාජිකං ධම්මං අනජ්ඣාපනො, තඤ්ඤෙ අසුඤ්ඤංසමානො අනොකාසං කාරුපෙචා වාචනාධිපායො වදෙති, ආපනති දුක්ඛවස්ස.

41. සුඤ්ඤො හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරාජිකං ධම්මං අනජ්ඣාපනො, තඤ්ඤෙ අසුඤ්ඤංසමානො ඕකාසං කාරුපෙචා වාචනාධිපායො වදෙති, අනාපනතී.

42. සුඤ්ඤො හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරාජිකං ධම්මං අනජ්ඣාපනො, තඤ්ඤෙ අසුඤ්ඤංසමානො අනොකාසං කාරුපෙචා අකෙකාසාධිපායො වදෙති, ආපනති ඕමසවාදෙන දුක්ඛවස්ස.

43. සුඤ්ඤො හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරාජිකං ධම්මං අනජ්ඣාපනො, තඤ්ඤෙ අසුඤ්ඤංසමානො ඕකාසං කාරුපෙචා අකෙකාසාධිපායො වදෙති, ආපනති ඕමසවාදස්ස.

44. අසුඛො හොති පුග්ගලො අඤ්ඤතරං පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣා-
 පනොනා, තඤ්ඤෙ අසුඛදිට්ඨිසමානො අනොකාසං කාරුපෙනා වාචනා-
 සිප්පායො වදෙති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං -පෙ- ඔකාසං කාරුපෙනා වාචනාසී-
 ප්පායො වදෙති, අනාපතති -පෙ- අනොකාසං කාරුපෙනා අකෙකාසා-
 සිප්පායො වදෙති, ආපතති ඔමසවාදෙන දුක්ඛට්ඨං -පෙ- ඔකාසං කාරුපෙනා
 අකෙකාසාසිප්පායො වදෙති, ආපතති ඔමසවාදස්ස.

45. සුඛො හොති පුග්ගලො අඤ්ඤතරං පාරුජකං ධම්මං අනජ්ඣා-
 පනොනා, තඤ්ඤෙ සුඛදිට්ඨිසමානො අනොකාසං කාරුපෙනා වාචනාසිප්පායො
 වදෙති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසෙන දුක්ඛට්ඨං -පෙ- ඔකාසං කාරුපෙනා
 වාචනාසිප්පායො වදෙති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසස්ස -පෙ- අනොකාසං
 කාරුපෙනා අකෙකාසාසිප්පායො වදෙති, ආපතති ඔමසවාදෙන දුක්ඛට්ඨං
 -පෙ- ඔකාසං කාරුපෙනා අකෙකාසාසිප්පායො වදෙති, ආපතති ඔමසවාදස්ස.

46. අනාපතති: සුඛෙ අසුඛදිට්ඨිස්ස, අසුඛෙ අසුඛදිට්ඨිස්ස,
 උමමනනකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

පසම දුට්ඨදොස සික්ඛාපදං නිව්ඛිතං.

3. 9.

දුතිය දුට්ඨදොස සික්ඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුඛො හගවා රුජගභෙ විහරති වෙඵවතෙ
 කලාදකතීවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන මේතනියභුමමජ්ඣා භික්ඛු
 ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොහනතා අඤ්ඤසංසු ජගලකං¹ අජ්කාය විපපටි-
 පජ්ජනතං, දිස්සාන ඵවමාහංසු: “හඤ මයං ආවුසො ඉමං ජගලකං දබ්බං
 මලලුපුතතං තාම කරොම, ඉමං අජ්කං මෙතනියං තාම භික්ඛුතීං කඤ්ඤම.
 ඵවං මයං වොගරිස්සාම. පුබ්බෙ මයං ආවුසො දබ්බං මලලුපුතතං සුතෙන
 අවොචුමහ, ඉදති පන අමොහති සාමං දිට්ඨො මෙතනියාය භික්ඛුතියා, විපපටි-
 පජ්ජනොති”ති. තෙ තා ජගලකං දබ්බං මලලුපුතතං තාම අකංසු, තං
 අජ්කං මෙතනියං තාම භික්ඛුතීං අකංසු. තෙ භික්ඛුතං ආරොවෙසු: ‘පුබ්බෙ
 මයං ආවුසො දබ්බං මලලුපුතතං සුතෙන අවොචුමහ ඉදති පන අමොහති සාමං
 දිට්ඨො මෙතනියාය භික්ඛුතියා විපපටිපජ්ජනොති’ති. භික්ඛු ඵවමාහංසු:
 “මා ආවුසො ඵවං අවචුසී, තායස්මා දබ්බො මලලුපුතෙනා ඵවං කරිස්සාති”ති.

1. ජගලකං. ස.හ. ඩී.

2. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචේසුං. අථ ඛො භගවා එතසමිං තීදුතෙ එතසමිං පකරණේ භික්ඛුසඛිකං සන්නිපාතාපෙඤා ආයසමන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං පටිපුච්ඡී: “සරසී ත්ඨං දබ්බ ඵවරුපං කන්තා, යථසිමෙ භික්ඛු ආභංසු”ති. “යථා මං භනෙත භගවා ජාතාතී”ති. දුතියමපි ඛො භගවා -පෙ- තතියමපි ඛො භගවා ආයසමන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං එතදවොච: “සරසී ත්ඨං දබ්බ ඵවරුපං කන්තා, යථසිමෙ භික්ඛු ආභංසු”ති. “යථා මං භනෙත භගවා ජාතාතී”ති. “ත ඛො දබ්බ දබ්බා ඵවං නිබ්බන්ධෙතී. සචෙ තයා කතං කතන්තී වදෙහී, සචෙ අකතං අකතන්තී වදෙහී”ති. “යතො අභං භනෙත ජාතො නාභීජාතාමි සුපිතනෙතතාපි මෙථුතං ධම්මං පතීසෙවිතා, පගෙව ජාගරො”ති. අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසී: “තෙත හි භික්ඛවෙ ඉමෙ භික්ඛු අනුසුඤ්ඤා”ති. ඉදං වතා භගවා උට්ඨායාසතා විහාරං පාචීසී.

3. අථ ඛො තෙ භික්ඛු මෙත්තියභුමමච්ඡකෙ භික්ඛු අනුසුඤ්ඤා: * “කිං පත තුලෙන ආවුසො ආයසමන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං අඤ්ඤාභාගියසස අධිකරණසස කීඤ්චිදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාරුජකෙත ධම්මෙත අනුදාංසෙථා”ති. ‘එවමාවුසො’ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ච්ඡා, තෙ උජ්ඣායන්තී ඛියන්තී විපාවෙන්තී: “කථං හි තාම මෙත්තියභුමමච්ඡකා භික්ඛු ආයසමන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං අඤ්ඤාභාගියසස අධිකරණසස කීඤ්චිදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාරුජකෙත ධම්මෙත අනුදාංසෙසසන්තී”ති අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචේසුං -පෙ- “සචට්ඨං කීර තුලෙන භික්ඛවෙ දබ්බං මලලුපුත්තං අඤ්ඤාභාගියසස අධිකරණසස කීඤ්චිදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාරුජකෙත ධම්මෙත අනුදාංසෙථා”ති. “සචට්ඨං භගවා” විගරහී බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තුලෙන මොසපුරිසා දබ්බං මලලුපුත්තං අඤ්ඤාභාගියසස අධිකරණසස කීඤ්චි දෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාරුජකෙත ධම්මෙත අනුදාංසෙසසථ තෙතං මොසපුරිසා අපසන්තාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දීසෙය්‍යාථ.”

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුං දුට්ඨා දෙසො අපසනීතො අඤ්ඤා-භාගියසස අධිකරණසස කීඤ්චිදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාරුජකෙත ධම්මෙත අනුදාංසෙසස, අපසවනාම නං ඉමමහා බ්‍රහ්මචරියා චාවෙය්‍යන්තී. තතො අපරෙතී සමයෙන සමනුශාභාගියමානො වා අසමනුශාභාගියමානො චා අඤ්ඤාභාගියං චෙව තං අධිකරණං භොතී, කොචී ඉදෙසො ලෙසමන්තො උපාදීතො, භික්ඛු ව දෙසං පභිට්ඨාතී, සඛ්‍යාදිසෙසො”ති.

4. යො පනාතී යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමිං අතේ අධිපොතො භික්ඛුති.

භික්ඛුන්තී අඤ්ඤං භික්ඛුං.

දුට්ඨා දෙසොති කුපිතො අතහතමනො අතහිරඤ්ඤා ආහතච්ඡෙතො ඛීලජාතො.

* “තෙ භික්ඛුහි අනුසුඤ්ඤාමාතා සික්ඛුභං එතමන්ථං ආරොචෙසුං” අයමෙ ආරාධා, පොළොන්නරු දිසාපත.

අපභිච්ඡාදානි තෙන ච කොපෙන තෙන ච දෙසෙන නාය ච අනතන-
මතනාය නාය ච අනභිරුද්ධියා අපභතීනො හොති.

අඤ්ඤාභාගියස්ස අධිකරණස්සාති ආපත්තාඤ්ඤාභාගියං වා හොති
අධිකරණඤ්ඤාභාගියං වා. කථං අධිකරණං අධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියං.
විවාදාධිකරණං අනුවාදාධිකරණස්ස ආපත්තාධිකරණස්ස කිලවාධිකරණස්ස
අඤ්ඤාභාගියං, අනුවාදාධිකරණං ආපත්තාධිකරණස්ස කිලවාධිකරණස්ස
විවාදාධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියං, ආපත්තාධිකරණං කිලවාධිකරණස්ස විවාදාධි-
කරණස්ස අනුවාදාධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියං, කිලවාධිකරණං විවාදාධිකර-
ණස්ස අනුවාදාධිකරණස්ස ආපත්තාධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියං. එවං අධිකරණං
අධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියං.

කථං අධිකරණං අධිකරණස්ස තබ්බාගියං? විවාදාධිකරණං විවාදාධිකර-
ණස්ස තබ්බාගියං. අනුවාදාධිකරණං අනුවාදාධිකරණස්ස තබ්බාගියං.
ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධිකරණස්ස සීයා තබ්බාගියං සීයා අඤ්ඤාභාගියං.

කථං ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියං? මෙථුන-
ධම්මපාරුජ්කාපතති අදින්නාදනපාරුජ්කාපතතියා මනුස්සවිග්ගහපාරුජ්කා-
පතතියා උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජ්කාපතතියා අඤ්ඤාභාගියා. අදින්නාදන-
පාරුජ්කාපතති මනුස්සවිග්ගහපාරුජ්කාපතතියා උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජ්කා-
පතතියා මෙථුනධම්මපාරුජ්කාපතතියා අඤ්ඤාභාගියා. මනුස්සවිග්ගහපාරුජ්කා-
පතති උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජ්කාපතතියා මෙථුනධම්මපාරුජ්කාපතතියා
අදින්නාදනපාරුජ්කාපතතියා අඤ්ඤාභාගියා. උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජ්කා-
පතති මෙථුනධම්මපාරුජ්කාපතතියා අදින්නාදනපාරුජ්කාපතතියා මනුස්ස-
විග්ගහපාරුජ්කාපතතියා අඤ්ඤාභාගියා. එවං ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධි-
කරණස්ස අඤ්ඤාභාගියං.

කථංඤ්ඤාධිකරණං ආපත්තාධිකරණස්ස තබ්බාගියං? මෙථුන-
ධම්මපාරුජ්කාපතති මෙථුනධම්මපාරුජ්කාපතතියා තබ්බාගියා. අදින්නාදන-
පාරුජ්කාපතති අදින්නාදනපාරුජ්කාපතතියා තබ්බාගියා. මනුස්සවිග්ගහ-
පාරුජ්කාපතති මනුස්සවිග්ගහපාරුජ්කාපතතියා තබ්බාගියා. උත්තරිමනුස්ස-
ධම්මපාරුජ්කාපතති උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජ්කාපතතියා තබ්බාගියා. එවං
ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධිකරණස්ස තබ්බාගියං.

කිලවාධිකරණං කිලවාධිකරණස්ස තබ්බාගියං. එවං අධිකරණං
අධිකරණස්ස තබ්බාගියං.

කිඤ්ඤාධි දෙසං ශ්‍රේණිමත්තං උපාදායාති ලෙසො නාම: දසලෙසා:
ජාතිලෙසො නාමලෙසො ගොතතලෙසො ලිඛිතලෙසො ආපතිලෙසො
පතතලෙසො විචරලෙසො උපජ්ජායලෙසො ආචරිතලෙසො සෙතාසතලෙසො.

ජාතීලෙසො නාම: ඛනතියො දිට්ඨො හොති පාරුඡීකං ඛමමං අජ්ඣා-
 පජ්ජනොති, අඤ්ඤං ඛනතියං පසයිති, චොදෙති: “ඛනතියො මයා දිට්ඨො
 පාරුඡීකං ඛමමං අජ්ඣාපනොති, අස්සමණොසි, අසකාසුචතියොසි, තඤ්ඤි
 තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණො වා සඛකමමං වාති, ආපනති වාචාය
 වාචාය සඛකාදිසෙසංසං. බ්‍රාහ්මණො දිට්ඨො හොති -පෙ- වෙසො: දිට්ඨො
 හොති -පෙ- සුඤ්ඤ දිට්ඨො හොති පාරුඡීකං ඛමමං අජ්ඣාපජ්ජනොති, අඤ්ඤං
 සුඤ්ඤං පසයිති, චොදෙති: සුඤ්ඤ මයා දිට්ඨො පාරුඡීකං ඛමමං අජ්ඣාපනොති,
 අස්සමණොසි, අසකාසුචතියොසි -පෙ- ආපනති වාචාය වාචාය සඛකාදි-
 සෙසංසං.

නාමලෙසො නාම: බුඬ්ඨරකඛිතො දිට්ඨො හොති -පෙ- ඛමමරකඛිතො
 දිට්ඨො හොති -පෙ- සඛකරකඛිතො දිට්ඨො හොති පාරුඡීකං ඛමමං
 අජ්ඣාපජ්ජනොති, අඤ්ඤං සඛකරකඛිතං පසයිති, චොදෙති: සඛකරකඛිතො
 මයා දිට්ඨො පාරුඡීකං ඛමමං අජ්ඣාපනොති, අස්සමණොසි, අසකාසුචතී-
 යොසි -පෙ- ආපනති වාචාය වාචාය සඛකාදිසෙසංසං.

ගොතනලෙසො නාම: ගොතමො දිට්ඨො හොති -පෙ- මොග්ගලාතො
 දිට්ඨො හොති -පෙ- කච්චායනො දිට්ඨො හොති -පෙ- වාසිට්ඨො දිට්ඨො
 හොති පාරුඡීකං ඛමමං අජ්ඣාපජ්ජනොති, අඤ්ඤං වාසිට්ඨං පසයිති, චොදෙති:
 වාසිට්ඨො මයා දිට්ඨො පාරුඡීකං ඛමමං අජ්ඣාපනොති, අස්සමණොසි,
 අසකාසුචතියොසි -පෙ- ආපනති වාචාය වාචාය සඛකාදිසෙසංසං.

උච්චලෙසො නාම: දීඝො දිට්ඨො හොති -පෙ- රසො දිට්ඨො හොති
 -පෙ- කණො දිට්ඨො හොති -පෙ- ඔදනො දිට්ඨො හොති පාරුඡීකං
 ඛමමං අජ්ඣාපජ්ජනොති, අඤ්ඤං ඔදනං පසයිති, චොදෙති: ඔදනො මයා
 දිට්ඨො, පාරුඡීකං ඛමමං අජ්ඣාපනොති, අස්සමණොසි, අසකාසුචතියොසි
 -පෙ- ආපනති වාචාය වාචාය සඛකාදිසෙසංසං.

ආපනතීලෙසො නාම: ලහුකං ආපනතීං ආපජ්ජනොති දිට්ඨො හොති,
 තඤ්ඤච පාරුඡීකෙත චොදෙති: අස්සමණොසි, අසකාසුචතියොසි -පෙ-
 ආපනති වාචාය වාචාය සඛකාදිසෙසංසං.

පහනලෙසො නාම: ලොහපහනධරො දිට්ඨො හොති -පෙ- සාවක-
 පහනධරො දිට්ඨො හොති -පෙ- සුඛකපහනධරො දිට්ඨො හොති පාරුඡීකං
 ඛමමං අජ්ඣාපජ්ජනොති, අඤ්ඤං සුඛකපහනධරං පසයිති, චොදෙති:
 සුඛකපහනධරො මයා දිට්ඨො පාරුඡීකං ඛමමං අජ්ඣාපනොති,
 අස්සමණොසි, අසකාසුචතියොසි -පෙ- ආපනති වාචාය වාචාය සඛකාදි-
 සෙසංසං.

චීවරලෙසො නාම: පංසුකුලිකො දිට්ඨො හොති -පෙ- ගහපති චීවරධරො දිට්ඨො හොති පාරුඡ්ඤාං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, අඤ්ඤං ගහපතිචීවරධරං පසසිත්වා වොදෙති: ගහපතිචීවරධරො මයා දිට්ඨො, පාරුඡ්ඤාං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුචරියොසි -පෙ- අපචති වාචාය වාචාය සඛකාදිසෙසස්ස.

උපජ්ඣායලෙසො නාම: ඉඤ්ඤාමය්‍ය සද්ධිවිහාරිකො දිට්ඨො හොති පාරුඡ්ඤාං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, අඤ්ඤං ඉඤ්ඤාමය්‍ය සද්ධිවිහාරිකං පසසිත්වා වොදෙති: පාරුඡ්ඤාං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුචරියොසි, -පෙ- අපචති වාචාය වාචාය සඛකාදිසෙසස්ස.

ආවජියලෙසො නාම: ඉඤ්ඤාමය්‍ය අනොචාසිකො දිට්ඨො හොති පාරුඡ්ඤාං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, අඤ්ඤං ඉඤ්ඤාමය්‍ය අනොචාසිකං පසසිත්වා වොදෙති: ඉඤ්ඤාමය්‍ය අනොචාසිකො මයා දිට්ඨො, පාරුඡ්ඤාං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුචරියොසි -පෙ- අපචති වාචාය වාචාය සඛකාදිසෙසස්ස.

සෙත්ථාසනිලෙසො නාම: ඉඤ්ඤාමය්‍ය සෙත්ථාසනචාසිකො දිට්ඨො හොති පාරුඡ්ඤාං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, අඤ්ඤං ඉඤ්ඤාමය්‍ය සෙත්ථාසන-චාසිකං පසසිත්වා වොදෙති: ඉඤ්ඤාමය්‍ය සෙත්ථාසනචාසිකො මයා දිට්ඨො පාරුඡ්ඤාං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුචරියොසි, තඤ්ඤා නයා සද්ධිං උපොසපො වා පචාරණං වා සඛකාදිසෙසස්ස වාති. අපචති වාචාය වාචාය සඛකාදිසෙසස්ස.

සාග්ඤ්ඤානි ධම්මනාති ව්‍යුත්තං අඤ්ඤාභරෙන.

අනුදාංසෙය්‍යාති වොදෙති වා වොදපෙති වා.

අපපමනාම නං ඉමමනා මුඛමජියා වාචෙය්‍යන්ති භික්ඛුහාචා වාචෙය්‍යං සමණධම්මා වාචෙය්‍යං, සීලකඛනා වාචෙය්‍යං, තපොගුණා වාචෙය්‍යං.

තභො අපරෙන සමසෙත්ථාති යස්මිං ඛණෙ අනුදාංසිතො හොති තං ඛණං තං උයං තං මුත්තං චීතිවතො.

සමනුභාගිගමානොති යෙන වජ්ඣනා අනුදාංසිතො හොති, තස්මිං වජ්ඣස්මිං සමනුගාගිගමානො.

අසමනුභාගිගමානොති න කෙතචි චුට්ඨමානො.

අභිකරණං නාම වතතාරි අභිකරණාති විවාදාකරණං, අනුවාදාකරණං, අපතතාභිකරණං, කීච්චාභිකරණං.

කොචි දෙසො ලෙඝමනො උපාදිභොති තෙසං ලෙසානං අඤ්ඤාභරෙ ලෙසො උපාදිනො හොති.

භික්ඛු ව දෙසං පඨිට්ඨානීති තුවජ්ඣං ඕයා භණීතං, මුසා මයා භණීතං, අභුතං මයා භණීතං, අජනනොත්ත මයා භණීතං.

සමිඤ්ඤාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි චූළච්චති සමිඤ්ඤාදිසෙසොති.

5. භික්ඛු සමිඤ්ඤාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනොතා දිට්ඨො හොති, සමිඤ්ඤාදිසෙසෙ සමිඤ්ඤාදිසෙසදිට්ඨි හොති, තඤ්ඤො පාරුඡිකෙන වොදෙති: අසුමණොසි, අසකාසුත්තියොසි, තජ්ඣී තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සමිඤ්ඤාදිසෙසෙ වා, එවමපි අපත්තඤ්ඤාභාගියං හොති, ලෙසො ව උපාදිනොතා, අපත්ති වාචාය වාචාය සමිඤ්ඤාදිසෙසසං.

6. භික්ඛු සමිඤ්ඤාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනොතා දිට්ඨො හොති, සමිඤ්ඤාදිසෙසෙ චූළච්චයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාචීත්තියදිට්ඨි හොති -පෙ- පාචිදෙසනීයදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛචදිට්ඨි හොති -පෙ- දුඛාසිතදිට්ඨි හොති තඤ්ඤො පාරුඡිකෙන වොදෙති: අසුමණොසි, අසකාසුත්තියොසි -පෙ- එවමපි අපත්තඤ්ඤාභාගියං හොති, ලෙසො ව උපාදිනොතා, අපත්ති වාචාය වාචාය සමිඤ්ඤාදිසෙසසං.

7. භික්ඛු චූළච්චයං -පෙ- පාචීත්තියං -පෙ- පාචිදෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛං -පෙ- දුඛාසිතං අජ්ඣාපජ්ජනොතා දිට්ඨො හොති, දුඛාසිතෙ දුඛාසිතදිට්ඨි හොති, තඤ්ඤො පාරුඡිකෙන වොදෙති: අසුමණොසි, අසකාසුත්තියොසි -පෙ- එවමපි අපත්තඤ්ඤාභාගියං හොති, ලෙසො ව උපාදිනොතා, අපත්ති වාචාය වාචාය සමිඤ්ඤාදිසෙසසං.

8. භික්ඛු දුඛාසිතං අජ්ඣාපජ්ජනොතා දිට්ඨො හොති, දුඛාසිතෙ සමිඤ්ඤාදිසෙසදිට්ඨි හොති -පෙ- දුඛාසිතෙ චූළච්චයපාචීත්තියපාචිදෙසනීය-දුක්ඛචදිට්ඨි හොති. තඤ්ඤො පාරුඡිකෙන වොදෙති: අසුමණොසි, අසකාසුත්තියොසි, තජ්ඣී තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සමිඤ්ඤාදිසෙසෙ වා, එවමපි අපත්තඤ්ඤාභාගියං හොති, ලෙසො ව උපාදිනොතා, අපත්ති වාචාය වාචාය සමිඤ්ඤාදිසෙසසං.

එකෙතං මූලං කාභුන චිත්තං ඛණිතබ්බං

9. භික්ඛු සමිඤ්ඤාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනොතා දිට්ඨො හොති, සමිඤ්ඤාදිසෙසෙ සමිඤ්ඤාදිසෙසදිට්ඨි හොති. තඤ්ඤො පාරුඡිකෙන වොදෙපථි: “අසුමණොසි, අසකාසුත්තියොසි, තජ්ඣී තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සමිඤ්ඤාදිසෙසෙ වා”ති. එවමපි අපත්තඤ්ඤාභාගියං හොති, ලෙසො ව උපාදිනොතා, අපත්ති වාචාය වාචාය සමිඤ්ඤාදිසෙසසං.

10. භික්‍ෂු සඛ්‍යාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනො දිට්ඨො හොති, සඛ්‍යාදිසෙසෙ චුලලව්වයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාවිතතීයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාවිදෙසනීයදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛට්ඨි හොති -පෙ- දුබ්‍යාසිතදිට්ඨි හොති -පෙ- තඤ්ඤව පාරාජිකෙත වොදපෙති: “අසාමණෝසි, අසකාපුත්තියොසි -පෙ-” එවමපි ආපත්තඤ්ඤභාහියං හොති, ලෙසො ච උපාදිනො, ආපත්ති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසං.

11. භික්‍ෂු චුලලව්වයං අජ්ඣාපජ්ජනො දිට්ඨො හොති, චුලලව්වයෙ චුලලව්වයදිට්ඨි හොති -පෙ- චුලලව්වයෙ පාවිතතීයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාවිදෙසනීයදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛට්ඨි හොති -පෙ- දුබ්‍යාසිතදිට්ඨි හොති, සඛ්‍යාදිසෙසදිට්ඨි හොති. තඤ්ඤව පාරාජිකෙත වොදපෙති: “අසාමණෝසි, අසකාපුත්තියොසි” -පෙ- එවමපි ආපත්තඤ්ඤභාහියං හොති, ලෙසො ච උපාදිනො, ආපත්ති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසං.

12. භික්‍ෂු පාවිතතීයං -පෙ- පාවිදෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛට්ඨි -පෙ- දුබ්‍යාසිතං අජ්ඣාපජ්ජනො දිට්ඨො හොති දුබ්‍යාසිතෙ දුබ්‍යාසිතදිට්ඨි හොති -පෙ- දුබ්‍යාසිතෙ සඛ්‍යාදිසෙසදිට්ඨි හොති -පෙ- චුලලව්වයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාවිතතීයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාවිදෙසනීයදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛට්ඨි හොති, තඤ්ඤව පාරාජිකෙත වොදපෙති: “අසාමණෝසි, අසකාපුත්තියොසි, තඤ්ඤ වාසං සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණො වා සබ්බකමමං වා” ති. එවමපි ආපත්තඤ්ඤභාහියං හොති, ලෙසො ච උපාදිනො, ආපත්ති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසං.

13. අපාපත්ති තථාසඤ්ඤී වොදෙති වා වොදපෙති වා උමමතකං, ආදිකමමකං.

දුතීයදුට්ඨදෙසසඛ්‍යාදිසෙසො නිවර්තං.

පඨමසංඝයාගේ භද්‍රසිකාපදං

1. තෙත සමයෙහි වුදො භගවා රාජගහෙ විහරතී වෙඵවනෙ කලඤ්ඤකතීවාපෙ. අඵ බො දෙවදනෙතා යෙන කොකාලීකො කචමොරක- තීඤ්ඤකො ඛණ්ඩදෙවියා ජුතොතා සමුද්දනොතො තෙනුපසඛකමී, උපසඛකමීනා කොකාලීකං කචමොරකතීඤ්ඤකං ඛණ්ඩදෙවියා ජුතොතං සමුද්දනොතං එතදවොච: “එඵ මයං ආට්ඨසො සමණො භොතමෙස සඛ්ඤ්ඤාදො කරිසාමච වකකභෙදනතී”. එවං ජුතොත කොකාලීකො දෙවදනොතං එතදවොච: “සමණො බො ආට්ඨසො භොතමො මහීදානිකො මහානුභාවො. කඵං මයං සමණො භොතමෙස සඛ්ඤ්ඤාදො කරිසාමච වකකභෙදනතී”. එඵ මයං ආට්ඨසො සමණො භොතමං උපසඛකමීනා පඤ්ඤා වඤ්ඤිතී යාවිසාම: “භගවා භනොත අනෙකපරි- යායෙන අපට්ඨකං සනතුට්ඨකං සලොඛකං ධුතකං පාසාදිකං අපවයං චිරියාරමකං වණ්ණවාදී”. ඉමානී භනොත පඤ්ඤා වඤ්ඤිතී අනෙකපරියායෙන අපට්ඨකං සනතුට්ඨකං සලොඛකං ධුතකං පාසාදිකං අපවයං චිරියාරමකං සංවතනතී:

“සාධු භනොත භික්ඛු යාවථිචං ආරඤ්ඤකා අසු, යො ගාමනාං ඕසරෙය වජ්. නං ජුසෙය්.

යාවථිචං පිණ්ඩපාතිකා අසු, යො නිමිනනං සාදිසෙය් වජ්. නං ජුසෙය්.

යාවථිචං පංසුකුලීකා අසු, යො ගභපතිච්චරං සාදිසෙය් වජ්. නං ජුසෙය්.

යාවථිචං රුකඛමුලීකා අසු, යො ඡනං උපගච්චෙය් වජ්. නං ජුසෙය්.

යාවථිචං මච්චමංසං න බාදෙය්, යො මච්චමංසං බාදෙය් වජ්. නං ජුසෙය්”තී.

ඉමානී සමණො භොතමො නානුජාතීඤ්ඤතී. තෙ මයං ඉමෙහි පඤ්ඤා වඤ්ඤිතී ජනං සඤ්ඤාපෙසාමානී. සකකා බො ආට්ඨසො ඉමෙහි පඤ්ඤා වඤ්ඤිතී සමණො භොතමෙස සඛ්ඤ්ඤාදො කානුං වකකභෙදො, උච්චපසනතා හි ආට්ඨසො මනුසා”තී.

2. අඵ බො දෙවදනොතා සපරිසො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමී, උපස- ඛකමීනා භගවනං අභිවාදෙතා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීනො බො දෙවදනොතා භගවනං එතදවොච: “භගවා භනොත අනෙකපරියායෙන අපට්ඨකං සනතුට්ඨකං සලොඛකං ධුතකං පාසාදිකං අපවයං චිරියාරමකං වණ්ණවාදී. ඉමානී භනොත පඤ්ඤා වඤ්ඤිතී අනෙකපරියායෙන අපට්ඨකං සනතුට්ඨකං සලොඛකං ධුතකං පාසාදිකං අපවයං චිරියාරමකං සංවතනතී.

“සාධු භනෙන භික්ඛු යාවජ්චං ආරඤ්ඤකා අස්සු, යො ගාමෙනාං ඔඤරෙය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය. යාවජ්චං පිණ්ඩපාතිකා අස්සු, යො නිමනනං සාදිගෙය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය. යාවජ්චං පංහුකුලිකා අස්සු, යො ගහපතිච්චරං සාදිගෙය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය. යාවජ්චං රුක්ඛමුලිකා අස්සු, යො ඡනනං උපගවෙජ්චය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය. යාවජ්චං මච්චමංසං හ බාදෙය්‍යං, යො මච්චමංසං බාදෙය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍යා”ති. “අලං දෙවදත්ත, යො ඉච්චති ආරඤ්ඤකො භොදු, යො ඉච්චති ගාමනෙන විහරතු, යො ඉච්චති පිණ්ඩපාතිකො භොදු, යො ඉච්චති නිමනනං සාදිගෙය්‍ය, යො ඉච්චති පංහුකුලිකො භොදු, යො ඉච්චති ගහපතිච්චරං සාදිගෙය්‍ය. අධ්මාසෙ බො මයා දෙවදත්ත, රුක්ඛමුලසෙනාසනං අනුඤ්ඤතං, තිකොච්චරිත්‍රභිං මච්චමංසං අදිට්ඨං අසුතං අපරිභවිකිත්තනි. අථ බො දෙවදත්තො හ ගඟවා ඉමාහි පඤ්ච වඤ්චති අනුජානාතිහි හට්ඨො උදග්ගො සපරිසො උධ්මායාසනා භගවතං අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං කත්වා පකාමාමි.

3. අථ බො දෙවදත්තො රුජගහං පවිසිත්වා පඤ්චති වඤ්චති ජනං සඤ්ඤපෙසී: “මයං ආට්ඨසො සමණං ගොතමං උපසඛකම්ඤ්වා පඤ්චවඤ්චති යාපිමහ: භගවා භනෙන අනෙකපරියායෙන අපට්චස්ස -පෙ- යාවජ්චං මච්චමංසං හ බාදෙය්‍යං, යො මච්චමංසං බාදෙය්‍ය වජ්ජං නං චුසෙය්‍යා”ති. ඉමාහි සමණො ගොතමො නානුජානාති. තෙ මයං ඉමෙහි පඤ්චති වඤ්චති 1සමාදාය වතනාමා”ති. තථ යෙ තෙ මනුස්සා අස්සභා අපපසනනා දුබ්බද්ධිනො, තෙ ඵමවාහංසු: “ඉමෙ බො සමණා සකාසපුත්තියා ධුතා සලොබ්බිත්තනො, සමණො පත ගොතමො බාහුලිකො බාහුලාය වෙනෙති”ති. යෙ පත තෙ මනුස්සා සභා පසනනා පණ්ඩිතා බුද්ධිමනො තෙ උජ්ඣායනාහි බියනාහි විපාවෙනාහි: “කථං හි තාම දෙවදත්තො භගවතො සංඝභෙදාය පරකකම්ඤ්ඤති වකකභෙදාය”ති.

4. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං බියනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්චස්ස, තෙ උජ්ඣායනාහි බියනාහි විපාවෙනාහි: “කථං හි තාම දෙවදත්තො භගවතො සංඝභෙදාය පරකකම්ඤ්ඤති වකකභෙදාය”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමථං ආරුච්චෙසුං -පෙ- “සච්චං කිර ත්ථං දෙවදත්ත සංඝභෙදාය පරකකම්ඤ්ඤති වකකභෙදාය”ති. “සච්චං භගවා” විගරහි මුඛො භගවා: කථං හි තාම ත්ථං මොඝපුරිස සංඝභෙදාය පරකකම්ඤ්ඤති වකකභෙදාය. තෙතං මොඝපුරිස, අපපසනනානං වා පසාදාය -පෙ- ඵවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිත්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

1. “පඤ්චවඤ්චති” වතනබ්බපි “න මයං ඉමෙහි පංචති වඤ්චති” ජනං සඤ්ඤපෙසොමාහි අසංභපරිච්චකකචසෙන චුත්තනාහි. ඝ. පාසාදිකා.

“සෞ පත්‍ර ගිණුම් සමගතය සඳහා පරික්ෂණය, පරික්ෂණ-සංවිධානනීති, වා අධිකරණ සමාදාය පනත නීතිවේදිය, සෞ ගිණුම් ගිණුම් එවමය වටිනිකය: ‘මා ආයතන සමගතය සඳහා පරික්ෂණ, පරික්ෂණ-සංවිධානනීති, වා අධිකරණ සමාදාය පනත අවධාන, සමන්විතය සඳහා, සමගතය ගි සඳහා සමන්විතය අවධාන-නීති එකඟය ආදිය විගරනී’ නී. එවකට සෞ ගිණුම් ගිණුම් වුවමනා-නීති තවම පනතෙකය, සෞ ගිණුම් ගිණුම් යාව තනිය සමන්විත-තනිතය පවතිනුය, යාව තනියකට සමන්විතය නි-පවතිනුය, 1 ඉවමන. කුසල. නීති වෙ පවතිනුය, සඳහාදී-සෞ” නී.

6. සෞ පනත යොදාගැනීම - 36-

ගිණුම් - 36- අග ඉවමන අවධාන අධිකරණ නීති.

සමගතය නිම සඳහා: සමන්විතය සමන්විතය ගිණුම්.

පරික්ෂණය පරික්ෂණය නීති ‘කම ඉවම නිතර අගය වන අගය වන අගය’ පනත පරික්ෂණ, ගණිතය.

පරික්ෂණ-සංවිධානනීති වා අධිකරණ අධිකරණ පරික්ෂණය.

සමාදාය ආදිය.

පනත නීති දීපනය.

නීතිවේදිය න පවතිනුය.

සෞ ගිණුම් යොදාගැනීම සඳහා පරික්ෂණ නීති.

ගිණුම් ගිණුම් අධිකරණ නීති.

සෞ පනත යොදාගැනීම නීති වන නිම: “මා ආයතන සමගතය සඳහා පරික්ෂණ, පරික්ෂණ-සංවිධානනීති, වා අධිකරණ සමාදාය පනත අවධාන, සමන්විතය සඳහා, සමගතය ගි සඳහා සමන්විතය අවධාන-නීති එකඟය ආදිය විගරනී” නී. දුකට වන නිම. තනිවම වන නිම, ඉවමන. කුසල. නීති වෙ පවතිනුය, ආපනති දුකට. සුභ න වදන, ආපනති දුකට.

1. පවතිනුය 36.

සො භික්‍ෂු සඛ්‍යමජ්ඣමපි ආකඛ්‍යිතො වතතබ්බො: “මො ආයසමො සමග්ගස්‍ය සඛ්‍යස්‍ය භෙදය පරකකමති, භෙදනවතතනිකං වො අභිකරණං සමීදය පග්ගස්‍ය අට්ඨාසී, සචේතොයසමො සඛෙසන, සමග්ගො හි සඛෙසො සලෙමො-දමොතො අවිච්චමොතො ඵකුඤ්ඤෙසො ථාසු විහරතී”ති දුතියමපි වතතබ්බො තතියමපි වතතබ්බො. සචෙ පටිනිස්‍යජතී, ඉච්චෙනං කුසලං. තො චෙ පටිනිස්‍යජතී, ආපතති දුක්ඛටස්‍ය, සො භික්‍ෂු භික්‍ෂුහි¹ සමනුභාසිතබ්බො. ඵචඤ්ඤ පන භීතඛචෙ සමනුභාසිතබ්බො, වෘතෙනන භික්‍ෂුතො පටිබලෙන සඛෙසො ඤපෙතබ්බො:

“සුණොභු මෙ භනෙන සඛෙසො. අයං ඉඤ්ඤාමො භික්‍ෂු සමග්ගස්‍ය සඛ්‍යස්‍ය භෙදය පරකකමති. සො තං චජ්ඣං න පටිනිස්‍යජතී, යදී සඛ්‍යස්‍ය පතතකලං, සඛෙසො ඉඤ්ඤාමං භික්‍ෂුං සමනුභාසෙය්‍ය තස්‍ය චජ්ඣස්‍ය පටිනිස්‍යග්ගාය, ඵසො ඤතති.

සුණොභු මෙ භනෙන සඛෙසො. අයං ඉඤ්ඤාමො භික්‍ෂු සමග්ගස්‍ය සඛ්‍යස්‍ය භෙදය පරකකමති. සො තං චජ්ඣං න පටිනිස්‍යජතී, සඛෙසො ඉඤ්ඤාමං භික්‍ෂුං සමනුභාසති තස්‍ය චජ්ඣස්‍ය පටිනිස්‍යග්ගාය, යසොයසමතො ඛමති ඉඤ්ඤාමස්‍ය භික්‍ෂුතො සමනුභාසතො තස්‍ය චජ්ඣස්‍ය පටිනිස්‍යග්ගාය, සො භුණ්හස්‍ය. යස්‍ය තතඛමති, තො භාසෙය්‍ය.

දුතියමපි එතමඤ්ඤං වදාමි -පෙ-

තතියමපි එතමඤ්ඤං වදාමි: සුණොභු මෙ භනෙන සඛෙසො අයං ඉඤ්ඤාමො භික්‍ෂු සමග්ගස්‍ය සඛ්‍යස්‍ය භෙදය පරකකමති. සො තං චජ්ඣං න පටිනිස්‍යජතී. සඛෙසො ඉඤ්ඤාමං භික්‍ෂුං සමනුභාසති තස්‍ය චජ්ඣස්‍ය පටිනිස්‍යග්ගාය, යසොයසමතො ඛමති ඉඤ්ඤාමස්‍ය භික්‍ෂුතො සමනුභාසතො තස්‍ය චජ්ඣස්‍ය පටිනිස්‍යග්ගාය, සො භුණ්හස්‍ය. යස්‍ය තතඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමනුභට්ඨො සඛෙසන ඉඤ්ඤාමො භික්‍ෂු තස්‍ය චජ්ඣස්‍ය පටිනිස්‍යග්ගාය, ඛමති සඛ්‍යස්‍ය. තසමො භුණ්හී, ඵචමේතං ධාරයාමී”ති.

ඤතතියො දුක්ඛටං, දභීහි කමමවාචාහි ථුලලච්චයො, කමමවාචාපරි-යොඨාතෙ ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසස්‍ය. සඛ්‍යාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනහස්‍ය ඤතතියො දුක්ඛටං, දභීහි කමමවාචාහි ථුලලච්චයො පටිපසස්‍යමහතති.

සඛ්‍යාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුච්චති සඛ්‍යාදිසෙසොති.

6. ඛමමකමෙම ඛමමකමමසඤ්ඤී න පටිනිස්‍යජතී. ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසස්‍ය. ඛමමකමෙම චෙමතීසො න පටිනිස්‍යජතී, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසස්‍ය. ඛමමකමෙම අඛමමකමමසඤ්ඤී න පටිනිස්‍යජතී, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසස්‍ය. අඛමමකමෙම ඛමමකමමසඤ්ඤී ආපතති දුක්ඛටස්‍ය. අඛමමකමෙම චෙමතීසො ආපතති දුක්ඛටස්‍ය. අඛමමකමෙම අඛමමකමමසඤ්ඤී ආපතති දුක්ඛටස්‍ය.

7. අනාපතති අසමනුභාසනස්‍ය, පටිනිස්‍යජනස්‍ය, උමමතකස්‍ය, ආදිකමමිකස්‍යාති.

පඨමසඛ්‍යාභෙදසඛ්‍යාපදං නිට්ඨිතං.

1. ම.ජ.සං. නදිස්‍යතෙ

දුතියසංඝභෙදසිකිංචාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා රුජභගෙ විහරති වෙඵ්වනෙ කුලදකනීවාපෙ. තෙන බො පන සමයෙන දෙවදනෙතා සංඝභෙදය පරකකමති වකකභෙදය. භික්ඛු ඵ්වමාහංසු: අඛමමවාදී දෙවදනෙතා, අභිතය-වාදී දෙවදනෙතා. කථං හි නාම දෙවදනෙතා සංඝභෙදය පරකකමියති වකකභෙදයාති. ඵ්වං චුතෙන කොකාලීකො ව¹ කවමොරකතිසසකො ඛණ්ඩ-දෙවියා පුතෙනා සමුදදනෙතා ව¹ තෙ භික්ඛු ²ඵතදවොචුං. මා ආයසමනෙතා ඵ්වං අවචුජ්ඣ: ඛමමවාදී දෙවදනෙතා, විතයවාදී දෙවදනෙතා, අභොකඤ්ඤ දෙවදනෙතා ජන්දඤ්ඤ රුචීඤ්ඤ ආදය වොහරති, ජානාති. තො භාසති, අභොකමෙපතං ඛමතීති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨිජා තෙ උජ්ඣායනාති බියනාති විපාවෙනාති: “කථං හි නාම භික්ඛු දෙවදනතසස සංඝභෙදය පරකකමනතසස අනුවතතකා භවියන්ති වග්ගවාදකා”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමජ්ඣං ආරොචෙසුං -පෙ- “සචං කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු දෙවදනතසස සංඝ-භෙදය පරකකමනතසස අනුවතතකා භවියන්ති වග්ගවාදකා”ති “සචං භගවා.” විහරති බුද්ධෝ භගවා -පෙ- “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොහපුරියා දෙවදනතසස සංඝභෙදය පරකකමනතසස අනුවතතකා භවියන්ති වග්ගවාදකා. තෙනං භික්ඛවෙ අපපසනනානං වා පසාදය -පෙ- ඵ්වඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකිංචාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“තසෙසච බො පන හික්ඛුසස හික්ඛු භොනාති අනුචතතකා වග්ගවාදකා ඵකො වා දෙච වා තසො වා, තෙ ඵ්වං වදෙය්‍යුං: “මා ආයසමනෙතා ඵතං හික්ඛු. කීඤ්ඤ අවචුජ්ඣ, ඛමමවාදී වෙසො හික්ඛු විනයවාදී වෙසො හික්ඛු අමහාකං. වෙසො හික්ඛු ජන්දඤ්ඤ රුචීඤ්ඤ ආදය වොහරති, ජානාති නො භාසති, අමහාකමෙපතං ඛමතී”ති. තෙ හික්ඛු හික්ඛුති ඵ්වමසසු වචනියා: “මා ආයසමනෙතා ඵ්වං අවචුජ්ඣ, න වෙසො හික්ඛු ඛමමවාදී, න වෙ සො හික්ඛු විනයවාදී, මා ආයසමනනානමපි සංඝභෙදෙ රුචිඤ්ඤ. සමෙතායසමනනානං සංඛානා, සමෙතො හි සංඛානා සමමොදමානො අවිච්චදමානො ඵඤ්ඤෙදෙසො ඵාසු විහරති”ති. ඵ්වඤ්ඤ තෙ හික්ඛු හික්ඛුති චුච්චමානා තථෙච පග්ගපෙණසය්‍යුං, තෙ හික්ඛු හික්ඛුති යාච තනියං සමනුභාසිඤ්ඤා තසස පටිනියසග්ගාය. යාච තනියසෙඤ්ඤ සමනුභාසියමානා නං පටිනියසෙඤ්ඤ, ඉචෙචතං ඤ්ඤං, නො වෙ පටිනියසෙඤ්ඤ, සංඛාදීසෙසො”ති.

2. තසෙසච බො පනාති තසස සංඝභෙදකසස භික්ඛුතො.

හික්ඛු භොනාතිති අඤ්ඤ භික්ඛු භොනාති.

1. වෘද්දෙ කජ්චපි ඤා දිසෙතෙ. 2. ඵතදවොච. සිචු.

අනුචතනකාති යංදිට්ඨිකො හොති යංඛනතිකො යංරුචිකො, තෙපි තංදිට්ඨිකා හොනති තංඛනතිකා තංරුචිකා.

වග්ගවාදනාති තස්ස වණ්ණොය පකායො සීතා හොනති.

එකො වා අදව වා තයො වාති එකො වා හොති ඥො වා තයො වා. තෙ එවං වදෙය්‍යං: “මා ආයසමනො: එතං භික්ඛුං කීඤ්චි අවච්චන්, ධම්මවාදී වෙසො භික්ඛු විතයවාදී වෙසො භික්ඛු අභ්‍යාකඤ්චෙසො භික්ඛු ඡන්දඤ්ච රුචිඤ්ච ආදාය වොහරති, ජාතාති නො භාසති, අභ්‍යාකචෙපතං ඛමති”ති.

තෙ භික්ඛුති යෙ හෙ අනුචතනකා භික්ඛු.

භික්ඛුහීති අඤ්ඤති භික්ඛුහී, යෙ පසසනති, යෙ සුණනති, තෙහි චතතඛො: “මා ආයසමනො: එවං අවච්චන්, න වෙසො භික්ඛු ධම්මවාදී, න වෙසො භික්ඛු විතයවාදී, මා ආයසමනො:තමපි සමසභෙදො රුචිච්චන් සමෙතායසමනො:තං සමෙසන, සමග්ගො හී සමෙසා සමමොදමොනො අවිච්චොනො එකුඤ්ඤො: එසු විහරති”ති. දුතියමපි චතතඛො. තතීයමපි චතතඛො. සවෙ පටිනීසාපනති, ඉවෙචතං කුසලං, නො වෙ පටිනීසාපනති, ආපතති දුක්ඛවසා. සුභා න වදනති, ආපතති දුක්ඛවසා. තෙ භික්ඛු සමසභෙදො රුචිච්චන් ආකඛ්චිතො වතතඛො:-- “මා ආයසමනො: එවං අවච්චන්, න වෙසො භික්ඛු ධම්මවාදී, න වෙසො භික්ඛු විතයවාදී, මා ආයසමනො:තමපි සමසභෙදො රුචිච්චන්, සමෙතා: යසමනො:තං සමෙසන. සමග්ගො හී සමෙසා සමමොදමොනො අවිච්චොනො එකුඤ්ඤො: එසු විහරති”ති. දුතියමපි චතතඛො. තතීයමපි චතතඛො. සවෙ පටිනීසාපනති, ඉවෙචතං කුසලං. නො වෙ පටිනීසාපනති, ආපතති දුක්ඛවසා. තෙ භික්ඛු භික්ඛුහී සමනුභාසිතඛො, එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ සමනුභාසිතඛො. වෘතෙනන භික්ඛුනා පටිච්චෙත සමෙසා ඤ්ඤපෙතඛො:

“සුණොතු මෙ භනෙන සමෙසා. ඉඤ්ඤාමො ව ඉඤ්ඤාමො ව භික්ඛු ඉඤ්ඤාමොසා භික්ඛුනො සමසභෙදො පරකකමනොසා අනුචතනකා වග්ගවාදකා. තෙ තං වද්දිං න පටිනීසාපනති. යදි සමසාය පනතකලං, සමෙසා ඉඤ්ඤාමොඤ්ච ඉඤ්ඤාමොඤ්ච භික්ඛු සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වද්දියා පටිනීසාය්‍යාය: එසා ඤ්ඤති.

සුණොතු මෙ භනෙන සමෙසා. ඉඤ්ඤාමො ව ඉඤ්ඤාමො ව භික්ඛු ඉඤ්ඤාමොසා භික්ඛුනො සමසභෙදො පරකකමනොසා අනුචතනකා වග්ගවාදකා. තෙ තං වද්දිං න පටිනීසාපනති. සමෙසා ඉඤ්ඤාමොඤ්ච ඉඤ්ඤාමොඤ්ච භික්ඛු සමනුභාසති තස්ස වද්දියා පටිනීසාය්‍යාය. යසායසමනො: ඛමති ඉඤ්ඤාමොසා ව ඉඤ්ඤාමොසා ම භික්ඛුනං සමනුභාසනා තස්ස වද්දියා පටිනීසාය්‍යාය. සො භුණ්හොසා, යසා තකඛමති, සො භාසෙය්‍ය: දුතියමපි එතමච්චං වදමි -පෙ- තතීයමපි එතමච්චං වදමි. -පෙ-

සමනුභවතා සංඝෙහ ඉඤ්ඤාමො ච ඉඤ්ඤාමො ච භික්ඛු නස්ස වජ්ඣස්ස පටිනිස්සග්ගාය. ඛමති සංඝස්ස. තස්මා තුණ්හී, එවමෙනං ධාරයාමී”ති.

ඤ්ඤාතියා දුක්ඛටං, දුච්ඡි කමමවාචාහි ජුලුච්චයා, කමමවාචාපරි-
යොසානෙ ආපනති සංඝාදිසෙසස්ස. සංඝාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනනානං
ඤ්ඤාතියා දුක්ඛටං දුච්ඡි කමමවාචාහි ජුලුච්චයා පටිපසංගහනති. දො නයො
එකකො සමනුභාසිතබ්බා. තදුතතරී න සමනුභාසිතබ්බා.

සංඝාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි චුච්චති සංඝාදිසෙසොති.

3. ධම්මකමෙම ධම්මකමමසඤ්ඤේ¹ න පටිනිස්සජනති, ආපනති
සංඝාදිසෙසස්ස. ධම්මකමෙම චෙමතිකා න පටිනිස්සජනති, ආපනති
සංඝාදිසෙසස්ස. ධම්මකමෙම අධම්මකමමසඤ්ඤේ න පටිනිස්සජනති.
ආපනති සංඝාදිසෙසස්ස. අධම්මකමෙම ධම්මකමමසඤ්ඤේ ආපනති දුක්ඛටස්ස.
අධම්මකමෙම චෙමතිකා ආපනති දුක්ඛටස්ස. අධම්මකමෙම අධම්මකමම-
සඤ්ඤේ ආපනති දුක්ඛටස්ස.

4. අනාපනති අසමනුභාසනනානං, පටිනිස්සජනනානං, උමමනන-
කානං, ඛිතතච්ඡිතනානං, චෙදහට්ඨානං ආදිකමමිකානනති.

දුතියසංඝයාදි සිඤ්ඤාපදං භික්ඛිතං.

1. ධම්මකමමසඤ්ඤේනො සී. මු සබ්බපථ.

දුබ්බවසිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසමිඛං විහරති සොසිතාරුමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා ඡන්හනා අනාවාරං ආවරති. භික්ඛු එවමොභංසු: “මො ආට්ඨසො ඡන්හ, එවරුපං අකාසි. තෙනං කපපතී”ති. සො එවං වදෙති: “කිනඤ්ඤා බො තාම තුමො ආට්ඨසො, මං චන්තබ්බං මඤ්ඤථ. අභං බො තාම තුමෙහ වදෙය්‍යං. අමනාකං බුද්ධො අමනාකං ධමෙමො අමනාකං අය්‍යපුත්තෙහ ධමෙමො අභිසම්මො. සෙය්‍යථාපි තාම මහාවාතො වායන්තො කිණ්කට්ඨපණ්ණසටං¹ එකතො උසාදෙය්‍ය², සෙය්‍යථාපි වා පන තදී පබ්බතෙය්‍යා සංඝඝොසවාරුපණ්ණකං එකතො උසාදෙය්‍ය, එවමෙව තුමෙහ තාතාතාමො තාතාගොතතා තාතාජච්චා තාතාකුලා පබ්බජ්ජා එකතො උසාදිතා. කිනඤ්ඤා බො තාම තුමො ආට්ඨසො, මං චන්තබ්බං මඤ්ඤථ. අභං බො තාම තුමෙහ වදෙය්‍යං. අමනාකං බුද්ධො අමනාකං ධමෙමො අමනාකං අය්‍යපුත්තෙහ ධමෙමො අභිසම්මො” ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපජ්ජිතා තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයසමා ඡන්තො භික්ඛුහි සහධමම්කං වුච්චමොතො අත්තාතං අවචනීයං කරිස්සතී” ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- “සච්චං කිරි නිං ඡන්හ, භික්ඛුහි සහධමම්කං වුච්චමොතො අත්තාතං අවචනීයං කරෙසී”ති? “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම නිං මොඤ්ජුරිස භික්ඛුහි සහධමම්කං වුච්චමොතො අත්තාතං අවචනීයං කරිස්සති -පෙ- තෙනං මොඤ්ජුරිස අපපසන්තාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“භික්ඛු පනොව දුබ්බවජානිකො භොති, උද්දසපටියාපනොතිඤ්ඤා සිකධාපදෙසු භික්ඛුහි සහධමම්කං වුච්චමොතො අත්තාතං අවචනීයං කරෙති, ‘මො මං ආයසමනොති කිඤ්ඤී අවචුජථ, කිලාණං වා පාපකං වා, අහමපායසමනොති න කිඤ්ඤී චකධාමී කිලාණං වා පාපකං වා, විරමථායසමනොති මම චචනායා’ති. සො භික්ඛු භික්ඛුහි එවමංග වචනිතො: ‘මො ආයසමා අත්තාතං අවචනීයං අකාසි. චචනීයමෙමොයසමා අත්තාතං කරෙති. ආයසමාපි භික්ඛු වදෙති සහධමමන. භික්ඛුපි ආයසමනං චකධාමී සහධමමන. එවං සංවද්ධා හි තස්ස භගවතො පටිසා, යදිදං අඤ්ඤාමඤ්ඤාචචනොති අඤ්ඤාමඤ්ඤාචුච්චාපනොති’ති. එවඤ්ඤා සො භික්ඛු භික්ඛුහි වුච්චමොතො තථෙව පනතණ්ණස, සො භික්ඛු භික්ඛුහි යාව තතීයං සමනුනාසිතබ්බො තස්ස පටිනිසුග්ගාය. යාව තතීයසෙඤ්ඤා සමනුනාසිතමානො තං පටිනිසුග්ගෙය්‍ය, ඉමෙමතං ඤාසලං නොවෙ පටිනිසුග්ගෙය්‍ය, සධ්ධාදිසෙසො”ති.

1. පණ්ණසටං. මජ්ඣ. 2. උසාදෙය්‍ය. මජ්ඣ.

2. හිඬු පනව දුබලවස්තුවකට හෝ හිඬු දුබලවස්තුවකට යොමු කිරීමට අවස්ථාවක් ඇති බවට සමහරුන්ගේ අදහස වන්නේය. අදාළවස්තුවකට අනුසාසනීය.

උදාහරණයක් ලෙසින් සිංහල පාර්ලිමේන්තුවේ පනවනු ලබන සියලුම පනත්.

හිඬුගේ අදහස වන්නේ.

සහතිකය: නම: සංගවහන පනත. සිංහල පනත. සහතිකය: නම. තෙවන වරට පත්වන අතර අවසානයේ කෙරෙහි, “මේ ම. අයසලයෙන් කිසිදු අවස්ථාවකදී වා පාපක වා, අහමපායසලයෙන් න කිසිදු වස්තුවකදී වා පාපක වා, විරමපායසලයෙන් මම වචනයයි”.

සහ හිඬුගේ යො සො දුබලවස්තුවකට හිඬු.

හිඬුගේ අදහස වන්නේ, යෙ පනතකට යෙ පනතකට හෙවත් වනවිට: “මේ අයසලය අතර අවසානයේ අයසලය. වචනයෙන් වා සලය අතර අයසලය. අයසලය හිඬු වදන සහතිකය. හිඬු අයසලය වනවිට සහතිකය. එම සංවදාන හි කෙරෙහි පරිසරයේදී අදහස - ලෙසට වන අදහස ලෙසට වන පනත”යි. දුබලවස්තුවකට හිඬුගේ වනවිට. නමින් වනවිට වනවිට. සලය පරිසරයේ, ඉවත්වන කුසලය. නො වෙ පරිසරයේ, අපතේ දුකට. සුභය න වදන, අපතේ දුකට. සො හිඬු සහතික - ලෙසට අයසලය වනවිට: “මේ අයසලය අතර අවසානයේ අයසලය. වචනයෙන් වා සලය අතර අයසලය. අයසලය හිඬු වදන සහතිකය. හිඬු අයසලය වනවිට සහතිකය. එම සංවදාන හි කෙරෙහි පරිසරයේදී අදහස ලෙසට වන අදහස ලෙසට වන පනත”යි. දුබලවස්තුවකට හිඬුගේ වනවිට. නමින් වනවිට. සලය පරිසරයේ, ඉවත්වන කුසලය. නො වෙ පරිසරයේ, අපතේ දුකට. සො හිඬු සමනුභාසිතය. එමඟින් පන හිඬුවේ සමනුභාසිතය: වනවිට හිඬුගේ පරිසරය සහතිකය ලෙසට වනවිට:

“සුභය මෙ හතර සහතිකය. අය ඉවත්වනවිට හිඬු හිඬුගේ සහතිකය වනවිට: “මේ අයසලය අතර අවසානයේ කෙරෙහි, සො න වදන න පරිසරයේ, යදි සහතිකය පනතකලය, සහතිකය ඉවත්වනවිට හිඬුගේ සමනුභාසය නමින් වනවිට පරිසරය. එය ලෙසයි.”

සුභය මෙ හතර සහතිකය. අය ඉවත්වනවිට හිඬු හිඬුගේ සහතිකය වනවිට: “මේ අයසලය අතර අවසානයේ කෙරෙහි, සො න වදන න පරිසරයේ, සහතිකය ඉවත්වනවිට හිඬුගේ සමනුභාස නමින් වනවිට පරි - තියය, සහතිකය වනවිට. බලය ඉවත්වනවිට හිඬුගේ සමනුභාස නමින් වනවිට පරි - තියය, සහතිකය, සහතිකය, සහතිකය, සො හිඬුගේ, සො හිඬුගේ.

දුකිමට එතමන් වදනු -පෙ- තනියමට එතමන් වදනු -පෙ- සමනුහටෙහි සබන්ධතා ඉන්ද්‍රියයෙන් හිතනු තසු වනුයේ පවිත්‍රියයාය. බමනි සබන්ධය, තසු: තුණනි, එවමෙහි ධාරයාමි”ති.

ආත්මය: දුකකට, දීනි කමමවාමාහි ජුලුච්චයා, කමමවාමාපරි- යොසානෙ ආපතනි සබන්ධයෙහි, සබන්ධයෙහි අපකාපර්නතය සඳහානි: දුකකට, දීනි කමමවාමාහි ජුලුච්චයා පවිත්‍රියයාගෙන.

සබන්ධයෙහි -පෙ- තෙතපි චුච්චනි සබන්ධයෙහි.

3. ධමකමෙ ධමකමෙසඤ්ඤි න පවිත්‍රියාපති, ආපතනි සබන්ධ- යෙහි. ධමකමෙ වෙමනිකො න පවිත්‍රියාපති, ආපතනි සබන්ධයෙහි. ධමකමෙ අධමකමෙසඤ්ඤි න පවිත්‍රියාපති ආපතනි සබන්ධයෙහි. අධමකමෙ ධමකමෙසඤ්ඤි -පෙ- ආපතනි දුකකටය. අධම- කමෙ වෙමනිකො -පෙ- ආපතනි දුකකටය. අධමකමෙ අධමකමෙ- සඤ්ඤි -පෙ- ආපතනි දුකකටය.

4. අනාපතනි අසමනුහාසනතය, පවිත්‍රියාපනතය, උමමනතය, ආදිකමකයානි.

දුබ්බසිකාමයං නිබ්බිතං.

3. 13.

කුලද්‍රව්‍යකිකිකාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජෙනවතෙ අනාප- පිණිකයං ආරාමෙ තෙන බො පන සමයෙන අසුඤ්ඤානිබ්බසුඤ්ඤා! නාම කීටාගිරිසමිං ආවාසිකා භොනති අලප්පිතො පාපභිකු. තෙ එවරුපං අනාවාරං ආවරනති; මාලාවච්චං රෙපෙනතිපි රෙපාපෙනතිපි. සිඤ්ඤානතිපි සිඤ්ඤාපෙනතිපි. මච්චනතිපි මච්චනාපෙනතිපි. ගජෙනතිපි ගජාපෙනතිපි. එකතොවණ්ටිකමාලං කරෙනතිපි කාරුපෙනතිපි. උභතොවණ්ටිකමාලං කරෙ- නතිපි කාරුපෙනතිපි. මඤ්ඤරිකං කරොනතිපි කාරුපෙනතිපි. විඬුතිකං කරෙනතිපි කාරුපෙනතිපි. වටංසකං කරෙනතිපි කාරුපෙනතිපි. ආවෙලං කරොනතිපි කාරුපෙනතිපි. උරච්ඡදං කරොනතිපි කාරුපෙනතිපි. තෙ කුලීරී- නං කුලඤ්ඤානං කුලකුමාරිනං කුලසුඤ්ඤානං කුලද්‍රව්‍යං එකතොවණ්ටිකමාලං හරනතිපි හරුපෙනතිපි. උභතොවණ්ටිකමාලං හරනතිපි හරුපෙනතිපි. මඤ්ඤ- රිකං හරනතිපි හරුපෙනතිපි, විඬුතිකං හරනතිපි හරුපෙනතිපි, වටංසකං හරනතිපි හරුපෙනතිපි. ආවෙලං හරනතිපි හරුපෙනතිපි. උරච්ඡදං හරනතිපි හරුපෙනතිපි. තෙ කුලීරීනි කුලඤ්ඤානි කුලකුමාරිනි කුලසුඤ්ඤානි කුලද්‍රව්‍ය- සද්ධිං එකභාජනෙපි භුඤ්ඤානි-

1. නාම නිසංඛු. ඉතිපි සිඬු.

එකපාලකෙපි පිටනති, එකසතෙපි කීසිදනති, එකමකෙදෙපි තුවටෙවනති, එකත්‍රණාපි තුවටෙවනති, එකපාපුරණාපි තුවටෙවනති, එකත්‍රණපාපුරණාපි තුවටෙවනති, විකාලෙපි භුඤ්ඤති, මජ්ඣමපිටනති, මාලාගනිවිලෙපනමපි ධාරෙනති, නවවනතිපි ගායනතිපි වාදෙනතිපි ලාසෙනතිපි, නවවනතිගායපි නවවනති, නවවනතිගායපි වාදෙනති, නවවනතිගායපි ලාසෙනති, ගායනතිගායපි නවවනති, ගායනතිගායපි ගායනති, ගායනතිගායපි වාදෙනති, ගායනතිගායපි ලාසෙනති, වාදෙනතිගායපි නවවනති, වාදෙනතිගායපි ගායනති, වාදෙනතිගායපි වාදෙනති, වාදෙනතිගායපි ලාසෙනති, ලාසෙනතිගායපි නවවනති, ලාසෙනතිගායපි ගායනති, ලාසෙනති-ගායපි වාදෙනති, ලාසෙනතිගායපි ලාසෙනති, අධිපදෙපි කීලනති, දසපදෙපි කීලනති, ආකාසෙපි කීලනති, පරිභාරපථෙපි කීලනති, සන්තිකාසපි කීලනති, බලිකාසපි කීලනති, සරිකාසපි කීලනති, සලාකගනේනපි කීලනති, අනෙකපි කීලනති, පඞ්ගවීරෙතපි කීලනති, වඞ්කකෙතපි කීලනති, මොකබ්බිකාසපි කීලනති, විඞ්ගුලකෙතපි කීලනති, පනතාලගකෙතපි කීලනති, රථකෙතපි කීලනති, බහුකෙතපි කීලනති, අනබ්බිකාසපි කීලනති, මනෙසිකාසපි කීලනති, යථාවච්චෙතපි කීලනති, හප්පිමමපි සිකඛනති, අසුසමමපි සිකඛනති, රථසමමපි සිකඛනති, බහුසමමපි සිකඛනති, ඵරාසමමපි සිකඛනති, හප්පිසුපි පුරතො ධාවනති, අසුසසපි පුරතො ධාවනති, රථසසපි¹ පුරතො ධාවනති, ධාවනතිපි ආධාවනතිපි, උසොලොනතිපි² අපෙපාදෙනතිපි නිබ්බුජ්ඣනතිපි, මුට්ඨිතිපි යුජ්ඣනති, රඞ්ගුලකෙතපි සම්බන්ධං පඞ්ගවීරෙතං නවවනති³ එවං වදෙනති: 'ඉධ භගිනි නවවසු'ති, නලාටිකමපි දෙනති, විවිධමපි අතාවාරං ආවරනති.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කාසීසු වසං චුතො සාවන්ඨං ගච්ඡන්තො භගවන්තං දසුන්තාය යෙන කීටාගිරී තදවසරි. අථ ඛො සො භික්ඛු පුබ්බණ්ණසමීයං තීවාරෙත්ථා පනචච්චරමාදය කීටාගිරිං පිණ්ඩාය පාවිසි පාසාදිකෙන අභිකකන්තොත පටිකකන්තොත ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සමමිඤ්ඤ්තෙන පසාරිතෙන මකඛිතතච්ඡක්ඛු ඉරියාපථ-සමපනො. මනුසාං තං භික්ඛුං පසසීත්ථා එවමාහංසු: "කවායං අබලබලො විය මජ්ඣමකෙ විය හාකුට්ඨිකහාකුට්ඨිකො විය, කො ඉමසං උපගතසං පිණ්ඩකමපි දසුන්ති. අමාහං පන අග්ගා අසුජ්ඣනබ්බසුකා සණ්ඨා සබ්බො සුඛසමාසා මිහිනපුබ්බඞ්ගමා, එහි සවාගතවාදිතො අභ්භාකුට්ඨිකා උත්තානමුඛා පුබ්බභාසිතො, තෙසං තාම පිණ්ඩා දතබ්බො"ති. අද්දසං ඛො අඤ්ඤතරො උපාසකො තං භික්ඛුං කීටාගිරීසමීං පිණ්ඩාය වරන්තං, දීඨවාන යෙන සො භික්ඛු තෙහුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්ථා තං භික්ඛුං අභිවාදෙත්ථා එතදවොච: "අපි භනෙන පිණ්ඩා ලබන්ති"ති "න ඛො ආචුසො පිණ්ඩා ලබන්ති"ති "එහි භනෙන සරං ගමිසාමො"ති.

1. රථස පුරතො ධාවනතිපි ආධාවනතිපි. ම.ජ.ඝ. 2 උසොලොනතිපි. ධා.සො 3 නවවති. ම.ජ.ඝ.

3. අප්ඵ ඛො සො උපාසකො නං භික්ඛුං ඝරං තෙණ්ඨා භොජේණ්ඨා එතද-
 වොච: “කභං භනෙන අයෙසා ගමිස්සන්ති”ති. “සාවච්ඨිං ඛො අභං ආවුසො
 ගමිස්සාමි භගවනනං දස්සන්තායා”ති. “තෙන හි භනෙන මම වචතෙන භගවතො
 පාදෙ සිරසා චන්දුහි, එවඤ්ච චදෙහි:” දුට්ඨො භනෙන කීටාගිරිසමී ආවාසො,
 අස්සජ්ජුතබ්බසුකා නාම කීටාගිරිසමී ආවාසිකා අලජ්ජිතො පාපභික්ඛු. තෙ
 එවරුපං අනාචාරං ආචාරනති: මාලාවච්ඡං රොපෙනන්පි රොපාපෙනතිපි -පෙ-
 විවිධවපි අනාචාරං ආචාරනති යෙපි තෙ භනෙන මනුස්සා පුබ්බෙ සද්ධා අභෙසුං
 පසන්නා, තෙපි එතරහි අස්සද්ධා අපසන්නා. යානිපි තානි සඛසස්ස පුබ්බෙ
 දුතපථානි, තානිපි එතරහි උපච්ඡින්නානි. ඊඤ්චනති පෙසලා භික්ඛු. නිවසන්ති
 පාපභික්ඛු. සාධු භනෙන භගවා කීටාගිරිං භික්ඛු පභිණේය්‍ය යථායං
 කීටාගිරිසමී ආවාසො සණ්ඨගෙය්‍යා”ති.

4. “එවමාවුසො”ති ඛො සො භික්ඛු තස්ස උපාසකස්ස පටිසසුභ්‍යා
 යෙන සාවච්ඨි තෙන පකකාමි. අනුපුබ්බත යෙන සාවච්ඨි ජේතවතං
 අනාචපිණ්ඩකස්ස ආරුමො, යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිණ්ඨා
 භගවනනං අභිවාදෙණ්ඨා එකමනනං නිසීදි අභිණ්ණං ඛො පතෙනං බුද්ධානං
 භගවනනානං ආභනතුකෙහි භික්ඛුහි සද්ධාං පටිසලෙචාදිභුං. අප්ඵ ඛො භගවා
 නං භික්ඛුං එතදවොච: “කච්ඨී භික්ඛු බමනීයං, කච්ඨී යාපනීයං, කච්ඨීසි
 අපසකීලමථෙන අද්ධානං ආගතො, කුතො ච නිං භික්ඛු ආගච්ඡසී”ති.
 “බමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා, අපසකීලමථෙන වාහං භනෙන
 අද්ධානං ආගතො.

5. ඉද්දහං භනෙන කාසීසු වස්සං ටුජේඨා සාවච්ඨිං ආගච්ඡන්තො
 භගවනනං දස්සන්තාය යෙන කීටාගිරි නදවසරිං, අප්ඵ බවාහං භනෙන
 පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙණ්ඨා පත්තච්චරමාදය කීටාගිරිං පිණ්ඩාය පාවිසිං.
 අද්දසා ඛො මං භනෙන අඤ්ඤාතරො උපාසකො කීටාගිරිසමී පිණ්ඩාය
 වරනනං, දිස්වාන යෙනාහං තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිණ්ඨා මං අභිවාදෙණ්ඨා
 එතදවොච: “අපි භනෙන පිණ්ඩා ලබන්ති”ති. “ත ඛො ආවුසො පිණ්ඩා
 ලබන්ති”ති. “එහි භනෙන ඝරං ගමිස්සාමි”ති. අප්ඵ ඛො භනෙන සො
 උපාසකො මං ඝරං තෙණ්ඨා භොජේණ්ඨා එතදවොච: “කභං භනෙන අයෙසා
 ගමිස්සන්ති”ති. “සාවච්ඨිං ඛො අභං ආවුසො ගමිස්සාමි භගවනනං දස්සන්තායා”ති.
 “තෙන හි භනෙන මම වචතෙන භගවතො පාදෙ සිරසා චන්දුහි, එවඤ්ච
 චදෙහි: ‘දුට්ඨො භනෙන කීටාගිරිසමී ආවාසො, අස්සජ්ජුතබ්බසුකා නාම
 කීටාගිරිසමී ආවාසිකා අලජ්ජිතො පාපභික්ඛු. තෙ එවරුපං අනාචාරං
 ආචාරනති: මාලාවච්ඡං රොපෙනන්පි රොපාපෙනතිපි -පෙ- විවිධවපි අනාචාරං
 ආචාරනති. යෙපි තෙ භනෙන මනුස්සා පුබ්බෙ සද්ධා අභෙසුං පසන්නා,
 තෙපි එතරහි අස්සද්ධා අපසන්නා. යානිපි තානි සඛසස්ස පුබ්බෙ දුතපථානි,
 තානිපි එතරහි උපච්ඡින්නානි. ඊඤ්චනති පෙසලා භික්ඛු. නිවසන්ති පාප-
 භික්ඛු”ති. සාධු භනෙන භගවා කීටාගිරිං භික්ඛු පභිණේය්‍ය යථායං කීටාගිරිසමී
 ආවාසො සණ්ඨගෙය්‍යා”ති. “තතො අභං භගවා ආගච්ඡාමි”ති.

6. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණේ භික්ඛුසමසං සන්තිපාතාපෙනා භික්ඛු පච්චුච්ඡ: “සච්චං කීර භික්ඛවෙ අස්සජ්ජුතබ්බසුකා තාම කීවාහිරිස්මිං ආවාසිකා අලජ්ජනො පාපභික්ඛු, තෙ එවරුපං අතාවාරං ආවරන්ති: මාලාවච්ඡං රොපෙනතිපි රොපාපෙනතිපි -පෙ- විවිධමපි අතාවාරං ආවරන්ති, යෙපි තෙ භික්ඛවෙ මනුස්සා පුබ්බෙ සද්ධා අහෙසුං පසන්නා, තෙපි එතරහි අස්සද්ධා අපසන්නා. යානිපි තානී සමසංසු පුබ්බෙ දුතපථානී, තානිපි එතරහි උපච්ඡින්නානී. රිඤ්ඤන්ති පෙසලා භික්ඛු. නිවසන්ති පාපභික්ඛු”ති? “සච්චං භගවා”. විගරහි බුද්ධො භගවා:

7. “කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොඝපුරිසා එවරුපං අතාවාරං ආවරි-
 ස්සන්ති:මාලාවච්ඡං රොපෙස්සන්තිපි රොපාපෙස්සන්තිපි, සිඤ්ඤිස්සන්තිපි සිඤ්ඤා-
 පෙස්සන්තිපි, ඔච්ඡිස්සන්තිපි ඔච්ඡිතාපෙස්සන්තිපි, ගන්ථිස්සන්තිපි ගන්ථා-
 පෙස්සන්තිපි, එකතො වණ්චිකමාලං කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි, උභතො-
 වණ්චිකමාලං කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි, මඤ්ඤරිකං කරිස්සන්තිපි
 කාරුපෙස්සන්තිපි, විබුද්ධිකං කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි, වටංසකං
 කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි, ආවෙලං කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි,
 උරච්ඡදං කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි, තෙ කුලීචීතං කුලඤ්ඤාතං කුල-
 කුමාරිතං කුලසුභ්භාතං කුලදසීතං එකතො වණ්චිකමාලං හරිස්සන්තිපි
 හරුපෙස්සන්තිපි, උභතො වණ්චිකමාලං හරිස්සන්තිපි හරුපෙස්සන්තිපි,
 මඤ්ඤරිකං හරිස්සන්තිපි හරුපෙස්සන්තිපි, විබුද්ධිකං හරිස්සන්තිපි හරුපෙ-
 ස්සන්තිපි, වටංසකං හරිස්සන්තිපි හරුපෙස්සන්තිපි, ආවෙලං හරිස්සන්තිපි
 හරුපෙස්සන්තිපි, උරච්ඡදං හරිස්සන්තිපි හරුපෙස්සන්තිපි, තෙ කුලීචීති කුල-
 ඤ්ඤාතං කුලකුමාරීති කුලසුභ්භාති කුලදසීති සද්ධිං එකභාජනෙපි භුඤ්ඤිස්සන්ති,
 එකථාලකෙපි පිච්ඡිස්සන්ති, එකාසනෙපි නිසීදිස්සන්ති, එකමඤ්ඤෙපි තුට්ඨි-
 ස්සන්ති, එකජරණාපි තුට්ඨිස්සන්ති, එකපාපුරණාපි තුට්ඨිස්සන්ති, එකජර-
 රණපාපුරණාපි තුට්ඨිස්සන්ති, විකාලෙපි භුඤ්ඤිස්සන්ති, මජ්ඣමපි පිච්ඡිස්සන්ති,
 මාලාගන්ථිවිලෙපතමපි ධාරිස්සන්ති, නච්චිස්සන්තිපි, ගායිස්සන්තිපි, වාදිස්සන්තිපි,
 ලාසෙස්සන්තිපි, නච්චන්තියාපි නච්චිස්සන්ති, නච්චන්තියාපි ගායිස්සන්ති,
 නච්චන්තියාපි වාදිස්සන්ති, නච්චන්තියාපි ලාසෙස්සන්ති, ගායන්තියාපි
 නච්චිස්සන්ති, ගායන්තියාපි ගායිස්සන්ති, ගායන්තියාපි වාදිස්සන්ති, ගායන්තියාපි
 ලාසෙස්සන්ති, වාදෙන්තියාපි නච්චිස්සන්ති, වාදෙන්තියාපි ගායිස්සන්ති,
 වාදෙන්තියාපි වාදිස්සන්ති, වාදෙන්තියාපි ලාසෙස්සන්ති, ලාසෙන්තියාපි
 නච්චිස්සන්ති, ලාසෙන්තියාපි ගායිස්සන්ති, ලාසෙන්තියාපි වාදිස්සන්ති,
 ලාසෙන්තියාපි ලාසෙස්සන්ති, අට්ඨපදෙපි කීට්ඨිස්සන්ති, දසපදෙපි කීට්ඨිස්සන්ති,
 ආකාසෙපි කීට්ඨිස්සන්ති, පරිනාමපථෙපි කීට්ඨිස්සන්ති, සන්තිකායපි කීට්ඨිස්සන්ති,
 බලිකායපි කීට්ඨිස්සන්ති, ඝට්ඨිකායපි කීට්ඨිස්සන්ති, සලාකභනෙථනපි කීට්ඨිස්සන්ති,
 අකෙතනපි කීට්ඨිස්සන්ති, පඤ්ඤාචරනපි කීට්ඨිස්සන්ති, වඤ්ඤකෙතනපි කීට්ඨිස්සන්ති,
 මොකච්ඡිකායපි කීට්ඨිස්සන්ති, විඤ්ඤාලකෙතනපි කීට්ඨිස්සන්ති, පතතාලකෙතනපි
 කීට්ඨිස්සන්ති, රථකෙතනපි කීට්ඨිස්සන්ති, ධනුකෙතනපි කීට්ඨිස්සන්ති, අකඛරිකායපි
 කීට්ඨිස්සන්ති, චිතෙසිකායපි කීට්ඨිස්සන්ති, යථාවජ්ජනපි කීට්ඨිස්සන්ති, භජ්ජිමමපි
 සිකඛිස්සන්ති, අස්සසමමපි සිකඛිස්සන්ති, රථසමමපි සිකඛිස්සන්ති, ධනුසමමපි
 සිකඛිස්සන්ති, ඵරුසමමපි සිකඛිස්සන්ති, භජ්ජිසමපි පුරතො ධාරිස්සන්ති,
 අස්සස්සපි පුරතො ධාරිස්සන්ති, රථස්සපි පුරතො ධාරිස්සන්ති, ධාරිස්සන්තිපි
 ආධාරිස්සන්තිපි, උග්ගෙත්ථිස්සන්තිපි¹, අපෙපාඨෙස්සන්තිපි, නිබ්බුජ්ඣිස්සන්තිපි,
 මුට්ඨිතිපි සුජ්ඣිස්සන්ති, රඤ්ඤමජ්ජෙඤ්ඤපි සමසාපිං පජරිත්වා නච්චන්ති. එවං
 වක්ඛන්ති: “ඉධ භගනී නච්චසුඤ්ඤ”ති, නලාවිකමපි දස්සන්ති, විවිධමපි අතාවාරං
 ආවරිස්සන්ති.

1. උග්ගොත්ථිස්සන්තිපි. සි.මු.

8. නෙතං භික්ඛවෙ අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- “විගර්භිඤා ධර්මිං කථං කඤා සාරිපුත්තමොග්ගලානෙ ආමනෙතසී: “ගච්ඡ භුමෙහ සාරිපුත්තා කීටාගිරිං, ගන්තො අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛුනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීය-කමමං කරොථ, භුමනාකං එතෙ සද්ධිවිහාරිකා”ති. “කථං මයං භනෙත අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛුනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකමමං කරොම. චකො තෙ භික්ඛු ඵරුසා”ති “තෙත හි භුමෙහ සාරිපුත්තා බහුකෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං ගච්ඡ්ථා”ති. “එවං භනෙත”ති ඛො සාරිපුත්තමොග්ගලානා භගවතො පච්චස්සොසුං.

9. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ කාතබ්බං: පඨමං අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු චොදෙතබ්බා. චොදෙඤා සාරෙතබ්බා, සාරෙඤා ආපතති¹ රොපෙතබ්බා, ආපතතිං රොපෙඤා බ්‍යතෙතන භික්ඛුතා පච්චලෙත සඛෙසා සදුපෙතබ්බො:

“සුණාභු මෙ භනෙත සඛෙසා. ඉමෙ අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු කුලද්‍රව්‍යකා පාපසමාචාරා, ඉමෙසං පාපකා සමාචාරා දිස්සන්ති වෙච සුග්ගන්ති ව, කුලානී ව ඉමෙහි දුට්ඨානී දිස්සන්ති වෙච සුග්ගන්ති ව, යදි සඛසස්ස පත්තකලං, සඛෙසා අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛුනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකමමං කරෙග්ග, න අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛුහි කීටාගිරිස්මං වජ්ඣබ්බ”න්ති. එසා ඤාතති.

සුණාභු මෙ භනෙත සඛෙසා. ඉමෙ අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු කුලද්‍රව්‍යකා පාපසමාචාරා, ඉමෙසං පාපකා සමාචාරා දිස්සන්ති වෙච සුග්ගන්ති ව, කුලානී ව ඉමෙහි දුට්ඨානී දිස්සන්ති වෙච සුග්ගන්ති ව. සඛෙසා අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛුනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකමමං කරෙහි, න අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛුහි කීටාගිරිස්මං වජ්ඣබ්බන්ති යස්සායභවතො ඛමති අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛුනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකමමස්ස කරණා; න අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛුහි කීටාගිරිස්මං වජ්ඣබ්බන්ති. සො භුණ්තස්ස, යස්ස තතඛමිති. සො භාසෙග්ග.

දුතියමපි එතමජ්ඣං වදමි -පෙ- තතියමපි එතමජ්ඣං වදමි -පෙ- කතං සඛෙසත අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛුනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකමමං, න අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛුහි කීටාගිරිස්මං වජ්ඣබ්බන්ති, ඛමති සඛසස්ස, තස්මා භුණ්ති, එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

1. ආපතනී. සී.ඉ.

10. අථ ඛො සාරිපුත්තමොග්ගලොනපච්චුඛො භික්ඛුසඛෙසා කීටාහිරිං ගන්තො අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛුතං කීටාහිරියමිං¹ පබ්බාජනීයකමමං අකාසි: “න අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛුහි කීටාහිරියමිං වන්ඛබ්බ”න්ත්. තෙ සඛෙසන පබ්බාජනීයකමමකතා හ සමමා වත්තන්ත්, න ලොමං පාතෙන්නත්, හ තෙත්ථාරං වත්තන්ත්, භික්ඛු හ බමාපෙන්නති. අකෙකාසින්නති, පරිභාසන්නති ඡන්දගාමිතා දෙසගාමිතා මොහගාමිතා භයගාමිතා පාපෙන්නති. පකකමෙන්නතිපි. විබහමෙන්නතිපි. යෙ තෙ භික්ඛු අපපිච්ඡා තෙ උප්පායන්ති බීයන්ති විපාවෙන්නති: “කථං හි නාම අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු සඛෙසන පබ්බාජනීයකමමකතා හ සමමා වත්තියන්නති න ලොමං පාතෙස්සන්නති, න තෙත්ථාරං වත්තියන්නති, භික්ඛු හ බමාපෙස්සන්නති, අකෙකාසියන්නති, පරිභාසියන්නති, ඡන්දගාමිතා දෙසගාමිතා මොහගාමිතා භයගාමිතා පාපෙස්සන්නති, පකකමියන්නතිපි විබහමියන්නතිපි”ති.

11. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතඤ්ඤං ආරුච්චෙසු. -පෙ- “සච්චං කීර භික්ඛවෙ අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු සඛෙසන පබ්බාජනීයකමමකතා හ සමමා වත්තන්ත් -පෙ- විබහමෙන්නතිපි”ති? “සච්චං භගවා.” විගරහී බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොසපුරිසා සඛෙසන පබ්බාජනීයකමමකතා හ සමමා වත්තියන්නති, න ලොමං පාතෙස්සන්නති, න තෙත්ථාරං වත්තියන්නති භික්ඛු හ බමාපෙස්සන්නති. අකෙකාසියන්නති, පරිභාසියන්නති, ඡන්දගාමිතා දෙසගාමිතා මොහගාමිතා භයගාමිතා පාපෙස්සන්නති, පකකමියන්නතිපි විබහමියන්නතිපි. තෙතං භික්ඛවෙ අපපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“භික්ඛු පනොව අඤ්ඤතරං ගාමං වා හිගමං වා උපනිස්සාය විහරති කුලදුසකො පාපසමාවාගේ, තස්ස ථෙව පාපකා සමාවාග් දිස්සන්ති ථෙව සුය්‍යන්ති ව, කුලානි ව තෙන දුට්ඨානි දිස්සන්ති ථෙව සුය්‍යන්ති ව, සො භික්ඛු භික්ඛුහි එවමස්ස වචනීයො: “ආයස්මා ථෙව කුලදුසකො පාපසමාවාගේ, ආයස්මෙතො ථෙව පාපකා සමාවාග් දිස්සන්ති ථෙව සුය්‍යන්ති ව, කුලානි වායස්මතා දුට්ඨානි දිස්සන්ති ථෙව සුය්‍යන්ති ව, පකකමතායස්මා ඉමමතා ආවාසා, අලතෙන ඉඛි වාසෙත්තා”ති, එවඤ්ච සො භික්ඛු භික්ඛුහි චුච්චමානො තෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍යා: “ඡන්දගාමිනො ව භික්ඛු දෙසගාමිනො ව භික්ඛු මොහගාමිනො ව භික්ඛු භයගාමිනො ව භික්ඛු, තාදිසිකාය ආපනතීයා එකච්චං පබ්බාජෙන්නති: එකච්චං න පබ්බාජෙන්නති”ති. සො භික්ඛු භික්ඛුහි එවමස්ස වචනීයො “මං ආයස්මා එවං අච්චං, න ව භික්ඛු ඡන්දගාමිනො න ව භික්ඛු දෙසගාමිනො න ව භික්ඛු මොහගාමිනො න ව භික්ඛු භයගාමිනො, ආයස්මා ථෙව කුලදුසකො පාපසමාවාගේ, ආයස්මෙතො ථෙව පාපකා සමාවාග් දිස්සන්ති ථෙව සුය්‍යන්ති ව’ කුලානි වායස්මතා දුට්ඨානි දිස්සන්ති ථෙව සුය්‍යන්ති ව පකකමතායස්මා ඉමමතා ආවාසා, අලං තෙ ඉඛි වාසෙත්තා”ති. එවඤ්ච සො භික්ඛු භික්ඛුහි චුච්චමානො තථෙච්ච පග්ගණෙත්තය, සො භික්ඛු භික්ඛුහි යාච තනීයං සමනුනාසිතඛෙතා තස්ස පච්චිත්තගාය, යාච තනීයඤ්ච සමනුනාසිතමානො තං පච්චිත්ත- ඡෙය්‍ය, ඉථෙච්චං කුසලං, නො ථෙව පච්චිත්තඡෙය්‍ය සඛ්‍යාදිසෙසො”ති.

1. හිරිඤ්ච වු. සි

භීතියට පත්වී ඇතැයි භීතියට පත්වී ඇතැයි. යෙ පසුගිය, සුභගතී, නෙති වනනාබෙබො: “මා ආයස්මා එවං අවච, න ච භීතියු ඡන්දගාමිනො න ච භීතියු දෙසගාමිනො න ච භීතියු මොහගාමිනො න ච භීතියු භයගාමිනො; ආයස්මා බො කුලසභකො පාපස්මාචාරො, ආයස්මා බො පාපකා සමාචාරා දිස්සන්ති වෙච සුග්ගන්ති ච, කුලානී වායස්මා දුට්ඨානී දිස්සන්ති වෙච සුග්ගන්ති ච, පකකමනායස්මා ඉමමහා ආචාරා අලං තෙ ඉධ වාසෙනා” තී. දුතියමපි වනනාබෙබො නතියමපි වනනාබෙබො සවෙ පටිනිස්සජ්ජති, ඉවෙචනං කුසලං, තො වෙ පටිනිස්සජ්ජති, ආපනති දුක්ඛටස්ස. සුභා න වදන්ති, ආපනති දුක්ඛටස්ස. සො භීතියු සමිකමජ්ඣමපි ආකඛිති වනනාබෙබො: “මා ආයස්මා එවං අවච, න ච භීතියු ඡන්දගාමිනො න ච භීතියු දෙසගාමිනො න ච භීතියු මොහගාමිනො න ච භීතියු භයගාමිනො, ආයස්මා බො කුලසභකො පාපස්මාචාරො, ආයස්මා බො පාපකා සමාචාරා දිස්සන්ති වෙච සුග්ගන්ති ච, කුලානී වායස්මා දුට්ඨානී දිස්සන්ති වෙච සුග්ගන්ති ච, පකකමනායස්මා ඉමමහා ආචාරා, අලං තෙ ඉධ වාසෙනා” තී.

දුතියමපි වනනාබෙබො. නතියමපි වනනාබෙබො සවෙ පටිනිස්සජ්ජති, ඉවෙචනං කුසලං, තො වෙ පටිනිස්සජ්ජති, ආපනති දුක්ඛටස්ස. සො භීතියු සමිකමජ්ඣමපි වනනාබෙබො. එවඤ්ච පන භීතියවෙ සමිකමජ්ඣමපි වනනාබෙබො: ව්‍යතොතන භීතියුතා පටිච්චෙත සබ්බො ඤ්ඤපෙතබෙබො.

“සුභාතු මෙ භනෙන සබ්බො. අයං ඉත්ථන්තාමො භීතියු සබ්බෙන පබ්බාජනීයකමමකතො භීතියු ඡන්දගාමිනා දෙසගාමිනා මොහගාමිනා භයගාමිනා පාපෙහී, සො තං වද්දිං න පටිනිස්සජ්ජති. යදි තබ්බස්ස පතකකලං, සබ්බො ඉත්ථන්තාමො භීතියු සමිකමජ්ඣමපි වනනාබෙබො පටිනිස්සගතාය, එසා ඤ්ඤති:

සුභාතු මෙ භනෙන සබ්බො, අයං ඉත්ථන්තාමො භීතියු සබ්බෙන පබ්බාජනීයකමමකතො භීතියු ඡන්දගාමිනා දෙසගාමිනා මොහගාමිනා භයගාමිනා පාපෙහී, සො තං වද්දිං න පටිනිස්සජ්ජති, සබ්බො ඉත්ථන්තාමො භීතියු සමිකමජ්ඣමපි වනනාබෙබො පටිනිස්සගතාය, යස්සායස්මා බමති ඉත්ථන්තාමස්ස භීතියුතො සමිකමජ්ඣමපි වනනාබෙබො, තස්ස වද්දිස්ස පටිනිස්සගතාය. සො තුඤ්ඤස්ස, යස්ස තතඛමතී, සො භාසෙය්‍ය:

දුතියමපි එතමත්ථං වද්දමි -පෙ- නතියමපි එතමත්ථං වද්දමි -පෙ- සමිකමජ්ඣමපි වනනාබෙබො සබ්බෙන ඉත්ථන්තාමො භීතියු තස්ස වද්දිස්ස පටිනිස්සගතාය. බමති සබ්බස්ස, තස්මා තුඤ්ඤී, එවමෙතං ධාරොමි” තී.

13. ඤ්ඤති: දුක්ඛටං. ද්විතී කමමචාරානි ජුලුචචයා, කමමචාරාපරි- යොසානෙ ආපනති සබ්බාදිසෙසස්ස. සබ්බාදිසෙසං අඤ්ඤාපඤ්ඤනස්ස ඤ්ඤති: දුක්ඛටං, ද්විතී කමමචාරානි ජුලුචචයා පටිපසස්සගතානී.

අනියතකණේසා.

ඉමේ බො පනායසමනෙනා දෙව අනියතා ධම්මා උදෙසං ආභවජනනි:

4. 1.

පඨමඅනියතසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්චං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා උද්ධි සාවඤ්චං
කුලුපගො ගොති. බහුකාති කුලාති උපසඛකමිති. තෙන බො පන සමයෙන
ආයසමතො උද්ධස්ස උපට්ඨාකකුලස්ස කුමාරිකා අඤ්ඤතරස්ස කුලස්ස
කුමාරකස්ස දිනනා ගොති. අථ බො ආයසමා උද්ධි පුබ්බණ්හසමයං නිවා-
සෙත්වා පතතවිචරමාදය යෙන තං කුලං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා
මනුස්සෙ පුච්ඡි: “කභං ඉඤ්ඤනාමා”ති*. “දිනනා භනෙන අමුකස්ස කුලස්ස
කුමාරකස්සා”ති.

2. තච්චි බො කුලං ආයසමතො උද්ධස්ස උපට්ඨාකං ගොති. අථ බො
ආයසමා උද්ධි යෙන තං කුලං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා මනුස්සෙ පුච්ඡි:
“කභං ඉඤ්ඤනාමා”ති. “එසාය්‍ය ඔචරකෙ නිසිනනා”ති. අථ බො ආයසමා
උද්ධි යෙන සා කුමාරිකා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා තස්සා කුමාරිකාය
සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡනෙන ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං
කපෙපසි කාලසුත්තං සමුලුපනොතා කාලසුත්තං ධම්මං භණ්නොතා.

3. තෙන බො පන සමයෙන විසාඛා මිගාරමාතා බහුපුත්තා ගොති
බහුතතතා අරොගපුත්තා අරොගතතතා අභිමිඛගලසමමතා. මනුස්සා යඤ්ඤසු
ජනෙහු උස්සවෙසු විසාඛං මිගාරමාතරං පඨමං භොජේන්ති. අථ බො
විසාඛා මිගාරමාතා නිමනතිතා තං කුලං අගමාසි. අද්දසා බො විසාඛා
මිගාරමාතා ආයසමතං උද්ධි තස්සා කුමාරිකාය සද්ධිං එකං එකාය රහො
පටිච්ඡනෙන ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසිනනා. දිසවාන ආයසමනාං උද්ධිං
එතදවොච:

“ඉදං භනෙන නච්ඡන්තං නපතරුපං, යං අයෙසා මාතුගාමෙන සද්ධිං
එකො එකාය රහො පටිච්ඡනෙන ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙපති.
ක්ඛිඤ්ඤාපි භනෙන අයෙසා අතඤ්ඤිකො තෙන ධම්මෙන, අපි ච දුස්සඤ්ඤාපයා
අපපසනා මනුස්සා”ති.

4. එච්චි බො ආයසමා උද්ධි විසාඛාය මිගාරමාතුයා වුච්චමානො නාදිසි.
අථ බො විසාඛා මිගාරමාතා නිකඛමිත්වා භික්ඛුතං එතමඤ්චං ආරොචෙසි,
යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ච්ඡි තෙ උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙනති: “කථං භි
තාම ආයසමා උද්ධි මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡනෙන
ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙපස්සති”ති.

* තෙ එච්චාභංසු ම.ජ.සං.

5. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමෙථං ආරුච්චෙසුං: “සච්චං කීර සං උද්ධි මාතුභාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පච්චින්නො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙසසී”?ති “සච්චං භගවා.” විගරහී වුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම සං මොක්ඛජ්ජි මාතුභාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පච්චින්නො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙසසසී. තෙනං මොක්ඛජ්ජි අපසසනානං වා පසාදාය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු මාතුභාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පච්චින්නො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙසසය, තමෙනං සද්ධියාවචසා උපාසිකා දිසා නිණ්ණං ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙන වදෙය්‍ය, පාරජීකෙන වා සඛ්ඛාදියෙසෙන වා පාවිතනියෙන වා, නිසජ්ජං භික්ඛු පච්චානාමානො නිණ්ණං ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙන කාමරතභෙබ්බා පාරජීකෙන වා සඛ්ඛාදියෙසෙන වා පාවිතනියෙන වා. යෙන වා ඤා සද්ධියාවචසා උපාසිකා වදෙය්‍ය, තෙන යො භික්ඛු කාමරතභෙබ්බා අයං ධම්මො අනියතො”ති.

6. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමිං අතෙ අභිපෙපතො භික්ඛුති.

මාතුභාමො නාම: මහුසසීථී, න යකඛී, න පෙතී, න තීරච්ඡානගතා, අනනමසො තදුජුජාතාපි දුරිකා, පගෙව මහතතරී.

සද්ධිනති එකතො.

එකො එකායාති භික්ඛු වෙව හොති මාතුභාමො ව.

රහො නාම: වක්ඛුසු රහො සොතසු රහො. වක්ඛුසු රහො නාම: න සකකා හොති අකඛීං වා නීඛණියමාතෙ හඹුකං වා උකඛීපියමාතෙ සීසං වා උකඛීපියමාතෙ පසසිතුං. සොතසු රහො නාම න සකකා හොති පකතිකථා සොතුං.

පච්චින්නං නාම: අයතං කුඛෙඛන වා කවාටෙන වා කීලඤ්ඤන වා සාණීපාකාරෙන වා රුකෙඛන වා එමෙන වා කොථලියා වා යෙන කෙනවි පච්චින්නං හොති.

අලංකමමනියෙති සකකා හොති මෙජ්ජනං ධම්මං පතියෙවිතුං.

නිසජ්ජං කපෙසසයාති මාතුභාමෙ නිසිනො භික්ඛු උපනිසිනො වා හොති උපනිපනො වා, භික්ඛු නිසිනො මාතුභාමො උපනිසිනො වා හොති උපනිපනො වා, උහො වා නිසිනො හොනති උහො වා නිපනො.

සද්ධියාවචසා නාම: අගතඵලා අභිසමෙතාවතී විඤ්ඤාතසාසනා.

උපාසිකා තාම: බුද්ධං සරණං ගතා ධම්මං සරණං ගතා සඛ්ඤං සරණං ගතා.

දික්ඛාති පසසිකා.

තිණණං ධම්මානං අඤ්ඤතරෙත වදෙය්‍ය, පාඤ්ඤිකෙත වා සඛ්ඤාදි-
සෙසෙත වා පාචිතභිගෙත වා. තිසජ්ජං භික්ඛු පටිජානමානො තිණණං
ධම්මානං අඤ්ඤතරෙත කාරෙතබ්බො පාරුච්ඡකෙත වා සඛ්ඤාදිසෙසෙත වා
පාචිතභිගෙත වා. යෙත වා සං සඤ්ඤොසවච්ඡා උපාසිකා වදෙය්‍ය, තෙත
සො භික්ඛු කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො තිසිනො මාතුගාමස්ස
මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවනො”ති. සො ව නං පටිජානාති, ආපතනියා
කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො තිසිනො මාතුගාමස්ස
මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවනො”ති. සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: “සච්චාභං
තිසිනො නො ව බො මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවි”නති. තිසජ්ජාය
කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො තිසිනො මාතුගාමස්ස
මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවනො”ති. සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: “තාභං තිසිනො
අපි ව බො තිපනො”ති, තිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො. සා වෙ එවං වදෙය්‍ය:
“අයෙසා මයා දිට්ඨො තිසිනො මාතුගාමස්ස මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවනොති.
සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: “තාභං තිසිනො, අපි ව බො ඕතො”ති. න
කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො තිපනො මාතුගාමස්ස
මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවනො”ති. සො ව නං පටිජානාති, ආපතනියා
කාරෙතබ්බො. සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො තිපනො
මාතුගාමස්ස මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවනො”ති. සො වෙ එවං වදෙය්‍ය:
“සච්චාභං තිපනො, නො ව බො මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවි”නති. තිපජ්ජාය
කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාභං තිපනො. අපි ව බො තිසිනො”ති.
තිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාභං තිපනො. අපි ව බො ඕතො”ති.
න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො තිසිනො මාතුගාමෙත
සඤ්ඤා කායසංඝඤ්ඤා සමාපජ්ජනො”ති. සො ව නං පටිජානාති, ආපතනියා
කාරෙතබ්බො -පෙ- “සච්චාභං තිසිනො, නො ව බො කායසංඝඤ්ඤා
සමාපජ්ජි”නති. තිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාභං තිසිනො, අපි ව
බො තිපනො”ති. තිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාභං තිසිනො
අපි ව බො ඕතො”ති. න කාරෙතබ්බො. සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා
මයා දිට්ඨො තිපනො මාතුගාමෙත සඤ්ඤා කායසංඝඤ්ඤා සමාපජ්ජනො”ති.
සො ව නං පටිජානාති, ආපතනියා කාරෙතබ්බො -පෙ- “සච්චාභං තිපනො,
නො ව බො කායසංඝඤ්ඤා සමාපජ්ජි”නති. තිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ-
“තාභං තිපනො. අපි ව බො තිසිනො”ති. තිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො
-පෙ- “තාභං තිපනො, අපි ව බො ඕතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍යා: “අයෙයා මයා දිට්ඨො මාභුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡන්තො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසිනෙතො”ති. සො ච තං පටිජානාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාභං නිසිනෙතො, අපි ච බො නිපනෙතො”ති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාභං නිසිනෙතො අපි ච බො ඨිකො”ති. න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍යා: “අයෙයා මයා දිට්ඨො මාභුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡන්තො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිපනෙතො”ති. සො ච තං පටිජානාති, නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාභං නිපනෙතො අපි ච බො නිසිනෙතො”ති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාභං නිපනෙතො අපි ච බො ඨිකො”ති. න කාරෙතබ්බො.

අනියතොති න නියතො පාරුජකං වා සඛසාදිසෙසො වා පාවිතියං වා.

7. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං පටිජානාති ආපතතිං පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං න පටිජානාති ආපතතිං පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං පටිජානාති ආපතතිං න පටිජානාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං න පටිජානාති ආපතතිං න පටිජානාති, න කාරෙතබ්බො.

ගමනං න පටිජානාති නිසජ්ජං පටිජානාති ආපතතිං පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජානාති නිසජ්ජං න පටිජානාති, ආපතතිං පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජානාති නිසජ්ජං පටිජානාති, ආපතතිං න පටිජානාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජානාති. නිසජ්ජං න පටිජානාති ආපතතිං න පටිජානාති, න කාරෙතබ්බොති.

පඤ්චමඅනියතසිකඛාපදං හිට්ඨිතං.

4. 2

දුතියඅනියතසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා උද්ඝ්ඨි භගවතා පටිකඛිතනං මාභුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡන්තො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙපඤ්චනති තස්සායෙව කුමාරිකාය සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කපෙපසි. කාලසුතනං සමුලුපනෙතො කාලසුතනං ධම්මං භණ්ණෙතො. දුතියමපි බො විසාඛා මිභාරමානා නිලෙනතිතා තං කුලං අගමාසි. අද්දසා බො විසාඛා මිභාරමානා ආයස්මන්තං උද්ඝ්ඨි තස්සායෙව කුමාරිකාය සද්ධිං එකං එකාය රහො නිසිනනං, දිස්වාත ආයස්මන්තං උද්ඝ්ඨි එතදවොච: “ඉදං භනෙත තච්ඡන්තං තපපඨිරුපං, යං අයෙයා මාභුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කපෙපති. කිඤ්චොපි භනෙත අයෙයා අනච්චිකො තෙන ධම්මෙන, අපි ච දුස්සඤ්චාපයා අපපසනතො මනුස්සා”ති. එවමපි බො ආයස්මා උද්ඝ්ඨි විසාඛාය මිභාරමානායා වුච්චමානො තාදිසි.

2. අඵ බො විතාබා මිගරමාතා නිකඛමිචා භිකඛුතං එතමිචං ආරොවෙසි යෙ තෙ භිකඛු අපට්ඨජා තෙ උඡ්ඛායනනි බියනනි විපාවෙනනි: “කඵං හි තාම ආයසමා උද්ඨි මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කපෙපසසනි”ති. අඵ බො තෙ භිකඛු භගවතො එතමිචං ආරොවෙසුං “සඨවං කීර නිං උද්ඨි මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කපෙපසි”?ති “සඨවං භගවා”. විගරහි බුද්ධො භගවා: “කඵං හි තාම නිං මොඝපුරිස මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කපෙපසසසි, තෙනං මොඝපුරිස අපපසනනාතං වා පසාදාය -පෙ- එවඤ්ච පන භිකඛවෙ ඉමං සිකතාපදං උද්දිසෙය්‍යාඵ”.

“නභෙව බො පන පට්ඨජනනං ආසනං හොති නාලංකමමහියං, අලඤ්ච බො හොති මාතුගාමං දුට්ඨුලාහි වාචාහි ඔහාසිතුං, යො පන ගිකඛු තථාරූපෙ ආසනෙ මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කපෙපසස, තමෙනං සද්ධොය්‍යවචසා උපාසිකා දිඤ්චා දවිනනං ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙන වදෙය්‍ය සඬකාදිසෙසෙන වා පාවිතතියෙන වා, නිසජ්ජං ගිකඛු පට්ඨජනනාදවිනනං ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙන කාරෙ-තභෙබ්‍ය සඬකාදිසෙසෙන වා පාවිතතියෙන වා, යෙන වා සා සද්ධොය්‍ය-වචසා උපාසිකා වදෙය්‍ය තෙන සො ගිකඛු කාරෙතභෙබ්‍යා. අයමපි ධම්මො අනියතො”ති.

3. නභෙව බො පන පට්ඨජනනං ආසනං හොති අපට්ඨජනනං හොති, කුඛෙත වා කචාවෙන වා කිලඤ්ඤත වා සාණිපාකාරෙන වා රුකෙත වා එමෙන වා කොඤ්චියා වා යෙන කෙතචි අපට්ඨජනනං හොති.

නාලංකමමහියනනි න සකකා හොති මෙදුතං ධම්මං පට්ඨෙවිතුං.

අලඤ්ච බො හොති මාතුගාමං දුට්ඨුලාහි වාචාහි ඔහාසිතුනනි සකකා හොති මාතුගාමං දුට්ඨුලාහි වාචාහි ඔහාසිතුං.

යො පනාති යො යාදිසො -පෙ- ගිකඛුති -පෙ- අයං ඉමසමී අපෙඨ අභිපෙපතො භිකඛුති.

තථාරූපෙ ආසනෙති එවරූපෙ ආසනෙ

මාතුගාමො තාම: මනුසසී, න යකඛි ත පෙතී න කීරව්ජාතගතා.

විඤ්ඤ පට්ඨලා සුභාසිතදුඛාසිතං දුට්ඨුලාදුට්ඨුලං ආචානිතුං.

සද්ධිනනි එකතො.

එකො එකායාති භිකඛු වෙච හොති මාතුගාමො ව.

රහො තාම: වකඛුසු රහො සොතසු රහො. වකඛුසු රහො තාම න සකකා හොති අකඛිං වා නිබණ්ණියමාතෙ භමුකං වා උකඛිපියමාතෙ සීසං වා උකඛිපියමාතෙ පසසිතුං. සොතසු රහො තාම න සකකා හොති පකති-කථා සොතුං.

හිසජජං කපපසයාති මාතුගාමෙ නිසිනෙන භිකු උපනිසිනෙනා වා හොති උපනිපනෙනා වා, භිකු නිසිනෙන මාතුගාමො උපනිසිනෙනා වා හොති උපනිපනෙනා වා, උහො වා නිසිනනා හොනාති උහො වා නිපනනා.

සදෙහියවචසා නාම: අගනඵලා අභිසලෙකාවිනී විඤ්ඤකසාසනා.

උපාසිකා නාම: බුද්ධිං සරණං ගතා ධම්මං සරණං ගතා සබ්බං සරණං ගතා.

දිස්වාති පසසිකා.

දුච්ඡතං ධම්මානං අඤ්ඤතරෙන වදෙය්‍ය සබ්බාදිසෙසෙන වා පාවිතනී-සෙන වා නිපජ්ජං භිකු පටිජාතමානොදීනනං ධම්මානං අඤ්ඤතරෙන කාරෙතබ්බො සබ්බාදිසෙසෙන වා පාවිතනීයෙන වා, යෙන වා සා සදෙහිය-වචසා උපාසිකා වදෙය්‍ය, තෙන සො භිකු කාරෙතබ්බො.

සා වෙ ඵචං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනෙනා මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංසග්ගං සමාපජ්ජනෙතා”ති. සො ච තං පටිජාතාති, අපකතියා කාරෙතබ්බො. සා වෙ ඵචං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනෙනා මාතු-ගාමෙන සද්ධිං කායසංසග්ගං සමාපජ්ජනෙතා”ති. සො වෙ ඵචං වදෙය්‍ය: “සච්චාහං නිසිනෙනා නො ච බො කායසංසග්ගං සමාපජ්ජ”නති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසිනෙනා අපි ච බො නිපනෙනා”ති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසිනෙනා අපි ච බො සීතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ ඵචං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිපනෙනා මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංසග්ගං සමාපජ්ජනෙතා”ති. සො ච තං පටිජාතාති, අපකතියා කාරෙතබ්බො -පෙ- “සච්චාහං නිපනෙනා නො ච බො කායසංසග්ගං සමාපජ්ජනති”. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපනෙනා අපි ච බො නිසිනෙනා”ති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපනෙනා අපි ච බො සීතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ ඵචා වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා හුතං නිසිනනස්ස මාතුගාමං දුට්ඨිලාභි වාචාභි ඔහාසනකස්සා”ති. සො ච තං පටිජාතාති, අපකතියා කාරෙතබ්බො -පෙ- “සච්චාහං නිසිනෙනා නො ච බො දුට්ඨිලාභි වාචාභි ඔහාසි”නති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසිනෙනා අපි ච බො නිපනෙනා”ති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසිනෙනා අපි ච බො සීතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අය්‍යස්ස මයා සුතං නිපන්නාස්ස මානුගාමං දුට්ඨුල්ලාහි වාචාහි ඔහාසන්නස්සා”ති. සො ව තං පටිජානාති, ආපනතියා කාරෙතබ්බො -පෙ- ‘සච්චාහං නිපනොනා නො ව බො දුට්ඨුල්ලාහි වාචාහි ඔහාසි’නති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපනොනා අපි ව බො නිසිනොනා”ති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපනොනා අපි ව බො සීතො”ති. ත කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අය්‍යො මයා දිට්ඨො මානුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසිනොනා”ති. සො ව තං පටිජානාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසිනොනා අපි ව බො නිපනොනා”ති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො: -පෙ- “නාහං නිසිනොනා අපි ව බො සීතො”ති, ත කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අය්‍යො මයා දිට්ඨො මානුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිපනොනා”ති. සො ව තං පටිජානාති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපනොනා අපි ව බො නිසිනොනා”ති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපනොනා අපි ව බො සීතො”ති, ත කාරෙතබ්බො.

අයමිති පුරිමං උපාදය වුවහි.

අනියතොති ත නියතො සබ්බාදිසෙසො වා පාවිතියං වා.

4. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං පටිජානාති ආපනතීං පටිජානාති, ආපනතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං න පටිජානාති ආපනතීං පටිජානාති, ආපනතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං පටිජානාති ආපනතීං න පටිජානාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං න පටිජානාති ආපනතීං න පටිජානාති, ත කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජානාති නිසජ්ජං පටිජානාති, ආපනතීං පටිජානාති, ආපනතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජානාති නිසජ්ජං න පටිජානාති ආපනතීං පටිජානාති, ආපනතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජානාති, නිසජ්ජං පටිජානාති, ආපනතීං න පටිජානාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජානාති, නිසජ්ජං න පටිජානාති, ආපනතීං න පටිජානාති, ත කාරෙතබ්බොති.

දුතියඅනියනිකායපදං ගිට්ඨිතං

5. උද්දිට්ඨො බො ආයසමනොනා ඥෙ අතීයතා ධම්මා. තජ්ඣායසමනොන පුච්ඡාමි, කච්චිඤ්ඤා පරිසුඤ්ඤා. දුතියමපි පුච්ඡාමි, කච්චිඤ්ඤා පරිසුඤ්ඤා. තතීයමපි පුච්ඡාමි, කච්චිඤ්ඤා පරිසුඤ්ඤා. පරිසුඤ්ඤාඤ්ඤායසමනොනා තසමා තුණ්ඤී, එච්චමෙතං ධාරයාමීති.

භග්ගසුඤ්ඤානං

අලංකමනියකොච්ච තථෙච ච තභෙච බො,
අතීයතා සුපඤ්ඤානා බුද්ධිසෙට්ඨන තාදිතාති.

අතීයනිකායෙධා නිට්ඨිතො

නියෝගනියකණේධා.

ඉමේ වෙට් පනායසමගොනා හිංස නියෝගනියා පාචිනනියා ධම්මා

උදෙසං ආශව්ජනනි.

චිවරවගොගා

5. 1. 1.

පඨමකතිනිසිකධාපදං

1. තෙන භමයෙන බුද්ධොභගවා වෙසාලියං විහරති ගොතමකෙ වෙතියෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතා භික්ඛුතං තීච්චරං අනුඤ්ඤතං හොති. ඡබ්බගහියා භික්ඛු භගවතා තීච්චරං අනුඤ්ඤතනනි අඤ්ඤතෙව තීච්චරෙන ගාමං පච්චනනි, අඤ්ඤත තීච්චරෙන ආරුමෙ අව්ජනනි, අඤ්ඤත තීච්චරෙන තහාතං ඕතරනනි. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චජා තෙ උජ්ඣායනනි ඛියනනි විපාවෙනනි: “කථං හි තාච්ච ඡබ්බගහියා භික්ඛු අතිරෙකච්චරං ධාරෙසසනනි”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු* භගවතො එතමඡං ආරුමෙවසුං -පෙ- ‘සච්චං කීර තුමෙහ භික්ඛවෙ අතිරෙකච්චරං ධාරෙථා?’ති “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාච්ච තුමෙහ මොඝපුරිසා අතිරෙකච්චරං ධාරෙසසථ. තෙනං මොඝපුරිසා අපපසනනාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙසාථ:

“යො පන භික්ඛු අතිරෙකච්චරං ධාරෙසා නියෝගනියං පාචිනනිය”නනි. එවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුතං සිකධාපදං පඤ්ඤතං හොති.

[බුලපඤ්ඤතනි.]

2. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමතො ආනාදෙසන අතිරෙකච්චරං උපපනනං හොති. ආයසමා ව ආනාදෙසු නං චිවරං ආයසමතො සාරිපුත්තසස දුතුකාමො හොති. ආයසමා ව සාරිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති. අථ ඛො ආයසමතො ආනාදෙසන එතදහොසි: “භගවතා සිකධාපදං පඤ්ඤතං ත අතිරෙකච්චරං ධාරෙතබ්බ”නනි. ඉදඤ්ච මෙ අතිරෙකච්චරං උපපනනං, අභඤ්චිමං චිවරං ආයසමතො සාරිපුත්තසස දුතුකාමො, ආයසමා ව සාරිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති, කථනානුචො මයා පච්චජිතබ්බ”නනි. අථ ඛො ආයසමා ආනාදෙසු භගවතො එතමඡං ආරොවෙසි. “කීච්ච වීරං පනානාද සාරිපුත්තො ආගච්චියනනි?”ති “තච්චං වා භගවා දිවසං දසමං වා”ති. අථ ඛො භගවා එතසමිං තීදුතෙ එතසමිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කච්චා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ දසාභපරමං අතිරෙකච්චරං ධාරෙතුං එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙසාථ:

* “ඡබ්බගහියෙ භික්ඛු අනෙකපරිසාදෙස විහරතිතා” ම.ජ.සං. අභිකං.

“හිටපු විවරණය: හිටපු උපකරණයක් කඩිනම දසාහපරම. අතිරේක විවරණය. බාහිරවලට. න. අතිරේකයෙන් හිටපු සාමාජිකයන්”

[ද්‍රව්‍ය පදනම]

3. හිටපු විවරණයන්හි භික්ෂුන්, විවරණයක් වා හොඳින් නිවැරදි වා විවරණයක් වා දැක්වීමක් වා විවරණයක් වා උපකරණයක්.

උපකරණයක් කඩිනමින් අධ්‍යයනය මානිකාරය අදාළ කරා මානිකාරය උපකරණයක් හොඳින්, සමස්ත වා අනන්‍ය උපකරණයක් හොඳින්.

දසාහපරමයන් දසාහපරමයන්¹ බාහිරවලට

අතිරේක විවරණය නාම: අනුකූලයන් අවිකල්පය.

විවරණය නාම: ජනතාව විවරණය අදාළ කරා විවරණය විකල්පය පවත්වම.

න. අතිරේකයෙන් හිටපු සාමාජිකයන් හොඳින්² එකඟයෙන් අර්ථ දැක්වීමක් නිසා හොඳින් නිසා ජනතාව සමස්තයක් වා ගණයක් වා ප්‍රගතියක් වා. එවැනි පන භික්ෂුවෙහි නිසා ජනතාව: තෙත භික්ෂුන් සමස්ත උපකරණයක් එකඟයෙන් උපකරණයක් කරනවා බුද්ධිමත් භික්ෂුන් පාදක වනවා උපකරණයක් නිසිදිනට අදාළ ප්‍ර. පහසුකම් වලට වුවහොත්: “ඉදිරි මෙහෙය විවරණය දසාහපරමයන් නිසා හොඳින්. ඉමාන සමස්ත නිසා ජනතාව” නිසා ජනතාව අපහසු දෙසෙකට. බාහිරව භික්ෂුන් පවිලෙහ අපහසු පවිලෙහ තබනවා. නිසා විවරණය දැක්වීම:

“සුභව මෙහෙය සමස්තය. ඉදිරි විවරණය ඉන්ද්‍රියයක් භික්ෂුන් නිසා හොඳින් සමස්ත නිසා විවරණය. යදි සමස්ත පහසුකම්, සමස්ත ඉමං විවරණය ඉන්ද්‍රියයක් භික්ෂුන් දැක්වීම” නිසා.

4. තෙත භික්ෂුන් සමස්තයක් භික්ෂු උපකරණයක් එකඟයෙන් උපකරණ-සමස්ත කරනවා බුද්ධිමත් භික්ෂුන් පාදක වනවා උපකරණයක් නිසිදිනට අදාළ ප්‍ර. පහසුකම් වලට වුවහොත්: “ඉදිරි මෙහෙය විවරණය දසාහපරමයන් නිසා හොඳින්. ඉමාන අයසමන්තයන් නිසා ජනතාව” නිසා ජනතාව අපහසු දෙසෙකට. බාහිරව භික්ෂුන් පවිලෙහ අපහසු පවිලෙහ තබනවා. නිසා විවරණය දැක්වීම.

“සුභව මෙහෙය අයසමන්තය. ඉදිරි විවරණය ඉන්ද්‍රියයක් භික්ෂුන් නිසා හොඳින්. අයසමන්තයන් නිසා විවරණය. යදි අයසමන්තයන් පහසුකම්, අයසමන්තයන් ඉමං විවරණය ඉන්ද්‍රියයක් භික්ෂුන් දැක්වීම” නිසා.

5. තෙත භික්ෂුන් එකඟයෙන් භික්ෂු උපකරණයක් එකඟයෙන් උපකරණ-සමස්ත කරනවා උපකරණයක් නිසිදිනට අදාළ ප්‍ර. පහසුකම් වලට වුවහොත්: “ඉදිරි මෙහෙය විවරණය දසාහපරමයන් නිසා හොඳින්. ඉමාන අයසමන්තයන් නිසා ජනතාව” නිසා ජනතාව අපහසු දෙසෙකට. තෙත භික්ෂුන් අපහසු පවිලෙහ තබනවා. නිසා විවරණය දැක්වීම: “ඉමං විවරණය අයසමන්තයන් දැක්වීම” නිසා.

1. දසාහපරමයන්. සී. ලිඛිත. 2. ‘හොඳින්’ ඉදිරි පදය පොළකෙසු අති. සිකාපද ප්‍රකාශන.

6. දසාභාතිකකනො අතිකකනාසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. දසාභාතිකකනො වෙමතිකො, නිසංගතියං පාවිතතියං. දසාභාතිකකනො අනතිකකනාසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. අනඛිට්ඨිනෙ අඛිට්ඨිනසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. අවිසාජ්ජනෙ විසාජ්ජනසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. අනට්ඨෙ නට්ඨසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. අවිතට්ඨෙ විතට්ඨසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. අදධෙසී දධසිසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. අවිලුචොන විලුචනසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. නිසංගතියං චීවරං අනිසසජ්ජා, පරිභුඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛට්ඨසං. දසාභාතිකකනො අතිකකනාසඤ්ඤී, ආපතති දුක්ඛට්ඨසං. දසාභාතිකකනො වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛට්ඨසං. දසාභාතිකකනො අනතිකකනාසඤ්ඤී, අනාපතති.

7. අනාපතති අනොදසාභං අඛිට්ඨති විකපෙපති විසාජ්ජති නසංගතී විතසංගතී ඛයගතී අච්ඡිද්දිඤා ගණනනති, විසංසං ගණනනති උම්මනනකසං, ආදිකම්මකසංගතී.

8. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බගතියා භික්ඛු නිසංච්චීච්චරං න දෙතති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ නිසංච්චීච්චරං න දුතබ්බං. යො න දදෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛට්ඨසං”ති.

පඨමකඨිනසිකඛාපදං නිට්ඨිතං

5. 1. 2.

දුතියකඨින සිකඛාපදං*

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනුච්චිකසං ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු භික්ඛුතං හන්ථෙ චීවරං නික්ඛිපිඤා සනාරුතනරෙත ජනපදචාරිකං පකකමනති. තාති චීවරාති චීරං නික්ඛිතතාති කණ්ණකිතාති භොනනති. තාති භික්ඛු ඔතාපෙතනති. අද්දසා බො ආයසමා ආනන්දෙ සෙතාසතචාරිකං ආභිභවනො තෙ භික්ඛු තාති චීවරාති ඔතාපෙතනෙ. දිසවාන යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඞ්ඤමි. උපසඞ්ඤමිඤා තෙ භික්ඛු එතදවොච: “කසිමාති ආචුසො විවරාති කණ්ණකිතාති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු ආයසමතො ආනන්දසං එතමන්ථං ආරොචෙසුං. ආයසමා ආනන්දෙ උජ්ඣායති ඛියති විපාවෙති: “කථං හි තාම භික්ඛු භික්ඛුතං හන්ථෙ චීවරං නික්ඛිපිඤා සනාරුතනරෙත ජනපදචාරිකං පකකමසංගතී”ති. අථ බො ආයසමා ආනන්දෙ භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසි, “සච්චං කිර භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛුතං හන්ථෙ චීවරං නික්ඛිපිඤා සනාරුතනරෙත ජනපදචාරිකං පකකමනති”ති? “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා. “කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොඤ්ජරිසා භික්ඛුතං හන්ථෙ චීවරං නික්ඛිපිඤා සනාරුතනරෙත ජනපදචාරිකං පකකමසංගතී. තෙන භික්ඛවෙ අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

*උද්දෙසිත සිකඛාපදං, සීඞු. උද්දෙසිත සිකඛාපදං, මජ්ඣ.

“නිවසිතවිවරණිං. භික්ඛුනා උබ්බතණිං. කසීනො එකරතනමපි මෙ භික්ඛු නිව්වරෙන විප්පවසෙය්‍ය, ගිණ්ණණීයං පාවිතනිය”න්ති:

එවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුනං සිකබාපදං පඤ්ඤනතං ගොති.

[මූලපඤ්ඤනනි.]

2. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤනරෙ භික්ඛු කොසලඛියං ගිලානො ගොති. ඤ්ඤතකා තස්ස භික්ඛුතො සන්තිකෙ දුතං පාහෙසුං: “අගච්ඡතු භද්දනො: මයං උපට්ඨතිස්සාමා”ති. භික්ඛුපි එවමාහංසු. “ගච්ඡාටුසො ඤ්ඤතකා තං උපට්ඨතිස්සන්ති”ති. සො එවමාහ: “භගවතාටුසො සිකබාපදං පඤ්ඤනතං න තිච්චරෙන විප්පවසිතබ්බ”න්ති. “අභඤ්චති ගිලානො, න සකෙකාමි තිච්චරං ආදය පකකමිතුං, තාහං ගමිස්සාමි”ති. භගවතො එතමන්ථං ආරෙවෙසුං.

3. අඵ බො භගවා එතසමිං නිදුනෙ එතසමිං පකරණෙ ධමමිං කඵං කන්ධා භික්ඛු ආමනොසී: “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ ගිලානස්ස භික්ඛුතො තිච්චරෙන අවිප්පවාසසමුක්ඛිං දුතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ දුතබ්බා: තෙන ගිලානෙන භික්ඛුනා සබ්බං උපසම්බන්ධා: එකංසං උත්තරුසම්භං කරිත්වා බුද්ධිතං භික්ඛුනං පාදෙ ච්ඡිද්ධා උක්කුටිකං නිසීද්ධා අඤ්ඤලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: “අහං භනෙන ගිලානො න සකෙකාමි තිච්චරං ආදය පකකමිතුං, සොහං භනෙන සබ්බං තිච්චරෙන අවිප්පවාසසමුක්ඛිං යාවාමි”ති. දුතියමපි යාවිතබ්බො, තතියමපි යාවිතබ්බො, ව්‍යනෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සබ්බෙසා ඤ්ඤපෙනබ්බො:

“සුණාතු මෙ භනෙන සබ්බෙසා. අයං ඉඤ්ඤනාමො භික්ඛු ගිලානො න සකෙකාති තිච්චරං ආදය පකකමිතුං. සො සබ්බං තිච්චරෙන අවිප්පවාසසමුක්ඛිං යාවති. යදි සබ්බස්ස පනතකලං, සබ්බෙසා ඉඤ්ඤනාමස්ස භික්ඛුතො තිච්චරෙන අවිප්පවාසසමුක්ඛිං දදෙය්‍ය: එසා ඤ්ඤනති.

“සුණාතු මෙ භනෙන සබ්බෙසා. අයං ඉඤ්ඤනාමො භික්ඛු ගිලානො න සකෙකාති තිච්චරං ආදය පකකමිතුං. සො සබ්බං තිච්චරෙන අවිප්පවාසසමුක්ඛිං යාවති. සබ්බෙසා ඉඤ්ඤනාමස්ස භික්ඛුතො තිච්චරෙන අවිප්පවාසසමුක්ඛිං දෙති. යස්සායසමතො බමති ඉඤ්ඤනාමස්ස භික්ඛුතො තිච්චරෙන අවිප්පවාසසමුක්ඛිංයා දුතං, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නතබමති, සො හාසෙය්‍ය.

දිනතා සබ්බෙන ඉඤ්ඤනාමස්ස භික්ඛුතො තිච්චරෙන අවිප්පවාසසමුක්ඛිං, බමති සබ්බස්ස, තසවා තුණ්හි, එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකබාපදං උද්දිසෙය්‍යාඵ:

“නිවසිතවිවරණිං. භික්ඛුනා උබ්බතණිං. කසීනො එකරතනමපි මෙ භික්ඛු නිව්වරෙන විප්පවසෙය්‍ය අඤ්ඤනු භික්ඛුසමුක්ඛියා, ගිණ්ණණීයං පාවිතනිය”න්ති.

[දුතියපඤ්ඤනනි.]

4. නිවසිතවිවරණිනති භික්ඛුතො විවරං කතං වා ගොති නට්ඨං වා විනට්ඨං වා දබ්බං වා විවරාසා වා උපට්ඨන්තා.

උබහන සම්බන්ධ කමිතේතියේ වාර්තාව මානිකානු අභ්‍යන්තර මානිකානු උබහන හොඳි. සබේසන වා අනන්ත උබහන හොඳි.

එකරහන මේ වෙ ගිකඩු නිව්වරෙන විපවසනයානි සබසාපියා වා උනන්තසබේහන වා අනන්තවසකෙන වා.

අභ්‍යන්තර ගිකඩු සම්බන්ධයානි වපෙතා ගිකඩු සවමුති.

නිසසගතිය මහානිති සහ අරුණුගමනෙන්¹ නිසසගතිය හොඳි. නිසස-ප්‍රතිබන්ධ සබසය වා ගණය වා පුගලය වා. එවකට පත ගිකඩුවෙ නිසසප්‍රති-බන්ධ -පෙ- “ඉදමෙම හනෙන විවර රහති විපවුච්ඡ² අභ්‍යන්තර ගිකඩු-සවමුතියා නිසසගතිය, ඉලොහා සබසය නිසසප්‍රති” නි -පෙ- දදෙයනානි -පෙ- දදෙයනනානි -පෙ- අයසවනො දමම්” නි.

5. ගාමො එකපවාරො, නානුපවාරො, නිවෙසන එකපවාරො, නානු-පවාරො, උදෙසිනො³ එකපවාරො, නානුපවාරො, අවො, එකපවාරො, නානු-පවාරො, මාලො එකපවාරො, නානුපවාරො, පාසාදො එකපවාරො, නානුප-වාරො, හමමිය එකපවාරො, නානුපවාරො, නාමා එකපවාරො, නානුපවාරො, සනො එකපවාරො, නානුපවාරො, බෙනන එකපවාරො, නානුපවාරො, බිඤ්ඤ-කරණ එකපවාරො, නානුපවාරො, අරාමො එකපවාරො, නානුපවාරො, විහානෙ එකපවාරො, නානුපවාරො, රාකඩමුල එකපවාරො, නානුපවාරො, අපේකාකාසො එකපවාරො, නානුපවාරො.

6. ගාමො එකපවාරො, නාම: එකකුලය ගාමො හොඳි පරිකම්පෙනා ව, අනෙතාගාමෙ විවර නිකම්පිනා අනෙතාගාමෙ වන්ධන. අපරිකම්පෙනා හොඳි, යසම් සරෙ විවර නිකම්පන හොඳි තසම් සරෙ වන්ධන හන්දපාසා වා න විප්තිනධන.

7. නානාකුලය ගාමො හොඳි පරිකම්පෙනා ව, යසම් සරෙ විවර නිකම්පන හොඳි. තසම් සරෙ වන්ධන සහායෙ වා දාරමුලෙ වා හන්දපාසා වා න විප්තිනධන. සහායෙ ගව්නෙන හන්දපාසෙ විවර නිකම්පිනා සහායෙ වා වන්ධන දාරමුලෙ වා. හන්දපාසා වා න විප්තිනධන. සහායෙ විවර නිකම්පිනා සහායෙ වා වන්ධන දාරමුලෙ වා. හන්දපාසා වා න විප්තිනධන. අපරිකම්පෙනා හොඳි, යසම් සරෙ විවර නිකම්පන හොඳි, තසම් සරෙ වන්ධන. හන්දපාසා වා න විප්තිනධන.

8. එකකුලය නිවෙසන හොඳි පරිකම්පෙනා නානාගබහා නානා-මවරකා, අනෙතානිවෙසනෙ විවර නිකම්පිනා අනෙතානිවෙසනෙ වන්ධන. අපරිකම්පෙනා හොඳි, යසම් ගබෙන විවර නිකම්පන හොඳි, තසම් ගබෙන වන්ධන. හන්දපාසා වා න විප්තිනධන.

9. නානාකුලය නිවෙසන හොඳි පරිකම්පෙනා නානාගබහා නානාමවරකා, යසම් ගබෙන විවර නිකම්පන හොඳි, තසම් ගබෙන වන්ධන දාරමුලෙ වා. හන්දපාසා වා න විප්තිනධන. අපරිකම්පෙනා හොඳි, යසම් ගබෙන විවර නිකම්පන හොඳි තසම් ගබෙන වන්ධන. හන්දපාසා වා න විප්තිනධන.

1. සහ අරුණුගමනා. ම.ප.ස. 2. රහති විපවුච්ඡ. ම.ප.ස. සක 3. උදෙසිනො. ම.ප.ස.

10. එකතු කළ යුතු උදෙසා හෝ පරිකල්පනා ව නානාගමනා නානාමවරකා, අනෙකුත් උදෙසා විවර නිකුත් කිරීමට අනෙකුත් උදෙසා වැඩි වැඩි කිරීමට. අපරිකල්පනා හෝ, යම් ගමන විවර නිකුත් කිරීමට හෝ, කමිටු ගමන වැඩි කිරීමට. හැරුණු විට වා න විර්ථ කිරීමට.

11. නානාකුලය උදෙසා හෝ පරිකල්පනා ව නානාගමනා නානාමවරකා, යම් ගමන විවර නිකුත් කිරීමට හෝ, කමිටු ගමන වැඩි කිරීමට ආරම්භ වා. හැරුණු විට වා න විර්ථ කිරීමට. අපරිකල්පනා හෝ, යම් ගමන විවර නිකුත් කිරීමට හෝ, කමිටු ගමන වැඩි කිරීමට. හැරුණු විට වා න විර්ථ කිරීමට.

12. එකතු කළ යුතු අධිකාරී හෝ, අනෙකුත් අධිකාරී විවර නිකුත් කිරීමට අනෙකුත් අධිකාරී වැඩි කිරීමට. නානාකුලය අධිකාරී හෝ නානාගමනා නානාමවරකා, යම් ගමන විවර නිකුත් කිරීමට හෝ, කමිටු ගමන වැඩි කිරීමට ආරම්භ වා. හැරුණු විට වා න විර්ථ කිරීමට.

13. එකතු කළ යුතු මාලා හෝ, අනෙකුත් මාලා විවර නිකුත් කිරීමට අනෙකුත් මාලා වැඩි කිරීමට. නානාකුලය මාලා හෝ නානාගමනා නානාමවරකා, යම් ගමන විවර නිකුත් කිරීමට හෝ, කමිටු ගමන වැඩි කිරීමට ආරම්භ වා. හැරුණු විට වා න විර්ථ කිරීමට.

14. එකතු කළ යුතු පාසාද හෝ, අනෙකුත් පාසාද විවර නිකුත් කිරීමට අනෙකුත් පාසාද වැඩි කිරීමට. නානාකුලය පාසාද හෝ නානාගමනා නානාමවරකා, යම් ගමන විවර නිකුත් කිරීමට හෝ, කමිටු ගමන වැඩි කිරීමට ආරම්භ වා. හැරුණු විට වා න විර්ථ කිරීමට.

15. එකතු කළ යුතු හමුදා හෝ, අනෙකුත් හමුදා විවර නිකුත් කිරීමට අනෙකුත් හමුදා වැඩි කිරීමට. නානාකුලය හමුදා හෝ නානාගමනා නානාමවරකා, යම් ගමන විවර නිකුත් කිරීමට හෝ, කමිටු ගමන වැඩි කිරීමට ආරම්භ වා. හැරුණු විට වා න විර්ථ කිරීමට.

16. එකතු කළ යුතු නාම හෝ අනෙකුත් නාම විවර නිකුත් කිරීමට අනෙකුත් නාම වැඩි කිරීමට. නානාකුලය නාම හෝ නානාගමනා නානාමවරකා, යම් ගමන විවර නිකුත් කිරීමට හෝ, කමිටු ගමන වැඩි කිරීමට. හැරුණු විට වා න විර්ථ කිරීමට.

17. එකතු කළ යුතු සභා හෝ, සභා විවර නිකුත් කිරීමට පුරුකා වා පවරුකා වා සහතික කරන න විර්ථ කිරීමට. පසු කාලීන අධිකාරී න විර්ථ කිරීමට. නානාකුලය සභා හෝ, සභා විවර නිකුත් කිරීමට හැරුණු විට වා න විර්ථ කිරීමට.

18. එකතු කළ යුතු බෙහෙව හෝ පරිකල්පනා, අනෙකුත් බෙහෙව විවර නිකුත් කිරීමට අනෙකුත් බෙහෙව වැඩි කිරීමට. අපරිකල්පනා හෝ, හැරුණු විට වා න විර්ථ කිරීමට. නානාකුලය බෙහෙව හෝ පරිකල්පනා, අනෙකුත් බෙහෙව විවර නිකුත් කිරීමට ආරම්භ වා වැඩි කිරීමට. හැරුණු විට වා න විර්ථ කිරීමට. අපරිකල්පනා හෝ, හැරුණු විට වා න විර්ථ කිරීමට.

19. එකකුලයා ධර්මකරණං හොති පරිකම්පනාදි, අනෙතාධර්මකරණං විවරං නිකම්පිතා අනෙතාධර්මකරණං වන්ධනං. අපරිකම්පනං හොති, හන්දපාසා න විජ්ජිතබ්බං. නානාකුලයා ධර්මකරණං හොති පරිකම්පනාදි, අනෙතාධර්මකරණං විවරං නිකම්පිතා ආරම්භලෙ වා වන්ධනං, හන්දපාසා වා න විජ්ජිතබ්බං. අපරිකම්පනං හොති, හන්දපාසා න විජ්ජිතබ්බං.

20. එකකුලයා ආරාමො හොති පරිකම්පනො ව, අනෙතාආරාමෙ විවරං නිකම්පිතා අනෙතාආරාමෙ වන්ධනං. අපරිකම්පනො හොති, හන්දපාසා න විජ්ජිතබ්බං. නානාකුලයා ආරාමො හොති පරිකම්පනො ව, අනෙතා-ආරාමෙ විවරං නිකම්පිතා ආරම්භලෙ වා වන්ධනං, හන්දපාසා වා න විජ්ජි-තබ්බං. අපරිකම්පනො හොති, හන්දපාසා න විජ්ජිතබ්බං.

21. එකකුලයා විහාරෙ හොති පරිකම්පනො ව, අනෙතාවිහාරෙ විවරං නිකම්පිතා අනෙතාවිහාරෙ වන්ධනං. අපරිකම්පනො හොති, යසම් විහාරෙ විවරං නිකම්පනං හොති, තසම් විහාරෙ වන්ධනං, හන්දපාසා වා න විජ්ජිතබ්බං. නානාකුලයා විහාරෙ හොති පරිකම්පනො ව, යසම් විහාරෙ විවරං නිකම්පනං හොති, තසම් විහාරෙ වන්ධනං ආරම්භලෙ වා, හන්දපාසා වා න විජ්ජිතබ්බං. අපරිකම්පනො හොති, යසම් විහාරෙ විවරං නිකම්පනං හොති, තසම් විහාරෙ වන්ධනං. හන්දපාසා වා න විජ්ජිතබ්බං.

22. එකකුලයා රුකනිමුලං හොති යං මජ්ඣිමනිකෙ කාලෙ සමනතා ඡායා ඵරති, අනෙතාඡායාය විවරං නිකම්පිතා අනෙතාඡායාය වන්ධනං. නානාකුලයා රුකනිමුලං හොති, හන්දපාසා න විජ්ජිතබ්බං.

23. අපේක්කාකාසො එකුපවාරො නාම: අගාමකෙ අරඤ්ඤ සමනතා සතකඛහනතරා එකුපවාරො, තතො පරං නානුපවාරො.

24. විපප්පුඤ්ඤා විපප්පුඤ්ඤාදී අඤ්ඤානු භික්ඛුසමමුතියා, නිසංගහියං පාවිතරියං. විපප්පුඤ්ඤා වෙමතිකො අඤ්ඤානු භික්ඛුසමමුතියා නිසංගහියං පාවිතරියං. විපප්පුඤ්ඤා අවිපප්පුඤ්ඤාදී අඤ්ඤානු භික්ඛුසමමුතියා, නිසංගහියං පාවිතරියං. අප චක්ඛුභවෙ පච්චුභවසඤ්ඤා -පෙ- අවිසංජ්ජිතෙ විසංජ්ජිතසඤ්ඤා -පෙ- අනට්ඨි නට්ඨිසඤ්ඤා -පෙ- අවිනට්ඨි විනට්ඨිසඤ්ඤා -පෙ- අදබ්බි දබ්බිසඤ්ඤා -පෙ- අවිපුතො විපුතොසඤ්ඤා අඤ්ඤානු භික්ඛු-සමමුතියා නිසංගහියං පාවිතරියං. නිසංගහියං විවරං අනිසංජ්ජිතා පරිභුඤ්ඤා, අපනති දුක්ඛවයා. අවිපප්පුඤ්ඤා විපප්පුඤ්ඤාදී අපනති දුක්ඛවයා. අවිපප්පුඤ්ඤා වෙමතිකො, අපනති දුක්ඛවයා. අවිපප්පුඤ්ඤා අවිපප්පුඤ්ඤාදී, අනාපතති.

25. අනාපතති අනෙතා අරුණෙ පච්චුභවති, විසංජ්ජිතා, තසංගහි, විනසංගහි, ඛයංගහි, අවජ්ජිතා ගණනතරා, විසංගහි, ගණනතරා, භික්ඛු සමමුතියා, උමමනතකසා, ආදිකමමිකසානි.

තනියකයිනිසිකබාපදං

1. තෙත සමයෙහි බුද්ධෝ භගවා සාවන්තියං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-
 පිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙත බො පන සමයෙහි අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො
 අකාලච්චරං උපපන්නං ගොති. තස්ස තං චිවරං කසිරමානං නපපගොති.
 අථ බො සො භික්ඛු තං චිවරං උස්සාපෙඤ්ඤා පුතපපුතං විමජ්ජති.
 අද්දසා බො භගවා සෙතාසතචාරිකං ආභිණ්ඩනෙතා තං භික්ඛුං තං චිවරං
 උස්සාපෙඤ්ඤා පුතපපුතං විමජ්ජන්නං. දීසවාන යෙත සො භික්ඛු තෙනුපස-
 ඩකම්. උපසඞකම්ඤ්ඤා තං භික්ඛුං එතදවොච: “කියස්ස ඤං භික්ඛු ඉමං චිවරං
 උස්සාපෙඤ්ඤා පුතපපුතං විමජ්ජසී”ති? “ඉදමෙව භනෙත අකාලච්චරං උපපන්නං
 කසිරමානං නපපගොති. තෙතාභං ඉමං චිවරං උස්සාපෙඤ්ඤා පුතපපුතං විම-
 ජ්ජමී”ති. “අඤ්ඤා පන තෙ භික්ඛු චිවරපච්චාසා”ති? “අඤ්ඤා භගවා”ති. අථ බො
 භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කඤ්ඤා භික්ඛු
 ආමනෙතසි:- “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ අකාලච්චරං පටිග්ගහෙඤ්ඤා චිවරපච්චාසා
 නික්ඛපිතු”නති.

2. තෙත බො පන සමයෙහි භික්ඛු භගවතා අනුඤ්ඤාතං අකාලච්චරං
 පටිග්ගහෙඤ්ඤා චිවරපච්චාසා නික්ඛපිතුනති අකාලච්චරාති පටිග්ගහෙඤ්ඤා
 අතිරෙකමාසං නික්ඛපනති තාති චිවරාති චිවරවංසෙ භණ්ඩිකාබඞ්ඞාති
 තිට්ඨන්ති. අද්දසා බො ආයස්මා ආනඤ්ඤා සෙතාසතචාරිකං ආභිණ්ඩනෙතා
 තාති චිවරාති චිවරවංසෙ භණ්ඩිකාබඞ්ඞාති තිට්ඨන්තෙ. දීසවාන භික්ඛු
 ආමනෙතසි: “කසයිමාති ආටුසො චිවරාති චිවරවංසෙ භණ්ඩිකාබඞ්ඞාති
 තිට්ඨන්ති”ති. අමසාකං ආටුසො අකාලච්චරාති චිවරපච්චාසා නික්ඛන්තාති”ති.
 “කච්ච චිරං පනාටුසො ඉමාති චිවරාති නික්ඛන්තාති”ති. “අතිරෙකමාසං
 ආටුසො”ති. ආයස්මා ආනඤ්ඤා උජ්ඣායති බීයති විපාවෙති: “කථං හි නාම
 භික්ඛු අකාලච්චරං පටිග්ගහෙඤ්ඤා අතිරෙකමාසං නික්ඛපියන්ති”ති. අථ
 බො ආයස්මා ආනඤ්ඤා භගවතො එතමඤ්ඤං ආරුමෙසි. -පෙ- “සච්චං කීර
 භික්ඛවෙ භික්ඛු අකාලච්චරං පටිග්ගහෙඤ්ඤා අතිරෙකමාසං නික්ඛපනති”ති?
 “සච්චං භගවා”. විගරහි බුද්ධෝ භගවා. “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ
 මොඤ්ජුරිසා අකාලච්චරං පටිග්ගහෙඤ්ඤා අතිරෙකමාසං නික්ඛපියන්ති”ති.
 තෙතං භික්ඛවෙ අපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවස්ඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං
 සිකබාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“නිට්ඨතච්චරස්මිං හික්ඛුනා උබ්බතස්මිං කභිනො හික්ඛුනො
 පනොව අකාලච්චරං උපපජෙජ්ජය්‍ය, ආකඞ්ඞමානොන හික්ඛුනා පටිග්ග-
 හෙතඞ්ඞං, පටිග්ගහෙඤ්ඤා බිපපමෙව කාරෙතඞ්ඞං, නොචස්ස පාටිපුට්ඨි,
 මාඤ්ජුරිමං තෙත හික්ඛුනා තං චිවරං නික්ඛපිතඞ්ඞං උනායස්ස පාටිපුට්ඨියා
 සතියා පච්චාසාය, තතො වෙ උනාගිං නික්ඛපෙය්‍ය සතියාපි පච්චාසාය,
 නිසස්භසියං පාවිතනිය”නති.

3. නිට්ඨතච්චරස්මිනති භික්ඛුනො චිවරං කතං වා ගොති නට්ඨං වා
 විතට්ඨං වා දඞ්ඞං වා චිවරාසා වා උපචරිත්තා.

උබහතසමිං කසීනෙනි අට්ඨානං මාතීකානං අඤ්ඤාතරුය මාතීකාය උබහතං හොති, සඛෙසත වා අනන්ද උබහතං හොති.

අකාලච්චරං තාම: අනන්දෙන කසීනෙ එකාදසමාසෙ උපපන්නං, අන්දෙන කසීනෙ සත්තමාසෙ උපපන්නං, කාලෙපි ආදිසා දින්නං, එකං අකාලච්චරං තාම.

උපපජ්ජයාති උපපජ්ජයාස සඛසතො වා ගණතො වා ඤ්ඤාතො වා මිත්තතො වා පංසුකුලං වා අත්තතො වා ධතෙන.

ආකඛ්ඛමානෙනාති ඉට්ඨමානෙන පටිග්ගහෙතඛබ්බං.

පටිග්ගහෙසාධා ත්ඨපමෙව කාරෙතඛබ්බනති දසාහා කාරෙතඛබ්බං.

නො වග්ග පාටිපුට්ඨිති කසිරමානං තපසහොති.

මාසපරමං තෙන භික්ඛුනා හං ච්චරං භික්ඛිපිතඛබ්බනති මාසපරමතා නිකඛිපිතඛබ්බං.

උභනග්ග පාටිපුට්ඨියාති උභනග්ග පාරිපුරප්ඵාය.

සතියා පච්චාසායාති පච්චාසා හොති සඛසතො වා ගණතො වා ඤ්ඤාතො වා මිත්තතො වා පංසුකුලං වා අත්තතො වා ධතෙන.

තතො වෙ උනනපිං නික්ඛිපෙසා සතියාපි පච්චාසායාති තදනුපප-
නෙන මුලච්චරෙ පච්චාසාච්චරං උපපජ්ජති, දසාහා කාරෙතඛබ්බං. දච්ඡුපපනෙන
මුලච්චරෙ පච්චාසාච්චරං උපපජ්ජති, දසාහා කාරෙතඛබ්බං. තීහුපපනෙන -පෙ-
චතුහුපපනෙන, -පෙ- පඤ්චාහුපපනෙන -පෙ- ඡාහුපපනෙන, -පෙ-
සත්තාහුපපනෙන, -පෙ- අට්ඨාහුපපනෙන, -පෙ- තවාහුපපනෙන, -පෙ-
දසාහුපපනෙන මුලච්චරෙ පච්චාසාච්චරං උපපජ්ජති, දසාහා කාරෙතඛබ්බං.
එකාදසෙ උපපනෙන -පෙ- ආදසෙ උපපනෙන -පෙ- තෙරසෙ උපපනෙන
-පෙ- වුඤ්ඤෙ උපපනෙන -පෙ- පණ්ණරසෙ උපපනෙන -පෙ- සොලසෙ
උපපනෙන -පෙ- සත්තරසෙ උපපනෙන -පෙ- අට්ඨාරසෙ උපපනෙන
-පෙ- එකුතච්චෙ උපපනෙන -පෙ- චිසෙ උපපනෙන මුලච්චරෙ
පච්චාසාච්චරං උපපජ්ජති, දසාහා කාරෙතඛබ්බං. එකච්චෙ උපපනෙන මුලච්චරෙ
පච්චාසාච්චරං උපපජ්ජති, තවාහා කාරෙතඛබ්බං. ආච්චෙ උපපනෙන -පෙ-
තෙච්චෙ උපපනෙන -පෙ- චතුච්චෙ උපපනෙන -පෙ- පඤ්චච්චෙ උපපනෙන
-පෙ- ඡඛිච්චෙ උපපනෙන -පෙ- සත්තච්චෙ උපපනෙන -පෙ- අට්ඨච්චෙ
උපපනෙන -පෙ- එකුතතීසෙ උපපනෙන මුලච්චරෙ පච්චාසාච්චරං උපපජ්ජති,
එකාහා කාරෙතඛබ්බං. තීසෙ උපපනෙන මුලච්චරෙ පච්චාසාච්චරං උපපජ්ජති,
තදහෙව අට්ඨාරතඛබ්බං. චිකපෙතඛබ්බං. චිසාජ්ජෙතඛබ්බං. තො වෙ
අභිධෙඨයා වා චිකපෙඨයා වා චිසාජ්ජෙයා වා-

2. අප බො ආයස්සා උද්භි තං භික්ඛුතිං එතදවොච: “ගච්ඡ භගිනි උදකං ආහර, අනකරවාසකං බොවිස්සාමි”ති. “ආහරය්‍ය, අභමෙව බොවිස්සාමි”ති තං අසුචිං එකදෙසං මුඛෙන අග්ගහෙසි, එකදෙසං අඛභජානෙ පකඛිපි. සා තෙන ගඛහං ගණ්ඨි. භික්ඛුතියො ඵවමාහංසු: “අමුභවමාජිනී අගං භික්ඛුතී ගඛතිනී”ති. “නාහං අය්‍යා අමුභවමාජිනී”ති භික්ඛුතීතං එතමන්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛුතියො උජ්ඣායනතී ඛියනතී විපාචෙනතී: “කථං හි නාම අය්‍යො උද්භි භික්ඛුතියා පුරුණවිවරං බොවාපෙස්සති”ති. අප බො නා භික්ඛුතියො භික්ඛුතං එතමන්ථං ආරොචෙසුං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨ්ථ, තෙ උජ්ඣායනතී ඛියනතී විපාචෙනතී: “කථං හි නාම අයස්සා උද්භි භික්ඛුතියා පුරුණවිවරං බොවාපෙස්සති”ති. අප බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “ඝමං කිර තං උද්භි භික්ඛුතියා පුරුණවිවරං බොවාපෙසී”ති? “ඝමං භගවා”. “ඤ්ඤිකා තෙ උද්භි අඤ්ඤතිකා”ති. “අඤ්ඤතිකා භගවා”ති. “අඤ්ඤතකො මොඝපුරිඝ අඤ්ඤතිකාය ත ජාතාති පතිරූපං වා අපතිරූපං වා පාසාදිකං වා අපාසාදිකං වා. තන්ථ නාම තං මොඝපුරිඝ අඤ්ඤතිකාය භික්ඛුතියා පුරුණවිවරං බොවාපෙස්සති. තෙනං මොඝපුරිඝ අපසභනනාතං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිත්තාපදං උද්දිස්සෙය්‍යාථ:”

“යො සන භික්ඛු අඤ්ඤතිකාය භික්ඛුතියා පුරුණවිවරං බොවා-
පෙය්‍ය වා රජාපෙය්‍ය වා ආකොට්ඨපෙය්‍ය වා නිස්සග්ගියං පාචිතනීය”නතී:

3. යො සනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අන්ථෙ අභිපෙපතො භික්ඛුති.

අඤ්ඤතිකා නාම: මාතිතො වා පිතිතො වා යාව සත්තමා පිතාමභසුගා අඝමබ්ඛා.

භික්ඛුති නාම: උභතො සඛෙඝ උපසම්පනනා.

පුරුණවිවරං නාම: සකිං නිවන්ඨපි සකිං පාරාතචපි.

බොවාති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛවස්ස. බොතං නිස්සග්ගියං හොති. රජාති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛවස්ස, රතනං නිස්සග්ගියං හොති. ආකොට්ඨති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛවස්ස, සකිං පාචිතපහාරං වා මුග්ගරපහාරං වා දිනෙත නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ඣබ්බං සඛසස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා.

4. එවං ව පන භික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බං: “ඉදං මෙ භනෙත පුරුණවිවරං අඤ්ඤතිකාය භික්ඛුතියා බොවාපිතං නිස්සග්ගියං, ඉමානං සඛසස්ස නිස්සජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුනති -පෙ- ආයස්මිතො දමමි”ති. -පෙ-

5. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරුණවිවරං බොවාපෙති, නිසංගහිං පාවිතරිං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරුණවිවරං බොවාපෙති රජාපෙති, නිසංගහියෙන ආපතති දුක්ඛටස්ස. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරුණවිවරං බොවාපෙති ආකොටාපෙති, නිසංගහියෙන ආපතති දුක්ඛටස්ස. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරුණවිවරං බොවාපෙති රජාපෙති ආකොටාපෙති, නිසංගහියෙන ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛටානං.

6. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරුණවිවරං රජාපෙති, නිසංගහිං පාවිතරිං -පෙ- රජාපෙති ආකොටාපෙති, නිසංගහියෙන ආපතති දුක්ඛටස්ස. රජාපෙති බොවාපෙති, නිසංගහියෙන ආපතති දුක්ඛටස්ස. රජාපෙති ආකොටාපෙති බොවාපෙති, නිසංගහියෙන ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛටානං.

7. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරුණවිවරං ආකොටාපෙති, නිසංගහිං පාවිතරිං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරුණවිවරං ආකොටාපෙති බොවාපෙති -පෙ- ආකොටාපෙති රජාපෙති -පෙ- ආකොටාපෙති බොවාපෙති රජාපෙති, නිසංගහියෙන ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛටානං.

8. අඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො -පෙ- අඤ්ඤාතිකාය ඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ- අඤ්ඤාසු පුරුණවිවරං බොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. නිසීදනපච්චන්දරණං බොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. එකකො උපසම්පන්නාය බොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ- ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො -පෙ- ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඤ්ඤාතිකාය ඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ- අනාපතති.

9. අනාපතති ඤ්ඤාතිකාය බොවන්තියා අඤ්ඤාතිකා දුතියා හොති, අවුත්තා බොවති, අපරිභුත්තං බොවාපෙති, විවරං සපෙත්වා අඤ්ඤාපරිකාරං බොවාපෙති, සිකුම්භාය, සාමණේරියා, උම්මත්තකස්ස, ආදි-කම්මකස්සාති.

පුරුණවිවර්ධනවිධායක-5. 1. 4.

විවරපටිගහණසිකඛාපදං

1. තෙත සමයෙන බුද්ධෝ භගවා රුජගහෙ විහරති වෙළවතෙ කලඤ්ඤානිවාපෙ. තෙත ඛො පන සමයෙන උපලවණණා භික්ඛුනී සාවඤ්ඤාං විහරති. අථ ඛො උපලවණණා භික්ඛුනී පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පනතවිවරමාදය සාවඤ්ඤාං¹ පිණ්ඩාය පාච්ඤ්ඤාං සාවඤ්ඤාං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාභතනං පිණ්ඩපානපටිකකනතා යෙන අකුචනං තෙත්තපසඛකම්, උපසඛකම්ඤ්ඤා දිවා-විහාරය අකුචනං අජේඤ්ඤාගහෙත්වා අඤ්ඤාතරසම් රුකඛමුලෙ දිවා විහාරනිසීදි. තෙත ඛො පන සමයෙන වොරු කතකම්මා ගාච්ඤ්ඤාං වරිත්වා මංසං ගහෙත්වා අකුචනං පච්ඤ්ඤාං. අද්දසා ඛො වොරගාමණීකො උපලවණණං භික්ඛුනී අඤ්ඤාතරසම් රුකඛමුලෙ දිවා විහාරං නිසීදන්තං, දිසා සවෙ මෙ පුත්තභාතුකා පසසීඤ්ඤානි විහෙඨසීඤ්ඤානි ඉමං භික්ඛුනීනි අඤ්ඤාතරසමයෙන අගමාසී. අථ ඛො සො වොරගාමණීකො මංසෙ පකෙඤ්ඤා වරමංසානි ගහෙත්වා පණ්ණපුටං² බන්ධන්තං උපලවණණාය භික්ඛුනීයා අවිදුරෙ රුකෙඤ්ඤා අලඤ්ඤාත්වා “යො පසසති සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා දින්නං යෙව හරතුති” වන්තං පකකාමී. අසොසී ඛො උපලවණණා භික්ඛුනී සමාඛිමනා මුට්ඨභිත්වා තසස වොරගාමණීකසස ඉමං වාචං භාසමාතසස. අථ ඛො උපලවණණා භික්ඛුනී තං මංසං ගහෙත්වා උපසසයං අගමාසී. අථ ඛො උපලවණණා භික්ඛුනී තසස රතනීයා අවචයෙන තං මංසං සච්ඡාදෙත්වා උතතරුසඤ්ඤා භණ්ඩකං බන්ධන්තං වෙහාසං අබ්භුග්ගනන්තං වෙළවතෙ පච්චුට්ඨාසී.

2. තෙත ඛො පන සමයෙන භගවා ගාමං පිණ්ඩාය පට්ටෙඤ්ඤා හොති. අයසමා උද්ධි මභියසකො හොති විහාරපාලො. අථ ඛො උපලවණණා භික්ඛුනී යෙනායසමා උද්ධි තෙත්තපසඛකම්, උපසඛකම්ඤ්ඤා අයසමනං උද්ධි. එතදවොච:- “කහං භනෙත භගවා”ති. “පට්ටෙඤ්ඤා භගිනී භගවා ගාමං පිණ්ඩායා”ති. “ඉමං භනෙත මංසං භගවතො දෙභි”ති. “සනතපට්ටො තයා භගිනී භගවා මංසෙන, සවෙ මෙ ත්වා අනතරවාසකං දදෙය්‍යාසී, එවං අභමපි සනතපට්ටො භවෙය්‍යං අනතරවාසකෙතා”ති. “මයං ඛො භනෙත මාතුගාමා තාම කිච්ඡලාභා, ඉද්දඤ්ඤා මෙ අනතරං පඤ්ඤාමං විවරං, තාහං දසාමී”ති. “සෙය්‍යපාපි භගිනී පුරිසො භවං දන්තං කචෙඡ්ඡ සජේඤ්ඤා,³ එවමෙව ඛො ත්වා භගිනී භගවතො මංසං දන්තං මඤ්ඤා අනතරවාසකො⁴ සජේඤ්ඤා”ති. අථ ඛො උපලවණණා භික්ඛුනී අයසමනා උද්ධිතා නිපට්ටිමානා අනතරවාසකං දන්තං උපසසයං අගමාසී. භික්ඛුනීයො උපලවණණාය භික්ඛුනීයා පනතවිවරං පටිගහණතනායො උපලවණණං භික්ඛුනී. එතදවොචු: “කහං තෙ අයෙ අනතරවාසකො”ති. උපලවණණා භික්ඛුනී භික්ඛුනීතං එතමන්ච අරොචෙසී. භික්ඛුනීයො උජ්ඣායනානි බීයනානි විපාවෙනානි: “කථං භි තාම අයෙ අයං උද්ධි භික්ඛුනීයා විවරං පටිගහණසසති, කිච්ඡලාභො මාතුගාමො”ති. අථ ඛො තා භික්ඛුනීයො භික්ඛුනිතං එතමන්ච අරොචෙසුං.

1. සාවඤ්ඤා, කල්පි 2. පණ්ණපුටං. සස. 3. විසසජේඤ්ඤා සස. 4. අනතරවාසකං ක සජේඤ්ඤා සි මු. මග්ගං අනතරවාසකං විසසජේඤ්ඤා. සස.

3. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨත්තං තෙ උජ්ඣායනතී ඛියනතී විපාචෙනතී: “කථං හි තාම අයසවා උද්භි භික්ඛුතීයා විවරං පටිඥානගෙසසති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමන්තං අයඤ්චෙසුං. “සච්චං කීර ත්ථං උද්භි භික්ඛුතීයා විවරං පටිඥානගෙසීති? “සච්චං භගවා” “ඤ්චිකා තෙ උද්භි අඤ්ඤතිකා”ති. “අඤ්ඤතිකා භගවා”ති. “අඤ්ඤතකො මොසපුරිස අඤ්ඤතිකාය න ජාතාති පතිරුපං වා අපතිරුපං වා සනතං වා. අසනතං වා තන්තං තාම ත්ථං මොසපුරිස අඤ්ඤතිකාය භික්ඛුතීයා භන්තො විවරං පටිඥානගෙසසී. තෙනං මොසපුරිස අපසනනාතං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤතිකාය භික්ඛුතීයා භන්තො විවරං පටිඥානගෙසසය, නිඤ්ඤානං පාවිච්චියනති.”

ඵවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤතං හොති.

[මූලපඤ්ඤාභවි.]

4. තෙත බො පන සමයෙත භික්ඛු කුකඤ්චවිච්චියනා භික්ඛුතීතං පාරිච්චකවිවරං ත පටිඥානගෙසසතී. භික්ඛුතීයො උජ්ඣායනතී ඛියනතී විපාචෙනතී: “කථං හි තාම අය්‍යා අමහාකං පාරිච්චකවිවරං තපපටිඥාන-ගෙසසනතී”ති. අසෙසාසුං බො භික්ඛු තාසං භික්ඛුතීතං උජ්ඣායනතීතං ඛියනතීතං විපාචෙනතීතං. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමන්තං අයඤ්චෙසුං. අථ බො භගවා ඵතසමීං නීදුතෙ ඵතසමීං පකරණෙ ධම්මිං කථං කන්තො භික්ඛු අමනෙතසී: “අනුජාතාමී භික්ඛවෙ පඤ්චානතං පාරිච්චකං පටිඥානගෙසුං, භික්ඛුසා භික්ඛුතීයා සික්ඛමාතාය සාමණෙරසා සාමණෙරීයා. අනුජාතාමී භික්ඛවෙ ඉමෙසං පඤ්චානතං පාරිච්චකං පටිඥානගෙසුං. ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤතිකාය භික්ඛුතීයා භන්තො විවරං පටිඥානගෙසසය අඤ්ඤානු පාවිච්චකා, නිඤ්ඤානං පාවිච්චියනති.”

[දුතීයපඤ්ඤාභවි.]

5. යො පනාති යො යදිසො-පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමීං අන්තෙ අධිපතො භික්ඛුති.

අඤ්ඤතිකා තාම: මාතීතො වා පිතීතො වා යාව සත්තමා පිතාමහසුභා අසමිඤ්ඤා

භික්ඛුති තාම: උභතො සබ්බෙ උපසම්පන්නා.

විවරං තාම: ඡන්තං විවරතං අඤ්ඤතරං විවරං විකප්පනුපගපච්චිමං.

අඤ්ඤානු පාවිච්චකාති ධපෙතො පාරිච්චකං පටිඥානගෙසසතී.

6. පයොගෙ දුක්ඛං, පටිලාභෙන නිසංගහියං හොති නිසංජ්ඣබ්බං සඛසස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ නිසංජ්ඣබ්බං: “ඉදමෙම භනෙන විචරං අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනිතියා භන්දනො පටිග්ගහිතං අඤ්ඤානු පාරිවට්ටකා නිසංගහියං, ඉමාහං සඛසස්ස නිසංජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යන්ති -පෙ- ආයසමනො දමමි”ති.

7. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤාදී විචරං පටිග්ගණනාති අඤ්ඤානු පාරිවට්ටකා, නිසංගහියං පාවිතනියං. අඤ්ඤාතිකාය වෙමනිකො විචරං පටිග්ගණනාති අඤ්ඤානු පාරිවට්ටකා, නිසංගහියං පාවිතනියං. අඤ්ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤාදී විචරං පටිග්ගණනාති අඤ්ඤානු පාරිවට්ටකා, නිසංගහියං පාවිතනියං. එකනො උපසම්පන්නාය භන්දනො විචරං පටිග්ගණනාති අඤ්ඤානු පාරිවට්ටකා, ආපතති දුක්ඛංසං. ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤාදී -පෙ- ආපතති දුක්ඛංසං. ඤාතිකාය වෙමනිකො -පෙ- ආපතති දුක්ඛංසං. ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤාදී -පෙ- ආපතති.

8. අනාපතති ඤාතිකාය, පාරිවට්ටකං, පරිනෙතන වා විපුලං, විපුලෙන වා පරිනතං, භික්ඛුච්ඡිසාසං ගණනාති, තාවකාලිකා ගණනාති, විචරං ඔපෙතො අඤ්ඤං පරිනධාරං ගණනාති, සික්ඛමානාය, සාමණේරියා, උම්මනතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

විචරපටිග්ගණනනිසික්ඛාපදං නිවහිතං.

5. 1. 6.

අඤ්ඤානකවිඤ්ඤානනිසික්ඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා උපනිනෙද්ද සකාසපුනෙනා පටො, හොති ධම්මකථං කාතුං. අථ බො අඤ්ඤානරු සෙට්ඨීපුනෙනා යෙනායසමා උපනිනෙද්ද සකාසපුනෙනා තෙනුපසඛිකමි, උපසඛිකමිත්වා ආයසමනතං උපනිනෙද්ද සකාසපුනතං අභිවාදෙතො එකමනතං නිසිදි. එකමනතං නිසිනතං බො තං සෙට්ඨීපුනතං ආයසමා උපනිනෙද්ද සකාසපුනෙනා ධම්මියා කථාය සන්දසෙසසි සමාදපෙසසි සමුතෙනජෙසසි සමපනංසෙසසි. අථ බො සො සෙට්ඨීපුනෙනා ආයසමතා උපනිනෙද්ද සකාසපුනෙනති ධම්මියා කථාය සන්දසෙසසිනො සමාදපිනො සමුතෙනජෙතො සමපනංසිතො ආයසමනතං උපනිනෙද්ද සකාසපුනතං එතදවොච: “වදෙය්‍යාථ භනෙන යෙන අනේවා, පටිවලාමයං අය්‍යස්ස දතුං යදිදං විචරපිණ්ඩපාන-සෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිනධාර”න්ති. “සවෙ මෙ නිං ආට්ඨසො දතුකාමො’සි ඉතො එකං සාධකං දෙති”ති.

2. “අභ්‍යාකං බො භනෙත කුලපුත්තානං කියමිං විඤ ඵකසාටකං ගනතුං, ආගමෙහි භනෙත යාව සරං ගච්ඡාමි, සරං ගතො ඉතො වා ඵකං පභිණ්ණාමි, ඉතො වා සුඤ්ඤරතර”නති. දුතියමපි බො -පෙ- තතියමපි බො ආයස්මා උපතඤ්ඤ සකාසපුත්තො තං සෙට්ඨිපුත්තං ඵතදවොච:- “ඝචෙ මෙ නිං ආටුසො දුකුකාමො”සි, ඉතො ඵකං සාටකං දෙභී”ති. “අභ්‍යාකං බො භනෙත කුලපුත්තානං කියමිං විඤ ඵකසාටකං ගනතුං, ආගමෙහි භනෙත යාව සරං ගච්ඡාමි, සරං ගතො ඉතො වා ඵකං පභිණ්ණාමි, ඉතො වා සුඤ්ඤරතර”නති. “කිම්පන තයා ආටුසො අදුකුකාමෙන පචාරිතෙන, යං නිං පචාරෙත්වා ත දෙසී”ති. අථ බො සො සෙට්ඨිපුත්තො ආයස්මා උපතඤ්ඤ සකාසපුත්තන නිපට්ඨියමානො ඵකං සාටකං දනිා අගමාසි. මනුස්සා තං සෙට්ඨිපුත්තං පඤ්ඤාච ඵතදවොචු: “කියස්ස නිං අයො ඵකසාටකො ආගච්ඡසී”ති.

3. අථ බො සො සෙට්ඨිපුත්තො තෙසං මනුස්සානං ඵතමත්ථං ආරුචෙසී මනුස්සා උජ්ඣායනති බියනති විපාචෙනති: “මභිච්ඡා ඉමෙ සමණා සකාසපුත්තියා අසනතුට්ඨා, තඤ්ඤෙසං සුකරු ධම්මනිමනනනාපි කාචුං.² “කථං හි තාම සෙට්ඨිපුත්තෙන ධම්මනිමනනනාය කඤ්චරමානාය සාටකං ගභෙස්සනති”ති. අයොසුං බො භික්ඛු තෙතං මනුස්සානං උජ්ඣායනනානං බියනනානං විපාචෙනනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ච්ඡා තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාචෙනති: “කථං හි තාම ආයස්මා උපතඤ්ඤ සකාසපුත්තො සෙට්ඨිපුත්තං විචරං වික්කුසුපෙස්සති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමත්ථං ආරුචෙසු: “ඝච්චං කිර නිං උපතඤ්ඤ සෙට්ඨිපුත්තං විචරං වික්කුසුපෙසී?”ති “ඝච්චං, භගවා” “ඤ්ඤතකො තෙ උපතඤ්ඤ අක්කුසුතකො:”ති “අක්කුසුතකො භගවා”ති. “අක්කුසුතකො මොඝපුරිස අක්කුසුතකස්ස න ජාතාති පඤ්ඤාටං වා අපඤ්ඤාටං වා සනතං වා අසනතං වා. තත්ථ තාම නිං මොඝපුරිස අක්කුසුතකං සෙට්ඨිපුත්තං විචරං වික්කුසුපෙස්සසී. තෙතං මොඝ-පුරිස අපසඤ්ඤානානං වා පසාදය -පෙ- ඵචඤ්ඤ පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“යො පන භික්ඛු අක්කුසුතකං ගභපතිං වා ගභපතාහිං වා විචරං වික්කුසුපෙස්ස, නිස්සග්ගිං පාවිතභිග්ගති”.

ඵචඤ්ඤං භගවතා භික්ඛුතං සිකඛාපදං පක්කුසුතං භොති.

[මූලපක්කුසුතනි]

4. තෙත බො පන සමයෙන සම්මනුලා භික්ඛු සාකෙතා සාවච්චිං අදානාමග්ගපච්චනනා භොනති. අනතරමග්ගෙ වොරු කියවමිත්වා තෙ භික්ඛු අච්ඡිද්දංසු. අථ බො තෙ භික්ඛු “භගවතා පච්චිකතං අක්කුසුතකං ගභපතිං වා ගභපතාහිං වා විචරං වික්කුසුපෙසුනති” කුකුච්චායනනා ත වික්කුසුපෙසුං. යථා තග්ගා’ව සාවච්චිං ගනත්වා භික්ඛු අභිවාදෙනති. භික්ඛු ඵචමාහංසු: “සුඤ්ඤරං බො ඉමෙ ආටුසො ආච්චකා, යෙ ඉමෙ භික්ඛු³ අභිවාදෙනති”ති. තෙ ඵචමාහංසු: “ත මයං ආටුසො ආච්චකා, භික්ඛු මය”නති. භික්ඛු ආයස්මනතං උපාලිං ඵතදවොචු: “ඉඛ්ඤාටුසො උපාලි ඉමෙ අනුසුඤ්ඤාහි”ති. තෙ අනුසුඤ්ඤායමානා ඵතමත්ථං ආරුචෙසුං.

1. නභී. මජ්.සං. 2. ත ඉමෙ සුකරු ධම්මනිමනනනාපි කාචුං. ඝඤ. 3. භික්ඛුසු. මජ්.සං.

5. අථ ඛො ආයස්මා උපාලි තෙ භික්ඛු අනුසුඤ්ඤාතා භික්ඛු එතදවොච: “භික්ඛු ඉමෙ ආවුසො, දෙඵ තෙසං චීවරානී”ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨිතා තෙ උප්ඛායනතී ඛියනතී විපාවෙනතී: “කථං භි නාම භික්ඛු තඤ්ඤා ආගච්ඡස්සනතී, තනු නාම තිණෙන වා පණොණෙන වා පට්ඨිතාදෙඤා ආගනතඛබ්බ”නතී. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං.

6. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතො භික්ඛු ආමනොසී: “අනුජාතාම භික්ඛවෙ අච්ඡන්තචීවරස්ස වා නට්ඨචීවරස්ස වා අඤ්ඤාතකං ගහපතීං වා ගහපතාතීං වා චීවරං විඤ්ඤාපෙභුං. යං ආවාසං පඨමං උපගච්ඡති, සවෙ තන්ථ හොති සඛ්ඤ්ඤා විහාරචීවරං වා උතතරන්ථරණං වා භුමමන්ථරණං වා භිසිට්ඨි වා නං ගහෙතො පාරාපිභුං, ලභිතො ඔදහිස්සාමි”ති. තො වෙ හොති සඛ්ඤ්ඤා විහාරචීවරං වා උතතරන්ථරණං වා භුමමන්ථරණං වා භිසිට්ඨි වා, තිණෙන වා පණොණෙන වා පට්ඨිතාදෙඤා ආගනතඛබ්බං. තඤ්ඤෙව තගෙගන ආගනතඛබ්බං. යො ආගච්ඡන්තො, ආපතති දුක්ඛචස්ස. එවඤ්ඤෙව පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤාතකං ගහපතීං වා ගහපතාතීං වා චීවරං විඤ්ඤාපෙභුං අඤ්ඤාතකං සමයා, නිසංගතියං පාචිතතීයං. තන්ථායං සමයො: අච්ඡන්තචීවරෙ වා හොති භික්ඛු නට්ඨචීවරෙ වා. අයං තන්ථ සමයො’ති.

[දුතීයපඤ්ඤාතනී]

7. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අතේ අධිපෙපතො භික්ඛු’ති.

අඤ්ඤාතකො නාම: මානිතො වා පිතිතො වා යාව සත්තමා පිතාමහසුගා අසමබ්භො.

ගහපතී නාම: යො කොචි අගාරං අප්ඛායසති.

ගහපතාතී නාම: යා කාචි අගාරං අප්ඛායසති.

චීවරං නාම: ඡන්තං චීවරං අඤ්ඤාතරං චීවරං විකපපනුපගපච්ඡිමං.

අඤ්ඤාත සමයාති යපෙතො සමයං.

අච්ඡන්තචීවරෙ නාම: භික්ඛුස්ස චීවරං අච්ඡන්තං හොති, රුජ්ඣි වා වොරෙහි වා ධුතෙනති වා යෙහි කෙහිචි වා අච්ඡන්තං හොති.

නට්ඨචීවරෙ නාම: භික්ඛුස්ස චීවරං අගතීතා වා දඤ්ඤා හොති, උදකෙන වා චූලහං හොති, උඤ්ඤරෙහි වා උපට්ඨිකාති වා බාසිතං හොති, පරිභොගඡ්ඡණං වා හොති. අඤ්ඤාත සමයා විඤ්ඤාපෙති පයොගෙ දුක්ඛචං. පට්ඨිලාභෙන නිසංගතියං හොති. නිසංගතඛබ්බං සඛ්ඤ්ඤා වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ඤෙව පත භික්ඛවෙ නිසංගතඛබ්බං: “ඉදමෙව නතෙන චීවරං අඤ්ඤාතකං ගහපතීකං අඤ්ඤාත සමයා විඤ්ඤාපිතා නිසංගතියං. ඉමාගං සඛ්ඤ්ඤා නිසංගතී”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යන්තී -පෙ- ආයස්මතො දමමි”ති -පෙ-

8. අඤ්ඤතකෙ අඤ්ඤතකසඤ්ඤී අඤ්ඤත්‍ර සමයා වීචරං විඤ්ඤපෙති, නීසංගතියං පාවිතතියං. අඤ්ඤතකෙ වෙමතීකො අඤ්ඤත්‍ර සමයා වීචරං විඤ්ඤපෙති, නීසංගතියං පාවිතතියං. අඤ්ඤතකෙ ඤ්ඤතකසඤ්ඤී අඤ්ඤත්‍ර සමයා වීචරං විඤ්ඤපෙති, නීසංගතියං පාවිතතියං. ඤ්ඤතකෙ අඤ්ඤතකසඤ්ඤී, ආපතනී දුක්ඛටසං. ඤ්ඤතකෙ වෙමතීකො, ආපතනී දුක්ඛටසං. ඤ්ඤතකෙ ඤ්ඤතකසඤ්ඤී, අනාපතනී.

9. අනාපතනී සමයෙ, ඤ්ඤතකානං, පචාරිතානං, අඤ්ඤසංඝාතං, අතතතො ධනෙන, උමචතතකසං, ආදිකමමිකසංඝාතී.

අඤ්ඤතකවිඤ්ඤතනීසිකබාපදං නිමිතං.

5. 1. 7.

තතුන්තරිසිකබාපදං

1. තෙන සමයෙන බුඤ්ඤා භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාපිණීකසං ආරුමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බගතියා භික්ඛු අච්ඡන්තවීචරකෙ භික්ඛු උපසම්භම්චා ඵවං චදෙනති: “භගවතා ආට්ඨසො අනුඤ්ඤතං අච්ඡන්තවීචරසං වා තට්ඨවීචරසං වා අඤ්ඤතකං ගහපතීං වා ගහපතානීං වා වීචරං විඤ්ඤපෙභුං. විඤ්ඤපෙඨ ආට්ඨසො වීචරනති.” “අලං ආට්ඨසො ලභං අවෙහති වීචරනති.” “මයං ආයසමනතානං අජායං¹ විඤ්ඤපෙමා”ති. “විඤ්ඤපෙඨ ආට්ඨසො”ති. අථ බො ජබ්බගතියා භික්ඛු අඤ්ඤතකෙ² ගහපතීකෙ උපසම්භම්චා ඵතදවොට්ඨං: “අච්ඡන්තවීචරකා ආට්ඨසො භික්ඛු ආගතා, දෙඨ තෙසං වීචරානී”ති බහුං වීචරං විඤ්ඤපෙභුං.

2. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ පුරිසො සභායං නිසිනොතා අඤ්ඤතරං පුරිසං ඵතදවොට්ඨං: “අච්ඡන්තවීචරකා අයෙඤා භික්ඛු ආගතා, තෙසං මයා වීචරං දින්න”නති. සොපි ඵචමාහ “මයාපි දින්නනති”. අපරෙපි ඵචමාහ මයාපි දින්නනති.” තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සකාසපුතතීයා න මතතං ජානීතා බහුං වීචරං විඤ්ඤපෙසංනති. දුසංවාණීජ්ජං වා සමණා සකාසපුතතීයා කරිසංනති, පයගාහි-කසාලං³ වා පසාරෙසංනති”ති. අසොසං බො භික්ඛු තෙසං මනුසසානං උජ්ඣායනතානං බියනතානං විපාවෙනතානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජ්ජං තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ජබ්බගතියා භික්ඛු න මතතං ජානීතා බහුං වීචරං විඤ්ඤපෙසංනති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමච්චං ආරුමෙභුං.

1. ‘අජාය’ මජ්ඣ. නජී. 2. ‘අඤ්ඤතකෙ.’ මජ්ඣ. නදිසංඝෙ. 3. ඉට්ඨාහිකසාලං, ඉනිපි.

3. “සච්චං නිර භුමො භික්ඛවෙ ත මන්තං ජාතිකා ඛන්තං විවරං විඤ්ඤපෙඨා”ති. “සච්චං භගවා”. විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම භුමො මොසපුරිසා න මන්තං ජාතිකා ඛන්තං විවරං විඤ්ඤාපෙසාඨ, තෙන මොසපුරිසා අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤ පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකිකාපදං උද්දිසෙය්‍යාඨ:”

“තඤ්ඤ ආඤ්ඤාභිකො භගපති වා භගපතාහි වා ඛන්තං විවරෙහි අභිභවස්සං පවාසෙය්‍ය, සහනරුතනරපරමං තෙන භික්ඛුනා තතො විවරං සාදිතබ්බං. තතො වෙ උභනමිං¹ සාදිසෙය්‍ය, නිය්‍යග්ගිං. පාවිතනියනති.”

4. තඤ්ඤති අච්චිනනවිවරකං භික්ඛුං.

අඤ්ඤාභිකො නාම: මානිකො වා පිතිකො වා යාව සන්නමා පිතාමහ-
සුභා අසම්බද්ධො.

භගපති නාම: යො කොචි අභාරං අජ්ඣාවසති.

භගපතාහි නාම: යා කාචි අභාරං අජ්ඣාවසති.

ඛන්තං විවරෙහිති ඛන්තෙහි විවරෙහි.

අභිභවස්සං පවාසෙය්‍යාති යාවතකං ඉච්ඡසි තාවතකං ගණ්හාහිති.

සහනරුතනරපරමං තෙන භික්ඛුනා තතො විවරං සාදිතබ්බනති සචෙ තිණ්ඨි තට්ඨානි හොනති ඥො සාදිතබ්බානි, ඥො තට්ඨානි එකං සාදිතබ්බං, එකං තට්ඨං න කිඤ්ඤි සාදිතබ්බං.

තතො වෙ උභනමිං සාදිසෙය්‍යාති තතුභතරිං විඤ්ඤපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. පච්චාගෙන නිය්‍යග්ගිං හොති. නිය්‍යජ්ඣබ්බං සබ්බස්ස වා ගණ්හස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ඤ පත භික්ඛවෙ නිය්‍යජ්ඣබ්බං:

“ඉදමෙව භනොන විවරං අඤ්ඤාතකං භගපතිකං² තතුභතරිං විඤ්ඤපිතං නිය්‍යග්ගිං. ඉමාහං සබ්බස්ස නිය්‍යජාමි”ති. දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුනති -පෙ- ආයස්මතො දමමි”ති.

5. අඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤී තතුභතරිං විවරං විඤ්ඤපෙති, නිය්‍යග්ගිං. පාවිතනියං. අඤ්ඤාතකෙ වෙමතිකො -පෙ- අඤ්ඤාතකෙ ඤ්ඤාතකසඤ්ඤී තතුභතරිං විවරං විඤ්ඤපෙති, නිය්‍යග්ගිං. පාවිතනියං. ඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤී, ආපතති දුක්ඛං. ඤ්ඤාතකෙ වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛං. ඤ්ඤාතකෙ ඤ්ඤාතකසඤ්ඤී, අනුපතති.

6. අනාපතති සෙසකං ආහරිස්සාමිති හරනො ගච්ඡති, සෙසකං තුස්සෙව හොතුති දෙනති, ත අච්චිනනකාරණා දෙනති, ත තට්ඨ-
කාරණා දෙනති, ඤ්ඤාතකානං, පචාරිතානං, අතතතො ධනෙන, උමචතකස්ස, ආදිකමිකස්සාති.

තතුභතරිසිකිකාපදං නිමිතං.

1 උනනරි, මජ්ඣං. 2. භගපතිකං උපසම්බද්ධො. මජ්ඣං.

පඨම උපකඛට්ඨිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ පුරිසො පජාපතීං එතදවොච: “අයං උපනඤ්ඤං විවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. අස්සොසි ඛො අඤ්ඤතරෙ පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු තස්ස පුරිසස්ස ඉමං වාවං භාසමානස්ස. අථ ඛො සො භික්ඛු යෙනායස්වා උපනඤ්ඤ සක්කපුත්තො තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිත්වා ආයස්වනතං උපනඤ්ඤ සක්කපුත්තං එතදවොච: “මහාපුඤ්ඤො”සි තිං ආට්ඨිසො උපනඤ්ඤ අමුකස්මිං මකාසෙ අඤ්ඤතරෙ පුරිසො පජාපතීං එතදවොච: අයං උපනඤ්ඤං විවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. “අත්ථාට්ඨිසො මං සො උපට්ඨාකො”ති. අථ ඛො ආයස්මා උපනඤ්ඤ සක්කපුත්තො යෙන සො පුරිසො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා තං පුරිසං එතදවොච: “සච්චං කීර මං තිං ආට්ඨිසො විවරෙන අච්ඡාදෙතුකාමොසි”ති. “අපි ම’ය පචං හොති: “අයං උපනඤ්ඤං විවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. “භවෙ ඛො මං තිං ආට්ඨිසො විවරෙන අච්ඡාදෙතුකාමො”සි, “එවරුපෙන විවරෙන අච්ඡාදෙති ක්කාභං තෙන අච්ඡන්තොපි කරිස්සාමි, යාභං ත පරිභුඤ්ඤිස්සාමි”ති.

2. අථ ඛො සො පුරිසො උජ්ඣායති බියති විපාවෙති: “මහිච්ඡා ඉමෙ සමණා සක්කපුත්තියා අභනතුට්ඨා, තසිමෙ සුකරං විවරෙන අච්ඡාදෙතුං. කථං හි තාම අයො උපනඤ්ඤ මයා පුබ්බෙ අපචාරිතො මං උපසඛකමිත්වා විවරෙ විකප්පං ආපජ්ජිස්සාමි”ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තස්ස පුරිසස්ස උජ්ඣායනාස්ස බියනාස්ස විපාවෙනාස්ස. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ඡිච්ඡා තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයස්මා උපනඤ්ඤ සක්කපුත්තො පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතීකං උපසඛකමිත්වා විවරෙ විකප්පං ආපජ්ජිස්සාමි”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං “සච්චං කීර තිං උපනඤ්ඤ පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතීකං උපසඛකමිත්වා විවරෙ විකප්පං ආපජ්ජිති? “භවං භගවා”. “ඤ්ඤතකො තෙ උපනඤ්ඤ අඤ්ඤතකොති?” “අඤ්ඤතකො භගවා”ති. “අඤ්ඤතකො මොඝපුරිස අඤ්ඤතකස්ස ත ජාතාති පතීරුපං වා අපපතීරුපං වා සනතං වා අසනතං වා. තත්ථ තාම තිං මොඝපුරිස පුබ්බෙ අපචාරිතො අඤ්ඤතකං ගහපතීං උපසඛකමිත්වා විවරෙ විකප්පං ආපජ්ජිස්සාමි. තෙනං මොඝපුරිස අපපසනනාතං වා පසාදය - පෙඨවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“භික්ඛුං පනොම උද්දිසෙ අඤ්ඤතකස්ස ගහපතීස්ස වා ගහපතාතීස්ස වා විවරවෙතාපනතං¹ උපකඛමං. භොති, ඉමිනා විවරවෙතාපනෙනන විවරං. වෙතාපෙඨො ඉත්ථනනාමං. භික්ඛුං විවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමිති. තනු වෙසො භික්ඛු පුබ්බෙ අපචාරිතො උපසඛකමිත්වා විවරෙ විකප්පං. ආපජ්ජෙය්‍ය: සාමු චත මං ආයස්මා ඉමිනා විවරවෙතාපනෙනන ජිවරුපං වා ජිවරුපං වා විවරං. වෙතාපෙඨො අච්ඡාදෙහිති කලුභාණකමුත්තං උපාදය, තිස්සගතිස්සං පාවිතතීස්ස”න්ති.

1. අපි මෙය පචං භොති. මජ්ඣ. 2. ආපජ්ජි, මජ්ඣ. 3. ගහපතීකා, මජ්ඣ. 4. විවරවෙතාපන. සක.

3. හිකුට්ඨං පනොව උද්දිසාති හිකුට්ඨසාභාය, හිකුට්ඨං ආරමමණං කරුතා, හිකුට්ඨං අවජාදෙතුකාමො.

අඤ්ඤාතකො නාම: මාතිකො වා පිතිකො වා යාව සත්තමා පිතාමහසුගා අසමබ්භො.

ගහපති නාම: යො කොචි අගාරං අජ්ඣාවසති.

ගහපතාති නාම: යා කාචි අගාරං අජ්ඣාවසති.

විවරවෙතාපනනං නාම: හිරඤ්ඤං වා සුචණ්ණං වා මුත්තා වා මණ්ඨි වා පවාළො වා ඵළිකො වා පටකො වා සුත්තං වා කප්පාසො වා.

ඉමිනා විවරවෙතාපනනනාති පච්චුපට්ඨිතෙන.

වෙතාපෙතාති පරිචතෙනතා.

අවජාදෙසාමිති දසසාමි.

තනු වෙසො හිකුට්ඨි යං හිකුට්ඨං උද්දිසා විවරවෙතාපනනං උපකධට්ඨං හොති, සො හිකුට්ඨ.

පුබ්බෙ අපචාටිතොති පුබ්බෙ අවුත්තො හොති, කිද්දෙත තෙ භනෙන විවරෙන අනො, කිද්දං තෙ විවරං වෙතාපෙමිති.

උපසංඝකමිතොති ඝරං ගතවා, යථා කථාචි උපසංඝකමිතා.

විවරෙ විකප්පං ආපජෙජයාති ආයතං වා ගොතු විජ්ඣනං වා අපජිතං වා සණ්ඨං වා.

ඉමිනා විවරවෙතාපනනනාති පච්චුපට්ඨිතෙන.

ඵවරුපං වා ඵවරුපං වාති ආයතං වා විජ්ඣනං වා අපජිතං වා සණ්ඨං වා.

වෙතාපෙතාති පරිචතෙනතා.

අවජාදෙහිති දජෙජහි.

කල්පාණකමයං උපාදයාති සාධජීකො¹ මහග්ගජීකො.

4. තස්ස චචතෙන ආයතං වා විජ්ඣනං වා අපජිතං වා සණ්ඨං වා වෙතාපෙති, පයොගෙ උකකට්ඨං. පච්චුලාභෙන නිසංගහිතං හොති, නිසංජි-තබ්බං සංඝස්ස වා ගණස්ස වා පුණ්ණස්ස වා. ඵවඤ්ච පත හිකුට්ඨවෙ නිසංජිතබ්බං: “ඉදං මෙ භනෙන විවරං පුබ්බෙ අපචාටිතො අඤ්ඤාතකං ගහපතිකං උපසංඝකමිතා විවරෙ විකප්පං ආපනනං නිසංගහිතං, ඉමොහං සංඝස්ස නිසංජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යන්ති -පෙ- ආයස්මතො දමමි”ති.

1. සාමුතීඤ්ඤා. සඤ.

5. අඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤී පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතීකං උපසඬකමිනා විචරෙ විකපං ආපජ්ජති, නිසංගතියං පාවිතතියං. අඤ්ඤාතකෙ වෙමනිකො -පෙ- අඤ්ඤාතකෙ ඤාතකසඤ්ඤී පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතීකං උපසඬකමිනා විචරෙ විකපං ආපජ්ජති, නිසංගතියං පාවිතතියං. ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤී. ආපතති දුකකටස්ස. ඤාතකෙ වෙමනිකො, ආපතති දුකකටස්ස. ඤාතකෙ ඤාතකසඤ්ඤී, අනාපතති.

6. අනාපතති ඤාතකානං, පචාරිතානං, අඤ්ඤාසාධාරණං, අත්තනො ධනෙන, මහග්ගං වෙතාපෙතුකාමස්ස අපසග්ගං වෙතාපෙති, උච්චනකකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

පඤ්ඤාතකවිකිකඩාපදං හිට්ඨිතං.

5. 1. 9.

දුතිය උපකඩට සිකඩාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජෙනවනෙ අනාචපිණේකස්ස ආරුචෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ පුරිසො අඤ්ඤාතරං පුරිසං එතදවොච: “අහං අයං උපනඤං¹ විචරෙන අච්ඤා- දෙස්සාමි”ති. සො‘පි එවමාහ: “අහමපි අයං උපනඤං විචරෙන අච්ඤාදෙස්සා- මි”ති. අස්සොසි ඛො අඤ්ඤාතරෙ පිණේවාරිකො භික්ඛු තෙසං පුරිසානං ඉමං කථාසලලාපං. අථ ඛො සො භික්ඛු යෙනායසවා උපනඤෙ සකාපුත්තො තෙභුපසඬකමි, උපසඬකමිනා ආයසමනනං උපනඤං සකාපුත්තං එතදවොච: “මහාපුඤ්ඤාසි නං ආට්ඨස්සො උපනඤ අමුකසමිං ඔකාසෙ අඤ්ඤාතරෙ පුරිසො අඤ්ඤාතරං පුරිසං එතදවොච: “අහං අයං උපනඤං විචරෙන අච්ඤාදෙස්සා- මි”ති. සො‘පි එවමාහ: අහමපි අයං උපනඤං විචරෙන අච්ඤාදෙස්සාමි”ති. අත්ථාට්ඨස්සො මං තෙ උපට්ඨාකාති

2. අථ ඛො ආයසවා උපනඤෙ සකාපුත්තො යෙන තෙ පුරිසො භෙභුප- සඬකමි, උපසඬකමිනා තෙ පුරිසෙ එතදවොච: “සච්චං කීර මං තුලෙහ ආට්ඨස්සො විචරෙති අච්ඤාදෙතුකාමත්ථ”ති. “අපි තය්‍ය එවං භොති, අයං උපනඤං විචරෙති අච්ඤාදෙස්සාමා”ති. “සච්චෙ ඛො මං තුලෙහ ආට්ඨස්සො විචරෙති අච්ඤාදෙ- තුකාමත්ථ, එවරුපෙන විචරෙන අච්ඤාදෙථ, කාසං තෙහි අච්ඤාතො‘පි කරිස්සාමි, යානාහං න පරිචුඤ්ඤිස්සාමි”ති.

3. අථ ඛො තෙ පුරිසො උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “මඬිච්ඤා ඉමෙ සමණා සකාපුත්තියා අසනභුට්ඨා, තසිමෙ සුකර විචරෙති අච්ඤාදෙභුං, කථං හි නාම අයො උපනඤෙ අමෙහි පුබ්බෙ අපචාරිතො උපසඬකමිනා විචරෙ විකපං ආපජ්ජස්සති”ති. අස්සොසු ඛො භික්ඛු තෙසං පුරිසානං උජ්ඣායනානං බියනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ච්ඤා තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ආයසවා උපනඤෙ සකාපු- පුත්තො පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතීකෙ උපසඬකමිනා විචරෙ විකපං ආපජ්ජස්සති”ති.

1. අහං උපනඤං. ම.ඡ.ඝ.

4. අඵ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමිඪං ආරුඪවෙහුං. “සඵචං කීර තුං උපතඤ පුබ්බෙ අපඵචාරිතො ගහපතීකෙ උපසඛකමිඪා විචරෙ විකපං ආපජ්ජී”ති “සඵචං භගවා”. “ඤුතකා තෙ උපතඤ අඤුඤුතකා”ති “අඤුඤුතකා භගවා”ති. “අඤුඤුතකො මොසපුරිඝ අඤුඤුතකාතං ත ජාතාති පතීරූපං වා අපඵචාරුපං වා සත්තං වා අසත්තං වා. තඪ තාම තුං මොසපුරිඝ පුබ්බෙ අපඵචාරිතො අඤුඤුතකෙ ගහපතීකෙ උපසඛකමිඪා විචරෙ විකපං ආපජ්ජීසසි. තෙතං මොසපුරිඝ අපඵසත්තාතං වා පසාදුය -පෙ- එචඤච පත භිකඛවෙ ඉමං සිකතාපදං උද්දිසෙයසාඵ:

“භික්ඛුං පනොච උද්දිසස උභිනනං අඤුඤුතනානං ගහපතීනං වා ගහපතානීනං වා පචෙචකවිචරවෙතාපනනා උපකඛවා¹ හොනති: ඉමෙති මයං පචෙචකවිචරවෙතාපනනාති පචෙචකවිචරනී වෙතාපෙඪා ඉඪඵනනාමං භික්ඛුං විචරෙති අච්ඡාදෙසසාමාති. තනු චෙසො භික්ඛු පුබ්බෙ අපඵචාරිතො උපසඛකමිඪා විචරෙ විකපං ආපජෙජයස: සාමු චත මං ආයසමිහොතා ඉමෙති පචෙචකවිචරවෙතාපනනාති එචරූපං වා එචරූපං වා විචරං වෙතාපෙඪා අච්ඡාදෙඵ. උහො’ච සත්තා එකෙනාති, කලාසා-ණකමසතං උපාදුය, නිසසග්ගිසං පාචිනනීය”නති.

5. භික්ඛුං පනොච උද්දිසසාති භික්ඛුසසඪාය, භික්ඛුං ආරමමණං කරිඪා, භික්ඛුං අච්ඡාදෙතුකාමා.

උභිනනනනී දචිනනං

අඤුඤුතකා තාම: මාතිතො වා පිතිතො වා යාව සතතමා පිතාමහසුගා අසමබ්බා.

ගහපතී තාම: යෙ තෙචි අගාරං අජ්ඣාවසනති.

ගහපතානීසො තාම: යා කාචි අගාරං අජ්ඣාවසනති.

විචරවෙතාපනනා තාම: තීරඤුඤු වා සුචණණං වා මුහතා වා මණී වා පවාලා වා එලිකා වා පචකා වා සුත්තා වා කප්පාසා වා.

ඉමෙති විචරවෙතාපනනාති පචචුචචිතෙති. වෙතාපෙඪාඪි පරිචතෙතඪා.

අච්ඡාදෙසසාමාති දසසාම.

තනු චෙසො භික්ඛුඪි යං භික්ඛුං උද්දිසස විචරවෙතාපනනා උපකඛවා හොනති, සො භික්ඛු.

පුබ්බෙ අපඵචාරිතොති පුබ්බෙ අචුතොතො හොති, කීදිසෙත තෙ භනෙත විචරෙත අඪො, කීදිසං තෙ විචරං වෙතාපෙමාති.

උපසඛකමිඪාති ඝරං ගතඪා, යඪ කඪඪි උපසඛකමිඪා.

1. විචර වෙතාපනනාති උපකඛවාති. ම.ජ.සං.

විවරේ විකපපං ආපජෙජයාති ආයතං වා හොතු විජ්ඣතං වා අපජිතං වා සණ්ඨං වා.

ඉමෙති විවරවේභාසනොනීති පච්චුපට්ඨිතෙති. එවරූපං වා එවරූපං වාති ආයතං වා විජ්ඣතං වා අපජිතං වා සණ්ඨං වා.

වේභාසෙධාති පරිවතෙනචා:

අච්ඡාදෙඨාති දජෙජථ. උභො'ව සහතා එකෙනාති දොපි ජතා එකෙන

කලාශාඛකම්මන්තං උපාදායාති සාධජචිකො¹ මහග්ගජචිකො.

6. තස්ස වචතෙත ආයතං වා විජ්ඣතං වා අපජිතං වා සණ්ඨං වා වේභාසෙනති. පයොගෙ දුකකටං. පටිලාභෙන නිස්සග්ගියං ගොති. නිස්සජ්ඣබ්බං සඛ්ඤ්ඤා වා ගණ්ඤ්ඤා වා පුගගලස්ස වා. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බං: “ඉදං මෙ භතෙත විවරං පුබ්බෙ අපපවාරිතො අඤ්ඤාතකෙ ගහපතිකෙ උපසඛකම්මචා විවරේ විකපපං ආපන්නං නිස්සග්ගියං. ඉමාහං සඛ්ඤ්ඤා නිස්සජාමී”ති දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුන්තං -පෙ- ආයසවතො දමමී”ති. -පෙ-

7. අඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකාඤ්ඤා පුබ්බෙ අපපවාරිතො ගහපතිකෙ උපසඛකම්මචා විවරේ විකපපං ආපජ්ජති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අඤ්ඤාතකෙ වෙමතිකො -පෙ- අඤ්ඤාතකෙ ඤාතකාඤ්ඤා පුබ්බෙ අපපවාරිතො ගහපතිකෙ උපසඛකම්මචා විවරේ විකපපං ආපජ්ජති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකාඤ්ඤා ආපතති දුකකටස්ස. ඤාතකෙ වෙමතිකො, ආපතති දුකකටස්ස. ඤාතකෙ ඤාතකාඤ්ඤා, අතාපතති.

8. අතාපතති ඤාතකාතං, පවාරිතාතං, අඤ්ඤාස්සන්ථාය, අතතතො ධනෙන, මහග්ගං වේභාසෙතුකාමාතං අපග්ගං වේභාසෙති, උච්චතතකස්ස, ආදිකමමකස්සාති.

දුතියඋපකඛටසිකඛාපදං නිවර්තං.

1. සාමුප්පිකො. සා.

“අපො මෙ ආවුසො විවරොනා”හි. “අර්ජුනො හනො ආගමෙහි, අප්තෙගමෙය් සමයො හොති, තෙගමෙන ච කතීකා කතා හොති: “යො පච්ඡ, ආගච්ඡති, පඤ්ඤාසං ඛඳො”හි. “අප්ච මෙ ආවුසො විවරං දෙති”හි ඔවච්චිකාය පරමසි. අථ ඛො සො උපාසකො ආයසමතා උපතනෙදන සකාසුතෙන නිපට්ඨියමානො ආයසමතො උපතනෙදස්ස සකාසුතනස්ස විවරං වෙතාපෙඤා පච්ඡා අගමාසි. මනුස්සා තං උපාසකං එතදවොචුං” “කියස්ස ඤාං අයො පච්ඡා ආගතොසි, පඤ්ඤාසං ජනොසි”හි.

4. අථ ඛො සො උපාසකො තෙසං මනුස්සානං එතමඤ්ඤා ආරුචෙසි. මනුස්සා උරුකියන්ති ඛියන්ති විපාවෙනති: “මහිච්ඡා ඉමෙ සමණා සකාසුතතීයා අසනතුට්ඨා, තසිමෙසං සුකරං වෙය්ඤාචචචෙපි කාතුං. කථං හි තාම ආයසමා උපතනෙද උපාසකෙන “අර්ජුනො හනො ආගමෙහි”හි වුච්චමානො තාගමෙය්හි”හි. අයොසුං ඛො හිකුඤ්ඤා තෙසං මනුස්සානං උරුකියන්තානං ඛියන්තානං විපාවෙනතානං. යෙ තෙ හිකුඤ්ඤා අපච්ච්ඡා තෙ උරුකියන්ති ඛියන්ති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයසමා උපතනෙද සකාසුතතො උපාසකෙන “අර්ජුනො හනො ආගමෙහි”හි වුච්චමානො තාගමෙය්හි”හි. අථ ඛො තෙ හිකුඤ්ඤා හගවතො එතමඤ්ඤා ආරුචෙසුං. -පෙ- “සචං කීර තං උපතනෙද උපාසකෙන අර්ජුනො හනො ආගමෙහි”හි වුච්චමානො තාගමෙසි”හි? “සචං හගවා.” විගරහි බුඳො හගවා. -පෙ- “කථං හි තාම තං මොසපුරිස උපාසකෙන ‘අර්ජුනො හනො ආගමෙහි’හි වුච්චමානො තාගමෙය්හි. තෙතං මොසපුරිස අපසනනානං වා පතාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පත හිකවචෙ ඉමං සිකාපදං උද්දියෙය්ඤාථ:”

“හිකුඤ්ඤා පනොච උද්දියස් ඤා වා ඤාපොගොභො වා බ්‍රාහ්මණො වා ශාසනිකො වා දුතෙන විවරවෙතාපනතං පතිණොයා: ‘ඉමිනා විවරවෙතාපනෙන විවරං වෙතාපෙඤා ඉඤ්ඤාමං හිකුඤ්ඤා විවරෙන අච්ඡාදෙහි”හි. භො වෙ දුතො තං හිකුඤ්ඤා උපසඛකමිඤ්ඤා එචං චදෙය්ඤා: ‘ඉදං ඛො හගහත ආයසමිතං උද්දියස් විවරවෙතාපනතං ආහතං. පතිණොහාතු ආයසමා විවරවෙතාපනතනති”. තෙන හිකුඤ්ඤා භො දුතො එචමස්ස චචනියො: ‘න ඛො මයං ආවුසො විවරවෙතාපනතං පතිණොම, විවරඤ්ඤා ඛො මයං පතිණොම කාලොන කප්පිය’හති, භො වෙ දුතො තං හිකුඤ්ඤා එචං චදෙය්ඤා: “අප්ච පනායසමතො තකාචි වෙය්ඤාචචකණේ”හි විවරප්චකෙන හිකවචෙ හිකුඤ්ඤා වෙය්ඤාචචකණේ නිද්දිසිතඤ්ඤා ආරුමිකො වා උපාසකො වා, ‘එසො ඛො ආවුසො හිකුඤ්ඤා වෙය්ඤාචචකණේ”හි. භො වෙ දුතො තං වෙය්ඤාචචකරං සඤ්ඤාපෙඤා තං හිකුඤ්ඤා උපසඛකමිඤ්ඤා එචං චදෙය්ඤා: ‘යං ඛො හගහත ආයසමා වෙය්ඤාචචකරං නිද්දිසි, සඤ්ඤාපෙනා භො මයා, උපසඛකමිඤ්ඤා ආයසමා කාලොන, විවරෙන තං අච්ඡාදෙය්හි”හි. විවරප්චකෙන හිකවචෙ හිකුඤ්ඤා වෙය්ඤාචචකණේ උපසඛකමිඤ්ඤා දචතනිකවචො වොදෙතඤ්ඤා භාරෙතඤ්ඤා: ‘අපො මෙ ආවුසො විවරෙනාහි;-

ආනන්දනාමං චොදයමානො ඤායමානො තං විවරං අභිනිප්පාදෙය්‍ය, ඉච්චෙතං ඤාසලං. නො චෙ අභිනිප්පාදෙය්‍ය, චතුක්ඛනතුං පසඤ්ඤානනතුං ජක්ඛනතුං පරමං. තුණ්ඤිකුතො උද්දිංස ඨාතබ්බං. චතුක්ඛනතුං පසඤ්ඤානනතුං ජක්ඛනතුං පරමං. තුණ්ඤිකුතො උද්දිංස තීට්ඨමානො තං විවරං අභිනිප්පාදෙය්‍ය, ඉච්චෙතං ඤාසලං. තනො චෙ උනන්ඨි. වායමමානො තං විවරං අභිනිප්පාදෙය්‍ය නිස්සග්ගියං පාචිතතියං. නො චෙ අභිනිප්පාදෙය්‍ය යතස්ස විවරචේතාපනතං ආගතං, තස්ස ඤාමං වා ඤානබ්බං දුතො වා පාඨෙතබ්බො: ‘යං චො තුච්ඤ ආයස්මචෙනො හික්ඛුං උද්දිංස විවරචේතාපනතං පභිඤ්ඤා, න තං තස්ස හික්ඛුනො ඤාසද්ධි අප්ඨං අනුභොති. සුඤ්ඤානතායස්මචෙනො ඤං මා චො ඤං විනස්සා’ති. අයං තස්ස ඤාමිවි”ති.

5. හික්ඛුං පනොච උද්දිංසාති හික්ඛස්සත්ථාය හික්ඛුං ආරමමණං කරිතො හික්ඛුං අච්ඡාදෙතුකාමො.

රාජා තාම: සො කොචී රජ්ජං කාරෙති.

තිජභොගෙණා තාම: සො කොචී රඤ්ඤෙ භතතචේතතාභාරෙ.

මුභමණො තාම: ජාතියා මුභමණො.

ඤ්ඤපභිකො තාම: ධපෙඤා රජාතං රජභොග්ගං මුභමණං අච්ඡෙසො ගහපභිකො තාම.

විවරචේතාපනතං තාම: හිරඤ්ඤං වා සුචණ්ණං වා මුත්තා වා මණි වා.

ඉමිනා විවරචේතාපනෙනනාති පච්චුපට්ඨිතෙන.

චේතාපෙඤාති පරිචතොනා.

අච්ඡාදෙහිති දජෙජ්ඤි.

සො චෙ දුතො තං හික්ඛුං උපසඤ්ඤාමිතො ඵචං වදෙය්‍ය: “ඉදං ඛො භනෙන ආයස්මචෙනං උද්දිංස විවරචේතාපනතං ආගතං. පභිඤ්ඤානාතු ආයස්මා විවරචේතාපනතං”නති. තෙන හික්ඛුතා සො දුතො ඵචමස්ස වචනීසො: “ත ඛො මීයං ආට්ඨිසො විවරචේතාපනතං පභිඤ්ඤාම, විවරඤ්ඤා ඛො මයං පභිඤ්ඤාම කාලෙන කප්පිය”නති. සො චෙ දුතො තං හික්ඛුං ඵචං වදෙය්‍ය: “අපච්චි පතායස්මචෙනො කොචී චෙය්‍යාවච්චකරෙ”ති. විවරචේතෙන හික්ඛචේ හික්ඛුතා චෙය්‍යාවච්චකරෙ නිද්දිසිතබ්බො, ආරම්භො වා උපායකො වා: “ඵසො ඛො ආට්ඨිසො හික්ඛුතං චෙය්‍යාවච්චකරෙ”ති. ත වතතබ්බො: “තස්ස දෙහි”ති වා සො වා නිකඤ්ඤිසාති, සො වා පරිචතෙතස්සාති, සො වා චේතාපෙස්සාති”ති.

සො චෙ දුතො තං චෙය්‍යාවච්චකරං සඤ්ඤාපෙඤා තං හික්ඛුං උපසඤ්ඤාමිතො ඵචං වදෙය්‍ය: “යං ඛො භනෙන ආයස්මා චේය්‍යාවච්චකරං නිද්දිසි, සඤ්ඤාතො සො මයා, උපසඤ්ඤාමතු ආයස්මා කාලෙන, විවරෙන තං අච්ඡාදෙස්සාති”ති. විවරචේතෙන හික්ඛචේ හික්ඛුතා චේය්‍යාවච්චකරෙ උපසඤ්ඤාමිතො ආනන්දනාමං චොදෙතබ්බො සාරෙතබ්බො: “අප්ඨං මේ ආට්ඨිසො විවරෙන”ති. ත වතතබ්බො: “දෙහි මේ විවරං, ආහර මේ විවරං, පරිචතෙතහි මේ විවරං, චේතාපඤ්ඤා මේ විවර”නති. දුතියච්චි වතතබ්බො. තතියච්චි වතතබ්බො. සචෙ අභිනිප්පාදෙහි ඉච්චෙතං ඤාසලං.

නො වෙ අභිනිප්ඵාදෙහි, තඤ්ඤා ගන්තවා කුණ්ඩලනෙත උද්දිය ආනබ්බං. ත ආසනෙ නිසීදිතබ්බං, ත ආමිසං පටිග්ගහෙතබ්බං ත ධර්මො භාසිතබ්බො. “කිං කාරණං ආගතොසී”ති පුච්ඡියමානො¹ ජාතාසී² ආවුසොති වතතබ්බො: සචෙ ආසනෙ වා නිසීදති, ආමිසං වා පතිගණ්ඨාති, ධර්මං වා භාසති, ආනං භඤ්ඤති. දුතියමපි ආනබ්බං. තතියමපි ආනබ්බං. වතුකඛනතුං වොදෙඤ්ඤා වතුකඛනතුං ආනබ්බං. පඤ්චකඛනතුං වොදෙඤ්ඤා දච්ඡකඛනතුං ආනබ්බං. ඡකඛනතුං වොදෙඤ්ඤා ත ආනබ්බං. තනො වෙ උත්තරං වායමමානො තං චිවරං අභිනිප්ඵාදෙහි, පඤ්ඤා දුකකචං. පටිලාභෙන නිය්ගහිතං භොති, නිය්ගජිතබ්බං සමිසංඤ්ඤා වා ගණ්ඨා වා පුග්ගලස්ස වා. ඵලඤ්ච පත භිකඛමෙ නිය්ගජිතබ්බං: -පෙ- “ඉදං මෙ භනෙන චිවරං අභිරොකතිකඛනතුං වොදනාය අභිරොකජකඛනතුං ආනෙන අභිනිප්ඵාදිතං නිය්ගහිතං. ඉමානං සමිසංඤ්ඤා නිය්ගජාමි”ති -පෙ- දදෙය්ගාති -පෙ- දදෙය්ගුනාති -පෙ- ආයසමනො දමමි”ති.

නො වෙ අභිනිප්ඵාදෙය්ග, යතස්ස චිවරවෙනාපනනං ආභතං තඤ්ඤා සාමං වා ගන්තබ්බං, දුඤ්ඤා වා පාභෙනබ්බො. “යං බො කුලෙහ ආයසමනො භිකඛුං උද්දිය චිවරවෙනාපනනං පතිඤ්ඤා, ත තං තස්ස භිකඛුනො කිඤ්චි අඤ්ඤං අනුභොති, පුඤ්ඤානායසමනො සකං, මා වො සකං විතස්සා”ති.

අයං තඤ්ඤා සාමිච්චිති. අයං තඤ්ඤා අනුධම්මනා.

6 අභිරොකතිකඛනතුං වොදනාය අභිරොකජකඛනතුං ආනෙන, අභිරොකඤ්ඤාදී අභිනිප්ඵාදෙහි, නිය්ගහිතං පාවිතතියං. අභිරොකතිකඛනතුං වොදනාය අභිරොකජකඛනතුං ආනෙන වෙමතිකො අභිනිප්ඵාදෙහි, නිය්ගහිතං පාවිතතියං. අභිරොකතිකඛනතුං වොදනාය අභිරොකජකඛනතුං ආනෙන උභතකඤ්ඤාදී අභිනිප්ඵාදෙහි නිය්ගහිතං පාවිතතියං. උභතකතිකඛනතුං වොදනාය උභතකජකඛනතුං ආනෙන අභිරොකඤ්ඤාදී ආපතති දුකකචස්ස. උභතකතිකඛනතුං වොදනාය උභතකජකඛනතුං ආනෙන වෙමතිකො ආපතති දුකකචස්ස. උභතකතිකඛනතුං වොදනාය උභතකජකඛනතුං ආනෙන උභතකඤ්ඤාදී, අනාපතති.

7. අනාපතති තිකඛනතුං වොදනාය ඡකඛනතුං ආනෙන, උභතකජකඛනතුං වොදනාය උභතකජකඛනතුං ආනෙන. අවොදියමානො දෙහි, සාමීකා වොදෙඤ්ඤා දෙනති, උම්මතතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

රාජසිකාපදං නිවර්ණං.

චිවරවග්ගො පඨමො.

තසස්ස ඥානා:-

උඛතං කසීතං නිඤ්ඤා ධොවතඤ්ච පටිග්ගහො,
අඤ්ඤාදාකාරී නිඤ්ඤා උභිත්තං දුභකෙන ව.

1. පුච්ඡමානො - සා 2. ක ජාතාසී - සීචු.

කොසියවගෙහා

5. 2. 1.

කොසියසිකිඛාපදං

1. තෙත සමයෙහි බුද්ධෝ භගවා ආලවියං විහරති අග්ගාලවෙ වෙතියෙ. තෙත බො පත සමයෙහි ජබ්බග්ගියා භික්ඛු කොසියකාරකෙ උපසඞ්ඛමිත්වා එවං වදෙන්නි: “ඛු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පච්ච අම්හාකම්පි දස්සථ. මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියමිස්සකං සජ්ඣං කාතු”නති. තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම සමණා සකාසුතතියා අමෙහ උපසඞ්ඛමිත්වා එවං වකඛනති, ඛු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පච්ච, අම්හා-කම්පි දස්සථ, මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියමිස්සකං සජ්ඣං කාතුනති. අම්හා-කම්පි අලාභා අම්හාකම්පි දුලලඛං, යෙ මයං ආජීවස්ස හෙතු පුතතදරස්ස කාරණා ඛු බුද්ධකෙ පාණකෙ¹ සඞ්ඝාතං ආපාදෙමා”ති. අස්සොග්ගං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සාතං උජ්ඣායනතාතං බියනතාතං විපාවෙනතාතං. යෙ තෙ භික්ඛු අපජීව්ඡ, තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ජබ්බග්ගියා භික්ඛු කොසියකාරකෙ උපසඞ්ඛමිත්වා එවං වකඛනති:- ඛු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පච්ච, අම්හාකම්පි දස්සථ, මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියමිස්සකං සජ්ඣං කාතුනති.” අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එත-මජ්ඣං ආරොචෙග්ගං. “සච්චං කීර තුමෙහ භික්ඛවෙ කොසියකාරකෙ උපස-ඞ්ඛමිත්වා එවං වදෙථ: ඛු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පච්ච, අම්හාකම්පි දස්සථ, මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියමිස්සකං සජ්ඣං කාතු”නති “සච්චං භගවා.” විගර්හි බුද්ධෝ භගවා: “කථං හි තාම තුමෙහ මොඝපුරිසා කොසියකාරකෙ උපසඞ්ඛමිත්වා එවං වකඛථ, ඛු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පච්ච, අම්හාකම්පි දස්සථ, මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියමිස්සකං සජ්ඣං කාතු”නති. තෙතං මොඝ-පුරිසා අපපසනතාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛා-පදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“ආයා පන භික්ඛු කොසියමිස්සකං සජ්ඣං කාරාපෙය්‍ය, නිය්‍යග්ගියං පාමිහතිය”නති.

2. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසම් අජෙථ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

සජ්ඣං තාම: සජ්ඣිත්වා කතං හොති අවාසිමං.

කාරාපෙය්‍යාති එකෙතපි කොසියංගුතා මිස්සෙත්වා කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුකඛට්ඨං: පටිලාභෙහ නිය්‍යග්ගියං හොති. නිය්‍යජ්-තබ්බං සඞ්ඝස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිය්‍යජ්තබ්බං: “ඉදං මෙ භනෙත කොසියමිස්සකං සජ්ඣං කාරාපිතං නිය්‍යග්ගියං, ඉමාභං සඞ්ඝස්ස නිය්‍යජාමිති, දදෙය්‍යාති, දදෙය්‍යුනති, ආයසව-තො දමමි”,ති

1. පාණ ම.ජ.ස.

3. අත්තනා විපපකතං අත්තනා පරියොසාපෙනි, නිසංගහිං පාවිතනිං. අත්තනා විපපකතං පරෙහි පරියොසාපෙනි, නිසංගහිං පාවිතනිං. පරෙහි විපපකතං අත්තනා පරියොසාපෙනි, නිසංගහිං පාවිතනිං. පරෙහි විපපකතං පරෙහි පරියොසාපෙනි, නිසංගහිං පාවිතනිං. අඤ්ඤාසංඝාය කරොති වා කාරාපෙනි වා, අපඤ්ඤා දුක්ඛවංසං. අඤ්ඤාන කතං පටිලභිනං පරිභුඤ්ඤා, අපඤ්ඤා දුක්ඛවංසං.

4. අනාපඤ්ඤා විතානං වා භූමමිඤ්ඤා වා සංඝෝපාකාරං වා හිසිං වා විලෝභනං වා කරෙති, උමමතතකස්ස, අදිකමමිකස්සාති.

කොසිලසිකිකාපදං නිවසිතං.

5. 2. 2.

සුද්ධිකාලකසිකිකාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුටා-
 ගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බතියා හික්ඛු සුද්ධිකාලකානං
 ඵලකලොමානං සඤ්ඤා කාරාපෙනි. මනුස්සා විහාරවාරිකං අභිභවතා
 පසිඤ්ඤා උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනි: “කථං හි තාම සමඤ්ඤා සඤ්ඤා-
 පුත්තියා සුද්ධිකාලකානං ඵලකලොමානං සඤ්ඤා කාරාපෙනි, සෙය්සථාපි
 හිති කාමගොහිතො,ති. අස්සොසුං ඛො හික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣා-
 යනතානං බියනතානං විපාවෙනතානං යෙ තෙ හික්ඛු අපට්ඨන්ති, තෙ
 උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනි: “කථං හි තාම ජබ්බතියා හික්ඛු
 සුද්ධිකාලකානං ඵලකලොමානං සඤ්ඤා කාරාපෙනි”ති? අථ ඛො තෙ
 හික්ඛු භගවතො ඵතමන්ථං අරොවෙසුං “සච්චං කිර තුලෙහ හික්ඛවෙ
 සුද්ධිකාලකානං ඵලකලොමානං සඤ්ඤා කාරාපෙනි”ති? “සච්චං භගවා.”
 විහරති බුද්ධො භගවා. “කථං හි තාම තුලෙහ මොඝපුරිසා සුද්ධිකාලකානං
 ඵලකලොමානං සඤ්ඤා කාරාපෙනි. තෙන මොඝපුරිසා අපපසනතානං
 වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ඤා පන හික්ඛවෙ ඉමං සිකිකාපදං උද්දිසෙය්සාථ:

“යො පන හික්ඛු සුද්ධිකාලකානං ඵලකලොමානං සඤ්ඤා කාරා-
 පෙය්ස, නිසංගහිං පාවිතනිං”න්ති.

2. යො පනාති යො යදිසො -පෙ-

හික්ඛති -පෙ- අයං ඉමසමිං අඤ්ඤා අධිපෙපතො හික්ඛති.

ඤ්ඤා කාම: දො කාලකාති ජාතියා කාලකං වා රඤ්ඤාකාලකං වා
 සඤ්ඤා කාම: සඤ්ඤා කතං හොති අවාරිමං.

කාග්ගෙය්‍යාති කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්කටං පටි-
ලාභෙන නිසංගහියං භොති. නිසංජ්ඣතඛං සඛසංඝ වා ගණංඝ වා
සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං සඤ්ඤා කාරාපිතං නිසංගහියං ඉමාගං සඛසංඝ
නිසංජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදදෙය්‍යසුනති -පෙ- ආයසමතො දමමි”ති.

3. අතතතා විපසකතං අතතතා පරියොසාපෙති, නිසංගහියං
පාවිතතියං. අතතතා විපසකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, නිසංගහියං
පාවිතතියං. පරෙහි විපසකතං අතතතා පරියොසාපෙති, නිසංගහියං
පාවිතතියං. පරෙහි විපසකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, නිසංගහියං
පාවිතතියං. අඤ්ඤාසංඤ්ඤා කරොති වා කාරාපෙති වා ආපතති දුක්කටංඝ.
අඤ්ඤාත කතං පටිලභිතො පටිභුඤ්ඤති, ආපතති දුක්කටංඝ.

4. අනාපතති විතානං වා භුමමඤ්ඤං වා සංඝිපාකාරං වා හිසිං වා
ඛිලොභනං වා කරොති, උමමතතකංඝ, ආදකමමිසංඝාති.

සුඛකාලකිඛාපදං නිවහිතං.

5. 2. 3.

දෝභාගසිකිඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුඤ්ඤා භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජේතවතෙ අනාථ-
පිණ්ඩකංඝ ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බගහියා හිකුඤ්ඤා භගවතා
පටිකඛිතතං සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං සඤ්ඤා කාරාපෙතුනති තෙ
ථොකං යෙව ඔදනං අනෙත ආදිගිතො තථෙව සුඛකාලකානං සඤ්ඤා කාරා-
පෙතති. යෙ තෙ හිකුඤ්ඤා අපට්ඨිතො තෙ උජ්ඣායනති ඛොනති විපාවෙනති: “කථං
හි නාම ජබ්බගහියා හිකුඤ්ඤා ථොකංයෙව ඔදනං අනෙත ආදිගිතො තථෙව
සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං සඤ්ඤා කාරාපෙසුනති”ති. අථ ඛො තෙ
හිකුඤ්ඤා භගවතො ඵලමඤ්ඤා ආරොවෙසු. “සච්චං කීර තුලෙන හිකුඤ්ඤා
ථොකංයෙව ඔදනං අනෙත ආදිගිතො තථෙව සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං
සඤ්ඤා කාරාපෙථා”ති “සච්චං භගවා, විහරති බුඤ්ඤා භගවා. “කථං හි
නාම තුලෙන මොඝපුරිසා ථොකංයෙව ඔදනං අනෙත ආදිගිතො තථෙව
සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං සඤ්ඤා කාරාපෙසුනති. තෙන මොඝපුරිසා
අපසසනතානං වා පසාදය -පෙ-” ඵලකුඤ්ඤා පන හිකුඤ්ඤා ඉමං සිකිඛාපදං
උද්දියෙය්‍යාති:-

“නවං පන ගිඤ්චුනා ඝනඵතං කාරයමානෙන න දෙව භාගා සුඤ්ඤා-
කාලකානං ඵලකලොමානං ආදානබ්බා, තතීයං ඛදානානං, චතුස්ථං
ගොච්ඡියානං. අනාදා වෙ ගිඤ්චු දෙව භාගෙ සුඤ්ඤාකාලකානං ඵලක-
ලොමානං තතීයං ඛදානානං, චතුස්ථං ගොච්ඡියානං, නවං ඝනඵතං
කාරාපෙය්‍යා, නිස්සන්ධීයං පාවිතනීය”න්ති.

2. නවං තාම: කරණං උපාදය ටුච්චති.

ඝනඵතං තාම: සඤ්චිකා කතං ගොති අවාසිමං.

කාරයමානෙනාති කරොතා වා කාරාපෙතා වා.

දෙව භාගා සුඤ්ඤාකාලකානං ඵලකලොමානං. ආදානබ්බාති ධාරසිකා
දො චුලා ආදානබ්බා.

තතීයං ඛදානානන්ති චුලං ඛදානානං.

චතුස්ථං ගොච්ඡියානන්ති චුලං ගොච්චියානං.

අනාදා වෙ ගිඤ්චු දෙව භාගෙ සුඤ්ඤාකාලකානං ඵලකලොමානං
තතීයං ඛදානානං චතුස්ථං ගොච්ඡියානන්ති අනාදිසිකා දො චුලා සුඤ්ඤා-
කාලකානං ඵලකලොමානං, චුලං ඛදානානං, චුලං ගොච්චියානං නවං ඝනඵතං
කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්ඛං. පටිලාභෙන නිස්සග්ගීයං
ගොති. නිස්සජ්ඣබ්බං සඛසස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ඵචඤ්ච පත
භික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බං: “ඉදංවෙම භනො නවං ඝනඵතං අනාදිසිකා [දො චුලා
සුඤ්ඤාකාලකානං ඵලකලොමානං,] චුලං ඛදානානං, චුලං ගොච්චියානං
කාරාපිතා නිස්සග්ගීයං. ඉමානං සඛසස්ස නිස්සජාමිති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ-
දදෙය්‍යන්ති -පෙ- ආයස්මතො දමමි”ති.

3. අත්තනා විපපකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, නිස්සග්ගීයං
පාවිතනීයං. අත්තනා විපපකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, නිස්සග්ගීයං
පාවිතනීයං. පරෙහි විපපකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, නිස්සග්ගීයං
පාවිතනීයං. පරෙහි විපපකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, නිස්සග්ගීයං පාවිතනීයං.
අඤ්ඤාස්සඵඵාය කරෙති වා කාරාපෙති වා, ආපතති දුක්ඛං.

4. අතාපතති චුලං ඛදානානං චුලං ගොච්චියානං ආදිසිකා කරෙති,
ඛදානානං ඛදානානං ගොච්චියානං ආදිසිකා කරෙති, සුඤ්ඤා ඛදානානං
සුඤ්ඤා ගොච්චියානං ආදිසිකා කරෙති, විතානං වා භුමච්චරණං වා සාණ්ඨිපා-
කාරං වා භිසිං වා බිලෙමාගතං වා කරෙති. උමමතකස්ස, ආදිකමමකස්සාති.

දෙවභාගසිකඛාපදං නිවසිතං.

] -] සී. මු. නසී.

ජබ්බසාසිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවන්තියං විහරති ජෙනවනෙ අතාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අනුවසං සන්තං
කාරුපෙනති, තෙ යාවතඛනුලා විඤ්ඤතතිබනුලා විහරන්ති: “ඵලකලොමානි
දෙථ ඵලකලොමෙහි අන්තො”ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති:
“කථං හි තාම සමණා සකාසුත්තියා අනුවසං සන්තං කාරුපෙස්සන්ති,
යාවතඛනුලා විඤ්ඤතතිබනුලා විහරස්සන්ති: ඵලකලොමානි දෙථ ඵලක-
ලොමෙහි අන්තො”ති. අමාසං පන සකිං කතානි සන්තානි පඤ්චපි ජපි
වස්සානි භොන්ති, යෙසං තො දුරකා උභයදන්තිපි උමමිහන්තිපි උඤ්ඤරෙහිපි
බජ්ජන්ති. ඉමෙ පන සමණා සකාසුත්තියා අනුවසං සන්තං කාරුපෙනති,
යාවතඛනුලා විඤ්ඤතතිබනුලා විහරන්ති: “ඵලකලොමානි දෙථ ඵලකලොමෙහි
අන්තො”ති.

2. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං බියන්තානං
විපාවෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්ති තෙ උජ්ඣායන්ති බියන්ති
විපාවෙන්ති: “කථං හි තාම භික්ඛු අනුවසං සන්තං කාරුපෙස්සන්ති,
යාවතඛනුලා විඤ්ඤතතිබනුලා විහරස්සන්ති: “ඵලකලොමානි දෙථ ඵලක-
ලොමෙහි අන්තො”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමන්තං ආරොවෙසුං.
“සච්චං කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු අනුවසං සන්තං කාරුපෙනති. යාවතඛනුලා
විඤ්ඤතතිබනුලා විහරන්ති: “ඵලකලොමානි දෙථ ඵලකලොමෙහි අන්තො”ති.
“සච්චං භගවා”. විහරති බුද්ධො භගවා. “කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොසපුරිසා
අනුවසං සන්තං කාරුපෙස්සන්ති. යාවතඛනුලා විඤ්ඤතතිබනුලා
විහරස්සන්ති: “ඵලකලොමානි දෙථ ඵලකලොමෙහි අන්තො”ති. තෙනා භික්ඛවෙ
අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං
උද්දිසෙස්සාථ:

“නවං පන භික්ඛුනා සන්තං කාග්ගපච්චා ජබ්බසාසිකඛාසි ධාරෙතබ්බං,
බරෙත වෙ ජනිතං වස්සානං තං සන්තං විස්සජෙජච්චා වා අවිස්සජෙජච්චා
වා අඤ්ඤං නවං සන්තං කාග්ගපච්චා, හිස්සග්ගියං පාවිතරිය”න්ති.

ඵවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤන්තං භොති.

[මුලපඤ්ඤතති.]

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤන්තරො භික්ඛු කොසමබ්බියං ගිලානො
භොති. ඤ්ඤකා තස්ස භික්ඛුතො සන්තිකෙ දුතං පානෙසුං: “ආගච්ඡතු
හදන්තො, මයං උපට්ඨතිස්සාමා”ති. භික්ඛුපි ඵවමාහංසු: “ගච්ඡාදුසො,
ඤ්ඤකා තං උපට්ඨතිස්සන්ති”ති. සො ඵවමාහ: “භගවතා ආදුසො සිකඛා-
පදං පඤ්ඤන්තං: “නවං පන භික්ඛුනා සන්තං කාරුපෙච්චා ජබ්බසාසිකඛාසි
ධාරෙතබ්බං”න්ති. “අහඤ්චමහි ගිලානො ත සකෙකාමි සන්තං ආදය
පකකම්භුං, මයාඤ්ච විතා සන්තා ත ඵාසු භොති, තාහං ගමිස්සාමි”ති.
භගවතො ඵතමන්තං ආරොවෙසුං.

4. අප වෛ භඝවා එතස්මිං තීදුනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කචො භික්ඛු අමනෙතසී. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ භිලාතස්ස භික්ඛුතො සජ්ඨ-සම්මුතීං දුභුං. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ දුභබ්බො: තෙන භිලාතෙන භික්ඛුතා සඛසං උපසඛකම්චා එකංසං උනතරුසඛතං කර්චා: බුඛ්ඤ්ඤානං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣිචා උකඤ්චිකං තිසීදිචා අඤ්ඤාපිං පගගභෙචා: එවම්ඝං වචනීයො: “අහං භනෙන භිලාතො න සකෙකාමි සජ්ඨං ආදය පකකම්චුං, සොහං භනෙන සඛසං සජ්ඨසම්මුතීං යාවාමි”ති. දුතීයමපි යාවිතබ්බො, තතීයමපි යාවිතබ්බො. බ්‍යතෙනන භික්ඛුතා පටිබලෙන සඛෙසා ඤාපෙනබ්බො:

“සුඤ්ඤා ච මෙ භනෙන සඛෙසා. අයං ඉජ්ඣනාමො භික්ඛු භිලාතො න සකෙකාති සජ්ඨං ආදය පකකම්චුං, සො සඛසං සජ්ඨසම්මුතීං යාවති. යදි සඛසස්ස පතතකල්ලං, සඛෙසා ඉජ්ඣනාමස්ස භික්ඛුතො සජ්ඨසම්මුතීං දදෙය්‍ය. එසා ඤාතති.”

සුඤ්ඤා ච මෙ භනෙන සඛෙසා. අයං ඉජ්ඣනාමො භික්ඛු භිලාතො න සකෙකාති සජ්ඨං ආදය පකකම්චුං, සො සඛසං සජ්ඨසම්මුතීං යාවති. සඛෙසා ඉජ්ඣනාමස්ස භික්ඛුතො සජ්ඨසම්මුතීං දෙති, යස්සායසම්මතො ඛමති ඉජ්ඣනාමස්ස භික්ඛුතො සජ්ඨසම්මුතීයා දුතං, සො භුණ්ණස්ස, යස්ස නකම්මති, සො භාසෙය්‍ය.

දිනතා සඛෙසන ඉජ්ඣනාමස්ස භික්ඛුතො සජ්ඨසම්මුතී. ඛමති සඛසස්ස, තස්මා භුණ්ඤ්ඤා, එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

5. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“නවං පන භික්ඛුතා ඝනථනං කාග්ගෙචො ඡබ්බසංඝාති ධාරෙතබ්බං, ඛරෙත චෙ ඡනතං වස්සානං තං ඝනථනං වීඣ්‍යජෙජ්ඣො වා අවීඣ්‍යජෙජ්ඣො වා අඤ්ඤං නවං ඝනථනං කාග්ගෙය්‍ය, අඤ්ඤා භු භික්ඛුසම්මුතීයා, නීඣ්‍යග්ගීයං පාවිතතීය”නති.

[දුතීයපඤ්ඤාතතී.]

- 6. නවං තාම: කරණං උපාදය වුවචති.
- ඝනථනං තාම: සචරිචා කතං භොති අවාසිමං.
- කාග්ගෙචොති කර්චා වා කාරුපෙචා වා.
- ඡබ්බසංඝාති ධාරෙතබ්බතති ඡබ්බසංඝපරමතා ධාරෙතබ්බං.
- ඛරෙත චෙ ඡනතං වස්සානතති උභතකඡබ්බසංඝාති.
- තං ඝනථනං වීඣ්‍යජෙජ්ඣොති අඤ්ඤාසං දචා.
- අවීඣ්‍යජෙජ්ඣොති ත කඣ්ඣචි දචා.
- අඤ්ඤා භු භික්ඛුසම්මුතීයාති ධපෙචා භික්ඛුසම්මුතීං.

7. අඤ්ඤං නවං සන්තං කරොති වා කාරුපෙති වා, පයොගෙ දුක්කමං. පටිලාභෙන නිසංගහියං භොති. නිසංජිතබ්බං සඛ්ඤ්ඤා වා ගණ්ඤ්ඤා වා පුග්ගලාසං වා. එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ නිසංජිතබ්බං: “ඉදං මෙ භනෙන සන්තං උෂනකඡ්ඛබ්බානි කාරුපිතං අඤ්ඤාහු භික්ඛුසම්මුතියා නිසංගහියං. ඉමාහං සඛ්ඤ්ඤා නිසංජාමිති.¹ -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුනාති -පෙ- ආයසවතො දමමී”ති.

8. අනන්තා විපසකතං අනන්තා පරියොසාපෙති, නිසංගහියං පාවිතතීයං. අනන්තා විපසකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, නිසංගහියං පාවි- තතීයං. පරෙහි විපසකතං අනන්තා පරියොසාපෙති, නිසංගහියං පාවිතතීයං. පරෙහි විපසකතං පරෙහි පරියොසාපෙති. නිසංගහියං පාවිතතීයං

9. අනාපතති ඡබ්බස්සානි කරොති, අතිරෙකඡ්ඛබ්බානි කරොති, අඤ්ඤාසන්ධාය කරොති වා කාරුපෙති වා, අඤ්ඤාන කතං පටිලුභිචා පටිභුඤ්ඤාති, විතානං වා භුමමඡ්ඡරණං වා සාණීපාකාරං වා හිංසිං වා බිම්බොභතං වා කරොති, භික්ඛුසම්මුතියා, උමමත්තකස්ස, ආදිකමමිකස්සානි.

ඡබ්බස්සානිකධාපදං නිවසිතං.

5. 2. 5.

නිසිදනසන්ත සිකධාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඡ්චියං විහරති ඡේතවතෙ අනාපටිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “ඉච්ඡාමහං භික්ඛවෙ තෙමාසං පටිසලුභිදිතුං, තච්චි කෙනචි උපසඛකම්මතබ්බො අඤ්ඤාහු එකෙන පිණ්ඩිපානනීභාරකෙනා”ති. එවං භනෙතති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පටිසසුචා: තාසසුධ කොචි භගවන්තං උපසඛකමති, අඤ්ඤාහු එකෙන පිණ්ඩි- පානනීභාරකෙන. තෙන ඛො පත සමයෙන සාවඡ්චියා සඛෙකත කතිකා කතා භොති. “ඉච්ඡතාචුසො භගවා තෙමාසං පටිසලුභිදිතුං, ත භගවා කෙනචි උපසඛකම්මතබ්බො අඤ්ඤාහු එකෙන පිණ්ඩිපානනීභාරකෙන. යො භගවන්තං උපසඛකමති, සො පාවිතතීයං දෙසාපෙතබ්බො”ති.

2. අථ ඛො ආයසවා උපසෙඡ්ඡා වඛගනනපුත්තො සපරියො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිචා භගවන්තං අභිවාදෙචා: එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයසමන්තං උපසෙතං වඛගනනපුත්තං භගවා එතදවොච: “කච්චි වො උපසෙත ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චිඡ්ඡ අපකිල- මචෙත අඤ්ඤානං ආගතා”ති. “ඛමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා, අපකිල- මචෙත ව මයං භනෙන අඤ්ඤානං ආගතා”ති.

1. නිසංජාමි මජ්ඣ.

3. තෙන බො පත සමයෙන ආයසමනො උපසෙතස්ස වඩහනනපුත්තස්ස සද්ධිවිහාරිකො භික්ඛු භගවතො අවිදුරෙ නිසිනො හොති. අඵ බො භගවා ඛං භික්ඛුං එතදවොච: “මනාපානි තෙ භික්ඛු පංසුකුලානි”ති. “ත බො මෙ භනෙන මනාපානි පංසුකුලානි”ති. “නිය්ස පත නිං භික්ඛු පංසුකුලිකො”ති. “උපජ්ඣායො මෙ භනෙන පංසුකුලිකො, එවං අභවපි පංසුකුලිකො”ති. අඵ බො භගවා ආයසමනං උපසෙතං වඩහනනපුත්තං එතදවොච: “පාසාදිකා බො ඛසායං උපසෙත පරිසා, “කථං නිං උපසෙත පරිසං විතෙසි”ති. යො මං භනෙන උපසමපදං යාවති, තාභං¹ එවං වදමි: “අභං බො ආවුසො ආරඤ්ඤිකො පිණ්ඩපාතිකො පංසුකුලිකො, සචෙ නිවපි ආරඤ්ඤිකො භවිස්සසි පිණ්ඩපාතිකො පංසුකුලිකො, එවාභනතං උපසමපාදෙස්සාමි”ති. සචෙ මෙ පටිසුණාති, උපතමපාදෙමි. තො චෙ මෙ පටිසුණාති, ත උපසමපාදෙමි. යො මං නිය්සයං යාවති, තාභං එවං වදමි: “අභං බො ආවුසො ආරඤ්ඤිකො පිණ්ඩපාතිකො පංසුකුලිකො, නචෙ නිවපි ආරඤ්ඤිකො භවිස්සසි පිණ්ඩපාතිකො පංසුකුලිකො, එවාභනෙන නිය්සයං දස්සාමිති. සචෙ මෙ පටිසුණාති, නිය්සයං දෙමි. තො චෙ මෙ පටිසුණාති, ත නිය්සයං දෙමි. එවං බො අභං භනෙන පරිසං විතෙමි”ති. “සාධු සාධු උපසෙත, සාධු බො නිං උපසෙත පරිසං විතෙසි. ජානාසි පත නිං උපසෙත සාවජ්ජියා සබ්බස්ස කතික”නති. “ත බො අභං භනෙන ජානාමි සාවජ්ජියා සබ්බස්ස කතික”නති. සාවජ්ජියා බො උපසෙත සබ්බෙත කතිකා කතා: “ඉච්ඡතාටුසො භගවා තෙමාසං පටිසලුච්ඡිභුං, ත භගවා කෙනවි උපසබ්බමිතබ්බො අඤ්ඤත්ථ එකෙන පිණ්ඩපානනිභාරකෙන. යො භගවනං උපසබ්බමති, සො පාවිතනිඨං දෙසාපෙනබ්බො”ති. “පඤ්ඤාදියස්සති භනෙන සාවජ්ජියා සබ්බෙතා සකාය කතිකාය “ත මයං අපපඤ්ඤතං පඤ්ඤපෙස්සාම, පඤ්ඤතං වා ත සමුච්ඡිජ්ජියාම, යථා පඤ්ඤතොසු සිකඛාපදෙසු සමාදය වතනිස්සාමා”ති. “සාධු සාධු උපසෙත, අපපඤ්ඤතං න පඤ්ඤපෙනබ්බො, පඤ්ඤතං වා ත සමුච්ඡිජ්ජිතබ්බො, යථාපඤ්ඤතොසු සිකඛාපදෙසු සමාදය වතනිතබ්බො”. “අනුජානාමි උපසෙත යෙ තෙ භික්ඛු ආරඤ්ඤිකා පිණ්ඩපාතිකා පංසුකුලිකා යථාසුඛං මං දස්සතාය උපසබ්බමනතු”ති.

4. තෙන බො පත සමයෙන සමඛුලා භික්ඛු බතිඤාරකොට්ඨකෙ සීතා හොනති: “මයං ආයසමනං උපසෙතං වඩහනනපුත්තං පාවිතනිඨං දෙසාපෙස්සාමා”ති. අඵ බො ආයසමා උපසෙතො වඩහනනපුත්තො සපරිසො උට්ඨායාසතා භගවනං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා පකාමාමි. අඵ බො තෙ භික්ඛු ආයසමනං උපසෙතං වඩහනනපුත්තං එතදවොචුං “ජානාසි පත නිං ආවුසො උපසෙත සාවජ්ජියා සබ්බස්ස කතික”නති. භගවාපි මං ආවුසො එවමාහ: “ජානාසි පත² නිං උපසෙත සාවජ්ජියා සබ්බස්ස කතික”නති. “ත බො අභං භනෙන ජානාමි සාවජ්ජියා සබ්බස්ස කතික”නති. සාවජ්ජියා බො උපසෙත සබ්බෙත කතිකා කතා: “ඉච්ඡතාටුසො භගවා තෙමාසං පටිසලුච්ඡිභුං ත භගවා කෙනවි උපසබ්බමිතබ්බො අඤ්ඤත්ථ එකෙන පිණ්ඩපා- නනිභාරකෙන. යො භගවනං උපසබ්බමති, සො පාවිතනිඨං දෙසාපෙ- තබ්බො”ති. “පඤ්ඤාදියස්සති භනෙන සාවජ්ජියා සබ්බෙතා සකාය කතිකාය, “ත මයං අපපඤ්ඤතං පඤ්ඤපෙස්සාම, පඤ්ඤතං වා ත සමුච්ඡිජ්ජියාම, යථාපඤ්ඤතොසු සිකඛාපදෙසු සමාදය වතනිස්සාමා”ති. අනුඤ්ඤතාටුසො භගවතා යෙ තෙ භික්ඛු ආරඤ්ඤිකා පිණ්ඩපාතිකා පංසුකුලිකා යථාසුඛං මං දස්සතාය උපසබ්බමනතු”ති.

1 තමභං ම.ජ.ස. 2. ම.ජ.සං. තච්චි

5. අථ ඛො තෙ භික්ඛු “සච්චං ඛො ආයස්මා උපසෙතො ආහ. න අපසඤ්ඤතනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පඤ්ඤතනං වා න සමුච්ඡිද්දිතබ්බං, යථාපඤ්ඤතෙනසු සිකතාපදෙසු සමාදාය වතභීතබ්බං”නති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු අනුඤ්ඤතා නිර හගවතා යෙ තෙ භික්ඛු ආරඤ්ඤිකා පිණ්ඩපාතිකා පංසුකුලීකා යථාසුඛං මං දස්සතාය උපසඛකමන්තු”ති. තෙ හගවතනං දස්සනං පිභෙන්නා¹ සන්තාති උජ්ඣිචා ආරඤ්ඤිකඛගං පිණ්ඩපාතිකඛගං පංසුකුලීකඛගං සමාදිගිංසු. අථ ඛො හගවා සමබහුලෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං සෙතාසතචාරිකං ආභිණ්ඨන්තො අද්දස සන්තාති තහිං තහිං උජ්ඣිකාති, පසයිචා භික්ඛු ආමනොසි. “කසයිමාති භික්ඛවෙ සන්තාති තහිං තහිං උජ්ඣිකාති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො එතමන්ථං ආරුචෙසුං. අථ ඛො හගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනොසි, “තෙත හි භික්ඛවෙ භික්ඛුතං සිකතාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමි දස අන්චසෙ පච්චිච සඛසසුච්ඡිතාය සඛසථාසුතාය -පෙ- “එච්ඤච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකතාපදං උද්දිසෙස්සාථ:

“නිසිදනසන්තං පන හික්ඛුනා භාරයමානෙන පුරුණසන්තස්ස ඝාමනා සුගතච්චිදපථී ආදානබ්බා දුබ්බණ්ණකරණාය. අනාදා වෙ හික්ඛු පුරුණසන්තස්ස ඝාමනා සුගතච්චිදපථී නච. නිසිදනසන්තං කාරුපෙස්ස, නිස්සභනියං පාවිතතීයනති”.

6. නිසිදනං තාම: සදසං වුච්චති.

සන්තං තාම: සන්චරිතා කතං හොති අවාසිමං.

භාරයමානෙනාති කරුණොචා කාරුපෙතොචා.

පුරුණසන්තං තාම: සනිං නිචන්ථමපි සනිං පාරුතමපි.

ඝාමනා සුගතච්චිදපථී ආදානබ්බා දුබ්බණ්ණකරණායාති² වචං වා වතුරස්සං³ වා ඡිද්දිචා, එකදෙසෙ වා සන්චරිතබ්බං, විජටෙචා වා සන්චරිතබ්බං.

අනාදා වෙ හික්ඛු පුරුණසන්තස්ස ඝාමනා සුගතච්චිදපථීනති අනාදිසිචා පුරුණසන්තස්ස සාමනා සුගතච්චිදපථී නච. නිසිදනසන්තං කරුචි වා කාරුපෙහි වා, පයොගෙ දුක්ඛං. පච්චාහෙන නිස්සග්ගිං හොති. නිස්සථිතබ්බං සඛසස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එච්ඤච පන භික්ඛවෙ නිස්සථිතබ්බං: “ඉදමෙම හනෙන නිසිදනසන්තං අනාදිසිචා පුරුණසන්තස්ස සාමනා සුගතච්චිදපථී කාරුපිතං නිස්සග්ගිං. ඉමාං සඛසස්ස නිස්සථාමි”ති. -පෙ- දදෙස්සාති -පෙ- දදෙස්සනති, අයස්මතො දමමි”ති.

7. අත්තනා විපකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, නිස්සග්ගිං පාවිතතීයං. අත්තනා විපකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, නිස්සග්ගිං පාවිතතීයං. පරෙහි විපකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, නිස්සග්ගිං පාවිතතීයං. පරෙහි විපකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, නිස්සග්ගිං පාවිතතීයං. අඤ්ඤස්සන්තාය කරුචි වා කාරුපෙහි වා, අපතති දුක්ඛං.

1. දස්සනාය පිභසමානා, ඝනා 2. චිරභාවා, ම.ජ.ඝ. 3 වතුරස්සරං. කන්ච

8. අනාපච්ඡාදි පුරුණසච්ඡාදන සාමනඤ්ඤා සුගතවිදුජාං ආදිසිඤ්ඤා කඤ්ඤා. අලභනොතා ථොකභරං ආදිසිඤ්ඤා කඤ්ඤා, අලභනොතා අනාදිසිඤ්ඤා කඤ්ඤා, අඤ්ඤාදාන කතං පටිලභිඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤා, විතානං වා භූමමච්ඡාරණං වා සාණ්ඨපාසාරං වා භිසිං වා බ්‍රහ්මභවනං වා කඤ්ඤා, උමමභවනකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

නිසිදනසච්ඡාදනසිකඛාපදං නිවර්තං.

5. 2. 6.

ඵලකලොම සිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජෙතවතෙ අනාපච්ඡාදනකස්ස ආරුමෙ. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤාදානස්ස භික්ඛුනො කොසලෙසු ජතපදෙසු සාවච්ඡියං ගච්ඡන්තස්ස අනාරු මයෙහ ඵලකලොමාති උපපජ්ජියංසු. අථ බො සො භික්ඛු තාති ඵලකලොමාති උත්තරුසඛෙහත භ ඤ්ඤාකං බන්ධනං අගමාසි. මනුස්සා තං භික්ඛුං පසස්සිඤ්ඤා උපපණෙබ්බසුං: “කිත්තකෙත තෙ භනෙත කිතාති, කිත්තකො උදයො භවිස්සාති”ති සො භික්ඛු තෙහි මනුස්සෙහි උපපණියමානො චෙබ්බ අභොසි. අථ බො සො භික්ඛු සාවච්ඡියං ගන්තො තාති ඵලකලොමාති සීතකොව ආසුමති. භික්ඛු තං භික්ඛුං ඵතදවොචුං: “කිස්ස පත ඤ්ඤා ආවුසො ඉමාති ඵලකලොමාති සීතකොව ආසුමාසි”ති. “තථා හි පතාගං ආවුසො ඉමෙසං ඵලකලොමාතං කාරණං මනුස්සෙහි උපපණිතො”ති. “කීච දුරතො පත ඤ්ඤා ආවුසො ඉමාති ඵලකලොමාති ආගට්ඨි”ති. “අතිරෙකතියොජනං ආවුසො”ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චන්තො තෙ උජ්ඣායනාති ඛිගනාති විපාවෙනති: “කථං හි තාම භික්ඛු අතිරෙකතියොජනං ඵලකලොමාති ආගට්ඨස්සාති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතච්ඡථං ආරුමෙච්ඡසුං. “සච්චං කීර ඤ්ඤා අතිරෙකතියොජනං ඵලකලොමාති ආගට්ඨි”ති? “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම ඤ්ඤා මොඤ්ජුරිස අතිරෙකතියොජනං ඵලකලොමාති ආගට්ඨස්සි, තෙතං මොඤ්ජුරිස අපපසන්තාතං වා පසාදය -පෙ- ඵච්ඡද්ධි පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උඤ්ඤෙය්‍යාථ:

“භික්ඛුනො පනොච අද්ධානමග්ගපට්ඨපනනස්ස ඵලකලොමාති උපපජෙජ්ජය්‍යං, ආකඛබ්බමානොන භික්ඛුනා පටිග්ගහෙහභබ්බාති. පටිග්ගහෙහඤ්ඤා නිගොජනපරමං සහඤ්ඤා ගට්ඨබ්බාති¹ අඤ්ඤාන භාරකො. තතො චෙ උභගට්ඨි. හරෙය්‍ය අඤ්ඤානපි භාරකො නිග්ගහනියං පාවිතනියනති.”

2. භික්ඛුනො පනොච අද්ධානමග්ගපට්ඨපනනස්සාති පථං ගච්ඡන්තස්ස.

1. භාෂරතබ්බාති බු.

ඵලකලොමානි උපපජේජය්‍යනති උපපජේජය්‍යං සඛසතො වා ගණතො වා ඤාතීතො වා මිත්තතො වා පංසුකුලං වා අත්තතො වා ධනෙන.

ආකඛබ්බානෙත්තාති ඉච්ඡමානෙන

පටිග්ගහෙතඛබ්බාති, පටිග්ගහෙත්ථා තියොජනපරමං සභජථා හරිතඛබ්බාති.

අසනෙන භාරකෙති නාඤ්ඤ කොචි භාරකො හොති ඉච්චි වා පුරිසො වා ගහපට්ඨා වා පබ්බජිතො වා.

තතො චෙ උතග්ඛිං හරෙය්‍ය අසනෙනපි භාරකෙති පඨමං පාදං තියොජනං අතිකකාමෙති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. දුතියං පාදං අතිකකාමෙති. තිස්සග්ගියං පාචිතතියං.¹ අනො තියොජනෙ සිතො බහි තියොජනං පාතෙති, තිස්සග්ගියං පාචිතතියං. අඤ්ඤායං යානෙ වා හණ්ඨෙ වා අජාතනායං පකඛිපිත්ථා තියොජනං අතිකකාමෙති, තිස්සග්ගියානි හොත්ති. තිස්සජිතඛබ්බාති සඛසයං වා ගණයං වා පුග්ගලයං වා ඵලඤ්ච පත භිත්ඛචෙ තිස්සජිතඛබ්බාති: “ඉමානි මෙ හනො ඵලකලොමානි තියොජනං අතිකකාමිතානි තිස්සග්ගියානි, ඉමානාහං සඛසයං තිස්සජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යනති -පෙ- ආයසවතො දමමි”ති. -පෙ-

3. අතිරෙකතියොජනෙ අතිරෙකසඤ්ඤේ ²අතිකකාමෙති, තිස්සග්ගියං පාචිතතියං. අතිරෙකතියොජනෙ චෙමතිකො ²අතිකකාමෙති, තිස්සග්ගියං පාචිතතියං. අතිරෙකතියොජනෙ උභතකසඤ්ඤේ ²අතිකකාමෙති, තිස්සග්ගියං පාචිතතියං. උභතකතියොජනෙ අතිරෙකසඤ්ඤේ, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. උභතකතියොජනෙ චෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. උභතකතියොජනෙ උභතකසඤ්ඤේ, අතාපතති.

4. අතාපතති තියොජනං හරති, උභතකතියොජනං හරති, තියොජනං හරතිපි පච්චානරතීපි, තියොජනං වාසාධිප්පායො හනත්ථා තතො පරං හරති, අච්ඡින්නං පච්චලභිත්ථා හරති, තිස්සට්ඨං පච්චලභිත්ථා හරති, අඤ්ඤං හරපෙති, කචහණං හරති, උමමනතකයං, ආදීකමමිකයාති.

ඵලකලොමසිකඛාපදං නිවර්තනං.

1. තිස්සග්ගියානි හොත්ති භ්‍යා. 2. තියොජනං අතිකකාමෙති, භ්‍යා

එළකලොමධොවාපන සිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සකෙහසු විහරති කපිලවච්ඡුසමිං නිග්‍රොධාරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු භික්ඛුනීභි එළකලොමානි ඛොවාපෙනතිපි රජාපෙනතිපි විජටාපෙනතිපි. භික්ඛුනියො එළකලොමානි ඛොවනතියො රජනතියො විජටෙනතියො ඊඤ්චනති උද්දෙසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිවිතතං අධිපඤ්ඤං. අථ ඛො මහාපජාපතී ගොතමී යෙන භගවා තෙනුපසඬකමී, උපසඬකමීනි භගවනතං අභිවාදෙත්වා එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං සීතං ඛො මහාපජාපතී ගොතමීං භගවා එතදවොච: “කච්චි ගොතමී භික්ඛුනියො අපමනතා ආතාපිනියො පභිතතතා විහරන්ති”ති. “කුතො භනෙන භික්ඛුනීතං අපමාදෙ, අග්‍යා ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනීභි එළකලොමානි ඛොවාපෙනතිපි රජාපෙනතිපි විජටාපෙනතිපි, භික්ඛුනියො එළකලොමානි ඛොවනතියො රජනතියො විජටෙනතියො ඊඤ්චනති උද්දෙසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිවිතතං අධිපඤ්ඤන්ති”.

2. අථ ඛො භගවා මහාපජාපතීං ගොතමීං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසසි සදාදෙපසි සමුතෙනෙපෙසි සමපහංසෙසි. අථ ඛො මහාපජාපතී ගොතමී භගවතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසසිතා සදාදපිනා සමුතෙනෙජ්ඣා සමපහංසිතා භගවනතං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා පකකාමී. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුනෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඬකං සන්නිපාතාපෙත්වා ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු පරිපුච්ඡ: “සච්චං නිර තුලෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනීභි එළකලොමානි ඛොවාපෙථපි රජාපෙථපි විජටාපෙථපි”ති? “සච්චං භගවා”. “ඤ්ඤිකායො තුලතාකං භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිකායො”ති. “අඤ්ඤතිකායො භගවා”ති. “අඤ්ඤතිකා මොඝපුරිසා අඤ්ඤතකාතං ත ජාතන්ති පතිරුපං වා අපතිරුපං වා පාසාදිකං වා අපාසාදිකං වා. තත් තාම තුලෙන මොඝපුරිසා අඤ්ඤතිකාභි භික්ඛුනීභි එළකලොමානි ඛොවාපෙසුථපි රජාපෙසුථපි විජටාපෙසුථපි. තෙනං මොඝපුරිසා අපසන්නාතං වා පසාදියං -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිගෙග්‍යාථ:”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤතිකාය භික්ඛුනියා එළකලොමානි ඛොවාපෙසා වා රජාපෙසා වා විජටාපෙසා වා, නිග්ගහ්ගියං පාවිතනියන්ති”.

3. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමෙස්මිං අතෙ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

අඤ්ඤතිකා තාම: මාතිතො වා පිතිතො වා යාව සත්තමා පිතාමහසුගා අසමඛධා.

භික්ඛුනී තාම: උභතො සබ්බෙ උපසමපනා.

4. “ධොවා”නි ආණාපෙති, ආපතති දුක්කවස්ස. ධොතානි නිස්සග්ගි-
 යානි හොනති. රජානි ආණාපෙති, ආපතති දුක්කවස්ස. රතතානි නිස්සග්ගි-
 යානි හොනති. “විජ්වෙති”නි ආණාපෙති, ආපතති දුක්කවස්ස. විජ්වතානි
 නිස්සග්ගියානි හොනති. නිස්සජ්නබ්බානි සබ්බස්ස වා භණ්ණස්ස වා පුග්ගලස්ස
 වා. එවඤ්ඤා පතතිකඛවෙ නිස්සජ්නබ්බානි: “ඉමොනි මෙ භනෙන ඵලකලොමානි
 අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනියා ධොවාපිතානි නිස්සග්ගියානි, ඉමාතාභං සබ්බස්ස
 නිස්සජාමිති -පෙ- දදෙය්‍යානි -පෙ- දදෙය්‍යනති, -පෙ- ආයස්වතො දමමිති.’

5. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ඵලකලොමානි ධොවාපෙති,
 නිස්සග්ගියං පාචිතතියං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ඵලකලොමානි
 ධොවාපෙති රජාපෙති, නිස්සග්ගියෙන ආපතති දුක්කවස්ස. අඤ්ඤාතිකාය
 අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ඵලකලොමානි ධොවාපෙති විජ්වපෙති, නිස්සග්ගියෙන
 ආපතති දුක්කවස්ස. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ඵලකලොමානි ධොවා-
 පෙති රජාපෙති විජ්වපෙති, නිස්සග්ගියෙන ආපතති ද්විත්තං දුක්කවානං.

6. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ඵලකලොමානි රජාපෙති, නිස්සග්ගියං
 පාචිතතියං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ඵලකලොමානි රජාපෙති
 විජ්වපෙති -පෙ- රජාපෙති ධොවාපෙති, නිස්සග්ගියෙන ආපතති දුක්කවස්ස.
 -පෙ- රජාපෙති විජ්වපෙති ධොවාපෙති, නිස්සග්ගියෙන ආපතති ද්විත්තං
 දුක්කවානං.

7. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ඵලකලොමානි විජ්වපෙති, නිස්සග්ගියං
 පාචිතතියං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ඵලකලොමානි විජ්වපෙති
 ධොවාපෙති -පෙ- විජ්වපෙති රජාපෙති, නිස්සග්ගියෙන ආපතති දුක්කවස්ස.
 -පෙ- විජ්වපෙති ධොවාපෙති රජාපෙති, නිස්සග්ගියෙන ආපතති ද්විත්තං
 දුක්කවානං.

8. අඤ්ඤාතිකාය වෙමභිකො -පෙ- අඤ්ඤාතිකාය ඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ-
 අඤ්ඤාස්ස ඵලකලොමානි ධොවාපෙති, ආපතති දුක්කවස්ස. එකතො
 උපසම්පන්නාය ධොවාපෙති, ආපතති දුක්කවස්ස. ඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා,
 ආපතති දුක්කවස්ස. ඤ්ඤාතිකාය වෙමභිකො, ආපතති දුක්කවස්ස. ඤ්ඤාතිකාය
 ඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා, අනාපතති.

9. අනාපතති ඤ්ඤාතිකාය ධොවනතියා අඤ්ඤාතිකා දුතියා හොති,
 අචුත්තා ධොවති, අපරිභුත්තං කච්චණ්ඨං ධොවාපෙති, සිකධමාතාය,
 සාමණේරියා, උමමත්තකස්ස, අදීකමමිකස්සාති.

ඵලකලොමධොවාපනසිකධාපදං නිවසිතං.

රූපියසිකඩා ෨෫.

1. තෙත සමයෙහි බුද්ධෝ භගවා රුජගභෙ විහරති වෙළචතෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙත බො පත සමයෙහි ආයසමා උපනිනෙදු සකාසුතෙතා රුජගභෙ අඤ්ඤාතරසා කුලසා කුලීථගො හොති නිවචහතතිකො. යං තසමිං කුලෙ උපපජ්ජති බාදනීයං වා භොජනීයං වා තතො ආයසමතො උපතන්දසා සකාසුතතසා පටිච්චෙසො¹ ඔපිගති. තෙත බො පත සමයෙහි සායං තසමිං කුලෙ මංසං උපපනතං හොති. තතො ආයසමතො උපතන්දසා සකාසුතතසා පටිච්චෙසො ඔපිතො හොති. තසා කුලසා දුරකො රතනීයා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය රෙදති: “මංසං මෙ දෙථා”ති. අථ බො සො පුරිසො පජාපතී ඵතදවොච: “අයසසා පටිච්චෙසං දුරකසා දෙති, අඤ්ඤං වෙතාපෙතා අයසසා දසාමා”ති. තසා² තං අදසි.

2. අථ බො ආයසමා උපතන්දෙ සකාසුතෙතා පුබ්බතහසමයං නිවාසෙතවා පතනවීචරමාදය යෙත තං කුලං තෙත්තපසඛකමි, උපසඛකමිති; පඤ්ඤාතෙත ආසතෙ නිසීදි. අථ බො සො පුරිසො යෙතායසමා උපතන්දෙ සකාසුතෙතා තෙත්තපසඛකමි, උපසඛකමිති; ආයසමනතං උපතන්දෙ සකාසුතතං අභිවා-දෙතා ඵකමනතං නිසීදි. ඵකමනතං නිසීනෙතා බො සො පුරිසො ආයසමනතං උපතන්දෙ සකාසුතතං ඵතදවොච: “භියොසා බො භනෙත සායං මංසං උපපනතං අභොසි, තතො අයසසා පටිච්චෙසො ඔපිතො. අයං භනෙත දුරකො රතනීයා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය රෙදති: “මංසං මෙ දෙථා”ති. අයසසා පටිච්චෙසො දුරකසා දිනෙතා. කභාපඤ්ඤා භනෙත කීං ආභරියාභු”ති. “පරිචචතෙතා මෙ ආටුසො කභාපඤ්ඤාති?” “ආම භනෙත පරිචචතෙතාති.” “තඤ්ඤෙච මෙ ආටුසො කභාපඤ්ඤා දෙති”ති.

3. අථ බො සො පුරිසො ආයසමතො උපතන්දසා සකාසුතතසා කභාපඤ්ඤා දතා උජ්ඣායති බිගති විපාවෙති: “යථෙච මයං රූපියං පටිගගණොම, ඵචමෙච ඉමෙ සමණා සකාසුතතීයා රූපියං පටිගගණනන්ති”ති. අසොසාසු බො භිකූ තසා පුරිසසා උජ්ඣායනතසා බිගනතසා විපාවෙනතසා. යෙ තෙ භිකූ අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායනති බිගනති විපාවෙනති: “කථං භි තාම ආයසමා උපතන්දෙ සකාසුතෙතා රූපියං පටිගගගෙසාති”ති. අථ බො තෙ භිකූ භගවතො ඵතමන්ථං ආරුචෙසු: “සචං කීර නිං උපතන්ද රූපියං පටිගගගෙසී”ති? “සචං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා. “කථං භි තාම නිං මොසපුරිස රූපියං පටිගගගෙසාසි, තෙතං මොසපුරිස අපසකනතාතං වා පසාදය -පෙ- ඵචඤ්ච පත භිකවචෙ ඉමං සිකඩාපදං උද්දෙසෙයාථ:

“යො පන භිකූ ජාතිරූපරජති. උගගණෙගයා වා උගගණාපෙයා වා උපනිකතනං වා සාදිගෙයා, නියසගතීයා පාවිච්චියන්ති.”

4. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භිකූති -පෙ- අයං ඉමසමිං අනෙථ අධිපෙපතො භිකූති.

1. පටිච්චෙසො. මජ්ඣ. 2. සසා තං අදසි. 3. ජජ්ඣං නදිසාතෙ.

ජාතරූපං තාම: සඤ්චණේණ, වුච්චති.

ජජනං තාම: කභාපණො ලොභමාසකො- දුරාමාසකො- ජඤ්චාසකො
යෙ වොහාරං ගච්ඡන්ති.

උභයණේකයාති සයං ගණනාති, නිසසග්ගියං පාවිතතියං.

උභයණාපෙයාති අඤ්ඤං ගාභාපෙති. නිසසග්ගියං¹ පාවිතතියං.

උපනිකතීභවං වා ඝාදීසෙයාති “ඉදං අයසස් හොතු”ති උපනිකතීතනං
සාදියති, නිසසග්ගියං හොති, සඛ්‍යමජේඛි නිසසජතබ්බං. එවඤ්ච පත
භීකවෙ තිසසජතබ්බං: තෙන භීකත්‍රිතා සඛ්‍යං උපසඛ්‍යමච්චා එකංසං
උතතරුභ්‍යං කරිතා: මුඛ්‍යාතං භීකත්‍රිතං පාදෙ වජ්ඣිතා: උක්ඛුච්චං නිසීදිතා:
අඤ්ඤං පග්ගහෙතා එවමෙස වචනීයො: “අභං භනෙත රූපියං පටිග්ගහෙසිං.
ඉදං මෙ නිසසග්ගියං. ඉමාභං සඛ්‍යස්ස නිසසජාමී”ති නිසසජතා: අපතති
දෙසෙතබ්බං. ව්‍යතෙතන භීකත්‍රිතා පටිබලෙත අපතති පටිග්ගහෙතබ්බං.
සචෙ තඤ්ඤා අගච්ඡති අරුමිකො වා උපාසකො වා. සො වතතබ්බො: “අච්චසො
ඉමං ජාතාති”ති. සචෙ සො භණති “ඉමිතා කීං අගරියසතු”ති. ත වතතබ්බො
“ඉමං වා ඉමං වා අගරා”ති. කප්පියං අවිකතීතබ්බං: සප්පි වා ඡෙතලං වා මුඛු වා
ඵාණීතං වා. සචෙ සො තෙන පටිවතෙතචා කප්පියං අගරති, රූපියපටිග්ගා-
භකං ඤපෙතා සබ්බෙහෙව පටිභුඤ්ඤීතබ්බං. එවඤ්චතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං
කුසලං. තො චෙ ලභෙථ, සො වතතබ්බො: “අච්චසො ඉමං ජඤ්චිති”ති. සචෙ
සො ජඤ්චිති, ඉච්චෙතං කුසලං. තො චෙ ජඤ්චිති, පඤ්චභබ්බෙහි සමන්තා-
ගතො භීකත්‍රි රූපියජඤ්චිකො සමමන්තීතබ්බො: යො ත ජඤ්චතීං ගච්ඡෙත්ථස,
ත දෙසාගතීං ගච්ඡෙත්ථස, ත මොභාගතීං ගච්ඡෙත්ථස, ත භයාගතීං ගච්ඡෙත්ථස,
ජඤ්චිතාජඤ්චිතඤ්ච ජාතෙත්ථස. එවඤ්ච පත භීකවෙ සමමන්තීතබ්බො: පඤ්චං
භීකත්‍රි යාවිතබ්බො, යාවිතා: ඛ්‍යතෙතන භීකත්‍රිතා පටිබලෙත සඤ්ඤා
ඤ්ඤෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤා ඉමෙ භනෙත සබ්බො. යදි සඛ්‍යස්ස පතතකලලං, සබ්බො
ඉඤ්චන්තාමං භීකත්‍රි රූපියජඤ්චිකං සමමන්තෙත්ථස, එසා ඤ්ඤති.

සුඤ්ඤා ඉමෙ භනෙත සබ්බො. සබ්බො ඉඤ්චන්තාමං භීකත්‍රි රූපියජඤ්චිකං
සමමන්තති. යසායසචතො ඛමති ඉඤ්චන්තාමිසස්ස භීකත්‍රිතො රූපියජඤ්චි-
කස්ස සමමුච්චිති, සො භුණ්හස්ස. යස්ස තතබ්බමති, සො භාසෙත්ථස.

සමමන්තො සබ්බෙත ඉඤ්චන්තාමො භීකත්‍රි රූපියජඤ්චිකො, ඛමති
සඛ්‍යස්ස, තසමා භුණ්චි. එවමෙතං ධාරයාමී”ති.

1. නිසසග්ගියං හොති. ඝො.

5. තෙන සමතෙන භික්ඛුතා අනිමිත්තං කඛා පානෙනබ්බං. සචෙ නිමිත්තං කඛා පානෙති, ආපනති දුක්ඛවස්ස. රූපියෙ රූපියසඤ්ඤී රූපියං පටිඤ්ඤානාති, නිස්සගභීයං පාවිතතීයං. රූපියෙ වෙමතිකො රූපියං පටිඤ්ඤානාති, නිස්සගභීයං පාවිතතීයං. රූපියෙ අරූපියසඤ්ඤී රූපියං පටිඤ්ඤානාති, නිස්සගභීයං පාවිතතීයං. අරූපියෙ රූපියසඤ්ඤී, ආපනති දුක්ඛවස්ස. අරූපියෙ වෙමතිකො, ආපනති දුක්ඛවස්ස. අරූපියෙ අරූපියසඤ්ඤී, අනාපනති.

6. අනාපනති අජ්ඣාරාමෙ වා අජ්ඣාවසථෙ වා උග්ගභෙච්චා වා උග්ගභාපෙච්චා වා නික්ඛිපති, “යස්ස භවිස්සති සො භවිස්සති”ති, උමමතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

රූපියසංවොහාරං නිමජ්ජනං.

5. 2. 9.

රූපියසංවොහාර සිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්චියං විහරති ජෙනවතෙන අනාථසිඤ්ඤිකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බගභීයා භික්ඛුතානපපකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති බියනති විපාවන්ති: “කථං හි තාම සමණා සකසපුත්තීයා තානපපකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො”ති. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං බියන්තානං විපාවන්තානං යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්තො තෙ උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවන්ති: “කථං හි ඤාම ජබ්බගභීයා භික්ඛු තානපපකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජස්සන්ති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමන්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- ‘සච්චං කීර තුමො භික්ඛවෙ තානපපකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජන්තං’ති. “සච්චං භගවා”. විගරගී බුද්ධො භගවා. “කථං හි තාම තුමො මොහපුරිසා තානපපකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජස්සන්තං. තෙනං මොහපුරිසා අපපසන්තානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු නානපපකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජෙජය්‍ය, නිස්සගභීයං පාවිතතීයන්ති.”

2. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමිං අතේ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

නානපපකාරකං තාම: කතච්චි අකතච්චි කතාකතච්චි. කතා තාම: සීඝ්‍රපගං ගීච්චිපගං භද්දීපගං පාදුපගං කච්චිපගං. අකතං තාම: ඝනකතං චුච්චි. කතාකතං තාම: තදුගයං.

රූපියං තාම: සජ්චණේණා කතාපණේ ලොහමාසකො දුරුලාසකො ජතුලාසකො යෙ වොහාරං ගච්ඡන්ති.

සමාපජේෂයාති කතෙන කතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාචිතතියං.¹ කතෙන අකතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාචිතතියං. කතෙන කතාකතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාචිතතියං. අකතෙන කතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාචිතතියං. අකතෙන අකතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාචිතතියං. අකතෙන කතාකතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාචිතතියං. කතාකතෙන කතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාචිතතියං. කතාකතෙන අකතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාචිතතියං. කතාකතෙන කතාකතං වේතාපෙති, නිසංගතියං පාචිතතියං. සබ්බමජේඛි නිසංජිතබ්බ . එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිසංජිතබ්බො: තෙන භික්ඛුතා සබ්බං උපසම්බම්චා එකංසං උත්තරුසම්භං කරිත්වා බුඩ්ධාතං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣිත්වා උත්තරිකං නිසිදිත්වා අඤ්ඤං ජග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො:

“අහං හනෙත තාතපසකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජං, ඉදං මෙ නිසංගතියං, ඉලංහං සබ්බස්ස නිසංජාමි”ති. නිසංජිත්වා ආපතති දෙසෙනබ්බො. බ්‍යතෙනත භික්ඛුතා පටිබලෙන ආපතති පටිග්ගහෙනබ්බො. සචේ තත්ථ ආගච්ඡති ආරාමිකො වා උපාසකො වා, නො වත්තබ්බො: “ආට්ඨසො ඉමං ජාතාමි”ති. සචේ සො හණ්ඨි: “ඉමිත්වා නිං ආහරියන්තු”ති. ත වත්තබ්බො: “ඉමං වා ඉමං වා ආහරා”ති. කපටියං ආචිකම්භිතබ්බො: සපටි වා තෙලං වා මට්ඨි වා එංණිතං වා. සචේ සො තෙන පරිවත්තෙත්වා කපටියං ආහරති. රූපියවේතාපකා ධපෙත්වා සබ්බෙහෙව පරිභුඤ්ඤිතබ්බො. එවඤ්චතං ලහෙඵ-ඉච්චිතං කුසලං. නො වෙ ලහෙඵ, සො වත්තබ්බො: “ආට්ඨසො ඉමං ජබ්බෙති. සචේ සො ජබ්බෙති, ඉච්චිතං කුසලං. නො වෙ ජබ්බෙති, පඤ්චභවෙහෙති සමන්තාගතො භික්ඛු රූපියජබ්බකො සමමන්තිතබ්බො: යො ත ජජ්ඣන්තිං ගච්ඡන්ත ත දෙසාගතියං ගච්ඡන්ත ත මොහානතියං ගච්ඡන්ත ත භයාගතියං ගච්ඡන්ත ජබ්බිතාජබ්බිතඤ්ච ජාතෙසා. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ සමමන්තිතබ්බො: පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො යාචිත්වා බ්‍යතෙනත භික්ඛුතා පටිබලෙන සබ්බො ඤ්ඤපෙනබ්බො:

“සුණාතු මෙ හනෙත සබ්බො. යදි සබ්බස්ස පත්තකල්ලං, සබ්බො ඉත්ථන්තාමං භික්ඛුං රූපියජබ්බකං සමමන්තෙසා. එසා ඤ්ඤති.

සුණාතු මෙ හනෙත සබ්බො. සබ්බො ඉත්ථන්තාමං භික්ඛුං රූපිය-ජබ්බකං සමමන්තති. යස්සායසමනො ඛමති ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුතො රූපියජබ්බකස්ස සච්චුති, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නතඛමති, සො හාසෙසා.

සමමනො සබ්බෙන ඉත්ථන්තාමො භික්ඛු රූපියජබ්බකො. ඛමති සබ්බස්ස, තස්සා තුණ්ඨි. එවමෙනං ධාරයාමි”ති.

3. තෙන සමමනෙන භික්ඛුතා අනිමිත්තං කත්වා පානෙහබ්බං. සචේ නිමිත්තං කත්වා පානෙහි, ආපතති දුක්ඛවස්ස.

1. නිසංගතියං හොඨී. සයා

4. රුපියෙ රුපියසඤ්ඤේ රුපියං වේතාපෙනි, නිසංගතියං පාවිතතියං. රුපියෙ වෙමතිකො රුපියං වේතාපෙනි, නිසංගතියං පාවිතතියං. රුපියෙ අරුපියසඤ්ඤේ රුපියං වේතාපෙනි, නිසංගතියං පාවිතතියං. අරුපියෙ රුපියසඤ්ඤේ රුපියං වේතාපෙනි, නිසංගතියං පාවිතතියං. අරුපියෙ වෙමතිකො රුපියං වේතාපෙනි, නිසංගතියං පාවිතතියං. අරුපියෙ අරුපියසඤ්ඤේ රුපියං වේතාපෙනි, නිසංගතියං පාවිතතියං. අරුපියෙ රුපියසඤ්ඤේ, ආපනති දුක්ඛවස්ස. අරුපියෙ වෙමතිකො, ආපනති දුක්ඛවස්ස. අරුපියෙ අරුපියසඤ්ඤේ, ආපනති.

5. අනාපනති උමමතතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

රුපියසංචොභාරසිකඛාපදං නිවසිතං.

5. 2. 10.

කයවිකකෘසිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජේතවතෙ අනාඨපිණ්ඩස්ස ආරාමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනිජන්තො සකාසුතො පටො; භොති චීවරකමමං කාතුං. සො පටපිලොතිකානං සඛිකාටිං කරිතො සුරතනං සුපරිකමමකතං කතො පාරුපි. අථ ඛො අඤ්ඤානරො පරිබ්බාජකො මහස්සං පටිං පාරුපිතො යෙනායස්මා උපනඤ්ඤ සකාසුතො තෙනුපසකකමි, උපසඛිකමිතො ආයස්මන්තං උපනඤ්ඤ සකාසුතං එතදචොච: “සුඤ්ඤා ඛො ත්‍යායං ආවුසො සඛිකාටි, දෙහි මෙ පටෙතා”ති. “ජාතාහි ආවුසො”ති? “ආමාවුසො ජාතාමි”ති. “භඤ්ඤා”ති අදසි. අථ ඛො සො පරිබ්බාජකො නං සඛිකාටිං පාරුපිතො පරිබ්බාජකාරාමං අගමාසි. පරිබ්බාජකා නං පරිබ්බාජකං එතදචොචු: “සුඤ්ඤා ඛො ත්‍යායං ආවුසො සඛිකාටි, කුතො තයා උද්ධා”ති? “තෙන මෙ ආවුසො පටෙත පරිචතතිතා”ති. “කතිහිපි ත්‍යායං ආවුසො සඛිකාටි භවිස්සති, සො යෙව තෙ පචො වරො”ති.

2. අථ ඛො සො පරිබ්බාජකො “සච්චං ඛො පරිබ්බාජකා ආහංසු. කතිහිපි මත්තං සඛිකාටි භවිස්සති, සො යෙව මෙ පටො වරො”ති යෙනායස්මා උපනඤ්ඤ සකාසුතො තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිතො ආයස්මන්තං උපනඤ්ඤ සකාසුතං එතදචොච: “භඤ්ඤා තෙ ආවුසො සඛිකාටි, දෙහි මෙ පටි”ති. “තනු තිං ආවුසො මයා වුතො ජාතාහි ආවුසොති, තාහං දස්සාමි”ති.

3. අථ ඛො සො පරිබ්බාජකො උජ්ඣායනී ඛියති විපාවෙනි: ගිහිපි තං ගිහියං විපාවිසාරියං දෙති¹, කිං පන පබ්බජ්ඤා පබ්බජිතස්ස න දස්සති²ති. අස්සොපුං ඛො භික්ඛු තස්ස පරිබ්බාජකස්ස උජ්ඣායනතස්ස ඛියනතස්ස විපාවෙනතස්ස. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජ්, තෙ උජ්ඣායනනී ඛියනනී විපාවෙනනී: “කථං හි තාම ආයසමා උපනඤ්ඤ සකාසුතො පරිබ්බාජකෙන සද්ධිං කයවිකකයං සමාපජ්ජියාති”ති. “අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතොඵතමඤ්ථං ආරුචෙත්ථං. “සච්චං කිර තං උපනඤ්ඤ පරිබ්බාජකෙන සද්ධිං කයවිකකයං සමාපජ්ජ”ති?² “සච්චං භගවා”. විගරහී බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තං මොඝපුරිස පරිබ්බාජකෙන සද්ධිං කයවිකකයං සමාපජ්ජියාසි. තෙනං මොඝපුරිස අපසසනනාතං වා පසාදයං -පෙ- ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ :

“ඥො පන භික්ඛු නානාපසකාරකං කයවිකකයං සමාපජෙජ්ජය්‍ය, නිය්‍යගතියං පාවිතතියනනී”.

4. ඥො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමිං අතෙථ අභිපෙපතො භික්ඛුති.

නානාපසකාරකං නාම: විවරපිණ්ඩපාතසෙතාසතගිලාතපච්චය භෙසජ්ජ - පරිකඛාර, අනතමසො වුණ්ණපිණ්ඩොපි දනතකට්ඨමපි දසිකපුතතමපි.

කයවිකකයං සමාපජෙජ්ජය්‍යාති ‘ඉමිතා ඉමං දෙහි, ඉමිතා ඉමං ආහර, ඉමිතා ඉමං පරිවතෙනහි, ඉමිතා ඉමං වෙතාපෙහි’ති අජ්ඣාචරති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. යතො කසිතඤ්ච භොති විකකාසිතඤ්ච, අනතතො භණ්ඩං පරභඤ්චතා පරභණ්ඩං, අනතතො භඤ්චතං, නිය්‍යගතියං ගොති. නිය්‍යජ්- තබ්බං සඛිකස්ස වා ගණස්ස වා පුගගලස්ස වා. ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ නිය්‍යජ්ජිතබ්බං: “අභං භනෙත තාතපසකාරකං කයවිකකයං සමාපජ්ජිං. ඉදං මෙ නිය්‍යගතියං. ඉමාභං සඛිකස්ස නිය්‍යජ්ජමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යනනී -පෙ- ආයසමතො දමමිති”

5. කයවිකකයෙ කයවිකකයසඤ්ඤී, නිය්‍යගතියං පාවිතතියං. කය- විකකයෙ වෙමතිකො, නිය්‍යගතියං පාවිතතියං. කයවිකකයෙ න කය- විකකයසඤ්ඤී, නිය්‍යගතියං පාවිතතියං. න කයවිකකයෙ කයවිකකයසඤ්ඤී, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. න කයවිකකයෙ වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. න කයවිකකයෙ න කයවිකකයසඤ්ඤී, අතාපතති.

6. අතාපතති අග්ගං පුච්ඡති, කපටීයකාරකස්ස ආවිකකති, ඉදං අචතාකං අතථ අචතාකඤ්ච ඉමිතා ව ඉමිතා ව අතෙථාති භණ්ඨි. උච්චතතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

කයවිකකයසිකඛාපදං නිවර්තං.

කොසියමගො දුතියො.

තසපුද්දනං:-

කොසියා සුඛදොභාගා ජබ්බස්සාති නිසීදනං,
දො ව ලොමානී උග්ගණෙහ, උභො තාතපසකාරකාති.

1. දෙතති ම ජ.සං. 2. සමාපජ්ජි. ම ජ සං

පහතවලෙහි.

5. 3. 1.

පහතසිකඛාපදං.

1. තෙත සමයෙහි බුද්ධෝ භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-
 පිණ්ඩිකාසු ආරාමෙ. තෙත ඛො පත සමයෙහි ජබ්බගතීයා භික්ඛු ඛහු පතෙත
 සනතිවයං කරොනති. මනුසාං විහාරවාරිකං ආභිනන්ධනාං පසයිච්චා උජ්ඣා-
 යනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සකාසුතතීයා ඛහු
 පතෙත සනතිවයං කරිසානති, පතතවාණීජ්ජං වා සමණා සකාසුතතීයා
 කරිසානති, ආමනතිකාපණං වා පසාරෙසානති”ති. අසොයාසුං ඛො භික්ඛු
 තෙසං මනුසාංතං උජ්ඣායනාංතං ඛියනාංතං විපාවෙනාංතං. යෙ තෙ
 භික්ඛු අපච්ච්ඡා තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම
 ජබ්බගතීයා භික්ඛු අතිරෙකපතනං ධාරෙසානති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භග-
 වතො එතමච්ඡං ආරොචෙසුං: “සච්චං කිර තුලෙහ භික්ඛවෙ අතිරෙකපතනං
 ධාරෙථා”ති? “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධෝ භගවා: “කථං හි නාම තුලෙහ
 මොඝපුරිසා අතිරෙකපතනං ධාරෙසාථ. තෙතං මොඝපුරිසා අපසනනාංතං
 වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු අතිරෙකපතනං ධාරෙය්‍ය, නියසගතීයං
 පාචිහතීයනති.”

ඵවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුතා සිකඛාපදං පඤ්ඤානතං හොති.

[මූලපඤ්ඤානති.]

2. තෙත ඛො පත සමයෙහි ආයසමතො ආනන්දස්ස අතිරෙකපතෙතා
 උපපනො හොති, ආයසමා ව ආනන්දෙ තං පතනං ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස
 දාතුකාමො හොති. ආයසමා ව සාරිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති. අථ ඛො
 ආයසමතො ආනන්දස්ස ඵතදහොසී: භගවතා සිකඛාපදං පඤ්ඤානතා: “ත
 අතිරෙකපතෙතා ධාරෙතබ්බො”ති. අයඤ්ච මෙ අතිරෙකපතෙතා උපපනො,
 අහඤ්චීමං පතනං ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස දාතුකාමො. ආයසමා ව සාරි-
 පුත්තො සාකෙතෙ විහරති. කථනත්ථ ඛො මයා පච්චජ්ජිතබ්බනති.” අථ ඛො
 ආයසමා ආනන්දෙ භගවතො ඵතමච්ඡං ආරොචෙසී.

3. “කීච චිරං පනානඤ්ඤ සාරිපුතො ආගච්ඡියති”ති. “තචමං වා භගවා දිවසං දසමං වා”ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධවමිං කථං කතො භික්ඛු ආමනෙතසි. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ දසාභපරමං අතිරෙක-පත්තං ධාරෙතුං”. එවඤ්ඤ පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“දසාභපරමං අතිරෙකපනො ධාරෙතබ්බො, තං අතිකතාමයනො, නිස්සග්ගියං පාවිච්චියන්ති.”

[දුතියපඤ්ඤාති.]

4. දසාභපරමන්ති දසාභපරමතා ධාරෙතබ්බො.

අතිරෙකපනො නාම: අතඛිට්ඨිනො අචිකපටිතො.

පනො නාම: ද්වෙ පතතා: අයොපතො මතතිකාපනො. තයො පත්තසා වණ්ණා: උතකට්ඨො පනො මජ්ඣිමො පනො ඔමකො පනො. උතකට්ඨො නාම පනො අඛිට්ඨාලාකොදනං ගණ්ණාති චතුභාගං බාදනං තදුපියං ව ව්‍යඤ්ඤනං. මජ්ඣිමො නාම පනො නාලිකොදනං ගණ්ණාති චතුභාගං බාදනං තදුපියං ව ව්‍යඤ්ඤනං. ඔමකො නාම පනො පඤ්ඤාදනං ගණ්ණාති චතුභාගං බාදනං තදුපියං ව ව්‍යඤ්ඤනං. තනො උතකට්ඨො අපනො. ඔමකො අපනො.

තං අතිකතාමයනො නිස්සග්ගියං පාවිච්චියං නොතිති [එකාදසෙ පුග්ගලස්ස වා නිස්සග්ගියො හොති.] නිස්සච්චබ්බො සඛසස්ස වා ගණ්ණස්ස වා අරුණ්ණගමෙ එවඤ්ඤ පත භික්ඛවෙ නිස්සච්චබ්බො: තෙන භික්ඛුතා සඛසං උපසඛකමිත්වා එකංසං උතතරුසඛගං කරිත්වා බුඛිඨාතං භික්ඛුතං පාදෙ වඤ්ඤා උතකුට්ඨකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: “අයං මෙ භනෙත පනො දසාභාතිකකනො නිස්සග්ගියො. ඉමංසං සඛසස්ස නිස්සච්චාමි”ති. නිස්සච්චා: අපතති දෙසෙතබ්බො, බ්‍යතෙතන භික්ඛුතා පට්ඨලොන අපතති පට්ඨගහෙතබ්බො. නිස්සච්චපනො දුතබ්බො.

“සුණොතු මෙ භනෙත සඛෙසා. අයං පනො ඉඤ්ඤාමස්ස භික්ඛුතො නිස්සග්ගියො සඛසස්ස නිස්සට්ඨො, යදි සඛසස්ස පත්තකලං, සඛෙසා ඉමං පත්තං ඉඤ්ඤාමස්ස භික්ඛුතො දදෙය්‍යා”ති.

තෙන භික්ඛුතා සමබ්හුලො භික්ඛු උපසඛකමිත්වා එකංසං උතතරු-සඛගං කරිත්වා බුඛිඨාතං භික්ඛුතං පාදෙ වඤ්ඤා උතකුට්ඨකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: “අයං මෙ භනෙත පනො දසාභාතිකකනො නිස්සග්ගියො. ඉමංසං අයසමනතාතං නිස්සච්චාමි”ති. නිස්සච්චා: අපතති දෙසෙතබ්බො. බ්‍යතෙතන භික්ඛුතා පට්ඨලොන අපතති පට්ඨගහෙතබ්බො. නිස්සච්චපනො දුතබ්බො.

“සුණොතු මෙ අයසමනතා. අයං පනො ඉඤ්ඤාමස්ස භික්ඛුතො නිස්සග්ගියො අයසමනතාතං නිස්සට්ඨො. යද්දයසමනතාතං පත්තකලං, අයසමනතා ඉමං පත්තං ඉඤ්ඤාමස්ස භික්ඛුතො දදෙය්‍යා”ති.

[-] සිමු නළු

5. තෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඛිකම්භො එකංසං උභතරුසඛිං කරිතො උකකුට්ඨං නිසීදිතො අඤ්ජලිං පඤ්ඤෙතො එවමෙස වචනීයො: “අයං මෙ ආට්ඨසො පතො දසාභාතිකකතො නිසසග්ගියො. ඉමංසං ආයසමතො නිසසජාමි”ති නිසසජ්චා ආපතති දෙසෙතබ්බො. තෙන භික්ඛුනා ආපතති පටිග්ගභෙතබ්බො. නිසසට්ඨපතො දුභබ්බො: ඉමං පතං ආයසමතො දමමි”ති.

6. දසාභාතිකකතො අතිකකතනසඤ්ඤේ, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. දසාභාතිකකතො වෙමතිකො, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. දසාභාතිකකතො අතතිකකතනසඤ්ඤේ, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. අනබ්චිතො අබ්චිතසඤ්ඤේ, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. අවිකප්පිතො විකප්පිතසඤ්ඤේ, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. අවිසසජ්ඣෙතො විසසජ්ඣතසඤ්ඤේ, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. අනට්ඨ නට්ඨසඤ්ඤේ, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. අවිතට්ඨ විතට්ඨසඤ්ඤේ, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. අභිනො භිනොසඤ්ඤේ, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. අවිප්පුතො විප්පුතසඤ්ඤේ, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. නිසසග්ගියං පතං අනිසසජ්චා පරිභුඤ්ජති, ආපතති දුකකට්ඨං. දසාභාතිකකතො අතිකකතනසඤ්ඤේ, ආපතති දුකකට්ඨං. දසාභාතිකකතො වෙමතිකො ආපතති දුකකට්ඨං. දසාභාතිකකතො අතිකකතනසඤ්ඤේ අනාපතති.

7. අනාපතති අනොදසාභං අධ්ච්චාති,¹ විකපෙපති, විසසජ්ඣති, නසසති, විතසසති, භිජ්ජති, අච්ඡිදිතො ගණනනති, විසසාසං ගණනනති, උමචතකසස, ආදිකමමිකසාසාති:

8. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු නිසසට්ඨපතං න දෙනති. භගවතො එතමඡං ආරොචෙසුං: “න භික්ඛවෙ නිසසට්ඨපතො න දුභබ්බො. යො න දදෙය්‍ය, ආපතති දුකකට්ඨං.”ති.

පභ්‍යාසික්ඛාපදං නිවසිතං.

5. 3. 2.

උභතපඤ්චබන්ධන සික්ඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සකෙකසු විහරති කපිලවච්ඡුයමීං නිග්‍රොධාරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙත කුම්බකාරෙත භික්ඛු පචාරිතා භොනති: “යෙසං අග්‍යාතං පතොත අනෙථො අහං පතොතා:”ති. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු න මතං ජාතීනා ඛහු පතොත විඤ්ඤපෙතති. යෙසං බුද්ධා පතොතො තෙ මහතො පතොත විඤ්ඤපෙතති. යෙසං මහතො පතොතො තෙ බුද්ධා පතොත විඤ්ඤපෙතති. අථ ඛො සො කුම්බකාරෙ භික්ඛුතං ඛහු පතොත කරොතොතා ත සකෙකාති අඤ්ඤො විකකාසිකං ගණ්ඨං කාචුං. අතතනාපි ත යාපෙති. පුතනදුරුපියං කිලමනති. මහුසා උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං සි නාම සමණා සත්‍යපුත්තියා ත මතං ජාතීනා ඛහු පතොත විඤ්ඤපෙසනති.—

1. අභිච්චති. ම.ජ.සං.

අයං ඉමෙසං බහු පතො කරුණො න සකෙකාති අඤ්ඤං විකකායිකං භණ්ඩං කාචුං. අත්තනාපි න යාපෙති. පුත්තදුර්චස්ස කීලමනාතී”ති. අස්සොසුං ඛො භීකඤ්ඤං තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං ඛීයනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භීකඤ්ඤං අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායනාති ඛීයනාති විපාවෙනාති: “කථං හි තාම භීකඤ්ඤං න මතං ජාතීනා බහු පතො විඤ්ඤපෙසසනාතී”ති.

2. “අථ ඛො තෙ භීකඤ්ඤං භගවතො එතමන්ථං ආරුචෙසුං. “සච්චං කීර භීකඤ්ඤං භීකඤ්ඤං න මතං ජාතීනා බහු පතො විඤ්ඤපෙනාතීති?” “සච්චං භගවා.” විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තෙ භීකඤ්ඤං මොඝපුරිසා න මතං ජාතීනා බහු පතො විඤ්ඤපෙසසනාති. තෙතං භීකඤ්ඤං අපපසනානං වා පසාදය -පෙ- විගරහිනා ධම්මං කථං කතා භීකඤ්ඤං ආමනොසී: “ත භීකඤ්ඤං පතො විඤ්ඤපෙනබො, යො විඤ්ඤපෙසස, ආපතති දුක්ඛවස්සාති.”

3. තෙත ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤකරස්ස භීකඤ්ඤො පතො භීකො භොති. අථ ඛො සො භීකඤ්ඤං “භගවතා පටිකඛිතං පතං විඤ්ඤපෙනාති” කුක්කුච්චායනො න විඤ්ඤපෙති. භජේසු පිණ්ඩාය වරති. මනුස්සා උජ්ඣායනාති ඛීයනාති විපාවෙනාති: “කථං හි තාම සමණා සකාසපුත්තියා භජේසු පිණ්ඩාය වරිස්සනාති, සෙය්‍යථාපි අඤ්ඤාතීජීයියා”ති. අස්සොසුං ඛො භීකඤ්ඤං තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං ඛීයනානං විපාවෙනානං. අථ ඛො තෙ භීකඤ්ඤං භගවතො එතමන්ථං ආරුචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදහෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කතා භීකඤ්ඤං ආමනොසී: “අනුජානාමි භීකඤ්ඤං තථිපතනස්ස වා භීතනපතනස්ස වා පතං විඤ්ඤපෙනාති”.

4. තෙත ඛො පත සමයෙන ජබ්බග්ගියා භීකඤ්ඤං “භගවතා අනුඤ්ඤං තථිපතනස්ස වා භීතනපතනස්ස වා පතං විඤ්ඤපෙනාති,” තෙ² අප- මතකකෙතපි භීතනන අපමනකකෙතපි බණ්ඩන විලිඛිතමතෙතනපි බහු පතො විඤ්ඤපෙනාති. අථ ඛො සො කුම්භකාරෙ භීකඤ්ඤං තථිපව බහු පතො කරුණො න සකෙකාති අඤ්ඤං විකකායිකං භණ්ඩං කාචුං. අත්තනාපි න යාපෙති. පුත්තදුර්චස්ස කීලමනාති. මනුස්සා තථිපව උජ්ඣායනාති ඛීයනාති විපාවෙනාති: “කථං හි තාම සමණා සකාසපුත්තියා න මතං ජාතීනා බහු පතො විඤ්ඤපෙසසනාති. අයං ඉමෙසං බහු පතො කරුණො න සකෙකාති අඤ්ඤං විකකායිකං භණ්ඩං කාචුං. අත්තනාපි න යාපෙති. පුත්තදුර්චස්ස කීලමනාතී”ති.

5. අස්සොසුං ඛො භීකඤ්ඤං තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං ඛීයනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භීකඤ්ඤං අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායනාති ඛීයනාති විපාවෙනාති: “කථං හි තාම ජබ්බග්ගියා භීකඤ්ඤං අපමනකකෙතපි භීතනන අපමනකකෙතපි බණ්ඩන විලිඛිතමතෙතනපි බහු පතො විඤ්ඤපෙසසනාතී”ති. අථ ඛො තෙ භීකඤ්ඤං භගවතො එතමන්ථං ආරුචෙසුං. “සච්චං කීර තුලෙන භීකඤ්ඤං අපමනකකෙතපි භීතනන අපමනකකෙතපි බණ්ඩන විලිඛිතමතෙතනපි බහු පතො විඤ්ඤපෙසසනාතීති? “සච්චං භගවා.” විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තුලෙන මොඝපුරිසා අපමනකකෙතපි භීතනන අපමනකකෙතපි බණ්ඩන විලිඛිතමතෙතනපි බහු පතො විඤ්ඤපෙසසනාතී. තෙතං මොඝපුරිසා අපසනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤං පත භීකඤ්ඤං ඉමං සිකඛාපදං උද්දීඝෙය්‍යථ: ”

1 ‘අඤ්ඤං’ ඉති ව 2. ‘තෙ’ ඉති ව මජ්ඣ. නදියතෙ.

“ඔයා පන හිකුලු උග්‍රපසලබ්‍ධිකරණය පනෙන් අසලකනවා. පනත වෙනස් වෙතොත්, නියෝගය. පාවිච්චිය. තෙන හිකුලුනා ඔයා පනෙන් හිකුලුපරිශාය නියෝජිතයෙක්. ඔයා ව තෙහා හිකුලුපරිශාය පනතපරිශෝකය ඔයා නියෝ හිකුලුනා පදනමක්. ‘අය. තෙන හිකුලු පනතා යාම හෙදනාය බාහිරයෙක්’නි. අය. තෙන සාමිනි”නි.

6. ඔයා පනානි ඔයා යාදිකො -පෙ-

හිකුලුනි -පෙ- අය. ඉමෙහි. අනෙ අධිපතනො හිකුලුනි.

උග්‍රපසලබ්‍ධිකරණය නාම පනතො: අබ්‍යක්තො වා එකබ්‍යක්තො වා ද්විබ්‍යක්තො වා ත්‍රිබ්‍යක්තො වා වතුබ්‍යක්තො වා. අබ්‍යක්තොකාසො නාම පනතො: යසා ද්විබ්‍යුලා රුජ් න හොති. බ්‍යක්තොකාසො නාම පනතො: යසා ද්විබ්‍යුලා රුජ් හොති. තවො නාම පනතො: විසදනති. උපාදය වුවවති.

වෙනස්වෙතොති විසදනුපෙනි, පනොගෙ දුක්කවං, පරිලාභෙන නියෝගියො හොති. සබ්‍යමචේද්‍ර නියෝජිතයෙක්. සබ්‍යමචේද්‍ර අධිපතනපනතං ගහෙත්වා සනතිපතිතබ්‍යං. න ලාමකො පනතො අධිපතනබ්‍යං “මහණං පනතං ගහෙත්වාමි”නි. සවෙ ලාමකං පනතං අධිපතනි “මහණං පනතං ගහෙත්වාමි”නි, අපනති දුක්කවසා.

එවසලු පන හිකුලුවෙ නියෝජිතයෙක්: තෙන හිකුලුනා සබ්‍යං උපසබ්‍යමිනා එකංභං උපනරුසබ්‍යං කර්තා බුබ්‍යානං හිකුලුනං පාදෙ වජ්ජිතා උකතුරිකං නිසිදිතා අසුච්චිං පහගෙත්වා එවමසා වචනියො: ‘අයං මෙ හනෙන පනතො උග්‍රපසලබ්‍ධිකරණ පනතෙන වෙනස්වෙතො පනතො නියෝගියො. ඉමංභං සබ්‍යසා නියෝජාමි”නි. නියෝජිතා අපනති දෙසෙතබ්‍යං. බහුතෙන හිකුලුනා පරිබලෙන අපනති පරිහනෙනබ්‍යං.

පසලබ්‍ධිකරණ සමනතාගතො හිකුලු පනතගාහාපකො සමමනති-තබ්‍යං. යො න ජජුගතිං ගවේශය, න දෙසාගතිං ගවේශය, න මොහාගතිං ගවේශය, න භයාගතිං ගවේශය, ගතිතාගතිතසලු ජානෙය. එවසලු පන හිකුලුවෙ සමමනතිතබ්‍යං: “පඨමං හිකුලු යාචිතබ්‍යං, යාචිතා බහුතෙන හිකුලුනා පරිබලෙන සබ්‍යො සද්‍යපෙනබ්‍යං.”

“සුභංචු මෙ හනෙන සබ්‍යො. යදි සබ්‍යසා පනතකලො, සබ්‍යො ඉජ්ජනාමං හිකුලු පනතගාහාපකං සමමනෙනය. එසා සද්‍යති.

සුභංචු මෙ හනෙන සබ්‍යො. සබ්‍යො ඉජ්ජනාමං හිකුලු පනතගාහා-පකං සමමනති. යසාගතවතො බමති ඉජ්ජනාමසා හිකුලුනො පනත-ගාහාපකසා සමමුති, යො නුභසා, යසා තකබමති, යො හාගෙය.

සමමතො සබ්‍යො ඉජ්ජනාමො හිකුලු පනතගාහාපකො, බමති සබ්‍යො, තසා චුභ්‍යො. එවමෙනං බාරයාමි”නි.

තෙත සමමතෙත භික්ඛුතා පතෙතා ගාභෙතබ්බො. ථෙරො වත්තබ්බො: “ගණ්හාතු භනෙත ථෙරො පත්ත”න්ති. සචෙ ථෙරො පත්තං¹ ගණ්හාති, ථෙරස්ස පතෙතා දුතිස්ස ගාභෙතබ්බො. න ච තස්ස අනුදද- යතාය ත ගභෙතබ්බො. යොන ගණ්හය්‍ය, අපතති දුක්ඛටස්ස. අපත්තකස්ස ත ගාභෙතබ්බො එතෙතෙව උපායෙන යාව සබ්බතචකා ගාභාපෙතබ්බො. යො ච තස්ස භික්ඛුපරිසාය පත්තපරියනෙතා සො තස්ස භික්ඛුතො පදනබ්බො: “අයං තෙ භික්ඛු පතෙතා යාව භෙදතාය ධාරෙතබ්බො”ති. තෙත භික්ඛුතා සො පතෙතා න අද්දෙසෙ නික්ඛිපිතබ්බො, න අභොගෙන භුඤ්ජිතබ්බො, න විස්සජෙජතබ්බො, ‘කථායං පතෙතා නස්සෙය්‍ය වා විතස්සෙය්‍ය වා භිජෙජෙය්‍ය වා’ති. සචෙ අද්දෙසෙ වා නික්ඛිපති අභොගෙන වා භුඤ්ජති විස්සජෙජති වා, අපතති දුක්ඛටස්ස.

අයං තස්ථ ඝාමිවිති අයං තස්ථ අනුධම්මතා.

7. අබ්බතෙත පතෙතන අබ්බතං පත්තං වෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අබ්බතෙත පතෙතන එක්ඛනිකං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බතං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බතං පත්තං -පෙ- චතුබ්බතං පත්තං වෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

8. එක්ඛනිකෙත පතෙතන අබ්බතං පත්තං -පෙ- එක්ඛනිකං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බතං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බතං පත්තං -පෙ- චතුබ්බතං පත්තං වෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

9. ද්විබ්බතෙත පතෙතන අබ්බතං පත්තං -පෙ- එක්ඛනිකං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බතං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බතං පත්තං -පෙ- චතුබ්බතං පත්තං වෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

10. ත්විබ්බතෙත පතෙතන අබ්බතං පත්තං -පෙ- එක්ඛනිකං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බතං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බතං පත්තං -පෙ- චතුබ්බතං පත්තං වෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

11. චතුබ්බතෙත පතෙතන අබ්බතං පත්තං -පෙ- එක්ඛනිකං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බතං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බතං පත්තං -පෙ- චතුබ්බතං පත්තං වෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

12. අබ්බතෙත පතෙතන අබ්බතොකාසං පත්තං වෙතාපෙති, පාවිතතියං. අබ්බතෙත පතෙතන එක්ඛනිකොකාසං පත්තං නිස්සග්ගියං. -පෙ- ද්විබ්බතොකාසං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බතොකාසං පත්තං -පෙ- චතුබ්බතොකාසං පත්තං වෙතාපෙති. නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

13. එක්ඛනිකෙත පතෙතන අබ්බතොකාසං පත්තං -පෙ- එක්ඛනිකොකාසං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බතොකාසං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බතොකාසං පත්තං -පෙ- චතුබ්බතොකාසං පත්තං වෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

1. පතා. ම.ජ.ස. නදිස්සතෙ.

14. ද්විතීයික පනතෙහි අවකාශය පනත -පෙ- එකවකාශය පනත -පෙ- ද්විතීයික පනත -පෙ- තීරණයක පනත -පෙ- වතුකවකාශය පනත වෙනුවෙන්, නිසැකව පවතින.

15. තීරණයක පනතෙහි අවකාශය පනත -පෙ- එකවකාශය පනත -පෙ- ද්විතීයික පනත -පෙ- තීරණයක පනත -පෙ- වතුකවකාශය පනත වෙනුවෙන්, නිසැකව පවතින.

16. වතුකවකාශයක පනතෙහි අවකාශය පනත -පෙ- එකවකාශය පනත -පෙ- ද්විතීයික පනත -පෙ- තීරණයක පනත -පෙ- වතුකවකාශය පනත වෙනුවෙන්, නිසැකව පවතින.

17. අවකාශයක පනතෙහි අවකාශය පනත -පෙ- එකවකාශය පනත -පෙ- ද්විතීයික පනත -පෙ- තීරණයක පනත -පෙ- වතුකවකාශය පනත -පෙ- එකවකාශයක පනත -පෙ- ද්විතීයික පනත -පෙ- තීරණයක පනත -පෙ- වතුකවකාශයක පනතෙහි අවකාශය පනත -පෙ- එකවකාශය පනත -පෙ- වතුකවකාශය පනත -පෙ- අවකාශයක පනතෙහි අවකාශය පනත -පෙ- එකවකාශය පනත -පෙ- ද්විතීයික පනත -පෙ- තීරණයක පනත -පෙ- වතුකවකාශය පනත වෙනුවෙන්, නිසැකව පවතින.

18. එකවකාශයක පනතෙහි අවකාශය පනත -පෙ- එකවකාශය පනත -පෙ- ද්විතීයික පනත -පෙ- තීරණයක පනත -පෙ- වතුකවකාශය පනත වෙනුවෙන්, නිසැකව පවතින.

19. ද්විතීයික පනතෙහි -පෙ- තීරණයක පනතෙහි අවකාශය පනත -පෙ- එකවකාශය පනත -පෙ- ද්විතීයික පනත -පෙ- තීරණයක පනත -පෙ- වතුකවකාශය පනත වෙනුවෙන්, නිසැකව පවතින.

20. වතුකවකාශයක පනතෙහි අවකාශය පනත -පෙ- එකවකාශය පනත -පෙ- ද්විතීයික පනත -පෙ- තීරණයක පනත -පෙ- වතුකවකාශය පනත වෙනුවෙන්, නිසැකව පවතින.

21. අනුප්පාදිතව, භික්ෂුපනත, සෞඛ්‍යසේවා, පවර්තන, අභ්‍යන්තර, අන්තර්ජාතික, උපකමන්ඩ්වලිකානිකවිකල්ප.

භෞසජ්ජසිකාඛාපදං.

1. තෙත සමයෙන ඉඤ්ඤා භගවා ඥානවිද්‍යා විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙත ඛො පන සමයෙන ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ජා රුජ්ඣගෙ පබ්බාරං සොධාපෙතී ලෙණං කත්තුකාමො. අථ ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිමබ්බසාරෙණ යෙතායස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ජා තෙත්තපසඤ්ඤාමි, උපසංඛිතමිති; ආයස්මන්තං පිලිඤ්චවෙජ්ජං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී, එකමන්තං නිසිනො; ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිමබ්බසාරෙණ ආයස්මන්තං පිලිඤ්චවෙජ්ජං එතදවොච: “කීං භනොත පේරෙණ කාරුපෙතී”ති. පබ්බාරං මහාරුජ්, සොධාපෙමී ලෙණං කත්තුකාමො”ති. “අනො භනොත අයස්ස ආරාමකො”ති. න ඛො මහාරුජ් භගවතා ආරාමකො අනුඤ්ඤාතො”ති. “තෙත භි භනොත භගවන්තං පටිපුච්ඡන්ති මම ආරොචෙය්‍යාථා”ති. “එවං මහාරුජ්”ති ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ජා රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස ඛිමබ්බසාරස්ස පච්චෙය්‍යාසී. අථ ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ජා රුජානං මාගධං සෙතියං ඛිමබ්බසාරං ධම්මෙයා කථාය සඤ්ඤාසී සමාදපෙසී සමුත්තොජ්ජෙසී සමපභාසෙසී. අථ ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිමබ්බසාරෙණ ආයස්මන්තා පිලිඤ්චවෙජ්ජන ධම්මෙයා කථාය සඤ්ඤාසීතො සමාදපිතො සමුත්තොජ්ජෙතො සමපභාසීතො උච්චායාසන්තා ආයස්මන්තං පිලිඤ්චවෙජ්ජං අභිවාදෙත්වා පදනඛිණං කත්වා පසකාමී.

2. අථ ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ජා භගවතො සන්තියෙ දුතං පාහෙසී: “රුජා භනොත මාගධො සෙතියො ඛිමබ්බසාරො ආරාමිකං දුත්තුකාමො. කථං භු ඛො භනොත මයා පටිපජ්ජන්ති”න්ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනොසී: “අනුජාතාමී භික්ඛවෙ ආරාමික”න්ති. දුතියමපි ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිමබ්බසාරෙණ යෙතායස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ජා තෙත්තපසඤ්ඤාමි උපසංඛිතමිති; ආයස්මන්තං පිලිඤ්චවෙජ්ජං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසිනො; ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිමබ්බසාරෙණ ආයස්මන්තං පිලිඤ්චවෙජ්ජං එතදවොච: “අනුඤ්ඤාතො භනොත භගවතා ආරාමිකො”ති. “එවං මහාරුජ්”ති. “තෙත භි භනොත අයස්ස ආරාමිකං දමමී”ති. අථ ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිමබ්බසාරෙණ ආයස්මන්තො පිලිඤ්චවෙජ්ජස්ස ආරාමිකං පටිපුච්ඡන්ති විසාරිත්වා විරොච සභිං පටිලභිත්වා අඤ්ඤාතරං සබ්බජ්ඣං මහාමන්තං ආමනොසී: “යො මයා භණෙ, අයස්ස ආරාමිකො පටිපුච්ඡතො, දිනො සො ආරාමිකො”ති. “න ඛො දෙව අයස්ස ආරාමිකො දිනො”ති. “කීච චිරං භු ඛො නණෙ ඉතො භි තං භොතී”ති. අථ ඛො සො මහාමන්තො රතතියො විගණෙත්වා 1 රුජානං මාගධං සෙතියං ඛිමබ්බසාරං එතදවොච: “පඤ්ච දෙව රතතීසතාතී”ති. “තෙත භි භණෙ, අයස්ස පඤ්ච අරාමිකසතාතී දෙභී”ති. “එවං දෙවා”ති ඛො සො මහාමන්තො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස ඛිමබ්බසාරස්ස පටිපුච්ඡන්ති; ආයස්මන්තො පිලිඤ්චවෙජ්ජස්ස පඤ්ච අරාමිකසතාතී පාදසී.² පාටියෙකො භාමො නිවිසී. “ආරාමිකභාමකො”තිපි නං ආභංසු “පිලිඤ්චාමකො”තිපි තං ආභංසු.

1. ගණනා. 3. ජ. සං. 2. අදසී. සං.,

3. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ තස්මිං ගාමකෙ කුප්පපගො භොති. අථ ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ පුබ්බන්තහසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදය පිලිඤ්ඣාමං පිණ්ඩාය පාවිසී. තෙන ඛො පන සමයෙන තස්මිං ගාමකෙ උසස්වො භොති. දුරකා¹ අලඛකතා මාලාකිතා කිලන්ති.

4. අථ ඛො අයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ පිලිඤ්ඣාමකෙ සපදුහං පිණ්ඩාය වරමාතො යෙන අඤ්ඤතරස්ස ආරුමිකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදී. තෙන ඛො පන සමයෙන තස්සා ආරුමිකිතියා ධිතා අඤ්ඤ දුරකෙ අලඛකතෙ මාලාකිතෙ පසස්චා රොදති: “මාලං මෙ දෙථ, අලඛකාරං මෙ දෙථා”ති. අථ ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ තං ආරුමිකිතී ඵතදවොච: “කිස්සායං දුරිකා රොදති”ති. “කිස්සායං දුරිකා රොදති”ති. “අයං භනෙන දුරිකා අඤ්ඤ දුරකෙ අලඛකතෙ මාලාකිතෙ පසස්චා රොදති: “මාලං මෙ දෙථ’ අලඛකාරං මෙ දෙථා”ති. “කුතො අමහාකං දුග්ගතානං මාලා, කුතො අලඛකාරං”ති.² අථ ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ අඤ්ඤතරං තිණණ්ඩුපකං ගහෙත්වා තා ආරුමිකිතීං ඵතදවොච: “හඤ්චං තිණණ්ඩුපකං තස්සා දුරිකාය සිසෙ පටිච්ඤ්ඤා”ති. අථ ඛො සා ආරුමිකිතී තං තිණණ්ඩුපකං ගහෙත්වා තස්සා දුරිකාය සිසෙ පටිච්ඤ්ඤා, සා අභොසි සුවණණමාලා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා, තච්චි තාදිසා රඤ්ඤාපි අනෙතපුරෙ සුවණණමාලා. මනුස්සා රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස ආරොචෙසු: “අමුකස්ස දෙව ආරුමිකස්ස සරෙ සුවණණමාලා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා, තච්චි තාදිසා දෙවස්සාපි අනෙතපුරෙ සුවණණමාලා. කුතො තස්ස දුග්ගතස්ස, තිස්සංසයං වොරිකාය ආභතා”ති. අථ ඛො රුජා මානධො සෙතියො බිම්බිසාරෙ තං ආරුමිකකුලං බකාපෙසී.

5. දුතියමිච්චි ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ පුබ්බන්තහසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදය පිලිඤ්ඣාමකං පිණ්ඩාය පාවිසී. පිලිඤ්ඣාමකෙ සපදුහං පිණ්ඩාය වරමාතො යෙන තස්සා ආරුමිකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා පටිච්චස්සකෙ පුච්ඡී: “කහං ඉදං ආරුමිකකුලං ගත”න්ති. “ඵතිස්සා භනෙන සුවණණමාලාය කාරණා රඤ්ඤා බකාපිත”න්ති.

6. අථ ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ යෙන රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස නිවෙසනං, තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදී. අථ ඛො රුජා මාගධො සෙතියො බිම්බිසාරෙ යෙනායසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා ආයසමනං පිලිඤ්චවෙජ්ඣ අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදී. ඵකමන්තං නිසින්නං ඛො රුජානං මාගධං සෙතියං බිම්බිසාරං ආයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ ඵතදවොච: “කිස්ස මහාරුජ ආරුමිකකුලං බකාපිත”න්ති. තස්ස භනෙන ආරුමිකස්ස සරෙ සුවණණමාලා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා, තච්චි තාදිසා අමහාකමපි අනෙතපුරෙ සුවණණමාලා, කුතො තස්ස දුග්ගතස්ස, තිස්සංසයං වොරිකාය ආභතා”ති. අථ ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස පාසාදං සුවණණන්ති අභිච්චෙච්චි, සො අභොසි සබ්බසොචණණමයො. “ඉදං පන තෙ මහාරුජ තාව බහුං සුවණණං කුතො”ති. “අඤ්ඤානං භනෙන, අය්සයොච සො ඉඤ්චානුභාවො”ති තං ආරුමිකකුලං මුඤ්චාපෙසී.

1. දුරිකා. ම.ජ.ස. 2. අලඛකාරොති. ම.ජ.ස.

7. මනුස්සා අයෙත නිර පිලිඤ්චවෙත්ත සරුජ්ඣාය පරිසාය උතතරි-
 මනුස්සධම්මා¹ ඉද්ධිපාවිභාරියං දසසිතනති අතතමනා අභිපපසනනා
 ආයසමනො පිලිඤ්චවජ්ජසු පඤ්චභෙසජ්ජානි අභිභරිංසු. සෙය්‍යපීදං:
 “සප්පි තවතීතං තෙලං මධු එංණීතං” පකතියාපි ම ආයසමා පිලිඤ්චවෙත්ත
 ලාභී භොති පඤ්චනනං භෙසජ්ජානං, ලඞ්ඛං ලඞ්ඛං පරිසාය විස්සඤ්ජි.
 පරිසා වස්ස භොති බාහුලිකා, ලඞ්ඛං ලඞ්ඛං කොලමොපි සටොපි පුරෙත්වා
 පටිසාමෙති. පරිස්සාවනාතිපි එවිකායොපි පුරෙත්වා වාතපාතෙසු
 ලග්ගෙති. තානි මලිතවීලිතානි කිට්ඨනති. උඤ්ඤෙහිපි විහාරා මනිණ්ණවි-
 කිණ්ණො භොනති. මනුස්සා විහාරවාරිකං ආභිණ්ඩනනා පසසිත්වා
 උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “අනොකොට්ඨාගාරිකා ඉමෙ සමණා
 සකාසපුත්තියා, සෙය්‍යඵාපි රුජා මාගධො සෙනිඤ්ඤා බිම්බිතාරො”ති. අයොසාහුං
 බො භිකූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනනානං බියනනානං විපාවෙනානං.
 යෙ තෙ භිකූ අපච්චජා තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි
 තාම භිකූ එවරුපාය බාහුලාය වෙතෙස්සනති”ති.

8. අඵ බො තෙ භිකූ භගවතො එතමඤ්චං ආරොචෙසුං. “සච්චං කිර
 භිකවෙ භිකූ එවරුපාය බාහුලාය වෙතෙනති”ති? “සච්චං භගවා.” විගරහි
 බුඤ්ඤො භගවා: “කථං හි තාම තෙ භිකවෙ මොසපුරිසා එවරුපාය බාහුලාය
 වෙතෙස්සනති” තෙන භිකවෙ අපසනනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත
 භිකවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාඵ:”

“යාති ඛො පන තානි ගිලානානං හිකූනං පටිසායනීයානි
 භෙසජ්ජානි සෙය්‍යපීදං: සප්පි නවනිතං තෙලං මධු එංණීතං, තානි
 පටිගගභෙත්වා සතනාහපරමං සනනිධිකාරකං පටිගුඤ්ජිතබ්බානි. තං
 අභිකකාමසනො නිස්සග්ගියං පාවිතනීයනති”.

9. යාති ඛො පන තානි ගිලානානං හිකූනං පටිසායනීයානි
 භෙසජ්ජානීති—

සප්පි තාම: ගොසප්පි වා අජ්කාසප්පි වා මහිසප්පි වා² යෙසං මංසං
 කප්පති තෙසං සප්පි.

නවනිතං තාම: තෙසං යෙව තවනීතං.

තෙලං තාම: තිලතෙලං සාසපතෙලං මධුකතෙලං එරණිකතෙලං
 වසාතෙලං.

මධු තාම: මකබ්බා මධු.

එංණීතං තාම: උච්ඡුච්චා නිබ්බතනං.

තානි පටිගගභෙත්වා සතනාහපරමං සනනිධිකාරකං පටිගුඤ්ජි-
 තබ්බානි සතනාහපරමතා පරිගුඤ්ජි තබ්බානි.

තං අභිකකාමසනො නිස්සග්ගියං භොතීතී අට්ඨමෙ අරුණ්ණගමනෙ
 නිස්සග්ගියං භොති. නිස්සජ්ජබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා,
 එවඤ්ච පත භිකවෙ නිස්සජ්ජබ්බං: “ඉදං මෙ භතොත භෙසජ්ජං සතනාහා-
 නිකකතනං නිස්සග්ගියං, ඉමංහං සබ්බස්ස නිස්සජ්ජමී”ති — දදෙය්‍යතනි-
 දදෙය්‍යතනි — ආයසමනො දමමී”ති.

1. බම්බි. මජ්ඣ. 2. මහි.සප්පි. මජ්ඣ.

10. සත්‍යාභානිකකතො අනිකකනතසඤ්ඤා, නියංගහියං පාවිතතියං. සත්‍යාභානිකකතො වෙමතිකො, නියංගහියං පාවිතතියං. සත්‍යාභානිකකතො අනනිකකනතසඤ්ඤා, නියංගහියං පාවිතතියං. අනධිධීනෙ අධිධීනසඤ්ඤා, නියංගහියං පාවිතතියං.

11. අවිසංජ්ඣතෙ විසංජ්ඣතසඤ්ඤා, අනවෙඨ තථව්‍යසඤ්ඤා,¹ අවිතථව්‍යසඤ්ඤා, අදබෙඨ දබ්භසඤ්ඤා, අවිද්‍රහො විද්‍රහතසඤ්ඤා, නියංගහියං පාවිතතියං:

12. නියංගහියං පටිලභීත්‍යා ත කාසිකෙන පරිභොගෙන පරිභුඤ්ඤාතබ්බං. ත අජේඛාගරිතබ්බං, පදීපෙ වා කාලවණ්ණං වා උපනෙතබ්බං. අඤ්ඤාත භික්ඛුතා කාසිකෙන පරිභොගෙන පරිභුඤ්ඤාතබ්බං, ත අජේඛාගරිතබ්බං.

13. සත්‍යාභානනිකකතො අනිකකනතසඤ්ඤා, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සත්‍යාභානනිකකතො වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සත්‍යාභානනිකකතො අනනිකකනතසඤ්ඤා, අනාපතති.

14. අනාපතති අනෙතාසත්‍යාභං අධිධානී, විසංජේඨති, තස්සති, විතස්සති, ඛස්සති, අච්ඡිද්ධිත්‍යා ගණහතති, විසාසං ගණහතති, අනුපසම්පන්නස්ස චතෙනත, චතෙනත, මුතෙනත, අතපෙකෙතා දත්‍යා පටිලභීත්‍යා පරිභුඤ්ඤාති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

නෙසජ්ඣසිකාපදං නිධිතං.

5. 3. 4.

වසයිකසාරික සිකාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවචරීයං විහරති ජේතවුතෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන භගවතා භික්ඛුතං වසයිකසාරිකා අනුඤ්ඤාතා ගොති. ජබ්බග්ගිතා භික්ඛු “භගවතා වසයිකසාරිකා අනුඤ්ඤාතා”ති පටිගච්චවං² වසයිකසාරිකච්චරං පරියෙසනති, පටිගච්චව කත්‍යා නිවාසෙනති. ජණ්ණොය වසයිකසාරිකාය තඟ්ගා කායං ඔවස්සාපෙනති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨ්ථ, තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ජබ්බග්ගිතා භික්ඛු පටිගච්චව වසයිකසාරිකච්චරං පරියෙසියන්ති, පටිගච්චව කත්‍යා නිවාසෙස්සනති, ජණ්ණොය වසයිකසාරිකාය තඟ්ගා කායං ඔවස්සාපෙස්සනති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමෙඪං ආරුමෙට්ඨං “සචං කීර තුමො භික්ඛවෙ පටිගච්චව වසයිකසාරිකච්චරං පරියෙසථ, පටිගච්චව කත්‍යා නිවාසෙථ, ජණ්ණොය වසයිකසාරිකාය තඟ්ගා කායං ඔවස්සාපෙථ”ති? ‘සචං භගවා.’ විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තුමො මොඝපුරිසා පටිගච්චව වසයිකසාරිකච්චරං පරියෙසියන්ති, පටිගච්චව කත්‍යා නිවාසෙස්සථ, ජණ්ණොය වසයිකසාරිකාය තඟ්ගා කායං ඔවස්සාපෙස්සථ. තෙනං මොඝපුරිසා අපසසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ”:

1 අනධිධීනෙ. 2. පටිකඤ්චව ම. ජ. ඝ.

7. අනාපතනී මාසො සෙසො ගිලහානනනී වසයිකසාරිකවිවරං පරියෙසති, අඬුමාසො සෙසො ගිලහානනනී කන්ධා නිවාසෙති, උභතකමාසො සෙසො ගිලහානනනී වසයිකසාරිකවිවරං පරියෙසති. උභතකඬුමාසො සෙසො ගිලහානනනී කන්ධා නිවාසෙති, පරිසිට්ඨාය වසයිකසාරිකාය වසං උක්කධිසීයති, නිවන්ධාය වසයිකසාරිකාය වසං උක්කධිසීයති, ඛොවිත්වා නිකඛිපිතඛං. සමයෙන නිවාසෙතඛං. අවර්ෂ්ඨන-විවරස්සා, තට්ඨවිවරස්සා, ආපදස්ස, උච්චතතකස්ස, ආදිකච්චිකස්සාති.

වසයිකසාරිකසිකධාපදං නිවර්ෂිතං.

5. 3. 5.

විවරඅවර්ෂ්ඨදහ සිකධාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජෙනවතෙන අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන ආයස්සා උපනානෙද්ද සකසපුභෙතො භාතුතො සඬ්ඛිවිහාරිකං භික්ඛුං එතදවොච: “එභාටුසො ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමා”ති. “නාභං භනෙන ගමිස්සාමි, දුඛබලවිචරෙද්දෙති”ති. “එභාටුසො අභනෙන විවරං දස්සාමි”ති තස්ස විවරං අද්දසි. අස්සොසි ඛො සො භික්ඛු: “භගවා කීර ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි”ති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුතො එතදභොසි:- “තද්දනාභං¹ ආයස්සා උපනානෙද්ද සකසපුභෙතත සඬ්ඛිං ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි, භගවතා සඬ්ඛිං ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි”ති. අථ ඛො ආයස්සා උපනානෙද්ද සකසපුභෙතා තං භික්ඛුං එතදවොච; “එහිද්දති ආටුසො ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමා”ති. “නාභං භනෙන තස්ස සඬ්ඛිං ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි, භගවතා සඬ්ඛිං ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි”ති. “යමපි ත්වාභං ආටුසො විවරං අද්දසිං මයා සඬ්ඛිං ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි”ති කුපිතො අනතතමතො අවර්ෂ්ඨී.

2. අථ ඛො සො භික්ඛු භික්ඛුතං එතමන්ථං ආරුචෙවෙසි. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චිජා තෙ උජ්ඣායනති ඛිඤනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයස්සා උපනානෙද්ද සකසපුභෙතො භික්ඛුස්ස සාමං විවරං දන්වා කුපිතො අනතතමතො අවර්ෂ්ඨීස්සාමි”ති? අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරුචෙවෙසුං. “සච්චං කීර නං උපනානෙද්ද භික්ඛුස්ස සාමං විවරං දන්වා කුපිතො අනතතමතො අවර්ෂ්ඨී”ති. “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම නං මොඤ්ජුරිස භික්ඛුස්ස සාමං විවරං දන්වා කුපිතො අනතතමතො අවර්ෂ්ඨීස්සාමි. තෙනා මොඤ්ජුරිස අපපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවද්දච්ච පත භික්ඛවෙච ඉමං සිකධාපදං උද්දීසෙස්සාථ:”

1. නාභං, පාසමි,

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස සාමං විවරං දඬා කුපිතො අනත්තමනො අවජ්ඣෙය්‍යා වා අවජ්ඣෙය්‍යා වා නිස්සග්ගියං පාවිතර්භනර්”.

3. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමග්ගිං අපෙ අධිප්‍යෙයො භික්ඛුති.

භික්ඛුස්සාති අඤ්ඤස්ස භික්ඛුස්ස.

සාමනති සයං දඬා

විවරං තාම: ජනනං විවරාතං අඤ්ඤතරං විවරං විකපපනුපගපච්ඡිමං.

කුපිතො අනත්තමනොති අතභිරඥො අභතචිතො ඛලුජාතො.

අවජ්ඣෙය්‍යාති සයං අවජ්ඣති, නිස්සග්ගියං! පාවිතර්භනර්.

අවජ්ඣෙය්‍යාති අඤ්ඤං ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සකිං ආණතො ඛහුකම්පි අවජ්ඣති, නිස්සග්ගියං ගොති. නිස්සජ්තබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ නිස්සජ්තබ්බං. “ඉදං මෙ භනෙත විවරං භික්ඛුස්ස සාමං දඬා අවජ්ඣනං නිස්සග්ගියං, ඉමාහං සබ්බස්ස කීස්සජාමී”ති—දදෙය්‍යාති—දදෙය්‍යුනර්—ආයසචතො දමම්”ති.

4. උපසම්පනෙත උපසම්පනතසඤ්ඤී විවරං දඬා කුපිතො අනත්තමනො අවජ්ඣති වා අවජ්ඣෙය්‍යා වා, නිස්සග්ගියං පාවිතර්භනර්. උපසම්පනෙත වෙමතිකො -පෙ- උපසම්පනෙත අනුපසම්පනතසඤ්ඤී විවරං දඬා කුපිතො අනත්තමනො අවජ්ඣති වා අවජ්ඣෙය්‍යා වා, නිස්සග්ගියං පාවිතර්භනර්.

5. අඤ්ඤං පරික්ඛාරං දඬා කුපිතො අනත්තමනො අවජ්ඣති වා අවජ්ඣෙය්‍යා වා, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අනුපසම්පනස්ස විවරං වා අඤ්ඤං වා පරික්ඛාරං දඬා කුපිතො අනත්තමනො අවජ්ඣති වා අවජ්ඣෙය්‍යා වා, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අනුපසම්පනෙත උපසම්පනතසඤ්ඤී, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අනුපසම්පනෙත වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අනුපසම්පනතසඤ්ඤී, ආපතති දුක්ඛටස්ස.

6. අතාපතති යො වා දෙති, තස්ස වා විස්සග්ගිතො ගණතාති, උමමතකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

විවරඅවජ්ඣන සිකාපදං නිමිතං.

1. නිස්සග්ගියං ගොති, සා.

සුභවා විඤ්ඤානවිසිඛාධාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රුජගහෙ විහරති වෙඵචතෙ කලඤ්ඤාකතීවාපෙ. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බගතියා භික්ඛු විචරකාරසමයෙ ඛත්තං සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං. කතෙපි විචරෙ ඛත්තසුභතං අවසිට්ඨං ගොති. අථ බො ජබ්බගතියානං භික්ඛුතං එතදගොසි: “භඤ්ඤ මයං ආවුසො අඤ්ඤාමපි සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙහි විචරං වායාපෙමො”ති. අථ බො ජබ්බගතියා භික්ඛු අඤ්ඤාමපි සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙහි විචරං වායාපෙසුං. ඵතෙපි විචරෙ ඛත්තසුභතං¹ අවසිට්ඨං ගොති. දුතියමපි බො ජබ්බගතියා භික්ඛු අඤ්ඤාමපි සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙහි විචරං වායාපෙසුං. ඵතෙපි විචරෙ ඛත්තසුභතං අවසිට්ඨං ගොති. තතියමපි බො ජබ්බගතියා භික්ඛු අඤ්ඤාමපි සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙහි විචරං වායාපෙසුං. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම සමණො සකාසපුතතියා සාමං සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙහි විචරං වායාපෙසුන්ති”ති.

2. අසොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං ඛියනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති:- “කථං හි තාම ජබ්බගතියා භික්ඛු සාමං සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙහි විචරං වායාපෙසුන්ති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමජාඨං ආරුණෙවසුං: “සච්චං කීර තුලෙහ භික්ඛවෙ සාමං සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙහි විචරං වායාපෙසුන්ති “සච්චං භගවා.” විගරති බුද්ධො භගවා: ‘කථං හි තාම තුලෙහ මොසපුරිසා සාමං සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙහි විචරං වායාපෙසුන්ති. තෙන මොසපුරිසා අපසසනානානං වා පසාදය -පෙ-ඵචඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙසාථ:’

“යො පන භික්ඛු සාමං සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙහි විචරං වායාපෙසුන්ති, තිස්සගතියං පාවිතතීන්ති”.

3. යො පනාති යො යදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමිං අනෙඤ්ඤාපෙසුං භික්ඛුති.

සාමනති සයං විඤ්ඤාපෙසුං.

සුභතං තාම: ජ සුභතාති: බොමං කපපාසිකං කොසෙය්සං කම්බලං සාණං භඛිතං.

තනතවායෙහිති පෙසකාරෙහි වායාපෙති, පයොගෙ පයොගෙ දුක්ඛට්ඨං, පටිලාභෙන නිස්සගතියං ගොති. නිස්සජ්ඣාබ්බං සඛසස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ඵචඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣාබ්බං: “ඉදං මෙ භනොත විචරං සාමං සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙහි වායාපිතං නිස්සගතියං, ඉමාභං සඛසස්ස නිස්සජාමි”ති. - දදෙය්සාති - දදෙය්සුන්ති - ආයසමකො දමමි”ති.

1. ඛත්තසුභතං ම.ජ.ස.

4. වායාපිනෙ වායාපිතසඤ්ඤේ, නිසස්සග්ගිඨං පාවිතරීයං. වායාපිනෙ වෙමෙතීකො, නිස්සග්ගිඨං පාවිතරීයං. වායාපිනෙ අවායාපිතසඤ්ඤේ, නිස්සග්ගිඨං පාවිතරීයං.

5. අවායාපිනෙ වායාපිතසඤ්ඤේ, ආපතනී දුක්ඛටස්ස. අවායාපිනෙ වෙමෙතීකො, ආපතනී දුක්ඛටස්ස. අවායාපිනෙ අවායාපිතසඤ්ඤේ, අනාපතනී.

6. අනාපතනී විවරං සිබ්බෙත්ථං, ආයොගො, කායබ්බිකො, අංසවට්ඨකො,¹ ජනනත්ථවිකාය, පරිස්සාවනෙ, ඤ්ඤතකානං, පචාරිතානං, අඤ්ඤස්සත්ථාය, අනතතො ධනෙන, උම්මන්තකස්ස, ආදිකමමිකස්සාතී.

සුභතච්ඤ්ඤතනිසිකඛාපදං නිවසීතං.

5. 3. 7.

මහාපෙසකාර සිකාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චීයං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණීකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො පවාසං ගච්ඡන්තො පජාපතීං එතදවොච: “සුභතං ධාරසීළා අමුකස්ස තන්තවායස්ස දෙහි. විවරං වායාපෙචා නිකම්ප. ආගතො අයං උපනඤං විවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමී”ති. අස්සොසි ඛො අඤ්ඤතරො පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු තස්ස පුරිසස්ස ඉමං වාවං භාසමානස්ස. අඨ ඛො සො භික්ඛු යෙනායස්වා උපනඤං සකාපුත්තො හෙත්ථුපසඛකමි. උපසඛකමීළා, ආයස්මන්තං උපනඤං සකාපුත්තං එතදවොච: “මහාපුඤ්ඤසී චං ආටුසො උපනඤං, අමුකස්මිං ඕකාසෙ අඤ්ඤතරො පුරිසො පවාසං ගච්ඡන්තො පජාපතීං එතදවොච: “සුභතං ධාරසීළා අමුකස්ස තන්තවායස්ස දෙහි. විවරං වායාපෙචා නිකම්ප. ආගතො අයං උපනඤං විවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමී”ති. “අත්ථාටුසො මං සො උපට්ඨාකො”ති. සොපි ඛො තන්තවායො ආයස්මන්තො උපනඤස්ස සකාපුත්තස්ස උපට්ඨාකො හොති.

2. අඨ ඛො ආයස්මා උපනඤං සකාපුත්තො යෙන සො තන්තවායො හෙත්ථුපසඛකමි, උපසඛකමීළා තන්තවායං එතදවොච: “ඉදං ඛො ආටුසො විවරං මං උද්දිස්ස වියතී, ආයතඤ්ඤ කරොති, විත්ථතඤ්ඤ අපට්ඨතඤ්ඤ සුචිතඤ්ඤ සුප්පවාසිතඤ්ඤ සුචිලෙඛිතඤ්ඤ සුචිතච්ඡිතඤ්ඤ කරොති”ති. “එතෙ ඛො මෙ භනෙත සුත්තං ධාරසීළා අදංසු ඉමිනා සුත්තෙන විවරං විතාතීති. න භනෙත සකකා ආයතං වා විත්ථතං වා අපට්ඨතං වා කාතුං, සකකා ව ඛො භනෙත සුචිතඤ්ඤ සුප්පවාසිතඤ්ඤ සුචිලෙඛිතඤ්ඤ සුචිතච්ඡිතඤ්ඤ කාතුනති.” “ඉඛිස චං ආටුසො ආයතඤ්ඤ කරොති විත්ථතඤ්ඤ අපට්ඨතඤ්ඤ, න තෙ² සුත්තෙන පට්ඨධං භවිස්සතී”ති.

1. අයබද්ධකො. ම.ජ.ඝ. 2. න තෙන සුභතත. ම.ජ.ඝ.

3. අඵ බො සො තනනවායො යථාභුතං සුතතං තනොත උපතෙචා යෙන සා ඉඤ්චි තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිචා නං ඉඤ්චිං එතදවොච: “සුතොතන අයො අතො”ති. “තනු චාං අයො මයා වුතොතා: ඉමිතා සුතොතන විවරං විනාහි”ති, “සච්චාගං අයො තයා වුතොතා: ඉමිතා සුතොතන විවරං විනාහි”ති, අපිච මං අයො උපතඤ්ඤ ඵචමාග: “ඉඛ්ඝ චාං ආවුසො ආයතඤ්ච කරොති විඤ්චකඤ්ච අපටිතඤ්ච, ත තෙ සුතොතන පටිබඤ්චං හවිසානිති.” අඵ බො සා ඉඤ්චි යතතකං යෙව සුතතං පඨමං අදුසි, තනනකං පච්ඡා අදුසි.

4. අයොසි බො ආයසමා උපතඤ්ඤ සකාපුතොතා: “සො කිර පුරිසො පචාසතො ආගතොති.” අඵ බො ආයසමා උපතඤ්ඤ සකාපුතොතා යෙන තසා පුරිසයා නිවෙසතං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිචා පඤ්ඤාතොත ආසතෙ නිසීදි. අඵ බො සො පුරිසො යෙනායසමා උපතඤ්ඤ සකාපුතොතා තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිචා ආයසමනං උපතඤ්ඤ සකාපුතොතා අභිචාදෙචා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීනො බො සො පුරිසො පචාපතිං එතදවොච:- “තං වායාපිතං¹ විවරනති?” “ආමය වායාපිතං තං විවරනති”. “ආගර අයං උපතඤ්ඤ විවරෙන අච්ඡාදෙසාමි”ති. අඵ බො සා ඉඤ්චි තං විවරං නීගරිචා සාමිකයා දචා එතමඤ්චං ආරොවෙසි. අඵ බො සො පුරිසො ආයසමතො උපතඤ්ඤ සකාපුතොතා විවරං දචා උඤ්චායති බියති විපාවෙති: “මච්ච්ඡා ඉමෙ සමිඤ්චා සකාපුතොතා අසනඤ්චා, තසිමෙ සුකරු විවරෙන අච්ඡාදෙඤ්චං. කඵං හි තාම අයො උපතඤ්ඤ මයා පුබ්බෙ අපචාරිතො තනනවායෙ උපසඛකමිචා විවරෙ විකපං ආපඤ්ඤාති”ති.

5. අයොසුං බො භික්ඛු තසා පුරිසයා උඤ්චායනතසා බියනතසා විපාවෙනතසා යෙ තෙ භික්ඛු අපටිච්ඡා තෙ උඤ්චායනති බියනති විපාවෙනති: “කඵං හි තාම ආයසමා උපතඤ්ඤ සකාපුතොතා පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපති-කසා තනනවායෙ උපසඛකමිචා විවරෙ විකපං ආපඤ්ඤාති”ති. අඵ බො තෙ භික්ඛු ගහවතො එතමඤ්චං ආරොවෙසුං. “සච්චං කිර චාං උපතඤ්ඤ පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතිකසා තනනවායෙ උපසඛකමිචා විවරෙ විකපං ආපඤ්ඤාති”ති? “සච්චං ගහවා.” “ඤ්චකො තෙ උපතඤ්ඤ අඤ්ඤතකො”ති? “අඤ්ඤතකො ගහවා”ති. “අඤ්ඤතකො මොඝපුරිස අඤ්ඤතකසා ත ජාතාති පතීරුපං වා අපචාරුපං වා සනතං වා අසනතං වා. තඤ්ච තාම චාං මොඝපුරිස පුබ්බෙ අපචාරිතො අඤ්ඤතකසා ගහපතිකසා තනනවායෙ උපසඛකමිචා විවරෙ විකපං ආපඤ්ඤාසි. තෙතං මොඝපුරිස අපචාරනාතං වා පතාදය -පෙ-ඵචඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙයාඵ:

“භික්ඛුං පනොච උද්දියා අඤ්ඤතකො ගහපති වා ගහපතාහි වා තහනවායෙහි විවරං වායාපෙයා, තඤ්ච වෙ සො භික්ඛු පුබ්බෙ අපචාරිතො තහනවායෙ උපසඛකමිචා විවරෙ විකපං ආපඤ්ඤායා: ‘ඉදං චො ආවුසො විවරං මං උද්දියා වියාහි, ආයතඤ්ච කරොඵ විඤ්චකඤ්ච අපටිතඤ්ච සුචිතඤ්ච සුපචාසිතඤ්ච සුචිලෙඛිතඤ්ච සුචිතච්චිතඤ්ච කරොඵ, අපෙපචනාම මයමපි ආයසමහතාහං කිඤ්චිමහතං අඤ්ඤපදපඤ්ඤායාමා’ති, ඵචඤ්ච සො භික්ඛු වචො කිඤ්චිමහතං අඤ්ඤපදපඤ්ඤා අහනමසො පිණ්ඩපාචනමපි, නියගහියං පාවිතනියනති.”

1. විතං. කඵච්ච.

6. හිඤ්චං පනොම උද්දියාති භික්ඛුසුඤ්ඤාය භික්ඛුං ආරමමණං කරිතො භික්ඛුං අවජාදෙභුකාමො.

අඤ්ඤානසො නාම: මානිතො වා පිනිතො වා යාව සත්තමා පිනාමහසුභා අසමබ්භෙය්වා.

හහපභි නාම: යො කොචි අගාරං අජ්ඣාචසති.

හහපතානි නාම: යා කාචි අගාරං අජ්ඣාචසති.

තහනවාසෙහිති පෙසකාරෙහි.

චිවරං නාම: ඡන්තං චිවරතං අඤ්ඤාතරං චිවරං විකපපඤ්ඤාපභවතිමං.

වායාපෙසාති විනාපෙති.

හහු වෙ සො හිඤ්චති යං භික්ඛුං උද්දියා චිවරං වියාති සො භික්ඛු.

පුබ්බෙ අපචාරිතොති පුබ්බෙ අවුතොතො හොති: “කිදිසෙන තෙ හතොන චිවරෙන අපො, කිදිසං තෙ චිවරං වායාපෙමි”ති.

තහනවාසෙ උපසඞ්කමිත්වාති සරං ගන්තො යත්තං කත්චි උපසඞ්කමිත්වා.

චිවරෙ විකපං ආපජ්ජෙය්වාති “ඉදං බො ආවුසො චිවරං මං උද්දියා වියාති, ආයතඤ්ඤා කරොථ, විත්තඤ්ඤා අපිත්තඤ්ඤා සුචිත්තඤ්ඤා සුපචාරිත්තඤ්ඤා සුචලෙඛිත්තඤ්ඤා සුචිත්චිත්තඤ්ඤා කරොථ.”

අපචාරිතාම මයමපි ආයසම නිත්තං කිඤ්චිමහතං අනුපදජෙජ්ජෙය්වා- මානි චවඤ්ච සො හිඤ්ච වත්වා කිඤ්චිමහතං අනුපදජෙජ්ජෙය්වා අහතමසො පිණ්ඩපාතමහතමපිති. පිණ්ඩපාතො නාම: යාගුපි හතතාවපි බාදනීඤ්ච පි චුණ්ණපිණ්ඩොපි දන්තකට්ඨාවපි දසිකසුභතාවපි අන්තමසො ධවමවපි හණති.

7. තස්ස වචනෙන ආයතං වා විත්තං වා අපිත්තං වා කරොති, පයොගෙ උක්කටං. පච්චාගෙන නිසංයයිසං හොති. නිසංජිත්තං සඛ්ඤ්ඤා වා ගණස්ස වා පුඤ්ඤා වා. චවඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිසංජිත්තං: “ඉදං මෙ හතොන චිවරං පුබ්බෙ අපචාරිතො අඤ්ඤාතකස්ස ගහපතිකස්ස තන්තවාසෙ උපසඞ්කමිත්වා චිවරෙ විකපං ආපන්තං නිසංයයිසං. ඉමාහං සඛ්ඤ්ඤා නිසංජමි”ති. -පෙ- දදෙය්වාති -පෙ- දදෙය්වන්ති -පෙ- ආයසමතො දඉමි”ති.

8. අඤ්ඤානකෙ අඤ්ඤානකසඤ්ඤා පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතිකස්ස තනනවායෙ උපසඛ්ඤාමිත්වා විචරෙ විකප්පං ආපජ්ජති, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං. අඤ්ඤානකෙ වෙමතිකො -පෙ- අඤ්ඤානකෙ ඤානකසඤ්ඤා පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතිකස්ස තනනවායෙ උපසඛ්ඤාමිත්වා විචරෙ විකප්පං ආපජ්ජති, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං.

9. ඤානකෙ අඤ්ඤානකසඤ්ඤා, ආපනති දුක්ඛටස්ස. ඤානකෙ වෙමතිකො ආපනති දුක්ඛටස්ස. ඤානකෙ ඤානකසඤ්ඤා, අනාපනති.

10. අනාපනති ඤානකානං, පචාරිතානං, අඤ්ඤාස්සජ්ඣාය, අනනනො, ධනෙන, මහග්ගං වායාපෙත්‍රකාමස්ස අපචය්‍යං වායාපෙති, උමමතතකස්ස, ආදීකමමිකස්සාති.

මහාපෙඤ්ඤාසංකීර්ණාපදං නිධිතං.

5. 3. 8.

අවෙචකවිවරසිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො ගඟවා සාවජ්ජියං විහරති ජේතවනෙ අනාච්ඡිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤානරො මහා-මනෙතො පචායං ගච්ඡන්තො භික්ඛුනං සන්ත්තෙ දුක්ඛං පාහෙසී: “ආගච්ඡන්තු හදන්තා, වස්සාවාසිකං දස්සාමි”ති. භික්ඛු වස්සං චුජ්ඣානං ගඟවතා වස්සා-වාසිකං අනුඤ්ඤාන”නති කුකුඤ්චවායන්තා නාගමංසු. අච ඛො සො මහාමනෙතො උජ්ඣායති බීයති විපාවෙති: “කථං හි තාම හදන්තා මො දුතෙ පභිතෙ තාගච්ඡියන්ති” “අහං හි සෙනාය ගච්ඡාමි, දුජ්ජානං ජීවිතං, දුජ්ජානං මරණ”නති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තස්ස මහාමහායස් උජ්ඣා-යන්තස්ස බීයන්තස්ස විපාවෙන්තස්ස. අච ඛො තෙ භික්ඛු ගඟවතො එතමජ්ඣං ආරොචෙසුං. අච ඛො ගඟවා එතස්මිං නීදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධවමිං කථං කතො භික්ඛු ආමනෙතාසී: “අනුජාතාමි හික්ඛවෙ අවෙචකවිවරං පටිග්ගහෙතො නික්ඛිපීතු”නති.

2. තෙන ඛො පත සමයෙන භික්ඛු “ගඟවතා අනුඤ්ඤානං අවෙචක-විවරං පටිග්ගහෙතො නික්ඛිපීතුනති.” අවෙචකවිවරනි පටිග්ගහෙතො විවරකාලසමයං අතික්කාමෙනති. තානි විවරනි විවරවංසෙ හණ්ඩිකාබඬානි කිට්ඨනති. අද්දසා¹ ඛො ආයස්මා ආනාදෙදු, සෙනාසනචාරිකං ආභිණ්ඩනෙතො තානි විවරනි විවරවංසෙ හණ්ඩිකාබඬානි කිට්ඨනෙත, දිස්වා භික්ඛු එතදවොච: “කසසීමොති ආචුසො විවරනි විවරවංසෙ හණ්ඩිකාබඬානි කිට්ඨනති”ති? “අමහාකං ආචුසො අවෙචකවිවරනි”ති. “කිව විරං පතාචුසො ඉමානි විවරනි නික්ඛිතන්ති”ති. අච ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො ආනාදෙස්ස යථානික්ඛිතතං ආරොචෙසුං. ආයස්මා ආනාදෙ උජ්ඣායති බීයති විපාවෙති: “කථං හි තාම භික්ඛු අවෙචකවිවරං පටිග්ගහෙතො විවරකාලසමයං අතික්කාමෙස්සනති”ති. අච ඛො ආයස්මා ආනාදෙ ගඟවතො එතමජ්ඣං ආරොචෙසී.

1. අද්දස. මජ්ඣ.

3. “සච්චං කීර භිකඛවෙ භිකඛු අද්දෙවකච්චරං පච්චගහෙභවා විචරකාලසමයං අතිකකාමෙත්ති” තී.? “සච්චං භගවා.” විගරහී බුද්ධො භගවා: “කථං හී නාම තෙ භිකඛවෙ මොඝපුරිසා අද්දෙවකච්චරං පච්චගහෙභවා විචරකාලසමයං අතිකකාමෙත්ති” තෙතං භිකඛවෙ අපපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පන භිකඛවෙ ඉමං සිකිනාපදං උද්දසෙය්‍යාථ:”

“දසාභානාගතං කතනිකතෙමාසිකපුණ්ණමං ගිකඛුනො පනොච අද්දෙවකච්චරං උපපජ්ජය්‍ය, අච්චකං මඤ්ඤමානොන ගිකඛුනා පච්චගහෙභවබ්බං, පච්චගහෙභවා යාව විචරකාලසමයං නික්ඛිපිතබ්බං, තතො චෙ උභානපිං නික්ඛිපෙය්‍ය, නික්ඛග්ගියං පාවිච්චියන්ති”.

4. දසාභානාගතනනි දසාභානාගතාය පාචාරණාය.

කතනිකතෙමාසිකපුණ්ණමන්ති පචාරණං කතනිකා වුච්චති.

අද්දෙවකච්චරං නාම: සෙනාය වා ගනතුකාමො හොති, පවාසිං වා ගනතුකාමො හොති, ගිලානො වා හොති, ගබ්භීතී වා හොති, අසුඤ්ඤා වා සද්ධා උපපන්නා හොති, අපපසන්නාසු වා පසාදෙ උපපන්නො හොති. සො වෙ භිකඛුතං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: “අංගච්චන්දනා භදන්තා, වසුඤ්ඤා වාසිකං දසුඤ්ඤා” එතං අද්දෙවකච්චරං නාම.

අච්චකං මඤ්ඤමානොන ගිකඛුනා පච්චගහෙභවබ්බං, පච්චගහෙභවා යාව විචරකාලසමයං නික්ඛිපිතබ්බන්ති සඤ්ඤාතං කතා නික්ඛිපිතබ්බං, අද්දෙවකච්චරන්ති.

විචරකාලසමයො නාම: අනන්තෙ කථිතෙ වසුඤ්ඤා පච්චමො මාසො, අන්තෙ කථිතෙ පඤ්චමාසා.

තතො චෙ උභානපිං නික්ඛිපෙය්‍යාති අනන්තෙ කථිතෙ වසුඤ්ඤා පච්චමං දිවසං අතිකකාමෙති, නික්ඛග්ගියං¹ පාවිච්චියං. අන්තෙ කථිතෙ කථිනුඤ්ඤාදිවසං අතිකකාමෙති, නික්ඛග්ගියං හොති. නික්ඛිපිතබ්බං සබ්බසුඤ්ඤා වා ගණ්ඤා වා පුග්ගලසුඤ්ඤා වා. එවඤ්ච පන භිකඛවෙ නික්ඛිපිතබ්බං: “ඉදංමෙභනෙත අද්දෙවකච්චරං විචරකාලසමයං අතිකකාමිතං නික්ඛග්ගියං. ඉමොහං සබ්බසුඤ්ඤා නික්ඛිපාමි” තී. -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුන්ති -පෙ- අංගසමකො දමමි” තී.

5. අද්දෙවකච්චරෙ අද්දෙවකච්චරඤ්ඤාදී විචරකාලසමයං අතිකකාමෙති, නික්ඛග්ගියං පාවිච්චියං. අද්දෙවකච්චරෙ වෙමතිකො විචරකාලසමයං අතිකකාමෙති, නික්ඛග්ගියං පාවිච්චියං. අද්දෙවකච්චරෙ අනද්දෙවකච්චරඤ්ඤාදී විචරකාලසමයං අතිකකාමෙති, නික්ඛග්ගියං පාවිච්චියං. අනඛිට්ඨිතෙ අඛිට්ඨිතඤ්ඤාදී -පෙ- අච්චකපච්චෙ විකපිතඤ්ඤාදී, අච්චකජ්ජතෙ වික්ඛිපිතඤ්ඤාදී, අනච්චිතඤ්ඤාදී, අච්චිතච්චිතඤ්ඤාදී, අද්දෙවකච්චරඤ්ඤාදී, අච්චිතච්චිතඤ්ඤාදී විචරකාලසමයං අතිකකාමෙති, නික්ඛග්ගියං පාවිච්චියං.

1. නික්ඛග්ගියං නොති සො.

6. නිසංගතියං විවරං අනිසංජිනා පරිභුක්ඛති, ආපනති දුක්ඛකචසං. අනලේකච්චරෙ අලේකච්චරසඤ්ඤී, ආපනති දුක්ඛකචසං. අනලේකච්චරෙ වෙමතීකො, ආපනති දුක්ඛකචසං. අනලේකච්චරෙ අනලේකච්චරසඤ්ඤී, අනාපනති.

7. අනාපනති අනොසමයං¹ අධිවේනි විකපෙති විසංපේති නසංති විතසංති ධයංති, අච්ඡදිනා ගණහනාති, විසංසං ගණහනාති, උමචනකසං, ආදිකමිකසංති.

අලේකච්චරසිකිකාපදං නිවසිතං.

5. 3. 9.

සාසධිකසිකිකාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවතෙ අනාඨපිණ්ඩකසං ආරුමෙ. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු වුට්ඨවසං² ආරඤ්ඤකෙසු සෙතාසනෙසු විහරන්ති. කතතිකවොරකා “භික්ඛු ලඞ්ඛලාභාති” පරිපානෙනාති. භගවතො එතමන්ථං ආරුමෙසු. අථ බො භගවා එතසමිං නිදුතෙ එතසමිං පකරණෙ ධමමිං කථං කතා භික්ඛු ආමනොසි: “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකෙසු සෙතාසනෙසු විහරනොත තිණණං විවරානං අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ නික්ඛිපිතු”න්ති.

2. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු භගවතා අබුඤ්ඤතං ආරඤ්ඤකෙසු සෙතාසනෙසු විහරනොත තිණණං විවරානං අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ නික්ඛිපිතුන්ති” තෙ තිණණං විවරානං අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ නික්ඛිපිනා අතිරෙකජාරතනං විපපවසන්ති. තාති විවරානි තසංනතිපි ධයංනතිපි විතසංනතිපි උඤ්ඤරෙහිපි ඛජන්ති. භික්ඛු දුලේචාලා භොනති දුබච්චරු. භික්ඛු එවමාහංසු: “නිසංසු භුලොභ ආවුසො දුලේචාලා දුබච්චරු”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භික්ඛුතං එතමන්ථං ආරුමෙසු. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා, තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි නාම භික්ඛු තිණණං විවරානං අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ නික්ඛිපිනා අතිරෙකජාරතනං විපපවසිසංනති”ති.

3. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරුමෙසු. “සච්චං කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු තිණණං විවරානං අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ නික්ඛිපිනා අතිරෙකජාරතනං විපපවසන්ති”ති? “සච්චං භගවා” විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ ලොකපුරිසා තිණණං විවරානං අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ නික්ඛිපිනා අතිරෙකජාරතනං විපපවසිසංනති. තෙන භික්ඛවෙ අපපසන්නානං වා පසාදය-පෙ-එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකිකාපදං උඤ්ඤෙසයාථ:”

1. අනොසමයෙ. ම.ජ.ස. 2. වුට්ඨවසං ම.ජ.ස.

“උපවසං. චො පන කතතිකපුණණමං යාති චො පන භාති ආරඤ්ඤ කාති සෙනාසනාති සාහසිකසමමනාති සප්පවහයාති, තථාරු-පෙසු හික්ඛු සෙනාසනෙසු විහරණො ආකඛබමානො තිණණං විවරනං අඤ්ඤතරං විවරං අගතරසරෙ නික්ඛිපෙය්‍ය. සියා ච තස්ස හික්ඛුණො කොවිදෙව පච්චයො තෙන විවරෙන විප්පවාසාය, ජාරතතපරමං තෙන හික්ඛුණා තෙන විවරෙන විප්පවසිතබ්බං. තනො චෙ උභතජිං විප්පව-සෙය්‍ය අඤ්ඤනු හික්ඛුසමුච්චියා, හිය්‍යනිසං පාවිතතියනති.”

4. උපවසං. චො පනාති චුත්ථසානං.

කතතිකපුණණමනති කතතිකවාභුමාසිති චුච්චති.

යාති චො පන භාති ආරඤ්ඤකාති සෙනාසනාතිති ආරඤ්ඤකා නාම සෙතාසනං පඤ්චධනුසතිකං පච්ඡමං.

සාහසිකං නාම: ආරාමෙ ආරාමුපවාසෙ වොරානං නිවිට්ඨොකාසො දිය්‍යති. භුතොකාසො දිය්‍යති. ඩීතොකාසො දිය්‍යති. නිසිනොකාසො දිය්‍යති. නිපනොකාසො දිය්‍යති.

සප්පවහයං නාම: ආරාමෙ ආරාමුපවාසෙ වොරෙහි මනුස්සා හතා දිය්‍යනති. විලුතතා දිය්‍යනති. ආකොටිතා දිය්‍යනති.

තථාරුපෙසු හික්ඛු සෙනාසනෙසු විහරණොති ඵවරුපෙසු හික්ඛු සෙතාසනෙසු විහරණො.

ආකඛබමානොති ඉච්ඡමානො.

තිණණං විවරනං අඤ්ඤතරං විවරනති සබ්භංචං වා උතතරුසබ්භං වා අතතරවාසකං වා.

අගතරසරෙ නික්ඛිපෙය්‍යාති සමතතා ගොවරගාමෙ නික්ඛිපෙය්‍ය

සියා ච තස්ස හික්ඛුණො කොවිදෙව පච්චයො තෙන විවරෙන විප්පවාසායාති සියා පච්චයො සියා කරණිං.

ජාරතතපරමං තෙන හික්ඛුණා තෙන විවරෙන විප්පවසිතබ්බනති ජාරතතපරමතා විප්පවසිතබ්බං.

අඤ්ඤනු හික්ඛුසමුච්චියාති සපෙඤා හික්ඛුසමුච්චිං.

තනො චෙ උභතජිං විප්පවසෙය්‍යාති සතතමෙ අරුණ්ණමනෙ නිස්සග්ගිං ගොති. නිස්සජ්ඣබ්බං සබ්භස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ඵවඤ්ච පත හික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බං: “ඉදං මෙ හතොන විවරං අතිරෙක-ජාරතතං විප්පචුත්ථං අඤ්ඤනු හික්ඛුසමුච්චියා නිස්සග්ගිං. ඉමංහං සබ්භස්ස නිස්සජ්ඣමි”ති — දදෙය්‍යාති — දදෙය්‍යනති — ආයස්මතො දමමි”ති.

5. අතිරේක ජාරතො අතිරේක සඳහා විප්ලවයක් අඳුණු භික්ෂු-සමමුතියා, නියෝගීය පාවිච්චිය. අතිරේක ජාරතො වෙමතිකො විප්ලවයක් අඳුණු භික්ෂු සමමුතියා, නියෝගීය පාවිච්චිය. අතිරේක ජාරතො උභයක සඳහා විප්ලවයක් අඳුණු භික්ෂු සමමුතියා, නියෝගීය පාවිච්චිය. අපවුච්චිචො පවුච්චිචො සඳහා - පෙ - අවිසාජ්ඣෙන විසාජ්ඣන සඳහා, අනට්ඨනට්ඨ සඳහා, අවිනට්ඨ විනට්ඨ සඳහා, අද්ධෙස දඩ්ඨ සඳහා, අවිලුභෙන විලුභන සඳහා විප්ලවයක් අඳුණු භික්ෂු සමමුතියා, නියෝගීය පාවිච්චිය.

6. නියෝගීය විවරං අනියාජ්ඣා පරිභුඤ්ඤා, ආපනති දුක්ඛට්ඨං. උභයක ජාරතො අතිරේක සඳහා, ආපනති දුක්ඛට්ඨං. උභයක ජාරතො වෙමතිකො, ආපනති දුක්ඛට්ඨං. උභයක ජාරතො උභයක සඳහා, අනාපනති.

7. අනාපනති ජාරතො විප්ලවයක්, උභයක ජාරතො විප්ලවයක්, ජාරතො විප්ලවයක් පුත ගාමසීමං ඔක්කමිච්චා වසීච්චා පක්කමති, අනොඡාරතො පවුච්චරති, විසාජ්ඣති තසාති විනසාති ඛයනති, අවජ්ඣිචා ගණනනති, විසාජං ගණනනති, භික්ෂු සමමුතියා, උමච්චාකසා, ආදිකමිකසාති.

සාමාන්‍ය නීති පදං නිවේදනං.

5. 3. 10.

පරිභෝගික නීති පදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාපිභිකසා ආරාමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන සාවච්චියං අඤ්ඤානරසා පුගසා සඛසා සච්චරභතො පටියතො ගොති: “ගොජේච්චා විවරෙන අච්චාදෙසාමා”ති. අච්චා ඛො ඡබ්බගතියා භික්ෂු ඥෙන සො පුගො තෙනුපසඛකමිච්චා, උපසඛකමිච්චා තං පුගං එතදවොච්චා: “දෙච්චාච්චා අමනාකං ඉමානි විවරානි”ති. “ත මයං භතෙන දසාම අච්චාකං සඛසා අනුච්චියං සච්චරභිකා පඤ්ඤානතා”ති, “ඛු ආච්චා සඛසා දාකා. ඛු සඛසා හඤ්ඤා. මයං තුච්චෙන නිසාය තුච්චෙන සමපසානතා ඉධ විහරාම. තුච්චෙන වෙ අමනාකං ත දසාච්ච අච්චාකො වරභි අච්චාකං දසාම? “දෙච්චාච්චා අමනාකං ඉමානි විවරානි”ති. අච්චා ඛො සො පුගො ඡබ්බගතියෙති භික්ෂුති නිපට්ඨියමානො යච්චාපටියතො විවරං ඡබ්බගතියානං භික්ෂුතං දන්වා සඛසං භතෙන පරිච්චි. යෙ තෙ භික්ෂු ජාතනති සඛසා සච්චරභතො පටියතො, ත ච ජාතනති. ඡබ්බගතියානං භික්ෂුතං දිනනනති, තෙ එච්චාභංසු:

1. සපතා 3. ජ. සං.

2. “ඔනොපේඨාච්චසො සබ්බස්ස චිවර”නි. “නඤ්ච භනෙන යථාපට්ඨයතනං චිවරං අය්‍යා ඡබ්බගහියා අත්තනො පරිණාමෙසු”නි. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායනති ඕයනති චිපාවෙනති: “කථං හි නාම ඡබ්බගහියා භික්ඛු ජාතං සබ්බිකං ලාභං පරිණතං අත්තනො පරිණාමෙස්සනති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමඤ්චං ආරොචෙසුං. “සඬචං කිර භූමෙහ භික්ඛවෙ ජාතං සබ්බිකං ලාභං පරිණතං අත්තනො පරිණාමෙඨා”ති? “සඬචං භගවා” චිගරහි චුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම භූමෙන මොඝපුරිසා ජාතං සබ්බිකං ලාභං පරිණතං අත්තනො පරිණාමෙස්සථ. තෙතං මොඝපුරිසා අප්පසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකිකාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“යො පන භික්ඛු ජාතං සබ්බිකං ලාභං පරිණතං අත්තනො පරිණාමෙය්‍ය, නිය්‍යගහියං ආචිතති”නි.

3. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමිං අතෙ අභිප්පෙතො භික්ඛුති.

ජානනති නාම: සාමං වා ජානාති අඤ්ඤ වා තස්ස ආරොචෙනති, සො වා ආරොචෙති.

සබ්බිකං නාම: සබ්බස්ස දිත්තං හොති පරිචචතනං.

ලෞඡ්‍යා නාම: චිවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලාපචච්චයභෙසජ්ජපරිකාරා, අත්තමසො චුණ්ණපිණ්ඩාපි දන්තකච්චමපි දසිකසුත්තමපි.

පරිණතං නාම: දස්සාම කරස්සාමාති වාචා භිත්තා හොති.

4. අත්තනො පරිණාමෙති. පයොගෙ දුක්ඛං, පටිලාභෙන නිස්සගහියං හොති. නිස්සජ්චබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිස්සජ්චබ්බං: “ඉදං මෙ භනෙන ජාතං සබ්බිකං ලාභං පරිණතං අත්තනො පරිණාමිතං නිස්සගහියං, ඉමාහං සබ්බස්ස නිස්සජාමි”ති. -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යනති, -පෙ- ආයස්මතො දමමි”ති.

5. පරිණතෙ පරිණතසඤ්ඤේ අත්තනො පරිණාමෙති, නිස්සගහියං පාචිතතියං. පරිණතෙ වෙමතිකො අත්තනො පරිණාමෙති, ආපතති දුක්ඛංයං. පරිණතෙ අපරිණතසඤ්ඤේ අත්තනො පරිණාමෙති, ආපතති දුක්ඛංයං. සබ්බස්ස පරිණතං අඤ්ඤසබ්බස්ස වා වෙතියස්ස වා පරිණාමෙති, ආපතති දුක්ඛංයං. වෙතියස්ස පරිණතං අඤ්ඤවෙතියස්ස වා සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා පරිණාමෙති, ආපතති දුක්ඛංයං. පුග්ගලස්ස පරිණතං අඤ්ඤස්ස පුග්ගලස්ස වා සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා වෙතියස්ස වා පරිණාමෙති, ආපතති දුක්ඛංයං. අපරිණතෙ පරිණතසඤ්ඤේ, ආපතති දුක්ඛංයං. අපරිණතෙ වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛංයං. අපරිණතෙ අපරිණතසඤ්ඤේ අතාපතති.

6. අනාපනති කථා දෙමානි පුච්ඡියමානො යථා භූමනාකං දෙය්‍ය-
ධම්මො පරිභොගං වා ලභෙය්‍ය පටිසංකාරං වා ලභෙය්‍ය මිරට්ඨිතීකො වා
අස්ස, යථා වා පන භූමනාකං විනතං පසීදති තථා දෙථාති භණ්ති,
උම්මහතකස්ස, අදකම්මකස්සාති.

පරිඤ්ඤාපදාං නිවහිතං.

පනනවගෙගා තතියො.

භස්සදදනං:

ඤ්ඤෙ ව පනතාති භෙසජ්ජං වස්සිකාදනපඤ්ඤමං,
සාමං වායාපනචෙවකො සාසඛකං සඛිඤ්ඤෙත වාති.

උද්දොඨො, බො අයසමනෙතො තිංසනිස්සග්ගියා පාවිතතියා ධම්මො.
තථායසමනෙත පුච්ඡාමි: කචචිථ පරිසුඤ්ඤා? දුතියමපි පුච්ඡාමි: කචචිථ
පරිසුඤ්ඤා? තතියමපි පුච්ඡාමි: කචචිථ පරිසුඤ්ඤා? පරිසුඤ්ඤෙතායසමනෙතො.
තස්මා භූණ්ති. එවමෙතං ධාරයාමීති.

[අතීරෙකකරතතඤ්ඤා අකාලපොරුණධොවනං,
පටිඤ්ඤාඤ්ඤා තඤ්ඤාච විඤ්ඤාතන් ව තභුතතරි,
ඤ්ඤෙ අපපවාරිතා වෙච තිකඛිතභුං වොදනාය වාති.

මිස්සකං සුඤ්ඤාච භූලඤ්ඤා අනුචස්සකං,
පුරුණසථතඤ්ඤාච ලොමානං භරණෙන ව,
ධොවනං රුපියඤ්ඤාච ඤ්ඤෙ ව තානපපකාරකාති.

අතීරෙකඤ්ඤා පනතඤ්ඤා උභෙතෙ ඛකිතෙන ව,
භෙසජ්ජං සාවකඤ්ඤාච කුපිතෙන අච්ඡිද්දනං,
ඤ්ඤෙ තනතවායා වෙච අචෙචකච්චරෙන ව,
ජාරතතං විපපවාසෙන අනතතො පරිණාමකාති.]²⁸

නිංසකං නිවහිතං.

පාරාජිකපාලි නිවහිතා.

* ඉමා අතිරකභාෂායො ඕහල පොත්සකසු ඥෙව දිස්සතෙත.

පදනුකතමණිකා

අ	පිටුව	අ	පිටුව
අකඩදසා	104	අජේකානගෙහවා	522
අකඩසිතං	70	අජානනතසාස	80
අකඩරිකාය	468	අජිකා	434
අකඩාතං	44, 294	අජිකාසප්පි	610
අකෙඛත	468	අජිතකම්පං	82
අකට්ඨං	584	අඤ්ඤාඵතතාය	44
අකතනිබ්බිසො	158	අඤ්ඤාභාගිසසා	436
අකතප්පඤ්ඤ	153	අඤ්ඤාමඤ්ඤාච්චාපනෙත	464
අකප්පියං	46, 294	අඤ්ඤා ගති	34
අකාමකා	30	අඤ්ඤාතිකාය	578
අකාලච්චරං	512, 514	අට්ඨකං	180
අකිරිතවාදෙ	6	අට්ඨසාරං	246, 248
අකීලාසුනො	18	අට්ඨියමානො	58
අඤ්ඤාතං	328	අට්ඨපදෙ	468
අඤ්ඤිච්චුපමෙ	198	අට්ඨානං	56
අගමිමත	36	අට්ඨාරසභෙදකරවජ්ඣනී	452
අගාරං	28	අභිකිකොසමනා	10
අඛනජාතං	46, 286, 516	අත්තකාමපාරිච්චියසිකිකාපදං	330
අඛනජාතසාමනනා	84	අත්තගර්භිනො	54
අඛනාරකාසුයා	46	අත්තඤ්ඤාසං	382
අඛතුට්ඨං	82, 292	අත්තපතාසිකං	198, 200
අඛතුලනනරිකාය	92	අත්ඵරෙකිකාරසස	326
අඛතුලීපනොදකෙත	186	අත්ඵවසෙ	54
අට්ඨයෙන	24	අත්ඵසංභිතං	14
අට්ඨකච්චරං	628	අත්ඵ නාම	36
අච්ඡරයො	38	අතිකකාමෙහි	140, 574
අච්ඡරියං	250	අතිමඤ්ඤාසනි	14
අච්ඡාදෙතුං	624	අතියාවකො	378
අච්ඡාදෙතුකාමො	536	අතිරෙකච්චරං	428
අච්ඡාදෙසසනි	546	අතිරෙකජාතනං	632
අච්ඡාදෙසි	26	අතිරෙකපනෙතා	692
අච්ඡනනච්චරෙ	530	අතිහරපෙසුං	40
අච්චරච්චරිකාය	28	අට්ඨයභිවෙතා	130
අච්චරූපසමපනෙතා	34	අධුතියං	22
අජ්ජතගෙන	40	අධුතියමග්ගපච්චපනෙතා	140, 572
අජ්ජඤ්ඤා	548	අදනුකාමා	24
අජ්ඣාචාරෙ	322	අද්ධෙඨ	200, 426
අජ්ඣාපනෙතා	426	අධිගතසඤ්ඤානො	200
අජ්ඣාවසනා	28, 30	අධිගතා	12
අජ්ඣුපගනො	56	අධිචිතනං	576
අජේකාකාසො	128	අධිචිතනසිකිකා	56

අ	පිටුව	අ	පිටුව
අභිවර්තන	192	අනුඤ්ඤා	28
අභිපඤ්ඤා	56, 576	අනුත්තරේ	1
අභිමානෙන	200, 334	අනුද්දිට්ඨං	18
අභිවජ්ඣා	130	අනුඛංසිතො	426
අභිවාසෙහු	14	අනුඛංසෙති	196, 256, 424
අභිවාසෙසි	24	අනුප්පාදධම්මො	4
අභිසංහිතානී	8	අනුපගමම	26
අභිසීලසිකා	56	අනුපඤ්චා	422
අධොජානුමණ්ඩලං	324	අනුපප්පොතො	4
අනතරකරේ	632	අනුපරිගහනුං	408
අනතරධාපෙසුං	18	අනුපාදනාය	18, 42
අනතරභොගිකා	104	අනුසුඛෙඛත	36
අනතරවාසකං	518, 634	අනුසුඤ්ච	424
අනොතොකොට්ඨාගාරකො	610	අනුසුඤ්චංසු	436
අනොතමනො	42	අනුවාදධිකරණසස	438
අනුබ්බිකිතෙන	106	අනුසංඤ්ඤාමානො	98
අනගාරියං	28	අනෙකපරියායෙන	42
අනඛනණේ	10	අනෙකච්චිතං	10
අනඤ්ඤාගර්හිතො	54	අප්පකං	18
අනත්තමනො	420	අප්පකිලම්ඵො	380
අනත්තංභිතං	194	අප්පයං	628
අනභිගතෙ	200	අප්පඤ්ඤානො	40
අනභිවර්තනො	594	අප්පට්ඨානා	442
අනන්තරභිතාය	30	අප්පණ්චිතං	222, 230
අනනුච්ඡ්වියං	46	අප්පතීනො	424, 436
අනනුඤ්ඤානං	28	අප්පතීරුපං	46
අනනුලොමීකං	294	අප්පනො	200
අනපලොකෙත්වා	24	අප්පුඤ්ඤා	54
අනභාවකතා	4	අප්පමහනසා	12
අනභීජානං	200	අප්පමාණකාය	374
අනභීරඥො	424	අප්පචාරිනො	536, 624
අනලසො	338	අප්පගන්තං	44
අනවකාසො	56	අප්පිච්ඡතාය	448
අනවයො	96	අප්පිච්ඡසා	48
අනසායකො	186	අප්පිතං	536, 628
අනාගාමිඵලසච්ඡිකිරියාය	204	අප්පෙවතාම	38, 424
අනාදීතවදසො	40	අප්පොඤ්චො	468
අනාචිකත්වා	54, 80	අප්පභෙත්වා	8
අභිවචානුපසයි	156	අප්පච්ඡිකතානො	66
අභිමිතනං	204, 222, 322	අප්පච්චුඤ්චො	510
අභිසංචිකා	632	අප්පචයසා	48, 448
අභිතිකා	422	අප්පචිතො	196
අභිලකං	16	අප්පඤ්ඤාතනං	18
අනුකම්පා	96	අපදං	116

අ	පිටුව	අ	පිටුව
අපදිගනති	418	අභිසංඛාරිකං	420
අපරජකිති	424	අභිනව්වුං පවාරෙය්‍ය	534
අපරනතං	112	අභිනරිංසු	610
අපරිකකමනං	382	අහෙජ්ජපභතො	10
අපරිභුතං	578	අඞුත්‍ර	10
අපඤ්ඤා	88	අඞුලකෙන	196, 424
අපරිභංකිතඤ්ඤා	426	අඤ්ඤාපභතො	40
අපසාදිනො	340	අඤ්ඤාභිකො	54
අපසාදෙති	238	අඤ්ඤාපභතො	594
අපඤ්ඤානං	162	අරසරුපො	4
අපුත්තකං	40	අරහං	1
අභ්‍යාවචෙන	340	අරහසි	322
අභ්‍යුදං	40	අරියෙත	66
අභ්‍යවහාරිකා	260	අරුඤ්ඤාමනෙ	516
අභ්‍යඤ්ඤාපු	182	අරුපිඤ්ඤා	586
අභ්‍යඤ්ඤාසිං	12	අරුභතතො	484
අභ්‍යාකුරිකා	468	අරුකිකා	54
අභ්‍යුත්තඤ්ඤා	42	අරුමරියඤ්ඤාභ්‍යං	200
අභ්‍යුත්තං	250	අරුකමමනිඤ්ඤා	484
අභ්‍යුත්තධම්මං	20	අලොභිකා	322
අභ්‍යුත්තවරියෙත	196	අවචනිකං	464
අභ්‍යුත්තලො	468	අවභාසි	174
අභ්‍යවහාරිකා	68, 244	අවහර	120
අභ්‍යයා	422	අවහරඤ්ඤාපභතො	104
අභ්‍යකකනතං	14	අවාපුරණං	292
අභ්‍යවහාරිකා	250	අවාසිමං	556
අභ්‍යජ්ජමානො	152	අභිකපටිකො	594
අභ්‍යභිකකණ්ඩාසි	298	අභිචාරං	10
අභ්‍යභිකකණ්ඩාසිං	10	අභිජ්ජා	10
අභ්‍යභිකපටිලෙභි	298	අභිජ්ජාසවා	12
අභ්‍යනෙත	130, 596	අභිඤ්ඤාඤ්ඤා	66
අභ්‍යභිකකිඤ්ඤාපභතො	8	අභිකකකං	10
අභ්‍යභිකකිමනිකාමි	16	අභිදුරෙ	28
අභ්‍යභිකපභාදෙය්‍ය	552	අභිපාට්‍රපෙභ	510
අභ්‍යභිකසිද්ධනති	70	අභිපුත්ත	596
අභ්‍යපභමොදයං	156	අභිගෙහා	96
අභ්‍යපුඤ්ඤා	112	අභිකරුගො	18
අභ්‍යරමඤ්ඤා	30	අභිකතො	570
අභ්‍යරුඤ්ඤා	318	අභ්‍යමඤ්ඤාලිකාපු	14
අභ්‍යවහාරිකා	4	අභ්‍යමඤ්ඤාකං	294, 461
අභ්‍යවහාරිකාසි	40	අභ්‍යමඤ්ඤාභ්‍යො	374
අභ්‍යවහාරිකා	160	අභ්‍යභතො	156
අභ්‍යමනො	462	අභ්‍ය	450
අභ්‍යමනොච්චි	486	අභ්‍යකපුත්තධම්මං	58, 88

අ	පිටුව	ආ	පිටුව
අසභගභිකානී	18	ආරද්ධං	10
අසඤ්චමං	46, 52	ආරද්ධච්චිජ්ජෙත	240
අසඤ්චකසා	76	ආරුඛනීඤා	240
අසත්තං	24	ආරුමිකභාවං	58
අසප්පායානී	158	ආලග්ගභාවං	142
අසලමුට්ඨං	10	ආලයසමුඤ්ඤානාය	44
අසලමුට්ඨං	200	ආලිමෙපනනසා	284
අසලමිනං	10	ආවසනා	296
අසාද්දියනසා	80	ආවිඤ්ඤා	318
අසාරඤ්ඤා	10	ආවේලං	466
අසාවේච්චකාමො	66	ආසයො	386
අසිලොමං	248	ආසවනීරුඤ්ඤා	12
අසුචිං	256	ආසවසමුදයො	12
අසුකසා	426	ආසිච්චසා	46
අසෙවනකො	154, 156	ආගතච්චනො	424, 618
අංසකුට්ඨෙත	318	ආභිණ්ඩනො	512
අංසවට්ඨකො	622	ආභිණ්ඩනාමි	146
අභිකුණපෙත	152		
		ඉ	
ආ		ඉකඛණිකා	250
ආකඛ්ඛිකා	454	ඉඛ්ඛය්‍ය	184
ආකාරෙහි	64	ඉට්ඨකා	178
ආකාසට්ඨං	108	ඉතිච්චනං	20
ආකීණ්ණලොමං	326	ඉතිහ	40
ආකොට්ඨපෙය්‍ය	518	ඉජ්ජනනාමො	120, 168, 458
ආකොට්ඨකා	634	ඉජ්ජිකා	38
ආගතච්චලා	486	ඉජ්ජිධනං	38
ආගමෙහි	22	ඉජ්ජිපණ්ඩකා	374
ආච්චනො	50	ඉජ්ජිච්චලො	104
ආච්චනො	10, 12, 576	ඉජ්ජිගොපකො	96
ආදිකමමිකසා	454	ඉසාපකතා	250
ආදිතනං	422		
ආදිතනාය	46	උ	
ආදිගෙය්‍ය	104	උකඛඛ්ඛිකා	616
ආදිසා	514	උකඛණ්ඩිකො	58
ආනාපානසනිසමාධි	154	උකඛුච්චිකං	500, 582
ආනෙඤ්ඤං	254	උකඛිතනං	130
ආපණ්ණිකසා	144	උකඛච්චිකො	212
ආපතනාධිකරණසා	438	උග්ගණ්ණය්‍ය	580
ආභිද්දසිකං	36	උග්ගාවෙච්චා	292
ආමිසෙත	140	උච්චාරං	142, 184
ආයතීං	4	උච්චාරෙහි	178
ආයසවනනං	36	උච්චාලිඛිතපාණකදට්ඨෙත	88, 260
ආරඤ්ඤකො	34	උච්චිතනමුලා	4
		උච්චෙදො	6

උ	පිටුව
උපකිංඤ්ඤා	320
උපකිංඤ්ඤානානං	450
උපකිංඤ්ඤානි	98
උසෙජ්ඣ	14, 376
උට්ඨාපෙසුං	182
උට්ඨෙඨි	34
උතතරජ්ජරණං	128, 530
උතතරුහසෙඛා	22
උතතරිහසං	420
උතතරිහසංඛාතං	42, 256
උතතාරෙසුං	142
උතුති	40
උද්දිසෙසා	22
උද්දෙසං	58
උද්දෙසපරිඥාපනෙතසු	462
උද්දෙසිනා	508
උද්දෙසා	34
උද්දෙසුලං	290
උද්දපාදිං	10
උද්දෙසො	572
උද්දරවට්ඨිං	92
උද්දතං	20
උද්දකඛලො	14
උද්දකඛලභණ්ඩිකං	44
උද්දුරුතං	386
උපපඤ්ඤාපඤ්ඤාකජානො	42
උපකඛට්ඨං	536
උපකඛජ්ඣෙ	92
උපචිකානං	386
උපජ්ඣායං	58
උපට්ඨානසාලායං	154
උපට්ඨාසිකං	482
උපපඤ්ඤා	374
උපතාමේඨි	14
උපනිකම්මනො	136, 580
උපනිකම්මපතං	169
උපනිජ්ඣාසි	288
උපනිඨි	116
උපනිඤ්ඤා	34
උපලාපෙභ්‍යො	50, 140
උපවාදකා	12
උපකම්පජ්ජ	18
උපහනිජ්ජියො	88

උ	පිටුව
උපාදිනො	442
උපාදිනනරුපෙ	262
උපෙකඛකො	10
උඛිතිජ්ජනති	374
උඛහකඛකං	324
උඛහතසම්මිං	500, 514
උඛතුජ්ජනා	94
උභතොඛසඤ්ජකකො	68
උභතොඛණ්ඩිකමාලං	466
උච්චිසති	298
උච්චසනා	296

එ

එකජ්ඣං	418
එකතොඛණ්ඩිකමාලං	460
එකථාලකෙ	468
එකනාපරිපුණ්ණං	28
එකනාපරිපුඤ්ඤං	28
එකපාපුරණ	460, 472
එකමුලකඤ්ඤා	264
එකංසං	22
එකිජ්ජියං	404
එකුද්දෙසො	50, 68, 450
එකුපවාදෙ	506
එතරහි	16

ඔ

ඔකකමිනඨි	260
ඔකම්මනවකච්ඡ	468
ඔචිරකො	118
ඔචිතිනා	138
ඔඤ්ඤි	50
ඔතාපෙතො	502
ඔඨිණ්ණො	294
ඔදකනාසිකං	48
ඔදනීයසරං	132
ඔද්දතං	558
ඔනිරකෙඛා	118
ඔනීතපනතපාණිං	26
ඔනොජෙට්ඨ	638
ඔපාතං	162
ඔපුඤ්ජාපෙභ්‍යො	38
ඔහතච්ඡිඛට්ඨා	348
ඔහාසනතඤ්ඤා	496
ඔමකො	594

ම	පිටුව	ක	පිටුව
මමසති	298	කමලං	620
මමසනා	296	කමමකාරි	364
මමසවාදසා	430	කමමනීයෙ	10
මරකො	38	කමමවාචාය	454
මරබ්බිකො	246	කයවිකකරං	590
මරෙතඤ්චාමාසෙ	614	කරණීයං	12
මරොගනතා	246	කරමරුනීතා	348
මලබ්බකති	298	කවාචෙන	492
මලමකො	110	කා	
මලීනවිලීනා	610	කාමපරිලාභානං	50, 294
මචචට්ඨකාය	548	කාමපිපාසානං	44
මචරකෙ	508	කාමගොභී	322
මචසාපෙනති	612	කාමවිතකකානං	44
මසරෙය්‍ය	450	කාමසංකුඤ්ඤානං	44
මසාදෙභි	38	කායදඛ්ඛිබ්බුලා	416
මසිඤ්චනතසා	390	කායබ්බිතං	622
මහාසෙත්ථා	82	කාරුඤ්ඤධිපපායො	140
මනීය්‍යකො	522	කාලසුතනං	490
ක		කාසායානී	28
කකකසලොමං	326	කාසාවකණ්ඨා	198
කචෙජ්	522	කි	
කට්ඨගාරිකා	88	කිච්චාධිකරණං	426
කටගණ්ඨං	578	කිච්චලාභො	522
කටිභාරෙ	110	කිතවයොව	198
කට්ඨසුතනං	108	කිට්ඨලකානං	396
කට්ඨං	50	කිලකෙජ්ඣි	38, 492
කණ්ඨසුභානං	108	කිලමිසාමි	34
කණ්ඨවනතසා	284	කිලිනනං	88
කණ්ඨකිකානී	502	කිසමිං විය	528
කණ්ඨසප්පය	46	කිසො	42
කතතරදණ්ඨො	418	කීව චිරං	594
කතතිකචොරකා	632	කු	
කතකලානාණො	158	කුකකුච්චං	42
කතභීරුතනානො	158	කුකකුට්ච්ඡපකානං	8, 10
කතකුසලො	158	කුකකුරකුණපෙන	152
කතාකතං	584	කුට්ඨමසා	186
කතීකසණ්ඨානං	415	කුට්ඨච්ඡු	386
කතීපාහං	34	කුඨාරි	198
කඤ්චං	290	කුභිමුලං	36
කනාජකං	420	කුභිබ්බං	492
කපෙපති	430	කුතෙතථ	24
කපෙපසති	484	කුඤ්චං	108
කපිඤ්ඤරෙ	110		

කු	පිටුව	මු	පිටුව
කුදෙසු	196	මුද්දමුදු	16
කුමන්මුඛ	108	මුංසෙති	323
කුමමාසං	36	ඝ	
කුමිනො	140	ගණකො	96
කුලලා	246	ගතතානී	34, 146
කුලුපගං	336	ගතපච්චාගතෙත	163
කුලුපුණ්ණායො	294	ගතීරසා	2
කුහරීරං	82	ගමගපාතතං	182
කුහලං	450	ගරුපරිකාරානී	198
කුලුපුණ්ණාභි	466	ගරුභකොති	198
කුටාගාරසාලායං	26, 152	ගතපතිවිවරධරො	442
කෙ		ගභිතාගභිතං	600
කෙවලපරිපුණ්ණං	1	ඝා	
කෙසකම්බලං	82	ගාපා	20
කෙසමය්හු	28	ගාමධම්මං	48, 52
කො		ගාමුපචාරෙ	104
කොකම්භාසං	132	ගී	
කොට්ටනි	14	ගීචුපගං	584
කොථිගං	108	ගෙ	
කොන්චුලිගං	486	ගෙය්සං	20
කොන්කාරකො	554	ගො	
කොසජ්ජකු	48	ගොවරියානං	360
කොසෙය්සං	620	ගොතිසාදි නිව්චෙඨා	104
කොළමෙඛ	610	ගොපාතසිං	146, 178
ඛ		ගොපිතං	104
ඛණ්ණත	40	ගොපෙකුං	144
ඛකිභාගෙ	110	ගොමයෙත	38
ඛමනීඨං	566	ගොසප්ඨ	610
ඛරකම්බලං	326	ඝ	
ඛරෙ	156	ඝට්ටාපෙනාසං	286
ඛලිකාය	468	ඝට්ඨං	292
ඛාදනීයාදීනී	194	ඝට්ඨකාය	468
ඝ		ඝට්ටනි	86
ඝිතතවිනෙතා	66, 124	ඝතකතං	584
ඝීලජාතො	436, 618	ඝරාවාසා	24
ඝි		ඝා	
ඝිණං	12	ඝාතෙනො	196
ඝියනාතං	450	ඝො	
ඝියනනී	98	ඝොරවිගං	46
ඝීලං	114		

ව	පිටුව	ජ	පිටුව
වකක හෙදං	448, 450	ජ්‍යෙෂ්ඨ	296
වකනුභූතා	246	ජ්‍යෙෂ්ඨ	84
වච්චරතීයකං	386	ජෙ	
වනෙතා	214	ජෙජ්ජ හෙජ්ජ	106
වතුකකතතතං	420	ජ	
වතුජථං කුචං	230	ජ්‍යෙෂ්ඨ පෙසතිකෙන	478
වතුභි ආනෙභි	112	ජ්‍යෙෂ්ඨාසකො	580
වච්චුකාමො	58	ජනනාසරෙ	132, 286
වා		ජනපදවාරිකං	616
වාලෙසි	50	ජා	
වාචනාධිපායො	424	ජාගරනනසා	76
වි		ජාගරො	424
විකබලං	96	ජාතරුපරජනං	580
විභිභුලකෙන	468	ජාතනො	2, 20
විතතමනො	160	ජාතිසාති	22
විතතරූපං	420	ජායතනනෙ	340
විතතසමකපෙසා	160, 162	ජාරතනනෙ	340
විතතසංඛාරපටිසංවෙදී	156	ජාරසා	322
විරට්ඨිතිකං	16	ජී	
වි		ජීංසෙ	380
විවරකාලසමයං	628	ජීභුච්චමානො	58
විවරවේනාපනනං	546	ජෙ	
විවරරජ්ජයා	108	ජෙභුච්චි	6
විවරවංසෙ	108	ජෙට්ඨො	8, 14
වු		කා	
වුණුණපිණෙකා	598	කාතං	230
වුතුපපාතසදුණං	12	කාපෙති	108
වෙ		කා	
වේනාපෙතා	548	කාතනිවතුජෙච	36, 200
වේනියරුකං	404	කාතනියා	460
ව		කාතීද්‍යපි	36
වලලකං	434	කාතනිවසසනෙන	54
වඤ්ඤං	456	ඛා	
වඤ්ඤවාරිති	356	ඛාතාරහෙන	56
වනනා	338	ක	
වමභිතතතං	38, 154	කකකං	190
වමොයං	146	කකකවණුණං	260
වලලිකෙසුකා	194	කභිභිකා	348
ව්‍යා		කණ්ණකධියෙ	44
ව්‍යාදෙතා	180		

න	පිටුව	ඵ	පිටුව
තනියං කියානං	230	ඵරුගමිං	488
තදනුපපනෙතා	514	ඵලට්ඨං	108
තනනවියෙභි	620	ඵච්ඡිකාය	138, 610
තපපච්චයා	52	ඵා	
තපපනතු	242	ඵාලීපාකෙ	36
තපනීයා	8	ඵු	
තපගභි	8	ඵුලලට්ඨගඣ්ඤා	76, 226
තපොගුණා	442	ඵෙඨ	
තරච්ඡච්ඡිකායං	132	ඵෙතොසිති	103
තලාකෙ	114	ඵෙය්‍යසංඛිඛානං	102
තා		ඵො	
කාපෙති	180	ඵොමෙති	323
කාලපකකපාලකා	144	ඵ	
කාලාවඤ්ඤකතා	4	ඵකඛනතුං	550
කාවකාලීකං	122	ඵවයංඵගගමාපනති	48
ති		ඵච්ඡිතිකා	14
තිකඛනතුං	40	ඵකෙතා	338
තිකොට්ඨපාරිසුද්ධං	450	ඵකච්ඡාණං	260
තිණඤ්ඤපකං	608	ඵජ්ජාමි	336
තිණභුට්ඨකං	94	ඵනතපොතං	114
තිණහාරියො	94	ඵඛිඛ දඛිඛා	436
තිබ්බරුගකො	32	ඵච්ඡාය	282
තිරච්ඡානකච්ඡිකා	418	ඵසපදෙ	488
තිරච්ඡානගතාය	50	ඵසාගතිකකනෙතා	594
තිරොකඛා	478	ඵසාගපරමං	498
තිරොකරණීයං	38	ඵසීකසුත්තං	890
තිරොහාවං	338	ඵ	
තිලඵලමනතං	66	ඵරාකුඛිච්ඡිකං	96
ති		ඵරාධිතලීකාය	84
තිරෙතා	30	ඵරාමාසකො	580
තු		ඵී	
තුච්ඡකං	202, 444	ඵීච්ඡධම්මකාතං	48
තුණනිගාවෙත	24, 36	ඵීච්ඡගඣ්ඤාදිකො	200
තුච්චෙට්ඨනති	468	ඵී	
තෙ		ඵීගමඤ්ඤාතං	20
තෙකච්ඡකයාගුං	148	ඵීපෙය්‍ය	452
තෙරසකං	256	ඵ	
ඵ		ඵකඛි	42
ඵකෙතො	292	ඵගගතිං	46
ඵකෙභි	130		
ඵමොනනඣ්ඤා	288		

නි	පිටුව	ප	පිටුව
නිමිතතනං	450	පව්වුපව්විතං	124
නිමිතෙනති	4	පව්වුසසමයං	580
නිමිතනං	50	පව්ව්,හතනං	246
නිමිතතකමමං	172	පව්ව්,සමිනෙත	24
නියතො	22	පව්ව්මමො	22
නිරබ්බුදො	22	පව්ව්නො	196
නිරුද්ධතවො	22	පඡ්ඛි,යතනා	422
නිරුද්ධතිපථෙ	128, 130	පඡ්ඛි,ය	42
නිරොධානුපය්ඨි	156	පඡ්ඛඵ	18
නිලිසි,සු	50	පඤ්ඤානෙත	34
නිවාසෙති,	26	පඤ්ඤාපෙති	22
නිවාසෙසි	612	පඤ්ඤාසංඛදො	546
නිව්චෙඨාකාසො	634	පචෙට්ඨා	588
නිසංගහිගෙත	308	පට්ඨාසිති	357
නිසංචඨව්චරං	500	පටිකකමතං	176
නිසංචඨපනො	596	පටිකඛිතනං	598
නිසංසං	50	පටිග්ගහෙසි	590
නිසජ්ජං	484	පටිඝාතාය	22
නිසිද්ධං	130	පටිව්ඡනො	484
නිසිද්ධසජ්ජං	570	පටිව්ඡාදෙඤා	38, 530
නෙ		පටිඡානමානො	488
නෙගමස්ස සමයො	548	පටිඡාතිස්සති	294
නෙජාරං	476	පටිඤ්ඤාය	76
නෙරගිකස්ස	190	පටිතිස්සග්ගානුපය්ඨි	156
ප		පටිතිස්සග්ගාය	450, 466
පකකනො	382	පටිතිස්සාචෙජ්ජය්	476
පකකාමි	28	පටිතිස්සවෙඨා	312, 218
පකඛි	450	පටිඛිඤ්චිතො	82, 158
පකඛාලොඤා	82	පටිබ්බුදො	80
පකඛිතනං	46	පටිච්ඡාතනතස්ස	226, 232
පකරණෙ	52, 158, 258	පටිගහනං	636
පග්ගස්ස	450	පටිච්ඡාති	328
පග්ගනෙත	34, 14, 376	පටිච්ඡිතයො	44
පගෙව	424	පටිච්ඡරතං	334
පඛිගච්ඡෙරණ	468	පටිච්චිංසො	142, 580
පච්චකෙඛය්	58	පටිසංඛාරං	638
පච්චයෙසි	18, 24	පටිසල්ලානා	154
පච්චස්සොසි	38	පටිසල්ලිසිඤ්ඤා	586
පච්චාසා	572, 514	පටිසාමෙති	610
පච්චාහරති	348, 374	පටිසායනීයාති	610
පච්චුචෙඨති	4	පටිසුණාති	568
පච්චුඤ්චටසඤ්ඤා	634	පටො	588
		පඨමපාරුක්කං	28
		පඨමාපතතිකා	482

ප	පිටුව	ප	පිටුව
පදමංභිතිධ්විද	10	පරිපාභෙනති	632
පදමංභිසිනෙතා	98	පරිපුඤ්ඤනෙතා	34
පදවිතිසසිනො	16	පරිබ්බාජකො	588
පණකකො	68	පරිභාචි	8
පණ්ඩුපලාසො	106	පරිභුඤ්ඤ්ඤනබ්බාති	610
පණාමෙචා	22	පරිභුතතා	546
පණ්ඩිය	236	පරියාගාඤ	292
පතතකතිකා	422	පරිසිට්ඨාය	616
පතතකලං	406, 454	පරියොසාතකලාසාණං	1
පතතගාගාපකො	600	පරියොදානෙ	10
පතතච්චිකාය	620	පරියොසාපෙභි	558
පතතපරියනොතා	600	පරිවනෙතය්‍ය	16
පතතාලුකකෙන	468	පරිවාසං	260, 482
පච්චපච්චුලකං	14	පරිව්භකෙකා	16
පතිකඛ්ඛති	295	පරිවුතො	28, 196
පතිමානෙති	176	පරිසුඤ්ඤ	10
පතිසලලීතසං	16	පරියෙදිකාති	8
පතිසලලීසිත්ථං	90, 152	පරිභාරපථෙ	468
පතිසෙවිතා	424	පලලං	380
පතිසෙච්චි	44	පච්චෙචා	140
පතිසෙවෙය්‍ය	48	පචාරණ	426
පථව්‍යා රුජා	104	පචාරිතානං	604, 620
පදකඛිණං	14, 28, 450	පචාසං	622
පදලොචා	8	පචුතො	218
පදුමං	110	පචෙදයෙ	198
පනසචොරකා	136	පචෙදෙති	1
පතාමෙචා	292	පචෙසෙනනසං	290
පතාමෙසි	176	පසනනමුච්චණණං	42, 194, 256
පපපකොජං	16	පසංඤ්ඤා	10
පපතා	40	පසංචෙනය්‍ය	156
පබ්බජෙය්‍ය	28	පසංසනොතා	156
පබ්බාජනීයකම්මකතා	476	පසංචර්ඨානං	94
පභග්ගො	252	පසංචමග්ගො	324
පරකකම්සති	450	පසාදභඤ්ඤං	242
පරචිතතවිදු	238	පභාණං	44
පරපරිග්ගාභිතා	122	පභිණාති	348
පර්ඤ්ඤති	294, 298	පභිණෙය්‍ය	396
පරිකඛිපිචා	38	පභිතතකසං	10
පරිච්චනොතා	580	පභිතො	346
පරිචාරෙභි	32	පභිණෙ	214
පරිචාරෙනොතා	344	පහුකජාතරුපරජතං	34
පරිඤ්ඤා	44	පහුකධනධඤ්ඤා	34
පරිණතං	638	පහුකච්ච්චකච්ච්චා	252
පරිණාමෙය්‍ය	638	පහුකච්චිතතුපකරණං	34

ප	පිටුව	ප්‍ර	පිටුව
පංචබහුසකං	632	පුච්ඡෙද	1
පංචගොප්‍යානි	610	පුඤ්ජකිතං	146
පංචමාසකො	102	පුඤ්ජ	38
පංසුකිතානි	146	පුණ්ඩරිකං	110
පංසුකුලිකො	34	පුත්තදුරසා	194
පා		පුත්තභාදුකා	522
පාච්ඡෙසනීයං	446	පුත්තබ්‍රාහ්මිනිබ්‍රහ්මනි	8
පාණානි	194	පුළුඵං	40
පාණිනො	34	පුළුඵවලියං	290
පාණිපපභාරං	578	පුළුඵසා	40
පාණිං	16	පුබ්බන්‍යාසනීයං	26
පාණුපෙතං	14	පුබ්බන්‍යං	112
පානිකාසි	246	පුබ්බන්‍යනිසසිභාතං	388
පාතබ්‍රහ්මං	96	පුබ්බභාසිනො	468
පානිමොකං	16	පුබ්බරත්තාපරරත්තං	54
පානුකම්මාය	244	පුබ්බනිවාසානුසාතිඤ්ඤාය	10
පානුභවනනි	22	පුරුණදුතීයිකා	38, 84, 316
පානෙතබ්බං	584	පුරුණවොභාරිකො	102
පානෙනනි	476	පුරුහං භඤ්ඤමි	98
පාදං	104	පුරිසගුහනිං	106
පාතාගාරසාලා	386	පුරිසඵකරං	374
පාරතො	38	පුරිසුසභො	90
පාරිච්ඡේදො	48	පුරිසදම්මසාරපි	1
පාරිච්චකං	524	පෙ	
පාවචනෙ	216	පෙතනිකං	38
පාවාරං	328	පෙසකාචෙති	626
පාසාදිකාය	448	පෙසලාතං	48
පාහෙසි	628	පෙසා	
පි		පොකබ්‍රවනෙ	290
පිටකං	108	පොසෙසාති	60
පිණ්ඩවාරිකො	174	ඵ	
පිණ්ඩපානනීභරනො	152, 566	ඵඤ්ජපෙති	108
පිණ්ඩපානපටිකානනො	374	ඵරති	510
පිණ්ඩපානිකො	34	ඵලකචිරං	82
පිතාලිහං	576	ඵලකෙ	18
පිතාලිහසුභා	576	ඵසා	310
පිපාසවිතයො	44	ඵා	
පිචනනි	194	ඵාණිතං	592
පිංසිකා	14	ඵාසුලනනරිකාති	248
පි		ඵි	
පිඨෙ	130	ඵච්ඡා	54
පිණ්ඤ්ඤා	42, 194, 256	ඵසෙසා	450
පිනිසුඛං	10		
පිලෙනාසා	288		

පේළා	පිටුව	පා	පිටුව
පොට්ඨබරයා	4	හා කුටිකකා: හුවකො	468
පොට්ඨබරුපහාර	170	හාවතා: හුයොගමෙහුසුතො	54
බ්‍ර		හාවං	230
බ්‍රාහ්මණ:	240	හි	
මු		හිකබාවරියං	56
මුහුචරියං	20	හිකබුපචචචිකා	70
මුහුචරුදු	160, 330	හිතතපට්ඨරේ	56
බ		හිතතකඤ්ඤි	596
බහිඤා: කොට්ඨකෙ	568	හිසිං	530
බහුකරණියා	24	හිංසතකෙ	18
බා		හු	
බාහාපරපරාය	318	හුතතාවිං	40
බාහායං	36	හුතොකාසං	6
බාහුලාය	610	හුමමං	108
බාහුලිකො	450	හුමමජරණං	530, 566
බාහුසච්චමහතං	22	හු	
බ්‍ර		හුතපුබ්බං	18, 378
බ්‍රහ්මභතං	198	හෙ	
බ්‍රහ්මභතියං	420	හෙදතසංචතතනිකං	450
බ්‍ර		හො	
බ්‍රජකං	40	හොගච්චසතෙත	54
බ්‍ර		හොහව්‍යාසිති	356
බ්‍රහ්මපබ්බජ්චො	94	ම	
බ්‍රහ්මපච්චං	26	මකකට්ඨ	50
බ්‍රහ්මා: හුබ්‍රහ්මා: හං	18	මකබිකා: මෙට්ඨි	610
භො		මෙහිගුහා:	422
භොජ්ඣබ්‍රහ්මා: හං	212	මජ්ඣිමනිකා: හං	1
භොධපකබ්‍රහ්මා: හං	54	මඤ්ඤපිඨහිසිබ්‍රහ්මභතං	292
හ		මඤ්ඤරීකං	466
හභ්‍රහ්මං	620	මහතංජා: හිනා:	534
හභ්‍රහ්මා: හිඤා: හි	512	මෙතපභිකා:	330
හභ්‍රහ්මා: හං	224, 232	මදනිමමදනා: ය	44
හභ්‍රහ්මා: හිච්චං	36	මෙට්ඨිකතෙලං	610
හභ්‍රහ්මා: හං	420	මෙට්ඨිකොලකං	148
හභ්‍රහ්මා: හං	416, 418	මෙදමෙදු	468
හභ්‍රහ්මා: හං	56	මෙතසා: කජථ	18
හභ්‍රහ්මා: හං	12	මනාපො:	30
		මහුසංචිකතපාරිකං	438
		මහුසංචිකතො:	162
		මනෙසිකා: ය	468

ම	පිටුව	ය	පිටුව
මරණවණණං	182	යථාච්චෙවො	58
මහඛාතං	34	යථාපුතෙතො	56
මහලුකං	406	යථාභිජනනං	26
මහාහොහා	34	යථාසුතෙතන	408
මහිව්ඡනාය	48	යථාජනිං	420
මා		යථාචජේජන	468
මානිකාතං	514	යථාචිහාරී	56
මාතුහාමිසං	46	යථාසීලො	56
මාතුචෙතනිකං	38	යා	
මාරකාසිකා	152	යාවතබ්බලො	376
මාලකිතා	506	යාදිසො	56
මාලාවච්ඡං	466	යාපනීයං	566
මාචිහෙඨසිජා	40	යාවතභීයකා	516
මි		යාවතීහං	482
මීලකඛසං	66	යාවදන්ථං	54
මීනිතපුබ්බඛිගමො	468	මි	
මු		සුතතයොගෙන	242
මුග්ගපාහාරං	518	ර	
මුව්ඡනා	40	රඛ්ඛමජේඛි	468
මුව්ඨසංඝි	260	රජ්ජබ්බිකෙන	106
මුඛිපාසනනා	90	රජකන්ථරණං	102, 126
මුදුපිට්ඨිකො	84	රජකෙභි	126
මුදුභුතො	10, 12	රජ්ජන්තකාලකං	556
මුසලං	174	රජ්ජනීයො	576
මුහුතනිකා	346	රච්චිජිකෙඛො	198
මුහුතෙතන	40	රතනානී	578
මු		රථකෙන	468
මුලධාසං	114, 120	රභරසා	4
මුලපඤ්ඤානති	48	රහොගතසං	16, 280
මම		රහොගතසඤ්ඤා	162
මේජුතං	40	ශ	
මේජුතධමෙමො	66	රුගච්චරුගාය	44
මේදවට්ඨි	150	රුජ්ඣොග්ගො	548
මෙධාචී	288	රුජ්	600
මො		රුභසං	48
මොකඛචීකාය	468	ඡ	
මොකඛාධිපපායො	314	ඡිකුචනභී	468, 576
මොහපුරිස	46, 194	ඡෑ	
ය		ඡෑපරසා	4
යථාකමචුපගො	12	ඡෑපියමෙකාපනනං	586
යථාගොචරෙ	56		

රූ	පිටුව	ව	පිටුව
රූපියජ්ඛිකො	582	වටංඝකං	466
රූපියසිකාපදං	580	වට්ඨුපචේජදය	441, 258
රූපුපහාඤ	162	වණණවො	42
උ		වනතුකාමො	228
උච්ඡන්ති	34	වනතුච්ඤාරකඤ්ඤා	230
උචුජ්චොරකා	136	වජී.	286
උඡේ	84	වතී.	114, 130
ඌ		වනො,	214, 228, 230
ඌභග්ගමිහනනං	22	වනසපති	116
ඌමකො	600	වඤ්ඤාචුජා	24
ඌඤ්ඤානති	468	වඤ්ඤිකඤාචිකා	610
ඌ		වසලං	380
ඌඡඛිකති	64	වසලාධම්මං	48
ඌ		වසාතෙලං	610
ඌඡමනො	42	වසීචති	212
ඌ		වමොති	322
ඌච්චවරුති	632	ච	
ඌචො	42	චාකචීරං	82
ඌඡනං	144	චාතපානො	610
ඌ		චාතමණ්ඩලිකාය	130
ඌලබාය	168	චායාපෙය්‍ය	620
ඌලච්චුපානො	104	චාලකච්චලං	82
ඌලණං	606	චාලයකඛිච්චාරං	188
ඌලසමනනං	436	ච	
ඌලසො	438	චිකපපනුපගපච්චිමි.	536, 618
ඌ		චිකිරති	18
ඌලාකච්චු	1	චිභතුපකච්චලෙසෙ	10
ඌලාණසොචීරකං	192	චිභනො	10
ඌලාමිභංසෙ	38, 154	චිභරති	194
ඌලාහකුමති	198	චිච්චිකානං	386
ඌලාහමාසකො	583	චිජාචරණනම්මනො	1
ඌලාභිතිකා	96	චිජ්චොච්චයො	576
ච		චිජ්චෙති	578
චාසනෙතන	582	චිජායෙය්‍යං	186
චාසුභති	108	චිජ්චං	4
චායාචාදකා	456	චිඤ්ඤාතතිඛුලා	562
චාඛිකකො	460	චිඤ්ඤාතනාසනා	486
චාච්චමග්ගං	68	චිඤ්ඤාපෙති	58
චාච්චුපච්චමො	263	චිජානං	622, 544
චාච්චි	182	චිකකොකප	18
		චිකචේජනති	246
		චිකුදනති	246
		චිඤ්ඤාසෙති	18

වි	පිටුව	වි	පිටුව
විදිකා	194	විහාරවදු	178
විධාවතී	12	විහෙළසියසානී	523
විදුකිකං	466	වි	
විතට්ඨං	504	විතිකකමෝ	160
විතවතීතිසසනානි	418	විතිසාරොකා	4
විනිධාය	218, 230	වි	
විනිධාය භාවං	206	විනෙතා වජේජභි	138
විනිපානං	46	විත්ථා	194
විනිතවදු	326	විසිතං	12
විනිවරණං	218, 230	වෙ	
විපසකතා	556	වෙජ්ජකාය	478
විපසවිපනනං	434	වෙළකං	139
විපසවිපාදෙසුං	92	වෙණි	296
විපසවිසාරී	42, 240	වෙදකට්ටානං	460
විපසවුත්ථ	510	වෙදලුං	20
විපසසනනාජවිවණණං	42	වෙදිසි	88
විපකෙය්‍ය	4	වෙනසිකො	6
විපරිණතං	296, 322	වෙසුරිසිකා	322
විපාලායො	16	වෙසුලුමහතනං	22
විපාවෙනානං	450	වෙමිනිකො	298, 430
විපාවෙනනි	54, 98	වෙය්‍යකරණං	18, 20
විබහමිසාංගි	90, 476	වෙය්‍යාවිච්චකරො	546
විච්චවිත්ථ	12	වෙරඤ්ඤාණවාරො	26
විමොක්ඛං	200, 218, 230	වෙච්චනානී	64
විරමථ	462	වෙතාසට්ඨං	108
විරුගාය	42, 258	වෙමා	
විරුජේනනි	246	වොරොපෙති	158, 162
විරිගාරමාං	48	ඝ	
වීරුලුතිගා	202	ඝවාකධානො	12
විලග්ගං	176	ඝවාතතාය	24, 420
විලීචකාරං	180	ඝඋද්දෙසං	10
විචට්ටකපෙස	10	ඝඋපාදතාය	42
විචරුපෙකා	38	ඝකචරධොතාහි	378
විසසසනොතා	618	ඝකචලීයො	132
විසසාසං	510	ඝකවෙහි	38
විසසාසගාහී	122	ඝකදගාමිඵලං	318
විසකකිගෙත	164	ඝකපිභුතීවෙසනං	36
විසඤ්ඤාදුගාය	258	ඝකසඤ්ඤී	122
විසභාමි	40	ඝකො	24
විසංඝොගාය	42, 358	ඝඛකාමෙහි	110
විසංවාදෙහි	372	ඝඛකාමෙසසාමි	16
විහාරවිචරං	530	ඝඛෙකතකමමං	172
විහාරපරිගොගං	146		
විහාරපෙකතිකායො	318		

ස	පිටුව	ස	පිටුව
සඛලිකබකිතෙන	106	සඤ්ඤානනි	202
සඛලිකිනං	28	සඤ්ඤාසෙවනා	24
සඛලිසෙවංලපණකං	462	සනනිඛිකාරකං	610
සඛගණිකාය	48	සනනිපාතාපෙචා	44
සඛගායිසසනනි	418	සනනිසඡ්ඡවපි	146
සඛසථානුතාය	48, 54, 570	සපපිකුමහිං	142
සඛසභෙදය	450	සපදනං	36
සඛසඤ්චිත්තනාය	48, 54, 570	සපදනවාරිකො	34
සඛසාරි	422	සපරිකකමනං	386
සඛසාරිපලලභිකාය	422	සපරිදණ්ඩා	346, 348
සචං	24	සඛසඤ්ඡනං	1
සච්ඡිකංසු	42	සමුච්චකං	1
සච්ඡිකචා	1	සමුච්චවාරිහි	64
සච්ඡිකචසඤ්ඤානො	200	සභාගාතං	418
සඡොතිභුතා	46, 250	සභායෙ	506
සඤ්ඤාචිකායො	374	සමමනනිකබ්බො	406
සණ්ඨං	536	සමපඡ්ඡලිතො	256
සතතාගපරමං	610	සමපඡ්ඡනනි	584
සතතියො	248	සමපඡ්ඡලිතාය	48
සතතිලොමං	248	සමපනනමෙව	4, 16
සතථගාරකං	160	සමපරිකිණණො	190
සතථා	1	සමපවාරෙචා	26
සඡුච්චණණො	580	සමපවාරෙසු	40
සතෙථන	140	සමෙබ්බිපිරුගනො	22
සඤ්චමනුසාරවෙසුං	40, 382	සමානතා	129
සඤ්චණෙය්‍යං	246	සමානවෙසසති	238
සඤ්චපභාරෙ	170	සමහිනනා	322
සඤ්චාදෙය්‍යං	258	සමමනනිකබ්බො	582
සඤ්චිචිතාරකා	238	සමපපදනො	228
සඤ්චෙය්‍යවච්චසා	486	සමමාසමුඤ්චො	1
සදෙවකං	1	සමමිඤ්ඤි තෙන	468
සනනපපසුං	40	සමෙමාදමානො	450
සනනපෙපචා	26	සමෙමාදි	4
සනනරුචතරෙන	502	සමඤ්ඤා	160
සනනමිතකාතං	198	සමණකුභතකසස	152
සනනිකාය	468	සමනුනට්ඨා	460
සනනානුට්ඨසා	48	සමනුභාසිතබ්බො	464
සනථං	554	සමසිකඛිතා	68
සනථවාරෙ	54	සමාදපිතො	606
සනථසමමුච්චිං	564	සමාදහං	156
සඤ්චි	253	සමාදිසති	392
සඤ්චිට්ඨා	192	සමාදපෙචා	24
සඤ්චසිතො	606	සමාදපෙය්‍ය	160
සඤ්චසෙසසි	526	සමානසංවාසකො	450

ස	පිටුව	සා	පිටුව
සමානසිලායං	450	සාප්ථං	1
සමානාචරියකං	58	සාතොදකො	252
සමාරකං	1	සාදිනබ්බං	534
සමාහිතෙ	10	සාදිගති	70
සමුකෙඛටිතො	212, 218	සාදිසෙය්‍ය	580
සමුතෙතජේඛා	24	සාහිතානී	158
සමුතෙතජිතො	606	සාපතෙය්‍යං	40, 148
සමුද්දවරතී	40	සාමං	164, 618
සමුද්දවරෙය්‍ය	198, 200	සාමඤ්ඤං	58, 330
සමුලුපනොතා	490	සායනීයානී	158, 194
සමුතනෙය්‍ය	56	සාරතනා	346, 348
සරසී	424	සාරතොයා	82, 298, 516
සරුගාය	42	ආරමාං	386
සරුමී	60	සාරුණීයං	4
සරීරබ්බකෙත	68	සාතෙර	22
සඤ්ඤාබාය	448	සාතෙතබ්බො	548
සඤ්ඤාබස	48	සාලිමංසොදනං	14
සලාකාටුතතා	14, 16	සාසබ්බසමමනානී	634
සලාසභජේඛ	468	සාසපතෙලං	610
සසාමණ්ඩ්‍රාගමණීං	1	සී	
සසාසුයා	340	සීකඛමානාය	520
සසුරෙත	340	සීකඛාසාජිවසමාපනොතා	56
සහධමෙමත	464	සීඛරීණී	322
සහධමලීකං	462	සීතය්‍ය පානුකමරාය	244
සබ්බෙතකමමං	48	සීඛං	422
සඤ්චරිතතං	338, 340	සීලං	178
සඤ්චිච්ච	160	සීලායං	14
සඤ්චිතනීකා	260	සී	
සමපභංසෙඛා	24	සීතොදකො	252
සංසොගාය	42	සීවපීකං	86
සංචට්ටකපෙප	10	සීසච්ඡිනොතා	68
සංචට්ටච්චට්ටකපෙප	10	සීසභාතෙර	110
සංචිද්දභිඛා	142	සීසාභිතාපො	182
සංචිද්දභිභාතර	118	සීසුපගං	584
සංසරණතීසසීතං	386	සී	
සංසිද්ධි	328	සුකර	16, 19
සා		සුඛණො	322
සාකාරං	10	සුඛපචරිගචො	30
සානුණීකො	246	සුඛෙඛිතො	30
සාජිවං	56	සුගභො	1
සාණං	620	සුගතචිද්දජී	572
සාණපසිබ්බකෙ	38	සුඛකසාතං	116
සාණිපාකාරෙත	486	සුඤ්ඤතං	226

සු	පිටුව	සු	පිටුව
සුඤ්ඤාගාරෙ	234	සුකරිකා	248
සුඤ්ඤාගාරගතො	156	සුතාඝරං	132
සුණීසාභොගෙන	340	සුතානිසසිතං	386
සුඤ්ඤා	22	සෙ	
සුත්තං	74	සෙට්ඨා	14
සුත්තාරුලුහං	108	සෙනට්ඨිකා	14, 18
සුඤ්ඤාලකාතං	556	සෙතුසාතො	14, 194
සුඤ්ඤාවාරකථා	224	සෙනාසනවාරිකං	50
සුඤ්ඤාය	28	සො	
සුපාචාරිකං	822	සොතාපනනිඵලං	218
සුපෙපාසනාය	48	සෙනාපනො	22
සුපිඤ්ඤා	54	ස	
සුභරතාය	48	හනිසම්	468
සුමුඤ්ඤා	64	හනනො	196
සුමුඤ්ඤා	322	හමම්යං	508
සුලයො	322	හරණකං	116
සුචිතචරිතං	622	හරුයමානා	56
සුචිලෙඛිතං	622	හරිතනතාය	106
සුභිකඛිතො	96	හරිතෙන	38
සුපු	378	භි	
		භිරඤ්ඤං	60
		භි	
		භිකායාචනනිඤා	38, 40

සංඥානාම

අ	පිටුව	ක	පිටුව
අභ්‍යාලව	374, 554	කලඤ්ජාම	28, 30
අභිරචන	142	කලඤ්ජකනිවාප	244, 416, 434, 448
අඤ්ඤ	126, 148		452, 522, 580, 625
අකුචන	88, 522	කලඤ්ජනන	28
අනාචරිණික	466, 484, 502, 512	කලීඛකරජ	250
	516, 526, 532, 536	කංඝප	16, 18, 20
	540, 546, 558, 562	කාලසිලා	418
	566, 572, 584, 588	කාසි (ජනපද)	470
	592, 606, 612, 616	කුටාභාරසාලා	556
	622, 628, 632, 636	කොකාලික	448, 456
අභ්‍යුතබලව	18	කොනාගමන	16, 18, 20
අඝ්ඤ්ජනබලසුක	466	කොසලි	126, 150, 404, 462
ආ			
ආනඤ	14, 24, 54, 148		
	502, 512, 592	ඞ	
ආරම්භගාමක	610	ඞණඞදේවිපුත්ත	448
ආලවකභිකඞු	178, 190, 374		
ආලවි	374, 554	ඟ	
ඉ			
ඉතිඞුත්තක	18	ගඞයා	26
ඉසිහිලිපඝ්ඤ	94, 418	ගඞක	96, 98
උ			
උත්තරකුරු	16	ගිජඞකුට	94, 132, 180, 244, 434
උත්තරපචක	14	ගොතමකඤ්ජරු	418
උදසි	256, 292, 320, 330	ගොතමකවෙහිස	498
	338, 484, 516, 522		
උපනඤ	526, 536, 540, 546	ඞ	
	580, 588, 616, 622	ඞොසිතාරුම	404, 462
උප්පලවඞුඞු	522		
උපඝෙතවඞගනනපුත්ත	568, 570	ච	
උපාලි	90, 148, 528, 530	චලපා	126, 148
ක			
කකුඝක	16, 18, 20	චාතුමමභාරජක	42
කචඞොරකඞ්ඝ්ඤක	448	චොරපපාන	418
කනනකුජ්ජ	26		
කපිල	150	ඡ	
කපිලවඞුඞු	576, 596, 606	ඡනන	404, 406, 462
කලපාඞ්ඝඞක	420	ඡබඞගඞ්ඝ	102, 158, 498, 554
			556, 576, 584, 592
			612, 620, 636
ක			
		ඡාතක	18
		ඡවකඞබවන	418

ජ	පිටුව	ග	
ජේතවන	466, 484, 503, 512	හඳිියෙජානියාවන	88
	516, 526, 532, 536	නානුකවජ	90
	540, 546, 556, 562	භූමවදෙව	42
	566, 572, 594, 588	භූතවෙජ්ජක	186
	592, 606, 612, 616		
	622, 628, 632, 636	ම	
ක		මණිකණ්ඨ	378, 380
කපොදු	252	මද්දකුච්ජ	418
කපොදුරුම	418	මහාකසාප	374, 376
කාවභිංස	42	මහාමොඤ්ඤාන	16, 244
කිඤ්ඤකකඤ්ඤ	418	මහාවන	26, 36, 88, 152
කුසිත	42		192, 556
ඵ		මිගලණ්ඨික	152
ඵලලනඤ්ඤ	148	මිගාරමොතු	490
ඳ		මෛතනියභූමවජක	420, 434
දබ්බමලලපුභත	416	මෛතනියා	422
දළභික	126, 150	ඊ	
දෙවදහන	448, 456	රට්ඨපාල	382
ඛ		රුජගහ	90, 94, 416, 434
ඛනිය	94, 100		448, 456, 522, 530
න			620
නලෙරු	1	උ	
නිග්‍රොධාරුම	576, 596	ලකඛණ	244
නිමොකරභි	42	ලිච්ඡවි	40, 252
ඨ		ච	
පණ්ඩුක	150	චග්ගුච්චිදනිරිය	152, 192, 194, 198
පශාගපභිට්ඨාන	26	චජ්ජගාම	34
පරනිමමිතවසවනභි	42	චජ්ජපුභතක	54, 80
පිලිඤ්ඤගාමක	606	චසාකාර	98
පිලිඤ්ඤවච්ඡ	150, 606	චපසසි	16, 18
ඛ		චසාඛා	484, 490
ඛභවකාසික	42	චෙභාර	418
ඛාරුණසි	26, 150	චෙරඤ්ඤමුභවණ	1, 14, 24, 26
ඛමභිසාර	98, 100, 252, 262	චෙරඤ්ඤා	1, 14
	606	චෙසසභූ	16, 18
ඛිජක	42	චෙසාලී	26, 28, 30, 34
ඛිජකපිභූ	42		56, 88, 152, 194
ඛිජකමාභූ	42	චෙඵවන	416, 418, 434, 448
			456, 522, 580, 625

ස	පිටුව	ස	පිටුව
සකක (ජනපද)	576, 596	සාමනී	88, 92, 466, 484
සමකස	26		502, 512, 516, 526
සත්තපඤ්ඤිගුහා	418		532, 536, 540, 546
සත්තරසවගතිය	186		556, 562, 566, 572
සද්ධා	92		588, 592, 606, 612
සපසසො භවිකපබ්බාර	418	සිඛි	616, 620, 628, 632
සප්පිනීකා	254		636
සමුද්දදනන	448, 456	සිඛි	16, 18
සාකෙන	528	සුදිනන	28, 30, 34, 44, 48
සාලලා	126, 150	සුඤ්ඤ	84
සාරිපුත්ත	16, 18, 20, 22, 592	සුපබ්බා	90
		සෙය්‍යසක	256
		ඥානිත	254
		සොරෙය්‍ය	26
		ස	
		හාරික	250

